

Jaarverslag 2024

Een duurzame, gezonde, groene en
ondernemende provincie

6 mei 2025

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 - Hoofdpijnen.....	4
Infographic.....	5
1.1 Bestuurlijke inleiding.....	6
1.2 Bestuurlijke hoofdpijnen	7
1.3 Financiële hoofdpijnen	12
1.4 Leeswijzer en vernieuwingen	16
Hoofdstuk 2 - Programma's en overzicht overhead	17
1. Ruimtelijke Ontwikkeling	17
2. Landelijk gebied	30
3. Bodem, water en milieu	49
4. Energietransitie	68
5. Bereikbaarheid I - Algemeen.....	83
6. Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	109
7. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme.....	114
8. Economie	130
9. Bestuur.....	141
10. Overzicht overhead	161
Hoofdstuk 3 - Paragrafen.....	170
3.1 Provinciale belastingen en heffingen.....	170
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	175
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	186
3.4 Financiering	199
3.5 Bedrijfsvoering	210
3.6 Verbonden partijen.....	218
3.7 Grondbeleid	236
3.8 Projecten - Hart van de Heuvelrug	240
3.9 Brede welvaart	247
3.10 Arbeidscapaciteit	249
3.11 Klimaat	251
3.12 Wet open overheid.....	254
Hoofdstuk 4 - De jaarrekening	255
4.1 Balans per 31 december 2024.....	256
4.2 Grondslagen van de financiële verslaggeving.....	258
4.3 Toelichting op de balans	262
4.4 Overzicht van baten en lasten.....	279
4.5 Grondslagen van resultaatbepaling	280

4.6 Verschillenanalyse	281
4.7 Post onvoorzien	300
4.8 Overzicht incidentele baten en lasten	301
4.9 Overzicht structurele mutaties reserves.....	306
4.10 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ..	307
4.11 Rechtmatigheidsverantwoording	309
4.12 Overzicht op taakvelden	311
4.13 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa)	314
4.14 Gebeurtenissen na balansdatum	328
4.15 Berekening EMU-saldo	329
Bijlagen ter vaststelling	330
Bijlage 1 - Verloopoverzicht investeringskredieten	331
Bijlage 2 - Overzicht reserves	339
Bijlage 3 - Overzicht voorzieningen	365
Bijlage 4 - Actiemanagement	377
Bijlage 5 - Afkortingenlijst	380

Hoofdstuk 1 - Hoofdpijnen

Inkomsten en uitgaven 2024

Totale inkomsten
€ 650,9 miljoen

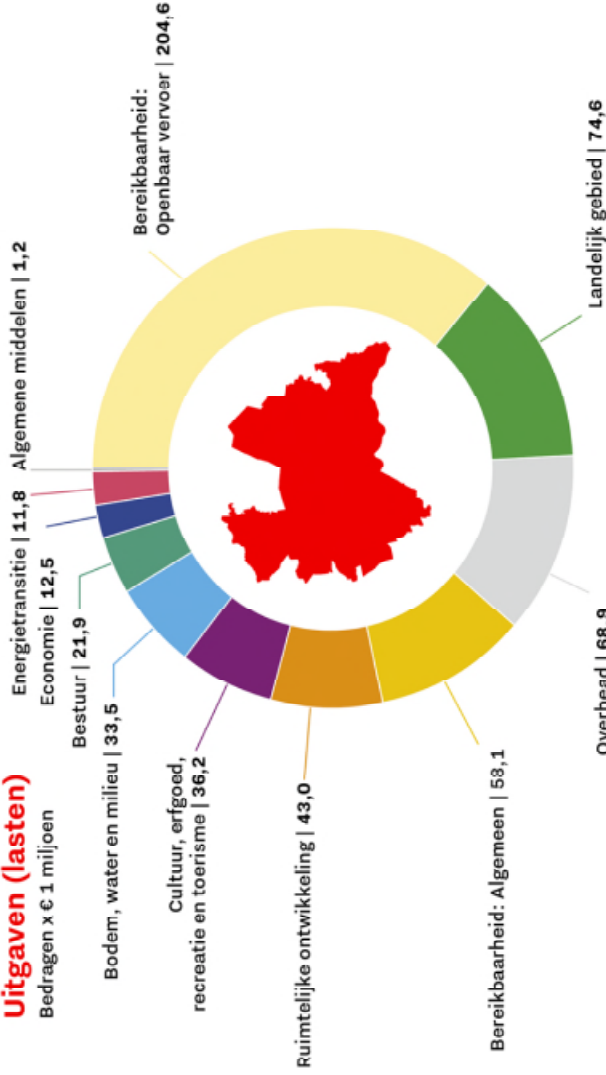
Totale uitgaven
€ 566,3 miljoen

Positief resultaat 2024
€ 84,5 miljoen

PROVINCIE :: UTRECHT

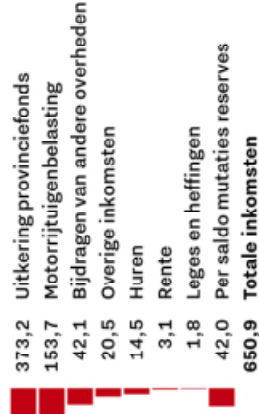
Uitgaven (lasten)

Bedragen x € 1 miljoen

Inkomsten (baten)

Bedragen x € 1 miljoen

1.1 Bestuurlijke inleiding

Een duurzame, gezonde, groene en ondernemende provincie: daar is in 2024 aan gewerkt. In dit jaarverslag legt het college van Gedeputeerde Staten verantwoording af over de besteding van middelen en behaalde resultaten.

2024 is het eerste jaar dat volledig in het teken heeft gestaan van het coalitieakkoord 'Aan de slag voor Utrecht'. Nieuw beleid is ontwikkeld, terwijl de uitvoering van bestaand beleid onverminderd is doorgegaan. Want de opgaven waar de provincie mee aan de slag moet zijn urgent en soms onvoorspelbaar, zoals de vestiging van de wolf op de Utrechtse Heuvelrug bewees. Tegelijk vereisen veel provinciale kwesties een lange adem. Flex of vast? De woningvraag blijft hoog en met een nieuw programma pakken we knelpunten aan om de bouw te stimuleren. Ook netcongestie en de energietransitie vragen om actie. Daarom investeert de provincie miljoenen in energiebesparende maatregelen en het aanjagen van de energietransitie.

Het zijn investeringen die nodig zijn voor onze provincie met een bijzondere mix aan kwaliteiten. We koesteren onze erfgoedparels, investeren in de bereikbaarheid, streven naar een toekomstbestendige en circulaire economie in een groene en gezonde leefomgeving. Daarom subsidiëren we initiatieven om schoolpleinen en buurten te vergroenen en zijn verheugd met de selectie van drie 'werklandschappen van de toekomst': bedrijventerreinen die we de komende jaren gaan verduurzamen.

Utrecht moet wendbaar blijven. Door de koerswijziging van het nieuwe kabinet, met de stopzetting van het Nederlands Programma Landelijk Gebied (NLPG) en het Transitiefonds, kwam het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) op losse schroeven te staan. Er is lang gewerkt aan een plan voor natuurherstel en toekomstperspectief voor boeren. Ondanks die tegenslag is aan het UPLG doorgewerkt. Rijksmiddelen en een stevige stikstofaanpak blijven onmisbaar.

Onze provincie barst van ambitie. Dat vraagt om een provinciebestuur dat verantwoordelijkheid neemt én luistert. Het gesprek aangaan met inwoners, bedrijven, instellingen en medeoverheden in onze provincie is essentieel om doelen en ambities te realiseren. Ook de debatten met- en tussen leden van Provinciale Staten zijn daarbij waardevol.

Het is belangrijk om in Utrecht samen te werken. In 2024 is het krachtenveld op het wereldtoneel verder gaan schuiven. Internationale spanningen beïnvloeden markten en grondstofschaarste raakt ook Utrecht. Daarnaast was 2024 een verkiezingsjaar: voor het Europese Parlement en in de Verenigde Staten. De nieuwe Amerikaanse president kiest een afstandelijkere koers van Europa. Dit vraagt om meer samenwerking binnen Europa en onze regio voor een toekomstbestendige economie en veiligheid.

In 2024 bedroegen de totale inkomsten € 650,9 miljoen (incl. mutaties reserves) en met € 566,3 miljoen aan bestedingen heeft de provincie ingezet op belangrijke opgaven. Tegelijkertijd wordt de financiële positie uitdagender. Door de herverdeling van het provinciefonds dreigen de inkomsten te dalen, en het is onzeker hoeveel steun het Rijk zal bieden voor grote regionale opgaven. Dit onderstreept de noodzaak van zorgvuldig financieel beleid. Samenwerken blijft de sleutel. Met alle betrokkenen blijven we werken aan een sterke, veerkrachtige en vooruitstrevende provincie Utrecht.

1.2 Bestuurlijke hoofdlijnen

1. Een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving

Een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving is het kernthema van de provinciale Omgevingsvisie. Het wijzigingsproces van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening is gestart. Eind 2024 stemden Provinciale Staten in met de startnotitie. Daarnaast is een kader opgesteld voor het Provinciaal Programma Wonen en Werken en werkten we aan de programmering van woningbouw en bedrijventerreinen.

Met het Rijk spraken we over ons Ruimtelijk Voorstel als bouwsteen voor het voorontwerp Nota Ruimte van het Rijk en het maken van een Ruimtelijk Arrangement. In de vier Novexgebieden (Utrecht-Amersfoort, Groene Hart, Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en Regio Schiphol) maakten de diverse partners ontwikkelperspectieven als basis voor de Regionale investeringsagenda's.

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. Dit is voor de provincie Utrecht goed verlopen. We publiceerden onze omgevingsvisie en – verordening, en een aantal programma's, in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Voor initiatiefnemers werd het mogelijk een digitale vergunningaanvraag te doen bij de provincie.

In 2024 voerden we structureel overleg met gemeenten over ruimtelijke plannen en initiatieven. Waar meerdere provinciale belangen samenkwamen in één gebied, werkten we gebiedsgericht en omgevingsgericht in het Netwerk Omgevingsgericht Werken (NOW). Het netwerk was in 2024 onder andere actief in Groot Merwede-Rijnsburg, A12-Zone, Amersfoort-Bovenduist, Bunnik-Kersenweide en de Vinkeveense Plassen en betrokken bij diverse regiopoorten.

Ook werkten we aan de langlopende gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg, waarbij we actief in gesprek waren met het ministerie van Defensie over de beoogde ontwikkelingen. Tot slot actualiseerden we voor het programma Groen Groeit Mee de handreiking voor nieuwe woongebieden.

2. Verstevigde aandacht woningbouw

De woningbouwopgave in onze regio is enorm, zowel op korte als op lange termijn. De ambitie in het coalitieakkoord 2023-2026 is het realiseren van 10.000 woningen per jaar, met minimaal 67% in het betaalbare segment. De ambitie voor 2024 was een toevoeging van 8.500 woningen, maar dat is ondanks de vele inspanningen niet gehaald. Er zijn 6.420 woningen gerealiseerd. Dit past in een landelijke trend, waarbij factoren spelen zoals de economische omstandigheden, uitvoeringskracht van gemeenten, de krappe arbeidsmarkt, behandeling van plannen bij de Raad van State, netcongestie etc.

We hebben in 2024 beleid en instrumentarium ontwikkeld om de provinciale regierol op het gebied van woningbouw te versterken. Er is een adviserend kader gerealiseerd waarop we de toekomstige gemeentelijke huisvestingsverordeningen toetsen. Vooruitlopend op het programma Volkshuisvesting is de woonzorgbehoefte voor aandachtsgroepen en ouderen in de provincie in kaart gebracht.

Met de uitvoering van de provinciale Vitale Wijken aanpak hebben we bijgedragen aan de verbetering van de brede welvaart in de vier aandachtswijken Overvecht in Utrecht, Batau in Nieuwegein, Vollenhove in Zeist en het Soesterkwartier in Amersfoort. De financiële middelen uit de Regio Deal Vitale Wijken zijn integraal ingezet voor projecten die zich onder meer richtten op het verbeteren van de fysieke leefomgeving, sociale cohesie, gezondheid, onderwijs en arbeidsparticipatie.

De komst van de Spreidingswet (begin 2024) betekende een intensief jaar met directe ondersteuning van gemeenten in het uitvoeren van hun wettelijke taak op het gebied van de opvang van asielzoekers en het bestuurlijk proces aan de Provinciale Regie Tafel (PRT). Het aantal gemeenten dat werkt aan het mogelijk maken van voorzieningen is gegroeid, en daarmee de ondersteuning en procesbegeleiding door het Kansenmakersteam. Het totaal aan opvangplekken in de provincie Utrecht is gegroeid van 2.396 begin 2022 naar 4.705 per 31 oktober 2024.

3. Mooie natuur en duurzame landbouw

In 2024 hebben we in het concept Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) de opgaven uit het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) voor onze provincie uitgewerkt. We hebben van het Rijk de beschikking

gekregen over 249,5 miljoen voor de UPLG-maatregelpakketten en 35,8 miljoen voor herstel van Natura 2000 gebieden. Dit biedt een stevige basis om in het landelijk gebied aan de slag te gaan.

We hebben negen gebiedsagenda's opgesteld die het kader vormen voor de uitvoering van de maatregelpakketten.

Het is in 2024 niet gelukt om PAS-melders te legaliseren. Door het ontbreken van voldoende stikstofruimte bleek het afgeven van vergunningen niet mogelijk.

De doelen voor de aanleg en inrichting van nieuwe natuur, waaronder bossen, hebben we in 2024 gehaald, mede door de onzekerheid die er bestaat in het landelijk gebied, het beperkte draagvlak voor de opgave en capaciteitstekorten bij onze partners. In 2024 subsidieerden we het beheer van ruim 21.500 ha natuur en ongeveer 12.200 ha agrarisch natuurbeheer, met als doel het behoud van soorten en habitats.

De door het Rijk toegekende middelen voor de maatregelpakketten maakten het mogelijk dat het stimuleren van (natuurinclusieve) kringlooplandbouw daadwerkelijk kon worden opgepakt. In 2024 is, samen met stakeholders, experts en Provinciale Staten, de visie 'Toekomst landbouw en voedsel provincie Utrecht 2050' voorbereid. Met de Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw (UMDL) stimuleren we agrariërs om stappen te zetten richting duurzame landbouw door middel van doelsturing. 143 deelnemers doen mee. De komende jaren breiden we dit uit.

4. Een gezonde, klimaatbestendige, veilige leefomgeving en schoon water

In 2024 hebben we een groot aantal onderdelen van het Programma Klimaatadaptatie 2020-2023 voortgezet. We hebben onder meer gemeenten ondersteund bij het ontwikkelen van lokale hitteplannen. Tevens is het nieuwe Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2025-2028 vastgesteld, gericht op de versnelling van de aanpak van klimaatadaptatie.

Klimaatverandering heeft sterke invloed op de wateropgaven in de provincie. In het westen van de provincie werken we samen met onze partners in de deltaregio Centraal Holland aan de wateropgaven. In 2024 is een verkenning uitgevoerd naar de maatregelen om wateroverlast en watertekort te voorkomen en de ruimtelijke gevolgen daarvan. De uitkomsten worden meegenomen in de Omgevingsvisie en het UPLG. In het oosten van de provincie is via de Blauwe Agenda in 2024 verder gewerkt om het watersysteem robuuster te maken. Door de natte perioden in 2024 kwam er meer nadruk te liggen op maatregelen om grondwateroverlast in stedelijk gebied te voorkomen.

De vraag naar drinkwater neemt toe in onze provincie. Samen met de drinkwaterbedrijven hebben we regionale actieplannen opgesteld die moeten zorgen voor voldoende drinkwater in 2030. Daarnaast is in 2024 gewerkt aan projecten om waterbesparing te bevorderen in bijvoorbeeld de industrie.

In 2027 moeten we voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Dat vergt een extra impuls. In 2024 is daarom het Handelingsperspectief KRW vastgesteld, dat in 2025 wordt verwerkt tot een provinciale aanpak.

Binnen het programma Mooie en veilige dijken hebben we in 2024 bij zeven projecten langs de Lekdijk de omgevingskwaliteit verbeterd.

Om geluidsoverlast tegen te gaan is in 2024 het Ontwerp Actieplan geluid voor provinciale wegen vastgesteld. Ook is de Methodiek Gezondheidsscan opgeleverd, waarmee het belang van gezonde en veilige keuzes kan worden ingebracht bij beleids- en gebiedsontwikkelingen. Tot slot hebben we een communicatiestrategie uitgerold om de overlast van houtstook te verminderen.

Om sport en bewegen te bevorderen hebben we in 2024 het nieuwe Omgevingswetprogramma Recreatie, Toerisme, Sport en Bewegen 2026-2029 voorbereid.

5. Sneller naar duurzame energie, voor iedereen

Met de Regionale Energiestrategieën van de regio's U16, Amersfoort en Food Valley hebben we ons ook in 2024 ingespannen om in 2030 minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik hernieuwbaar op te wekken binnen de provincie Utrecht. Samen met gemeenten, waterschappen, netbeheerders en initiatiefnemers hebben we grootschalige duurzame opwek van energie (ruimtelijk) mogelijk gemaakt. Ook is er beleid gemaakt om minimaal 50% lokaal eigendom bij windenergie te realiseren.

Begin 2024 zijn de 27 'meest kansrijke gebieden voor windenergie' vastgesteld. In september 2024 bleek op basis van de zon- en windplannen van gemeenten dat er aanvullende opwek nodig is. In het najaar is de keuze voorbereid om in twee gebieden windenergie mogelijk te maken door provinciale projectbesluiten. Netcongestie leidt tot vertraging van grote woningbouwprojecten, ontwikkeling van bedrijventerreinen en de verdere energietransitie in de regio. Via de Energy Board provincie Utrecht hebben we regie gevoerd op de regionale energie-infrastructuur om netcongestie te verminderen. Met de aanpak voor Energy Hubs zijn in Lage Weide de eerste resultaten geboekt en er is een experimenteerregeling gekomen voor netbewuste nieuwbouw. In 2024 hebben Provinciale Staten de Energievisie vastgesteld. Dit was nodig om te kunnen prioriteren bij de programmering van de energie-infrastructuur in de P-MIEK.

Door hoge energieprijzen is de urgentie toegenomen om snel meer energie te besparen. In 2024 is de basis gelegd voor het Energie Diensten Centrum (EDC) waarin gemeenten en provincie samen optrekken om de verduurzaming van particuliere (koop)woningen te versnellen.

Specifieke aandacht was er binnen het EDC voor huishoudens met een smalle beurs; Provinciale Staten hebben € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor extra isolatiemaatregelen. Met de start van Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB) en het Ontzorgingsprogramma voor het MKB (OMKBO) was er in 2024 ook extra aandacht voor verduurzaming van bedrijven.

Om de overgang naar duurzame bronnen voor het verwarmen van gebouwen te versnellen, hebben we in 2024 de ontwikkeling van collectieve warmte-initiatieven ondersteund en verkend hoe de aanleg van publieke warmtenetten in de provincie Utrecht kan worden versneld. Met de wetenschappelijke onderzoeksboring in De Bilt is een belangrijke stap gezet voor de ontwikkeling van aardwarmte als duurzame warmtebron.

6. Gezonde, veilige en duurzame mobiliteit

Om het mobiliteitssysteem binnen de provincie Utrecht slimmer te benutten en te verbeteren, hebben we in 2024 het Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029 en drie uitvoeringsprogramma's vastgesteld. Goede bereikbaarheid die tevens bijdraagt aan duurzaamheid en een gezonde en veilige leefomgeving, is het uitgangspunt.

Het beheer en onderhoud van onze (vaar)wegen en de verbetering van de provinciale infrastructuur zijn grotendeels uitgevoerd zoals gepland. Toch hebben we niet alles gerealiseerd dat is opgenomen in het Meerjaren Investeringsplan Mobiliteit. Door het tekort aan capaciteit, bij ons en de andere wegbeheerders in de provincie, kon niet elk project opgestart worden en was het nodig te prioriteren.

Om de verstedelijkingsopgave te faciliteren hebben we met de regio een propositie aangeboden aan het Rijk om een volgende stap te zetten in de ontwikkeling van Groot Merwede en Rijnenburg. Tijdens de Woontop eind 2024 is het Akkoord van Rijnenburg ondertekend. Met het akkoord spraken betrokken overheden, corporaties en marktpartijen gezamenlijk steun uit voor de realisatie van 63.000 tot 75.000 woningen in Groot Merwede en Rijnenburg.

De MIRT-verkenning naar het OV-systeem in het zuidwestelijke en oostelijke deel van de stad Utrecht en in het noordelijke deel van Nieuwegein heeft in 2024 geen technisch en financieel haalbare oplossing opgeleverd die door alle partijen gedragen wordt. Daarom is besloten om een verdiepingsfase in te lassen van een jaar, waarin nader onderzoek wordt gedaan.

7. Ruim baan voor openbaar vervoer

We streven naar een OV-systeem dat aansluit op de wensen van bestaande en potentiële reizigers en op een kostenefficiënte manier is ingericht. Na een uitgebreid aanbestedingsproces zijn eind 2024 de nieuwe OV-concessies voor Utrecht Binnen en Utrecht Buiten (voorlopig) gegund. Deze concessies starten in december 2025. Met onze nieuwe vervoerders gaan wij in de komende 10 jaar aan de slag met stapsgewijze uitvoering van het OV-netwerkperspectief.

COVID-19 had forse impact op het OV. In 2024 hadden we te maken met de naweeën daarvan. Het aantal reizigers nam wel verder toe en zit inmiddels iets boven 94% van het aantal reizigers van 2019. In 2024 maakte geen van de vervoerders gebruik van steunmaatregelen van het Rijk. Door het sterkere herstel van de reizigersopbrengsten en de afspraken die we met de vervoerders gemaakt hebben, was er geen sprake van een negatief resultaat.

Uitgangspunt van de tot 2025 lopende concessies is om het vervoersaanbod minimaal op hetzelfde peil te houden en waar mogelijk uit te breiden. Dit is in de praktijk niet geheel gelukt door een tekort aan chauffeurs bij de beide vervoerbedrijven, met name bij U-OV.

8. Beleefbaar en inspirerend erfgoed en een sterk aanbod van cultuur, recreatie en toerisme

In 2024 is het nieuwe Omgevingswetprogramma Cultuur en Erfgoed voor de jaren 2025-2028 vastgesteld. Erfgoed kan een belangrijke bijdrage leveren aan de grote opgaven in onze provincie. Ook in 2024 hebben we dit perspectief actief meegenomen in de ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie, vanuit de gedachte 'behoud door ontwikkeling' en met de intentie erfgoed te laten inspireren.

Vanuit het fonds erfgoedparels zijn in 2024 restauratiesubsidies toegekend aan rijksmonumenten met een omvang van in totaal 4,9 miljoen euro. Het percentage Utrechtse rijksmonumenten in slechte staat is stevig gedaald.

De zichtbaarheid van het slavernijverleden, maritiem en immaterieel erfgoed, archeologische waarden en het werelderfgoed de Neder-Germaanse Limes hebben extra aandacht gekregen. De streek- en kasteelmusea zijn bijgestaan door netwerkversterking en vier streekmusea hebben subsidie ontvangen om de vaste tentoonstelling te vernieuwen.

Met het oog op financiële zorgen in het cultuur-veld, hebben we versterkt ingezet op samenwerking met de sector, gemeenten en het Rijk. Zo is het gezamenlijke cultuurprofiel 'Eeuwig Jong' met alle gemeenten geactualiseerd en zijn er cultuurconvenanten tussen cultuurregio en het ministerie van OCW opgesteld. De reguliere en deels wettelijke taken gericht op bibliotheken en de ondersteuning van culturele festivals zijn doorgezet. Ook hebben we extra ingezet op cultuureducatie.

Om in de toenemende behoefte aan recreatiemogelijkheden te voorzien, hebben we in 2024 aan uitbreiding en revisie van routes gewerkt. Daarbij hebben de werkzaamheden aan twee grote projecten, wandelrouten netwerk Utrecht-Oost en het fietsknooppuntennetwerk, vertraging opgelopen. In het kader van bestemmingsmanagement zijn in 2024 projecten uitgevoerd op het gebied van communicatie over de Oude Hollandse Waterlinie, het Fietsverhaal Regio Utrecht en versterking van de groene recreatie in Nieuw Wulven. Met subsidie steunden we projecten als Kastelen & Buitenplaatsen, Duurzaam Zakelijk Toerisme en Visit Utrecht Region.

9. Een gezonde en sociale economie

De groeicijfers van de Utrechtse economie liggen over het algemeen iets boven de landelijke ontwikkeling. Voldoende fysieke ruimte voor bedrijvigheid is essentieel voor een gezonde economie en de realisatie van maatschappelijke transities. Nieuwe werklocaties worden gecreëerd via programmeringsafspraken met gemeenten en regio's. In 2024 startte een nieuwe programmeringscyclus via het Provinciaal Programma Wonen en Werken (PPWW).

Om ondernemers te helpen in de transitie naar de circulaire economie hebben we in 2024 via de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) de opstart van het ondernemersnetwerk Circulair Utrecht ondersteund. Dit netwerk brengt (middel)grote ondernemers in contact om van elkaar te leren. In 2024 zijn twee ketenregisseurs gestart om circulaire ketens in de zorgsector te sluiten.

De Europese Commissie heeft de regio Utrecht in 2024 erkend als Regional Innovation Valley. Dit label vergroot de kans op het aantrekken van Europese subsidies voor bedrijven in de regio. Om de regionale innovatiekracht van bedrijven en kennisinstellingen te stimuleren, ondersteunden we de verdere ontwikkeling van innovatielocaties.

Via de Utrecht Talent Alliantie hebben we in 2024 ondersteuning geboden bij het oprichten van het Regionaal Talentfonds Utrecht. Deze stichting biedt financiële ondersteuning aan mensen die zich willen om- of bijscholen naar beroepen in maatschappelijke tekortsectoren.

In 2024 hebben we via het landelijke programma Werklandschappen van de Toekomst bijgedragen aan het vergroenen, verduurzamen en innoveren van bestaande bedrijventerreinen. Hiervoor zijn in 2024 drie terreinen aangewezen om als eerste mee aan de slag te gaan. In relatie tot de netcongestieproblematiek is

ingezet op ondersteuning van bedrijven op bestaande bedrijventerreinen en is een onderzoek gestart naar knelpunten en oplossingen voor ondernemers.

10. Een sterk, wendbaar en betrokken bestuur

Om Provinciale Staten een stevigere en vroegtijdige positie in beleidsprocessen te kunnen laten innemen is in 2024 het vergadermodel aangepast aan de hand van het BOB-model (Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming). Voor insprekers is een apart moment van ontmoeting en inspraak gerealiseerd: Praten met de Staten.

De provincie voert in het licht van uitnodigend besturen frequent contact met inwoners, en voert het gesprek met inwoners, ondernemers en organisaties onder de noemer dialoog met de samenleving. In 2024 is het participatiedashboard ontwikkeld, waarmee participatieprojecten worden vastgelegd. Dit zijn zowel trajecten waar de provincie initiatiefnemer is als trajecten waar de provincie aansluit bij initiatieven uit de samenleving. Om de betrouwbaarheid en gezagswaardigheid van het bestuur en de ambtelijke organisatie te waarborgen hebben we in 2024 procedures opgesteld om integriteitsschendingen te voorkomen, te signaleren en op te lossen. Bovendien is gewerkt aan het versterken van een cultuur van open communicatie, waarin eenieder zich voelt uitgenodigd om lastige situaties te bespreken.

De provincie vervult een belangrijke rol in het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Dit hebben we gedaan door samen te werken met andere overheden en het bedrijfsleven, door de eigen organisatie weerbaar te maken (Meldpunt Ondermijning en frauderesponsplan) en door de wet Bibob zo breed mogelijk in te zetten.

Gemeenten, waterschappen en de Provincie hebben elkaar nodig om regionale opgaven samen op te pakken. In 2024 is in het verlengde van Sterk Utrechts Bestuur een verkenning gestart naar de uitvoeringskracht binnen de provincie en het versterken van samenwerking.

In 2024 hebben we actief ingezet op behartiging van Utrechtse belangen bij de Europese instellingen. Zo zijn er 25 verkenningstrajecten uitgevoerd, waren we betrokken bij 10 Europees gefinancierde projecten en zijn er 4 nieuwe Europese subsidies aangevraagd. Het college van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten brachten een bezoek aan Brussel tijdens de European Week of Regions and Cities (EWRC).

11. Robuust financieel beleid met een doelmatige bedrijfsvoering

Om flexibel en effectief te kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen en toenemende taken, hebben we het afgelopen jaar gewerkt aan de structuur en cultuur van onze organisatie. Er is op een participatieve manier gewerkt aan organisatie-inrichting, werkwijzen, (persoonlijk) leiderschap en samenwerking.

Het optimaliseren van processen en systemen blijft belangrijk. In 2024 stond de implementatie van het nieuwe financiële systeem (SAP4HANA) centraal. Er is een kwaliteitsimpuls gegeven aan de financiële huishouding (Versterken Financiële Keten) en geïnvesteerd in de digitale afhandeling van subsidies en koppeling aan het financiële systeem. Daarnaast is een PDCA-cyclus voor informatiebeheer ingericht en de E-HRM tool (AFAS) doorontwikkeld. Ten aanzien van het tijdig afhandelen van subsidies hebben we nog een inhaalslag te maken. Voor nieuwe subsidieaanvragen geldt dat het percentage dat tijdig afgehandeld wordt van 15% naar 60% is gestegen in 2024.

In 2024 stelden Provinciale Staten een initiatiefvoorstel vanuit de commissie Janssen vast om de informatie- en sturingswaarde van de P&C-cyclus te vergroten. De commissie bracht advies uit over de inhoud en vorm van de P&C-documenten. Deze adviezen zijn uitgewerkt voor de P&C-cyclus van 2025. De programmabegroting 2025 is daarmee het eerste product dat in lijn is met dit advies.

Aan onze inkomstenkant hebben zich in 2024 ontwikkelingen voorgedaan die blijvende aandacht vergen. De aangekondigde overgang (in 2030) van belastingheffing over het bezit van een auto (motorrijtuigenbelasting) naar het gebruik van een auto (kilometerheffing) leidt tot onzekerheid over deze inkomstenbron. Er zal moeten worden gezocht naar een nieuwe heffingsgrondslag (belastinggebied) voor provinciale inkomsten. Bij de op handen zijnde herverdeling van het provinciefonds zal de provincie naar verwachting op termijn verhoudingsgewijs minder geld krijgen.

In paragraaf 1.3 gaan we in op de financiële hoofdlijnen en het resultaat van de jaarrekening 2024.

1.3 Financiële hoofdlijnen

Programma (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Rekening	Verschil	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Rekening	Verschil	Bijgestelde begroting	Rekening	Verschil
	Saldo	Lasten	begroting	Lasten	Lasten	Baten	Baten	Baten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
1. Ruimtelijke ontwikkeling	-17.798	26.826	33.203	42.976	-9.774	1.462	4.942	14.101	9.159	-28.261	-28.875	-615
2. Landelijk gebied	-58.590	69.281	80.826	74.588	6.238	4.156	14.572	13.749	-824	-66.253	-60.839	5.414
3. Bodem, water, milieu	-23.338	34.820	40.423	33.500	6.923	1.548	9.317	9.604	287	-31.106	-23.895	7.211
4. Energietransitie	-9.135	12.170	12.708	11.754	954	520	2.275	4.060	1.785	-10.433	-7.694	2.739
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	-87.247	86.427	93.181	58.145	35.037	2.428	2.276	2.738	462	-90.906	-55.407	35.499
6. Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	-174.719	180.360	203.585	204.636	-1.051	17.179	28.252	26.574	-1.678	-175.333	-178.061	-2.728
7. Cultuur en erfgoed	-20.248	31.003	39.666	36.183	3.483	997	200	345	145	-39.466	-35.838	3.627
8. Economie	-14.110	10.105	13.427	12.535	892	36	1.930	1.856	-74	-11.497	-10.680	817
9. Bestuur	-16.182	18.813	20.936	21.942	-1.006	606	689	631	-57	-20.248	-21.311	-1.063
10. Overzicht overhead	-65.419	68.192	75.731	68.907	6.823	4.149	3.649	4.846	1.197	-72.082	-64.061	8.021
Totaal programma's	-486.786	537.997	613.685	565.166	48.519	33.080	68.101	78.504	10.403	-545.583	-486.662	58.922
Algemene middelen	440.851	9.763	435	1.169	-734	462.932	521.555	530.393	8.838	521.120	529.225	8.105
Totaal voor bestemming	-45.935	547.760	614.120	566.335	47.785	496.012	589.656	608.898	19.241	-24.463	42.563	67.026
Reserves	59.315	77.902	55.963	53.464	2.498	77.902	100.976	95.444	-5.532	45.014	41.979	-3.034
Totaal na bestemming	13.380	553.048	670.082	619.799	50.283	573.914	690.633	704.342	13.709	20.550	84.543	63.992

1.3.1 Analyse op totaalniveau

Het resultaat (na mutaties reserves) over 2024 bedraagt € 84,5 miljoen positief, dit is inclusief de vrijval subsidie "Westelijke ontsluiting Amersfoort" van € 31,4 miljoen. Het positieve resultaat is € 64 miljoen hoger dan in de bijgestelde begroting (Slotwijziging 2024 met een resultaat van € 20,5 miljoen) werd ingeschat.

Van de € 64 miljoen is € 56,1 miljoen beperkt beïnvloedbaar door de Provincie vanwege externe factoren, dit komt door:

- besluit Gemeente Amersfoort voortijdige beëindiging plan Westelijke ontsluiting;
- minder aanvragen van subsidies dan verwacht, vrijval van subsidies (laat in het jaar), of subsidies waar de lasten verschuiven naar 2025 doordat het project nog niet is gestart in 2024;
- wijziging van planning projecten, het niet tijdig kunnen uitvoeren door aannemers en vertragingen;
- hogere opbrengsten provinciefonds en motorrijtuigenbelasting.

Het positievere resultaat wordt veroorzaakt door:

1. de lasten die € 47,8 miljoen lager zijn dan begroot, incl. vrijval subsidie Amersfoort (voordelig effect);
2. de baten die € 19,2 miljoen hoger zijn dan begroot (voordelig effect);
3. de mutaties in de reserves die € 3,0 miljoen afwijken van de begroting (nadelig effect).

Analyse resultaat jaarrekening 2024 t.o.v. de bijgestelde begroting

Hieronder worden de hierboven genoemde onderdelen beknopt toegelicht. In [hoofdstuk 2](#) worden per programma de belangrijkste verschillen nader toegelicht onder de tabel "Wat heeft het gekost?" en in hoofdstuk 4.6 is een gedetailleerde [verschillenanalyse](#) per programma opgenomen.

1. Verschil lasten

De lasten zijn per saldo € 47,8 miljoen lager dan begroot, zie hieronder de toelichting van de grote verschillen.

- Vrijval subsidie "Westelijke ontsluiting Amersfoort" van € 31,4 miljoen. Dit project is voortijdig door de gemeente Amersfoort beëindigd. Er lopen vergевorderde besprekingen met de gemeente over een andere aanwending voor deze vrijgevallen middelen. Dit betreft de zogenaamde "NOVEX mobiliteitsmaatregelen". Verwachting wordt dat medio 2025 overeenstemming wordt bereikt met de gemeente Amersfoort over de definitieve NOVEX-mobiliteitsmaatregelen.
- De subsidieverstrekkingsen die per saldo € 12,1 miljoen lager zijn dan begroot. Dit betreffen bijvoorbeeld de subsidies bij Natuurbeheer, Bodemdaling en Broeikasgasuitstoot, Erfgoedparels en OV concessies 2023.
- Sinds de uitbraak van de Oekraïne-crisis lag de coördinatie van de opvang van Oekraïense ontheemden bij de veiligheidsregio's. Per 2024 is deze verantwoordelijkheid overgedragen aan de Provinciale Regietafel Utrecht en daarmee aan Provincie Utrecht. Het Rijk heeft hiervoor een specifieke uitkering verstrekt en is door ons uitbetaald, -/- € 9,8 miljoen. Deze was zowel bij de lasten als baten niet begroot en heeft op het rekeningresultaat geen effect.
- Een onderbesteding op het onderhoud van wegen en infra van per saldo € 4,1 miljoen.
- De gemelde overschrijding in de Slotwijziging 2024 bij overhead is door bijsturing, door toerekening op personele kosten en door een overschot op met name facilitaire en personele budgetten (opleidingen, voorzieningen, etc.) verkleind naar een onderbesteding van € 6,8 miljoen.
- Overige onderbestedingen van € 3,2 miljoen, waaronder lagere lasten bij Faunabeheer, in verband met teruggave BIJ12 en het nog niet wegzetten van opdrachten omtrent gebiedsagenda.

2. Verschil baten

De baten zijn per saldo € 19,2 miljoen hoger dan begroot, zie hieronder de toelichting van de grote verschillen.

- Uitkering provinciefonds van de decembercirculaire is € 4,8 miljoen hoger.
- De opcenten motorrijtuigenbelasting zijn € 3,5 miljoen hoger dan geraamd door toename van het aantal auto's in privébezit.
- De van het Rijk ontvangen specifieke uitkering inzake de opvang van Oekraïense ontheemden die niet was begroot van € 10,1 miljoen, zie toelichting hierboven bij verschil lasten.

- Overige hogere baten van € 0,8 miljoen.

3. *Verschil reserves*

De reservemutaties wijken per saldo € 3,0 miljoen negatief af van de begroting. Dit komt door lagere stortingen van € 2,5 miljoen en lagere onttrekkingen van € 5,5 miljoen. Doordat er lagere lasten zijn op de programma's, is er ook minder verrekend met de betreffende egalisatiereserves.

1.3.2 Analyse algemene middelen

Het voordelige saldo van € 8,9 miljoen bij de algemene middelen is te verklaren door:

- *Uitkering Provinciefonds € 4,8 miljoen voordelig*

De hogere baten betreft het voordelig financieel effect van de decembercirculaire 2024, er zijn 8 nieuwe decentrale uitkeringen toegekend.

Over de decembercirculaire 2024 is Provinciale Staten geïnformeerd met een [memorandum](#).

- *Opcenten Motorrijtuigenbelasting € 3,5 miljoen voordelig*

De belangrijkste verklaring van de hogere opbrengst is de toename van het aantal auto's in privébezit en bij grootwagencarporters in de provincie Utrecht. De toename is vooral te zien in de categorie naar half tarief belaste hybride auto's. Zie verder [paragraaf Provinciale belastingen en heffingen](#).

- *Saldo treasury € 0,9 miljoen voordelig*

De hogere baten saldo treasury komt door een hogere renteopbrengst en de ontvangen rentevergoeding van de Belastingdienst over BTW-aangiftes van vorige jaren.

- *Verschuiving SpUk € 0,5 miljoen*

Voor de Regierol Regionale Energie Infrastructuur (REIS) was de verwachting dat we hiervoor extra structurele middelen zouden ontvangen van het Rijk, via het provinciefonds. In 2024 is een specifieke uitkering (SpUk) ontvangen voor capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). De ontvangst van de SpUk is verantwoord in programma 4 Energietransitie.

1.4 Leeswijzer en vernieuwingen

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De jaarstukken zijn samengesteld binnen het wettelijk kader Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Jaarverslag

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over onze uitgaven en behaalde resultaten. Het jaarverslag bestaat uit hoofdstuk 1 tot en met hoofdstuk 3 en omvat de samenvatting, de programmaverantwoording (beleidsverantwoording) en de paragrafen.

Programmaverantwoording

In hoofdstuk 2 is van ieder programma een overzicht van de beleidsdoelen opgenomen met bijbehorende meerjarendoelen. Om het halen van de doelen te meten zijn indicatoren en beoogde resultaten opgenomen. De status van de doelen wordt weergegeven in Activiteit, Planning en Budget:

- Activiteit: zijn de activiteiten uitgevoerd waarmee de doelen uit de begroting zijn behaald?
- Planning: zijn de doelen behaald binnen de hiervoor beschikbare planning?
- Budget: zijn de doelen behaald binnen het hiervoor beschikbare budget?

Deze kunnen als volgt scoren, ten opzichte van wat er in de begroting is vastgesteld:

Kleur	Waarde
Groen	• Geen afwijking in prestatie of planning, een financiële afwijking kleiner dan 5% (verschillen kleiner dan € 0,1 miljoen en afwijkingen gemeld bij de Slotwijziging 2024).
Oranje	• Prestatie wordt niet volledig behaald of aard opgave is niet meer consistent met sturing die hieraan is gegeven of loopt achter op planning maar dit is niet problematisch. • Er dreigt een financieel tekort of onderbesteding (afwijking tussen de 5 % en 10%).
Rood	• Prestatie wordt niet of nauwelijks behaald of loopt achter op planning, • Er is een financieel tekort of onderbesteding (afwijking > 10%).

Onder 'Wat hebben we daarvoor gedaan?' is het beleidsdoel toegelicht en zijn de indicatoren opgenomen. Vervolgens is bij de meerjarendoelen toegelicht wat is gerealiseerd. In de tabel 'Wat heeft dit beleidsdoel gekost?' zijn de cijfers van de baten en lasten en de mutaties in de reserves op programmaniveau opgenomen.

Paragrafen

In de paragrafen van hoofdstuk 3 worden specifieke onderwerpen toegelicht die van belang zijn voor de financiële positie van de provincie.

Jaarrekening

De jaarrekening in hoofdstuk 4 bevat de balans per 31 december en een overzicht van baten en lasten. De jaarrekening bevat de belangrijkste onderdelen waarover de onafhankelijke accountant een oordeel geeft.

Balans

De balans geeft de financiële situatie van de provincie weer per 31 december. De onderdelen (activa en passiva) in de balans worden afzonderlijk toegelicht.

Baten en lasten

De cijfers in het overzicht van baten en lasten komen overeen met de programmatabellen 'Wat mag het kosten?'. De belangrijkste verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie worden toegelicht.

Getalnotatie

De bedragen in de jaarrekening zijn weergegeven in eenheden van duizend euro, tenzij anders vermeld. Hierdoor kunnen in totaalstellingen afrondingsverschillen ontstaan.

Hoofdstuk 2 - Programma's en overzicht overhead

1. Ruimtelijke Ontwikkeling

Programmadoel

De ontwikkeling van de provincie Utrecht is in balans met de Utrechtse Kwaliteiten.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel		Activiteiten	Planning	Budget
1.1	De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten.	✓	✓	✓
		Behaald	Behaald	Behaald
1.1.1	De integrale aanpak van het provinciaal omgevingsbeleid is beter geborgd.	✓	✓	
		Behaald	Behaald	
1.1.2	Het provinciaal ruimtelijk beleid biedt meer ruimte aan regionale opgaven	✓	!	
		Behaald	Deels behaald	
1.1.3	Met gemeenten wordt pro-actiever samengewerkt aan lokale opgaven vanuit wederzijdse belangen.	✓	✓	
		Behaald	Behaald	
1.1.4	Agenda's en afspraken met (boven)regionale partners zijn beter afgestemd op wederzijdse belangen.	✓	!	

		Behaald	Deels behaald	
1.1.5	In een groeiende regio groeit groen evenwichtiger mee met rode ontwikkelingen.			
1.1.6	Nieuwe ontwikkelingen voegen meer ruimtelijke kwaliteit toe.			
1.1.7	Data en digitale toepassingen worden beter benut.			
1.2	De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik.			
		Deels behaald	Deels behaald	Behaald
1.2.1	Het combineren van provinciale doelen bij gebieds- en omgevingsgericht werken, door het vindingrijk aanpakken en effectieve samenwerking.			
1.2.2	De gebiedsontwikkelingen Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg zijn verder ontwikkeld en gerealiseerd.			
1.3	Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht.			
		Deels behaald	Behaald	Behaald
1.3.1	De woningbouwopgave vindt sneller en vraag gestuurd plaats door gerichte en slimme interventies en maatwerk.			
1.3.2	Het provinciaal woningmarktbeleid ondersteunt beter de woningbouwopgave.			
1.3.3	Wijken zijn vitaler door een integrale aanpak van sociale en fysieke wijkvernieuwing.			
1.3.4	Het aantal plekken voor opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders sluit beter aan bij de opgave.			
		Deels behaald	Deels behaald	

1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten.

De ontwikkeling van ons stedelijk en landelijk gebied vraagt om duidelijke en actuele provinciale ambities. In de Omgevingsvisie staat onze visie op hoofdlijnen. Deze werken wij uit in de Omgevingsverordening die doorwerkt in gemeentelijk beleid. In 2024 zetten we belangrijke stappen in de voorbereiding voor de wijziging van de omgevingsvisie en omgevingsverordening.

In 2024 trad de Omgevingswet in werking. Deze is voor de provincie Utrecht goed verlopen. Met name het werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) was spannend. We zijn erin geslaagd om onze omgevingsvisie en – verordening, maar ook een aantal programma's, te publiceren in het DSO.

In 2024 kwam het voorontwerp van de Nota Ruimte vrij voor inspraak en werkten we aan voorbereidingen voor het Ruimtelijk Arrangement. Het Ruimtelijk voorstel (2023) vormt hier de basis voor.

Voor het programma Groen Groeit Mee hebben we de handreiking voor nieuwe woongebieden geëvalueerd en geactualiseerd. En we hebben voortvarende stappen gezet in de pilotgebieden.

Indicatoren

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1. Binnenstedelijke woningbouw	%	94	90	94	4
Omschrijving:	Het aantal nieuw toegevoegde woningen dat wordt gerealiseerd binnen bestaand stedelijk gebied, als % van het totaal aantal nieuw toegevoegde woningen (conform begrenzing in Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2021).				
Toelichting verschil	Er is een groter percentage woningen binnenstedelijk gerealiseerd dan nagestreefd.				
Bron:	Jaarlijkse provinciale inventarisatie				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
2. Gemeentelijke plannen zonder zienswijzen	%	94	95	91	4
Omschrijving:					
Toelichting verschil:	In het jaar dat de Omgevingswet in werking is getreden, geeft het relatief lage percentage gemeenten zonder zienswijzen een vertekend beeld. Gemeenten hebben in december 2023 bewust gekozen om de plannen, die nog niet geheel gereed waren nog onder de Wro ter inzage te leggen. Dit gaf gemeenten de mogelijkheid om ze als Wro-plan af te doen en niet opnieuw te hoeven beginnen onder de Omgevingswet. Dit in de wetenschap dat het risico op zienswijze (in 2024) groter was. Inmiddels zijn de meeste plannen aangepast. Op de enkele plannen, die in 2024 zijn ingediend onder de Omgevingswet, zijn geen zienswijzen ingediend.				
Bron:	Jaarlijkse provinciale inventarisatie				

Meerjarendoelen en resultaten

1.1.1 De integrale aanpak van het provinciaal omgevingsbeleid is beter geborgd.

De beoogde ontwikkeling van ons stedelijk en landelijk gebied vraagt om duidelijke en actuele provinciale ambities. In de Omgevingsvisie staat onze visie op hoofdlijnen. Deze werken wij integraal uit in diverse programma's en de Omgevingsverordening die onder andere doorwerkt in gemeentelijk beleid.

In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen voor het wijzigingsproces van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Dit proces loopt door in 2025 en 2026. Op 18 december 2024 heeft PS ingestemd met de startnotitie wijziging Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.

De implementatie van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is voor de provincie goed verlopen. Onze omgevingsvisie en omgevingsverordening zijn zichtbaar in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)/ Omgevingsloket. Ook de eerste programma's zijn zichtbaar in het Omgevingsloket. De bijbehorende samenwerking in de organisatie is ook grotendeels op orde. Daarnaast was het voor initiatiefnemers mogelijk om via het DSO een vergunningaanvraag te doen bij de provincie.

1.1.1.1 De eerste wijziging van de Omgevingsverordening is vastgesteld.

Resultaat:

Behaald

1.1.1.2 Een eerste versie van de monitor Omgevingsbeleid (webapplicatie) is opgeleverd.

Resultaat:

Behaald

1.1.1.3 De startnotitie voor de wijziging van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening is vastgesteld.

Resultaat:

Behaald

1.1.2 Het provinciaal ruimtelijk beleid biedt meer ruimte aan regionale opgaven

Regionaal programmeren wonen en werken

In 2024 startten we de 3e cyclus van het Provinciaal programmeren van wonen en werken (PPWW). PS stelde het kader vast voor het PPWW. Op basis van dat kader heeft GS het ontwerp PPWW ter inzage gelegd. Dat is enkele maanden later dan we hadden gepland.

Projectbesluiten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan we met het Projectbesluit werken. Dit instrument komt in de plaats van het Provinciaal Inpassingsplan. Voor energie-infrastructuur hebben we een inpassingsplan vastgesteld voor de uitbreiding van het transformatorstation Breukelen-Kortrijk voor. Die legden we in ontwerp ter inzage.

1.1.2.1 Het kader Provinciaal Programma Wonen en Werken ten behoeve van de derde cyclus regionaal programmeren is vastgesteld.

Resultaat:

Behaald

1.1.2.2 Het geactualiseerde Provinciaal Programma Wonen en Werken is door GS vastgesteld.

Resultaat:

Deels behaald

In december 2024 is door GS het nieuwe Ontwerp Provinciaal Programma Wonen en Werken vastgesteld. De definitieve vaststelling vindt plaats in 2025. We hebben daarmee enkele maanden vertraging opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Dit is mede veroorzaakt doordat we meer tijd nodig hadden voor afstemming met gemeenten over een aantal locaties.

1.1.2.3 Het Projectbesluit Breukelen-Kortrijk is vastgesteld.

Resultaat:

Behaald

1.1.3 Met gemeenten wordt pro-actiever samengewerkt aan lokale opgaven vanuit wederzijdse belangen.

Wij borgen het provinciaal omgevingsbeleid door in samenwerking met gemeenten structureel overleg te voeren over ruimtelijke plannen en initiatieven. Omdat we zoveel mogelijk in een vroegtijdig stadium betrokken zijn, kunnen gemeenten tijdig provinciale belangen verwerken in hun plannen en initiatieven. Hier hebben we werkafspraken met gemeenten over gemaakt.

Structurele interne integrale overleggen zoals het Integraal PlanTeam (IPT) en de Provinciaal Ruimtelijke Initiatieven Platform (PRIP) zorgen voor een snelle en samenhangende provinciale standpuntbepaling ten opzichte van (gemeentelijke) plannen en initiatieven.

Bijsturing door inzet van ons wettelijk instrumentarium zoals zienswijzen of beroep proberen we door vroegtijdige betrokkenheid tot een minimum te beperken. Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben veel gemeenten op het laatste moment minder goed afgestemde plannen in procedure gebracht, zodat deze nog vielen onder de oude wetgeving. Dit leidde tot meer zienswijzen dan gebruikelijk.

Om de samenwerking met gemeenten onder de (relatief nieuwe) Omgevingswet goed te laten verlopen zijn webinars, vragenuurtjes en bijeenkomsten georganiseerd om met elkaar ervaringen uit te wisselen en samen te leren in de toepassing van de Omgevingswet.

1.1.3.1

Voor 75% van de gemeenten hebben we een digitaal overzicht klaar van gebied- en op uitvoering gerichte initiatieven en hoe we deze verbinden aan provinciale opgaven.

Resultaat:

Behaald

1.1.3.2

Het Coördinatiepunt Beleidsdoorwerking (gemeentelijke ruimtelijke visies, plannen en initiatieven) is ingericht en zorgt voor snelle, bredere integrale afstemming en koersbepaling, onder meer door organisatie en inzet van Integraal PlanTeam.

Resultaat:

Behaald

1.1.4 Agenda's en afspraken met (boven)regionale partners zijn beter afgestemd op wederzijdse belangen.

De provincie Utrecht heeft veel opgaven die om ruimte vragen. Deze provinciale opgaven staan in onze Omgevingsvisie. Het Rijk heeft ook veel opgaven, die in en rond Utrecht in de ruimte samengaan met die van de provincie. Deze nationale opgaven staan in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en het daaraan verbonden programma NOVEX. In opmaat naar een nieuwe Nota Ruimte (vervanging NOVI) heeft het Rijk aan de provincie Utrecht gevraagd om te onderzoeken hoe nationale opgaven ruimtelijk kunnen worden gecombineerd met provinciale opgaven en wat daarvoor nodig is. Het Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht is ons antwoord op deze vraag. Op basis van het Ruimtelijk Voorstel en de rijksbrede reactie daarop maken Rijk en provincie Utrecht wederkerige afspraken in een Ruimtelijk Arrangement. Binnen de NOVEX-gebieden Groene Hart, Utrecht-Amersfoort, Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en Schipholregio werkt provincie Utrecht met Rijk, buurprovincies, gemeenten en waterschappen samen aan het aanpakken van de ruimtelijke opgaven. Voor deze NOVEX-gebieden zijn gezamenlijke Ontwikkelperspectieven met bijbehorende Uitvoeringsagenda's opgesteld.

1.1.4.1

Een ruimtelijk arrangement waarin de provincie Utrecht wederkerige afspraken met het Rijk maakt over de uitvoering van de nationale opgaven.

Resultaat:

Deels behaald

De opstelling van het Ruimtelijk Arrangement Rijk-provincie Utrecht was oorspronkelijk gepland voorafgaande aan het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) Noordwest van 2024. Door de val van het kabinet Rutte IV, het besluit van het Rijk om eerst een Voorontwerp Nota Ruimte uit te brengen en omdat er onduidelijkheid was over productbeeld en proces is deze planning door het Rijk verschoven richting het BOL Noordwest van 2025. Tijdens het BOL Noordwest van 2024 zijn vooruitlopende op het Ruimtelijk Arrangement wel eerste ruimtelijke afspraken tussen Rijk en provincie Utrecht gemaakt.

1.1.4.2

Uitvoeringsagenda's (inclusief RIA's) voor NOVEX-gebieden Het Groene Hart, Utrecht-Amersfoort, Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en Regio Schiphol.

Resultaat:

Behaald

1.1.5 In een groeiende regio groeit groen evenwichtiger mee met rode ontwikkelingen.

Met het programma Groen Groeit Mee wordt beoogd om het (recreatief) groen in de provincie evenwichtig mee te laten groeien met de verstedelijking. De provincie Utrecht werkt hierbij samen met de drie regio's, de vier waterschappen en tal van andere organisaties aan Groen Groeit Mee. In 2022 is het Groen Groeit Mee Pact getekend waarmee 39 regionale partners, waaronder de provincie Utrecht, hun gedeelde ambitie uitspraken. Inmiddels is het aantal partners gestegen tot ruim boven de 40 en is de samenwerking tussen de partners als ook met het Rijk verder verstevigd. Dat heeft naast de ontwikkeling van visies en plannen ook reeds geleid tot een aantal concrete projecten in voorbereiding. Daarbij is het UPLG Maatregelpakket met forse Rijksmiddelen een welkome aanjager.

- 1.1.5.1 Groen Groeit Mee is een onderdeel in regionale en gemeentelijke ruimtelijke visies en –plannen en maakt vast onderdeel uit van concrete integrale gebiedsontwikkelingsopgaven.

Resultaat:

Behaald

- 1.1.5.2 De werking van de Handreiking Nieuwe Woongebieden Groen Groeit Mee is geëvalueerd en operationeel gemaakt. Het TEMPO-netwerk van het programma Versnelling Woningbouw wordt ingezet als ondersteuning aan gemeenten bij het toepassen van de Handreiking.

Resultaat:

Behaald

- 1.1.5.3 De Groene Fix Brigade is operationeel om te ondersteunen bij zoeken naar kansen en synergie tussen diversen beleidsvelden en het oplossen van knelpunten hierbij. Het Expertisecentrum is als kennispunt operationeel om alle partners van het Groen Groeit Mee Pact ondersteunen bij het efficiënt en maximaal binnenhalen van middelen voor de realisatie van de Groen Groeit Mee opgaven in de regio's.

Resultaat:

Behaald

- 1.1.5.4 In een aantal voorbeeldgebieden zijn met de betrokken partijen intentieovereenkomsten gesloten om gezamenlijk zowel de inhoud als de bekostiging verder te brengen. Tegelijkertijd zijn de eerste concrete (deel)projecten in deze gebieden in uitvoering.

Resultaat:

Deels behaald

In de voorbeeldgebieden Kromme Rijn Linielandschap (KRLL) en Hollandsche IJssel (HIJ) zijn met de betrokken publieke partijen samenwerkingsovereenkomsten gesloten gericht op de totstandkoming van ontwikkelperspectieven. Voor de Zuidelijke Eemvallei zal dat op korte termijn gebeuren, terwijl de samenwerking in de Roode Haan met name gericht is op het opstellen van een goed plan van aanpak. In drie van de vier voorbeeldgebieden staan concrete projecten, o.a. in het kader van maatregelpakket 1 van de UPLG-gelden van het Rijk, op de agenda om op korte termijn richting realisatie te worden gebracht.

1.1.6 Nieuwe ontwikkelingen voegen meer ruimtelijke kwaliteit toe.

Eind 2023 heeft Provinciale Staten het besluit genomen om te gaan werken met een nieuwe structuur van onafhankelijke advisering: Utrecht Advies. De PCL en de PARK waarmee voorheen werd gewerkt zijn opgeheven. De kwaliteiten van beide organen komen gebundeld terug in het nieuwe adviesorgaan. Het jaar 2024 is gebruikt om de nieuwe adviesraad in te richten en op te starten.

- 1.1.6.1 De nieuwe structuur voor onafhankelijke advisering is ingericht en operationeel.

Resultaat:

Behaald

1.1.7 Data en digitale toepassingen worden beter benut.

We ondersteunen het omgevingsbeleid en de monitoring ervan met digitale toepassingen. Onze omgevingsvisie, -verordening en programma's onder de Omgevingswet zijn gepubliceerd in het Omgevingsloket volgens de digitale vereisten en op basis van onze actuele gegevens. We hebben een 'digitale tweeling' voor het inzichtelijk maken van effecten van ontwikkelingen in de leefomgeving. Hierbij werken we samen met gemeenten. De methodiek is openbaar beschikbaar gesteld. Er is een omgeving beschikbaar waar de monitoring van ons omgevingsbeleid kan worden ingericht.

1.1.7.1

Digitale onderdelen van omgevingswetbesluiten en uitvoeringsaspecten zijn onderdeel van onze processen en volgens de vereisten verbonden met het digitale stelsel, het Omgevingsloket. De juridische werkingsgebieden van beleid (geografische duiding) zijn actueel en volgens landelijke eisen.

Resultaat:

Behaald

1.1.7.2

We hebben een digitale omgeving ingericht voor beleidsdata en visualisatie voor beleidsmonitoring voor onze omgevingsvisie.

Resultaat:

Behaald

1.1.7.3

Wij passen toegankelijke toepassingen volgens digitale tweeling (digital twin) toe en delen deze om beleidsinformatie, ruimtelijke initiatieven en informatie over de leefomgeving te verbinden. We laten hiermee de impact zien bij de ruimtelijke ordeningsvraagstukken en transitieopgaven waar we als provincie voor staan.

Resultaat:

Behaald

1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiënte en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik.

We kunnen ons inzicht in en sturing op de kwaliteit die we willen behalen vergroten door al bij de eerste processtappen van gebiedsontwikkeling provinciale doelen aan elkaar te koppelen. Er is budget om langjarige processen van integrale gebiedsontwikkeling op meer locaties te ondersteunen. Dit geven we vorm in nauwe samenhang met de expertises en instrumenten in het Netwerk Omgevingsgericht Werken (NOW). Met Hart van de Heuvelrug hebben we een langlopende integrale gebiedsontwikkeling die zorgt voor een betere ruimtelijke kwaliteit in het gebied door het versterken en aaneensluiten van natuurgebieden en ruimte te bieden aan nieuwe stedelijke functies.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1. Slim combineren	Getal	8	8	9	1
Omschrijving:	Het aantal projecten/gebieden waarbij met inzet vanuit de expertises van het Netwerk Omgevingsgericht Werken een extra impuls is gegeven in het slim combineren van provinciale doelen.				
Toelichting verschil:	Vanuit het NOW is aan 9 projecten gewerkt in 2024.				
Bron:	Provinciale inventarisatie				
2. Woningen HvdH/VBS	Aantal woningen	275	240	0	240
Omschrijving:	Het aantal te realiseren woningen per jaar voor het totale programma HvdH en VBS (op moment van uitgifte van de grond).				
Toelichting verschil:	Er zijn in 2024 geen gronden uitgegeven voor woningbouw. Dit als gevolg van vertraging in de ruimtelijke processen (beroepzaken bij Raad van State) en aanvullende onderzoeken en ontheffingen voor soorten (haas, konijn en marterachtigen) in kader van omgevingsverordening activiteiten flora en fauna.				
Bron:	Hart van de Heuvelrug				
3. Natuur HVDH/VBS	Aantal hectare	8	14	0	14
Omschrijving:	De hoeveelheid gerealiseerde hectare natuur (resterende projecten Kamp van Zeist en Camp New Amsterdam)				

Toelichting verschil: Het voormalige militair terrein Kamp van Zeist wordt getransformeerd naar een natuurgebied. In 2024 is een groot deel van de sloop van de bestaande opstallen uitgevoerd, In 2025 wordt de inrichting verder afgerond. De 14 hectare van Camp New Amsterdam is een start gemaakt. De volledige sloop van opstallen en inrichting van de ecologische corridor zal in 2025 en 2026 uitgevoerd worden.

Bron: Hart van de Heuvelrug

Meerjarendoelen en resultaten

1.2.1 Het combineren van provinciale doelen bij gebieds- en omgevingsgericht werken, door het vindingrijk aanpakken en effectieve samenwerking.

Als meerdere provinciale belangen samenkomen in één gebied, werken we gebiedsgericht en omgevingsgericht. Deze opgaven pakken we innovatiever, integraler en sneller op. Meer vanuit en mét het maatschappelijke initiatief en in samenwerking met gemeenten, waterschappen en waar nodig het Rijk. Het Netwerk Omgevingsgericht Werken (NOW) helpt bij het omgevingsgericht werken en het slimmer combineren en concentreren van opgaven over de hele linie van het provinciale omgevingsbeleid. Het NOW is een intern provinciaal netwerk van experts op het gebied van omgevingskwaliteit, gebiedsgericht werken, ruimtelijk ontwerp, innovatie en samenwerking. Het NOW brengt de benodigde belanghebbenden en expertises bij elkaar en slaat zo de brug tussen provinciaal beleid en maatschappelijke opgaven.

1.2.1.1 Inzet NOW in tenminste acht gebieden en projecten en een overzicht van door het NOW gesignaleerde aandachtspunten bij de uitvoering van het omgevingsbeleid van de provincie.

Resultaat:

Behaald

1.2.1.2 Twee informatieve bijeenkomsten voor Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en het Centraal Management Team waarin de uitvoering van het Omgevingsbeleid centraal staat. In ieder geval één van deze twee bijeenkomsten is een excursie op locatie.

Resultaat:

Behaald

1.2.1.3 Dag van de Utrechtse Kwaliteiten. Dit is een kennis- en netwerkdag voor het hele externe netwerk van professionals in omgevingskwaliteit van de provincie (gemeenten, waterschappen, rijk, omringende provincies, adviesbureaus, NGO's, onderzoeksinstituten en belanghebbenden bij het onderwerp dat gekozen wordt). Deze dag vindt twee jaarlijks plaats.

Resultaat:

Niet behaald

Wij hebben in 2024 geen dag van de Utrechtse kwaliteiten georganiseerd. Wij waren dit voornemens, maar door vertrek van een aantal collega's hebben wij onze inzet geprioriteerd. Het team is weer compleet en in opbouw en heeft zich vooral gericht op de belangrijke gebiedsontwikkelingen.

1.2.2 De gebiedsontwikkelingen Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg zijn verder ontwikkeld en gerealiseerd.

Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg is een langlopende integrale gebiedsontwikkeling. Doel van het programma is de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Basis van het programma ligt in het versterken en aaneensluiten van natuurgebieden, onder meer door twee ecologische verbindingen (corridors) te maken. Daarnaast zorgt het programma ervoor dat er meer ruimte ontstaat voor wonen, werken, zorg en recreatie in het gebied. Een belangrijk uitgangspunt in de uitvoering is de financiële en ruimtelijke verevening tussen de rode projecten (het ontwikkelen van woon- en werklocaties) en groene projecten (ontwikkeling van natuur en recreatie). De financiële verevening loopt via de reserve van Hart van de Heuvelrug. Nadere toelichting op de administratieve verwerking is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

De werkzaamheden van de verschillende projecten vorderen. Er is wel vertraging in de planprocessen als gevolg van beroepsprocedures en wijzigingen in vrijstellingslijst flora en fauna. Hierdoor zijn nieuwe onderzoeken en ontheffingen noodzakelijk.

1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht.

De woningbouwopgave in onze regio is enorm. Er zijn dit jaar grote stappen gezet op het gebied van volkshuisvesting en woningbouw. Vanuit het programma Versnelling Woningbouw zijn meer woningbouwprojecten ondersteund. Desondanks loopt de totale realisatie van woningen binnen de provincie achter op de programmering. Hier spelen factoren mee waar de provincie niet of deels invloed op heeft, zoals netcongestie, stikstof en de uitvoeringskracht van gemeenten. Verder zijn in voorbereiding op de nieuwe provinciale rol vanuit de toekomstige Wet versterking regie op de Volkshuisvesting (Wvrv) verschillende producten op het gebied van huisvesting, betaalbaarheid en bestaande voorraad opgeleverd. Een hoogtepunt was de aanbidding van het nieuwe programma Versnelling Woningbouw aan Provinciale Staten. Vanuit het bestaande programma zijn 37 woningbouwprojecten versneld om tot realisatie te komen en deelden we kennis via congressen. Het Kansenmakersteam van de Provinciale Regie Tafel (PRT) droeg bij aan vergroting van de opvang van asielzoekers en Oekraïners en huisvesting van statushouders door ondersteuning aan gemeenten, ook in de samenwerking met o.a. COA en woningcorporaties. Aanpak vitale wijken maakte mogelijk dat we bijgedragen hebben aan sterke, leefbare buurten. Er is een nieuwe Regio Deal aangevraagd om voor langere termijn brede welvaart in kwetsbare wijken te vergroten en achterstanden aan te pakken.

Indicatoren

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
2 Versnelling woningbouw	Aantal woningen	7.360	8.500	6.420	3.580
Omschrijving:	Het aantal woningen dat jaarlijks (bruto) wordt toegevoegd aan het woningbestand in de provincie.				
Toelichting verschil	Het bruto aantal toegevoegde woningen is gedaald ten opzichte van de afgelopen jaren. De trend past in het landelijke beeld en wordt beïnvloed door factoren die slechts deels beïnvloedbaar zijn op provinciaal niveau. De provincie Utrecht zit boven het Nederlands gemiddelde qua bijdrage van de bruto nieuwbouw aan de al bestaande woningvoorraad en groeit dus relatief snel.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				
3 Sociale huur en middensegment	%	geen gegevens	50	geen gegevens	
Omschrijving:	Het percentage toegevoegd aantal woningen per jaar in de betaalbare segmenten.				
Toelichting verschil	Er ligt een verzoek bij het CBS om specifiek op de categorieën sociale huur nieuwbouw en middensegment (koop en huur) nieuwbouw opleveringen te registreren. Dit wordt (nog) niet geregistreerd door het CBS. Daarom vragen we zelf deze informatie op bij corporaties voor het deel sociale huur. Deze cijfers worden echter pas ruim 2 jaar na oplevering beschikbaar gesteld.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
1 Versnellingsprojecten woningbouw	Aantal plannen	23	27	37	10
Omschrijving:	Het aantal plannen dat met inzet vanuit het UitvoeringsProgramma Versnelling Woningbouw verder in de ontwikkeling is gebracht en daarmee een bijdrage levert aan de versnelling van de woningbouwopgave en de doelstelling van 50% (en vanaf 2025 van 67%) van de toegevoegde woningen in het sociale/betaalbare segment.				

Toelichting verschil: Binnen het programma Versnelling Woningbouw is veel geïnvesteerd in de relatie met gemeenten en corporaties. Dit resulteert in een beter beeld van projecten met knelpunten en heeft eraan bijgedragen dat er meer succesvolle aanvragen voor ondersteuning zijn ingediend.

Bron: Jaarlijkse provinciale inventarisatie

Meerjarendoelen en resultaten

1.3.1 De woningbouwopgave vindt sneller en vraag gestuurd plaats door gerichte en slimme interventies en maatwerk.

Voor 2024 streefden we naar een toevoeging van 8.500 woningen binnen de Provincie Utrecht. Ondanks dat de doelstellingen ten aanzien van de inspanningen ruim zijn behaald, is het aantal toegevoegde woningen gedaald. Dit past in een landelijke trend die in alle provincies zichtbaar is. Hierbij spelen factoren mee die voor de provincie Utrecht niet of maar deels beïnvloedbaar zijn, zoals de economische omstandigheden, uitvoeringskracht van gemeenten, arbeidsmarkt, behandeling van plannen bij de Raad van State, netcongestie etc.

1.3.1.1 Uitvoeren woondeals:
Er wordt invulling gegeven aan de coördinerende rol bij de uitvoering, nadere uitwerking en herijking van de regionale woondeals, in samenwerking met de andere woondealpartners.

Resultaat: Behaald

1.3.1.2 Uitvoeren woondeals:
Met alle 26 gemeenten wordt de uitvoering van de woondealafspraken gemonitord en waar mogelijk verbonden aan concrete vormen van ondersteuning.

Resultaat: Behaald

1.3.1.3 Ondersteuning kennis en subsidies:
Gemeenten en bouwende partners worden bij de woningbouw ondersteund door kennis- en netwerkbijeenkomsten, waaronder webinars met het expertteam TEMPO, het congres Platform Woningbouw en diverse pilots voor betaalbare en duurzame woningbouw;

Resultaat: Behaald

1.3.1.4 Ondersteuning kennis en subsidies:
Gemeenten en bouwende partners worden bij de woningbouw financieel ondersteund door middel van het uitkeren van flexpool-middelen, het meefinancieren van WBI-aanvragen en afdekken van het laatste deel van de onrendabele top.

Resultaat: Behaald

1.3.1.5 Flexwoningen:
Uitvoering geven aan de regiodeal Flexwonen en het vervolg daarop, met de bouw van 1500 flexwoningen.

Resultaat: Behaald

1.3.1.6 Flexwoningen:
Uitvoering geven aan de nadere afspraken die met drie woondealregio's zijn gemaakt over het aantal te realiseren flexwoningen.

Resultaat: Behaald

1.3.2 Het provinciaal woningmarktbeleid ondersteunt beter de woningbouwopgave.

De provinciale regierol wordt in lijn met het wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting steeds sterker. De provinciale organisatie bereidt zich voor op deze sterkere rol. Met ons provinciaal woonbeleid en de instrumenten die we ontwikkelen zetten we ons in voor het terugdringen van het woningtekort, realisatie van voldoende betaalbare woningen. Voor de huisvesting van ouderen en aandachtsgroepen hebben we een woonzorgonderzoek laten doen, wat de basis vormt voor de afsprakenkaders die de regio's opstellen (U10 en regio Amersfoort). Met de planregistratie en de monitor wonen voeren we regie op het woondossier. Woningen die worden toegevoegd in de provincie Utrecht zijn toekomstbestendig. Dit bevorderen we via de afspraken die we hebben gemaakt met gemeenten, corporaties, waterschappen en marktpartijen in het convenant toekomstbestendige woningbouw.

- 1.3.2.1 Er is een voorstel ontwikkeld voor een instrument waarmee gemeenten en corporaties sociale koop bereikbaar kunnen maken.

Resultaat:

Deels behaald

We hebben een onderzoek gedaan naar het bereikbaar maken van sociale koop en geconstateerd dat een eigen fonds daarvoor geen goed instrument is. Besloten is om het landelijke fonds betaalbare koop af te wachten.

- 1.3.2.2 Het planregistratiesysteem levert informatie over plancapaciteit aan voor Regionaal Programmeren.

Resultaat:

Behaald

- 1.3.2.3 Er is een woonzorgbehoefte onderzoek uitgevoerd, als basis voor de gemeentelijke woonzorgvisies.

Resultaat:

Behaald

- 1.3.2.4 De gemeenten zijn ondersteund bij het uitvoeren van het provinciale convenant Duurzame Woningbouw door de gezamenlijke projectorganisatie van verschillende aangesloten provincies.

Resultaat:

Behaald

- 1.3.2.5 Er is een nationaal convenant Toekomstbestendige Woningbouw opgesteld en ondertekend.

Resultaat:

Deels behaald

Vanwege veranderd bestuur en beleid is het landelijk krijgen van het convenant uitdagender geworden. Wel is er een afspraak opgenomen in de woontop (afspraak 12) voor een landelijke standaardisering. Onzeker is of de afspraak door de provincie Utrecht (en IPO) hetzelfde wordt geïnterpreteerd als door het ministerie van VRO. Het convenant met 4 provincies gaat door in 2025.

1.3.3 Wijken zijn vitaler door een integrale aanpak van sociale en fysieke wijkvernieuwing.

De uitvoering van provinciale Vitale Wijken aanpak in de vier aandachtswijken Overvecht in Utrecht, Batau in Nieuwegein, Vollenhove in Zeist en het Soesterkwartier in Amersfoort leidt tot concrete resultaten en geleerde lessen. De financiële middelen uit de Regio Deal Vitale Wijken worden integraal ingezet voor de verbetering van de brede welvaart in de wijken. Het gaat daarbij zowel om projecten om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren als de sociaaleconomische problemen aan te pakken. Er is extra inzet gepleegd om actuele maatschappelijke ontwikkelingen zoals de inflatie-/ koopkrachtcrisis en de zorgen rond bestaanszekerheid het hoofd te bieden. In de wijken komen diverse sociale en fysieke vraagstukken samen, die vragen om een samenhangende aanpak in de wijk. Deze aanpak is o.a. gericht op het verbeteren van de fysieke leefomgeving, sociale cohesie, gezondheid, onderwijs en arbeidsparticipatie. De ervaring en lessen die we opdoen met deze aanpak gebruiken we om in de gehele provincie toe te passen. We leren van elkaar wat werkt en kunnen zo onze regio toekomstbestendig maken. Het provinciaal werkbudget voor uitvoering van de Regio Deal wordt gecontinueerd en blijft beschikbaar gedurende de looptijd van de Regio Deal (tot en met 31 dec. 2025).

1.3.3.1

Het kennis- en monitoringsprogramma levert bruikbare informatie op over effectieve interventies en kan worden benut voor bijsturing van de integrale wijkaanpak. Het participatieve deel van het monitoringsprogramma loopt met ruimte voor lokaal maatwerk.

Resultaat:

Behaald

1.3.3.2

Er is een (provinciebrede) community of practice voor de Vitale Wijken aanpak gericht op kennisdeling over de effectiviteit van interventies in de vier wijken. Dit wordt communicatief ondersteund.

Resultaat:

Behaald

1.3.3.3

Er is aandacht voor het borgen van succesvolle projecten in de reguliere lijn van gemeenten.

Resultaat:

Behaald

1.3.4 Het aantal plekken voor opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders sluit beter aan bij de opgave.

De komst van de Spreidingswet betekende een intensief jaar voor het Kansenmakersteam (KMT). Het aantal gemeenten dat werkt aan het mogelijk maken van voorzieningen is gegroeid, en daarmee de ondersteuning door het KMT. Per 1 januari 2024 is de bestuurlijke regie over opvang van Oekraïense ontheemden overgegaan van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) naar de Provinciale Regie Tafel (PRT), en daarmee de ambtelijke ondersteuning naar het KMT.

Bij gemeenten blijkt breed steun voor zowel het realiseren van de opgave als voor het werken via de Utrechtse aanpak gericht op kwalitatief goede vormen van opvang die lokaal maatschappelijk ingebed zijn. In ruim 2,5 jaar tijd is het aantal opvangplekken in de provincie Utrecht gegroeid van 2.396 begin 2022 naar 4.705 plekken per 31 oktober 2024. De verwachting is dat de geplande plekken en de initiatieven samen perspectief bieden op circa 8000 plekken.

Via de decembercirculaire ontving de provincie ruim 1 miljoen euro voor de bekostiging van het Kansenmakersteam.

Ook bij de huisvesting van vergunninghouders heeft de provincie veel ondersteuning geboden via het Kansenmakersteam. Tegelijkertijd heeft de provincie ook het IBT-instrumentarium steviger moeten inzetten vanwege de oplopende achterstanden bij gemeenten (zie ook meerjarendoel 9.6.1).

1.3.4.1

Een goede huisvesting van statushouders en de opvang van asielzoekers.

Resultaat:

Deels behaald

In Utrecht willen we opvangplekken die een positieve invloed hebben op de plek waar ze staan: waar verbindingen kunnen ontstaan met de buurt, waar verschillende groepen samenleven en waar asielzoekers snel kunnen meedoen met taal en werk. Zodat de vluchtelingen die in onze provincie komen wonen een goede start maken. Bij de ontwikkeling van opvanglocaties kijken we steeds of een opvanglocatie ook iets kan brengen voor omwonenden. Zoals woonruimte voor starters, voorzieningen voor buurtbewoners of kleine bedrijfsruimtes. Met deze 'Utrechtse aanpak' willen we niet alleen zorgen voor bedden, maar ook voor inbedding in de omgeving. Dit is een continu proces van afstemming bij bestaande – en nieuwe opvangvoorzieningen.

Wat heeft het gekost?

1 Ruimtelijke Ontwikkeling	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
1-1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten	-9.476	-10.702	-11.239	-11.273	-34
1-2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik	-4.544	-5.328	-3.287	-3.213	74
1-3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht	-3.778	-9.333	-13.734	-14.390	-655
Totaal exploitatie	-17.798	-25.364	-28.261	-28.875	-615
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	2.068	4.645	6.346	5.955	-391
Toevoegingen	-10.372	0	-951	-451	500
Totaal mutaties reserves	-8.304	4.645	5.395	5.504	109
Saldo na bestemming	-26.102	-20.719	-22.866	-23.372	-506

Toelichting belangrijkste verschillen

Er is een decentrale uitkering ontvangen op basis van de Spreidingswet, die niet binnen het programma is verantwoord maar in de algemene middelen.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.1 van de jaarrekening.

Mutaties in de reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Groen Groeit Mee	0	0	439	439
Hart v.d. Heuvelrug/VBS	0	0	2.896	1.335
IGP/RAP	0	0	200	200
N.T.V.A.	0	0	163	163
Meerjarige projecten	951	451	2.848	3.818
Verschuiving tussen programma's	0	0	-200	0
Totaal	951	451	6.346	5.955

Investerings

1. Ruimtelijke ontwikkeling	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2023	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024	Totaal realisatie	Restant krediet
Projecten Hart van de Heuvelrug	23.350	20.083	2.000	1.492	508	21.575	1.775
Totaal	23.350	20.083	2.000	1.492	508	21.575	1.775

Verbonden partijen

- B.V. Hart van de Heuvelrug

2. Landelijk gebied

Programmadoel

De provincie werkt aan het behouden en versterken van natuur en landschap (biodiversiteit), stimuleert duurzame landbouw en zet zich in voor een vitaal en (be)leefbaar landelijk gebied.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld).	⚠️ Deels behaald	⚠️ Deels behaald	⚠️ Deels behaald
2.1.1 Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is verder gerealiseerd (groter van oppervlakte).	⚠️ Deels behaald	⚠️ Deels behaald	
2.1.2 De Groene Contour is verder gerealiseerd.	❌ Niet behaald	❌ Niet behaald	
2.1.3 Natuurgebieden zijn beter met elkaar verbonden.	✅ Behaald	⚠️ Deels behaald	
2.1.4 Het areaal bos is vergroot en de kwaliteit van bestaand bos is verbeterd.	⚠️ Deels behaald	⚠️ Deels behaald	

2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig.	 Behaald	 Deels behaald	 Niet behaald
2.2.1 Het beheer van bestaande bos-, natuur- en agrarische gebieden is effectiever en efficiënter.	 Behaald	 Behaald	
2.2.2 De biodiversiteit in stad en platteland is verbeterd.	 Behaald	 Deels behaald	
2.2.3 De balans tussen ingrepen/faunabeheer en instandhoudingsdoelen bewaken en verbeteren.	 Behaald	 Deels behaald	
2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk.	 Behaald	 Behaald	 Behaald
2.3.1 De betrokkenheid van inwoners bij natuur is groter en de samenwerking tussen bij natuur betrokken partijen is beter.	 Behaald	 Behaald	
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw.	 Niet behaald	 Behaald	 Niet behaald
2.4.1 De landbouw is meer circulair, natuurinclusief, klimaatneutraal en economisch rendabel.	 Behaald	 Behaald	
2.4.2 Utrechtse voedselproducenten produceren meer voor de regionale markt en Utrechtse inwoners kunnen gemakkelijker kiezen voor gezond en duurzaam voedsel.	 Behaald	 Behaald	
2.4.3 Het ongewenst gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) is door sloop of hergebruik teruggedrongen.	 Behaald	 Deels behaald	
2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt.	 Behaald	 Deels behaald	 Behaald
2.5.1 De leefbaarheid van het landelijk gebied en de kleine kernen is beter.	 Behaald	 Deels behaald	

Wat hebben we gedaan?

2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld).

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk verbindt natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is de ruggengraat van de Utrechtse natuur en van wezenlijk belang voor behoud en herstel van de biodiversiteit

Indicatoren

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1. Ontwikkelde nieuwe natuur	Aantal ha	2.386 (+215)	2.436 (+50)	2.481 (+94)	+44

Omschrijving: De ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN).

Toelichting verschil: Door het uitvoeren van een LESA (landschappelijk-ecologische systeemanalyse) is gebleken dat 41 hectare, die onderdeel is van de gerealiseerde 94 hectare, inmiddels voldoet aan de natuurdoelstellingen en daardoor beschouwd kan worden als ingericht.

Bron: Natuurvisie/Supplement Realisatiestrategie Natuurvisie 2019-2027

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
2. Nieuwe natuur	Aantal ha	1.035 (+31)	1.085 (+50)	1.074 (+39)	-11

Omschrijving: De verwerving /functieverandering nieuwe natuur (cumulatief)

Toelichting verschil: Iets minder grond veranderde van functie dan vooraf ingeschat.

Bron: Natuurpact

3. Faunapassages	Getal	0	1	0	-1
-------------------------	-------	---	---	---	----

Omschrijving:

Toelichting verschil: De realisatie is vertraagd door aanpassingen in het ontwerp van ecoduct en weginrichting.

Bron: Natuurvisie/mobiliteitsprogramma

Meerjarendoelen en resultaten

2.1.1 Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is verder gerealiseerd (groter van oppervlakte).

In 2024 realiseerden we 39 hectare nieuwe natuur door functieverandering. Dit is minder dan de 50 hectare die was begroot. In 2024 heeft 94 hectare de status ingericht gekregen waarvan 53 hectare daadwerkelijk is ingericht en voor 41 hectare van Staatsbosbeheer is gebleken dat er geen inrichting meer nodig is. Van de oorspronkelijke opgave van 1.570 hectare nog te realiseren functieverandering nieuwe natuur resteert per 1 januari 2025 nog 496 hectare.

Het achterblijvende resultaat bij functieverandering kent een aantal oorzaken. Een deel van de eigenaren in het landelijk gebied staat niet open voor vrijwillige verkoop of omvorming van hun gronden naar natuur. De druk op de gronden blijft hoog door de vele claims in de grondmarkt. Die zijn van overheden, bedrijven en investeerders. Ook zijn eigenaren terughoudend om grond te verkopen. Dat komt door de onzekere situatie voor agrariërs in het landelijk gebied

Van de oorspronkelijke inrichtingsopgave van 4.264 hectare inrichting resteert per 1 januari 2025 nog 1.783 hectare. Het realiseren van deze restantopgave voor eind 2027 wordt een lastige opgave. Dit heeft enerzijds te maken met de beschikbaarheid van grond. En anderzijds met overeenstemming krijgen over de inrichtingsdoelen met de omgeving in gebiedsprocessen of via vergunningen en bestemmingsplanprocedures.

2.1.1.1 50 ha van functie veranderd naar natuur

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 realiseerden we 39 hectare nieuwe natuur door functieverandering. Dat wil zeggen dat gronden die eerst de functie 'landbouw' hadden, nu de functie 'natuur' hebben gekregen. Het betreft functieverandering door middel van aankopen en subsidies voor functieverandering. Ook beschikten we 1 verplaatsingssubsidie ten behoeve van het NNN in 2024. Met deze subsidies kon in 2024 9 hectare NNN-grond worden aangekocht en een bedrijf uit het NNN worden verplaatst.

2.1.1.2 Ongeveer 300 ha nieuwe natuur is ingericht, waarvan 30 ha nieuw bos.

Resultaat:

Deels behaald

In de zomernota is deze doelstelling van 300 hectare teruggebracht tot 50 hectare. In 2024 richtten terrein beherende organisaties, particuliere eigenaren en wij 53 hectare nieuwe natuur in. Waarvan 18 ha bos is. Daarnaast is er uit onderzoek gebleken dat 41 hectare van Staatsbosbeheer al voldoet aan de doelstellingen en niet meer hoeven te worden ingericht. Deze percelen maken onderdeel uit van de in 2024 gerealiseerde 94 ha NNN.

2.1.2 De Groene Contour is verder gerealiseerd.

Door natuurrealisatie binnen de Groene Contour willen wij het NNN versterken. Op 13 december 2022 besloten we om de Groene Contour als zoekgebied aan te wijzen voor de realisatie van het NNN. Daarmee krijgt realisatie van het NNN voorrang boven de realisatie van de Groene Contour. Hierbij is, door het aanwijzen van de groene contour als zoekgebied, subsidie beschikbaar voor functieverandering en inrichting. In 2024 zijn er binnen de Groene Contour geen projecten gerealiseerd. Doordat de Groene Contour aangewezen is als zoekgebied voor de realisatie van het NNN en omdat er geen instrumenten beschikbaar zijn voor de agrarische vormen van realisatie van Groene contour (vanwege gebrek aan subsidiemogelijkheden door Staatssteun) is er geen belangstelling om Groene Contour te realiseren.

2.1.2.1 Het Instrumentenkader Uitvoering Groene Contour is aangepast op de ontwikkeling van het concept landschapgronden (te verwachten rijksbeleid).

Resultaat:

Niet behaald

Er is een wijziging van de catalogus Groen Blauwe Diensten aangemeld in Brussel, pas na akkoord van deze wijziging is verdere ontwikkeling van subsidiemogelijkheden mogelijk. Het is op dit moment niet duidelijk wanneer een reactie vanuit Brussel verwacht kan worden. Het concept landschapsgrounden is geen onderdeel meer van het rijksbeleid maar is nog wel relevant voor de invulling van de overgangsgebieden rond N2000 gebieden.

2.1.2.2 Realisatie van 10 ha Groene Contour, voor de projecten die we niet tellen als NNN realisatie.

Resultaat:

Niet behaald

Er is in 2024 geen groene contour gerealiseerd. In 2020 is het eindrapport pilots voor de groene contour opgeleverd (NMU). Hierin zijn scenario's van 2 pilotgebieden verkend. Een van deze pilots loopt nog. Er zijn begrenzingen aangepast om realisatie mogelijk te maken.

2.1.3 Natuurgebieden zijn beter met elkaar verbonden.

Grootschalige verbindingen/faunapassages

Het NNN kan alleen functioneren als de natuurgebieden onderling zijn verbonden. Barrières door infrastructuur, zoals provinciale wegen, kunnen we oplossen door faunapassages en ecoducten aan te leggen.

Kleinschalige verbindingen (groenblauwe dooradering)

Wij realiseren groenblauwe dooradering in het landelijk gebied door kleine landschapselementen aan te leggen en te herstellen. Met de aanleg van nieuwe landschapselementen vergroten wij ook het bosareaal. Wij werken tot 2030 aan de realisatie van 120 hectare groene landschapselementen. We doen dit samen met onze partners in het Platform Groenblauwe Dooradering (GBDA) en via losse opdrachten en projecten. Alle partners van het Platform GBDA hebben in 2024 samen 65 elementen gerealiseerd, via de subsidieregeling Aanleg en herstel kleine landschapselementen. Dit omvat zowel nieuw aangelegde als herstelde KLE.

2.1.3.1 Oplevering van het ecoduct en dassentunnels N226.

Resultaat:

Deels behaald

De werkzaamheden aan het ecoduct zijn in maart 2024 gestart. De hoofdconstructie is gereed. De dassentunnels, faunarasters en voorzieningen voor vleermuizen bij de N226 zijn inmiddels afgerond. De grondlichamen op het zuidelijke deel zijn ook aangebracht. De zandige bodem en de toplaag op de passage zijn in week 3 en 4 van 2025 geplaatst. In maart 2025 wordt gestart met de beplanting van de ecopassage en in augustus 2025 wordt een heidemengsel uitgestrooid.

2.1.3.2 Realisatie/afronding inrichtingsmaatregelen Natuurverbinding Amelisweerd – Nieuw Wulven 10 ha.

Resultaat:

Deels behaald

Dit project zou in 2024 worden afgerond. Echter door weersomstandigheden (te nat) en vergunningverlening loopt dit nu minimaal 4 maanden uit. In 2024 is circa 1 hectare afgerond. Circa 6 hectare wordt nu naar verwachting in 2025 afgerond. De samenwerking met een particulier om zijn natuurperceel (3 hectare) gelijktijdig in het vergunning traject en uitvoering te laten meelopen is niet doorgegaan en uit het project gehaald.

2.1.3.3 Realisatie/afronding inrichting natuurverbinding ecoduct N226 – Leersumse Veld 20 ha.

Resultaat:

Deels behaald

Door de extreem natte periode eind 2023 en begin 2024 is er vertraging opgelopen bij het uitvoeren van met name archeologisch bodemonderzoek. Hierdoor is de uitvoering een jaar doorgeschoven. De benodigde onderzoeken zijn in 2024 uitgevoerd. In 2024 is verder het Definitieve Ontwerp nader uitgewerkt. De omgevingsvergunning zal worden aangevraagd na goedkeuring van het Definitief Ontwerp. Streven is de uitvoering te starten in 2025.

2.1.3.4 Realisatie 9 ha kleine landschapselementen volgens de programmering van het Landschapsuitvoeringsplan.

Resultaat:

Deels behaald

Er is 6,11 ha kleine landschapselementen gerealiseerd via het Platform GBDA (subsidieregeling Aanleg en herstel KLE). Het totale doel van 9 ha is niet gehaald, o.a. omdat de opdrachten voor aanleg van KLE op eigen grond zijn doorgeschoven vanwege gebrek aan capaciteit binnen onze organisatie en omdat de voorbereiding voor het aanleggen van deze KLE meer tijd heeft gekost dan verwacht.

Daarnaast was er ook gebrek aan capaciteit bij zowel agrarische collectieven als gemeenten. Dit heeft invloed op de resultaten die via de subsidieregeling Aanleg en herstel KLE worden behaald.

2.1.4 Het areaal bos is vergroot en de kwaliteit van bestaand bos is verbeterd.

De provincie heeft als uitwerking van de landelijke bossenstrategie (10% meer bos in Nederland als onderdeel van het Nationaal Klimaatakkoord/klimaattafel landbouw en landgebruik) in 2022 het provinciaal strategisch bosbeleid vastgesteld. Het provinciale 'Strategisch bosbeleid, meer en beter bos in Utrecht' richt zich hoofdzakelijk op de volgende drie thema's:

- Meer bos; via realisatie bos in NNN, meer groene dooradering, meer bos rond stad en dorp (Groen Groeit Mee) en meer agroforestry.
- De revitalisering van bestaande bossen (inclusief natuurbrandbeheersing).
- De bescherming van bos (bescherming van houtopstanden en bescherming van oude bosgroeiplaatsen)

Het Bomen Actieplan is in 2024 afgerond met het aanplanten van de 600.000 ste boom. In februari 2024 is het Agroforestry Netwerk Utrecht feestelijk van start gegaan. In dat kader zijn er netwerkbijeenkomsten gehouden en hebben agrariërs contact opgenomen voor advies.

Nieuw bos aanleggen blijft lastig gezien alle opgaven en daarom is de voortgang op dit onderdeel oranje.

2.1.4.1 Afronding uitvoering Bomen Actieplan in 2024; 600.000 bomen geplant.

Resultaat:

Behaald

2.1.4.2 Realisatie van in totaal 70 ha nieuw bos in 2024.

Resultaat:

Niet behaald

Er is 33 hectare nieuw bos gepland. Voor een aantal projecten voor bosaanleg zijn al subsidieaanvragen beschikt en/of ingediend maar nog niet uitgevoerd. Daarnaast blijft het lastig om, gezien alle opgaven in het landelijk gebied, bos en bomen te realiseren.

2.1.4.3 Het opzetten van een Agroforestry netwerk Utrecht om kennisdeling te stimuleren.

Resultaat:

Behaald

2.1.4.4 Beleidsuitwerking natuurbegraven.

Resultaat:

Deels behaald

De verschillende aspecten van het concept natuurbegraven zijn nader verkend, mede tegen de achtergrond van wensen van initiatiefnemers om een natuurbegraafplaats in de provincie Utrecht te realiseren. In plaats van eind 2024 zal GS naar verwachting begin 2025 een standpunt innemen over natuurbegraven. Hierna zal advies over de ruimte die we willen geven aan initiatiefnemers beschikbaar komen.

2.1.4.5 Nieuwe openstelling van de subsidieregeling voor de aanplant van fruit- en notenbomen.

Resultaat:

Behaald

2.1.4.6 Openstellen Subsidieregeling voor realisatie bos buiten het NNN.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 is de subsidieregeling voor realisatie van bos buiten NNN opengesteld. Er zijn geen aanvragen binnengekomen. Deze subsidieregeling is nieuw en bosaanleg vergt een lange voorbereidingstijd en meer bekendheid bij de nieuwe doelgroep (buitenlui en landgoederen buiten NNN). Met behulp van flyers, huis aan huis bladen (provinciepagina) en delen van informatie met partners is bekendheid gegeven aan de regeling. De verwachting is dat deze subsidie meerdere jaren opengesteld moet worden om effect te hebben.

2.1.4.7 Openstellen subsidieregeling voor revitalisering van bossen.

Resultaat:

Niet behaald

Er is in 2024 geen openstelling gerealiseerd voor de subsidieregeling voor revitalisering van bestaande bossen. In 2024 heeft de nadruk gelegen op het verkrijgen van middelen uit zowel Programma Natuur fase 2 als het GLB. Uit Programma Natuur fase 2 is 1,2 miljoen euro beschikt voor revitalisering. Uit het GLB zijn in 2024 geen middelen beschikbaar gekomen voor revitalisering.

2.2 De kwaliteit van natuur is goed/divers

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig.

Het Natuurnetwerk Nederland moet kwantitatief op orde zijn. Naast kwantiteit is ook de natuurkwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland en de vele leefgebieden van plant- en diersoorten daarbuiten van wezenlijk belang om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Er moet voor deze leefgebieden bovendien voldoende buffer zijn tegen invloeden van buitenaf (verdroging, verzuring, verstoring) en klimaatveranderingen. Door inzet van ons financieel en juridisch instrumentarium (toestemmingsbesluiten en instructieregels) beschermen en versterken we de natuurkwaliteit en biodiversiteit.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Beheerde natuur (V-5)	%	81	82	81	-1
Omschrijving:	Het beheer van bos- en natuurgebieden als % van de beoogde streefdoelen (oppervlakte in hectare) binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN)				
Toelichting verschil:	De toename van het gesubsidieerde natuurbeheer was in 2024 beperkt.				
Bron:	Subsidiebeschikkingen Natuurbeheer 2024				
2 Ecologisch beheerd agrarisch gebied.	Aantal ha	9222	9300	9222	-78
Omschrijving:	Het aantal hectares agrarisch gebied waar weidevogelbeheer wordt toegepast.				
Toelichting verschil:	Er hebben in 2024 geen uitbreidingen plaatsgevonden van het agrarisch natuur en landschapsbeheer (ANLb), het aantal hectares is daarom gelijk gebleven ten opzichte van 2023.				
Bron:	Subsidiebeschikkingen Agrarische collectieven 2023				

Meerjarendoelen en resultaten

2.2.1 Het beheer van bestaande bos-, natuur- en agrarische gebieden is effectiever en efficiënter.

Natuurbeheer

In 2024 is voor 21.671 hectare subsidie voor natuurbeheer verleend. Dit is een toename van 26 hectare ten opzichte van vorig jaar.

Natuurtoezicht

In het kader van het samenwerkingsconvenant zijn werkafspraken opgesteld. Deze maken vanaf 2025 deel uit van het Handboek Uniform Optreden. De komst van de wolf is een nieuwe ontwikkeling die in 2025 om een nadere uitwerking vraagt voor het toezicht in het buitengebied.

Onderzoek naar aparte regeling voor drukbezochte natuurterreinen

In 2021 werd drukte in natuurgebieden geconstateerd als gevolg van corona. Dat heeft geleid tot onderzoek naar de recreatiedruk in natuurgebieden. De resultaten van het project recreatiedruk zijn ontvangen maar nog niet bestuurlijk gedeeld. We onderzoeken welke vervolgstappen we moeten zetten maar hebben afgelopen jaar prioriteit moeten geven aan andere zaken. In het tweede kwartaal van 2025 volgt op dit onderwerp een Statenbrief.

Agrarisch natuurbeheer

In 2023 is voor totaal 12.234 hectare subsidie verleend voor een bedrag van totaal € 12 miljoen. Ruim 75% van dit areaal betreft weidevogelbeheer. Conform de systematiek van het ANLb kunnen beschikkingen worden uitgebreid indien hiervoor middelen beschikbaar zijn. In 2024 hebben geen uitbreidingen plaatsgevonden van deze beschikkingen.

De subsidies in deze periode worden voor 65% gefinancierd uit EU-middelen en voor 35 % door de waterschappen (voor waterbeheer) en provincie.

- 2.2.1.1 Subsiëring van natuurbeheer: Het aantal ha natuurterrein waarvoor subsidie natuurbeheer wordt verstrekt is gegroeid met 200 ha.

Resultaat:

Deels behaald

Het areaal natuurterrein waarvoor subsidie natuurbeheer wordt verstrekt is gegroeid met 26 ha. Dit is minder dan in de begroting werd verwacht. De uitbreiding van het areaal is afhankelijk van de toevoeging van nieuwe hectares die door functieverandering de bestemming natuur krijgen. Afhankelijk van het tempo waarin dit gebeurt, kan ook het areaal beheerde natuur toenemen.

- 2.2.1.2 Subsiëring van natuurbeheer: De toezichtskalender 2024 is opgesteld.

Resultaat:

Behaald

- 2.2.1.3 Subsiëring van natuurbeheer: De resultaten van het onderzoek naar de toegenomen recreatiedruk komen in 2024 beschikbaar.

Resultaat:

Deels behaald

De resultaten van het project recreatiedruk zijn ontvangen maar nog niet bestuurlijk gedeeld. In het tweede kwartaal van 2025 volgt op dit onderwerp een Statenbrief.

- 2.2.1.4 Agrarisch natuurbeheer: Het aantal ha waarvoor subsidie agrarisch natuurbeheer wordt verstrekt blijft ten minste gelijk aan 2023.

Resultaat:

Behaald

2.2.2 De biodiversiteit in stad en platteland is verbeterd.

Natura 2000

In het kader van de Specifieke Uitkering Programma Natuur 1e fase zijn alle geprogrammeerde projecten aangevraagd, beschikt en in uitvoering. Er zijn geen signalen dat projecten niet tijdig (voor 31 december 2026) kunnen worden afgerond.

Via twee verplaatsingssubsidies is stikstofreductie op Natura 2000-gebieden gerealiseerd en kan ruimte gemaakt worden om maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn voor de verbetering van de biodiversiteit van twee Natura 2000-gebieden in het kader van het gebiedsproces.

Agenda Natuurinclusief

In 2024 is gewerkt aan het verkennen van de mogelijkheden van een Utrechtse Agenda natuurinclusief. Het voornemen is de Utrechtse Agenda Natuurinclusief (UAN) te integreren in de bestaande Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp.

Bestendigen en verbeteren van de natuurkwaliteit in leefgebieden

In 2024 is via verschillende media over de Uitvoeringsverordening subsidie Biodiversiteit (USB) en de verleende subsidies vanuit de USB gecommuniceerd. Er is in 2024 voor ca. € 120.000 aan subsidie verstrekt. Ook zijn er in 2024 5 projectopdrachten gericht op onderzoek naar bedreigde soorten gefinancierd.

Ecologisch bermbeheer

Het ecologisch bermbeheer is in 2024 gecontinueerd. Hierbij was maaien (niet klepelen) en afvoeren van maaisel de norm. Het Praktijknetwerk Bloeiende Bermen is in 2024 gecontinueerd. Er zijn zeven praktijkmiddagen gehouden waarbij tachtig unieke deelnemers van onder andere waterschappen, gemeenten, werkgroepen, agrariërs en aannemers aanwezig waren.

UPLG en gebiedsgerichte aanpak (GGA)

Er zijn dit jaar een tweetal grondaankopen gedaan van in totaal 47,3 ha ter ondersteuning aan de GGA en UPLG doelen. In de 9 deelgebieden is in 2024 gewerkt aan het opstellen van een eerste versie van de gebiedsagenda per gebied. De inhoud is besproken met de stakeholders en eind 2024 met de Regionale Stuurgroepen.

In 2024 zijn er, gekoppeld aan het UPLG, 6 maatregelpakketten aangevraagd en voor 5 pakketten is in totaal een bedrag toegekend van 249,4 miljoen euro. We zijn gestart met de processen om de maatregelpakketten tot uitvoering te brengen. De hoeveelheid middelen en te behalen doelen is voor de organisatie en onze gebiedspartners een grote opgave in een kort tijdsbestek. Dit vergt van meerdere organisatieonderdelen een grote inzet.

De instrumentenkoffer voor het behalen van onze doelen is verder ontwikkeld en verwerkt in een digitaal systeem waar de instrumenten overzichtelijk en doorzoekbaar zijn opgeslagen. De instrumentenkoffer zal met de uitvoering van de maatregelpakketten verder worden uitgebreid in 2025 en 2026.

Het grondbeleid 2024-2028 is door de Staten vastgesteld en in werking getreden.

2.2.2.1	Landelijk Programma natuur: De uitvoering van alle natuurherstelmaatregelen binnen de begrenzing van Natura 2000 gebieden, zoals opgenomen in de SPUK Programma Natuur is gestart.
---------	--

Resultaat:

Behaald

2.2.2.2	Bestendigen en verbeteren van de natuurkwaliteit in leefgebieden: De maatregelen in de Beheerplannen Natura 2000 zijn conform de planning uitgevoerd.
---------	---

Resultaat:

Deels behaald

Voorafgaand aan het actualiseren van de N2000-beheerplannen wordt de afgelopen beheerplanperiode geëvalueerd. Op basis daarvan kunnen dan definitief conclusies worden getrokken over de uitvoering van de maatregelen. De herstelmaatregelen uit de afgelopen beheerplanperiode zijn grotendeels uitgevoerd, er zijn nog enkele restopgaven die zijn vertraagd. Realisatie vindt plaats in periode 2025-2027. De vertraagde restantopgaven betreft:

- Oud-Kolland: hydrologische herstelmaatregelen afronden.
- Zouweboezem: In 2024 is een planstudie gestart om invulling te geven aan de maatregel omkaderen rietlanden. Daarnaast is er in 2021 SKNL-subsidie verleend voor maatregelen die ook in 2024 zijn uitgevoerd.
- VHL-Uiterwaarden Lek: In 2024 is verder gewerkt aan het optimaliseren van het beheer. In 2024 is een kavelruil gepasseerd waarmee het Zuid-Hollands Landschap 15,5 ha. in de Achthovense uiterwaarden in eigendom heeft gekregen.
- Elster Buitenwaarden: In 2024 zijn de resterende uitvoeringswerkzaamheden in de Elster Buitenwaarden afgerond en is het ontwikkelbeheer gestart.

2.2.2.3 Bestendigen en verbeteren van de natuurkwaliteit in leefgebieden: De opgestelde Natuurdoelanalyses worden geïntegreerd in nieuwe Natura 2000 beheerplannen.

Resultaat:

Deels behaald

De Natuurdoelanalyses zullen worden geïntegreerd in de geactualiseerde Natura 2000 beheerplannen. In 2024 zijn wij gestart met de voorbereidingen voor het actualiseren van de huidige Natura 2000-beheerplannen van de vijf gebieden waar wij voortouwnemer voor zijn. Deze actualisatie loopt door in 2025. De benodigde herstelmaatregelen die gegeven zijn in de Natuurdoelanalyses en in de adviezen van de Ecologische Autoriteit worden hierbij in de beheerplannen geïntegreerd. Voor de negen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden hebben wij in 2024 voor een deel (ca 60%) van de herstelmaatregelen middelen aangevraagd en beschikt gekregen binnen de Specifieke uitkering voor Programma Natuur – fase 2 en Maatregelpakket 4 van het Utrechts Programma Landelijk Gebied.

2.2.2.4 Ecologisch bermbeheer: Het kennisnetwerk ecologisch bermbeheer is uitgebreid.

Resultaat:

Behaald

2.2.2.5 Gebiedsgerichte aanpak stikstof en Utrechts Programma Landelijk Gebied: Een gebiedsagenda is gemaakt.

Resultaat:

Behaald

2.2.2.6 Gebiedsgerichte aanpak stikstof en Utrechts Programma Landelijk Gebied: Er is gestart met de uitvoering van een zestal maatregelpakketten.

Resultaat:

Behaald

2.2.2.7 Gebiedsgerichte aanpak stikstof en Utrechts Programma Landelijk Gebied: De instrumentenkoffer wordt verder ontwikkeld.

Resultaat:

Behaald

2.2.2.8 Gebiedsgerichte aanpak stikstof en Utrechts Programma Landelijk Gebied: actieve grondstrategie en aankopen.

Resultaat:

Behaald

2.2.2.9 Gebiedsgerichte aanpak stikstof en Utrechts Programma Landelijk Gebied: Het grondbeleid zal in uitvoering worden gebracht.

Resultaat:

Behaald

2.2.3 De balans tussen ingrepen/faunabeheer en instandhoudingsdoelen bewaken en verbeteren.

Vogelopvang en Transport wild levende dieren

In 2024 hebben we onze bijdrage aan de Vogelopvang Utrecht gecontinueerd. Om de keten opvang en transport van in het wild levende dieren sterk te houden voert de Stichting DierenLot de cursus-/vouchersystematiek nog tot en met juni 2025 voor ons uit.

Faunabeleid

Het Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring is op 9 juli 2024 door PS vastgesteld en wordt uitgevoerd. De kosten gerelateerd aan de tegemoetkomingen in faunaschade aan agrariërs vielen in 2024 substantieel hoger uit dan geraamd. Deels komt dit door meer tegemoetkomingsaanvragen in 2024 en de hogere eindafrekeningen uit 2022 en 2023. De geraamde overbesteding is via de Slotwijziging toegevoegd aan het budget voor meerjarendoel 2.2.3.

Ruimte voor natuur veiligstellen

Er zijn in 2024 handreikingen gepubliceerd voor de toepassing van de NNN regels, regels voor de bescherming van weidevogelkerngebieden en de bescherming van oude bosgroeiplaatsen. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN zijn vastgesteld en gepubliceerd bij de 1e wijziging van de omgevingsverordening.

Aanpak biodiversiteit in stad en dorp

De aanpak biodiversiteit in stad en dorp is in 2024 voortvarend voortgezet. Er zijn 5 Soortenmanagementplan (SMP)-vergunningen en 10 pre-SMP vergunningen verleend en er is een regeling voor gemeentelijke SMP's opgesteld die in 2025 in werking zal treden.

Er zijn in 2024 5 ontwerp ateliers georganiseerd en 2 zijn voorbereid voor 2025. In het verlengde hiervan zijn er meerdere informatiebijeenkomsten over natuurinclusief bouwen voor gemeenten en woningcorporaties georganiseerd. 18 gemeenten hebben deelgenomen aan een training natuurinclusief beleid en ontwikkelen.

We stimuleren klimaatbestendige, gezonde en natuurinclusieve wijken en buurten. De vernieuwde subsidieregeling "Klimaat Groen Gezond" is in 2024 opgesteld, en zal maart 2025 in werking treden.

In 2024 zijn 4 bijeenkomsten georganiseerd waar gemeenten ervaringen hebben uitgewisseld en kennis hebben opgedaan over de uitvoering in de praktijk. Er is een publicatie met de best practices verschenen. Daarnaast is de subsidieregeling voor de daadwerkelijke uitvoering van de plannen uit de pilot opengesteld voor gemeenten. Tot slot is in 2024 gestart met de voorbereidingen voor de voortvarende start van de wijkenaanpak in 2025.

Vergunningverlening natuur en landschap

Met betrekking tot de PAS-melders is er weliswaar in 2024 waardevolle ingezet gepleegd voor legalisatie van de PAS-melders, dit heeft echter nog niet geleid tot besluitvorming in de vergunningverlening. Hetzelfde geldt voor externe saldering. Beide zijn afhankelijk van externe factoren.

De termijn voor de besluitvorming van reguliere aanvragen is flink verkort. Er zijn in totaal 163 aanvragen gedaan, daarnaast zijn ook veel adviesvragen (36 stuks) en conceptverzoeken (21 stuks) in behandeling genomen.

Monitoring

In seizoen 2024 stonden de Eempolders en het Noorderpark en delen van de Utrechtse Heuvelrug en het Kromme Rijngebied centraal voor de jaarlijkse provinciale inventarisaties van het landelijk gebied. De resultaten van de inventarisatie worden in voorjaar 2025 gedeeld in een rapportage.

Sinds 2024 zijn we aangesloten op het Meetnet Ammoniak in Natuurgebieden (MAN) van het RIVM. In totaal zijn er nu 42 meetpunten voor ammoniak en 18 meetpunten voor NOx. De metingen worden gebruikt om modellen van AERIUS nauwkeuriger te maken. Met de metingen krijgen we een beter beeld van de werkelijke hoeveelheid stikstof die in onze stikstofgevoelige natuur neerslaat. Wij nemen de resultaten mee in de jaarlijkse rapportage natuur.

2.2.3.1 Uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten: Samen met één of meer stakeholders zijn gebiedsgerichte beheersingsaanpakken afgesproken.

Resultaat:

Deels behaald

Sinds 2018 zijn de provincies verantwoordelijk voor de bestrijding en coördinatie van de aanpak van door Europa aangewezen soorten invasieve exoten die een bedreiging vormen voor de inheemse flora en fauna. Inmiddels betreft dit 88 soorten.

Er zijn nog geen gebiedsgerichte beheersingsaanpakken tot stand gekomen. De indruk is dat het de beoogde samenwerkingspartners ontbreekt aan middelen om projecten te co financieren. Ook is er weinig capaciteit of (bestuurlijk) draagvlak bij de partners. Het invasieve exotenbeleid wordt daarom herijkt en een stakeholdersbijeenkomst wordt georganiseerd.

2.2.3.2 Uitvoeringsprogramma Invasieve Exoten: Draaiboeken zijn opgesteld om soorten snel en effectief te bestrijden.

Resultaat: Deels behaald

De draaiboeken voor de uitroeiing van nog niet gevestigde soorten zijn doorlopend in ontwikkeling. Conceptversies moeten nog worden afgestemd met stakeholders.

2.2.3.3 Faunabeleid en -beheer: Het IOFM is vastgesteld en wordt verder uitgevoerd.

Resultaat: Behaald

2.2.3.4 De ruimte voor natuur veiligstellen: Handreiking voor de toepassing van de NNN beschermingsregels in weidevogelkerngebieden.

Resultaat: Behaald

2.2.3.5 De ruimte voor natuur veiligstellen: Beschrijving van de kernkwaliteiten van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW).

Resultaat: Behaald

2.2.3.6 Compensatiebank Rapportage voor Provinciale Staten over de uitvoering van NNN- en boscompensatieverplichtingen in de provincie Utrecht.

Resultaat: Behaald

2.2.3.7 Compensatiebank: Afronding inrichting van de 3 compensatielocaties.

Resultaat: Deels behaald

Sinds 2018 heeft de compensatiebank de beschikking gekregen over drie locaties voor de uitvoering van compensatieverplichtingen.

- In 2024 is het project Autenasekade afgerond en opgeleverd. In 2025 wordt ontwikkelbeheer en nazorg uitgevoerd.
- Het project Bijleveld heeft in 2024 op een laag pitje gestaan in verband met een lopende bestemmingsplanprocedure. Er wordt gewacht op een besluit van B&W.
- In 2.1.3 is een nadere toelichting opgenomen m.b.t. natuurverbinding Leersumse veld-ecoduct N226.

2.2.3.8 Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp: Het verlenen van 4 gebiedsgerichte ontheffingen op basis van een SMP en 2 tijdelijke gebiedsgerichte ontheffingen.

Resultaat: Behaald

2.2.3.9 Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp: Opstellen subsidieregeling voor de uitvoering van gemeentelijke SMP's.

Resultaat: Behaald

2.2.3.10 Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp: Het organiseren van 6 Ontwerp Ateliers Natuurinclusief.

Resultaat: Behaald

2.2.3.11 Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp: Opstellen van een subsidieregeling gericht op vergroening in steden en dorpen.

Resultaat: Behaald

2.2.3.12 Aanpak Biodiversiteit in Stad en Dorp: Realiseren van een eerste serie van klimaatbestendige, gezonde en natuurinclusieve wijken en buurten in 2025.

Resultaat: Behaald

2.2.3.13 Vergunningverlening natuur en landschap: Legalisering PAS melders onder de voorwaarde dat stikstofruimte beschikbaar is.

Resultaat: Niet behaald

Het is in 2024 niet gelukt om PAS melders te legaliseren vanwege het ontbreken van voldoende stikstofruimte.

De afronding van de verificatie van de PAS melders heeft plaatsgevonden en 135 bedrijven komen in aanmerking voor legalisatie. Hiervoor zal in 2025 per bedrijf een maatwerkplan opgesteld worden waarbij in te zetten stikstof ruimte een van de mogelijkheden voor legalisatie is.

2.2.3.14 Vergunningverlening natuur en landschap: Vergunningverlening gebiedsbescherming op basis van extern salderen mits er voldoende stikstofruimte beschikbaar is.

Resultaat: Deels behaald

Vanwege het ontbreken van stikstofruimte is het afgeven van vergunningen met extern salderen in 2024 niet gelukt. Vanwege de additionaliteitsvereiste is inzetbare stikstofruimte in de meeste gevallen nodig gebleken voor vermindering van de stikstofbelasting voor de natuur.

2.2.3.15 Vergunningverlening natuur en landschap: Tijdsige besluitvorming op basis van de Omgevingswet.

Resultaat: Deels behaald

Van de 163 binnen gekomen aanvragen zijn er ca. 130 binnen de termijnen van de Omgevingswet tot besluitvorming gekomen.

2.2.3.16 Monitoring: Inventariseren van natuurwaarden in 10% van het landelijk gebied.

Resultaat: Behaald

2.2.3.17 Monitoring: Inrichting dashboard monitoring bosareaal.

Resultaat: Niet behaald

De monitor waarmee we het areaal bos binnen de provincie bijhouden wordt bijgewerkt. Hiervoor is remote sensing data nodig, die we extern verkrijgen. Naar verwachting komt deze data eind 2025 beschikbaar. Op dat moment zullen we het dashboard afronden.

2.2.3.18 Monitoring: Uitbreiding meetnet ammoniak.

Resultaat: Behaald

2.3 Verbinding natuur, mensen, maatschappij

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk.

Natuur is van groot belang voor de mens, het draagt bij aan een gezonde woon- en werkomgeving. Wij zijn verantwoordelijk voor behoud en herstel van natuur, gericht op de intrinsieke waarde van de natuur, de biodiversiteit. Dit lukt alleen als er voldoende draagvlak voor deze natuur is.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Beleven en betrekken	Getal	2.115	1.850	2.096	+246

Omschrijving:	Het minimaal aantal vrijwilligers dat meewerkt aan het beheer en onderhoud van natuur en landschap				
Toelichting verschil:	Er werken meer vrijwilligers mee in het beheer en onderhoud dan voorzien.				
Bron:	Informatie van de partnerorganisaties				
2 Kinderen Groen doet Goed	Getal	13.433	8.250	10.752	+2.502
Omschrijving:	Het aantal kinderen dat jaarlijks meedoet aan activiteiten Groen doet Goed				
Toelichting verschil:	Het aantal kinderen dat in 2024 heeft meegedaan aan activiteiten is groter dan gepland.				
Bron:	Groen doet Goed jaarverslag				

Meerjarendoelen en resultaten

2.3.1 De betrokkenheid van inwoners bij natuur is groter en de samenwerking tussen bij natuur betrokken partijen is beter.

Het Utrechts Landschap, Landschap Erfgoed Utrecht en IVN Natuureducatie hebben dankzij de exploitatiesubsidie van de provincie Utrecht veel activiteiten kunnen uitvoeren waarmee ze de inwoners van de provincie de natuur hebben kunnen laten beleven. Ook zijn veel vrijwilligers begeleid bij actief natuur- en landschapsbeheer. De organisaties hebben op basis van de door GS vastgestelde beleidsuitwerking Natuur en Samenleving 2025-2028 nieuwe Meerjarenplannen opgesteld

Via de goed lopende subsidieregeling Beleefbare Natuur zijn 6 projecten van aanvragers gerealiseerd. Binnen het programma Groen aan de Buurt hebben 161 kleine initiatieven voor de realisatie van een vergroeningproject in de woonomgeving een Groene Buurt bon ontvangen.

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

We dragen samen met gemeenten, waterschappen en het Ministerie van LNV financieel bij aan het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Wij hebben exploitatiesubsidie verstrekt op basis van een meerjarenplan/-samenwerkingsagenda. De subsidiabele activiteiten richten zich op de verbetering van de samenwerking en verbinding van partijen in en rondom het gebied.

Er is een aanvraag ingediend bij het Ministerie van LNV om het deel van de Heuvelrug ten noorden van de A28 tot aan de provinciegrens met Noord-Holland en de natuur rond Rhenen ook te begrenzen als het Nationaal Park. Hierover wordt medio 2025 uitsluitsel verwacht.

2.3.1.1 Actualisering van de Beleidsuitwerking Natuur en Samenleving 2021-2024.

Resultaat: Behaald

2.3.1.2 Continuering van het programma Groen doet Goed.

Resultaat: Behaald

2.3.1.3 Continuering van het programma Groen aan de Buurt.

Resultaat: Behaald

2.4 Duurzaamheid een substantieel onderdeel

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw.

Op 10 juli is de Utrechtse landbouwtopy gehouden. Op deze goed bezochte bijeenkomst hebben we met agrariërs, de sector en andere belanghebbenden uit het landelijke gebied gesproken over een duurzame toekomst voor de landbouw en de mogelijkheden en onmogelijkheden om dat mogelijk te maken.

Het afgelopen jaar is gewerkt aan de 'Visie Landbouw en Voedsel'. Samen met belangrijke stakeholders, experts en de Provinciale Staten. In 2025 wordt deze visie vastgesteld.

De inzet voor de agrarische sector komt ook uitgebreid aan bod in ons (concept) UPLG. De goedkeuring door het Rijk van een groot deel van de gevraagde middelen (voor de maatregelpakketten), samen met de middelen uit het Coalitieakkoord (onder meer die voor 'Transitie Landelijk Gebied') maakte het mogelijk dat de uitvoering hiervan ook daadwerkelijk kon worden opgepakt.

De realisatie van een aantal grote maatschappelijke opgaven in combinatie met een rendabele landbouw als drager van een vitaal platteland vraagt de komende jaren een grote inzet van de sector en overheden.

Duidelijkheid van het Rijk over het nationale beleid ten aanzien van de landbouw blijft van groot belang. Met alles waarover de provincie nu al kan beschikken gaan we de komende jaren aan de slag.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Landbouw coaches/Plattelandscoaches	Getal	114	120	154	+34
Omschrijving:	Het aantal eigenaren/ondernemers dat jaarlijks via plattelandscoaches wordt ondersteund bij het maken van keuzes voor de toekomst van hun bedrijf.				
Toelichting verschil:	De plattelandscoaches genieten inmiddels naamsbekendheid en de waardering door gebruikers is hoog.				
Bron:	Gegevens uit project Plattelandscoaches				
2 Duurzame bedrijfsplannen	Getal	25	15	26	+11
Omschrijving:	Het jaarlijkse aantal agrarische bedrijven dat een Duurzaam Bedrijfsplan (DBP) heeft of naar aanleiding van het traject plattelandscoaches concrete stappen gaat zetten richting kringlooplandbouw.				
Toelichting verschil:	Het project DLmN is in 2023 afgerond. Het afgelopen jaar zijn met middelen Transitie Landelijke Gebied 7 bedrijfsplannen opgesteld voor Agroforestry en 7 voor biologische landbouw. Via de plattelandscoaches (en de pool adviseurs) zijn er 12 adviezen opgesteld voor verduurzaming van het agrarisch bedrijf.				
Bron:	Divers				
3 POP-bijdragen	Getal	41	50	0	-50
Omschrijving:	Het aantal agrarische bedrijven per jaar dat een POP of GB-NSP-bijdrage heeft ontvangen (NB: totaal aantal volwaardige Utrechtse landbouwbedrijven is 2200).				
Toelichting verschil:	De diverse interventies vanuit het programma GLB 2023-2027 zijn in 2024 opengegaan. De openstelling van interventie waar individuele agrariërs met name gebruik van maken zijn uiteindelijk gepland voor 2025. Zie ook de toelichting bij punt 2.4.1.5.				
Bron:	Gegevens Subsidie loket (betreft zowel POP3 als NSP)				
4 Vrijkomende agrarische bebouwing	Getal	0	3	0	-3

Omschrijving:	Het aantal gemeenten dat in hun omgevingsvisie een Visie Vrijkomende Agrarische Bebouwing heeft opgenomen.
Toelichting verschil:	De model-VAB-visie van Montfoort is gedeeld met de gemeenten in onze provincie. Gemeenten hebben nog geen visies afgerond.
Bron:	Divers

Meerjarendoelen en resultaten

2.4.1 De landbouw is meer circulair, natuurinclusief, klimaatneutraal en economisch rendabel.

We streven naar een landbouw die circulair, natuurinclusief, klimaatneutraal én economisch rendabel is. Ook wel natuurinclusieve kringlooplandbouw genoemd. Een vorm van landbouw die is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen en producten, bijdraagt aan vermindering van emissies, behoud en herstel van de biodiversiteit, duurzaam bodembeheer en hogere landschapskwaliteit.

Alle geprogrammeerde activiteiten zijn verder gebracht. De Samenwerkingsagenda Landbouw is geëvalueerd, het project DLmN is afgerond, er zijn veel activiteiten rondom platform LaMi uitgevoerd en er hebben iets meer ondernemers dan verwacht gebruik gemaakt van een plattelandscoach.

Een aantal onderdelen heeft (enige) vertraging opgelopen. Hierbij gaat het om de afronding van de regiodeal Food Valley (zie de beschrijving aldaar) en de openstellingen van de interventies GLB-NSP; in 2024 zijn verschillende interventies opengesteld. Dit is gebeurd volgens de landelijk afgestemde openstellingskalender. Deze zijn iets later gerealiseerd dan eerder in de Utrechtse begroting geprogrammeerd en de voortgang blijft daarmee iets achter bij de oorspronkelijke planning. Dit heeft vooralsnog geen invloed op het beoogde resultaat en geprogrammeerde middelen. Vandaar dat wij het resultaat toch op groen zetten.

Een belangrijke mijlpaal was de start van de Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw (UMDL). Hiermee stimuleert de provincie agrariërs om stappen te zetten richting duurzame landbouw door middel van doelsturing. Een stimuleringssubsidie en kennisdeling zijn belangrijke aanjagers. Begin 2024 is de UMDL met 143 deelnemers van start gegaan. De komende jaren willen wij dit uitbreiden.

2.4.1.1 Evaluatie Samenwerkingsagenda Landbouw.

Resultaat: Behaald

2.4.1.2 Financiële ondersteuning van het Actieplan DLmN.

Resultaat: Behaald

2.4.1.3 In de Regio Foodvalley worden 40 innovaties getest op 70 agrarische bedrijven. Onderdeel hiervan is een meetnet voor het monitoren van de luchtkwaliteit (stikstof en fijnstof) gerealiseerd.

Resultaat: Deels behaald

De Regiodeal is geëindigd, alleen het bedrijvenmeetnetwerk en het omgevingsmeetnetwerk lopen nog door tot mei 2025 (de start van de metingen had een behoorlijke vertraging opgelopen, vooral i.v.m. de corona uitbraak, en de vertraagde oplevering van de meetapparatuur). Tijdens de slotbijeenkomst op 7 november 2024 zijn verschillende resultaten gepresenteerd. De eindrapportage van de regiodeal wordt in 2025 opgeleverd.

2.4.2.4 Platform LaMi: Zoveel mogelijk agrarische ondernemers bereiken door inspiratie, kennis en innovatie te ontsluiten.

Resultaat: Behaald

2.4.1.5 GLB/NSP: De openstellingen worden in 2024 verlengd. Ook worden enkele subsidie-openstellingen gepland.

Resultaat: Behaald

2.4.1.6 Plattelandscoaches hebben met 120 agrarisch ondernemers en erfeigenaren coachingsgesprekken gevoerd.

Resultaat: Behaald

2.4.2 Utrechtse voedselproducenten produceren meer voor de regionale markt en Utrechtse inwoners kunnen gemakkelijker kiezen voor gezond en duurzaam voedsel.

Met de Voedselagenda stimuleren wij concreet de samenwerking tussen kennisinstellingen, horeca, retail, agrariërs en burgers om zo de lokale afzet van voedsel te vergroten. De Voedselagenda is geëvalueerd en de nieuwe agenda zal onderdeel worden van het nog op te stellen Uitvoeringsprogramma landbouw en voedsel. Naast de 'beoogde resultaten' in de begroting 2024 willen we de volgende resultaten nog expliciet benoemen:

- Lancering van het convenant "Samen eten we Utrecht mooier" in maart 2024 met als doel om meer lokaal en duurzaam voedsel in Utrechtse bedrijfsrestaurants te krijgen. In 2024 hebben 22 organisaties het convenant ondertekend;
- Ontwikkeling en lancering van Broodje Utrecht;
- Ondertekening Green deal Eiwitrijke gewassen (Bean Deal).

2.4.2.1 Begin 2024 wordt een evaluatie van Voedselagenda 2021-2023 opgesteld.

Resultaat:

Behaald

2.4.3 Het ongewenst gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) is door sloop of hergebruik teruggedrongen.

Aan alle beoogde activiteiten is gewerkt en deze zijn verder gebracht. De VAB-aanpak 2024-2026: Erven met perspectief, is door GS vastgesteld op 23 januari 2024. De model VAB-visie die door de gemeente Montfoort met ondersteuning van de provincie is ontwikkeld, is zowel ambtelijk als bestuurlijk breed gedeeld met de Utrechtse gemeenten. Een aantal gemeenten hebben dit actief opgepakt en zijn zelf aan de slag met een VAB-visie-traject, zoals gemeente Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Stichtse Vecht, Leusden, Woudenberg en Renswoude. Deze trajecten lopen momenteel. Een aantal andere gemeenten overwegen ook een visietraject, maar zijn dit nog niet gestart. Gezien deze voortgang hebben wij het resultaat op dit onderdeel op groen gezet.

Eens per kwartaal organiseert de provincie een lunchbijeenkomst voor gemeenten waarin kennis en ervaringen worden gedeeld en relevante thema's worden besproken. Tijdens deze bijeenkomsten is veel aandacht voor VAB gerelateerde onderwerpen en de inzet van instrumentarium. De trajecten van implementatie (door gemeenten) loopt dus nog steeds.

Momenteel wordt gewerkt aan een handleiding, zodat helder is welke mogelijkheden er zijn binnen de huidige Omgevingsverordening. De wijziging van de Omgevingsvisie en –Verordening loopt met name volgend jaar nog door.

2.4.3.1 In overleg met PS stellen we een plan op om de aanpak van VAB te versterken.

Resultaat:

Behaald

2.4.3.2 Over VAB en de ondersteuning van eigenaren en gemeenten worden tenminste 3 bijeenkomsten georganiseerd.

Resultaat:

Behaald

2.4.3.3 De model-VAB-visie wordt aan alle gemeenten uitgereikt en toegelicht.

Resultaat:

Behaald

2.4.3.4 De provinciale regels voor functieverandering van gebouwen en erven worden verduidelijkt en zo nodig aangepast.

Resultaat:

Deels behaald

Momenteel wordt gewerkt aan een handleiding, zodat helder is welke mogelijkheden er zijn binnen de huidige Omgevingsverordening. De intentie is om de daadwerkelijke wijzigingen door te voeren in het recent opgestarte wijzigingstraject van de Omgevingsvisie en –verordening.

2.4.3.5 Het VAB beleid wordt benut in de gebiedsprocessen van het UPLG.

Resultaat:

Behaald

2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt.

Lokale initiatieven versterken die de leefbaarheid in het landelijk gebied en de daarin gelegen kleine kernen verbeteren.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
1 Leefbaarheid landelijk gebied	Getal	9	8	5	3

Omschrijving:

Toelichting verschil: Er zijn in 2024 3 aanvragen op inhoudelijke gronden afgewezen en 1 aanvraag is op advies ingetrokken.

Bron: SRS

Meerjarendoelen en resultaten

2.5.1 De leefbaarheid van het landelijk gebied en de kleine kernen is beter.

Er zijn 5 subsidies beschikbaar voor in totaal €150.000. Dat is minder dan de geplande 8 subsidies voor €300.000. De reden hiervoor is dat er dit jaar 3 aanvragen op inhoudelijke gronden zijn afgewezen en één aanvraag op advies is ingetrokken. Er zijn nog een tweetal aanvragen die in 2024 zijn ingediend, maar niet voor het eind van 2024 zijn beschikbaar.

2.5.1.1 Minimaal 8 subsidies voor een totaalbedrag van 300.000 euro verstrekt in kleine kernen voor het versterken van de leefbaarheid in het landelijk gebied.

Resultaat:

Deels behaald

Het aantal verleende subsidies (5) is lager dan gepland.

Wat heeft het gekost?

2 Landelijk gebied	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Vershil
2-1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)	-9.526	-17.853	-13.786	-14.779	-994
2-2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig	-40.780	-36.203	-43.605	-36.753	6.851
2-3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk	-4.253	-3.589	-3.315	-3.153	162
2-4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw	-3.685	-7.097	-5.263	-5.953	-689
2-5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt	-346	-383	-285	-201	84
Totaal exploitatie	-58.590	-65.125	-66.253	-60.839	5.414
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	13.572	14.518	10.046	10.046	0
Toevoegingen	-74.474	-2.288	-9.598	-9.598	0
Totaal mutaties reserves	-60.902	12.230	448	448	0
Saldo na bestemming	-119.493	-52.895	-65.806	-60.391	5.414

Toelichting belangrijkste verschillen

De lagere lasten in 2024 zijn met name veroorzaakt door minder uitgaven subsidies Natuurbeheer en Biodiversiteit dan begroot als gevolg van vertraging in het beschikken van subsidies, vrijval subsidies en doorschuiven openstellen subsidieket.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.2 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Gebiedsprocessen Stikstof	0	0	2.275	2.275
Landelijk gebied	8.227	8.227	3.973	3.973
N.T.V.A.	163	163	0	0
Realisatiestrategie Natuurvisie	1.208	1.208	3.797	3.797
Totaal	9.598	9.598	10.046	10.046

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

3. Bodem, water en milieu

Programmadoel

De provincie Utrecht heeft een gezonde, klimaatbestendige, waterrobuuste en veilige leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd.	⚠️	⚠️	✅
	Deels behaald	Deels behaald	Behaald
3.1.1 De primaire en regionale waterkeringen zijn op orde.	✅	✅	
	Behaald	Behaald	
3.1.2 Meekoppelkansen bij dijkversterking zijn vaker benut.	✅	⚠️	
	Behaald	Deels behaald	
3.1.3 De provincie is beter voorbereid op de gevolgen van overstromingen.	✅	✅	
	Behaald	Behaald	
3.1.4 De fysieke leefomgeving wordt beter voorbereid op klimaatverandering.	✅	⚠️	
	Behaald	Deels behaald	
3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit.	✅	✅	✅
	Behaald	Behaald	Behaald

3.2.1	Voor het oppervlaktewater bereiken we de KRW-doelen in 2027.			
		Behaald	Behaald	
3.2.2	De zoetwatervoorziening is robuuster en beter op orde en de waterketens zijn meer circulair.			
		Behaald	Behaald	
3.3	Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust.			
		Deels behaald	Deels behaald	Niet behaald
3.3.1	De bodem- en grondwaterkwaliteit is verbeterd en beter beschermd.			
		Behaald	Deels behaald	
3.3.2	Energie uit de ondergrond wordt verantwoord en veilig benut.			
		Behaald	Behaald	
3.3.3	Zorg dragen voor voldoende grondwater voor de functies openbare drinkwatervoorziening, menselijke consumptie, natuur en landbouw.			
		Behaald	Behaald	
3.3.4	De duurzame gebiedsgerichte aanpak van bodem en ondergrond is vaker ingezet.			
		Deels behaald	Deels behaald	
3.4	De leefomgeving is gezond en veilig.			
		Behaald	Behaald	Behaald
3.4.1	Er zijn meer impulsen voor een gezonde leefomgeving ontwikkeld.			
		Behaald	Behaald	
3.4.2	De inclusieve breedtesport op duurzame accommodaties is sterker.			
		Behaald	Behaald	
3.4.3	De luchtkwaliteit is beter en komt dichterbij de WHO-advieswaarden.			
		Behaald	Behaald	
3.4.4	Er zijn minder geluidbelaste woningen en stiltegebieden zijn beter beschermd.			
		Behaald	Deels behaald	
3.4.5	De overlast van vliegverkeer is minder geworden.			
		Behaald	Behaald	
3.4.6	De externe veiligheid is beter gewaarborgd.			
		Behaald	Behaald	
3.4.7	Er zijn meer initiatieven genomen voor duurzame en circulaire gebiedsontwikkeling.			
		Behaald	Behaald	
3.4.8	De uitvoering van de VTH-taken door uitvoeringsdiensten, inclusief toezicht in het buitengebied, is effectiever en efficiënter.			
		Behaald	Behaald	
3.4.9	Het ontwikkelen en realiseren van een versnellingsaanpak van asbestdaken in de provincie Utrecht.			
		Behaald	Behaald	

3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd.

3.5.1 Er is meer kennis beschikbaar om bodemdaling en broeikasgasuitstoot te beperken.

3.5.2.1 Door uitvoeren maatregelen via gebiedsprocessen is bodemdaling en broeikasgasuitstoot verminderd.

Deels
behaald

Behaald

Deels
behaald

Deels
behaald

Behaald

Deels
behaald

Niet
behaald

Wat hebben we gedaan?

3.1 Waterveiligheid en klimaatadaptatie

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd.

Binnen het programma Mooie en veilige dijken is verder gewerkt aan de uitwerking van de meekoppelkansen bij de dijkversterkingen. De meeste projecten bevonden zich in 2024 nog in de planuitwerkingsfase. Dit past binnen de totale planning van de dijkversterking en het programma Mooie en veilige dijken. Daarnaast is voor Sterke Lekdijk met HDSR en de gebiedspartners gewerkt aan herijking van de samenwerking en verbetering van de projectstructuur waardoor sturing en monitoring beter worden ingericht.

Daarnaast willen we dat de regionale waterkeringen in de provincie op orde zijn. Eind 2024 hebben de waterschappen de resultaten van de toets op veiligheid opgeleverd. In 2024 hebben we (ambtelijk) toezichthoudende gesprekken gevoerd met de waterschappen over de voortgang, en de resultaten van de toetsing.

Voor het programma klimaatadaptatie is 2024 een overgangsjaar. Er is gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw uitvoeringsprogramma voor 2025-2028. Tegelijkertijd zijn vele activiteiten uit het eerdere programma uitgevoerd, zoals het financieel ondersteunen van concrete adaptatiemaatregelen in gemeenten via de subsidieregeling.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Veiligheid regionale waterkeringen	Getal	93%	90%	N.n.b.	
Omschrijving:	Het percentage regionale waterkeringen dat aan de veiligheidsnorm voldoen.				
Toelichting verschil:	Het percentage voor 2024 is nog niet bekend. Waterschappen leveren in het voorjaar van 2025 de rapportages op voor het jaar 2024. In 2023 voldeed 93% van de regionale keringen aan de veiligheidsnorm. De resultaten over het jaar 2024 nemen we op in de volgende jaarrekening.				
Bron:	Voortgangsrapportages waterschappen				

Meerjarendoelen en resultaten

3.1.1 De primaire en regionale waterkeringen zijn op orde.

Het grootste deel van onze provincie ligt in overstroombaar gebied. Om onze provincie te beschermen tegen overstromingen hebben we in de provincie Utrecht primaire en regionale keringen. De waterschappen versterken en onderhouden deze dijken om de waterveiligheid te waarborgen. We zijn bevoegd gezag voor dijkversterkingen van de primaire keringen en toezichthouder op de veiligheid van de regionale keringen. In de omgevingsverordening zijn de veiligheidsnormen van deze regionale dijken opgenomen en zijn met de waterschappen afspraken gemaakt over het toetsen en verbeteren. Jaarlijks rapporteren de waterschappen aan ons over de voortgang van de verbeteropgave, de toetsing en eventuele veiligheidsrisico's. Eind 2024 zijn ook de resultaten van de toetsing regionale keringen opgeleverd, wat resulteert in een nieuw veiligheidsbeeld.

3.1.1.1 Met elk waterschap worden de resultaten van de toetsing besproken. De waterschappen brengen uiterlijk 31 december 2024 verslag uit aan gedeputeerde staten over de toetsing met daarbij een overzicht van de noodzakelijke verbeteringsplannen voor de afgekeurde regionale keringen.

Resultaat:

Behaald

3.1.1.2

Hiernaast vinden met elk waterschap ambtelijke toezichthoudersoverleggen plaats over de regionale keringen, waarin we afspraken toetsen en de jaarlijkse voortgangsrapportages bespreken.

Resultaat:

Behaald

3.1.1.3

Om te kunnen blijven zorgen voor veilige regionale waterkeringen werken we samen met andere provincies en waterschappen aan het Ontwikkelingsprogramma Regionale Keringen. In 2024 gaat de vijfde samenwerkingsperiode van start.

Resultaat:

Behaald

3.1.2 Meekoppelkansen bij dijkversterking zijn vaker benut.

In 2024 stond uitvoering van het programmaplan Mooie en veilige dijken weer centraal. Met de waterschappen en gebiedspartners werkten we door aan het verbeteren van omgevingskwaliteit bij projecten in Sterke Lekdijk, Grebbedijk en Streefkerk-Ameide-Fort Everdingen. Er is door HDSR vertraging gemeld bij de planuitwerkingsfase van trajecten Culemborgseveer-Beatrixluis en Salmsteke-Schoonhoven. De aangepaste planning past binnen de programmaduur van Mooie en veilige dijken. In 2024 is binnen Sterke Lekdijk gewerkt aan hernieuwde afspraken over samenwerking en structuur van de meekoppelkansen. Betere sturing en beheersing waren nodig. In het traject Grebbedijk is in september door de samenwerkingspartners besloten dat restauratie van het Hoornwerk niet haalbaar was binnen beschikbare middelen. In 2025 wordt nader verkend hoe overgebleven middelen worden ingezet binnen de meekoppelkansen erfgoed.

3.1.2.1 Start realisatie Wijk bij Duurstede Amerongen (WAM) en Culemborgse Veer-Beatrixluizen (CUB).

Resultaat:

Deels behaald

Om diverse redenen bij HDSR start de realisatie in 2025. Dit heeft geen consequenties voor de totaalplanning van het programma Mooie en veilige dijken.

3.1.2.2 Afronding planvorming Salmsteke-Schoonhoven (SAS).

Resultaat:

Deels behaald

Voor de meekoppelkans De Heul is de planvorming nog niet afgerond in 2024. Omdat restauratie niet haalbaar lijkt binnen de beschikbare middelen en door gebrek aan gemeentelijk draagvlak, wordt momenteel met de gebiedspartners nader verkend of consolidatie mogelijk is. De verkenning wordt afgerond in 2025, deze vertraging heeft geen consequenties voor de totaalplanning van het programma Mooie en veilige dijken.

3.1.2.3 Verkenning en planvorming Jaarsveld-Vreeswijk (JAV), Irenesluis- Culemborgse Veer (ICU).

Resultaat:

Behaald

3.1.3 De provincie is beter voorbereid op de gevolgen van overstromingen.

We willen overstromingen voorkomen, maar als het ondanks de veiligheidsmaatregelen toch misgaat, willen we daarop voorbereid zijn. Naar aanleiding van o.a. de kamerbrief water en bodem sturend zijn we gestart met het in beeld brengen van de overstromingsrisico's in buitendijkse gebieden. Deze informatie willen we benutten om instructieregel 2.16 (overstroombaar gebied) in de omgevingsverordening aan te scherpen in de eerstvolgende wijziging. Daarnaast voeren we bovenregionale stresstesten uit. Hiermee maken we inzichtelijk wat de impact is en welke maatregelen er nodig zijn om voorbereid te zijn op extreme wateroverlastgebeurtenissen zoals in juli 2021.

In 2022 startte de derde implementatiefase van de EU Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR). Deze richtlijn heeft als doel om de negatieve gevolgen van overstromingen te beperken. In 2024 werkten we aan de geactualiseerde voorlopige overstromingsrisicobeoordeling en zijn we begonnen met de productie van de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten. Dit zijn vereiste producten van de ROR.

Ook werkten we mee aan de verbetering van het Randstad Overstroming Instrumentarium, een overstromingsmodel wat bedoeld is om een inschatting te maken van de impact van dijkdoorbraken.

3.1.3.1

In samenwerking met de waterschappen de overstromingsrisico's en mogelijke beleidsopties in buitendijkse gebieden in beeld brengen, ter voorbereiding op een mogelijke herziening van instructieregel 2.10 'overstroombaar gebied' uit de (Interim) Omgevingsverordening.

Resultaat:

Behaald

3.1.3.2

Deelnemen aan het proces van de Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) en uitvoering geven aan het Overstromingsrisicobeheerplan (ORBP).

Resultaat:

Behaald

3.1.3.3

Onderdelen van de bovenregionale stresstest samen met de partners uitvoeren. Eindresultaat inclusief een impactanalyse wordt in 2025 afgerond.

Resultaat:

Behaald

3.1.4 De fysieke leefomgeving wordt beter voorbereid op klimaatverandering.

In 2024 zijn op vele onderdelen van het Programma Klimaatadaptatie 2020-2023 de werkzaamheden voortgezet. Zo is bijvoorbeeld weer een groot aantal uitvoeringsprojecten in de regio voorzien van een financiële bijdrage vanuit de bestaande subsidieregeling en zijn gemeenten ondersteund in het ontwikkelen van lokale hitteplannen. Daarnaast was het Nationaal Congres Klimaatadaptatie, dat we samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in juni organiseerden in Nieuwegein, een groot succes. Klimaatadaptatie en de provincie Utrecht zijn daarmee goed op de kaart gezet. De kennisontwikkeling rondom de pilots die hebben gelopen in een aantal gemeenten om te komen tot klimaatbestendige, biodiverse en gezonde wijken heeft verder vorm gekregen en er is actief meegewerkt aan de totstandkoming van de deelname aan het landelijke programma Werklandschappen van de Toekomst binnen de provincie Utrecht.

Op 12 november 2024 is het nieuwe Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2025-2028 vastgesteld door Gedeputeerde Staten en is door Provinciale Staten op 18 december 2024 de eerste Begrotingswijziging 2025 goedgekeurd waarmee extra middelen zijn vrijgegeven voor de uitvoering van het nieuwe programma.

3.1.4.1

In de eerste helft van 2024 wordt het 2e Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie opgeleverd.

Resultaat:

Behaald

3.1.4.2

Bij de grote ontwikkelingen in zowel het landelijk als het stedelijk gebied wordt zoveel mogelijk klimaatadaptatie meegenomen, zowel in de ruimtelijke inrichting als bouwwijze, waarbij de structurerende keuzes uit de kamerbrief 'Water en Bodem Sturend' een belangrijke leidraad zijn.

Resultaat:

Behaald

3.1.4.3

Kennis opgedaan in de pilots klimaatbestendige, gezonde en natuurinclusieve wijken, moet in 2024 resulteren in concrete stappen gericht op het daadwerkelijk realiseren van een eerste serie van klimaatbestendige, gezonde en natuurinclusieve wijken en buurten in 2025.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 zijn de resultaten van de pilots klimaatbestendige, gezonde en natuurinclusieve wijken in 7 gemeenten opgeleverd. Dit heeft geleid tot beter inzicht in wat nodig is om te komen tot dergelijke wijken. De opgedane ervaring is verwerkt in een eerste kennisbundel. Het netwerk is verder versterkt. Het komen tot klimaatbestendige wijken is als één van de doelen opgenomen in het nieuwe Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2025-2028, maar dan gericht op 2028. In de praktijk blijkt dat dit een proces van lange adem is. Het nieuwe doel is dat in 2028 een eerste serie van klimaatbestendige wijken gerealiseerd is.

3.1.4.4

Financiële ondersteuning van concrete projecten en maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie via de subsidieregeling Klimaatbestendige, Groene en Gezonde Steden en Dorpen.

Resultaat:

Deels behaald

Ook in 2024 is weer een groot aantal projecten en maatregelen van financiering voorzien via de subsidieregeling klimaatbestendige, groene en gezonde steden en dorpen. Aangezien de regeling pas begin april kon worden opengesteld, heeft het langer dan gebruikelijk geduurd vóórdat alle aanvragen zijn verwerkt. Dat betekent dat een deel van de aanvragen in het 1e kwartaal van 2025 worden beschikt.

3.1.4-5 Het begeleiden van keuzes die leiden tot klimaatbestendiger maatregelen. Bijvoorbeeld meedenken en helpen bij het Meerjarig Onderhoudsplan (MOP) voor de infrastructurele objecten, zoals hemelwaterafvoer en bruggen.

Resultaat:

Behaald

3.2 Zoetwatervoorziening goede kwaliteit

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit.

Schoon en voldoende oppervlaktewater zijn essentiële factoren voor een economische en maatschappelijke ontwikkeling naar een gezonde en duurzame leefomgeving op de langere termijn. We werken aan een duurzame en doelmatige zoetwatervoorziening voor verschillende functies in onze provincie, zoals drinkwater, landbouw en natuur. In 2024 is binnen Centraal Holland (voor Utrecht gebied van AGV en HDSR) een quick scan ruimte voor water uitgevoerd. Hierin zijn de (boven) regionale mogelijkheden voor waterconservering bekeken. Voor het gebied van Vallei en Veluwe is een traject gestart om ruimtelijke reserveringen voor waterberging en conservering voor te bereiden. De Blauwe agenda voorziet in goede grondwaterbeschikbaarheid en is in 2024 gecontinueerd. Daarnaast is om de waterkwaliteit te verbeteren gestart met een KRW-impuls.

Meerjarendoelen en resultaten

3.2.1 Voor het oppervlaktewater bereiken we de KRW-doelen in 2027.

Er zijn geen financiële afwijkingen en de geplande activiteiten zijn volgens planning uitgevoerd. Vandaar de groene bollen. Echter we zien dat de oppervlaktewaterkwaliteit nog niet goed genoeg is. Hoewel het grootste deel van de parameters voor de KRW voldoet aan de normen, voldoet geen enkel waterlichaam aan alle normen. In het in 2024 verschenen Koepelrapport Tussenevaluatie KRW is aangegeven dat een extra inspanning nodig is om de doelen dichterbij te brengen. Vandaar dat er in 2024 vooruitlopend aan de Tussenevaluatie is gewerkt aan een provinciaal Handelingsperspectief KRW om te intensiveren en versnellen. Dit is in maart 2024 vastgesteld. Dit handelingsperspectief wordt verder uitgewerkt in een KRW-impuls die in 2025 wordt vastgesteld.

In het jaar 2024 heeft provincie Utrecht 7 waarschuwingen en 2 negatief zwemadviezen gegeven bij 8 van de 27 officiële zwemlocaties.

3.2.1.1 Actief bijdragen aan analyses en aanvullende activiteiten om de KRW-doelen te bereiken.

Resultaat:

Behaald

3.2.1.2 Meer inzicht in omvang en bronnen voor stoffen in oppervlaktewater op basis van onderzoek.

Resultaat:

Behaald

3.2.1.3 Waterkwaliteit borgen in de gebiedsgerichte aanpak van provinciaal programma landelijk gebied in relatie tot andere opgaven en Water en Bodem Sturend.

Resultaat:

Behaald

3.2.2 De zoetwatervoorziening is robuuster en beter op orde en de waterketens zijn meer circulair.

Er zijn geen financiële afwijkingen en de geplande activiteiten zijn uitgevoerd. Het robuust krijgen van het watersysteem (voldoende, niet te veel, niet te weinig) in afstemming met de ruimtelijke processen die lopen (zoals UPLG en NOVEX-gebieden) zal de komende jaren verder vormgegeven moeten worden. Op dit moment wordt op verschillende niveaus en via meerdere samenwerkingsverbanden gewerkt aan het inpassen van de verschillende wateropgaven in de ruimtelijke opgaven.

3.2.2.1 De relatie tussen ruimtelijke ontwikkelingen en het watersysteem worden ingebracht in verschillende ruimtelijke ordeningssporen waaronder NOVEX en UPLG.

Resultaat: Behaald

3.2.2.2 We geven input aan de hoofdlijnen van het werkprogramma ZON en het werkprogramma Zoetwater West NL 2028-2033.

Resultaat: Behaald

3.3 Bodem- en grondwatersysteem is schoon

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust.

Het bodem- en watersysteem levert een belangrijke bijdrage aan veel van de doelen die we willen bereiken. Met het oog op het blijvend gebruik van het bodem- en watersysteem verbeteren we het systeem continu en anticiperen we op maatschappelijke opgaven. De kamerbrief Water en Bodem Sturend (25 november 2022) bevestigt dat het water- en bodemsysteem aan haar grenzen zit. Tijdens de SPS sessie op 11 december 2024 hebben wij uitgelegd hoe wij water en bodem sturend de komende periode uitwerken.

De drinkwatervoorziening staat onder toenemende druk. In 2030 is binnen de provincie Utrecht 15,6 miljoen m³/jaar meer vergunningsruimte nodig. Om ten opzichte van het jaar 2023 drinkwatertekorten te voorkómen, hebben wij in 2024 samen met de drinkwaterbedrijven Vitens, Oasen en Waternet regionale actieplannen opgesteld. De actieplannen constateren knelpunten en bieden mogelijke oplossingen om te komen tot toereikende productiecapaciteit in 2030.

Indicatoren

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Waterkwantiteit (TOP)	Getal	10	12	10	2
Omschrijving:	Het aantal TOP-lijst gebieden waar de afgesproken maatregelen zijn uitgevoerd.				
Toelichting verschil	Voor 2 Top-gebieden en 1 Subtop-gebied worden de laatste maatregelen in het kader van deze aanpak naar verwachting in 2025 en 2026 uitgevoerd. In 2024 is gewerkt aan de voorbereiding van deze maatregelen.				
Bron:	Herprioritering en financiering verdrogingsbestrijding 2013-2018				
2 Waterkwantiteit (SUBTOP)	Getal	18	19	18	1
Omschrijving:	Het aantal SUBTOP-lijst gebieden waar de afgesproken maatregelen zijn uitgevoerd.				
Toelichting verschil	Zie de toelichting bij indicator 1				
Bron:	Herprioritering en financiering verdrogingsbestrijding 2013-2018				

Meerjarendoelen en resultaten

3.3.1 De bodem- en grondwaterkwaliteit is verbeterd en beter beschermd.

In 2024 hebben we meer inzicht gekregen in de kwaliteit van het grondwater. Verder zijn er diverse activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan meer bewustwording over het noodzaak van het beschermen van drinkwaterbronnen. Naast het lanceren van het [programma bewustwording drinkwaterbronnen](#) provincie Utrecht hebben we de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Vaststellen van een [handreiking grond- en oppervlaktewaterbescherming van bronnen voor drinkwater bij ruimte plannen en activiteiten](#) vastgesteld
- Vaststellen [leidraad afkoppelen en infiltreren afstromend hemelwater provincie Utrecht](#) vastgesteld.

Het provinciaal uitvoeringsprogramma bodem 2024 is volgens planning uitgevoerd. De warme overdracht van bodemtaken aan gemeenten en waterschappen onder de Omgevingswet blijkt ook in praktijk goed te werken. De aanpak van diffuus lood in de Ronde Venen kost minder dan vooraf begroot. Het ministerie heeft aangegeven dat de SPUK middelen die daarvoor zijn verleend mogen worden gebruikt voor andere projecten met diffuus lood in 2025.

De verkenning naar het handelingsperspectief van de vitaliteit van de bodems is gereed en zal meegenomen worden in het Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond 2025-2027, die begin 2025 beschikbaar komt. Het Wiel van Bassa is aangewezen als aardkundig monument. In het voorjaar van 2025 wordt dit feestelijk gepresenteerd.

- 3.3.1.1 Als onderdeel van de KRW rapportage een meetronde van de kwaliteit van het grondwater op de volgende stoffen: bestrijdingsmiddelen, algemene stoffen en PFAS.

Resultaat:

Behaald

- 3.3.1.2 De grondwaterkwaliteit, de beschikbaarheid van grondwater en de bescherming van drinkwaterwinlocaties zijn belangrijke sturende factoren in het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) en de daarbij behorende gebiedsagenda's. Een goede inrichting van het landelijk gebied draagt bij aan het verbeteren van de kwaliteit en de voorraad van grondwater.

Resultaat:

Behaald

- 3.3.1.3 We voeren activiteiten uit in het kader van het programma bewustwording drinkwaterbronnen, waarbij we bijdragen aan meer bewustwording bij derden over het beschermen van de grondwaterkwaliteit.

Resultaat:

Behaald

- 3.3.1.4 We passen de diepte van boringsvrije zones aan, passend bij de daadwerkelijke aanwezige scheidende laag. Hiermee creëren we meer ruimte voor het toepassen van bodemenergie in de bovenste laag.

Resultaat:

Behaald

- 3.3.1.5 Wij voeren bodemonderzoek en –sanering uit voor projecten waar in de periode 2021-2023 al een specifieke uitkering vanuit het Rijk voor is verkregen. Het gaat o.a. om de aanpak van locaties met risico's waar derden niet voor aan te spreken zijn (de spoedlocaties), de uitvoering van een aantal grote (grondwater) saneringen, bronnenonderzoek op locaties waar met PFAS is gewerkt, kennisontwikkeling PFAS, aanpak van een drugsfabriek in Overberg, uitvoering van gebiedsgericht grondwaterbeheer in Woerden en aanpak van diffuus lood in de Ronde Venen. Daarnaast wordt vanuit de nog bestaande reserve bodemsanering (zoals door provinciale staten besloten) een bedrag gereserveerd van ruim € 1,1 mln. voor afronding van de sanering en optimalisatie van de recreatieve functies bij de Nedereindse plas.

Resultaat:

Behaald

3.3.1.6

Wij voeren een verkenning uit hoe wij samen met andere partijen de vitaliteit van de bodems in de provincie Utrecht kunnen verbeteren en wat de rol en handelingsperspectief van de provincie Utrecht daarin zou kunnen zijn.

Resultaat:

Behaald

3.3.1.6

Een nieuw aardkundig monument.

Resultaat:

Behaald

3.3.2 Energie uit de ondergrond wordt verantwoord en veilig benut.

Er zijn provinciale beleidsregels vastgesteld als toetsingskader voor vergunningverlening voor open bodemenergiesystemen in het ontwikkelgebied De Hoef West in Amersfoort en Papendorp/Groenewoud in Utrecht. Hiermee wordt de schaarse ondergrond optimaal benut voor het gebruik van bodemenergie en andere functies.

Er is advies gegeven aan het Ministerie van Klimaat en Groene Groei op vergunningaanvragen (Mijnbouwwet en Omgevingswet) voor een onderzoeksboring aardwarmte in De Bilt. Hiervoor is ook een provinciale omgevingsvergunning verleend.

We ontwikkelen en delen kennis met regionale samenwerkingspartners, andere provincies, kennisinstituten, het Rijk en de branche. Voorbeelden zijn het rapport 'Bouwstenen afweging en beleid bodemenergie', die we met het Rijk en de provincies Gelderland en Overijssel hebben opgesteld en onze bijdrage aan een pilot op het gebied van middelhogetemperatuuropslag in de stad Utrecht.

3.3.2.1

Vastgestelde gebiedsspecifieke provinciale beleidsregels voor open bodemenergie op basis van gemeentelijke bodemenergieplannen.

Resultaat:

Behaald

3.3.2.2

Adviezen aan het Rijk bij vergunningaanvragen voor aardwarmte. We zorgen ervoor dat regionale en lokale belangen meegewogen worden bij het verlenen van vergunningen en de uitvoering van aardwarmteprojecten. Op deze manier dragen wij bij aan een veilige en verantwoorde ontwikkeling van aardwarmte.

Resultaat:

Behaald

3.3.2.3

Vergroten van de regionale kennis over kansen en risico's van energie uit de ondergrond. We zetten opgedane kennis in voor het zo nodig aanpassen van beleid en het meedenken in gebiedsontwikkelings- en energietransitievraagstukken.

Resultaat:

Behaald

3.3.3 Zorg dragen voor voldoende grondwater voor de functies openbare drinkwatervoorziening, menselijke consumptie, natuur en landbouw.

In 2024 hebben we inzicht in het grondwatersysteem verbeterd door het meetnet van grondwaterstanden en diepe stijghoogten te digitaliseren. Geïnteresseerde kunnen gegevens over grondwaterstanden raadplegen via een [website](#).

Samen met de waterschappen en de RUD hebben wij in beeld gebracht welke regels de diverse waterschappen hanteren voor meldingen en vergunningen, als eerste stap om invulling te geven aan een grondwateronttrekkingsplafond (GOP). Er zijn nog veel praktische vragen over de invulling. We hebben succesvol gelobbyd richting het Rijk om vanuit het Rijk meer handvatten te krijgen voor de invulling van het GOP. Vanuit de provincie nemen we deel aan de begeleidingsgroep.

Afgelopen jaar is door de grondwateroverlast op de Heuvelrug veel tijd besteed aan het opstellen van gezamenlijke communicatie en uitvoeren onderzoek. Zo zijn er nieuwsberichten opgesteld, diverse bewonersavonden georganiseerd en is voorlichting gegeven over wat burgers en bedrijven zelf kunnen doen. Daarnaast heeft de stuurgroep van de Blauwe Agenda enkele kortetermijnmaatregelen vastgesteld die de ergste overlast wat moeten verlichten. Tot slot is er een symposium georganiseerd voor (gemeentelijke) ambtenaren.

3.3.3.1 Het meetnet voor grondwaterstanden en diepe stijghoogten richten we zo in dat we goed zicht hebben op de actuele grondwatersituatie in de gehele provincie.

Resultaat: Behaald

3.3.3.2 Herbegrenzen van de strategische grondwatervoorraad in Vijfheerenlanden. De strategische grondwatervoorraad is het gebied waar wij voor de langere termijn goede mogelijkheden zien voor de winning van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening.

Resultaat: Deels behaald

We zijn voornemens om in de eerstvolgende wijziging van de Omgevingsverordening, de strategische grondwatervoorraad in Vijfheerenlanden te wijzigen. Na het opstellen van de begroting 2024 is de planning van de Omgevingsverordening gewijzigd. De scope van het project hebben we gewijzigd, waarbij we eerst in 2025 starten met een evaluatie van de strategische grondwatervoorraad.

3.3.3.3 In 2024 werken wij samen met onze waterpartners en stakeholders aan de onderbouwing voor een grondwateronttrekkingenplafond voor de provincie Utrecht, als onderdeel van Water en bodem sturend.

Resultaat: Behaald

3.3.3.4 In 2024 zijn we met onze partners aan de slag met de uitvoering van de Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug, waarmee voor dit gebied tevens invulling wordt gegeven aan diverse structurerende keuzes vanuit Water en Bodem Sturend. Voor de uitvoering sluiten we daar waar mogelijk aan bij de gebiedsprocessen in het landelijk gebied.

Resultaat: Behaald

3.3.3.5 Samen met Vitens starten we een pilot rondom het thema zakelijke klanten en (drink)waterbesparing. Doel van de pilot is het verminderen van de (drink)watervraag bij bestaande zakelijke klanten en het adviseren over het al dan niet aansluiten van nieuwe zakelijke klanten.

Resultaat: Behaald

3.3.4 De duurzame gebiedsgerichte aanpak van bodem en ondergrond is vaker ingezet.

Met het praktijkonderzoek WKO in ze watervoerend pakket Beursgebied Utrecht werken we samen met de gemeente Utrecht aan een veilig en verantwoord gebruik van de ondergrond voor duurzame energie en drinkwater. In 2024 is verder toegewerkt naar de vergunningaanvraag voor een WKO-systeem door concessiehouder Eneco, waarbij met name is samengewerkt aan monitoring en een geschikte locatie. Ook zijn in Veenendaal stappen gezet om meer ruimte te geven aan bodemenergie en tegelijkertijd de waterwinning van Vitens robuuster te maken.

3.3.4.1 We stellen een startnotitie op voor en zetten de eerste stappen in de ontwikkeling van een gebiedsgerichte 3d-systematiek voor de ondergrond. Hierbij werken we samen met andere overheden.

Resultaat: Deels behaald

In 2024 zijn geen stappen gezet die hebben geleid tot een startnotitie. Wel is er in de praktijk gewerkt aan concrete casussen (zie 3.3.4.2). Ook zijn we betrokken bij de ontwikkeling van de Rijksprogramma's 'Bodem, Ondergrond en Grondwater' en 'Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond' en de bijbehorende ruimtelijke verkenning naar gebruik van de ondergrond voor duurzame energie en drinkwater. Begin 2025 volgt het Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond 2025-2027 waar de vervolgaanpak voor de ondergrond is beschreven.

3.3.4.2 Met het praktijkonderzoek WKO in ze watervoerend pakket Beursgebied Utrecht werken we samen met de gemeente Utrecht aan een veilig en verantwoord gebruik van de ondergrond voor duurzame energie en drinkwater.

Resultaat: Behaald

3.4 De leefomgeving is gezond en veilig

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.4 De leefomgeving is gezond en veilig.

Meerjarendoelen en resultaten

3.4.1 Er zijn meer impulsen voor een gezonde leefomgeving ontwikkeld.

In het laatste jaar van het Innovatieprogramma Gezonde Leefomgeving is veel aandacht geschonken aan het communiceren van de resultaten van de innovatie inspanningen van de afgelopen jaren, met als doel het inspireren van collega's en externe partijen om innovaties ten behoeve van de gezonde leefomgeving te omarmen. Het grote aantal gezamenlijke innovatie initiatieven met andere teams en programma's, de ludieke acties zoals het innovatie doolhof en publieksactiviteiten zoals het Samen Meten festival rondom citizen science initiatieven zijn daarbij nuttig gebleken. Ook de lancering van een digitaal citizen science magazine heeft bijgedragen aan de communicatie van de innovatiesuccessen van het programma. Tenslotte hebben de twee Europees gefinancierde projecten het profiel van de provincie Utrecht verder versterkt als een 'living lab for healthy urban living'. Voor de borging van de programma-activiteiten zijn afspraken gemaakt met de relevante teams en programma's om de activiteiten voort te zetten, waarbij het merendeel bij team Milieu en Team Economie is geland. Voor de verankering van innovatie als een proces is de uitvoeringsopdracht Innovatie en Creativiteit opgepakt en invulling gegeven

3.4.1.1 Er zijn tenminste 4 inspiratiebijeenkomsten georganiseerd over innovaties met de potentie om op grotere schaal bij te dragen aan een gezonde leefomgeving.

Resultaat:

Behaald

3.4.1.2 Met het innovatieplatform U-forward heeft de provincie een nieuw instrument tot haar beschikking om innovaties ten behoeve van een gezonde leefomgeving te stimuleren en deze zal leiden tot tenminste 3 challenges waarmee maatschappelijke uitdagingen worden aangepakt.

Resultaat:

Deels behaald

Er zijn twee challenges uitgezet waaronder een voedselbank challenge en een sport challenge. Er waren nog drie andere challenges in ontwikkeling, maar deze zijn uiteindelijk niet doorgegaan. Dit kwam doordat de betrokken beleidscollega's terughoudend waren om de onzekerheid van onbekende oplossingen te omarmen. Men vond het lastig om zich open te staan voor de verrassende, innovatieve ideeën die mogelijk uit de challenges zouden voortkomen.

3.4.1.3 Het nieuw opgezette lerende netwerk van deelnemende gemeenten zorgt voor kennisdeling voor de toepassing van succesvolle experimenten in gezonde binnenstedelijke gebiedsontwikkeling.

Resultaat:

Behaald

3.4.1.4 Ten minste vier inhoudelijke bijeenkomsten in samenwerking met de innovatienetwerken Data en Kennishub voor Gezond Stedelijk Leven en de Health Hub Utrecht.

Resultaat:

Behaald

3.1.1.5 Ten minste vier communicatieproducten opgeleverd over de meerwaarde van innovatie voor een gezonde leefomgeving.

Resultaat:

Behaald

3.4.1.6 Innovatie-initiatieven die vanuit het innovatieprogramma Gezonde Leefomgeving zijn geïnitieerd of ondersteund zijn op adequate wijze geborgd binnen de provincie en daarbuiten.

Resultaat:

Behaald

3.4.1.7

Borging van de innovatie-management lessen binnen de organisatie met betrekking tot het opzetten en begeleiden van living labs, het monitoren en evalueren van innovatiepraktijken, methoden van opschaling en het leren in netwerken.

Resultaat:

Deels behaald

De borging van de innovatie management lessen waren voorzien in de uitvoeringsopdracht Innovatie en Creativiteit, die in maart 2024 was opgepakt en in juli 2024 door de directie was geaccordeerd. Als onderdeel daarvan zijn de verschillende innovatie-instrumenten die uit het innovatieprogramma zijn voortgekomen met de organisatie gedeeld, is een adviesrapport opgesteld voor de directie om tot verankering van innovatie te komen, een methode ontwikkeld om de stand van innovatie per team of programma vast te stellen en een innovatie ambassade opgezet. Hiermee zijn de eerste stappen richting de borging van innovatiemanagement binnen de organisatie gezet. De uiteindelijke besluitvorming op managementniveau over en het doorvoeren van een professionalisering van innovatie-management zal in 2025 moeten plaatsvinden als uitvloeisel van de uitvoeringsopdracht Innovatie en Creativiteit.

3.4.1.8

De teams en programma's waarmee het Innovatieprogramma vanaf 2021 nauw mee heeft samengewerkt hebben een eigen innovatie agenda opgesteld om het innoveren ten behoeve van de gezonde leefomgeving te continueren.

Resultaat:

Deels behaald

Er is geëxperimenteerd met een innovatie agendasetting methode, ontwikkeld samen met het adviesbureau Bax&co. Dit heeft bij drie teams geleid tot een initiële innovatie agenda. Uit deze experimenten is naar voren gekomen dat de startpositie (wat weet men van innovatie en wat zijn bestaande ervaringen?) van een team of programma van groot belang is voor het opstellen van een innovatieagenda. Als die startpositie zwak is dient daar eerst aandacht voor te zijn alvorens aan een innovatieagenda te werken. Dat heeft de basis gevormd om tot een nieuwe aanpak te komen die is uitgewerkt vanuit de Uitvoeringsopdracht Innovatie en Creativiteit.

3.4.2 De inclusieve breedtesport op duurzame accommodaties is sterker.

Met het subsidieproject de Utrechtse Plus, dat afloopt in het eerste kwartaal 2025, ondersteunden we in totaal 59 sportverenigingen bij het verduurzamen van hun accommodatie. Inmiddels hebben 20 verenigingen verduurzamingsmaatregelen gerealiseerd. Samen met het Innovatieprogramma Gezonde Leefomgeving is het derde en daarmee tevens het laatste fieldlab (uitnodigende buitenruimte) afgerond. Bij de fieldlabs zochten we op vernieuwende wijze naar maatregelen die leiden tot meer sport en bewegen. We deelden de uitkomsten middels een kennissessie met het netwerk van het Provinciaal Sportakkoord Utrecht. De subsidieregeling 'Versterking Sport- en beweegaanbod in de openbare ruimte' heeft 28 goedgekeurde aanvragen opgeleverd en daarmee is het volledige subsidiebedrag van €125.000 benut. Met deze regeling stimuleren we het aanbod in de openbare ruimte, sportlocaties en/of recreatiegebieden. Tot slot, vond op 11 november 2024 de bijeenkomst over racisme en discriminatie in de sport plaats voor gemeenten, sportbonden en maatschappelijke organisaties, georganiseerd in samenwerking met NOC*NSF.

Met een evaluatie en een startnotitie zijn we de voorbereiding gestart van het nieuwe Omgevingswetprogramma Recreatie, Toerisme, Sport en Bewegen 2026-2029. Het Beleidskader Sport en bewegen 2021-2025 loopt in 2025 immers af en de opvolger bundelen we met het nieuwe programma voor recreatie en toerisme.

3.4.2.1 De fieldlabs 'uitnodigende buitenruimte' en 'sportieve routes' ronden we af.

Resultaat:

Behaald

3.4.2.2 We starten de voucherregeling sport en bewegen in de buitenruimte.

Resultaat:

Behaald

3.4.2.3 Het witte vlekkenplan aangepast sporten ronden we af.

Resultaat:

Deels behaald

Het witte-vlekkenplan is in 2024 in uitvoering gegaan. Binnen het witte-vlekkenplan wordt een pilot gedraaid, waarin wordt samengewerkt met woon- en zorginstellingen, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties. Dit heeft als doel de aansluiting tussen cliënten en bewoners van woon- en zorginstellingen en sport(voorzieningen) te verbeteren. De afronding wordt verwacht in september 2025.

3.4.2.4 Minimaal 35 sportverenigingen worden begeleid bij het verduurzamen en klimaatbestendig maken van hun accommodaties.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 zijn 25 sportverenigingen begeleid bij het verduurzamen van hun accommodatie. Samen met de 34 sportverenigingen die in 2023 zijn begeleid, zijn er in totaal 59 sportverenigingen dankzij de Utrechtse Plus begeleid bij de verduurzaming. Bij 20 daarvan zijn inmiddels maatregelen uitgevoerd dan wel in uitvoering.

3.4.2.5 We organiseren een kennisbijeenkomst over racisme en discriminatie in de sport ter bevorderen van een veilig sportklimaat.

Resultaat:

Behaald

3.4.3 De luchtkwaliteit is beter en komt dichterbij de WHO-advieswaarden.

De uitvoering van de maatregelen binnen het SLA is gerealiseerd.

- Er is advies gegeven over luchtkwaliteit binnen het integrale plan van het team.
- Specifiek advies is verstrekt voor zowel provinciale als gemeentelijke projecten.
- De EU-normen, met name voor NO₂, zijn opgenomen in het regionale programma voor schonere mobiliteit.
- De WHO-richtlijnen zijn verwerkt in de algemene doelstelling van het regionale UHT-programma.
- Binnen het SLA wordt in het stookseizoen 2024-2025 ingezet op kennisdeling en een campagne rondom houtstook in samenwerking met gemeenten.
- Het project 'Koers naar duurzame binnenvaart in de provincie Utrecht' is opgestart.

3.4.3.1 De resultaten van de pilot gebiedsgerichte aanpak hoog blootgestelde gebieden worden benut binnen de eigen organisatie en zijn regionaal gedeeld.

Resultaat:

Behaald

3.4.3.2 Luchtkwaliteit wordt structureel betrokken bij plannen die de fysieke leefomgeving raken en maatregelen voor verbetering zijn opgenomen in uitvoeringsprogramma's.

Resultaat:

Behaald

3.4.3.3 Nieuwe kennis en tools vanuit het SLA benutten we binnen de eigen organisatie en worden regionaal gefaciliteerd.

Resultaat:

Behaald

3.4.4 Er zijn minder geluidbelaste woningen en stiltegebieden zijn beter beschermd.

De provincie heeft de voorgenomen activiteiten om het aantal geluidbelaste woningen te verminderen en stiltegebieden te beschermen uitgevoerd maar bij enkele activiteiten is de planning met een half jaar vertraagd

3.4.4.1 Met de gemeenten voeren we binnen de Samenwerkingsagenda geluid vijf projecten uit. De inzet is gemeentelijke samenwerking met als doel de negatieve gezondheidseffecten van geluid te beperken.

Resultaat:

Behaald

3.4.4.2 GS stelt een nieuw Actieplan Omgevingslawaaai 2024-2029 vast.

Resultaat:

Deels behaald

Het ontwerp Actieplan is op 10 december 2024 vastgesteld door GS. Het ontwerp ligt in januari nog ter inzage. De verwachting is dat in februari de reacties verwerkt zijn en de definitieve versie door GS vastgesteld gaat worden.

Het actieplan is een half jaar later beschikbaar, aanleiding hiervoor is dat de analyse van de totaalopgave en het maken van keuzes voor de aanpak van gevelwering van woningen meer tijd in beslag nam.

- 3.4.4.3 Eind 2024 zijn de concept geluidproductieplafonds berekend en de saneringslijst in concept berekend. Ook wordt samen met Mobiliteit de nieuwe werkwijze met GPP's bij wegenprojecten verkend.

Resultaat:

Deels behaald

De concept geluidproductieplafonds zijn voorbereid maar nog niet berekend. Het inmeten van de provinciale geluidschermen en de digitale verwerking daarvan kost binnen de twee externe adviesbureaus meer tijd dan was voorzien. Daarmee is de berekening een half jaar vertraagd. Dat zet geen druk op de planning om eind 2026 de geluidproductieplafonds vast te stellen.

- 3.4.4.4 De kwaliteit en omvang van stiltegebieden blijft behouden en het areaal van stille kernen blijft gelijk.

Resultaat:

Behaald

3.4.5 De overlast van vliegverkeer is minder geworden.

- 3.4.5.1 Een actieve lobby voor zo hoog mogelijke aan- en uitvliegroutes voor overvliegend verkeer en zoveel mogelijke beperking van de hinder en bescherming van kwetsbare gebieden.

Resultaat:

Behaald

- 3.4.5.2 Monitoring van het aantal vliegtuigbewegingen boven het provinciaal grondgebied in het kader van het landelijke programma luchtruimherziening.

Resultaat:

Behaald

3.4.6 De externe veiligheid is beter gewaarborgd.

- 3.4.6.1 Het realiseren van een toekomstbestendig basisnet, waarbij de Utrechtse bouwopgave veilig gerealiseerd kan worden.

Resultaat:

Behaald

- 3.4.6.2 Het in stand houden van een provinciedekkend gemeentelijk routenet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over provinciale en gemeentelijke wegen, met lobby voor Bentheimroute.

Resultaat:

Behaald

- 3.4.6.3 Het realiseren van een adequate uitvoering van externe veiligheidsregelgeving als het gaat om omgevingsplannen.

Resultaat:

Behaald

3.4.7 Er zijn meer initiatieven genomen voor duurzame en circulaire gebiedsontwikkeling.

3.4.7.1 De effecten op en de kansen voor een gezonde en veilige leefomgeving worden structureel ingebracht bij beleids- en gebiedsontwikkelingen. Daarin is in ieder geval aandacht voor de milieukwaliteit en het beperken van de blootstelling met mogelijke gezondheidseffecten, voor voldoende, bruikbaar en bereikbaar groen en voor het bevorderen van meer bewegen van mensen.

Resultaat: Behaald

3.4.7.2 We zetten de Gezondheidsscan en ondersteunende instrumenten (zoals de GGO-maptable) in waar dit effectief is voor een goede inbreng van de belangen van een gezonde en veilige leefomgeving.

Resultaat: Behaald

3.4.8 De uitvoering van de VTH-taken door uitvoeringsdiensten, inclusief toezicht in het buitengebied, is effectiever en efficiënter.

In het jaarlijks Uitvoeringsprogramma VTH wordt de opdracht geformuleerd voor de uitvoeringsdiensten RUD Utrecht en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De beleidsdoelen uit de Omgevingsvisie en -programma worden vertaald naar uitvoeringsafspraken.

3.4.8.1 Samenwerkingsstructuur Omgevingswet en regionale samenwerking ingericht en functionerend.

Resultaat: Behaald

3.4.8.2 VTH-beleid voor de niet-overgedragen taken.

Resultaat: Behaald

3.4.8.3 Optimalisatie van het Jaarlijks Uitvoeringsprogramma VTH door Big8 sessies.

Resultaat: Behaald

3.4.9 Het ontwikkelen en realiseren van een versnellingsaanpak van asbestdaken in de provincie Utrecht.

In 2021 is het programma "Asbestdaken op nul in 2030" vastgesteld. De activiteiten in dit programma liepen tot en met 2023. In 2024 is het programma afgerond en geëvalueerd. Sommige activiteiten in het programma lopen nog door, zoals het Informatieteam Asbestdaken (bemenst door de Omgevingsdienst Regio Utrecht), de ambassadeursrol van de provincie Utrecht bij de landelijke samenwerking op asbest en ondersteunende betrokkenheid bij een asbestdakenproject in Maarssen.

3.4.9.1 Er vindt een overdracht, evaluatie en afronding plaats van het programma Asbest

Resultaat: Behaald

3.5 Bodemdaling en broeikasgasuitstoot

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd.

In de Omgevingsvisie is als doelstelling voor bodemdaling opgenomen dat in 2030 de bodemdaling in het landelijk veenweidegebied met gemiddeld 50% is geremd. Dit om de CO₂-uitstoot te verminderen en het beheersen van de maatschappelijke kosten. In de Regionale Veenweiden Strategie (RVS) Utrechtse veenweiden is verder uitgewerkt hoe wij dit gaan doen. Als uitwerking en realisatie van de RVS is het Uitvoeringsprogramma RVS 2023-2024 en een subsidieregeling Beperking Bodemdaling van kracht.

Met de komst van het UPLG is het uitvoeringsprogramma daarin ondergebracht. In 2024 is het definitieve Maatregelenpakket Veenweiden ingediend en toegekend. Hierin zijn de maatregelen en onderzoeken t.b.v. bodemdaling en broeikasgasuitstoot opgenomen voor de jaren 2024-2025 en 2026. Dit zorgt ervoor dat er voldoende geld beschikbaar is in de eerste jaren om met de doelen van de RVS aan de slag te gaan.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Bodemdaling	Getal	0	625	0	625
Omschrijving:	Het aantal hectares per jaar met technische maatregelen om de bodemdaling te remmen, die medegefinancierd zijn door de provincie. Op dit moment is genoemde indicator gericht op het meten van onze prestatie en daarmee een goede startindicator. Bij verdere verdieping kan een aanscherping van de indicator plaatsvinden, mogelijk ook gericht op te behalen effecten				
Toelichting verschil:	De verwachting was dat in 2024 een groot project in Groot Wilnis-Vinkeveen gerealiseerd kon worden. Dit project heeft vertraging opgelopen door een besluit van de Belastingdienst dat de BTW niet aftrekbaar was. Hierdoor moest het bedrag en de beschikking worden aangepast. In juni 2024 heeft de gebiedscoöperatie Groot Wilnis-Vinkeveen de definitieve beschikking ontvangen van de provincie Utrecht. In 2025 wordt gestart met de daadwerkelijke aanleg van de bodemdaling remmende maatregelen. De startdatum is vertraagd, maar de gebiedscoöperatie verwacht de achterstand in 2025 weer in te kunnen lopen. Ook zijn in 2024 in twee polders subsidies verleend, die mogelijk in 2025 gerealiseerd worden.				
Bron:	Interne gegevens, Waterschappen				

Meerjarendoelen en resultaten

3.5.1 Er is meer kennis beschikbaar om bodemdaling en broeikasgasuitstoot te beperken.

Het is van groot belang om de kennis over bodemdaling en broeikasgasuitstoot te vergroten om die te kunnen gebruiken voor het nemen van effectieve maatregelen in het veenweidegebied. In 2024 namen we deel aan deze programma's:

- Het Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgasuitstoot Veenweiden
- Veen Innovatie Programma Nederland
- Living on Soft Soils
- Greppel- en druppelinfiltratie
- Diverse andere onderzoekstrajecten

Samen met het waterschap doen we in enkele polders ervaring op met waterinfiltratiesystemen als bodemdalingremmende maatregelen. We brengen de verzamelde kennis bijeen. De opgedane kennis brengen we in de landelijke trajecten en passen we toe in (nieuw te starten) gebiedsprocessen. We hebben onder andere deelgenomen aan:

- onderzoek naar afbreekbare drains;
- onderzoek naar de haalbaarheid van voedselgewassen op natte veengronden (veentuinderij);
- onderzoek naar de haalbaarheid van greppelinfiltratie;
- onderzoek naar de haalbaarheid van veenmos(teelt) op veengronden.

3.5.1.1 Actieve deelname aan minimaal twee landelijke onderzoekstrajecten zoals hierboven genoemd.

Resultaat: Behaald

3.5.1.2 Actieve deelname aan minimaal twee op innovatie gerichte pilots en onderzoeken in het Utrechtse veenweidegebied.

Resultaat: Behaald

3.5.2.1 Door uitvoeren maatregelen via gebiedsprocessen is bodemdaling en broeikasgasuitstoot verminderd.

In 2024 zijn er gebiedsprocessen actief in o.a. de polders Groot Wilnis Vinkeveen, Polsbroek, Oud Kamerik, Kamerik en Waardassackerpolder. In 2024 zijn er subsidies aangevraagd in de polders Waardassacker, Botshol en Nellestein, de polder oud Kamerik en Kamerik en de polder Polsbroek.

3.5.2.1 In minstens vijf gebiedsprocessen in het Utrechtse veenweidegebied zijn bodemdalingremmende maatregelen in voorbereiding.

Resultaat: Behaald

3.5.2.2 In 2024 zijn er ten minste 2 subsidieaanvragen voor bodemdalingremmende maatregelen ingediend.

Resultaat: Behaald

3.5.2.3 In 2024 zijn er tenminste 350 ha Groot Wilnis Vinkeveen bodemdalingremmende maatregelen aangelegd.

Resultaat: Niet behaald

Er zijn in 2024 nog geen extra bodemdalingremmende maatregelen aangelegd. Het project Veenweideinfiltratiesysteem in Groot Wilnis-Vinkeveen heeft vertraging opgelopen door een besluit van de Belastingdienst dat de BTW niet aftrekbaar was. Hierdoor moest het bedrag en de beschikking worden aangepast. In juni 2024 heeft de gebiedscoöperatie Groot Wilnis-Vinkeveen de definitieve beschikking ontvangen van de provincie Utrecht. Daarna is gestart met het project: keukentafelgesprekken om het draagvlak bij de boeren te inventariseren. Er is voldoende draagvlak om het project voort te zetten. In 2025 wordt gestart met de daadwerkelijke aanleg van de bodemdalingremmende maatregelen. De startdatum is vertraagd, maar de gebiedscoöperatie verwacht de achterstand in 2025 weer in te kunnen lopen.

Wat heeft het gekost?

3 Bodem, water en milieu	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
3-1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd	-5.429	-7.045	-5.536	-4.160	1.376
3-2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit	-836	-983	-1.052	-938	113
3-3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust	-2.363	-4.402	-2.811	-2.109	703
3-4 De leefomgeving is gezond en veilig	-14.020	-14.887	-16.409	-16.103	306
3-5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd	-690	-5.956	-5.298	-585	4.712
Totaal exploitatie	-23.338	-33.272	-31.106	-23.895	7.211
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	4.631	5.246	7.798	5.259	-2.673
Toevoegingen	-6.418	0	-3.393	-133	3.260
Totaal mutaties reserves	-1.786	5.246	4.405	5.125	720
Saldo na bestemming	-25.124	-28.026	-26.701	-18.770	7.931

Toelichting belangrijkste verschillen

Er zijn minder subsidies voor het tegengaan van bodemdaling en broeikasgasuitstoot uitgekeerd. Daarnaast is in 2024 een verlenging aangevraagd voor het gebruik van de SpUk Impulsgelden Veenweiden. Deze verlenging is uiteindelijk toegekend na de aanleverdatum van de cijfers voor de slotwijziging. Hierdoor was het uiteindelijk niet nodig om provinciale middelen in te zetten, en daarmee een onderbesteding in het structurele budget.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.3 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Egalisatie bodemsanering	0	0	1.177	781
IGP/RAP	0	0	1.389	1.389
Lastneming subsidies	0	0	1.098	0
Meerjarige projecten	5.393	133	3.934	3.089
Verschuiving tussen programma's	-2.000	0	200	0
Totaal	3.393	133	7.798	5.259

Verbonden partijen

- Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

4. Energietransitie

Programmadoel

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat de provincie Utrecht zo spoedig mogelijk en uiterlijk in 2050 CO₂-neutraal wil zijn. Om dit te bewerkstelligen dient het energiesysteem (ver) vóór 2050 CO₂-neutraal te zijn. In 2030 willen we dat minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik hernieuwbaar wordt opgewekt op het eigen grondgebied. We richten ons op het stimuleren van energiebesparing, het mogelijk maken van duurzame opwek van energie en een toekomstbestendige energie-infrastructuur. De aard van de opgave vraagt om een innovatieve en inclusieve aanpak.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie.	✓ Behaald	! Deels behaald	✓ Behaald
4.1.1 De ondersteuning van inwoners voor energiebesparing is beter (door o.a. gemeenten, woningcorporaties en Verenigingen van Eigenaren)	✓ Behaald	✓ Behaald	
4.1.2 Toezicht op de verplichte energiemaatregelen voor bedrijven wordt beter uitgevoerd.	✓ Behaald	! Deels behaald	
4.1.3 Er komt meer ondersteuning bij energiebesparing voor maatschappelijke organisaties	✓ Behaald	✓ Behaald	
4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen.	! Deels behaald	! Deels behaald	✓ Behaald

4.2.1	Meer zonnepanelen op daken.	 Deels behaald	 Behaald	
4.2.2	De groei van duurzame energie wordt ruimtelijk beter mogelijk gemaakt.	 Deels behaald	 Deels behaald	
4.2.3	Meer inwoners doen mee en participeren in de energietransitie	 Behaald	 Deels behaald	
4.2.4	Het aandeel duurzame warmtebronnen voor de verwarming van gebouwen is groter.	 Behaald	 Deels behaald	
4.2.5	Er zijn meer publieke laadpunten voor elektrisch vervoer	 Deels behaald	 Behaald	
4.2.6	De energie-infrastructuur is beter afgestemd op vraag en aanbod van (duurzame) energie	 Behaald	 Deels behaald	
4.3	De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief.	 Behaald	 Deels behaald	 Behaald
4.3.1	Wet- en regelgeving zijn beter afgestemd op energietransitie (lobby)	 Behaald	 Behaald	
4.3.2	Innovaties leveren een grotere bijdrage aan duurzame energievoorziening	 Behaald	 Deels behaald	
4.3.3	De energietransitie is beter betaalbaar voor iedereen (passende financiële instrumenten)	 Behaald	 Deels behaald	
4.4	De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven.	 Behaald	 Deels behaald	 Behaald
4.4.1	De provincie Utrecht is een aansprekender voorbeeld van energieneutrale bedrijfsvoering en inkoop.	 Behaald	 Deels behaald	
4.4.2	De provincie Utrecht benut haar eigen mogelijkheden voor een duurzame energieopwekking beter.	 Behaald	 Deels behaald	

Wat hebben we gedaan?

4.1 Minder energiegebruik provincie Utrecht

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie.

In 2024 zijn gemeenten, woningcorporaties, verenigingen van eigenaren, particuliere verhuurders, energiecoöperaties, bewonersinitiatieven, bedrijven en maatschappelijke organisaties gestimuleerd en ondersteund om deze besparingsdoelstelling te realiseren. We hebben dit onder andere gedaan via het Energie Diensten Centrum (EDC), het Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed (OMV) en het programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB). Ook hebben de omgevingsdiensten in opdracht van gemeenten en provincie energiecontroles uitgevoerd bij organisaties die onder de energiebesparingsplicht vallen.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1	Getal	5	5	5	0
Energiebesparingsprojecten					
Omschrijving:	Het aantal ondersteunde grootschalige projecten gericht op energiebesparing/opwek bij inwoners.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Programmateam (intern)				
2 Energiecontroles bedrijven	Getal	728	500	617	117
Omschrijving:	Het aantal bedrijven waar energiecontroles in opdracht van de provincie en gemeenten worden uitgevoerd.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Programmateam (intern)				
3 Ondersteunde trajecten maatschappelijke organisaties	Getal	504	600	610	10
Omschrijving:	Het aantal vestigingen van maatschappelijke organisaties waar de provincie ondersteuning geeft bij energiebesparing en/of duurzame opwek.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Programmateam (intern)				

Meerjarendoelen en resultaten

4.1.1 De ondersteuning van inwoners voor energiebesparing is beter (door o.a. gemeenten, woningcorporaties en Verenigingen van Eigenaren)

In 2024 is de basis gelegd voor het Energie Diensten Centrum (EDC) waarin gemeenten en provincie samen optrekken om de verduurzaming van particuliere (koop)woningen te versnellen. Het EDC richt zich op het ontwikkelen, financieren en uitvoeren van projecten en programma's. Er zijn 25 gemeenten die de samenwerkingsovereenkomst getekend hebben. De gemeente Utrecht sluit aan als kennispartner. Het eerste programma, het Meerjarige Collectieve Ontzorgingsprogramma (MCO), is opgestart. Zie ook meerjarendoel 4.3.3. Het EDC ontzorgt gemeenten, voorkomt dubbel werk en maakt betere resultaten mogelijk. Behalve gemeenten zijn ook energiecoöperaties en soortgelijke initiatieven actief rondom besparing. Daarom heeft het EDC in 2024 de samenwerking met deze partijen opgezocht.

DVvE heeft dankzij de verlenging van een Europese subsidie in 2024 de langjarige begeleiding van 100 VvE's kunnen voortzetten. In aanvulling hierop heeft DVvE in opdracht van de provincie een adviespunt opgezet voor VvE's die willen starten met verduurzamen. Een soortgelijk adviespunt is beschikbaar voor particuliere verhuurders. Daarnaast heeft de gemeente Utrecht gebruik gemaakt van provinciale subsidie om kleine VvE's in een verduurzamingstraject te krijgen.

Tijdens het bestuurlijk overleg met de koepels van woningcorporaties is in 2024 onder andere stilgestaan bij het onderwerp netcongestie. Hier wordt landelijk een vervolg aan gegeven.

4.1.1.1 Begin 2024 is een Energie Diensten Centrum (EDC) gestart met minimaal 6 gemeenten en uitgebreid naar 12 gemeenten aan het eind van het jaar. Vooruitlopend op het EDC is Europese subsidie aangevraagd. Bij toekenning van de subsidie kan een deel van de activiteiten hiermee gefinancierd worden.

Resultaat: Behaald

4.1.1.2 Eventuele knelpunten in de uitvoering van de nationale prestatieafspraken zijn samen met woningcorporaties opgepakt.

Resultaat: Behaald

4.1.1.3 Minimaal 50 VvE's zijn met steun van de provincie aan de slag gegaan met verduurzaming.

Resultaat: Behaald

4.1.1.4 Via het Servicepunt Energie zijn minimaal 5 bewonersinitiatieven ondersteund met het ontwikkelen van een plan van aanpak voor energiebesparing.

Resultaat: Behaald

4.1.2 Toezicht op de verplichte energiemaatregelen voor bedrijven wordt beter uitgevoerd.

Via toezicht en handhaving worden organisaties gehouden aan het nemen van energiebesparende maatregelen waartoe zij wettelijk verplicht zijn. Ze worden daarbij ook gestimuleerd meer te doen dan wettelijk verplicht is. In 2024 hebben de omgevingsdiensten in opdracht van gemeenten en provincie 617 energiecontroles uitgevoerd. Dat is meer dan begroot (500) maar lager dan in 2023 (728). Dit had te maken met de werving van nieuwe toezichthouders. In 2025 wordt een inhaalslag gemaakt.

Medio 2024 hebben we subsidie van het Rijk ontvangen voor het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB) en het Ontzorgingsprogramma Midden en Kleinbedrijf (O-MKB). In samenwerking met gemeenten en ondernemersverenigingen in de regio's U16, Amersfoort en FoodValley zijn we gestart met de uitvoering hiervan. Het PVB is gericht op het aanjagen van de organisatiegraad op 27 bedrijventerreinen (zie ook meerjarendoel 8.4.2) en het opzetten van energieprojecten. Het O-MKB wordt vormgegeven met inzet van duurzaamheidscoaches en ondersteuning met energiescans en duurzame meerjarenonderhoudsplannen voor 451 bedrijven. Voor financiering van maatregelen kunnen organisaties gebruik maken van het Energiefonds Utrecht.

4.1.2.1

Samen met gemeenten en omgevingsdiensten starten we met de uitvoering van een provinciebrede aanpak voor opschaling van het aantal energiecontroles waarvoor gemeenten bevoegd gezag zijn.

Resultaat:

Deels behaald

In 2023 hebben we het initiatief genomen om samen met gemeenten en omgevingsdiensten RUD en ODRU te werken aan een aanpak om het gemeentelijk energietoezicht op bedrijven en maatschappelijke organisaties op te schalen. Onderdeel van deze aanpak is de ontwikkeling van een dashboard om de uitkomsten van energietoezicht beter te kunnen monitoren. Een eerste versie van een gezamenlijk dashboard van de omgevingsdiensten is gereed. In de Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2025 (vaststelling in 2025) worden nadere afspraken gemaakt tussen gemeenten, provincie en omgevingsdiensten over doelen voor besparing en verdere opschaling van het aantal energiecontroles.

4.1.2.2

Het landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB) is uitgerold in (de drie regio's in) de provincie Utrecht. De lessen uit de pilot in de regio Foodvalley zijn meegenomen.

Resultaat:

Behaald

4.1.2.3

Minimaal 5 verduurzamingsprojecten van gemeenten, bedrijvencollectieven of brancheverenigingen zijn ondersteund via de provinciale subsidieregeling voor energietransitie (UsET).

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 zijn 2 subsidies toegekend voor verduurzamingsprojecten van bedrijvencollectieven in de regio Foodvalley en de gemeente Utrecht. Eind 2024 zijn er 5 aanvragen van gemeenten en bedrijvencollectieven in voorbereiding. Deze aanvragen zijn in 2024 nog niet ingediend vanwege de aanpassing van de subsidieregeling (UsET) die in 2025 een gunstiger regeling biedt voor projecten met energiescans. Ook is afstemming nodig met het Ontzorgingsprogramma voor het MKB (O-MKB), waarvoor eind 2024 de voorbereidingen zijn gestart.

4.1.2.4

Er is een Ontzorgingsprogramma voor het MKB gestart met financiering vanuit het Rijk.

Resultaat:

Behaald

4.1.2.5

Er is een provinciale Cluster 6-aanpak ontwikkeld gericht op verduurzaming van bedrijven met een verbruik van meer dan 1 miljoen m³ aardgas per jaar.

Resultaat:

Deels behaald

In het kader van Cluster 6 is een inventariserend onderzoek uitgevoerd en de resultaten hiervan zijn opgenomen in de P-MIEK. Met enkele cluster 6 bedrijven wordt overleg gevoerd over verduurzamingsopties. Dit is maatwerk per bedrijf. In 2025 wordt een provinciale cluster 6 strategie ontwikkeld.

4.1.3 Er komt meer ondersteuning bij energiebesparing voor maatschappelijke organisaties

Voor de ondersteuning bij verduurzaming van maatschappelijk vastgoed zijn de afgelopen jaren drie projecten ontwikkeld die in 2024 gestaag zijn voortgezet. Het gaat hierbij om het Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed (OMV), de Green Deal Duurzame Zorg en de Utrechtse Plus, gericht op verduurzaming van sportaccommodaties (zie ook meerjarendoel 3.4.2). Het begrote aantal van 600 gebouwen voor deze drie projecten gezamenlijk is in 2024 behaald.

4.1.3.1

Alle 26 zorginstellingen die sinds 2018 deelnemen aan de Green Deal Duurzame Zorg zijn in 2024 toegetreden tot de koplopersgroep. Hierin wordt de verduurzamingsaanpak opgeschaald naar alle utiliteitsbouwpanen van de deelnemers.

Resultaat:

Behaald

4.1.3.2

In totaal 600 vestigingen van maatschappelijke organisaties worden begeleid bij verduurzaming van hun vastgoed.

Resultaat:

Behaald

4.2 Duurzame energie in provincie Utrecht

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen.

Samen met gemeenten, waterschappen, netbeheerders en initiatiefnemers hebben we ons ingespannen om grootschalige duurzame opwek van energie (ruimtelijk) mogelijk te maken. Ook is er beleid gemaakt om minimaal 50% lokaal eigendom bij windenergie te realiseren. Verder zijn de mogelijkheden voor een provinciaal warmtebedrijf nader verkend en hebben we bijgedragen aan de ontwikkeling van de publieke laadinfrastructuur. Vanuit de provinciale regierol op de regionale energie-infrastructuur hebben we samen met gemeenten, regio's en de netbeheerders gewerkt aan oplossingen voor netcongestie op de korte en langere termijn.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
3 Locaties grootschalige opwek	Getal	22	30	18	-13
Omschrijving:	Het aantal locaties/zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek van elektriciteit waar de provincie ondersteuning biedt.				
Toelichting verschil:	Gemeenten hebben veel projecten zelf opgepakt. Daarnaast was voorzien dat de aanvullende projectbesluiten voor windenergie eind 2024 zouden starten, maar deze starten begin 2025. Ook start de begeleiding van een aantal zonnevelden in 2025, terwijl verwacht was dat dit in 2024 zou starten.				
Bron:	Programmateam (intern)				
4 Locaties duurzame warmtewinning	Getal	6	15	13	-2
Omschrijving:	Het aantal locaties/zoekgebieden voor grootschalige duurzame warmtewinning waar de provincie ondersteuning biedt.				
Toelichting verschil:	Het gaat om langjarige projecten (o.a. naar de potentie van geothermie en naar de benutting van warmte uit rivieren en rioolwaterzuiveringsinstallaties) waarbij de rol van de provincie varieert van trekker tot facilitator.				
Bron:	Programmateam (intern)				
5 Uitbreiding laadinfra	Getal	2400	3600	1600	-2000
Omschrijving:	Het aantal nieuw gerealiseerde openbare laadpunten met steun van de provincie.				
Toelichting verschil:	Het aantal nieuwe publieke laadpalen is lager uitgekomen dan de prognose voor 2024 die in 2020 is gemaakt. Dit heeft een aantal oorzaken. De belangrijkste is dat veel rijders van een elektrische auto kiezen voor een thuislaadpunt vanwege lagere laadkosten en het comfort van je eigen laadpunt aan huis.				
Bron:	Programmateam (intern)				

Meerjarendoelen en resultaten

4.2.1 Meer zonnepanelen op daken.

In 2024 is de focus van zon op dak verbreed naar het lokaal balanceren van opwek en verbruik, waar zon op dak een grote rol in kan spelen. Daarmee spelen we in op ontwikkelingen rondom netcongestie en de beperkte mogelijkheid tot teruglevering van elektriciteit. We ondersteunden gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties met subsidies, kennis en zon-op-dak adviezen. We hebben subsidies verstrekt om veel voorkomende belemmeringen voor zon-op-dak projecten op te lossen, zoals het versterken of aanpassen van de dakconstructie of oplossingen voor netcongestie. Ook hebben we subsidies verstrekt voor solar carports.

- 4.2.1.1 Er is ondersteuning georganiseerd om eigenaren van grote daken (bedrijven en andere organisaties) advies op maat te bieden over mogelijkheden voor opwek in combinatie met netcongestie.

Resultaat:

Behaald

- 4.2.1.2 Er is subsidie verstrekt voor de realisatie van minimaal 10 solar carports.

Resultaat:

Deels behaald

Er is in 2024 1 subsidie verstrekt voor de realisatie van een solar carport. Door netcongestie moet de stroom direct verbruikt of lokaal opgeslagen worden. Dit vermindert de kansen voor solar carports. Voor haalbaarheidsonderzoeken zijn meerdere subsidies verstrekt. Onder andere aan de RES Amersfoort waar meerdere locaties worden onderzocht en voorbereid voor een gezamenlijke aanbesteding. Ook is subsidie verleend voor een solar carport kenniscentrum voor lokale energie-initiatieven.

- 4.2.1.3 Minimaal 10 projecten voor netcongestie/achter-de-meter oplossingen zijn met subsidie ondersteund.

Resultaat:

Behaald

- 4.2.1.4 Er zijn 2 kennissessies over zonthermie georganiseerd voor gemeenten.

Resultaat:

Deels behaald

Het Servicepunt Warmte heeft in mei 2024 een bijeenkomst gehouden voor bewonersinitiatieven over collectieve zonnewarmte, met als resultaat dat een bewonersgroep uit Houten hier een nadere verkenning naar wil laten doen en daarvoor mogelijk subsidie zal aanvragen. Verder wordt zonthermie als onderdeel van projecten voor collectieve warmtesystemen meegenomen. Kennissessies voor gemeenten bleken daarvoor niet nodig.

4.2.2 De groei van duurzame energie wordt ruimtelijk beter mogelijk gemaakt.

Begin 2024 zijn de 27 'meest kansrijke gebieden voor windenergie' vastgesteld. Dit heeft gemeenten geholpen om medio 2024 hun plannen voor zowel zonne- als windenergie te concretiseren en daarmee de kans op realisatie van de doelstelling van 2,4 TWh voor 2030 te vergroten. Op verzoek van de gemeente Wijk bij Duurstede is de provinciale projectprocedure voor winenergie langs het Amsterdam-Rijnkanaal vervolgd. In september 2024 is in de Tussenbalans II op basis van de plannen van gemeenten vastgesteld hoeveel opwek de provincie aanvullend mogelijk moet maken door provinciale projectbesluiten voor windenergie. In het najaar is de keuze in welke gebieden aanvullende provinciale projectbesluiten vervolgd worden voorbereid.

In het kader van het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER) hebben we samen met het Rijk en betrokken gemeenten gewerkt aan het onderzoeken van mogelijkheden van duurzame opwek op Rijksvastgoed en omliggende publieke gronden. Het betreft trajecten voor A28, A2 (noord en zuid), A1, A12 en in 2024 is daar A27 bijgekomen. Daarnaast hebben we gemeenten in 18 gebieden ondersteuning geboden bij de uitwerking van zoekgebieden en bij procedures voor realisatie van zonnenvelden en windturbines.

4.2.2.1

In de RES-regio's hebben alle partijen gezamenlijk voldoende besluiten in voorbereiding om in 2030 2,4 TWh te realiseren. Er is helderheid over of en zo ja, voor welke locaties, de provincie projectbesluiten voor windenergie wil nemen.

Resultaat:

Deels behaald

Voor RES-regio U16 is dit resultaat behaald. Gemeenten doorlopen procedures voor zonnevelden en windmolens. Voor de aanvullende gebieden om het doel van 1,8 TWh te halen, vervolgt de provincie de projectprocedure. Voor RES-regio Amersfoort waren bij het opstellen van de Tussenbalans II voldoende besluiten in voorbereiding om het doel van 0,5 TWh te halen. Door het besluit van Defensie om geen windenergie mogelijk te maken (OER A28), een motie in de gemeenteraad van Baarn en technische belemmeringen voor windenergie bij knooppunt Hoevelaken zijn er eind 2024 niet meer voldoende besluiten in voorbereiding. Voor RES-regio Foodvalley zijn door vertraging van onderzoek naar mogelijkheden voor windenergie nog onvoldoende besluiten in voorbereiding om het aandeel van de Utrechtse gemeenten in deze regio te halen. Voor de regio's Foodvalley en Amersfoort wordt voor 15 juli 2025 besloten of aanvullende projectprocedures toch nodig zijn.

4.2.2.2

Voor de OER-trajecten A28 en A2-noord zijn de verkenningsfasen afgerond. In deze fase is onderzocht wat de technische mogelijkheden zijn en wordt bepaald aan welke kaders en randvoorwaarden het ruimtelijk ontwerp moet voldoen. De fase wordt afgesloten door het tekenen van een samenwerkingsovereenkomst voor de volgende fase, waarin de vergunningprocedure wordt doorlopen.

Resultaat:

Deels behaald

De verkenningsfase van OER A2-Noord is net niet meer in 2024 afgerond. De samenwerkingsovereenkomst wordt in januari 2025 getekend. Voor OER A28 was de planning om in december 2024 de samenwerkingsovereenkomst te tekenen. Door het besluit van Defensie om geen ruimte te bieden voor windenergie, heeft dit niet meer kunnen plaatsvinden. Voor het onderdeel zonne-energie langs de A28 wordt naar verwachting later wel nog een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

4.2.2.3

Voor de OER-trajecten A12 en A1 is de voorverkenning afgerond en is een intentieverklaring ondertekend voor de verkenningsfase.

Resultaat:

Behaald

4.2.3 Meer inwoners doen mee en participeren in de energietransitie

De provincie heeft op verschillende manieren ondersteuning geboden aan energiecoöperaties en andere bewonersinitiatieven. De ondersteuning is vormgegeven samen met koepelcoöperatie Energie van Utrecht. Dankzij de provincie kan Energie van Utrecht de initiatieven met het Servicepunt Elektriciteit ondersteunen bij zon op land, zon op dak en windprojecten. De ondersteuning bestaat o.a. uit een helpdesk, adviesgesprekken, webinars, workshops, projectbegeleiding, subsidies aanvragen en onderling netwerk vormen. Via de USET subsidieregeling hebben energiecoöperaties daarbij ook directe financiële ondersteuning gekregen voor de uitvoering van hun projecten. Provinciale Staten hebben in 2024 het besluit genomen om € 5 miljoen extra beschikbaar te stellen voor een lening aan het Ontwikkelfonds voor coöperatieve zon en windprojecten.

Naast het ondersteunen van initiatieven heeft de provincie gemeenten ondersteund bij het vormgeven van participatieprocessen. Ook heeft de provincie voor windenergie eigen beleid vastgesteld met het Beleidskader Lokaal Eigendom en Participatie en hier ook uitvoering aan gegeven (fase 1). Verder is uitvoering gegeven aan motie 58 'Iedereen kan meedoen', motie 59a 'Coöperatief provinciaal eigendom' en motie 24-14 'Bekend en Bemind Energiecoöperaties voor ons allemaal'.

4.2.3.1

Minimaal 20 energiecoöperaties en andere bewonersinitiatieven worden via het Servicepunt Energie ondersteund bij de initiatieffase, bij het professionaliseren en bij het opzetten van collectieve projecten voor duurzame elektriciteitsopwekking.

Resultaat:

Behaald

4.2.3.2

Energiecoöperaties en andere bewonersinitiatieven realiseren mede dankzij provinciale ondersteuning veertig kleinschalige energieprojecten zoals zon op dak. Energiecoöperaties kunnen 10 grootschalige energieprojecten (wind en zon) ontwikkelen dankzij het Ontwikkelfonds.

Resultaat:

Deels behaald

Door netcongestie liep de realisatie van verschillende kleinschalige coöperatieve projecten achter in 2024. Ook zorgde onduidelijkheid over de landelijke Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE) voor vertraging. Daarnaast was het Ontwikkelfonds voor grotere zon en windprojecten medio 2024 uitgeput. Desondanks hebben energiecoöperaties in 2024 meer dan 10 grootschalige projecten in ontwikkeling en doordat er aanvullende financiering naar het Ontwikkelfonds gaat kunnen er ook weer nieuwe zon en windprojecten ontwikkeld worden.

4.2.3.3

10 gemeenten zijn via inzet van visualisatietools, experts en middelen geholpen bij het vormgeven van participatieprocessen in zoekgebieden voor grootschalige energieopwekking.

Resultaat:

Deels behaald

Het aantal gemeenten dat directe ondersteuning voor participatieprocessen in zoekgebieden voor grootschalige opwek heeft ontvangen is lager dan 10 (namelijk 6). Dit komt o.a. doordat gemeenten gebruik konden maken van middelen die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld (CDOKE) en dat er lokaal eigen tools en bureaus zijn ingezet. Wel heeft de provincie nog een uitwisselingsessie voor gemeenten die met windenergieplannen bezig zijn georganiseerd. Hier waren 8 verschillende gemeenten bij aanwezig. Ook heeft de provincie geadviseerd bij het opstellen van beleid over lokaal eigendom bij zowel zonne-energie als windenergie.

4.2.3.4

Naar aanleiding van motie 58 Iedereen kan meedoen is een voorstel ontwikkeld voor de realisatie van een participatiefonds gericht op huishoudens die financieel niet in staat zijn om te investeren in een energieproject. Daarnaast zijn er mogelijkheden gecreëerd voor coöperatief provinciaal eigendom (motie 59).

Resultaat:

Behaald

4.2.3.5

Naar aanleiding van amendement 22 is er een beleidskader ontwikkeld voor lokaal eigendom, burgerparticipatie en inclusiviteit voor windenergieprojecten op provinciaal niveau. Dit sluit ook aan bij motie 21 Participatie en draagvlak.

Resultaat:

Behaald

4.2.4 Het aandeel duurzame warmtebronnen voor de verwarming van gebouwen is groter.

Collectieve warmtesystemen die gebruik maken van duurzame warmtebronnen (zoals aquathermie en geothermie) zijn van belang voor een robuust energiesysteem. Er is minder elektriciteit nodig dan bij individuele warmtepompen en in combinatie met opslag kan het elektriciteitsnet op piekmomenten ontlast worden. Het gebruik van duurzame warmtebronnen is gekoppeld aan warmtenetten. Er is landelijk veel aandacht geweest voor de stagnatie in de aanleg van warmtenetten. Vanuit de provincies (IPO) is gepleit voor snelle invoering van de Wet collectieve warmte (Wcw) en aandacht gevraagd voor de betaalbaarheid van een warmtenet voor de eindgebruikers.

In 2024 hebben we de mogelijkheden om de aanleg van publieke warmtenetten in de provincie Utrecht te versnellen nader verkend. We zijn hierover ook in gesprek gegaan met Netverder (onderdeel Stedin Groep) en EBN (beoogde staatsdeelneming). Daarnaast hebben we diverse gemeenten en bewonersinitiatieven ondersteund bij verkenningen naar warmtenetten. Hierbij draait het om de beschikbaarheid van de warmtebronnen, maar ook om het draagvlak voor een warmtenet.

Een belangrijke mijlpaal in 2024 is de start van de werkzaamheden voor de onderzoeksboring naar geothermie in De Bilt. Voor de provincie Utrecht is geothermie de enige mogelijke grootschalige bron die warmte op hoge temperatuur levert.

4.2.4.5

Eind 2024 is duidelijk welke instrumenten de provincie zal inzetten om de realisatie van zowel grote als kleine warmtenetten te bevorderen.

Resultaat:

Deels behaald

Er is een nadere verkenning uitgevoerd naar een provinciaal warmte ondersteuningsbedrijf. Provinciale Staten zijn eind 2024 geïnformeerd over de uitkomsten. Besluitvorming volgt in 2025 na behandeling van de Wet collectieve Warmte in de Tweede Kamer.

- 4.2.4.1 Ten behoeve van de RSW is er een actueel overzicht van beschikbare warmtebronnen in de provincie Utrecht gekoppeld aan de warmtevraag met kansenskaarten (in GIS).

Resultaat:

Deels behaald

De provinciale kansenskaarten zijn op aanvraag beschikbaar. Er is geen prioriteit gegeven aan het actualiseren van deze kaarten omdat gemeenten vooral behoefte hebben aan meer specifieke informatie per warmtebron. De provincie ondersteunt gemeenten hierbij.

- 4.2.4.2 De provincie faciliteert drie of meer technische haalbaarheidsonderzoeken naar specifieke duurzame warmteoplossingen voor het verduurzamen van de bestaande warmtenetwerken.

Resultaat:

Behaald

- 4.2.4.3 Lopende en nieuwe projecten voor grootschalige duurzame warmtewinning, waaronder aardwarmteprojecten, zijn ondersteund.

Resultaat:

Behaald

- 4.2.4.4 In ten minste vijf gemeenten worden initiatieven gestimuleerd en ondersteund om de mogelijkheden voor een warmtenetwerk nader uit te werken. Om het elektriciteitsnet te ontlasten is daarbij aandacht voor opslag en flexibiliteit.

Resultaat:

Behaald

4.2.5 Er zijn meer publieke laadpunten voor elektrisch vervoer

De provincies Utrecht, Noord-Holland en Flevoland werken samen in het ondersteunen van gemeenten bij het uitrollen van publiek toegankelijke laadinfrastructuur. Er zijn in de provincie Utrecht in 2024 ongeveer 1600 publieke en 15.000 private laadpunten bijgekomen. Het aantal laadpunten per elektrische auto in de provincie is daarmee vrijwel gelijk gebleven aan dat van de afgelopen jaren. Er zijn voldoende laadpunten voor elektrische auto's aanwezig. De nadruk ligt niet meer uitsluitend op het zo snel mogelijk plaatsen van nieuwe laadpunten. Er is ook veel aandacht en tijd besteed aan het netbewust maken van de laadinfrastructuur.

- 4.2.5.1 Er zijn 5 gemeenten ondersteund met maatregelen voor het versnellen van gebruik van EV uit zoals opgenomen in het RMP.

Resultaat:

Behaald

- 4.2.5.2 Er zijn 10 bedrijventerreinen ondersteund bij de ontwikkeling van publiek toegankelijke laadinfrastructuur voor transport en logistiek.

Resultaat:

Deels behaald

Voor de ondersteuning van bedrijventerreinen bij de ontwikkeling van publiek toegankelijke laadinfrastructuur wordt zoveel mogelijk aangesloten bij programma's vanuit duurzame mobiliteit en economie. Via het Logistiek Platform Utrecht zijn honderden bedrijven in de transport en logistieksector geïnformeerd over de ondersteuning die er geboden kan worden. De werkelijke behoefte aan ondersteuning is lager dan verwacht. Een traject in Bunschoten (de Kronkels) is onderbroken omdat de overstap naar elektrisch vervoer wordt uitgesteld. Met bedrijventerrein de Isselt in Amersfoort lopen gesprekken over ondersteuning in 2025.

4.2.6 De energie-infrastructuur is beter afgestemd op vraag en aanbod van (duurzame) energie

In de provincie Utrecht is sprake van ernstige netcongestie. Voor dit urgente vraagstuk hebben we in 2023 de Energy Board ingericht. Onze aanpak van netcongestie kent 3 sporen: slimme oplossingen (1), versnellen van de netuitbreidingen (2) en het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (p-MIEK) (3). In 2024 zijn daar de maatregelen uit de [Kamerbrief FGU](#) bijgekomen die noodzakelijk zijn om te voorkomen dat straks ook een wachtrij voor kleinverbruik moet worden ingesteld. Ook hebben we de bemensing van de verschillende sporen verder versterkt. Op het slimme spoor (zie ook 4.3.2) worden de eerste resultaten geboekt van een succesvolle aanpak voor Energy Hubs (Lage Weide) en een experimenteerregeling voor netbewuste nieuwbouw (op basis van succesvolle aanpak Merwedekanaalzone). Ook met de Energievisie en het p-MIEK 2.0 zijn in 2024 mooie stappen gezet. De Energievisie is vastgesteld en ook het opstellen van het p-MIEK 2.0 loopt volgens planning. De zorgen zitten vooral op het RO-spoor (versnellen van de netuitbreidingen). Onder de nieuwe Omgevingswet verlopen de ruimtelijke procedures niet sneller. Bovendien zijn gemeenten bij het bepalen van de locatiekeuze niet altijd enthousiast om een netuitbreiding ruimtelijk te faciliteren.

4.2.6.1 De Startnotitie p-MIEK 2.0 wordt in 2024 vastgesteld.

Resultaat:

Behaald

4.2.6.2 Het provinciaal inpassingsplan Breukelen-Kortrijk wordt in 2024 vastgesteld.

Resultaat:

Behaald

4.2.6.3 Locatiekeuze en bevoegd gezag rol is bepaald voor Amersfoort-Noord en Utrecht-Noord.

Resultaat:

Deels behaald

Het project Amersfoort-Noord omvat een station van TenneT en meerdere stations van Stedin. De locatiekeuze van de verschillende stations is grotendeels bepaald. Afgesproken is dat de rol voor bevoegd gezag per station (inclusief bekabeling) in principe bij de desbetreffende gemeente ligt. De provincie Utrecht pakt een meer coördinerende rol over de verschillende gemeenten heen.

Voor Utrecht Noord is provincie Utrecht aangewezen als bevoegd gezag voor het station van TenneT. Deze rol wordt mogelijk heroverwogen wanneer een voorkeurslocatie wordt aangewezen. Voor het station van Stedin zit er een belemmering vanuit Hollandse waterlinies op de beoogde voorkeurslocatie(s). De locatiekeuze voor het Stedin station is om die reden nog niet bepaald. Dit heeft ook direct effect op de beoogde planning voor realisatie en daarmee op de duur van de netcongestie.

4.3 Energietransitie haal- en betaalbaar

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief.

De ambities voor de verandering van het energiesysteem liggen hoog, maar er zijn nog geen uitgestippelde paden voor een transitie die alle doelen realiseert en waarbij iedereen kan meedoen. Om die reden is in 2024 volop aandacht geweest voor behartiging van belangen bij het Rijk en is gebruik gemaakt van Europese subsidiemogelijkheden. Ook hebben we een innovatieve aanpak ontwikkeld voor versnelling van de isolatieopgave en dragen we met de aanpak voor ondersteuning van energy hubs bij aan de ontwikkeling van slimme energiesystemen.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Aantal innovatietrajecten	Getal	2	2	2	0
Omschrijving:	Het aantal ontwikkelde verduurzamingsprojecten voor inwoners waarin haalbaarheid en/of betaalbaarheid zijn geborgd.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Programmateam (intern)				
2 Pilots innovatie	Getal	6	5	5	0
Omschrijving:	Het aantal pilots van energie-innovaties waar de provincie bij betrokken is				
Toelichting verschil:					
Bron:	Intern				

Meerjarendoelen en resultaten

4.3.1 Wet- en regelgeving zijn beter afgestemd op energietransitie (lobby)

Samen met partners zijn er diverse activiteiten uitgevoerd om aandacht te vragen voor de Utrechtse dossiers. Voor de warmtetransitie en gebouwgebonden financierings- en ontzorgingsconcepten is er lobby gevoerd maar de meeste aandacht ging uit naar lobbyactiviteiten voor het oplossen van netcongestie. Daarbij zijn meerdere bestuurlijke gesprekken met het Rijk gevoerd en is een kennisuitwisselingsochtend georganiseerd met het ministerie van Klimaat en Groene Groei. In Den Haag was er ruime aandacht voor de situatie in het FGU-congestiegebied (Flevoland-Gelderland-Utrecht). Dat is mede te danken aan een actieve lobby vanuit de provincie Utrecht.

4.3.1.1 Er zijn concrete stappen gezet in het realiseren van de lobbydoelen die voor 2024 geprioriteerd zijn.

Resultaat: Behaald

4.3.1.2 Samen met partners zijn lobbyactiviteiten uitgewerkt en uitgevoerd.

Resultaat: Behaald

4.3.2 Innovaties leveren een grotere bijdrage aan duurzame energievoorziening

In 2024 is binnen de pijler innovatie prioriteit gegeven aan de aanpak energiehubs. Daarbij werken we samen met de netbeheerders, gemeenten en bedrijven. Het doel is dat in provincie Utrecht in 2027 20 energiehubs zijn gerealiseerd. Hiervoor zijn extra provinciale en Rijksmiddelen beschikbaar gesteld. In 2024 zijn 14 initiatieven ondersteund. In september 2024 is de eerste energiehubs in de provincie Utrecht gerealiseerd op bedrijventerrein Lage Weide in Utrecht. Dit is de derde energiehubs in Nederland. Aan de vier georganiseerde 'Community of practice' bijeenkomsten namen in totaal ruim 200 mensen deel.

Energiehubs zijn onderdeel van de regionale innovatie-roadmap Slimme flexibele en geïntegreerde energiesystemen. Hierbij werken wij samen met de ROM Utrecht Region, ondernemers, kennisinstellingen en publieke partijen aan het energiesysteem van de toekomst waarbij de impact van netcongestie wordt beperkt. In 2024 zijn onder andere projecten en haalbaarheidsstudies gericht op opslag van elektriciteit en warmte, waterstof, digitalisering en energiemanagement ondersteund.

Het tweede belangrijke onderwerp binnen de pijler innovatie is 'Energierenovaties in de gebouwde omgeving'. Als onderdeel van de Nationaal Groeifondsaanvraag 'Toekomstbestendige Leefomgeving' hebben we in samenwerking met ROM Utrecht Region, Hogeschool Utrecht en ondernemers gewerkt aan de ontwikkeling van een regionale roadmap met innovatieprojecten.

4.3.2.1 We ondersteunen vijf pilots van energie-innovaties.

Resultaat:

Behaald

4.3.2.2 Twee grotere innovatie- en/of onderzoeksprojecten zijn ondersteund en begeleid naar financiering door organisaties als het Groeifonds, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), RVO of Kansen voor West 3.

Resultaat:

Behaald

4.3.2.3 Ondersteuning van vier verkenningen naar energiehubs. Doel is de start van twee hubs in 2024.

Resultaat:

Deels behaald

Eind 2024 is de eerste energiehubs in Utrecht gestart op Lage Weide in gemeente Utrecht. Daarnaast zijn 13 energiehubs ondersteund in de haalbaarheidsfase. In de praktijk starten initiatieven nog niet doordat er nog veel in ontwikkeling is. Er wordt door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) gewerkt aan de kaders van de netbeheerders voor energiehubs. Daarnaast zijn onder andere een aantrekkelijk verdienmodel, een organisatievorm, assets en onderlinge afspraken nodig. Hieraan wordt in de aanpak energiehubs gewerkt.

4.3.3 De energietransitie is beter betaalbaar voor iedereen (passende financiële instrumenten)

Niet iedereen heeft toegang tot financiering voor de verduurzaming van zijn woning of de mogelijkheid om financieel deel te nemen aan duurzame energieopwekking. Ook de betaalbaarheid van de energierekening blijft voor velen een uitdaging. In 2024 stond binnen het Energie Diensten Centrum (EDC) het Meerjarig Collectief Ontzorgingsprogramma (MCO) centraal. Hierbij lag de nadruk op de uitvoering van lokale isolatieplannen en de inzet van landelijke subsidies. Binnen het MCO is specifieke aandacht voor huishoudens met een smalle beurs die een gratis verduurzamingsmaatregel krijgen. Daarnaast is € 10 miljoen extra beschikbaar gesteld door Provinciale Staten voor stimulering van een tweede verduurzamingsmaatregel voor huishoudens met een relatief goedkope woning met energielabel D of lager. Daarbij zoeken we vanuit het EDC actief naar aanvullende landelijke en Europese middelen. Dit sluit aan bij de gezamenlijke inspanning van gemeenten en provincie om de energietransitie haalbaar en betaalbaar te maken

4.3.3.1 Verdere ondersteuning van gemeente Zeist (en 5 geïnteresseerde gemeenten) in verkenning van het opzetten van een (maatschappelijke) ontzorgingsorganisatie voor bewoners in Austerlitz voor de verduurzaming van hun huizen.

Resultaat:

Deels behaald

De voortgang van de M-ESCO (Maatschappelijke Energy Services Company) loopt achter op planning, mede doordat de focus is komen te liggen op het Meerjarig Collectief Ontzorgingsprogramma (MCO) voor grootschalige isolatie. In het MCO-programma worden geleerde lessen gebruikt om de randvoorwaarden van een M-ESCO te toetsen. We hebben daarnaast extra middelen aangevraagd binnen de Europese LIFE-aanvraag, waarmee we (bij toekenning van de middelen) het model verder kunnen ontwikkelen.

4.3.3.2 Geleerde lessen delen we binnen het Energie Diensten Centrum (EDC) met andere gemeenten

Resultaat:

Behaald

4.4 De provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven.

In 2024 is een plan gemaakt voor de verduurzaming van het Huis van de Provincie en de bedrijfsvoering. Ook zijn er zonnepanelen geplaatst op geluidsschermen langs de N233.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Opwek provincie	Getal (kWh)	422056	450000	382000	-68000
Omschrijving:	De hoeveelheid duurzaam opgewekte energie op het vastgoed en de eigendommen van de eigen provinciale organisatie.				
Toelichting verschil:	De bestaande panelen hebben minder opgebracht dan verwacht door een relatief laag aantal zonne-uren in 2024. Er zijn nog geen panelen geplaatst op het Huis voor de Provincie omdat deze onderdeel zijn van een integraal verduurzamingsplan.				
Bron:	Intern				
2 Besparing provincie	Getal	-4	3	4	1
Omschrijving:	Het percentage bespaarde energie t.o.v. het voorgaande jaar door de eigen provinciale organisatie.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Intern				

Meerjarendoelen en resultaten

4.4.1 De provincie Utrecht is een aansprekender voorbeeld van energieneutrale bedrijfsvoering en inkoop.

In de afgelopen jaren zijn er verschillende maatregelen genomen om de bedrijfsvoering te verduurzamen. In 2024 is een integraal plan gemaakt voor de verduurzaming van het Huis voor de Provincie en de bedrijfsvoering en is het plan aangeboden aan Provinciale Staten.

4.4.1.1 Een technisch uitvoeringsplan voor de verduurzaming van het Huis van de Provincie is vastgesteld in lijn met de doelen voor energieneutraal vastgoed (2035).

Resultaat:

Deels behaald

De onderzoeksfase van het verduurzamingsplan is afgerond. Naar verwachting kan het technisch uitvoeringsplan (definitief ontwerp) eind 2025 behandeld worden in Provinciale Staten.

4.4.2 De provincie Utrecht benut haar eigen mogelijkheden voor een duurzame energieopwekking beter.

In de afgelopen jaren zijn er verschillende mogelijkheden benut. Het betreft zonnepanelen op daken van panden die door de provincie worden beheerd, op tramhaltes en op een parkeergarage. In 2024 zijn er zonnepanelen geplaatst op geluidsschermen langs de N233. De realisatie van zonnepanelen op de carpoolplaatsen heeft vertraging opgelopen. Bij infrastructuurontwikkelingen zijn (nog) geen nieuwe mogelijkheden in beeld gekomen.

4.4.2.1 Er zijn op 10 provinciale carpoolplaatsen solar carports gerealiseerd of in ontwikkeling.

Resultaat:

Deels behaald

De gunning voor de realisatie van de solarcarports heeft in 2023 plaatsgevonden. De realisatie door de concessiehouder loopt vertraging op door vergunningverlening, veranderingen in de businesscase en de netcongestieproblematiek. De verwachting is dat de eerste carports nu in 2025 gerealiseerd zullen worden. 2 locaties zijn afgevallen omdat de businesscase hier niet sluitend te krijgen is.

4.4.2.2 Er zijn zonnepanelen geplaatst op de geluidsschermen langs de N233 (fase Groenpoort).

Resultaat:

Behaald

4.4.2.3 Mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie worden meegenomen in de onderzoeksfase van provinciale infrastructuurontwikkelingen.

Resultaat:

Behaald

Wat heeft het gekost?

4 Energietransitie	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Vershil
4-1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie	-2.329	-3.658	-2.687	-2.694	-7
4-2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen	-3.262	-3.932	-4.417	-3.004	1.413
4-3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief	-3.459	-3.961	-3.225	-1.895	1.330
4-4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven	-85	-99	-104	-101	2
Totaal exploitatie	-9.135	-11.650	-10.433	-7.694	2.739
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	0	1.564	1.564	0	-1.564
Toevoegingen	-303	0	-6.000	-6.745	-745
Totaal mutaties reserves	-303	1.564	-4.436	-6.745	-2.309
Saldo na bestemming	-9.438	-10.086	-14.869	-14.439	430

Toelichting belangrijkste verschillen

In het najaar van 2024 hebben we aanvullende CDOKE-middelen ontvangen van het Rijk voor energyhubs en voor energie-infrastructuur (aankoop netcongestie). Ook hebben we eind 2024 bijdragen ontvangen van gemeenten voor de uitvoering van het isolatieprogramma (MCO) van het Energiedienstencentrum. Aan de lastenkant konden bepaalde subsidieaanvragen voor duurzame warmtebronnen in 2024 niet meer worden beschikt. Hierdoor is een onderbesteding ontstaan. Dit leidt tot een hogere storting in de reserve Energietransitie.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.4 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Energietransitie	4.750	5.495	1.564	0
Financieringsinstr. Energietr.	1.250	1.250	0	0
Totaal	6.000	6.745	1.564	0

Verbonden partijen

- Stedin Holding NV

5. Bereikbaarheid I - Algemeen

Programmadoel

De provincie Utrecht werkt aan een goede en duurzame bereikbaarheid per fiets, auto en voor het vervoer van goederen in een gezonde en verkeersveilige omgeving. Dit willen we bereiken door goede samenwerking met gemeenten, vervoerders en al onze andere partners. Daarbij zoeken we slimme combinaties van vraag en aanbod en werken we aan verdere integratie van de modaliteiten. De komende jaren blijft de provincie Utrecht groeien; zowel het aantal banen als het aantal inwoners neemt toe. De ruimtelijke en economische groei in de provincie Utrecht leidt tot een grote mobiliteitsopgave, met een vergrote vraag naar mobiliteit en druk op de bereikbaarheid. Alleen met een mobiliteitstransitie en een beweging naar integrale slimme mobiliteit kunnen we invulling geven aan deze opgave.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
5.1 Het provinciale netwerk is sterk.	✓ Behaald	✓ Behaald	! Deels behaald
5.1.1 Het in stand en beschikbaar houden van de bestaande infrastructuur op een vastgesteld kwaliteitsniveau.	✓ Behaald	✓ Behaald	
5.1.2 Er worden studies uitgevoerd naar trajecten en bereikbaarheidsknelpunten.	✓ Behaald	✓ Behaald	
5.1.3 De voorbereiding en realisatie van infrastructurele projecten is duurzamer, effectiever en efficiënter.	✓ Behaald	✓ Behaald	
5.1.4 Monitoring en evaluatie van (vaar)wegen zijn beter en vinden frequenter plaats.	✓ Behaald	✓ Behaald	
5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen.	✓ Behaald	✓ Behaald	✓ Behaald

5.2.1	De uitvoering van knooppuntontwikkeling in partnerschap gaat vaker en beter.			
		Behaald	Behaald	
5.2.2	Het aantal verbetermaatregelen voor knooppunten is groter (met gerichte subsidies)			
		Behaald	Behaald	
5.2.3	De ruimtelijke programmering is beter gekoppeld aan modaliteiten			
		Behaald	Behaald	
5.2.4	Kennis delen, onderzoek en monitoring vindt meer plaats			
		Behaald	Behaald	
5.3	Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets.			
		Behaald	Deels behaald	Behaald
5.3.1	Het regionaal fietsnetwerk is vlotter, veiliger en comfortabeler.			
		Behaald	Deels behaald	
5.3.2	De keten is sterker.			
		Behaald	Deels behaald	
5.3.3	Slim fietsen wordt op meer plaatsen ingevoerd.			
		Behaald	Behaald	
5.3.4	Stimuleren van gezond en veilig fietsgedrag is beter.			
		Behaald	Behaald	
5.4	Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag			
		Behaald	Behaald	Deels behaald
5.4.1	De provinciale infrastructuur is veiliger			
		Behaald	Behaald	
5.4.2	Gemeentelijke infrastructuur wordt beter door stimuleringsbijdragen.			
		Behaald	Behaald	
5.4.3	Verkeerseducatie en -voorlichting is beter.			
		Behaald	Behaald	
5.4.4	De verkeershandhaving is frequenter en sterker			
		Behaald	Behaald	
5.4.5	Er wordt meer gebruik gemaakt van data en er zijn meer innovaties			
		Behaald	Behaald	
5.5	Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers			
		Behaald	Behaald	Behaald
5.5.1	Het kwaliteitsnet goederenvervoer is verder doorontwikkeld			
		Behaald	Behaald	
5.5.2	Het monitoren van externe veiligheid is beter			
		Behaald	Behaald	
5.5.3	Het goederenvervoer is duurzamer			
		Behaald	Behaald	

5.6	Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag	 Behaald	 Deels behaald	 Behaald
5.6.1	Het aantal geluidgehinderden langs provinciale wegen is minder	 Behaald	 Deels behaald	
5.6.2	De oversteekbaarheid van fauna bij provinciale wegen is beter	 Behaald	 Behaald	
5.6.3	De mobiliteit is duurzamer met o.a. minder uitstoot van broeikasgassen	 Behaald	 Deels behaald	
5.6.4	Het behalen van de WHO-normen voor luchtkwaliteit is dichterbij gekomen	 Behaald	 Behaald	
5.7	De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd	 Behaald	 Behaald	 Behaald
5.7.1	De basis is beter op orde	 Behaald	 Behaald	
5.7.2	De techniek op straat is beter ontwikkeld	 Behaald	 Deels behaald	
5.7.3	De sturing vindt multimodaler plaats	 Behaald	 Behaald	
5.7.4	Het mobiliteitsmanagement is van betere kwaliteit	 Behaald	 Behaald	
5.8	Verkenningen naar en regionale programma's over een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren	 Behaald	 Behaald	 Deels behaald
5.8.1	Het uitvoeren van verkenningen is beter afgestemd op de behoefte	 Behaald	 Behaald	
5.8.2	Regionale programma's worden beter ontwikkeld en uitgevoerd	 Behaald	 Behaald	
5.8.3	De monitoring en evaluatie van het mobiliteitsprogramma is beter	 Behaald	 Deels behaald	

Wat hebben we gedaan?

5.1 Het provinciale netwerk is sterk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.1 Het provinciale netwerk is sterk.

Onze provincie telt in totaal ruim 300 kilometer aan provinciale wegen, parallelwegen en fietspaden. We willen de functionaliteit en kwaliteit van deze infrastructuur sober, doelmatig en duurzaam op peil houden. Zo blijft het enerzijds comfortabel en veilig voor automobilisten en fietsers; anderzijds voorkomen we kapitaalvernietiging.

Het onderhoud van provinciale wegen bevat het onderhoud aan verharding, kunstwerken, wegmeubilair, verkeersregelininstallaties en verkeersmanagement, wegmeubilair, wegverlichting, hemelwaterafvoer en groenbeheer. Het beheer en onderhoud van onze (vaar)wegen en daarbij behorende assets is vrijwel geheel volgens planning uitgevoerd.

Ook de studies, voorbereiding en realisatie van projecten zijn grotendeels uitgevoerd zoals gepland. Dit betekent echter niet dat we alles realiseren wat opgenomen is in het Meerjaren Investeringsplan Mobiliteit. Door het tekort aan capaciteit en de grote moeite die wij hebben om dit op te lossen kan niet elk project opgestart worden. Deze situatie zal gezien de krapte op de arbeidsmarkt ook de komende jaren aandacht vragen. We moeten blijven prioriteren.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschi
1	%	96	95	95	
Onderhoudstoestand van wegen					
Omschrijving:	Het percentage provinciale wegen dat minimaal voldoet aan kwaliteitsniveau B.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Nationale Databank Wegverkeersgegevens (NDW) + onderliggende databronnen.				
2	%	100	100	100	
Onderhoudstoestand bruggen, tunnels en viaducten					
Omschrijving:	Het percentage provinciale kunstwerken dat voldoet aan minimaal conditieniveau 3.				
Toelichting verschil:					
Bron:	NDW + onderliggende databronnen.				
3 Beschikbaarheid wegen door wegwerkzaamheden.	%	99,3	99	99,7	
Omschrijving:	Het percentage van de tijd en kilometers dat de provinciale wegen beschikbaar zijn voor verkeer, rekening houdend met wegwerkzaamheden.				
Toelichting verschil:					
Bron:	NDW + onderliggende databronnen.				

Meerjarendoelen en resultaten

5.1.1 Het in stand en beschikbaar houden van de bestaande infrastructuur op een vastgesteld kwaliteitsniveau.

De in 2024 geplande onderhoudswerkzaamheden (het dagelijks en variabel onderhoud-, vervangingsonderhoud en verbetermaatregelen) aan assets zijn zoveel mogelijk integraal tijdens één onderhoudsmoment uitgevoerd. Dat heeft werkelijk geleid tot de verbetering van de kwaliteit van de wegen en heeft ook effectief geleid tot de verbetering van de doorstroming en de verkeersveiligheid.

Het afgesproken kwaliteitsniveau, dat 95% van de provinciale wegen aan kwaliteitsniveau B moet voldoen, conform CROW-beheersystematiek, is gehaald. En 100% van de provinciale kunstwerken voldoet tenminste aan conditieniveau 3 "Norm NEN 2767-4".

5.1.1.1 Verkeersmanagementsystemen en openbare verlichting:
Het (storings)onderhoud van verkeersmanagementsystemen en openbare verlichting is ondergebracht in een meerjarig contract. Hier zit alleen dagelijks beheer en onderhoud in. Door te kiezen voor deze contractvorm kan er beter en sneller gestuurd worden op het sneller afhandelen van storingen, waardoor de verkeersveiligheid en het gevoel van sociale veiligheid toeneemt.

Resultaat: Behaald

5.1.1.2 Kunstwerken:
De kunstwerken worden in goede staat gehouden, dat wil zeggen functioneel, veilig (betrouwbaar) en schoon zodat ze een conditiescore 1,2 of 3 volgens de NEN 2767-4 hebben. In 2024 worden betonreparaties, elektromechanische reparaties, schilderwerkzaamheden, vervangen geleiderail, rasters en oeverconstructies uitgevoerd.

Resultaat: Deels behaald

De kunstwerken zijn functioneel, veilig (betrouwbaar) en schoon gehouden.

Door problemen bij de brugbediening vanuit Amsterdam (Waternet) wordt de geplande ombouw van de beweegbare bruggen niet gerealiseerd. Er zijn diverse voorbereidingen getroffen om aan te sluiten op de bediening van Nieuwegein (verwachting eind 2025 gereed);

5.1.1.3 Verharding:
Het gaat om het dagelijks en groot onderhoud van de ruim 600 kilometer hoofdwegen, parallelwegen, busbanen, fietspaden en ca. 64 km voetpaden. De wegen dienen te voldoen aan minimaal beeldkwaliteit B. In 2024 vinden op diverse provinciale wegen grote onderhoudswerkzaamheden plaats.

Resultaat: Behaald

5.1.1.4 Wegmeubilair:
In 2024 moet een deel van de verkeersborden worden vervangen, omdat die aan het eind van hun technische levensduur zijn. Er wordt ook een aantal fietsoverkappingen vervangen. Het dagelijks onderhoud van wegmeubilair is opgenomen in het beeldbestek.

Resultaat: Behaald

5.1.1.5 Groen: In 2024 zal onderhoud plaatsvinden aan:

- De bermen, berm sloten, bomen en hagen; Berm sloten worden gebaggerd;
- Ecologisch bermbeheer: Hierbij wordt zo veel mogelijk insectenvriendelijk gemaaid volgens de Kleurkeur-methode, waarbij optimaal rekening wordt gehouden met de balans tussen verkeersveiligheid en het welzijn van flora en fauna;
- Eikenprocessierups: We bestrijden jaarlijks de eikenprocessierups langs provinciale wegen;
- Essentaksterfte: We hebben ongeveer 5.000 essen in beheer, waarvan het grootste deel last heeft van essentaksterfte. Deze essen hebben extra onderhoud nodig, waarbij onder andere de dode takken worden gesnoeid en zo nodig de hele boom wordt geveld en vervangen door een andere boomsoort.

Resultaat: Behaald

Verkeersmanagementsystemen:
In 2024 worden onderdelen van diverse verkeersmanagementsystemen vervangen in verband met de 'einde levensduur'. Hierbij worden de systemen aangepast conform de nieuwste landelijke standaarden. De komende jaren worden onderdelen van diverse verkeersregelininstallaties (VRI's) vervangen door iVRI's.

Resultaat: Deels behaald

De onderhoudsprojecten voor VRI-vervangingen binnen het variabel onderhoud in 2024 zijn niet geheel volgens planning afgerond. De uitgestelde werkzaamheden worden meegenomen in 2025 waardoor de werkzaamheden zoals gepland in 2024-2025 eind 2025 allemaal uitgevoerd kunnen zijn.

Alle geplande variabele onderhoudsmaatregelen aan de bewegwijzering uitgevoerd zijn uitgevoerd in 2024. Op dit moment is 88% van de bewegwijzeringsvlaggen verduurzaamd.

Openbare verlichting (OVL):
Het in 2024 uit te voeren onderhoud bestaat voor het grootste deel uit het vervangen van armaturen, masten en ombouwen van kasten op diverse locaties.

Resultaat: Deels behaald

De geplande vervangingen en grootonderhoud van 2024 zijn grotendeels uitgevoerd. De uitgestelde werkzaamheden worden naar verwachting in Q1 van 2025 in zijn geheel afgerond.

Momenteel is 73% van de armaturen vervangen door ledverlichting.

Hemelwaterafvoer:
We zijn bezig de kwaliteit van de hemelwaterafvoer in beeld te brengen. Waar mogelijk worden onderhoudswerkzaamheden aan de hemelwaterafvoer gecombineerd met de werkzaamheden aan de verharding om zo de overlast en onnodige kosten tot een minimum te beperken.

Resultaat: Deels behaald

De geplande onderhoudswerkzaamheden aan de hemelwaterafvoer zijn voor een groot deel uitgevoerd. Het deel van de geplande werkzaamheden dat niet is uitgevoerd is het gevolg van het verschuiven van de uitvoering van projecten naar latere jaren. Daar waar onderhoud is uitgevoerd is dit gericht onderhoud aan kolken, putten en de tussenliggende leidingen op basis van inspectieresultaten. Ook zijn uitstroomvoorzieningen en zaksloten meegenomen in het onderhoudswerk.

2024 was een extreem nat jaar. Op verschillende locaties zijn maatregelen genomen om overlast te beperken en ontstane schades te herstellen.

Vaarwegen:
De rivier de Eem en het Merwedekanaal zijn voor onze provincie belangrijke (beroeps)vaarwegen. Binnen deze asset vallen werkzaamheden zoals baggeren, nautisch beheer, maar ook het onderhoud van de beschoeiing/damwanden langs de vaarwegen.

Resultaat: Behaald

5.1.2 Er worden studies uitgevoerd naar trajecten en bereikbaarheidsknelpunten.

Vrijwel alle studies zijn conform planning afgerond. Zo is er bij het Meerjaren Investeringsplan Mobiliteit bij de Kadernota 2025 besloten over de snelheidsverlaging en aansluiting op de A2 van de N230 en de Poort van Baarn. Voor kruispunt Graaf op de N210 is een voorkeursvariant uitgewerkt die met het MIPM bij de Kadernota 2026 wordt voorgelegd ter besluitvorming.

Uitvoeren van een aantal studies of quick-scans op specifieke trajecten voor het groot onderhoud in 2025 worden verbeteringen in beeld gebracht die hierin meegenomen kunnen worden. Onder andere N225 tussen Leersum en Doorn, N226 tussen Leusden en Woudenberg en de N198 tussen Harmelen en Woerden, de N210 bij Lopik met onder andere kruispunt Graaf.

Resultaat: Behaald

5.1.2.2 N230 en aansluiting N230-A2:
Voortzetten studie met een besluit voor dit traject met de snelheidsverlaging en de aansluiting met de A2.

Resultaat: Behaald

5.1.2.3 Enkele specifieke studies ten bate van verkeersveiligheid, fiets, openbaar vervoer en dergelijke, zoals voor oversteken langzaam verkeer, knelpunten verkeersveiligheid, verbreding van fietspaden en ongelijkvloerse oversteken fiets.

Resultaat: Behaald

5.1.3 De voorbereiding en realisatie van infrastructurele projecten is duurzamer, effectiever en efficiënter.

Door vooraf een realistische inschatting te maken is het gelukt om vrijwel alles conform planning te realiseren met de beschikbare capaciteit. Bij de spoortunnel in Maarsbergen zijn de werkzaamheden tijdens de eerste buitendienststelling goed verlopen. De eerste fase, Groenpoort, van de N233 Rondweg-Oost in Veenendaal is afgerond. Hiernaast zijn we gestart met de raamcontracten voor middelgrote projecten in bouwteams. Door langdurig samen te werken met twee aannemers en hen eerder te betrekken hopen we de uitvoering van projecten te versnellen en onze duurzaamheidsdoelstellingen te behalen.

5.1.3.1 Spoortunnel Maarsbergen:
Aanleg spoortunnel Maarsbergen. De Woudenbergseweg (N226) in Maarsbergen krijgt een tunnel onder het spoor. Hiermee verdwijnt de gelijkvloerse spoorwegovergang. Doel is het bevorderen van de verkeersveiligheid, de doorstroming en de leefbaarheid in het dorp. De provincie Utrecht, de gemeente Utrechtse Heuvelrug en ProRail werken hier gezamenlijk aan. In 2024 vindt de realisatie plaats door ProRail. Het project is in 2026 gereed.

Resultaat: Behaald

5.1.3.2 N233 Rijnbrug (incl. Geertsesteeg):
Op de N233 bij Rhenen komt een nieuw brugdek met een 2x2 wegprofiel, inclusief fietspaden aan beide kanten van de Rijnbrug op de bestaande onderbouw, en inclusief de uitbreiding van het wegprofiel naar 2x2 ten zuiden van de brug. Het project draagt bij aan de bereikbaarheid van de regio. De m.e.r.- en bestemmingsplanprocedures zijn voor onbepaalde tijd vertraagd in verband met het stikstofvraagstuk.

Resultaat: Deels behaald

Het nieuwe verkeersmodel van de N233 is in afrondende fase. Met de output van dit verkeersmodel worden nieuwe Aeriusberekeningen gemaakt die aantonen dat er mogelijke oplossingen zijn voor stikstof. De projectgroep wordt geformeerd.

5.1.3.3 N233 Rondweg-Oost in Veenendaal:
De N233 Rondweg-Oost in Veenendaal wordt verbreed tot een 2x2 weg tussen de Grift en de A12, inclusief een ongelijkvloerse kruising bij de Prins Clauslaan. Hiermee worden de bereikbaarheid van de regio, de leefbaarheid en de verkeersveiligheid verbeterd. De m.e.r.- en bestemmingsplanprocedures zijn voor onbepaalde tijd vertraagd in verband met het stikstofvraagstuk. Fase Groenpoort gaat door omdat de gemeente de oplossing voor de stikstofdepositie heeft geregeld in het bestemmingsplan. De aanbesteding is begin 2023 gestart. Realisatie (fase Groenpoort) vindt plaats in 2024.

Resultaat: Behaald

5.1.3.4 N201 gehele tracé:
Indien benodigd wordt er een MER-procedure gevolgd. Het onderzoek naar de beste locatie van een fietstunnel bij Mijdrecht (motie) is afgerond. Het project is opgedeeld in behapbare deelprojecten die verdergaan naar de voorbereiding.
In 2024 zijn 20 projecten in voorbereiding en/of realisatie om de doorstroming, verkeersveiligheid en of leefbaarheid te verbeteren of vanwege vervanging.

Resultaat: Behaald

5.1.4 Monitoring en evaluatie van (vaar)wegen zijn beter en vinden frequenter plaats.

De monitoring en evaluatie is conform planning uitgevoerd.

5.1.4.1 Monitoring van de zes indicatoren.

Resultaat:

Behaald

5.2 Hoge kwaliteit, diversiteit knooppunten

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen.

Wij, gemeenten en andere partijen spannen ons samen in om de kwaliteit van de knooppunten te verbeteren. Om zo de netwerken voor trein, tram, bus, fiets en auto te verbinden en het ruimtelijke en economische potentieel van de locaties optimaal te benutten. De ontwikkeling van knooppunten is essentieel om de groei van inwoners en werkgelegenheid te kunnen faciliteren.

Meerjarendoelen en resultaten

5.2.1 De uitvoering van knooppuntontwikkeling in partnerschap gaat vaker en beter.

Op de knooppunten die essentieel zijn voor het functioneren van het mobiliteitsnetwerk en die van betekenis zijn voor de economische kerngebieden, streven we naar een hogere kwaliteit en diversiteit van reisvoorzieningen. Daarbij gaat het om het vervoeraanbod (de dienstregeling), maar ook om de beschikbaarheid van fiets- en autoparkeerplaatsen. En om voorzieningen om het wachten en verblijven op een knooppunt te veraangename.

5.2.1

Reisvoorzieningen van en naar de knooppunten zijn verbeterd of ten minste op peil gebleven. Focus ligt in 2024 vooral op verbeteringen naar aanleiding van de in 2023 uitgevoerde schouw met behoeftes van de reizigers zoals beschikbaarheid van fiets- en autoparkeerplaatsen en voorzieningen om het wachten en verblijven op een knooppunt aangenamer te maken.

Resultaat:

Behaald

5.2.1.2

Het aantal gebruikers van de voorzieningen bij knooppunten is toegenomen; dit hangt af van het aanbod aan reismogelijkheden.

Resultaat:

Behaald

5.2.1.3

De reizigersbeleving van de knooppunten is verbeterd.

Resultaat:

Behaald

5.2.1.4

De opbouwde samenwerking met gemeenten, en partijen als NS en Prorail, wordt gecontinueerd en uitgebreid.

Resultaat:

Behaald

5.2.2 Het aantal verbetermaatregelen voor knooppunten is groter (met gerichte subsidies)

In 2024 hebben we samen met gemeenten gewerkt aan onder meer de kansrijke knooppunten. Er heeft een intensivering van de subsidie aanvragen plaatsgevonden.

Er is hierbij een nieuwe focus te zien op het gebied van toegankelijkheid waarbij toiletvoorzieningen voor bepaalde reizigers het verschil maken tussen wel of niet reizen. In Zeist wordt een toiletvoorziening geplaatst, voor Vianen is deze in onderzoek. Ook is een start gemaakt met de ontwikkeling van meer deelmobiliteit op knooppunten en specifieke haltes. Ook hebben we meer traditionele verbeteringen gerealiseerd. Op Amersfoort Vathorst is het busstation ingericht, op Amersfoort Schothorst is een nieuwe 24/7 bewaakte fietsenstalling geopend voor 350 fietsen en 32 OV-fietsen. Het aantal fietsverkeersplekken op de Snelbushalte Meerkerk is verdrievoudigd. Bij het busstation Vianen zijn in 2024 een OV-fietscarrousel en verbeterde fietskluizen geplaatst. Bij station Utrecht Vaartse Rijn zijn diverse zaken verbeterd zoals aanleg van ontbrekende blinde geleidelijnen, aanpassen bewegwijzering naar de bussen, toepassen landelijke Hub informatiestijl en aanpassing van de markering bij de tramoversteek. Voor Veenendaal Centrum en de Klomp zijn verbeteringstrajecten gestart en voor de Gooicorridor wordt in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland een hubstrategie opgesteld. In Nieuwegein City werkten we aan de realisatie van een nieuw toegankelijk en toekomstvast busstation.

5.2.2.1 De beschikbare subsidie van € 0,8 miljoen is volledig ingezet voor de verbetering van knooppunten.

Resultaat:

Behaald

5.2.3 De ruimtelijke programmering is beter gekoppeld aan modaliteiten

Met multimodale knooppunten wordt de reistijd van mensen verkort en de deur-tot-deurreis beter gefaciliteerd. Door de ruimte rondom stationsgebieden optimaal in te richten ontstaan aantrekkelijke plekken om te wonen, werken of verblijven. We zetten in op nabijheid als leidende principe voor de woningbouwopgave in onze provincie. Nabijheid betekent dat nieuwe ontwikkelingen daar komen, waar al veel mensen wonen of werken en waar het openbaar vervoer en het fietsnetwerk al goed geregeld is of kan worden.

Een belangrijke mijlpaal in de integraliteit tussen ruimtelijke ontwikkeling en knooppuntontwikkeling is een afgestemd ontwikkelplan met alle partners. Hier werken we samen aan binnen U Ned aan Regiopoorten: het ruimtelijk inrichtingsprogramma rondom knooppunten.

In 2024 is de samenwerking met NS, ProRail, Rijkswaterstaat en gemeenten verder geïntensiveerd. Zo wordt op diverse knooppunten in de gemeente Utrecht en op Regiopoortniveau deelgenomen in een gerichte aanpak om de verbinding tussen het station en de omgeving te verbeteren (o.a. Vianen, Zuilen, Bilthoven, Breukelen).

5.2.3.1 Opstellen plan van aanpak voor de ontwikkeling van een integraal programma knooppunten.

Resultaat:

Behaald

5.2.4 Kennis delen, onderzoek en monitoring vindt meer plaats

We delen onze eigen ambities voor ontwikkelen en verbeteren van knooppunten en zetten ook vraagstukken over dit thema op de relevante agenda's. We vervullen daarbij de rol van kennismakelaar door regelmatig overleg met de betrokken gemeenten en de regio te organiseren én informatie en onze kennis beschikbaar te stellen.

Het knooppunt dashboard is in 2024 gecontinueerd en via een goed bezochte kennisbijeenkomst toegelicht aan stakeholders. In 2024 is gestart met de knooppuntmonitor, een onderzoek waarin de reiziger zijn mening geeft. De resultaten van de jaarlijkse schouw zijn bij de kennisbijeenkomst gepresenteerd aan gemeenten en andere stakeholders in de provincie.

Via de landelijke kennisstructuur Ketens en Knopen (Van het ministerie I&W en CROW) deelt de provincie haar kennis (en versterken wij onze kennis met resultaten van andere deelnemers).

5.2.4.1 Uitvoeren van de jaarlijkse knooppuntenschouw.

Resultaat:

Behaald

5.2.4.2 Uitvoeren knooppuntbelevingsmonitor voor alle knooppunten zonder spoor (in aanvulling op de jaarlijkse stationsbelevingsmonitor van NS/ProRail).

Resultaat:

Behaald

5.3 Locaties per fiets veilig, comfort

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets.

Voor het thema 'fiets' boekten we afgelopen jaar op alle onderdelen voortgang. Bij de infrastructurele projecten - fietsroutes en fietsparkeren - is wel sprake van enige vertraging. De oorzaak hiervan is een tekort aan capaciteit, zoals projectleiders. Niet alleen bij onszelf, maar ook bij onze samenwerkingspartners als gemeenten en Rijkswaterstaat. De doorfietsroute Amersfoort-Bunschoten is in 2024 geopend, gekoppeld aan een gedragscampagne. In 2025 volgen twee andere doorfietsroutes. We zijn gestart met de aanbesteding van een (nog betere) fietsstimuleringsapp en met het ontwikkelen van een nieuw regionaal merk voor fietsstimulering.

Meerjarendoelen en resultaten

5.3.1 Het regionaal fietsnetwerk is vlotter, veiliger en comfortabeler.

In 2024 ondersteunden we gemeenten financieel met het verbeteren van hun deel van het regionaal fietsnetwerk. De intentieovereenkomsten met gemeenten zijn positief geëvalueerd en die krijgen in 2025 een vervolg. We maakten onze eigen provinciale fietspaden veiliger door onder meer het aanbrengen van kantmarkeringen en het bijplaatsen van verlichting. Op delen van de N225 en N224 lopen studies naar verbreding van fietspaden.

In het realiseren van het doorfietsroutenetwerk werden verdere stappen gezet met de opening van de doorfietsroute Amersfoort-Bunschoten en oplevering van deeltrajecten van de doorfietsroutes Amersfoort-Utrecht, Veenendaal-USP, IJsselstein-Utrecht en Woerden-Utrecht. Voor de Dom-Damroute werd de planstudie gestart. We werkten aan het opheffen van barrières in het fietsnetwerk met het sluiten van overeenkomsten met het Rijk voor een nieuwe fietsbrug bij Nieuwer ter Aa over het Amsterdam-Rijnkanaal en voor de fietsbrug A12 bij Bunnik. Vanwege capaciteitsgebrek of uitloop van werkzaamheden konden studies naar tunnels en bruggen en doorstromingsknelpunten voor fietsers bij verkeerlichten niet worden gestart. In vervolg op het Regionaal Toekomstbeeld Fiets hebben we 3 miljoen euro aan cofinanciering van de beschikbare 18 miljoen euro van het Rijk binnengehaald voor twee doorfietsroutes (USP-Veenendaal en IJsselstein-Utrecht).

5.3.1.1 Aan minimaal 5 projecten met prioriteit uit de knelpuntenanalyse op het Regionaal fietsnetwerk wordt een subsidiebijdrage geleverd.

Resultaat:

Behaald

5.3.1.2 De intentieovereenkomsten voor de realisatie van fietsinfrastructuurprojecten met de regio's U10, Amersfoort en Foodvalley zijn geëvalueerd en nieuwe intentieovereenkomsten worden voorbereid.

Resultaat:

Behaald

5.3.1.3 Voor de doorstromingsknelpunten voor fietsers bij VRI's op provinciale infrastructuur zijn knelpunten in beeld gebracht en is een plan van aanpak vastgesteld om deze knelpunten aan te pakken. Er wordt een pilotproject gestart waarbij groepen fietsers bij iVRI's op twee doorfietsroutes vaker prioriteit krijgen.

Resultaat:

Deels behaald

De oplevering van de provinciale analysetool om doorstromingsknelpunten in kaart te brengen duurde langer dan verwacht waardoor dit onderzoek in 2024 niet meer kon worden uitgevoerd. In 2025 wordt dit alsnog in beeld gebracht.

5.3.1.4 Er worden studies gestart naar ongelijkvloerse kruisingen op de N408 en N226.

Resultaat:

Deels behaald

Deze studies zijn vanwege capaciteitsgebrek nog niet gestart en zijn opgenomen in de meerjarige programmering voor provinciale infrastructuur voor de periode 2025-2028.

5.3.1.5 Er worden studies gestart naar het verbreden van te smalle provinciale fietspaden op vier trajecten langs provinciale wegen en naar verwachting – en afhankelijk van de uitkomsten - ook voor deze locaties in 2024 investeringsbesluiten genomen.

Resultaat:

Deels behaald

Voor de N225 (Rhenen-Remmerden) en N224 (Zeist-Austerlitz) zijn respectievelijk een studie gestart en is de voorbereidingsfase gestart. Overige studies zijn opgenomen in de meerjarige programmering voor provinciale infrastructuur voor de periode 2025-2028.

5.3.1.6 Voor de fietsbrug A12 bij Bunnik en het vrij liggende fietspad tussen Houten en Odijk zijn uitvoeringsafspraken gemaakt en – wanneer het investeringsbesluit is genomen - worden de voorbereidingen voor realisatie opgestart.

Resultaat:

Deels behaald

Het eigendom van de fietsbrug is overgedragen aan de provincie, dit is vastgelegd in een overdrachts- en uitvoeringsovereenkomst. De voorbereiding is van start gegaan. Realisatie is voorzien in 2027.

Het vrijliggende fietspad tussen Houten en Odijk bevindt zich nog in de studiefase.

5.3.1.7 Op basis van de in 2023 afgeronde studie voor een nieuwe fietsbrug over de Hollandse IJssel wordt – wanneer met de betrokken gemeenten financieringsafspraken zijn gemaakt - een samenwerkingsovereenkomst getekend en start de voorbereiding.

Resultaat:

Deels behaald

Eind 2024 is een rijksbijdrage van € 1,5 miljoen toegezegd voor de realisatie van de fietsbrug als onderdeel van de doorfietsroute IJsselstein-Utrecht. Met de gemeenten IJsselstein en Nieuwegein moeten nog nadere financiële en uitvoeringsafspraken worden gemaakt.

5.3.1.8 Onze regionale fietsroutes zijn grotendeels voorzien van kantmarkeringen en onze doorfietsroutes van speciaal daarvoor in Nederland ontwikkelde bewegwijzering.

Resultaat:

Deels behaald

Eind 2024 was circa 70% van de fietspaden in provinciaal beheer voorzien van kantmarkering. Het resterende deel kan naar verwachting in 2025 worden afgerond. De bewegwijzering is in voorbereiding.

5.3.1.10 De doorfietsroutes Amersfoort-Utrecht, Veenendaal-Utrecht, Hilversum-Amersfoort, Woerden-Utrecht, zijn (grotendeels) gerealiseerd.

Resultaat:

Deels behaald

Amersfoort-Utrecht: de mandaatdelen en provinciedelen zijn gerealiseerd. M.u.v. twee trajectdelen in De Bilt en Utrecht is de route naar verwachting in 2025 gereed.

Veenendaal-Utrecht: de mandaat- en provinciedelen in Doorn, Leersum en Amerongen zijn deels aangebracht. Het restant volgt in 2025 (vanwege verlegging kabels en leidingen en procedures Veenseweg). De gemeente Bunnik moet de voorbereiding nog starten in verband met capaciteitsproblemen.

Amersfoort-Hilversum: het mandaatdeel in Soest en het tracédeel in de gemeente Amersfoort zijn in voorbereiding. Het tracédeel in de gemeente Baarn omvat meerdere projecten waarvan de uitvoering is voorzien in de periode 2025-2027. Het eerste deel van de route is in voorbereiding.

Woerden Utrecht: het tracédeel in de gemeente Utrecht is gerealiseerd. De delen in de gemeente Woerden zijn deels gerealiseerd, en deels nog in voorbereiding. Verwachting is dat de route in Q3 2025 als geheel opgeleverd wordt.

5.3.1.11

De doorfietsroutes Hilversum-Utrecht, Houten-Lage Weide en Houten-USP zijn in de voorbereidingsfase en voor enkele routes start zelfs de realisatie. De samenwerkingsovereenkomst voor Houten-USP wordt getekend nadat de financierings- en uitvoeringsafspraken rondom de fietsbrug over de A12 bij Bunnik rond zijn.

Resultaat:

Deels behaald

Hilversum-Utrecht: Hiervoor tekenden we de samenwerkingsovereenkomst. Deze route is nog niet in de voorbereidingsfase. Het tracédeel van de provincie (N417) is uitgesteld vanwege capaciteitstekort. Voorbereiding start in Q1 2025. Voor deze route zijn procesafspraken gemaakt met de gemeenten De Bilt, Utrecht en Hilversum. Vanuit de provincie Utrecht zijn we hierover met de gemeenten in gesprek.

Houten-Lage Weide: deze route zit in de voorbereidingsfase

Houten-USP: deze route is nog niet in de voorbereidingsfase. Naar verwachting wordt Q1- 2025 de samenwerkingsovereenkomst getekend.

5.3.1.12

Nadere invulling van de uitvoeringsagenda Fiets zoals vastgesteld in BO MIRT 2023 en concrete afspraken maken met Rijk en regio over de maatregelen in het Regionaal Toekomstbeeld Fiets om tot realisatie te komen.

Resultaat:

Deels behaald

Er zijn concrete afspraken met het Rijk gemaakt over de door hen toegezegde 6 miljoen euro per jaar cofinanciering doorfietsroutes voor de jaren 2024 t/m 2026 (dus 18 miljoen euro in BO MIRT november 2024). De opgave voor (door)fietsroutes, fietsparkeren en fietsstimulering is fors groter. We blijven als provincie, als IPO, als Tour de Force werken aan meer aandacht, meer budget en meer uitvoeringskracht voor fiets.

5.3.2 De keten is sterker.

De beschikbaarheid van kwalitatief goede voorzieningen bij (OV)-knooppunten en in de first en last mile zijn belangrijk om aan een vlot, veilig en comfortabel Regionaal fietsnetwerk te kunnen voldoen. Eind 2020 is in BO MIRT afgesproken dat het Rijk vanuit het Klimaatakkoord 40% cofinanciering levert aan de realisatie en planstudies van 9 maaiveld stallingen en 3 studieprojecten. De provincie levert een maximale bijdrage van 60%. Provincie Utrecht is subsidieverlener en jaagt aan, maar voert niet uit. We zijn daarom in de voortgang afhankelijk van met name ProRail en ook gemeenten. In 2024 hebben we een aantal subsidies verleend voor de uitbreiding van fietsparkeerplekken bij bushaltes en stations. Ook blijven we met gemeenten, stakeholders en gebruikers inzetten op de integrale kwaliteitsverbetering van multimodale knooppunten in samenwerking met het programma Knooppunten, bijvoorbeeld Breukelen of Lekbrug Vianen.

Ten slotte heeft er in 2024 een verkenning plaatsgevonden naar een regionaal deeltweewielersysteem door Goedopweg samen met gemeente Utrecht, regio U10, gemeente Amersfoort, de regio Amersfoort en de provincie Utrecht.

5.3.2.1 We leveren een subsidiebijdrage aan de realisatie van circa 300 stallingsplekken bij 1 station.

Resultaat:

Deels behaald

We droegen bij aan de realisatie van ongeveer 60 fietsparkeerplekken bij station Den Dolder, gemeente Zeist. Er lopen nog subsidieaanvragen uit 2024 voor station Lunetten en station Vleuten, beiden gemeente Utrecht. Deze zijn in afwachting van beoordeling (nadat de dossiers volledig zijn) maar zullen, indien toegekend, ten laste vallen van boekjaar 2024.

5.3.2.2 We leveren een subsidiebijdrage aan de planvorming van circa 1.500 stallingsplekken bij 2 stations.

Resultaat:

Deels behaald

We hebben in 2024 geen bijdrage geleverd aan nieuwe planstudies voor fietsparkeerplekken bij stations. Wel is er aanvullende subsidie verleend voor een lopende planstudie en is een aanvraag gedaan voor een nieuwe planstudie. Deze aanvraag is nog niet beoordeeld en beschikt in 2024.

5.3.2.3 We leveren een subsidiebijdrage aan 275 fietsparkeerplekken bij gemeentelijke bushaltes

Resultaat:

Deels behaald

We droegen bij aan de realisatie van ongeveer 200 fietsparkeerplekken bij gemeentelijke bushaltes: in Amersfoort en Montfoort.

5.3.3 Slim fietsen wordt op meer plaatsen ingevoerd.

Het stimuleren van het fietsgebruik (met fietsroutes, fietsparkeren en fietsinterventies) doen we steeds meer met onderbouwde gegevens. In 2024 hebben we samen met kennisinstellingen, CROW, andere provincies, Tour de Force en onze regionale partners, verder ingezet op het uitvoeren van effect- en belevingsonderzoek bij de voorbereiding en aanleg van doorfietsroutes en het uitvoeren van fietsinterventies als Doortrappen.

Gekoppeld aan het doel om als Utrecht dé fietsregio van Europa te worden, hebben we onze inzet gecontinueerd op samenwerking en kennisuitwisseling. Het gaat daarbij voor ons bij de fiets niet alleen over bereikbaarheid, maar ook over gezondheid, leefbaarheid, kansen, gelijkheid en geluk. We ondersteunden de Utrecht Bike Community (UBC), waarvan wij initiatiefnemer zijn. UBC is het netwerk voor iedereen die professioneel actief is rondom de fiets, het fietsen en de fietser. Ook bleven we lid van de Dutch Cycling Embassy, namen we actief deel aan Tour de Force en het interprovinciaal overleg Fiets en zijn we deelnemer geworden van de City Deal Fietsen voor Iedereen.

5.3.3.1 Inzet Strava Metro data als (beleids)informatie voor het verbeteren van het Regionaal fietsnetwerk.

Resultaat:

Behaald

5.3.3.2 Inwinnen van informatie om meer inzicht te krijgen in gedrag, behoeften en (on)tevredenheid gebruikers-/reizigers vindt steeds meer plaats vanuit diverse betrouwbare en structurele databronnen (nul-meting doorfietsroutes, WOW-onderzoek en vanuit de IkFiets-community) en dient als input voor verdere beleidsontwikkeling.

Resultaat:

Behaald

5.3.3.3 Uitbreiding van het Monitoringsplan Fiets met alle gewenste indicatoren om beter bij te kunnen sturen op geformuleerde doelen en resultaten.

Resultaat:

Deels behaald

In de nieuwe actielijn 'Meer fietsen over een sterk netwerk' 2024-2029 is het kader beschreven voor de monitoring met de benoemde twee outcome-indicatoren en drie (jaarlijkse) prestatie-indicatoren. In Q1 2025 wordt een heldere en eenvoudig uitvoerbare monitoring opgesteld, waarin de lessen uit de in 2024 uitgevoerde evaluatie van het Uitvoeringsprogramma Fiets 2019-2023 worden meegenomen.

5.3.3.4

Aan de hand van onder andere Bicycle Oriented Development, Dutch Cycling Intelligence, multimodale verkeersanalyses zorgen we dat de fiets in verschillende verstedelijkings- en mobiliteitsstrategieën en gebiedsplannen in de regio Utrecht steeds beter onderbouwd kan worden meegenomen.

Resultaat:

Behaald

5.3.4 Stimuleren van gezond en veilig fietsgedrag is beter.

We stimuleren fietsgebruik bij korte ritten (tot 15 kilometer). In het algemeen, maar met name na de realisatie van doorfietsroutes en bij een aantal doelgroepen: basisschoolleerlingen, ouderen, nieuwe Nederlanders, forensen en bewoners. In 2024 hebben we voorbereidingen getroffen om gemeenten in 2025 te kunnen ontzorgen als het gaat om welke fietsstimuleringsmaatregelen in te zetten, hoe deze te monitoren en hebben we gezamenlijk met hen de bouwstenen bepaald voor een regionaal merk voor fietsstimulering. 2025 staat in het teken van het 'activeren' van gemeenten om hiermee aan de slag te gaan. Daarnaast is in 2024 samen met vier andere provincies de aanbesteding voor een nieuwe fietsstimuleringsapp gepubliceerd. In 2025 zullen we hierdoor een nóg beter werkende/stimulerende app hebben om fietsen te stimuleren bij diverse doelgroepen en op doorfietsroutes.

5.3.4.1

Voor de invulling van de regionale gedrags- en stimuleringscampagne 'Ik Fiets' voor de periode 2024-2029 is met gemeenten en Goedopweg een gezamenlijk activatieprogramma opgesteld.

Resultaat:

Behaald

5.3.4.2

Er is een gemeenschappelijke communicatiestrategie voor 'Ik Fiets' ontwikkeld en de bijbehorende app (Inclusief Schwung functionaliteit) en website zijn aantrekkelijker gemaakt voor de onderscheiden doelgroepen.

Resultaat:

Deels behaald

Er is gewerkt aan het opstellen van een merkstrategie voor regionale fietsstimulering. De merkstrategie wordt in Q1 2025 afgerond en vanaf voorjaar 2025 uitgerold. Het merk Ik fiets zal hierbij worden vervangen door een nieuw merk.

5.3.4.3

De uitrol van de werkgeverscampagne door Goedopweg levert in 2024 1.000 nieuwe actieve gebruikers van de Ik Fiets app op.

Resultaat:

Deels behaald

Via de bedrijvenchallenges van Goedopweg zijn 421 nieuwe actieve gebruikers van de Ik fiets-app geworven. Het totaal aantal nieuwe gebruikers (som van alle acties van Goedopweg en de provincie) van de Ik fiets-app in 2024 is 1.259.

5.3.4.4

Het programma Doortrappen wordt vervolgd met als resultaat om 20 participerende gemeenten te hebben geworven.

Resultaat:

Behaald

5.3.4.5

De communicatie- en gedragscampagne Doorfietsroutes levert bij de 1-meting op twee doorfietsroutes 15% meer fietsers op dan bij de 0-meting. Tevens wordt de campagne geëvalueerd en op nieuw ontwikkelde doorfietsroutes ingezet.

Resultaat:

Behaald

5.3.4.6

De aanpak van de doelgroep kinderen/Fietsen is Fun wordt aangescherpt en experimenteel van opzet, teneinde de resultaten beter te kunnen monitoren en evalueren. Daarnaast wordt een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de potentie van fietsstimulering bij kinderen en hun ouders.

Resultaat:

Behaald

5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag

Het aantal verkeersdoden en verkeersgewonden in de provincie Utrecht is in 2024 toegenomen. De provincie ziet dat (onveilig) gedrag vaker een rol speelt bij de toedracht van ernstige verkeersongevallen. Om deze reden start Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) medio 2025 in opdracht van de provincie een groot onafhankelijk onderzoek naar alle dodelijke verkeersongevallen uit de jaren 2023 en 2024. De provincie verwacht daarmee beter te kunnen duiden waardoor de toename van het aantal verkeersdoden ontstaat.

Via een integrale aanpak bestaande uit verbeteringen aan de infrastructuur, werkten we in 2024 aan veilig verkeersgedrag door verkeerseducatie en gerichte campagnes en door het versterken van verkeershandhaving werkt de provincie aan het verder terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers. Hierin neemt de provincie een dubbelrol: enerzijds als wegbeheerder van onze eigen infrastructuur, anderzijds als gebiedsregisseur voor de gehele provincie. Inhoudelijk (bij)sturen en het monitoren vindt plaats door de toepassing van betere en actuelere data. Periodiek overlegt de provincie met regionale wegbeheerders, politie, Openbaar Ministerie en belangenorganisaties over het wegnemen van verkeersveiligheidsrisico's op (niet-)provinciale wegen. Hier stelt de provincie ook subsidie voor beschikbaar. Voor het jaar 2024 ging het om een bedrag van €2 miljoen.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Verkeersdoden	Getal	33	<	43	
Omschrijving:	Het aantal doden in de gehele provincie Utrecht door verkeersongevallen.				
Toelichting verschil:	* De cijfers in dit jaarverslag wijken af van de cijfers die wij jaarlijks opnemen in onze verkeersveiligheidsmonitor en waarover wij PS informeren via een Statenbrief. Dat heeft als reden dat de huidige beschikbare bron alleen voorlopige cijfers over 2024 bevat én het detailniveau en de registratiekwaliteit van deze bron lager is. Het bestand waarop wij onze verkeersveiligheidsmonitor baseren bevat definitieve cijfers voor het jaar 2024. Deze cijfers komen eind april 2025 beschikbaar.				
Bron:	NDW + onderliggende databronnen (intern/extern)				
2 Ernstig verkeersgewonden	Getal	1.470	<	1.562	
Omschrijving:	Het aantal ernstig gewonden in de gehele provincie Utrecht door verkeersongevallen.				
Toelichting verschil:	* De cijfers in dit jaarverslag wijken af van de cijfers die wij jaarlijks opnemen in onze verkeersveiligheidsmonitor en waarover wij PS informeren via een Statenbrief. Dat heeft als reden dat de huidige beschikbare bron alleen voorlopige cijfers over 2024 bevat én het detailniveau en de registratiekwaliteit van deze bron lager is. Het bestand waarop wij onze verkeersveiligheidsmonitor baseren bevat definitieve cijfers voor het jaar 2024. Deze cijfers komen eind april 2025 beschikbaar.				
Bron:	NDW + onderliggende databronnen (intern/extern)				

Meerjarendoelen en resultaten

5.4.1 De provinciale infrastructuur is veiliger

Onze aandacht ging met name uit naar de verkeersveiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers. Onder andere via kleinschalige maatregelen op de N410 en de N225. Wij verbeterden het areaal tijdens groot onderhoud door de realisatie van bermverharding, het plaatsen van geleiderail, het herinrichten van rijbanen en het terugbrengen van de maximale rijsnelheid. Wij startten verkenningen naar de verkeersveiligheidsverbetering op de N198 en de N224. Deze verkenningen richtten zich met name op het veilig oversteken en de fietsveiligheid. Aandacht ging uit naar de (effecten van de) GOW60, parallelvoorzieningen en de positie van landbouwverkeer. Onze input is benut binnen de kleine en grote (traject)studies.

- 5.4.1.1 We brengen in beeld waar aanpassingen nodig zijn in het netwerk om te voldoen aan het beleid zoals de Nota parallelwegen en landbouwverkeer en het afwegingskader voor geleiderail. Dit dient als input voor studies van wegenprojecten.

Resultaat:

Behaald

- 5.4.1.2 We stellen een monitoringsplan op om de effecten van het nieuwe beleid rondom parallelwegen en landbouwverkeer te monitoren.

Resultaat:

Deels behaald

Het monitoringsplan is in de maak, afronding en oplevering is nabij en volgt in het eerste kwartaal van 2025. De basis van het monitoringsplan bestaat uit een brede selectie van locatie gebonden indicatoren. Deze indicatoren duiden de verkeersveiligheid, maar gelijktijdig ook de doorstroming en leefbaarheid.

- 5.4.1.3 We maken gebruik van de subsidiemogelijkheden die het Rijk geeft om verkeersveiligheidsverbeteringen door te voeren. De projecten die zijn beschikt door I&W vanuit subsidie 'bermverharding' en subsidie 'Impulsgelden verkeersveiligheid' zijn in voorbereiding, uitvoering of gerealiseerd. Bij nieuwe tranche(s) doen wij opnieuw een subsidieaanvraag.

Resultaat:

Behaald

- 5.4.1.4 We analyseren verkeersveiligheidsknelpunten en dragen oplossingen aan die uitgevoerd kunnen worden tijdens onderhoudsmomenten en voeren quick-wins direct door.

Resultaat:

Behaald

5.4.2 Gemeentelijke infrastructuur wordt beter door stimuleringsbijdragen.

In 2024 hebben wij het gehele subsidiebudget van €2 miljoen aan Utrechtse gemeenten en/of het waterschap toegekend ten behoeve van verkeersveiligheidsverbeteringen op het onderliggende weggennet. De bijdrageregeling van de provincie is met name voor de verbetering van de verkeersveiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers gebruikt en is daarmee in lijn met de doelstellingen uit de regionale uitvoeringsagenda, waarin we meer aandacht vragen voor deze groep weggebruikers. Er zijn diverse vrijliggende fietspaden aangebracht, risicovolle oversteekvoorzieningen en risicovolle 30km/u-wegen zijn heringericht, er zijn obstakels op en/of nabij fietspaden weggehaald en er zijn snelheidsremmende maatregelen gerealiseerd. Eind 2024 is de bijdrageregeling geëvalueerd en geactualiseerd als onderdeel van het nieuwe uitvoeringsprogramma 2025 - 2029.

- 5.4.2.1 De projecten die in 2022 en 2023 zijn beschikt door de provincie Utrecht zijn in voorbereiding, uitvoering of gerealiseerd.

Resultaat:

Behaald

5.4.3 Verkeerseducatie en -voorlichting is beter.

De uitvoering van verkeerseducatie op basisscholen is in 2024 voortgezet. De belangrijkste afname bestond uit BlindSpot (242 lessen op 149 scholen), Afleiding (258 lessen op 151 scholen), Streetwise (312 lessen op 78 scholen) en het Theoretisch Verkeersexamen (op 424 scholen). Op middelbare scholen werden 275 lessen over het thema afleiding gegeven. 196 jongeren deden mee aan de Praktijkdag voor jonge automobilisten. Het aantal Doortrappengemeenten groeide uit tot 22. Ook boden we aan gemeenten ondersteuning voor de uitrol van landelijke campagnes. Het BOB-team is 60 keer ingezet. De fietsverlichtingscampagne had een groot online bereik (2 miljoen weergaven). Naast continuering, lag de focus in 2024 op het actualiseren van het verkeerseducatie en -voorlichtingsaanbod. Ook is gestart met een nieuwe interventie, gericht op veilig scooter gebruik.

We hebben een campagne uitgevoerd met de focus op het stimuleren van de fietshelm. Er zijn in totaal 2.000 fietshelmen met korting aangeschaft. Ook hebben we activiteiten voorbereid om in 2025 uit te voeren op de thema's: (1) e-bike/fatbike (scholen en buitenschoolse locaties), (2) lokale gedragsmaatregelen voor gemeenten en (3) ouderavonden op scholen t.b.v. ouderparticipatie. We zijn gestart met twee diepte-onderzoeken, gefocust op de thema's (1) interactie tussen landbouwverkeer en andere weggebruikers en (2) verkeersveiligheid op dijkwegen.

- 5.4.3.1 We bieden gedragsinterventies aan voor diverse doelgroepen (4 - 100 jarigen). We streven ernaar dat ons educatie- en voorlichtingsaanbod de zes risicogroepen uit onze RUA bediend (basisschoolleerlingen, middelbare scholieren, brom- en snorfietzers, oudere fietsers, snelheidsovertreders en rijders onder invloed).

Resultaat:

Behaald

- 5.4.3.2 We geven regionale invulling aan de vier landelijke voorlichtingscampagnes (BOB, MONO, Snelheid -mede door inzet spaarpaal en smileys- en Fietsverlichting) waarbij de nadruk komt te liggen op afleiding op de fiets onder 10- tot 14-jarigen waarvoor wij een nieuwe interventie gaan ontwikkelen.

Resultaat:

Behaald

- 5.4.3.3 We doen een verkennende studie naar hoe ouderparticipatie, op een realistische en haalbare manier, verweven kan worden met verkeerseducatie en -voorlichting zodat ouders, naast school, ook een belangrijke rol gaan spelen in de verkeersopvoeding van hun kinderen. Hiervoor gaan wij een plan schrijven waarin duidelijk wordt hoe ouderbetrokkenheid in huidige en nieuwe opdrachten geborgd kan worden.

Resultaat:

Behaald

- 5.4.3.4 We onderzoeken de mogelijkheden om via een gedragsinterventie de gewenste gedragingen te bereiken voor de positie op de weg van landbouwverkeer en tijdens interactie tussen landbouwverkeer en andere verkeersdeelnemers.

Resultaat:

Deels behaald

Dit onderzoek is medio 2024 gestart. Gezien de toenemende vraag en actualiteit is doelbewust voor een brede aanpak gekozen. Afronding en oplevering vindt plaats in het eerste kwartaal van 2025. Het verder vormgeven en de uitvoering van deze gedragsinterventie is opgenomen als activiteit in het uitvoeringsprogramma 2025 - 2029. In 2026 volgt een pilot in de vorm van een publiekscampagne en/of educatielessen.

- 5.4.3.5 We breiden de focus op fietsveiligheid onder senioren flink uit. Dit doen we door Doortrappengemeenten te stimuleren om provinciebreed tenminste 60 activiteiten te organiseren waarmee we inzetten op een minimaal bereik van 1.000 senioren. Daarnaast streven we ernaar om het effect van Doortrappen in onze provincie inzichtelijk te maken via een aangepast monitoring- en evaluatieprogramma. Om het bereik van de doelgroep van senioren fietsers te verhogen gaan wij een gedragsinterventie naast Doortrappen opzetten en uitvoeren.

Resultaat:

Behaald

5.4.4 De verkeershandhaving is frequenter en sterker

De politie handhaafde op tien provinciale wegen op de naleving van de maximumsnelheid. Daarnaast zette het Openbaar Ministerie op de N458 bij Woerden een flexflitser in. Een flexflitser is een verplaatsbare flitspaal, die controleert op snelheid. De provincie vergrootte de zichtbaarheid van de flexflitser door het plaatsen van tekstkarren en het uitbrengen van een provinciaal nieuwsbericht. Er waren langs provinciale wegen 13 flitspalen voor rood licht en/of snelheid operationeel. Trajectcontrolesystemen waren actief op de N230 en de N414. De uitbreiding van de technische mogelijkheden voor snelheidscontroles is positief. Zorgpunt is dat er bij de politie minder capaciteit beschikbaar was voor mobiele snelheidscontroles. De provincie vraagt hiervoor in landelijke gremia aandacht. De provincie ondersteunde de politie bij tien alcoholcontroles door de inzet van het BOB-team. Tijdens de campagne 'AAN in het donker' ondersteunde de provincie twee handhavingsacties gericht op fietsverlichting.

5.4.4.1 We ondersteunen de politie minimaal twaalf keer rond de handhaving op snelheid, alcohol, fietsverlichting en afleiding.

Resultaat:

Behaald

5.4.4.2 We overleggen periodiek in regionaal verband met politie en OM om de verkeershandhaving verder te versterken.

Resultaat:

Behaald

5.4.5 Er wordt meer gebruik gemaakt van data en er zijn meer innovaties

In het kader van de regionale verkeersveiligheidsaanpak stellen wij de 'verkeersveiligheidsmeter' ter beschikking. Dit systeem helpt onze partners, waaronder gemeenten, waterschap en de (verkeers)politie, bij het maken van lokaal verkeersveiligheidsbeleid, het aanvragen van subsidie en het definiëren van belangrijkste knelpunten. Vanuit de regionale uitvoeringsagenda is de samenwerking, uitvoering en een groot aantal (lokale) verbetermaatregelen geëvalueerd. Als opmaat voor de nieuwe uitvoeringsagenda voor de periode tot en met 2029, zijn de belangrijkste risicothema's uit de regionale risicoanalyse geactualiseerd.

Voor het in kaart brengen van verkeersveiligheidsknelpunten op provinciale wegen gebruikt de provincie de eigen 'netwerkanalyse'. Dit jaar is de netwerkanalyse doorontwikkeld, opgeleverd en binnen diverse verkenningen toegepast. Het nieuwe letselinformatiesysteem met ongevallen vanuit de ambulancedienst en regionale spoedeisende-hulpafdelingen is structureel onderdeel geworden in de (regionale) aanpak van verkeersonveiligheid en helpt onder andere in het detecteren van ongevallocaties, veel voorkomende toedrachten en/of betrokken weggebruikers. Data werd ingezet voor de verkenning van handhavingsmogelijkheden

5.4.5.1 We gebruiken het regionale dashboard, gevuld met ongevallendata afkomstig van de ambulancedienst en de spoedeisende hulp voor beleidsontwikkeling en -evaluatie.

Resultaat:

Behaald

5.4.5.2 We beschikken over een netwerkanalyse, die geeft in de meest risicovolle locaties op het provinciale (fiets)netwerk en actualiseren verkeersveiligheidsanalyses voor provinciale wegen.

Resultaat:

Behaald

5.4.5.3 We actualiseren de regionale risicoanalyse uit 2020 (risico doelgroepen en risico gedragingen) als opmaat voor de nieuwe Regionale Uitvoeringsagenda verkeersveiligheid 2025.

Resultaat:

Behaald

5.4.5.4 We continueren de regionale samenwerkingsstructuur door vier regionale verkeersveiligheidsbijeenkomsten te organiseren.

Resultaat:

Behaald

5.4.5.5 We evalueren drie verkeersveiligheidsverbeteringen die afgelopen jaren zijn doorgevoerd op provinciale wegen.

Resultaat:

Behaald

5.4.5.6 We monitoren de voortgang van de maatregelen uit de RUA die provincie, gemeenten en waterschap uitvoeren en ondersteunen deze partij bij het aanvragen van rijkssubsidie.

Resultaat:

Behaald

5.5 Kwaliteitsnet goederenverv. op orde

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers

In 2024 is verder gewerkt aan de transitie naar verduurzaming van het goederenvervoer. Met regionale samenwerkingspartners is de uitvoering van de aanpak 'Schoon goederenvervoer over water' (Port of Utrecht) uitgevoerd, om bedrijven te stimuleren en faciliteren in duurzame bevoorrading. Met ondernemers en branchepartijen zijn verschillende sessies georganiseerd in het kader van het Logistiek Platform Utrecht. Via bijdragen aan haalbaarheidsonderzoeken voor waterstofvulpunten en internationale samenwerking op de Rijnkorridor is invulling gegeven aan het stimuleren van de transitie naar waterstof.

Meerjarendoelen en resultaten

5.5.1 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is verder doorontwikkeld

Er zijn meerdere bijeenkomsten voor het Logistiek Platform Utrecht georganiseerd voor verbinding en kennisdeling met de sector. De logistieke monitor is uitgebreid.

5.5.1.1 Inventarisatie van kansrijke overslagpunten en de impact op de ruimtelijke vraag.

Resultaat:

Behaald

5.5.2 Het monitoren van externe veiligheid is beter

In 2024 zijn conform planning geen activiteiten uitgevoerd, in 2025 wordt weer een nieuwe meting gedaan.

5.5.3 Het goederenvervoer is duurzamer

In de regionale samenwerking Port of Utrecht is gewerkt aan het stimuleren van meer goederenvervoer over water in plaats van de weg. Het Europees samenwerkingsproject LIFE NEW Hyts is verlengd tot en met 2027 zodat de andere partners hun doelen (aankoop waterstofvoertuigen) halen. Via bijdragen aan haalbaarheidsonderzoeken is de uitbreiding van het netwerk van waterstofvulpunten gestimuleerd.

5.5.3.1 Wij geven uitvoering aan de acties uit het Europees waterstofproject LIFE NEW HYTS, waarmee wij de regionale ambitie stimuleren in de toename van het aantal waterstof-gedreven voertuigen.

Resultaat:

Behaald

5.5.3.2 Wij verstrekken subsidies voor de ondersteuning van zero-emissie stadslogistiek.

Resultaat:

Behaald

5.5.3.3 Via de uitvoeringsorganisatie Schoon Goederenvervoer over water faciliteren wij bedrijven die de overstap naar transport over water willen maken.

Resultaat:

Behaald

5.6 Effecten mobiliteit op leefomgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag

In 2024 hebben we ons ingezet om de negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving te voorkomen en te verminderen. We hebben de werkzaamheden opgepakt die waren gepland. Echter een deel van de werkzaamheden blijkt meer tijd en capaciteit te vragen, waardoor deze niet in 2024 gereed zijn gekomen.

Meerjarendoelen en resultaten

5.6.1 Het aantal geluidgehinderden langs provinciale wegen is minder

We hebben maatregelen gerealiseerd volgens uit het Actieplan Omgevingslawaaai (AOL). Daarnaast hebben we de maatregelen volgens uit het nieuwe AOL meegeprogrammeerd met de integrale planning van maatregelen. Daarnaast hebben we verdere stappen gezet om te komen tot geluid productieplafonds en tot sanering van woningen (gevelmaatregelen). Voor deze beide onderwerpen bleek in 2024 dat er hiervoor meer capaciteit benodigd is dan dat er beschikbaar was. Deze activiteiten voeren we daarom in 2025 uit.

- 5.6.1.1 In het kader van groot onderhoud brengen we op drie trajectdelen van provinciale wegen geluid reducerend asfalt aan.

Resultaat:

Behaald

- 5.6.1.2 Een start maken met de onderzoeken voor gevelmaatregelen voor vijftig woningen.

Resultaat:

Deels behaald

De onderzoeken zijn gestart, verdere uitwerking volgt in 2025

- 5.6.1.3 De concept-geluidproductieplafonds zijn berekend.

Resultaat:

Deels behaald

De voorbereidende werkzaamheden om deze berekeningen te kunnen maken zijn in gang gezet. Dit vergde echter meer tijd dan vooraf was voorzien. De concept berekeningen zijn daarom nog niet in 2024 berekend. Dit zal in 2025 plaatsvinden.

5.6.2 De oversteekbaarheid van fauna bij provinciale wegen is beter

We stelden een nieuwe meerjarenprogrammering op voor oversteekbaarheidsmaatregelen fauna. Deze is de basis voor komende jaren te realiseren maatregelen. Deze koppelen we aan de integrale programmering binnen Bereikbaarheid.

- 5.6.2.1 Op twee trajecten de oversteekbaarheid verbeteren aan de hand van de uitwerkingen Hart van de Heuvelrug.

Resultaat:

Niet behaald

Er was geen capaciteit om twee losse projecten te realiseren. Inzet is vooral gedaan om te komen tot een meerjarenprogrammering. Dit zodat komende jaren maatregelen om de oversteekbaarheid te verbeteren kunnen worden meegeprogrammeerd met (vervangings)projecten van provinciale wegen.

- 5.6.2.2 Opstellen meerjarenprogrammering oversteekbaarheidsmaatregelen fauna.

Resultaat:

Behaald

- 5.6.2.3 Realisatie ecoduct N226.

Resultaat:

Deels behaald

Het ecoduct is in realisatie. In 2025 worden de werkzaamheden afgerond.

5.6.3 De mobiliteit is duurzamer met o.a. minder uitstoot van broeikasgassen

Het beheren van de infrastructuur gaat steeds duurzamer, maar de monitor blijkt niet goed te werken en is gestopt. De actualisatie van het handboek wordt begin 2025 gerealiseerd. De RMP samenwerking wordt benut voor de Klimaat Tafel Mobiliteit.

5.6.3.1 Opstellen voortgangsrapportage duurzame mobiliteit voor het Regionaal Mobiliteitsprogramma.

Resultaat:

Behaald

5.6.3.2 Volledig vullen van de monitor Duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw voor alle projecten.

Resultaat:

Deels behaald

Er is gestart met het volledig vullen van de monitor Duurzaam Grond- Weg- en Waterbouw. Echter de monitor bleek zeer bewerkelijk en werd om die reden niet meer door andere provincies gebruikt. Interprovinciaal is ervoor gekozen om toe te werken naar een andere opzet van de monitor, die eenvoudiger is gebruik is. Daarom is in navolging van andere provincies gestopt met het volledig vullen van de monitor. De monitor wordt voorlopig nog wel gebruikt voor het monitoren van de CO₂-uitstoot. Een nieuwe opzet van prestatie-indicatoren voor het monitoren van de doelen is inmiddels in ontwikkeling.

5.6.3.3 Actualiseren van het inhoudelijk koersdocument duurzame infrastructuur.

Resultaat:

Deels behaald

De actualisatie van het inhoudelijk koersdocument duurzame infrastructuur wordt eerste helft 2025 opgeleverd.

5.6.4 Het behalen van de WHO-normen voor luchtkwaliteit is dichterbij gekomen

De uitwerking van het onderdeel mobiliteit valt samen met de doelen en resultaten van het onderdeel Klimaat en Verkeer.

5.6.4.1 De uitwerking van het onderdeel mobiliteit valt samen met de doelen en resultaten van het onderdeel Klimaat en Verkeer, dat in het kader van het Regionaal Mobiliteitsprogramma wordt opgepakt.

Resultaat:

Behaald

5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd

Via een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is een vervolg gegeven aan de regionale samenwerking voor het verbeteren van mobiliteitsdata (Regionaal Data Team). De realisatie van een betrouwbare internetverbinding bij onze verkeerslichten via een glasvezelverbinding is uitgevoerd en grotendeels afgerond. De regionale samenwerking voor een betrouwbare doorstroming met de inzet van verkeersmanagement en incident management is voortgezet. Hiervoor is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst en een nieuw plan opgesteld. Bovendien is ook de regionale samenwerking voor gedragsbeïnvloeding (via Goedopweg) in 2024 vervolgd, waarbij in de BO MIRT afspraken weer een extra jaar financiering met alle partijen is afgesproken. Tevens heeft de provincie geparticipeerd in een Europees onderzoeksnetwerk voor deelmobiliteit.

Meerjarendoelen en resultaten

5.7.1 De basis is beter op orde

De samenwerking met het Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) is voortgezet, omdat het NDW een belangrijke partners is in het eenduidig verzamelen, opslaan en beschikbaar stellen van mobiliteitsdata. Een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is vrijwel gereed. Op regionaal niveau is met alle gemeenten uit de provincie samengewerkt in het Regionaal Data Team (RDT), waarbij nieuwe afspraken voor toekomstige samenwerking zijn vastgelegd en er gezamenlijk inkoop van ontbrekende data items heeft plaatsgevonden.

5.7.1.1 De databibliotheek is in gebruik voor zowel provinciale data als regionale data.

Resultaat:

Behaald

5.7.1.2 We actualiseren de samenwerkingsovereenkomst met het Nationaal Dataportaal Wegverkeer.

Resultaat:

Deels behaald

De laatste punten worden nog door de juristen van de verschillende partners verwerkt en getoetst, de verwachte ondertekening is eerste helft 2025.

5.7.1.3 We nemen deel aan een interprovinciale samenwerking voor onderzoek naar toepassingen voor verkeersmodellering.

Resultaat:

Behaald

5.7.1.4 De belangrijkste aanbevelingen uit de o-meting zijn volledig geïmplementeerd, zodat de regio Midden Nederland over een cybersecure Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)-netwerk beschikt.

Resultaat:

Behaald

5.7.2 De techniek op straat is beter ontwikkeld

Om de slimme verkeerslichten beter te laten functioneren, moeten updates worden uitgevoerd. Hierin zijn stappen gezet, maar door gebrek aan capaciteit bij leveranciers hebben we minder updates uitgevoerd dan gewenst. Belangrijke stappen in de ontwikkeling van de techniek op straat zijn ook de implementatie van een nieuwe beheercentrale voor de verkeerslichten en het in gebruik nemen van een nieuwe analysetool voor onze verkeerslichten.

5.7.2.1 We voeren consolidatie updates uit voor onze slimme verkeerslichten om te voldoen aan de laatste standaarden.

Resultaat:

Deels behaald

Door gebrek aan capaciteit bij leveranciers hebben we minder consolidatie updates kunnen uitvoeren dan vooraf bedacht.

5.7.2.2 We stellen nieuwe digitale kruispunttekeningen op zodat online aansturing mogelijk is.

Resultaat:

Behaald

5.7.2.3 De laatste fase van de nieuwe analysetool voor de verkeerslichten wordt uitgevoerd.

Resultaat:

Behaald

5.7.2.4 We implementeren een nieuwe beheercentrale voor de provinciale verkeerslichten.

Resultaat:

Behaald

5.7.3 De sturing vindt multimodaler plaats

In het regionaal programma Multimodaal Verkeersmanagement is een vervolg gegeven aan de jarenlange regionale samenwerking, daarvoor is ook een nieuwe samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Er is actief gestuurd op een betere doorstroming door het snel oplossen van incidenten (incident management) en het informeren en beïnvloeden van verkeer bij verstoringen (verkeersmanagement). Door het goed afstemmen van wegwerkzaamheden van alle regionale wegbeheerders, wordt voorkomen dat er te grote overlast ontstaat voor verkeersdeelnemers.

- 5.7.3.1 Er is overzicht in de raakvlakken en contractmanagement van de netwerkachitectuur van systemen, techniek en verbindingen.

Resultaat: Behaald

- 5.7.3.2 We zorgen door RegioRegie voor afstemming van wegwerkzaamheden/evenementen, en sturen op beheersmaatregelen bij verwachte verkeershinder via het Regionaal Tactisch Team.

Resultaat: Behaald

- 5.7.3.3 We geven uitvoering aan het regionaal programma Multimodaal Verkeersmanagement.

Resultaat: Behaald

- 5.7.3.4 We voeren incident management uit om te doorstroming te waarborgen.

Resultaat: Behaald

- 5.7.3.5 We doen een proef naar toepassing van het multimodaal netwerkkader op een doorfietsroute.

Resultaat: Niet behaald

Deze proef is nog niet opgestart. Uit verkennend onderzoek is een geschikte locatie in de gemeente Utrechtse Heuvelrug gekomen. Om de proef te kunnen starten is een samenwerking met die gemeente nodig. Dit vraagt meer tijd en inzet die niet was voorzien bij zowel onszelf als de gemeente. We starten de samenwerking in 2025 op voor deze proef.

5.7.4 Het mobiliteitsmanagement is van betere kwaliteit

Met mobiliteitsmanagement hebben we ingezet op gedragsverandering door minder en anders reizen te stimuleren. Dit hebben we vooral in samenwerking met Goedopweg gedaan. Dit heeft geleid tot meer slim en duurzaam reizen dankzij de aanpak met onder andere werkgevers. In Europees verband wordt geparticipeerd in een onderzoeksagenda voor deelmobiliteit op regionaal niveau.

- 5.7.4.1 Wij geven uitvoering aan de onderzoeksagenda voor deelmobiliteit in Europees verband (INTERREG).

Resultaat: Behaald

- 5.7.4.2 Met de Utrecht Talent Alliantie is een plan opgesteld om personeel op te leiden binnen het vakgebied van slimme mobiliteit.

Resultaat: Behaald

5.8 Verkenningen naar en regionale programma's over een goede bereikbaarheid

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Verkenningen naar en regionale programma's over een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren

In 2024 hebben we het Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029 vastgesteld. Ook hebben we drie uitvoeringsprogramma's vastgesteld. Hiermee hebben we weer een actueel programma waarin we hebben opgenomen wat we willen bereiken op het terrein van bereikbaarheid de komende jaren en hoe we dat willen gaan bereiken.

In 2024 werkten we ook verder samen met partners verder aan maatregelen om de groeiopgave voor verstedelijking en mobiliteit op een gezonde wijze te faciliteren. Zo hebben we met de regio een propositie aangeboden aan het Rijk om een volgende stap te zetten in de ontwikkeling van Groot Merwede en Rijnenburg. Het is in 2024 niet gelukt om een gezamenlijk voorkeursalternatief voor de MIRT-verkenning 'OV en Wonen' te vinden dat technisch maakbaar is, binnen het huidige beschikbare budget past en voldoende doelbereik heeft. Daarom is besloten om een verdiepfase in te lassen van een jaar.

Meerjarendoelen en resultaten

5.8.1 Het uitvoeren van verkenningen is beter afgestemd op de behoefte

In 2024 voerden we diverse kleine en grote verkenningen uit, integraal over de uitvoeringsprogramma's mobiliteit heen en ook specifiek per modaliteit of thema. In 2024 hebben we het Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029 en de drie onderliggende uitvoeringsprogramma's vastgesteld.

5.8.1.1 Vaststelling Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029.

Resultaat:

Behaald

5.8.2 Regionale programma's worden beter ontwikkeld en uitgevoerd

In 2024 werkten we samen met partners verder aan maatregelen om de groeiopgave voor verstedelijking en mobiliteit op een gezonde wijze te faciliteren. In het programma U Ned doen we dat samen met de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en Economische Zaken (EZ), het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) en de gemeenten in de metropoolregio Utrecht (MRU). Samen werkten we aan verschillende programmalijnen om op korte termijn projecten te realiseren en doen we onderzoeken voor grotere verstedelijkings- en bereikbaarheidskeuzes op langere termijn. Zo is in 2024 bijvoorbeeld het gebiedsonderzoek spoorzone Amersfoort en Heuvelrugzone gestart. Op de Nationale Woontop van 11 december 2024 is een 'Akkoord van Rijnenburg' getekend. Met deze ondertekening spreken gemeenten Utrecht en Nieuwegein, provincie Utrecht, Ministeries van VRO en IenW, HDSR, BPD en Portaal de intentie uit om gezamenlijk te werken aan de verdere ontwikkeling van dit gebied.

5.8.2.1 We geven een verdere uitwerking aan de mobiliteitsstrategie wat resulteert in concrete beslisinformatie voor maatregelen die nodig zijn om de regio in 2040 bereikbaar te houden.

Resultaat:

Behaald

5.8.2.2 Voorkeursbeslissing MIRT verkenning OV en Wonen.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 hebben we met de regio een propositie aangeboden aan het Rijk om een volgende stap te zetten in de ontwikkeling van Groot Merwede en Rijnenburg. Het doel van de propositie is om met dit kabinet tot een afspraak te komen over een ophoging van het budget voor de maatregelen uit de MIRT-verkenning 'OV en Wonen'. Het is in 2024 niet gelukt om een gezamenlijk voorkeursalternatief te vinden dat technisch maakbaar is, binnen het huidige beschikbare budget past en voldoende doelbereik heeft. Daarom is besloten om een verdiepfase in te lassen van een jaar.

5.8.2.3 Voorstel van regio aan het Rijk om te komen tot een alternatieve invulling van het Tracebesluit A27/A12 Ring Utrecht t.a.v. verbreding A27 ter hoogte van Amelisweerd.

Resultaat:

Behaald

5.8.3 De monitoring en evaluatie van het mobiliteitsprogramma is beter

In het Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029 hebben we aanpassingen opgenomen in de indicatoren in vergelijking met het Mobiliteitsprogramma 2019-2023. In de uitvoeringsprogramma's hebben we nieuwe prestatie indicatoren opgenomen. Verwerking van beiden in respectievelijk het KPI-dashboard en in de P&C producten zal plaatsvinden in 2025.

5.8.3.1 Toevoegen cijfers 2023 in KPI-dashboard.

Resultaat:

Deels behaald

Niet van alle indicatoren zijn de cijfers bekend.

5.8.3.2 Aanpassingen KPI-dashboard, vanwege aanpassingen in indicatoren Bereikbaarheidsprogramma.

Resultaat:

Behaald

Wat heeft het gekost?

5 Bereikbaarheid I - Algemeen	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
5-1 Het provinciale netwerk is sterk	-51.739	-40.834	-49.581	-15.375	34.206
5-2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen	-1.059	-2.600	-2.551	-2.509	42
5-3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets	-16.181	-19.566	-15.914	-16.021	-107
5-4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag	-4.709	-4.601	-4.640	-4.219	421
5-5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers	-1.257	-1.003	-1.025	-1.060	-35
5-6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag	-763	-1.126	-846	-857	-11
5-7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd	-2.862	-2.575	-3.259	-3.117	141
5-8 Verkenningen regionale programma's	-8.677	-11.693	-13.089	-12.248	841
Totaal exploitatie	-87.247	-83.999	-90.906	-55.407	35.499
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	22.089	19.602	15.560	15.223	-337
Toevoegingen	-10.485	0	-5.616	-5.616	0
Totaal mutaties reserves	11.604	19.602	9.944	9.607	-337
Saldo na bestemming	-75.643	-64.397	-80.961	-45.800	35.162

Toelichting belangrijkste verschillen

Bij het variabele onderhoud van wegen is er een onderschrijding gerealiseerd:

- bij kunstwerken als gevolg van een gewijzigde planning onderhoudsplanning bij de Provincie Zuid-Holland;
- bij de VRI's doordat de aannemer het onderhoud niet op tijd heeft uitgevoerd wegens personeelsgebrek;
- bij gladheidsbestrijding doordat dit minder heeft plaatsgevonden vanwege gunstige weersomstandigheden;
- door vrijval subsidie "Westelijke ontsluiting Amersfoort".

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.5 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	0	0	3.664	903
Lastneming subsidies	0	0	400	400
Mobiliteitsprogramma	1.728	1.728	13.920	13.920
Rente kosten voorfinanciering	3.888	3.888	0	0
Verschuiving tussen programma's	0	0	-2.424	0
Totaal	5.616	5.616	15.560	15.223

Investeringsen

5. Bereikbaarheid I - Algemeen	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2023	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024	Totaal realisatie	Restant krediet
<u>Uitbreidingsinvesteringen</u>							
Wegen en vaarwegen	423.595	21.769	27.713	25.613	2.101	47.382	376.213
Fiets	64.163	4.415	9.616	4.536	5.080	8.951	55.212
Verkeersveiligheid	31.982	4.237	3.778	2.998	780	7.236	24.746
Kwaliteit leefomgeving	24.959	1.783	7.376	6.147	1.229	7.929	17.029
Subtotaal uitbreidings- investeringen	544.698	32.204	48.484	39.294	9.190	71.498	473.200
<u>Vervangingsinvesteringen</u>							
Kunstwerken	1.179	665	467	405	62	1.070	108
Verhardingen	29.405	4.231	3.109	2.544	565	6.774	22.631
Vaarwegen	25.549	14.576	4.700	3.716	984	18.292	7.257
Wegmeubiliar	1.646	1.437	208	1	207	1.439	207
Roerende zaken	2.947	1.163	1.796	1.378	418	2.541	406
Subtotaal vervangings- investeringen	60.725	22.072	10.281	8.044	2.236	30.116	30.609
Totaal	605.423	54.276	58.764	47.338	11.426	101.614	503.809

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

6. Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer

Programmadoel

De provincie Utrecht werkt aan een goede en duurzame bereikbaarheid per Openbaar Vervoer.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht	✓	✓	✓
	Behaald	Behaald	Behaald
6.1.1 Lopende contracten en concessies zijn kwalitatief beter.	✓	✓	
	Behaald	Behaald	
6.1.2 Er zijn betere bouwstenen voor een nieuw OV-netwerk.	✓	✓	
	Behaald	Behaald	
6.1.3 Er zijn minder knelpunten in de doorstroming van het OV.	✓	✓	
	Behaald	Behaald	
6.1.4 Het beheer en onderhoud van eigen OV infrastructuur voldoet aan gestelde kwaliteitseisen	✓	✓	
	Behaald	Behaald	
6.1.5 OV overkoepelende activiteiten worden beter uitgevoerd.	✓	✓	
	Behaald	Behaald	

Wat hebben we gedaan?

6.1 OV-reizigers zijn tevreden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht

De uitvoering van het OV hing in 2024 nog samen met de naweeën van COVID-19, vanwege de forse impact hiervan op het gebruik en de uitvoering van het OV.

Vanuit het Rijk ontving de provincie Utrecht structureel € 17,64 miljoen om prijsstijgingen in 2024 in het regionaal OV te voorkomen en de beschikbaarheid van het OV te verbeteren. Daarnaast ontvingen we eenmalig 8,26 miljoen van het Rijk, bedoeld om het negatieve effect van de herijking van de vergoeding voor het gebruik van het studenten OV-reisproduct in 2024 tegen te gaan.

Het op peil houden van het vervoeraanbod conform de in 2022 gemaakte afspraken, is in 2024 niet geheel gelukt. Dit lag niet aan te weinig financiële middelen, maar aan een tekort aan chauffeurs bij de beide vervoerbedrijven, met name bij U-OV. Het aantal reizigers steeg in 2024 verder en zit inmiddels iets boven 94% van het aantal reizigers van 2019.

Meerjarendoelen en resultaten

6.1.1 Lopende contracten en concessies zijn kwalitatief beter.

De huidige concessies en contracten zijn in 2022 verlengd tot eind 2025, met daarbij herijkte business cases en financiële afspraken. Daarnaast reden er tot september 2024 regiotaxi's in ons beheer. De overgang van regiotaxiconcessies naar de gemeenten vond in september 2024 plaats.

In 2024 heeft het herstel van de COVID-crisis dermate doorgezet dat het OV nu vrijwel op het niveau van 2019 is gekomen. De reizigersinkomsten stegen in 2024 harder dan de reizigersaantallen. Vermoedelijk komt dit door de invoering van OV-pay waarmee de reizigers in 2024 grotendeels alleen nog op voltarief konden reizen. De reizigersinkomsten zijn dermate hersteld dat we in het kader van de gedeelde opbrengstverantwoordelijkheid over 2024 geen risico lopen hierop te moeten toeleggen.

Syntus is in 2024 weer begonnen met het rijden van de volledige dienstregeling, heeft van april tot en met augustus 1% af moeten schalen vanwege personeelstekort en is per augustus opgeschaald naar de volledige dienstregeling met daarbovenop het uitvoeren van enkele Pluspakketmaatregelen uit het vervoerplan. Bij U-OV is per april 2024 een opschaling geweest van 84% naar 90% ten opzichte van de dienstregeling conform vastgesteld vervoerplan. Per medio december 2024 is er weer voldoende personeel beschikbaar waarmee nu weer de 100% dienstregeling wordt gereden.

- 6.1.1.1 De beschikbare subsidie van € 2,5 miljoen voor het toegankelijk maken van gemeentelijke haltes en ov doorstroming is volledig ingezet.

Resultaat:

Deels behaald

Niet het volledige subsidiebedrag is uitgenut. Met name de aanvragen voor het toegankelijk maken van haltes bleven achter bij de verwachting. Onder andere een grote aanvraag van de gemeente Stichtse Vecht voor naar verwachting € 0,5 mln. is doorgeschoven naar 2025.

- 6.1.1.2 Rol concessieverlener regiotaxi overgedragen aan gemeenten.

Resultaat:

Behaald

- 6.1.1.3 Opdracht verlenen voor de nieuwe OV-concessies die in december 2025 starten.

Resultaat:

Deels behaald

De concessie Buiten is definitief gegund aan Keolis. De concessie Binnen is voorlopig gegund aan Transdev. Hiertegen loopt nog een bezwaar vanuit de zittende vervoerder.

6.1.2 Er zijn betere bouwstenen voor een nieuw OV-netwerk.

Afgelopen jaar is stapsgewijs gewerkt aan het ov-netwerk van de toekomst. We werken samen met partners aan de verbetering van landelijke (spoor)netwerken, de voorbereiding van nieuwe concessie(s) en doorontwikkeling van het ov-netwerk op de langere termijn.

In 2022 is het OV-netwerkperspectief 2025-2050 vastgesteld. Op basis van dit perspectief is in 2024 gewerkt aan de uitwerking van Bus Rapid Transit (BRT) Utrecht, Breda en Gorinchem. Op basis van de onderzoeksresultaten hebben wij afspraken gemaakt over een eerste set verbetermogelijkheden. Verder is gewerkt aan gebiedsuitwerking U-link en U-liner om kansen op verbetermogelijkheden inzichtelijk te maken. Op basis hiervan werken we in 2025 toe naar een provinciebrede aanpak BRT.

Ook de lopende MIRT-verkenning OV & Wonen binnen het samenwerkingsprogramma U Ned (Rijk en regio) is een verdere uitwerking van het OV-netwerkperspectief. Dit is een meerjarig project en de tussenresultaten zijn met u gedeeld.

Op het gebied van spoor is gestart met het MIRT-onderzoek intensivering spoorcorridor Utrecht-Arnhem.

In 2022 heeft PS de Nota van Uitgangspunten voor de nieuwe OV-concessies vastgesteld. Na een uitgebreid aanbestedingsproces zijn eind 2024 beide concessies (voorlopig) gegund (zie 6.1.1.3). Met onze nieuwe vervoerders gaan wij in de komende 10 jaar aan de slag met stapsgewijze uitvoering van het OV-netwerkperspectief.

6.1.2.1 Oplevering gebiedsuitwerkingen en uitvoeringsagenda voor alle U-link en U-liner verbindingen.

Resultaat:

Deels behaald

De gebiedsuitwerkingen zijn uitgevoerd, de uitvoeringsagenda is nog niet gereed.

6.1.2.2 Afronding infra-studie Bus Rapid Transit voor de corridor Breda Gorinchem Utrecht.

Resultaat:

Behaald

6.1.2.3 Start MIRT-onderzoek intensivering spoorcorridor Utrecht-Arnhem.

Resultaat:

Behaald

6.1.3 Er zijn minder knelpunten in de doorstroming van het OV.

Het verbeteren van doorstroming betekent investeren in capaciteit, snelheid en betrouwbaarheid. Het doel is om het ov sterker te laten concurreren met de auto. Een om bestaande reizigers sneller van A naar B te brengen. De afgelopen jaren was de investering in tramlijn 22 het meest opvallend. De investeringen in aanpassingen aan onze eigen infrastructuur zijn noodzakelijk om onze doelen en de stapsgewijze verbetering van het ov te bereiken. Deze investeringen staan grotendeels al vast en zijn onderdeel van het provinciale meerjareninvesteringsplan (MIP). Daarnaast investeren we door subsidies in het verbeteren van de gemeentelijke infrastructuur en haltes. Voor de identificatie van kansrijke projecten werken we intensief samen met (gemeentelijke) wegbeheerders en vervoerders.

6.1.3.1 De beschikbare subsidie van € 2,5 miljoen is volledig ingezet voor de aanpak van knelpunten.

Resultaat:

Deels behaald

Voor OV-doorstroming en toegankelijk maken haltes is minder subsidie aangevraagd en verstrekt dan verwacht was. In totaal is 1,7 mln aan subsidie verleend in 2024. De verwachting is dat gemeenten komende jaren meer aanvragen gaan doen.

6.1.4 Het beheer en onderhoud van eigen OV infrastructuur voldoet aan gestelde kwaliteitseisen

Een goede kwaliteit van onze assets is noodzakelijk om het ov goed te laten functioneren voor de reiziger. Daarvoor is dagelijks beheer en onderhoud nodig en uiteindelijk ook vervanging. Hierin zijn de Nota Kapitaalgoederen Mobiliteit en de Beheervisie Tramsysteem 2020-2024 de leidraad.

Voor de jaarlijkse uitvoering van het beheer van de assets stellen we een beheerplan en een meerjarenonderhoudsplan op. Hierin werken wij uit welke onderhoudswerkzaamheden nodig zijn. Belangrijke investeringen in 2024 waren:

- Alle tramkruisingen binnen de gemeente Nieuwegein zijn beoordeeld op basis van het afwegingskader en de gewenste verbetermaatregelen zijn vastgesteld. De eerste tramkruisingen zijn in voorbereiding voor uitvoering in afstemming met de wegbeheerder.
- De stroomvoorziening op de transformatiestations Vijverlaan en Paul Krugerbrug is duurzaam hersteld.
- Op de tramremise zijn beveiligingscamera's geïnstalleerd.
- De overweg St. Antonius Ziekenhuis is vernieuwd.
- Er is een calamiteitenoversteek Westraven opgeleverd.
- De bestaande OBI's (overwegbeveiligingsinstallaties) hebben een upgrade gekregen.
- Diverse verbeteringen zijn aangebracht aan de spoorbeveiliging, waardoor we een robuuster systeem hebben en veel minder storingen.
- De sporen ter plaatse van het 24 oktoberplein zijn vernieuwd.

6.1.4.1 Ingebruikname nieuwe haltes Uithoflijn.

Resultaat:

Deels behaald

De haltes UMC Utrecht, Heidelberglaan, WKZ Maxima en Padualaan zijn in 2024 afgerond. De haltes Galgenwaard en Vaartse Rijn worden in 2025 aangepast.

6.1.5 OV overkoepelende activiteiten worden beter uitgevoerd.

De overkoepelende activiteiten raken een of meerdere meerjarendoelen. Deze activiteiten bestaan onder andere uit:

- de programma-aansturing;
- de uitvoering van de Wet Lokaal Spoor (veiligheidstaken);
- een bijdrage aan landelijke ov-overlegtafels en samenwerking met andere ov-autoriteiten;
- de operationele monitoring.

Het laatste is een belangrijk resultaat van dit meerjarendoel. Elk jaar stellen wij een jaar- en trendrapportage ov op om de voortgang op onze beleidsdoelen en onderliggende beleidsindicatoren beter te kunnen verklaren. Daarmee krijgt de jaar- en trendrapportage een grotere rol in de operationele monitoring van het uitvoeringsprogramma Openbaar Vervoer.

6.1.5.1 Volledige jaar- en trendrapportage 2023 is opgeleverd.

Resultaat:

Behaald

Wat heeft het gekost?

6 Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Vershil
6-1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht	-174.719	-163.181	-175.333	-178.061	-2.728
Totaal exploitatie	-174.719	-163.181	-175.333	-178.061	-2.728
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	36.707	21.848	20.292	22.011	1.719
Toevoegingen	-28.128	0	-12.318	-13.685	-1.367
Totaal mutaties reserves	8.579	21.848	7.974	8.326	352
Saldo na bestemming	-166.140	-141.333	-167.359	-169.735	-2.376

Toelichting belangrijkste verschillen

De overbesteding wordt veroorzaakt door hogere subsidie uitgaven ten behoeve van de concessies OV. Deze hogere uitgaven worden deels gecompenseerd door een onderbesteding bij de uitgaven voor variabel onderhoud OV-assets. Beide posten worden verrekend met de reserves, hierdoor is er een hogere onttrekking aan de reserve Concessies OV en een hogere storting bij de reserve B&O OV-assets.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.6 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Beheer en Onderhoud OV	0	1.367	0	0
Mobiliteitsprogramma	3.518	3.518	3.707	3.707
OV Concessie	8.800	8.800	10.273	14.416
Rente kosten voorfinanciering	0	0	3.888	3.888
Verschuiving tussen programma's	0	0	2.424	0
Totaal	12.318	13.685	20.292	22.011

Investerings

6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2023	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil 2024	Totaal realisatie	Restant krediet
Uitbreidingsinvesteringen OV	99.725	74.015	8.231	6.275	1.956	80.290	19.435
Vervangingsinvesteringen	207.905	196.087	5.333	2.028	3.305	198.115	9.790
Totaal	307.630	270.102	13.564	8.303	5.261	278.405	29.225

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

7. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme

Programmadoel

Door de ondersteuning van culturele festivals met een artistieke missie en visie hebben we een bijdrage geleverd aan de kwaliteit van de sociale leefomgeving en daarmee aan ons cultuurprofiel. Deze festivals hebben daarmee bijgedragen om onze provincie aantrekkelijk te maken, vanuit cultureel, sociaal, toeristisch en economisch perspectief. Alle festivals hebben plaatsgevonden. Voor de nieuwe periode 2025-2028 is er een nieuwe regeling vastgesteld, is de beoordelingsprocedure doorlopen en zijn de subsidiebeschikkingen verstuurd. Deze komende periode ondersteunen we 29 culturele festivals.

Wat wilden we bereiken?

Beleidsdoel - meerjarendoel		Activiteiten	Planning	Budget
7.1	De culturele infrastructuur is sterk	✓	✓	✓
		Behaald	Behaald	Behaald
7.1.1	Cultuureducatie (kunst, media en erfgoed) is beter, frequenter en bereikt meer scholen (BO en VO)	✓	✓	
		Behaald	Behaald	
7.1.2	Het bibliothekennetwerk is sterker en bibliotheken zijn beter toegankelijk voor iedereen	✓	✓	
		Behaald	Behaald	
7.1.3	Er nemen meer mensen deel aan kunst en cultuur doordat festivals floreren.	✓	✓	
		Behaald	Behaald	
7.1.4	Het cultuurprofiel van Utrecht is steviger in samenwerking met gemeenten en partners	✓	✓	
		Behaald	Behaald	

7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog.			
7.2.1 De kwaliteit van de leefomgeving is versterkt met cultuur en erfgoed zodat mensen zich hier thuis voelen	Behaald 	Behaald 	Behaald
7.2.2 Er zijn meer monumenten duurzaam gerestaureerd en worden beter gebruikt	Behaald 	Behaald 	
7.2.3 Het beheer van Utrechts erfgoed is effectiever en efficiënter, de promotie richt zich op zo breed en divers mogelijk publiek.	Behaald 	Behaald 	
7.3 De Hollandse Waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit			
7.3.1 De integrale meerwaarde van militair erfgoed bij (gebieds)ontwikkelingen is hoger	Behaald 	Behaald 	Behaald
7.4 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving			
7.4.1 Recreatief groen is beter toegankelijk en bereikbaar	Deels behaald 	Deels behaald 	Deels behaald
7.4.2 Recreatievoorzieningen zijn kwalitatief sterker en worden beter gebruikt	Deels behaald 	Deels behaald 	
7.4.3 De samenwerking tussen partners in de regio is sterker	Behaald 	Deels behaald 	
7.4.4 Het bestemmingsmanagement is efficiënter en effectiever	Deels behaald 	Deels behaald 	
7.4.5 Verblijfsrecreatie is vitaler	Behaald 	Deels behaald 	
7.4.6 Het zakelijk toerisme is groter en verder versterkt	Behaald 	Deels behaald 	

Wat hebben we gedaan?

7.1 De culturele infrastructuur is sterk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.1 De culturele infrastructuur is sterk

Om bij te dragen aan een aantrekkelijke regio en ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen cultuur kunnen beoefenen, beleven en ervaren zetten we in op het versterken van de culturele infrastructuur. We richten ons hierbij op cultuureducatie, bibliotheken, cultuurparticipatie, culturele festivals, makers, museaal beleid en de samenwerking met de gemeenten, de sector en het Rijk.

De onzekere financiële situatie vanuit het Rijk en bij gemeenten, in combinatie met de verwachte bevolkingsgroei, zorgt ervoor dat de toegankelijkheid van cultuur en culturele voorzieningen onder druk staat. Met onze inzet kunnen we deze zorgen niet wegnemen, maar we zien wel dat samenwerking met de sector, gemeenten en het Rijk helpt bij het vinden van oplossingen. In 2024 is daarom extra ingezet op het faciliteren van samenwerking met gemeenten, binnen de sector en het vastleggen van interbestuurlijke afspraken op het gebied van cultuurbeoefening en bibliotheken.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Cultuureducatie	%	90	90%	90%	0%
Omschrijving:					
Toelichting verschil:	Het percentage basisscholen dat producten afneemt en/of participeert in één of meerdere programma's van Kunst Centraal. Kunst Centraal heeft per product en programma een beeld van het gemiddeld aantal leerlingen dat per jaar deelneemt. Een exact getal is niet te geven.				
Bron:	Kunst centraal				
2 Bibliothekennetwerk	%	100%	100%	100%	0%
Omschrijving:					
Toelichting verschil:	Het percentage Utrechtse openbare bibliotheken (totaal negen) dat door BiSC wordt ondersteund bij innovatieve projecten en ontwikkelingen die eraan bijdragen dat bibliotheken toegankelijk blijven voor de inwoners van de provincie Utrecht. De ondersteuning van BiSC betreft het uitvoeren van (innovatieve) projecten voor de bibliotheken, waardoor zij hun maatschappelijke rol kunnen vervullen.				
Bron:	BiSC (Bibliotheek Service Centrum)				

Meerjarendoelen en resultaten

7.1.1 Cultuureducatie (kunst, media en erfgoed) is beter, frequenter en bereikt meer scholen (BO en VO)

Onze partnerorganisaties Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht hebben samen met lokale instellingen voor een structureel en kwalitatief goed cultuureducatieprogramma gezorgd. Dit heeft een groot deel van de leerlingen in het primair onderwijs (PO) bereikt via 3 succesvolle programma's: het Kunstmenu laat kinderen professionele kunst beleven, het Cultuurprogramma laat hen kennismaken met hun lokale culturele omgeving en Cultuureducatie met Kwaliteit is een landelijk matchingsprogramma dat de borging en kwaliteit van cultuureducatie op scholen versterkt. Deze programma's zijn uitgevoerd in nauwe samenwerking met scholen, gemeenten en lokale culturele instellingen.

Ook in het voortgezet onderwijs (VO) hebben onze partnerorganisaties een programma uitgevoerd. Hierbij vervulden zij een faciliterende rol waarbij ze scholen ondersteunden om cultuureducatie een stevigere plek te geven in het onderwijs. Zij richtten zich bijvoorbeeld op deskundigheidsbevordering en het ontwikkelen van formats die scholen, ook in het VMBO, hebben ingezet. Dit heeft scholen geholpen om beter in te spelen op de behoeften van hun leerlingen.

Ook is er aandacht besteed aan het gespecialiseerd onderwijs (GO), omdat hier grotere ongelijkheid bestaat op het gebied van cultuureducatie. Voor dit onderwijs is meer maatwerk nodig, omdat hun leerlingen diverse behoeften hebben, zoals leerproblemen, visuele beperkingen of taalstoornissen. Kunst Centraal heeft hierbij gerichte begeleiding en ondersteuning geboden.

- 7.1.1.1 Op 75% van de basisscholen in de provincie Utrecht (met uitzondering van de gemeenten Utrecht en Amersfoort) heeft Kunst Centraal het Kunstmenu uitgevoerd waardoor kinderen gedurende de basisschoolperiode in aanraking komen met alle kunstdisciplines.

Resultaat:

Deels behaald

Het bereik van de scholen in 2024 was 70%. Dat komt omdat een aantal scholen is gefuseerd. Daardoor is het percentage lager terwijl het aantal bereikte scholen hetzelfde is gebleven. Het bereik is nagenoeg constant geweest de afgelopen vier jaar. In enkele gemeenten is een school mee gaan doen die eerder niet meedeed.

- 7.1.1.2 Op 61% van de basisscholen in de provincie Utrecht (met uitzondering van de gemeenten Utrecht en Amersfoort) heeft Kunst Centraal het cultuurprogramma uitgevoerd waardoor kinderen kennismaken met hun eigen culturele omgeving door lokaal op maat gemaakte projecten die kunst en erfgoed uit de omgeving laten zien. Vanwege de uitbreiding is dit bereikpercentage verhoogd van 56% naar 61% ten opzichte van 2023.

Resultaat:

Behaald

- 7.1.1.3 Vanuit het programma Cultuureducatie met Kwaliteit zijn scholen ondersteund bij het versterken van de samenwerking met culturele instellingen, professionalisering van leerkrachten en het versterken van de samenhang met andere leergebieden. Er worden met dit programma 30 nieuwe scholen bereikt, die nog niet eerder hebben deelgenomen. Hierbij is in het bijzonder aandacht voor het speciaal basisonderwijs en scholen uit andere bijzondere categorieën.

Resultaat:

Behaald

- 7.1.1.4 Vanuit het VO-programma is 60% van de vo-scholen in de provincie Utrecht ondersteund om cultuureducatie een stevigere plek te geven in het onderwijsprogramma. Hierbij is speciale aandacht voor het vmbo.

Resultaat:

Behaald

7.1.2 Het bibliothekennetwerk is sterker en bibliotheken zijn beter toegankelijk voor iedereen

De provincie heeft het functioneren van het Utrechtse bibliotheeknetwerk, de ontwikkeling en vernieuwing van de bibliotheekfunctie en de versterking van de bibliotheek(voorzieningen) ondersteund en gefaciliteerd. Dit (mede) op grond van taken die de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (de 'Bibliotheekwet') ons toekent. We realiseren onze doelen via partnerorganisatie het Bibliotheek Service Centrum (BiSC). BiSC werkt nauw samen met de negen Utrechtse bibliotheekorganisaties. Naast ondersteuning op de backoffice zijn er gezamenlijke innovatieprojecten uitgevoerd. Die dragen bij aan de toegankelijkheid van de bibliotheken en de doorontwikkeling van de maatschappelijke bibliotheek. In 2024 is er in samenwerking met de Utrechtse bibliotheken een Ontwikkelagenda opgesteld. Daarin staan gezamenlijke prioriteiten. Ook heeft BiSC een impuls gegeven aan de realisatie van een landelijke coöperatie 'samen digitaal innoveren', met als concreet resultaat de aanbesteding en gunning ten behoeve van een nieuw en verbeterd bibliotheekstelsel. BiSC heeft ondersteund bij het fusieproces van bibliotheken AVV (Angstel, Vecht en Venen) en Het Groene Hart. Ook is de ondersteuning van BiSC aan de bibliotheken op het gebied van de Informatiepunten Digitale Overheid verder uitgebreid. Onder andere met trainingen, kennisoverdracht en het ondersteunen van de samenwerking rond het Informatiepunt Digitale Overheid tussen de bibliotheek Nieuwegein en het Sint-Antonius ziekenhuis.

- 7.1.2.1 Het Bibliotheek Service Centrum ondersteunt alle negen Utrechtse openbare bibliotheken bij het ondersteunen van het bibliotheekwerk (ICT en transport) en innovatieve projecten die eraan bijdragen dat bibliotheken relevant en toegankelijk blijven voor de inwoners van de provincie Utrecht.

Resultaat:

Behaald

- 7.1.2.2 Samen met het programma Sociale Agenda voeren we de aanbevelingen uit de uitgevoerde analyse over de aanpak van laaggeletterdheid en de rol van de provincie uit (zie Programma 9, Sociale agenda).

Resultaat:

Behaald

7.1.3 Er nemen meer mensen deel aan kunst en cultuur doordat festivals floreren.

Door de ondersteuning van culturele festivals met een artistieke missie en visie hebben we een bijdrage geleverd aan de kwaliteit van de sociale leefomgeving en daarmee aan ons cultuurprofiel. Festivals hebben daarmee bijgedragen om onze provincie aantrekkelijk te maken, vanuit cultureel, sociaal, toeristisch en economisch perspectief. Alle festivals hebben plaatsgevonden. Voor de nieuwe periode 2025-2028 is er een nieuwe regeling vastgesteld, is de beoordelingsprocedure lopen en zijn de beschikkingen verstuurd. Deze komende periode ondersteunen we 29 festivals.

- 7.1.3.1 Een volwaardige editie van alle 27 festivals die door ons worden ondersteund.

Resultaat:

Behaald

7.1.4 Het cultuurprofiel van Utrecht is steviger in samenwerking met gemeenten en partners

Aanvullend op de ambities 7.1.1 tot en met 7.1.3 is hebben we ons op een aantal onderdelen ingezet om de culturele infrastructuur op orde te houden en te versterken. Dit is van belang gezien de financiële uitdagingen bij o.a. gemeenten en het rijk en de verwachte bevolkingsgroei. We werken hierbij samen met gemeenten, het ministerie van OCW en de culturele sector.

- Samenwerking met gemeenten: Dit is versterkt door kennisdeling via ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten binnen de Cultuurregio Utrecht en via nieuwsbrieven. Daarnaast is het gezamenlijke cultuurprofiel 'Eeuwig Jong' met alle gemeenten geactualiseerd en zijn er cultuurconvenanten tussen cultuurregio en het ministerie van OCW opgesteld. Beiden worden begin 2025 afgerond.
- Cultuurparticipatie: Het netwerk van cultuurmakelaars in gemeenten is ondersteund door kennisdeling en het gezamenlijk oppakken van vraagstukken. Ook is de deelname aan cultuur door kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig geld vergroot door financiële ondersteuning van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.
- Makersklimaat: Op het gebied van muziek en beeldcultuur is het netwerk voor talentontwikkeling versterkt door onze ondersteuning van de samenwerking tussen makerhuizen, opleidingen en podia.
- Museaal beleid: Er zijn diverse projecten gestart die bijdragen aan het vergroten van het publieksbereik en de zichtbaarheid van de museale beeldende kunstsector.

7.1.4.1 We versterken de samenwerking met gemeenten door twee keer per jaar met alle wethouders en beleidsadviseurs cultuur en erfgoed samen te komen om kennis te delen en het netwerk te versterken. We pakken samen thema's op zodat ervaringen kunnen worden gedeeld en de lobby naar het Rijk stevig kan worden gevoerd.

Resultaat:

Behaald

7.1.4.2 *Cultuurparticipatie*
Gemeenten, culturele instellingen en andere stakeholders zijn ondersteund om beleid te vormen op het gebied van inclusieve cultuurparticipatie. Het netwerk van lokale culturele verbinders (zoals cultuurmakelaars) is verstevigd, vraagstukken zijn gezamenlijk opgepakt en er heeft kennisdeling plaatsgevonden. Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen en financieringsmogelijkheden beter zichtbaar en bereikbaar voor het netwerk.

Resultaat:

Behaald

7.1.4.3 Deelname aan cultuur door kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig geld is vergroot door financiële ondersteuning van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Resultaat:

Behaald

7.1.4.4 Regionale samenwerkingsverbanden en programma's voor talentvolle professionele makers op het gebied van muziek, dans en theater en beeldcultuur zijn georganiseerd en ondersteund. Achterliggend doel is het versterken van professionaliteit en het vergroten van het netwerk van de makers.

Resultaat:

Behaald

7.1.4.5 Er is een regionaal platform voor 'streetart culture' voor jonge makers op het gebied hiphop-muziek en dans opgezet. Daardoor is het netwerk versterkt en kunnen makers professioneler opereren.

Resultaat:

Behaald

7.1.4.6 Versterken inhoudelijk profiel en zichtbaarheid museale beeldende kunstsector in de provincie Utrecht, waardoor publieksbereik in de provincie Utrecht groter wordt. We doen dit door het verdiepen van kennis en versterken van het netwerk tussen grote musea uit de steden en tentoonstellingsorganisaties en musea uit de regio. Dit zal in afstemming plaatsvinden met het museale beleid vanuit erfgoed zoals beschreven in 7.2.

Resultaat:

Deels behaald

Het beschikbare budget is niet volledig uitgeput. Het versterken van het netwerk tussen musea in de steden en de regio is gedeeltelijk gerealiseerd. Er zijn diverse projecten gestart die bijdragen aan het vergroten van het publieksbereik en de zichtbaarheid van de museale beeldende kunstsector. Deze projecten richten zich bijvoorbeeld op culturele doelgroepen en op collectie-uitwisseling tussen stad en regio. Omdat het versterken van het netwerk een intensievere aanpak vereist dan aanvankelijk gedacht, wordt de werkwijze beter afgestemd op de aanpak die al wordt gehanteerd bij streek- en kasteelmusea.

7.2 Behoud, beleving cultureel erfgoed

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog.

Cultuurhistorische waarden van de leefomgeving zijn belangrijke 'Utrechtse kwaliteiten'. Via de Omgevingsverordening Provincie Utrecht beschermen wij de zogenoemde cultuurhistorische hoofdstructuur: historische buitenplaatsen, militair erfgoed, agrarisch cultuurlandschap, archeologisch waardevolle zones en historische wegen. In het beleid ligt de focus op het behouden, benutten en beleven van cultureel erfgoed. We adviseren actief mee bij de vele ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie, vanuit de gedachte behoud door ontwikkeling en met de intentie erfgoed te laten inspireren. De restauratieachterstand is in 2024 versneld teruggedrongen. Bekendheid en beleving van ons erfgoed is versterkt met talloze projecten. Streek- en kasteelmusea, de zichtbaarheid van het slavernijverleden, maritiem en immaterieel erfgoed en archeologische waarden hebben daarbij extra aandacht gekregen.

Indicatoren

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
2 Restauratieopgave (V9)	%	16.3	15.3	14.1	1.2

Omschrijving:	Het percentage rijksmonumenten (exclusief oorspronkelijke functie woonhuis) dat wordt weergegeven als categorie 'matig' en 'slecht' naar de staat van het casco.
Toelichting verschil	De achterstand in het percentage is omgezet in een voorsprong op het begrote cijfer. Het cijfer is in lijn met het landelijk percentage.
Bron:	Databank Erfgoed Monitor

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Publieksbereik cultureel erfgoed	Aantal	15	15	23	8

Omschrijving:	We zorgen voor een grotere bekendheid van het Utrechtse erfgoed door lokale projecten met bovenlokaal bereik te ondersteunen
Toelichting verschil:	Er zijn substantieel meer aanvragen binnengekomen, omdat de subsidieregeling meer bekendheid heeft binnen het erfgoedveld
Bron:	Interne administratie

Meerjarendoelen en resultaten

7.2.1 De kwaliteit van de leefomgeving is versterkt met cultuur en erfgoed zodat mensen zich hier thuis voelen

De opgaven waar de provincie voor staat en de druk op de ruimte zijn onverminderd groot. Dat heeft ook directe gevolgen voor het erfgoed. Ook in 2024 is bij diverse ontwikkelingen ingezet op het meenemen in een vroeg stadium van cultuurhistorie als drager, inspiratiebron en aanjager van omgevingskwaliteit. Dit hebben we gedaan door ontwikkelaars en gemeenten te ondersteunen. Zo hebben we bijvoorbeeld gestimuleerd dat bij de ontwikkeling van het knooppunt van het stationsgebied Driebergen-Zeist een cultuurhistorisch onderzoek is uitgevoerd. Ook zijn cultuurhistorische onderzoeken en 'Heritage Impact Assessments' (HIA's) begeleid bij de zoektocht naar kansrijke gebieden voor windenergie. Intern is bijgedragen aan het inbrengen van inspiratie en het borgen van de erfgoedaspecten bij de diverse gebiedsagenda's van het Utrechts Programma Landelijk Gebied.

Onze Cultuurhistorische Atlas één van de ingezette middelen. Vooruitlopend op de vernieuwing van de website van de Cultuurhistorische Atlas in 2025 is een beknopt gebruikersonderzoek uitgevoerd. De CHAT scoorde gemiddeld een 7,7. De ervaringen van gebruikers zullen meegenomen worden in de nieuwe website.

7.2.1.1 Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van de Cultuur Historische Atlas (CHAT).

Resultaat:

Behaald

7.2.1.2 Minimaal één nieuwe gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaart is in voorbereiding respectievelijk in uitvoering.

Resultaat:

Behaald

7.2.1.3 De Pilot Trage Paden is in uitvoering, waarbij bij een kerk- of jaagpad ervaring opgedaan wordt met het behoud van dit soort historische paden. Er is een Ruimtelijke Handreiking Historische Paden opgesteld.

Resultaat:

Deels behaald

Het project heeft enige vertraging opgelopen vanwege onderbezetting en personele wisselingen. We starten het in 2025 op.

7.2.1.4 Er is een kaart met klimaatrisico's voor erfgoed opgesteld.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 is nieuw beleid vastgelegd voor zowel Cultuur en Erfgoed als het programma Klimaatadaptatie. Mede op basis van deze twee programma's zal een kaart met klimaatrisico's voor erfgoed worden opgesteld.

7.2.2 Er zijn meer monumenten duurzaam gerestaureerd en worden beter gebruikt

Wij ondersteunen als provincie restauratie en herbestemming van rijksmonumenten, om ze voor toekomstige generaties te behouden. Met het fonds Erfgoedparels leveren we een belangrijke bijdrage aan kleinere en middelgrote restauraties van rijksmonumenten, zijnde niet-woonhuizen.

Vanuit het fonds erfgoedparels zijn in 2024 restauratiesubsidies toegekend aan rijksmonumenten met een omvang van in totaal 4,9 miljoen.

Voor de molens die rijksmonument zijn, dragen we bij aan de kosten van beheer en onderhoud. De problemen met molenroeden bij 15 molens zijn dit jaar bij 10 molens aangepakt.

Met het Erfgoed Expert Team ondersteunden we ook in 2024 weer eigenaren met kennis en expertise; 'behoud door ontwikkeling' van cultureel erfgoed, met bijzondere aandacht voor verduurzaming.

7.2.2.1 Vijftien middelgrote restauraties van rijksmonumenten en restauratie van zeven molens van het Utrechts Landschap.

Resultaat:

Behaald

7.2.2.2 Uitwerking van het beleid voor de grote restauratieopgaven (zgn. kanjers).

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 is gestart met de beleidsuitwerking voor het inzetten van restauratiemiddelen voor de grote restauratieopgaven binnen de Provincie Utrecht. Het verlenen van de eerste grote restauratiesubsidie in 2025 wordt gebruikt als input voor het ontwikkelen van dit beleid.

7.2.2.3 Minimaal tien casussen behandeld door het Erfgoed Expert Team.

Resultaat:

Behaald

7.2.2.4 Afronding pilot Buitenplaatsen Intermediair als specialisatie van het Erfgoed Expert Team.

Resultaat:

Deels behaald

De pilot wordt begin 2025 afgerond met een evaluatie.

7.2.3 Het beheer van Utrechts erfgoed is effectiever en efficiënter, de promotie richt zich op zo breed en divers mogelijk publiek.

Erfgoed maakt onze provincie mooier, verbindt en verleidt. Het schept mogelijkheden voor de recreatieve beleving van onze provincie. Wij willen het waardevolle erfgoed van de provincie goed (laten) beheren én bekend maken. Archeologische vondsten bewaren we in en ontsluiten we vanuit het provinciaal depot. De samenwerking met de Gemeente Utrecht aan een nieuw depot is in 2024 voortgezet. Voor de Limes hebben wij, naast publieksbereik, ingezet op regionale marketing en routes/recreatie.

De streek- en kasteelmusea zijn de plekken waar het erfgoed kan worden beleefd en de geschiedenis tot leven komt. We hebben deze musea bijgestaan door netwerkversterking, vernieuwing van de vaste tentoonstellingen en het beter zichtbaar maken van de collecties binnen één buiten de muren van het museum. We hebben de gezamenlijke marketingcampagne voortgezet en hebben vier streekmusea een subsidie verleend om de vaste tentoonstelling te vernieuwen. Ook veel erfgoedorganisaties en – gemeenschappen zijn actief om het Utrechtse erfgoed bekend en beleefbaar te maken. Deze grote groep ondersteunden wij met projectsubsidies en advisering door Landschap Erfgoed Utrecht. Daarbij is extra aandacht geschonken aan de zichtbaarheid van het slavernijverleden, maritiem en immaterieel erfgoed, onze archeologische waarden, en is meegewerkt aan de voorbereiding voor de viering van 650 jaar Stichtse Landbrief in 2025.

7.2.3.1 De motie 'Leren van archeologen' is uitgewerkt.

Resultaat:

Behaald

7.2.3.2 Inventarisatie uitgevoerd naar betekenis van Verdrag van FARO in het provinciale erfgoedbeleid.

Resultaat:

Deels behaald

De doorwerking van het Verdrag van Faro moet de komende jaren plaatsvinden in alle erfgoedthema's en – werkzaamheden. De gesprekken daarover zijn inmiddels gestart.

7.2.3.3 Vijf projecten uitgevoerd door streek- en kasteelmusea met provinciale steun (vernieuwing van de vaste exposities, publieksbereik en publieksgerichte digitalisering).

Resultaat:

Behaald

7.2.3.4 Minstens vijftien projecten op het gebied van publieksbereik cultureel erfgoed uitgevoerd met steun van de provincie.

Resultaat:

Behaald

7.3 De Hollandse Waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.3 De Hollandse Waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit

De Hollandse waterlinies (HWL) zijn karaktervolle dragers van ruimtelijke kwaliteit met haar open, groene landschap, het watermanagementsysteem dat nog steeds functioneert, robuuste forten en rijke geschiedschrijving over verdediging met water als bondgenoot. Dit bijzondere cultuurhistorische landschap doorkruist een groot deel van onze dichtbevolkte provincie. Het biedt hierin een unieke combinatie van rust, ruimte, groen en eigen identiteit. Het ligt dicht bij stad en dorpen is daarom van groot belang voor de leefbaarheid: een gebied waar je op adem kunt komen en om je verbonden mee te voelen. Op diverse manieren en in verschillende projecten hebben we gestimuleerd dat de HWL dienden als inspiratiebron bij ruimtelijke ontwikkelingen. En tegelijk hebben we eraan bijgedragen om die ontwikkelingen in of bij het werelderfgoed mogelijk te maken. De toegankelijkheid en beleving van de HWL versterkt met diverse projecten.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 NHW en ruimtelijke kwaliteit	Aantal	7	5	5	0

Omschrijving:

Toelichting verschil:

Bron: Interne administratie

Meerjarendoelen en resultaten

7.3.1 De integrale meerwaarde van militair erfgoed bij (gebieds)ontwikkelingen is hoger

We ondersteunden ook dit jaar partners bij de omgang met ruimtelijke ontwikkelingen in het werelderfgoed via kennisdeling, infosessies, bespreken van casussen en handreikingen, bijv. voor kleine houtige landschapselementen in het open waterlinielandschap. Zo hebben we bijgedragen aan de ontwikkeling van de Hollandse Waterlinies als inspiratiebron en aanjager van ruimtelijke kwaliteit door:

- gebiedsontwikkeling van het Groen Groeit Mee voorbeeldgebied Kromme Rijn Linielandschap verkenning inzet en beleving anti-tankgracht via o.a. ontwerpend onderzoek Nieuw-Wulven;
- restauratie, herbestemming en verduurzaming van fort Abcoude door Natuurmonumenten;
- restauratie Zandpadbruggetje in Maarssen door gemeente Stichtse Vecht;
- herstel vlonderbrug Everdingen door Utrechts Landschap;
- het project Hollandse Bijenlinies van Landschap Erfgoed Utrecht.

De toegankelijkheid en beleving van Hollandse Waterlinies hebben we in 2024 vergroot door:

- uitrol nieuw uniform liniemeubilair en informatieborden;
- ontwikkeling informatiepunten o.a. op fort bij Vechten, fort Vreeswijk en VVV Wijk bij Duurstede;
- ontwikkeling wandel-beleefroutes o.a. in Stichtse Vecht en Vreeswijk;
- restauratie en digitalisering wandelschilderingen in fort Everdingen;
- destinatie Marketing Organisaties en ondernemers te betrekken bij het uitdragen van het Werelderfgoed.

We werken continu samen met de andere provincies in het UNESCO siteholder-verband en met het Rijk aan versterking van het gebied én aan het zoeken naar mogelijkheden om andere gewenste ontwikkelingen in te passen.

7.3.1.1 Door participatie in gebiedsgerichte aanpak is het waterliniegebied beter beleefbaar en toegankelijk.

Resultaat: Behaald

7.3.1.2 De omgang met de ruimtelijke ontwikkelingen in het werelderfgoedgebied is verder geprofessionaliseerd door casussen en ervaringen met partners van het Pact van Ruigenhoek te delen.

Resultaat: Behaald

7.3.1.3 Werelderfgoed is beter uitgedragen door educatie en verbetering van toeristische en recreatieve benutting.

Resultaat: Behaald

7.4 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.4 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving

De aanwezigheid van voldoende en kwalitatief hoogwaardige recreatievoorzieningen (vrijtijdsvoorzieningen) bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving in onze provincie. Wij ambiëren hoogwaardige kwaliteit en voldoende kwantiteit van de recreatievoorzieningen (waaronder terreinen en routes) die goed aansluiten op de voorkeuren van inwoners en bezoekers. Het aanbod aan recreatievoorzieningen zal moeten groeien. Ook door de bevolkingsgroei in onze provincie. We hebben dit jaar dan ook aan uitbreiding en revisie van routes gewerkt. Overbelasting moet worden voorkomen door spreiding. Met subsidie steunden we op die manier projecten als Kastelen & Buitenplaatsen, Duurzaam Zakelijke Toerisme en Visit Utrecht Region. Onder andere met de marketingorganisaties hebben we met dat doel samengewerkt. Met een evaluatie en een startnotitie zijn we de voorbereiding gestart van het nieuwe Omgevingswetprogramma Recreatie, Toerisme, Sport en Bewegen 2026-2029.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
1 Spreiding toerisme	Getal	5	3	5	2
Omschrijving:	Het aantal uitgevoerde (subsidie) projecten op het gebied van spreiding van toerisme. Het gaat niet primair om het binnenhalen van toeristen 'sec'. Spreiding betreft het spreiden van de toeristische en recreatieve druk over de regio				
Toelichting verschil:	Er kwamen meer initiatieven dan verwacht				
Bron:	Interne administratie				

Meerjarendoelen en resultaten

7.4.1 Recreatief groen is beter toegankelijk en bereikbaar

Het recreatief hoofd(route)netwerk is belangrijk voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid van recreatieve voorzieningen, maar heeft als routenetwerk zelf ook een recreatieve functie. Routes moeten bereikbaar, aantrekkelijk en veilig zijn. Een uniform bewegwijzerd routenetwerk geeft duidelijkheid, draagt bij aan een goede balans tussen natuur en recreatie en het stroomlijnen van de recreatieve druk en biedt kansen voor route-gebonden recreatie. De werkzaamheden aan twee grote projecten, wandelroutenetwerk Utrecht-Oost en het fietsknooppuntennetwerk, hebben vertraging afgelopen. Bij beide projecten gaat het om complexe samenwerking waar we het eens moeten worden met veel partijen zoals particuliere eigenaren, terreinbeheerders, gemeenten. Verder zijn er in 2024 nog 31 recreatiebanken gerealiseerd in 2024. Hiervoor zijn in 2023 subsidieaanvragen ingediend die in 2024 zijn beschikt.

7.4.1.1 Afronding van het wandelroutenetwerk Utrecht-Oost.

Resultaat:

Deels behaald

De aanleg van het wandelroutenetwerk-oost heeft vertraging opgelopen. De ontwerpfase is bijna afgerond. In 2025 start de realisatiefase.

7.4.1.2 Afronding van het gereviseerd fietsknooppuntennetwerk.

Resultaat:

Deels behaald

In oktober 2024 is gestart met de realisatiefase van de revisie van het fietsknooppuntennetwerk, dat wil zeggen de vervanging van de bewegwijzering en toevoegen van nieuwe bordjes (350 KM uitbreiding). In april 2025 wordt het gereviseerde fietsknooppuntennetwerk opgeleverd. Het bestaat dan uit 1.850 KM bewegwijzerde fietsroutes.

7.4.1.3 Onderzoek naar behoefte en mogelijkheden verbeteringen sloepennetwerk.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 is de aandacht voor waterrecreatie wel geïntensiveerd. We hebben de samenwerking met 'Varen doe je samen', het BRTN, het GONZ en Gastvrije Randmeren, gemeenten en andere provincies vergroot. In 2025 zal samen het Routebureau, het onderzoek naar behoefte en mogelijkheden verbeteringen sloepennetwerk worden gestart.

7.4.2 Recreatievoorzieningen zijn kwalitatief sterker en worden beter gebruikt

Recreatievoorzieningen zijn een collectief belang waarvoor samenwerking met andere overheden en eigenaren noodzakelijk is. De samenwerking binnen de recreatieschappen is in 2023 gewijzigd en deze samenwerkingen zijn in 2024 voortgezet en verder versterkt. Staatsbosbeheer voert nu de werkzaamheden uit voor het Recreatieschap Stichtse Groenlanden, de gemeente Wijdmeren doet dit voor het Plassenschap Loosdrecht. Zie de navolgende toelichting voor de voortgang in 2024.

De samenwerking met andere partijen op het gebied van recreatievoorzieningen, verloopt voor de recreatieve routes (wandelen, fietsen, varen) binnen het Routebureau. Door mee te werken aan provinciale samenwerkingsprogramma's als Groen Groeit Mee en het Utrechts Programma Landelijk Gebied wordt met andere organisaties provinciebreed gewerkt aan het versterken van recreatieve voorzieningen.

7.4.2.1 Afronding overgangsfase nieuwe samenwerking recreatieschappen.

Resultaat:

Deels behaald

De overgangsfase voor het Plassenschap Loosdrecht e.o. verloopt volgens planning. De uitvoeringsorganisatie bij de gemeente Wijdmeren is praktisch en lean-and-mean ingericht en mede hierdoor heeft het Plassenschap een sluitende begroting. De overgangsfase voor het Recreatieschap Stichtse Groenlanden naar Staatsbosbeheer (SBB) gaat gepaard met meer aanpassingen. Het P&C-proces is het afgelopen jaar verbeterd. De begrotingen voor 2024 en 2025 waren nog beleidsarm opgesteld en gingen uit van de situatie zoals die bij de overgang van Recreatie Midden-Nederland naar SBB was. Daaraan gekoppeld is in 2024 gestart met de voorbereidingen van het invoeren van een nieuwe onderhouds- en begrotingssystematiek. Deze manier van begroten, volgens het Terreinbeheermodel en de Producten- en Dienstencatalogus, was over 2024 nog niet van toepassing. In 2024 is gestart met het opstellen van een Toekomstvisie en een 4-jaren Uitvoeringsplan. Deze producten zullen in de loop van 2025 definitief worden vastgesteld. Voor Recreatieschap Stichtse Groenlanden is het overgangsjaar 2024 daarom met één jaar verlengd.

7.4.2.2 Verbreding van de samenwerking in andere gebieden en met zoveel mogelijk partners.

Resultaat: Behaald

7.4.2.3 Werkzaamheden RodS-pogamma voor realisatie van de fietspaden IJsselwetering en Reijerscop voorbereiden voor de afronding.

Resultaat: Deels behaald

In 2024 is er voor fietspad IJsselwetering een detailontwerp opgesteld en zijn er onderzoeken uitgevoerd. Planning is dat er in 2025 vergunningen worden aangevraagd, er wordt aanbesteed en er wordt gestart met de aanleg. Voor fietspad Reijerscop zijn er in 2024 onderzoeken uitgevoerd. De realisatie van het fietspad Reijerscop is vervolgens afhankelijk van de kosten en de resterende RodS-middelen.

7.4.3 De samenwerking tussen partners in de regio is sterker

Wij hebben in 2024 actief samengewerkt met partijen in de provincie die werken aan duurzame ontwikkeling van recreatie en toerisme, zoals het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (NPUH), Gastvrije Randmeren, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, ondernemers in de sector, terreinbeherende organisaties, landgoedeigenaren en destiniemarketingorganisaties. In december 2024 is er wederom een jaarlijkse netwerkdag voor al deze partijen georganiseerd. Dit jaar voor het eerst in samenwerking met het cluster Sport en Bewegen van de provincie.

We hebben actief deelgenomen aan landelijke samenwerkingsverbanden, met andere provincies als partners, zoals met het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC).

7.4.3.1 Jaarlijks wordt een kennis- en netwerkdag georganiseerd voor onze partners om hen te inspireren en met elkaar te praten over actuele thema's.

Resultaat: Behaald

7.4.3.2 In gezamenlijkheid met de destiniemarketingorganisaties willen we komen tot een Platform van ondernemers in de provincie om innovatieve ideeën uit te wisselen.

Resultaat: Deels behaald

De realisatie van het platform was voorzien in de provinciale afgeleide vorm van de Landelijke Raad Recreatie en Toerisme (LRRT). De oprichting van de LRRT is vertraagd en is uiteindelijk eind september 2024 geformaliseerd. In 2025 vindt er een verkenning plaats naar de vorm voor de provinciale invulling. Via de in 2023 opgerichte Marketingcoöperatie Regio Utrecht (MC-RU) vindt op dit moment kennisdeling plaats met ondernemers. Vanuit de Provincie Utrecht ondersteunen we de MC-RU met een exploitatiesubsidie.

7.4.4 Het bestemmingsmanagement is efficiënter en effectiever

Toerisme en recreatie zijn belangrijke pijlers voor de brede welvaart binnen de provincie. Samen met onder andere gemeenten, destiniatiemarketingorganisaties (DMO's) en terreinbeherende organisaties in onze provincie, richten we ons op bestemmingsmanagement. Bestemmingsmanagement omvat alle inspanningen, die in samenhang met elkaar, zijn gericht op het realiseren van een zo groot mogelijke positieve impact van recreatie en toerisme voor een stad of regio. Hieronder vallen ook bezoekersmanagement en marketing (spreiden door te verleiden). In 2024 zijn in dit kader zijn onder andere projecten uitgevoerd met betrekking tot communicatie rondom de Oude Hollandse Waterlinie, het Fietsverhaal regio Utrecht en versterking groene recreatie in Nieuw Wulven.

7.4.4.1 De 4 geplande projecten van de marketing coöperatie zijn in uitvoering of uitgevoerd.

Resultaat:

Behaald

7.4.4.2 Er is een keus gemaakt welk instrumentarium, als uitkomst van het onderzoek naar de toegenomen recreatiedruk in natuurgebieden, zal worden gebruikt voor een nauwere samenwerking om meer bezoekers op te vangen.

Resultaat:

Deels behaald

Op dit moment wordt er in samenwerking met Natuur gewerkt aan de aanpak. Hiervoor wordt een onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de benodigde ecologische onderbouwing dat nodig is voor het opstellen van een eventuele zonering. Eerstvolgende stap is het delen van het reeds afgeronde onderzoek naar recreatiedruk in natuurgebieden en de aanbevelingen daaruit gevolg te geven.

7.4.5 Verblijfsrecreatie is vitaler

Verblijfsrecreatie is een belangrijk element van de vrijetijdsector. Vitale vakantieparken zijn nodig voor kwalitatief goede verblijfsrecreatie. De kwaliteit van de verblijfsrecreatie staat onder druk door oneigenlijk gebruik (zoals permanente bewoning), veroudering en verrommeling van parken. In 2024 hebben wij stappen gezet naar een integrale aanpak vakantieparken. Tevens zijn de zeven pilots bij Vakantieparken in uitvoering, wordt er met gemeenten en parkeigenaren gewerkt aan verduurzaming van parken. Ook is een verkenning uitgevoerd naar het opzetten van een expertteam.

7.4.5.1 De eerste stappen naar verduurzaming van parken zijn gezet.

Resultaat:

Behaald

7.4.5.2 Er is een expertteam gevormd voor de verdere ontwikkeling van de parken.

Resultaat:

Deels behaald

Er is nog geen expertteam gevormd. In 2024 is een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden en behoeften van gemeenten en ondernemers voor ondersteuning bij vakantieparken door een expertteam. In het eerste kwartaal van 2025 wordt deze verkenning afgerond en volgen verdere stappen.

7.4.5.3 We onderzoeken welke ontwikkelmogelijkheden haalbaar zijn op parken en terreinen met verblijfsrecreatie gelegen in het NNN, en sluiten hierbij aan op de lopende onderzoeken naar wezenlijke waarden en kenmerken.

Resultaat:

Niet behaald

Het onderzoek naar ontwikkelmogelijkheden op vakantieparken die (deels) gelegen zijn in het NNN, is nog niet uitgevoerd. De zeven vakantieparken-pilots waar dit een thema vormt zijn nog in uitvoering.

7.4.6 Het zakelijk toerisme is groter en verder versterkt

Het zakelijk toerisme biedt kansen voor onze regio. Wij streven naar meer samenhang en samenwerking in het verbinden van zakelijke bezoeken met de vrijetijdsector. Dit past bij onze strategische keuzes om bezoek te spreiden in ruimte en tijd. Voor het versterken van het zakelijk toerisme wordt er samengewerkt de Marketingcoöperatie Regio Utrecht en het Utrechts *Convention Bureau*.

7.4.6.1 De deelname aan het regionaal meerjarig programma Duurzaam zakelijk toerisme is uitgebreid met 3 gemeenten.

Resultaat: Deels behaald

De deelname aan het meerjarig programma is uitgebreid met 2 gemeenten in plaats van 3.

7.4.6.2 Acht kenniscongressen zijn gerealiseerd met onze subsidie.

Resultaat: Behaald

Wat heeft het gekost?

7 Cultuur en erfgoed	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Vershil
7-1 De culturele infrastructuur is sterk	-9.400	-8.018	-8.668	-8.499	168
7-2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog	-8.859	-10.382	-19.626	-17.835	1.791
7-3 De Hollandse Waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit	-1.764	-3.814	-5.093	-3.835	1.257
7-4 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving	-225	-7.793	-6.080	-5.669	411
Totaal exploitatie	-20.248	-30.006	-39.466	-35.838	3.627
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	1.314	400	1.023	2.012	989
Toevoegingen	-4.576	0	-4.335	-6.474	-2.139
Totaal mutaties reserves	-3.262	400	-3.312	-4.462	-1.150
Saldo na bestemming	-23.509	-29.606	-42.778	-40.300	2.478

Toelichting belangrijkste verschillen

Het bedrag onder Erfgoedparels betreft een aanvraag voor grootschalige restauratie van de Domkerk, waarvoor door een te late aanvraag nog geen beschikking kon worden afgegeven. Dit bedrag wordt via de reserve doorgeschoven naar 2025.

Een aantal subsidieaanvragen kon pas later in het jaar worden verwerkt of zijn niet tijdig beschikt, aangezien de betreffende projecten starten in 2025 en 2026. Door de onderbesteding is er meer gedoteerd aan de bestemmingsreserve Meerjarige projecten.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.7 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Afw. Aandelen deelnemingen	3.000	3.000	0	0
Investeringsfonds Prov. erfgoed	700	700	1.200	1.200
Landelijk gebied	991	991	637	637
Meerjarige projecten	360	1.783	1.258	175
Verschuiving tussen programma's	-716	0	-2.072	0
Totaal	4.335	6.474	1.023	2.012

Investeringen

7. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2023	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024	Totaal realisatie	Restant krediet
Bewegwijziging wandelroutenetwerk	600	149	451	18	433	167	433
Totaal	600	149	451	18	433	167	433

Verbonden partijen

- Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)
- Plassenschap Loosdrecht e.o.
- Gemeenschappelijk Orgaan Siteholder Hollandse Waterlinies

8. Economie

Programmadoel

De provincie Utrecht werkt aan een sterke, competitieve en circulaire economie. Een economie met aantrekkelijke en toekomstbestendige voorzieningen voor bedrijven en werknemers en focus op innovatieve ontwikkelingen die gericht zijn op maatschappelijke transitie.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	✓ Behaald	✓ Behaald	! Deels behaald
8.1.1 De arbeidsmarkt functioneert beter door goede aansluiting vraag en aanbod	✓ Behaald	✓ Behaald	
8.1.2 Bedrijven en werknemers zijn beter voorbereid op digitalisering	✓ Behaald	✓ Behaald	
8.1.3 Algemene ondersteuning van het MKB is beter, o.a. bij opvolging eigenaren, internationale handel, transitie naar circulair ondernemerschap	✓ Behaald	✓ Behaald	
8.2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief	✓ Behaald	✓ Behaald	✓ Behaald
8.2.1 Innovatie is sterker doordat overheden, onderwijs/ onderzoek en ondernemers elkaar makkelijker weten te vinden	✓ Behaald	✓ Behaald	
8.2.2 Het (inter)nationaal vestigingsklimaat is beter	! Deels behaald	! Deels behaald	

8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk				
		Behaald	Behaald	Behaald
8.3.1	Het economisch klimaat is beter met meer innovatieve startups en scale-ups			
		Behaald	Behaald	
8.3.2	De transitie naar een circulaire economie gaat sneller			
8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit				
		Behaald	Behaald	Behaald
8.4.1	Werklocaties worden intensiever gebruikt en sluiten beter aan bij de marktvraag			
		Behaald	Behaald	
8.4.2	Werklocaties zijn duurzamer (circulair, klimaat, energie, gezondheid) en economisch krachtiger			
		Behaald	Behaald	
8.4.3	Er zijn meer en sterkere innovatielocaties			
		Behaald	Behaald	

Wat hebben we gedaan?

8.1 Toekomst bedrijfsleven en werknemers

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst

In 2024 zijn verdere stappen gezet op werkgevers en werknemers beter toegerust te krijgen op de transitie en toekomst. Dat hebben we gedaan door:

- Het bevorderen van samenwerking en publiek-private financiering rondom Stichting Regionaal Talentfonds Utrecht, waardoor werkenden een bijdrage kunnen aanvragen om zich om of bij te scholen zodat zij duurzaam inzetbaar blijven;
- Door verder in te zetten op de aanpak van de ketenregisseurs specifiek in de zorgsector;
- En door in te blijven zetten op soepele dienstverlening voor het mkb.

Dit doen we als provincie niet alleen, maar samen met onze partners, zoals de gemeenten, de Utrecht Talent Alliantie (UTA), de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht Region (ROM), het Utrechts Circulair Ambtenarennetwerk (UCAN) en de Kamer van Koophandel (KvK).

Meerjarendoelen en resultaten

8.1.1 De arbeidsmarkt functioneert beter door goede aansluiting vraag en aanbod

Met de Utrecht Talent Alliantie (UTA) streven wij naar het terugdringen van kwalitatieve en kwantitatieve arbeidsmarkttekorten in cruciale sectoren, zoals onderwijs, techniek, zorg en ICT. De UTA draagt bij aan duurzame arbeidsmarktoplossingen voor maatschappelijke transitie. Door samen met publieke en private partners te investeren in een toekomstgerichte beroepsbevolking. De aanpak van de UTA als krachtige regionale samenwerking werpt inmiddels haar vruchten af. Zo zijn in 2024 3 impulsplannen geaccordeerd, waarmee mensen in onze regio gestimuleerd worden met Lang Leven Ontwikkelen.

2024 stond in het teken van het ondersteunen bij het opzetten en inrichten van Stichting Regionaal Talentfonds Utrecht Met dit fonds streven we ernaar 11 miljoen euro aan publieke (EU, Rijk, provincie en gemeenten) en private middelen (bedrijven en O&O-fondsen) te bundelen. De succesvolle ESF+ aanvraag was daarbij van groot belang om voldoende publiek-private middelen in het fonds te krijgen. Hierdoor kon in 2024 de eerste omscholingsvoucher worden versterkt.

Eind 2024 heeft een tussentijdse evaluatie van de UTA plaatsgevonden. De uitkomsten van deze evaluatie bieden voldoende basis om de UTA in de resterende looptijd te versterken.

- 8.1.1.1 De Utrecht Talent Alliantie heeft minimaal vijf impulsplannen opgewerkt, waarvan twee op de doelstelling om digitale vaardigheden op de werkvloer te versterken.

Resultaat:

Behaald

- 8.1.1.2 Het plan van aanpak (inclusief fondsplan en governance) voor het Regionaal Talent Fonds is bestuurlijk vastgesteld en de uitvoering is gestart.

Resultaat:

Behaald

- 8.1.1.3 De Utrecht Talent Alliantie heeft minimaal € 5 miljoen vanuit het Rijk of Europa verbonden aan de doelstellingen.

Resultaat:

Behaald

8.1.2 Bedrijven en werknemers zijn beter voorbereid op digitalisering

Digitalisering van de economie, het bedrijfsleven en van werknemers is cruciaal voor een toekomstbestendige duurzame economische ontwikkeling van de regio. Inzet op digitalisering valt daarmee niet meer weg te denken en loopt als een rode draad door onze werkzaamheden. Samen met de regionale partners werken we aan de digitale transitie bij het bedrijfsleven. Dat doen we voornamelijk via de EDIH-NW. De EDIH helpt het mkb met het oplossen van digitale vraagstukken en draagt daarmee bij aan een duurzaam en beter economisch klimaat.

- 8.1.2.1 Vanuit de EDIH worden in 2024 circa 200 bedrijven (van de totale doelstelling van 1500 over 3 jaar in de hele EDIH-regio) in de provincie Utrecht bereikt via events, 10p1 gesprekken, volwassenheidsscans en advies over vervolgstappen.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 is een midterm review voor de EDIH uitgevoerd binnen Europees verband. Daaruit bleek dat de resultaten tot op heden tegenvielen en het aantal bedrijven niet was gerealiseerd. Daarom is eind 2024 gestart met een verbeterplan en een nieuwe projectleider om vanaf dat moment de verbeteringen door te voeren.

8.1.3 Algemene ondersteuning van het MKB is beter, o.a. bij opvolging eigenaren, internationale handel, transitie naar circulair ondernemerschap

Samen met de Kamer van Koophandel (KVK), gemeenten, de ROM, Hogeschool Utrecht en MKB Midden-Nederland werken we aan het versterken van de dienstverlening voor het mkb. Dit netwerk is in 2024 verder verstevigd en operationeel geworden.

Daarnaast hebben we in 2024 het programma Opvolging MKB afgerond. Het programma richtte zich op bewustwording en ondersteuning van mkb-(familie)bedrijven bij bedrijfsopvolging. In 2024 zijn 74 bedrijven (met in totaal 88 deelnemers) via dit programma geholpen. Dit is minder dan de doelstelling van minimaal 100 tot 120 ondernemers.

Om ondernemers te helpen in de transitie naar de circulaire economie zetten we voornamelijk in op het sluiten van ketens en het verbeteren van de randvoorwaarden voor het circulair ondernemen. Denk aan het vergemakkelijken van het ophalen van financiering voor circulaire proposities, het beschermen van ruimte en het delen van succesverhalen van circulaire ondernemers.

Na onze pilot met de inzet van een ketenregisseur, zijn er in 2024 twee ketenregisseurs gestart om circulaire ketens in de zorgsector te sluiten. Daarnaast hebben we in 2024 via de ROM de opstart van het ondernemersnetwerk Circulair Utrecht ondersteund die (middel)grote ondernemers helpt elkaar te vinden om van elkaar te leren over circulariteit en samenwerkingen aan te gaan.

- 8.1.3.1 De samenwerking met KvK en regionale partners gericht op verbeteren van de dienstverlening naar ondernemers is uitgebreid met 6 gemeenten.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 zijn drie nieuwe gemeenten, namelijk Utrechtse Heuvelrug, Vijfherenlanden en Stichtse Vecht, toegetreden tot het regionale samenwerkingsverband. Ook landelijke partner Rijksdienst voor Ondernemerschap (RvO) is aangesloten. In 2024 hebben we binnen de samenwerking ons vooral gericht hoe het netwerk zich de aankomende jaren wil ontwikkelen. Dit is niet alleen kwantitatief (in aantal deelnemers), maar vooral ook kwalitatief (hoe richten we dat in met elkaar). Daardoor was de eerder begrote groei van zes gemeentes niet realistisch.

- 8.1.3.2 Ten minste 100 ondernemers zijn ondersteund met het project Opvolging mkb-(familie)bedrijven.

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 zijn 74 bedrijven (met in totaal 88 deelnemers) via dit programma geholpen. Dit is minder dan de doelstelling van minimaal 100 tot 120 ondernemers. Na afloop van dit basisprogramma konden de ondernemers een voucher aanvragen voor extra verdieping. Hiervan is gering gebruikgemaakt. Dit heeft ervoor gezorgd dat we in de Slotwijziging 2024 een deel van de middelen hebben laten terugvloeien naar de algemene middelen.

8.1.3.3

Er is direct bijgedragen aan de Uitvoeringsagenda Circulaire Samenleving met gerichte interventies. Bijvoorbeeld door in te zetten op ketenregisseurs en het toewerken naar de volgende meting van de status van het circulair ondernemerschap in de regio Utrecht.

Resultaat:

Behaald

8.2 Het economische profiel is sterk en zichtbaar competitief

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief

In 2024 heeft de provincie Utrecht bij de Europese Commissie een aanvraag ingediend om erkent te worden als Regional Innovation Valley. Dit zijn regio's in Europa die koploper zijn in het bevorderen van innovatie op een specifiek terrein. De regio Utrecht heeft deze erkenning toegekend gekregen en staat nu te boek als koploper op het gebied van gezondheidsinnovaties. Onze profilering als Utrecht, Heart of Health, ofwel Kloppend hart van een gezonde samenleving heeft hier krachtig bij geholpen. De EBU heeft een belangrijke rol gespeeld om deze erkenning te bemachtigen. Als Regional Innovation Valley kunnen we makkelijker samenwerkingen aangaan met andere regio's binnen Europa om kennis te delen en innovaties toe te passen. Ook biedt het ons een voorsprong in het verkrijgen van Europese middelen.

Indicatoren

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Aantal ondersteunde internationals	Getal	12.427	12.250	Circa 10.000	-2.250
Omschrijving:	Aantal ondersteunde internationals.				
Toelichting verschil	Met de komst van minder grote internationale bedrijven, is ook het aantal expats (internationals) afgenomen. Daarnaast fluctueert het aantal internationals door de jaren en is het belangrijk om naar de middellange termijn te kijken.				
Bron:	International Welcome Centre Utrecht Region				
Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
4 Omvang bedrijvennetwerk	Getal	8.836	8.400	9.850	1.450
Omschrijving:	Aantal bedrijven in het netwerk van de ROM Utrecht Region.				
Toelichting verschil:	De drie ecosystemen die de ROM ondersteunt, breiden zich harder uit dan verwacht, met meer bedrijven die in het netwerk van de ROM zijn gekomen.				
Bron:	ROM Utrecht Region				
2 Aantal startups (incl. scaleups)	Getal	1.506	1.400	1.172	-228
Omschrijving:	Aantal startups (incl. scaleups) in regio Utrecht.				
Toelichting verschil:	Een substantieel aantal startups en scaleups verlaten de regio omdat de opschaal mogelijkheden elders beter zijn, met name in de VS en in Amsterdam.				
Bron:	ROM Utrecht Region / Startup Utrecht o.b.v. Dealroom				
5 Bereik innovatiesubsidies	Getal	55	55	53	-2,0
Omschrijving:	Aantal gehonoreerde innovatie subsidieaanvragen.				
Toelichting verschil:	Met 53 gehonoreerde MIT-projectaanvragen hebben we de begrote waarde van 55 net niet gehaald. Dit komt doordat er onverwacht meer grote innovatiesubsidies zijn aangevraagd en verleend. Bij een gelijkblijvend budget betekent dit automatisch dat we minder projecten hebben kunnen subsidiëren.				
Bron:	Provincie Utrecht/intern				

Meerjarendoelen en resultaten

8.2.1 Innovatie is sterker doordat overheden, onderwijs/ onderzoek en ondernemers elkaar makkelijker weten te vinden

In 2024 is de Economic Board Utrecht (EBU) versterkt met twee nieuwe leden die het mkb vertegenwoordigen. Daarnaast is dit jaar de Young Economic Board opgericht, waarin vijftien jonge talenten hun geluid kunnen laten horen aan de boardtafel. De EBU kwam dit jaar viermaal bijeen rondom thema's als netcongestie, arbeidsmarkt en defensie. Daarnaast is een delegatie van de board op missie gegaan naar München, waar o.a. de Expo Real is bezocht, een belangrijke beurs vastgoed en verduurzaming. Het profiel Utrecht, Heart of Health ofwel Kloppend hart van een gezonde samenleving, is krachtig neergezet, o.a. door een bezoek van voormalig minister van Economisch Zaken en Klimaat Micky Adriaansens aan USP Bilthoven in april van 2024. In 2024 is ook de eerste aanzet gedaan voor het herijken van de Regionale Economische Agenda, dit proces is nog niet afgerond. In 2024 is een Europees samenwerkingsproject ingediend en toegekend waarbij de PU en HU samen inzetten op het versterken van innovatiecapaciteiten.

8.2.1.1 Het EBU-netwerk wordt verder versterkt met deelname relevante spelers uit de regio.

Resultaat: Behaald

8.2.1.2 Er zijn ten minste vier EBU-boardmeetings georganiseerd.

Resultaat: Behaald

8.2.1.3 De implementatie van het regioprofiel "heart of health" is gestart.

Resultaat: Behaald

8.2.1.4 De EBU en het netwerk zijn succesvol ingezet op de lobby in Den Haag en Brussel (ten behoeve van onder andere Regiodeals, Nationaal Groeifondspropositie(s), Europese subsidieaanvragen en wet- en regelgeving).

Resultaat: Behaald

8.2.1.5 De Regionaal Economische Agenda is herijkt.

Resultaat: Deels behaald

In 2024 zijn met gemeenten, kennisinstellingen en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht gesprekken gevoerd over het herijken van de Regionaal Economische Agenda. Hieruit bleek nog geen urgentie de Regionaal Economische Agenda in 2024 te herijken. Wel zijn de eisen verkend waaraan een herijking in de toekomst moet voldoen. De huidige Regionaal Economische Agenda vormt onder andere de onderlegger van de meerjarenstrategie van de ROM Regio Utrecht; deze wordt in de loop van 2026 opnieuw vastgesteld. Daarom is afgesproken voorafgaand aan deze nieuwe meerjarenstrategie de Regionaal Economische Agenda te herijken; het proces wordt gaandeweg 2025 opgestart.

8.2.2 Het (inter)nationaal vestigingsklimaat is beter

De internationale concurrentie om innovatieve bedrijven naar het eigen land/regio te halen is in het afgelopen jaar sterk toegenomen. Daarbij zijn de financiële prikkels in de VS en omringende Europese landen zoals Frankrijk dusdanig aantrekkelijk dat Nederland en de Utrecht regio specifiek zonder dergelijke financiële prikkels minder populair zijn als vestigingsplaats. Daarnaast zijn netcongestie, arbeidsmarktkrapte en gebrek aan ruimte voor bedrijvigheid beperkende factoren voor internationale innovatieve bedrijven om zich in de regio te vestigen. Gezien de concurrentie met Utrechtse bedrijven om nettoegang, arbeid en ruimte maakt deze doelstelling minder prioritair voor de Utrechtse politiek.

8.2.2.1 De Trade & Invest-activiteiten van de ROM Utrecht Region (100 trade relation gesprekken en 5 handelsmissies) dragen bij aan de vestiging of uitbreiding van 25 buitenlandse bedrijven of instituten in de regio Utrecht met een investeringsvolume van ongeveer € 50 miljoen.

Resultaat: Deels behaald

Gezien de toegenomen concurrentieslag om internationale innovatieve bedrijven is de focus verschoven van kwantitatieve resultaten (aantallen) naar kwalitatieve resultaten zoals het naar de regio halen van kleinere relevante en perspectiefrijke startup bedrijven.

8.2.2.2 Het IWCUR heeft aantoonbaar SMART resultaten geboekt op het vlak van geholpen internationals (6.000), aangesloten gemeenten (drie extra) en totaal regionale partners (70).

Resultaat: Behaald

8.2.2.3 Voor de regionale versterking van de internationalisering van onderwijs is een regionaal regisseur aangesteld bij het IWCUR.

Resultaat: Behaald

8.3 Bedrijven zijn innovatief sterk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk

De drie innovatie ecosystemen waar vanuit de ROM aan wordt getrokken, zijn verder versterkt, met toegenomen bijdragen vanuit bedrijven, overheden en kennisinstellingen. Ook het startup klimaat is verder verbeterd met een nieuwe ondersteuningsregeling vanuit de Provincie Utrecht waarbij Utrecht Inc als incubator Utrechtse startups kan gaan ondersteunen met een sterke focus op het Utrechtse profiel van Heart of Health. Met de formulering van het nieuw beleidskader Regionale Innovatiekracht in 2024 zijn de contouren bepaald voor additionele investeringen in innovatie vanaf 2025.

Meerjarendoelen en resultaten

8.3.1 Het economisch klimaat is beter met meer innovatieve startups en scale-ups

Het startup klimaat is verder verbeterd met een nieuwe ondersteuningsregeling vanuit de Provincie Utrecht waarbij Utrecht Inc als incubator Utrechtse startups kan gaan ondersteunen met een sterke focus op het Utrechtse profiel van Heart of Health.

8.3.1.1 Er zijn door inzet van de ROM Utrecht Region 14 startups en scale-ups geholpen in hun groeifinanciering door twee leningen vanuit de VFF-regeling, zes investeringen vanuit het POC-fonds en zes investeringen vanuit het Participatiefonds van de ROM Utrecht Region.

Resultaat: Behaald

8.3.1.2 Er zijn (mede) door de ROM Utrecht Region 10 samenwerkingsverbanden tot stand gebracht met scale-ups en innovatieve bedrijven gericht op (PPS-)projecten die een bijdrage leveren aan gezond stedelijk leven.

Resultaat: Behaald

8.3.1.3 Het innovatieve mkb is ondersteund met de MIT-regeling met minimaal 40 haalbaarheidsonderzoeken en ongeveer 12 R&D-samenwerkingsprojecten.

Resultaat: Behaald

8.3.1.4 In het kader van Kansen voor West zijn de volgende openstellingen van kracht:

1. Versterking regionale ecosystemen (budget € 5,7 miljoen),
2. Klimaat (budget € 7 miljoen) en
3. Innovatiestimulering mkb door vouchers (budget € 2 miljoen) die allen bijdragen aan de doelstellingen van de Regionale Economische Agenda.

Resultaat: Deels behaald

In 2024 zijn de budgetten van de openstellingen 'Versterking regionale ecosystemen' en 'Klimaat' volledig toegewezen aan aanvragen; in totaal worden hierdoor 15 Utrechtse projecten ondersteund met Europees geld. In de openstellingsprogrammering Kansen voor West 3 voor het jaar 2024 waren voor 2024 en 2025 openstellingen voorzien voor vouchers op het gebied van Health, Circulaire Economie, Netcongestie en New Digital Society (€ 500.000 per thema). In 2024 is al in totaal € 0,75 mln. opengesteld voor ondersteuning van het Utrechtse mkb met de voucherregeling U-Forward Health vouchers (€ 0,5 mln. budget) en de regeling MKB Innovatievouchers Circulaire Economie (€ 0,25 mln. budget). Het resterende budget voor de voucherregelingen (€ 1,25 mln.) wordt in 2025 opengesteld.

8.3.2 De transitie naar een circulaire economie gaat sneller

8.3.2 "De transitie naar circulaire economie gaat sneller" en 8.1.3 "Algemene ondersteuning van het MKB is beter, o.a. bij opvolging eigenaren, internationale handel, transitie naar circulair ondernemerschap" worden in onderlinge samenhang gezien. Daarom verwijzen wij u naar 8.1.3 voor verdere toelichting.

8.4 Voldoende vestigingsmogelijkheden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit

Voor een gezonde economische ontwikkeling is evenwicht tussen vraag en aanbod van vestigingslocaties een belangrijke voorwaarde. Daarom zijn ontwikkelingen op werklocaties gemonitord. Er is gestart met de nieuwe cyclus van programmering van nieuwe bedrijventerreinen. Het kantorenbeleid is geëvalueerd. Het Plan van Aanpak Toekomstbestendige werklocaties is door Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU) voortgezet. OMU heeft inmiddels voor 22 miljoen aan aankopen gedaan. Met 1-2 aankopen per jaar van gemiddeld 7 miljoen zijn de beschikbare middelen snel ontoereikend. Er is gestart met de evaluatie van de provinciale subsidieregeling gericht op de vitaliteit van centrumgebieden. We zijn gaan deelnemen aan het landelijke programma Werklandschappen van de Toekomst waarmee wordt ingezet op vergroening, klimaatadaptatie en innovatie op bedrijventerreinen. De provinciale aanjagers hebben de organisatiegraad op 2 bedrijventerreinen verbeterd en de samenwerking tussen bedrijven op diverse andere bedrijventerreinen aangejaagd. Tot slot zijn de eerste stappen gezet om beleid op het thema innovatielocaties verder vormgegeven te geven.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Intensiteit gebruik bedrijventerreinen	Getal	0	15.000	0	-15.000
Omschrijving:	De ruimtewinst aan (extra) m2 bedrijfsruimte per jaar door intensiever en duurzamer gebruik van bestaande bedrijventerreinen. In 2037 moet 530.000 m2 extra BVO zijn toegevoegd op het bestaande areaal van 2019. Na de aanloopjaren 2023 en 2024 betekent dit een realisatie van 42.500 m2 BVO per jaar.				
Toelichting verschil:	NV OMU heeft in 2022 en 2023 een viertal verouderde werklocaties aangekocht. Het proces om tot sloop en heruitgifte te komen, is de afgelopen tijd langzamer verlopen door vertragingen in planprocedures (o.a. door overbelasting ambtelijk apparaat en Raad van State in combinatie met stikstof en netcongestie). Dit leidt bij strategische aankopen tot vertragingen, waardoor het geld langer in projecten vast zal blijven zitten. Met als gevolg dat er nog geen geïntensiveerde en verduurzaamde kavels opnieuw uitgegeven konden worden. Verwachting is dat dit in 2025 wel het geval zal zijn.				
Bron:	Overzicht projectbesluiten NV OMU				

Meerjarendoelen en resultaten

8.4.1 Werklocaties worden intensiever gebruikt en sluiten beter aan bij de marktvraag

Voldoende ruimte voor bedrijvigheid is essentieel voor een gezonde economische ontwikkeling en maatschappelijke transitie. Daarom wordt gewerkt aan intensivering en verduurzaming van werklocaties via het Plan van Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties, uitgevoerd door de OMU. Tot dusver heeft OMU een viertal kavels aangekocht. Nieuwe werklocaties worden gecreëerd via programmeringsafspraken met gemeenten en regio's. In 2023 zijn de laatste afspraken vastgesteld, en in 2024 startte een nieuwe programmeringscyclus. In het vastgestelde kader voor deze programmeringscyclus is expliciet aandacht besteed duurzaamheid en intensief ruimtegebruik.

Ook is dit jaar het kantorenbeleid geëvalueerd. Het beleid om de kantorenleegstand terug te dringen is doeltreffend: de leegstand van kantoren in de provincie Utrecht is tussen 2015 en 2023 gedaald van 19 naar 7 procent. Wel heeft het beleid zijn werking gehad en zijn er nu aanleidingen om het beleid te herijken. De evaluatie van de provinciale subsidieregeling voor centrumgebieden is gestart. Verder zijn kennissessies georganiseerd gericht op thema's als samenwerking tussen bedrijven, intensivering en verduurzaming van bedrijventerreinen en netcongestie. Tot slot is in Utrecht een groot landelijk congres georganiseerd, het BT-event 2024, gericht op het thema Sturende bedrijventerreinen, ruimte maken voor transitie.

8.4.1.1 Actueel inzicht in de ontwikkeling van vraag naar en aanbod van werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren- en winkellocaties). We kijken naar aantal locaties en de kwaliteit, dit doen we door actuele monitoring (vastgoedmonitor werklocaties).

Resultaat:

Behaald

8.4.1.2 Intensiever gebruik van bestaande werklocaties door uitvoering van het Plan van Aanpak Toekomstbestendige werklocaties (NV OMU). Dit betekent 530.000 m2 bruto vloeroppervlakte (BVO)* ruimtewinst van bedrijfsruimte door intensivering en verduurzaming in 2037. Voor 2024 is de prognose 15.000 m2 BVO aan hernieuwde bedrijfsruimte.

Resultaat:

Deels behaald

NV OMU heeft in 2022 en 2023 vier verouderde werklocaties aangekocht. Het proces om tot sloop en heruitgifte te komen, is langzamer verlopen door vertragingen in planprocedures (o.a. door overbelasting ambtelijk apparaat en Raad van State in combinatie met stikstof en netcongestie). Dit leidt bij strategische aankopen tot vertraging, waardoor het geld langer in projecten vast is blijven zitten. Met als gevolg dat er nog geen geïntensiveerde en verduurzaamde kavels opnieuw uitgegeven konden worden. Verwachting is dat dit in 2025 wel het geval zal zijn.

8.4.1.3 Programmeringsafspraken met drie regio's (U10/16, Amersfoort en Foodvalley) over nieuwe werklocaties en intensivering van bestaande werklocaties.

Resultaat:

Behaald

8.4.1.4 Er vindt structurele kennisdeling plaats op het thema detailhandel/vitale binnensteden en dorpskernen.

Resultaat:

Behaald

8.4.1.5 We faciliteren kennisdeling op de thema's ruimtelijke economie en (verduurzaming van) werklocaties.

Resultaat:

Behaald

8.4.2 Werklocaties zijn duurzamer (circulair, klimaat, energie, gezondheid) en economisch krachtiger

Werklocaties spelen een cruciale rol in verduurzaming en het behalen van doelen op het gebied van circulariteit, klimaatadaptatie, energietransitie en gezondheid. In 2024 is een nieuwe programmeringscyclus gestart, met nadruk op duurzaamheid en efficiënt ruimtegebruik. We hebben 2 provinciale aanjagers aangesteld die samen met bedrijven en gemeenten aan de slag zijn gegaan met het verbeteren en bestendigen van de samenwerking. In 2024 heeft dat concreet geleid tot een verbeterde organisatiegraad op 2 bedrijventerreinen. Ook in de werkzaamheden van OMU is structureel aandacht voor het thema duurzaamheid. In relatie tot de netcongestieproblematiek is ingezet op ondersteuning van bedrijven op bestaande bedrijventerreinen en is een onderzoek gestart naar knelpunten en oplossingen voor ondernemers. Ook zijn bijeenkomsten ter voorlichting van gemeenten georganiseerd en er is een verkenning gestart naar de mogelijkheid voor een aanpak gericht op zelfvoorzienende bedrijventerrein. Tot slot zijn we dit jaar deel gaan nemen aan het landelijke programma Werklandschappen van de Toekomst. Met het programma wordt ingezet op vergroening, klimaatadaptatie en innovatie op bedrijventerreinen. In 2024 zijn drie bedrijventerreinen binnen de provincie geselecteerd waar als eerste aan de slag wordt gegaan vanuit het programma.

8.4.2.1 Afspraken over verduurzaming van nieuwe en bestaande locaties in de regionale programmering met gemeenten/regio's.

Resultaat: Behaald

8.4.2.2 In samenwerking met gemeenten worden afspraken gemaakt over hoe nieuwe en hernieuwde ruimte op werklocaties wordt uitgegeven met eisen op het gebied van zorgvuldig ruimtegebruik en duurzaamheid.

Resultaat: Behaald

8.4.2.3 Verbeteren organisatiegraad op bedrijventerreinen, met ook aandacht voor duurzaamheid.

Resultaat: Behaald

8.4.2.4 Er vindt samenwerking plaats met het Programma Werklandschappen van de Toekomst.

Resultaat: Behaald

8.4.3 Er zijn meer en sterkere innovatielocaties

Innovatie-omgevingen zoals campussen en innovatiedistricten zijn belangrijke vestigingslocaties. Daar innoveren en werken bedrijven, (kennis)instellingen en andere organisaties samen. Utrecht Science Park (USP) vormt binnen onze provincie een belangrijke innovatie-omgeving. De bestuurlijke overleggen over USP geven daar extra invulling en richting aan. Deze samenwerking en overlegstructuur is gecontinueerd. Daarnaast is gekeken in hoeverre en welke andere innovatielocaties gestimuleerd kunnen worden. Dit wordt volgend jaar verder uitgewerkt. Daarbij kijken we o.a. naar USP Zeist en USP Bilthoven. Maar ook naar andere (soms kleinere) innovatieve locaties.

8.4.3.1 Er hebben ten minste twee Bestuurlijke Overleggen USP plaatsgevonden.

Resultaat: Behaald

8.4.3.2 Er is verkend hoe beleid op het thema innovatielocaties verder vormgegeven kan worden.

Resultaat: Behaald

8.4.3.3 Er is een procesmanager voor campusontwikkeling van USP Bilthoven.

Resultaat: Behaald

Wat heeft het gekost?

8 Economie	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
8-1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	-3.160	-2.960	-3.784	-2.908	877
8-2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief	-499	-1.155	-1.190	-1.072	118
8-3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk	-4.856	-5.116	-5.679	-5.857	-178
8-4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit	-819	-837	-843	-843	
8-5 De bezoekerseconomie is sterk	-4.776				
Totaal exploitatie	-14.110	-10.069	-11.497	-10.680	817
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	1.336	2.489	2.609		-2.609
Toevoegingen	-3.359	-3.000	-4.010	-707	3.303
Totaal mutaties reserves	-2.023	-511	-1.401	-707	694
Saldo na bestemming	-16.133	-10.580	-12.898	-11.387	1.511

Toelichting belangrijkste verschillen

Twee subsidies zijn vóór de gestelde deadline ingediend, maar niet tijdig behandeld, terwijl de verwachting was dat deze in 2024 konden worden afgehandeld. Voor de completering en beoordeling van de dossiers was uiteindelijk meer tijd nodig zodat de beschikking nog niet is afgegeven voor 2024. Hierdoor zijn de lasten lager en is er een lagere mutatie in de reserves.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.8 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Cofinancieringsfonds	0	0	0	0
Fonds ontwikkeling PU	35	35	0	0
Lastneming subsidies	945	672	538	0
Verschuiving tussen programma's	3.030	0	2.071	0
Totaal	4.010	707	2.609	0

Verbonden partijen

- Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)
- Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.

9. Bestuur

Programmadoel

De provincie Utrecht werkt aan het bevorderen van de kwaliteit van het openbaar bestuur. Een goed bestuurd provincie is belangrijk voor de inwoners.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk(nieuw)	✓ Behaald	✓ Behaald	✗ Niet behaald
9.1.1 De positie van PS is sterker en duidelijker	✓ Behaald	✓ Behaald	
9.1.2 De uitvoering van de rijkstaken (CvdK) is van betere kwaliteit	✓ Behaald	✓ Behaald	
9.1.3 De uitvoering van het dagelijks bestuur (GS) is van betere kwaliteit	✓ Behaald	✓ Behaald	
9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces	✓ Behaald	✓ Behaald	✓ Behaald
9.2.1 Integriteit is beter geborgd en het beleid is verder ontwikkeld	✓ Behaald	✓ Behaald	
9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	✓ Behaald	✓ Behaald	✗ Niet behaald

9.3.1	De ondermijning wordt tegengegaan, de weerbaarheid wordt gestimuleerd en de aandacht voor de wet BIBOB wordt vergroot			
		Behaald	Behaald	
9.4	In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot			
		Behaald	Behaald	Deels behaald
9.4.1	Partners worden intensiever bij beleid, programma's en projecten betrokken			
		Behaald	Behaald	
9.4.2	De dialoog met inwoners en samenwerkingspartners is innovatiever, transparant en overzichtelijk			
		Behaald	Behaald	
9.4.3	De afstemming met stakeholders en inwoners is frequenter			
		Behaald	Behaald	
9.4.4	De regionale en lokale journalistiek heeft duurzaam een sterkere positie			
		Behaald	Behaald	
9.5	De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)			
		Behaald	Behaald	Behaald
9.5.1	Er ligt een (gezamenlijke) visie op regiovorming en er wordt conform die visie gehandeld.			
		Behaald	Behaald	
9.5.2	Het beleid voor verbonden partijen is beter en wordt conform uitgevoerd			
		Deels behaald	Deels behaald	
9.5.3	De relatie met de Europese Unie draagt meer bij aan de realisatie van provinciale beleidsdoelstellingen			
		Behaald	Behaald	
9.5.4	De Staat van Utrecht is van niveau en beter afgestemd op de gebruikers			
		Behaald	Behaald	
9.5.5	Het strategisch vermogen van de organisatie en lobbykracht is sterker			
		Behaald	Behaald	
9.6	Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet			
		Deels behaald	Deels behaald	Behaald
9.6.1	De wettelijke toezichtstaak is beter en efficiënter uitgevoerd			
		Behaald	Behaald	
9.6.2	Verticaal toezicht en horizontale controle zijn aangepast aan de landelijke Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht			
		Deels behaald	Deels behaald	
9.7	Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief			
		Deels behaald	Deels behaald	Behaald
9.7.1	De Sociale Agenda is beter zichtbaar en uitvoerbaar binnen de Provinciale programma's en op een aantal sociale thema's aanvullend op gemeenten en andere organisaties			

9.7.2	Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal	Deels behaald 	Deels behaald 	
9.7.3	De transitie naar een klimaatneutrale samenleving wordt concernbreed beter verankerd en gemonitord	Behaald 	Behaald 	
9.7.4	Het beleid is beter met data onderbouwd	Behaald	Behaald	
9.8	Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde			
9.8.1	Provinciale informatie is beter en duurzamer beschikbaar, toegankelijk en we publiceren actief openbaar	Behaald 	Behaald 	Behaald
		Behaald	Behaald	

Wat hebben we gedaan?

9.1 Provinciebestuur sterk en duidelijk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk(nieuw)

Provinciale Staten positioneren zich meer vooraan in de beleidsprocessen.

De overschrijding op dit beleidsdoel wordt vooral verklaard door een aanzienlijk hogere storting in de voorziening pensioenen GS. Deze wordt altijd aan het eind van het lopende jaar berekend en is medio februari 2025 bekend gemaakt. Het grootste verschil in vergelijking met de storting in 2023 zit in een verlaging van de rekenrente. Daarnaast is er sprake geweest van salarisverhogingen en een pensioensindexatie.

Meerjarendoelen en resultaten

9.1.1 De positie van PS is sterker en duidelijker

In 2024 hebben de Staten hun vergadermodel aangepast en meer in lijn gebracht met het BOB-model. Ook is er voor insprekers een apart moment voor inspraak en ontmoeting gerealiseerd (Praten met de Staten). De eerste ervaringen zijn positief. Medio 2025 zal de werkwijze worden geëvalueerd.

9.1.1.1 Goede behandeling van alle processen/dossiers.

Resultaat: Behaald

9.1.1.2 Traject Utrechtse Bondgenoten draait op basis van een jaarplan.

Resultaat: Behaald

9.1.1.3 Ondersteuning van PS is geoptimaliseerd. Informatiemanagement verbeterd.

Resultaat: Behaald

9.1.1.4 Ontwikkeltraject Staten afgerond en geïmplementeerd.

Resultaat: Behaald

9.1.1.5 Kennis van en betrokkenheid bij de provinciale politiek is groter.

Resultaat: Behaald

9.1.2 De uitvoering van de rijkstaken (CvdK) is van betere kwaliteit

In 2024 heeft de Commissaris van de Koning (CvdK) ook bij de uitvoering van zijn rijkstaken gestreefd naar een toename in diversiteit binnen het burgemeestersambt. De commissaris heeft de gemeenteraden geadviseerd om toegankelijk en inclusief taalgebruik in de profielschets te gebruiken. Ook heeft hij in 2024 vele klankbordgesprekken met de burgemeesters gevoerd als onderdeel van hun loopbaanbegeleiding.

9.1.2.1 Kennis van en betrokkenheid bij de provinciale politiek is groter.

Resultaat: Behaald

9.1.3 De uitvoering van het dagelijks bestuur (GS) is van betere kwaliteit

De uitvoering van het coalitieakkoord is in volle gang. Wij maken weloverwogen keuzes in ons beleid en waar financiële middelen voor worden ingezet. De genomen besluiten zijn goed onderbouwd, er is continu aandacht voor de kwaliteit van de stukken en we geven uitleg over de keuzes die we hebben gemaakt.

9.1.3.1 Wij zijn transparant in onze afwegingen.

Resultaat:

Behaald

9.2 Integriteit is een vast onderdeel

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces

Integriteit is een voortdurend aandachtspunt. Het is een aspect dat nooit als "af" beschouwd kan worden. De maatschappelijke en sociale uitdagingen waarvoor wij staan, vragen om een overheid die betrouwbaar en gezagvol is. Zo'n overheid moet onkreukbaar en veerkrachtig zijn: integer in handelen en bestand tegen criminele invloeden. Goed bestuur is integraal bestuur. Dit betekent dat integriteit niet alleen de verantwoordelijkheid is van individuele politieke leiders, maar een gedeeld belang betreft dat de hele organisatie en het bestuur in al zijn lagen raakt. Daarom wordt integriteit voortdurend op de agenda gezet, zowel binnen de ambtelijke organisatie als voor de politieke ambtsdragers.

Integriteit is elk jaar een vast onderdeel tijdens een PUB bijeenkomst. De vertrouwenspersoon politieke ambtsdragers is aanwezig om in gesprek te gaan met de politieke ambtsdragers.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Afgelegde eed	Getal	187	100	145	45
Omschrijving:	Iedere nieuwe werknemer van de provincie Utrecht leg de eed/belofte af.				
Toelichting verschil:	Het aantal nieuwe medewerkers fluctueert. Hierdoor is er nooit een gelijk aantal eden en beloften tussen verschillende jaren. In 2024 is een grotere instroom geweest van werknemers dan vooraf is begroot. Hierdoor zijn er 45 meer eden en beloften afgelegd dan is begroot.				
Bron:	Intern (HRO)				
2 Thematische bijeenkomsten integriteit	Getal	1	1	1	0
Omschrijving:	Elk jaar wordt er tenminste 1 bijeenkomst integriteit gehouden voor Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en alle ambtenaren. Deze bijeenkomst wordt gehouden via de PUB om met elkaar het gesprek te voeren over integriteit.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Intern				

Meerjarendoelen en resultaten

9.2.1 Integriteit is beter geborgd en het beleid is verder ontwikkeld

In 2024 heeft de Provincie Utrecht haar preventieve maatregelen ter voorkoming van integriteitsschendingen verder verbeterd en uitgebreid. Een centraal meldpunt is ontwikkeld voor de thema's agressie door derden, integriteit en ondermijnende criminaliteit. Dit meldpunt biedt medewerkers een veilige en toegankelijke plek om vragen te stellen over situaties die twijfels oproepen of een melding te doen. Achter het meldpunt staat een team van professionals die meldingen zorgvuldig behandelen volgens een duidelijk proces, waarbij de organisatie leert van de ingediende meldingen.

Bij ernstige vermoedens van misstanden, fraude of ondermijnende criminaliteit, wordt alles in het werk gesteld om de situatie te onderzoeken en waar nodig maatregelen te treffen. Er is een Responsplan Integriteit (waaronder Fraude) en Ondernijning in ontwikkeling, dat de procedure voor de behandeling van dergelijke meldingen beschrijft.

Deze maatregelen dragen bij aan het signaleren van integriteitsschendingen, het zorgvuldig oplossen van deze kwesties, en het bevorderen van een cultuur van open communicatie, waarin medewerkers zich veilig voelen om problematische situaties te melden.

9.2.1.1 Integriteit is beter geborgd en het beleid is verder ontwikkeld.

Resultaat:

Behaald

9.3 Intensievere aanpak van ondernijning

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.3 De aanpak van ondernijning wordt geïntensiveerd

Het tegengaan van ondernijning is voor de provincie een in belang toenemende taak. In 2024 hebben wij bevorderd dat overheden (gemeenten, provincie, waterschappen en het Rijk), andere instanties en het bedrijfsleven met elkaar samenwerken om beïnvloeding van de onderwereld in de bovenwereld tegen te gaan. Daarbij is er blijvend gewerkt aan de weerbaarheid van de eigen organisatie en is de wet Bibob zo breed mogelijk ingezet. Voor de interne provinciale organisatie is het Meldpunt Ondernijning vormgegeven en het frauderesponsplan gemaakt.

De onderschrijding op dit beleidsdoel wordt vooral verklaard door dat het van ministerie van BZK ontvangen budget voor dekking van de tijdelijke regisseur Veilige Publieke taak op dit beleidsdoel als te realiseren baat is begroot, maar dat de realisatie ten laste van het personeelsbudget van het kabinet Commissaris van de Koning is gebracht.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
1 Ondernijning	Getal	27	25	17	8
Omschrijving:	Het minimum aantal Bibob-onderzoeken dat de provincie per jaar uitvoert.				
Toelichting verschil:	In 2024 zijn minder Bibob-onderzoeken uitgevoerd dan begroot, onder meer omdat binnen twee subsidieregelingen vier dossiers waarnaar een Bibob-onderzoek liep op inhoudelijke gronden zijn afgewezen. Daardoor bestond geen grondslag meer om deze onderzoeken af te ronden. Ook viel het aantal voor Bibob-toetsing geselecteerde beschikkingen en overheidsopdrachten lager uit dan verwacht. Daarnaast is veel tijd besteed aan het inwerken van een nieuwe Bibob-onderzoeker.				
Bron:	Beleidsregel Wet Bibob provincie Utrecht 2021				

Meerjarendoelen en resultaten

9.3.1 De ondermijning wordt tegengegaan, de weerbaarheid wordt gestimuleerd en de aandacht voor de wet BIBOB wordt vergroot

De informatiepositie als schakel tussen (de)centrale overheden is verder versterkt door de toetreding van de commissarissen uit Utrecht, Flevoland en Noord-Holland tot de stuurgroep RIEC Midden-Nederland.

Op initiatief van het RIEC Midden-Nederland zijn er in het afgelopen jaar veel voorbereidingen getroffen rond de totstandkoming van een zogenaamd trainingscentrum ondermijning en weerbaarheid Midden-Nederland. De provincie heeft actief meegedacht in de vormgeving van het centrum en het opleidingsaanbod en zal een substantiële financiële bijdrage geven.

Om de weerbaarheid te vergroten van gemeenten en waterschappen heeft de Regisseur Veilige Publieke Taak, werkzaam binnen het Kabinet vanaf 2024, in samenspraak met burgemeesters en dijkgraven in kaart gebracht wat hiervoor nodig is en vervolgens een plan van aanpak opgesteld (ter uitvoering van het Manifest Weerbaar bestuur van de provincie Utrecht). Aan diverse politieke ambtsdragers binnen gemeenten en provincie is in nauwe samenwerking met Politie en Openbaar Ministerie ondersteuning verleend in casuïstiek van persoonlijke bedreiging.

We hebben diverse kennisbijeenkomsten georganiseerd voor ambtenaren en politieke ambtsdragers, zoals de Dag van het Vertrouwen. We hebben deelgenomen aan kennisbijeenkomsten, waarbij het onderwerp Ondermijning of Veilige Publieke Taak onder de aandacht werd gebracht. We hebben ook trainingen aangeboden over de Wet Bibob aan de Bibob-professionals in de Utrechtse gemeenten.

9.3.1.1 De actie-agenda Weerbare Overheid wordt verder uitgevoerd.

Resultaat:

Deels behaald

Er is een goede start gemaakt met de uitvoering van de actie-agenda Weerbare Overheid met als doel de weerbaarheid van de provinciale organisatie te versterken. Er zijn diverse trainingen en bijeenkomsten georganiseerd ter vergroting van de bewustwording. Ook wordt het onderwerp ondermijning meer integraal opgepakt in de verschillende beleidsterreinen, al kunnen hierin nog meer stappen gezet worden. De uitvoering van de actie-agenda is daarom nog niet afgerond. Zo is er niet voldoende inzicht in de kwetsbare functies en vindt er op dat vlak nog geen screening plaats. Wel is er in 2024 een lobby gestat om mogelijk te maken om voor kwetsbare provinciale functies een VOG-P (Verklaring Omtrent Gedrag-Politiegegevens) verplicht te stellen. Ook moet er nog een e-learning module over ondermijning ontwikkeld worden en is het structureel vergroten van de bewustwording een blijvend punt van aandacht.

9.3.1.2

Politieke ambtsdragers in de provincie Utrecht worden verder ondersteund in de omgang met agressie, intimidatie en grensoverschrijdend gedrag. Door het in dienst nemen van een coördinator veilig publieke taak wat blijkt uit het Manifest Weerbaar Bestuur Utrecht.

Resultaat:

Behaald

9.3.1.3

De Utrechtse gemeenten, in het bijzonder de kleinere gemeenten, worden verder ondersteund in de weerbaarheid tegen en de aanpak van ondermijning via diverse ondersteuningsprojecten.

Resultaat:

Behaald

9.3.1.4

De organisatie van de interne weerbaarheid in het kernteam interne weerbaarheid wordt verder uitgebouwd.

Resultaat:

Behaald

9.3.1.5

Het organiseren van diverse kennisbijeenkomsten over ondermijning en de Wet Bibob in samenwerking met het RIEC Midden-Nederland en andere partners.

Resultaat:

Behaald

9.3.1.6

Het bestendigen van de interprovinciale- en gemeentelijke samenwerking bij de toepassing van de Wet Bibob.

Resultaat:

Behaald

9.3.1.7 Het blijvend onder de aandacht brengen van de toepassingsmogelijkheden van de Wet Bibob binnen de provinciale domeinen.

Resultaat:

Behaald

9.3.1.8 Het implementeren van nieuwe wettelijke- en beleidsmatige ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de Wet Bibob.
Uitvoering geven aan ten minste 25 Bibob-onderzoeken.

Resultaat:

Behaald

9.4 Strategisch vermogen is groot

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot

Voor het vergroten van het strategisch vermogen van de provincie moeten we netwerken verder ontwikkelen en verbinding en samenwerking zoeken met partners, stakeholders en inwoners. Dit zorgt voor een betere positie en vergroot het draagvlak bij het realiseren van gewenste ontwikkelingen. We zetten hiervoor verschillende instrumenten in, zoals werkbezoeken, participatie en lobby. Ook de landelijke inzet van en samenwerking binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) is hierbij belangrijk.

De onderschrijving op dit beleidsdoel wordt vooral verklaard door het Innovatiebudget en het budget Utrecht Ontwikkelt. Hieruit was geld gereserveerd voor de incidentele dekking van de kosten in 2024 voor de Utrecht Academie. Deze dekking is echter dit jaar gevonden binnen programma 10, Overhead.

Meerjarendoelen en resultaten

9.4.1 Partners worden intensiever bij beleid, programma's en projecten betrokken

In 2024 is het participatiedashboard gelanceerd waarin de lopende participatieprojecten zijn opgenomen. Het betreffen trajecten waar de provincie initiatiefnemer is en trajecten waar de provincie aansluit bij een initiatief uit de samenleving. In het kader van uitnodigend besturen vindt er dialoog met de samenleving plaats.

In januari 2024 is een PUB sessie over participatie georganiseerd. Ook zijn de Staten geïnformeerd over de inpassing van het uitdaagrecht. In juni is het eerste participatiefestival georganiseerd, waar voorbeelden van participatieprojecten zijn gepresenteerd. Ook is de leidraad burgerberaad opgeleverd. Tijdens de PUB Sessie Stem van de Jeugd in september is de dialoog aangegaan met jongeren over provinciale thema's.

Het college van GS heeft in 2024 verschillende werkbezoeken gebracht aan gemeenten en andere grote stakeholders binnen de provinciale grenzen. Daarnaast is er in september een netwerkbijeenkomst georganiseerd waarbij het college van GS alle colleges van burgemeester en wethouders van de 26 Utrechtse gemeenten ontving.

9.4.1 Er hebben 15 tot 20 GS-werkbezoeken plaatsgevonden.

Resultaat:

Behaald

9.4.2 De dialoog met inwoners en samenwerkingspartners is innovatiever, transparant en overzichtelijk

In het licht van uitnodigend besturen wil de provincie frequent in contact zijn met inwoners. Onder de noemer dialoog met de samenleving is er onder meer op 4 november een lunchsessie (met inwoners, ondernemers en organisaties) georganiseerd.

9.4.2.1 We verdiepen onze kennis en kunde over online monitoring en het reageren en in gesprek zijn via sociale media.

Resultaat:

Behaald

9.4.2.2 Veel inzet vanuit communicatie gaat naar de gebiedsgerichte aanpak en de dialogen die daar plaats zullen vinden in het kader van het UPLG en de Omgevingswet.

Resultaat: Behaald

9.4.2.3 We intensiveren het aanbod aan training en advies om duidelijk en begrijpelijk te schrijven. We delen dilemma's en maken onze content interactief: we brengen de verhalen crossmediaal, we reageren vaker via webcare.

Resultaat: Behaald

9.4.3 De afstemming met stakeholders en inwoners is frequenter

Als middenbestuur werken we per definitie samen met onze gemeenten, stakeholders en inwoners. Door inwoners en stakeholders vroegtijdig te betrekken, is er meer begrip voor elkaar, wordt het draagvlak vergroot en passen projecten goed bij de wensen van de gebruikers. Dit sluit aan bij werken in de geest van de Omgevingswet.

9.4.3.1 Stakeholders en inwoners worden bijtijds betrokken bij projecten en geïnformeerd over onze besluiten en voorstellen.

Resultaat: Behaald

9.4.4 De regionale en lokale journalistiek heeft duurzaam een sterkere positie

De Stichting Mediafonds Utrecht heeft in 2024 twee rondes gehouden waarin subsidie is toegekend aan journalistieke projecten. In maart zijn veertien aanvragen ontvangen waarvan er zeven werden toegekend voor een totaalbedrag van 169.000 euro. In oktober zijn 12 projecten ingediend en is aan 6 projecten subsidie toegewezen voor in totaal 114.224 euro.

9.4.4.1 Journalisten en media in onze provincie kunnen aanvragen doen ter bevordering van de versterking van de lokale journalistiek bij de Stichting Mediafonds Provincie Utrecht.

Resultaat: Behaald

9.5 Regionale slagkracht sterk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)

De omvang en samenhang van verschillende maatschappelijke opgaven maken uitvoering ervan steeds complexer. Er is een sterk en wendbaar lokaal én provinciaal bestuur nodig, dat zich richt op het organiseren rondom die opgaven om de regionale slagkracht verder uit te bouwen. Wij zetten samen met de medeoverheden onze schouders eronder.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Europese verkenningstrajecten	Getal	12	12	25	13
Omschrijving:	Het aantal verkenningstrajecten voor Europese financiering dat jaarlijks wordt uitgevoerd.				
Toelichting verschil:	Het hoger uitgevallen aantal verkenningstrajecten is het resultaat van toegenomen zichtbaarheid van het team in de organisatie en de regio. Sommigen van die trajecten zullen ook pas tot aanvragen leiden in 2025 of later.				
Bron:	Intern (Cluster Europa)				

2 Europese financiering	Getal	4	4	4	0
Omschrijving:	Het aantal aanvragen voor Europese financiering per jaar.				
Toelichting verschil:					
Bron:	Intern (Cluster Europa)				

Meerjarendoelen en resultaten

9.5.1 Er ligt een (gezamenlijke) visie op regiovorming en er wordt conform die visie gehandeld.

Gemeenten, waterschappen en de provincie hebben elkaar nodig om de complexe maatschappelijke opgaven te realiseren. Het college van GS heeft op basis van externe signalen en mede door de evaluatie van programma Sterk Utrechts Bestuur het initiatief genomen voor een verkenning naar uitvoeringskracht en samenwerking in de provincie Utrecht. Deze verkenning wordt gedaan aan de hand van interviews met de 26 gemeenten, 4 waterschappen, 3 bestuurlijke regio's en de provincie Utrecht. In Q1 van 2025 worden de resultaten van deze verkenning gedeeld met provincie Utrecht en de partners. Aan de hand van de resultaten wordt gezamenlijk met de partners bepaald hoe hier een passend vervolg aan gegeven kan worden. Mogelijk leidt dit tot een doorontwikkeling en/of een nieuw programma Sterk Utrechts Bestuur.

9.5.1.1 Geactualiseerde visie en programma voor een succesvolle samenwerking, met heldere en slagvaardige rolverdeling en samenwerkingsafspraken.

Resultaat:

Behaald

9.5.2 Het beleid voor verbonden partijen is beter en wordt conform uitgevoerd

Door een personeelstekort is de aandacht volledig gericht op de actuele dossiers. De nieuwe methodiek om samenwerkingsrelaties in beeld te brengen is nog niet volledige geïmplementeerd.

9.5.2.1 De evaluaties van de samenwerkende partijen worden conform het evaluatierooster uitgevoerd.

Resultaat:

Deels behaald

Door een personeelstekort is het evaluatierooster niet conform planning uitgevoerd. De aandacht ging uit naar de lopende zaken. In 2025 worden alle verbonden partijen geëvalueerd.

9.5.3 De relatie met de Europese Unie draagt meer bij aan de realisatie van provinciale beleidsdoelstellingen

2024 was een atypisch jaar in de Europese besluitvorming. Door de verkiezing van een nieuw Europees Parlement en de vorming van een nieuwe Europese Commissie heeft de Europese wetgevingsmachine meer dan een half jaar goeddeels stilgelegen. Dit vond ook zijn weerslag in de activiteiten van het Europees Comité van de Regio's. Desalniettemin hebben we in 2024 6 signaleringen, 5 position papers en 7 BNC-fiches (beoordeling van nieuwe commissievoorstellen (BNC) opgeleverd.

We hebben 25 verkenningstrajecten uitgevoerd en 4 nieuwe Europese subsidies aangevraagd. In 2024 waren we verder betrokken bij de uitvoering van 10 Europees gefinancierde projecten. Daarnaast organiseerden we twee themabijeenkomsten omtrent Europese subsidiemogelijkheden vanuit het European Funding Network Utrecht.

In 2024 hebben wij verder weer veel collega's en stakeholders mogen familiariseren met het nut en de noodzaak van Europese samenwerking. Daartoe hebben wij onder meer twee keer een 'Leergang Europees Werken' georganiseerd, een lezing georganiseerd voor de Dag van Europa, ontvingen we een grote delegatie politici uit de Deense regio Sjaelland, organiseerden we een PUB 'Europa in de provincie', bijgedragen aan de organisatie van 'Europa talkshows' in TivoliVredenburg in het kader van de Parlementsverkiezingen en een bijzonder werkbezoek van GS en PS aan de European Week of Regions and Cities.

9.5.3.1 Nieuwe provinciale Europastrategie.

Resultaat:

Behaald

9.5.3.2 Beïnvloeding Europese wet- en regelgeving.

Resultaat: Behaald

9.5.3.3 Deelname aan Europese projecten en netwerken.

Resultaat: Behaald

9.5.3.4 Doorontwikkeling Utrechtse community of practice (inclusief 2e editie EU-leergang).

Resultaat: Behaald

9.5.3.5 EU-scan per prioritaire opgave (EU-kansenkaart).

Resultaat: Behaald

9.5.3.6 Ambtelijk en/of bestuurlijk werkbezoek Brussel.

Resultaat: Behaald

9.5.3.7 Regionale voorlichtingsbijeenkomsten over relevante Europese ontwikkelingen.

Resultaat: Behaald

9.5.3.7 Nieuwe afspraken over samenwerking en belangenbehartiging op (inter)regionaal - en nationaal niveau.

Resultaat: Behaald

9.5.4 De Staat van Utrecht is van niveau en beter afgestemd op de gebruikers

De data en analyses over diverse thema's in de Staat van Utrecht (regionale kennisbron met informatie over de provincie Utrecht en alle 26 Utrechtse gemeenten) geven een beeld van het woon-, werk- en leefklimaat van de provincie en de 26 Utrechtse gemeenten. Het is daarmee voor veel partijen (beleidsmakers, bestuurders en maatschappelijke organisaties) een belangrijke informatiebron.

In 2024 is de databank doorlopend geactualiseerd, zijn 47 nieuwe themateksten toegevoegd en is er – in plaats van een special – een module Brede Welvaart op de website gepubliceerd. De module Brede Welvaart vertelt het verhaal achter breed welvaartsbeleid, bevat een eigen brede welvaartsmonitor met 32 indicatoren voor de provincie Utrecht volgens het klavervier model en biedt een bibliotheek met brede welvaartsonderzoeken op regionaal gebied aan (zie ook 3.9 Brede Welvaart). In 2024 is het aantal volgers op LinkedIn en abonnees op de nieuwsbrief gegroeid. Ten opzichte van 2023 zijn de bezoekersaantallen met 18% toegenomen en de tijd die bezoekers op een pagina doorbrengen met 10% toegenomen.

9.5.4.1 Data en analyses zijn geactualiseerd en waar mogelijk aangevuld.

Resultaat: Behaald

9.5.4.2 Een nieuwe special is gemaakt en gepubliceerd.

Resultaat: Behaald

9.5.4.3 De database en website zijn meer geraadpleegd dan vorige jaren.

Resultaat: Behaald

9.5.5 Het strategisch vermogen van de organisatie en lobbykracht is sterker

In 2024 is de unit strategie en kennis van start gegaan. Er is gewerkt aan het verbeteren van de beleidscyclus (naar aanleiding van de adviezen van de commissie Janssen) en er is een meerjarig proces gestart om te komen tot duurzaam financieel evenwicht. Met de start van de strategisch inhoudelijk managers is er een platform ontstaan waarmee samengewerkt wordt aan versterken strategisch handelen door sturing op samenhang en toekomstgerichtheid.

De lobbykracht is versterkt door een betere bundeling van de regionale krachten. Dit gebeurt steeds vaker onder de vlag van de Metropoolregio Utrecht, ook in combinatie met de Economic Board Utrecht.

9.5.5.1 Herijking Public Affairs agenda.

Resultaat:

Deels behaald

Om goed aan te sluiten bij de ontwikkelingen in Den Haag is er besloten om de herijking van de PA-agenda voor 2025 met een paar maanden uit te stellen. Inmiddels wordt er steeds meer duidelijk over de realisatie van het regeerprogramma dat op 13 september 2024 is gepresenteerd, en is de tijd rijp om de PA-agenda daarop aan te passen. De bedoeling is dan ook om de herijking van de PA-agenda in de komende maanden te voltooien.

9.5.5.2 Utrechtse aandachtspunten verankeren in plannen nieuw kabinet.

Resultaat:

Deels behaald

Het kabinet-Schoof is een extraparlamenteair kabinet. Dit heeft geresulteerd in het feit dat de plannen van dit kabinet voornamelijk kaderstellend zijn opgenomen in het regeerprogramma. In de komende jaren zullen de plannen van dit kabinet stap voor stap worden uitgewerkt. Het streven is om daarbij de Utrechtse aandachtspunten een plek te geven. Daarmee gaat het hier om een doorlopend proces dat de komende jaren de aandacht nodig heeft.

9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet

Met interbestuurlijk toezicht (IBT) dragen wij bij aan een sterk en krachtig openbaar bestuur in de provincie Utrecht. We houden toezicht op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door alle Utrechtse gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen. Dit doen we op de domeinen financiën, informatiebeheer, omgevingsrecht (Omgevingswet, erfgoed, monumenten en ruimtelijke ordening), huisvesting vergunninghouders en water. We blijven IBT zoveel mogelijk verbinden met de lijnen van het Programma Sterk Utrechts Bestuur. Hiermee vergroten we de impact van onze wettelijke toezichttaak.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 IBT-interventie	Getal	3	0	12	12
Omschrijving:	Het aantal (van totaal aantal) toezichtontvangers waarbij de IBT-interventieladder trede 3 (actief toezicht) of hoger (juridische interventie) voor één of meer toezichtgebieden wordt toegepast.				

Toelichting verschil:	Het aantal uit de begroting (0) is het streefcijfer, namelijk zo min mogelijk gemeenten onder actief toezicht. In 2024 stonden in totaal 12 gemeenten onder actief toezicht op de toezichtdomeinen IBT huisvesting vergunninghouders (5), IBT omgevingsrecht (6) en IBT informatiebeheer (1). Daarvan werden 3 gemeenten in 2024 ook weer afgeschaald naar regulier toezicht. De verslechtering van de financiële positie van de gemeenten en de groeiende druk op de woningmarkt hebben een negatief effect op de uitvoering van de wettelijke taken door gemeenten. Hierdoor kwamen meer gemeenten onder actief toezicht en werd een intensievere toezichtrol (interventie bij actief toezicht) nodig.				
Bron:	Intern (cluster IBT)				
2 IBT-preventief financieel toezicht (V-10)	Getal	0	0	0	0
Omschrijving:	Het aantal (van totaal aantal) gemeenten onder preventief toezicht (verplichte indicator BBV/2019:1)				
Toelichting verschil:					
Bron:	BBV/2019:1				
3 IBT-themaonderzoek	Getal	1	2	1	1
Omschrijving:	Aantal uitgevoerde IBT-thema-onderzoeken of reality checks				
Toelichting verschil:	De voorgenomen thema-onderzoeken naar de actualiteit van de archeologische waardenkaarten en naar externe veiligheid in bestemmingsplannen zijn door noodzakelijke herprioritering binnen de IBT-taken en door de invoering van de Omgevingswet niet uitgevoerd. Wel is een landelijk thema-onderzoek naar de kwaliteitscriteria uitgevoerd, waarvan de afronding begin 2025 is gepland.				
Bron:	Intern (cluster IBT)				

Meerjarendoelen en resultaten

9.6.1 De wettelijke toezichtstaak is beter en efficiënter uitgevoerd

9.6.1.1 Toezichtbeslissingen op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen zijn voorbereid en opgesteld, waarbij meer maatwerk (quickscans waar mogelijk en verantwoord) wordt toegepast. Uitkomsten zijn gepubliceerd op de IBT-kaart.

Resultaat: Behaald

9.6.1.2 Bijbehorende monitoringstrajecten en interventies zijn uitgevoerd. Bij huisvesting vergunninghouders vinden deze trajecten en interventies plaats op basis van het nieuwe aanvullende beleidskader IBT huisvesting vergunninghouders.

Resultaat: Behaald

9.6.1.3 (Regio)Bijeenkomsten zijn georganiseerd per toezichtgebied over relevante onderwerpen om kennisdeling tussen gemeenten te stimuleren.

Resultaat: Behaald

9.6.1.4 De vernieuwde informatieafspraken met de toezichtontvangers (IBT-verordening) zijn geïmplementeerd.

Resultaat: Behaald

9.6.1.5 Het Beleidskader IBT Provincie Utrecht 2025-2028 is vastgesteld.

Resultaat: Deels behaald

Het nieuwe Beleidskader IBT is in 2024 in concept gereed en voor een eerste keer voorgelegd aan GS en aan een externe klankbordgroep waarin een aantal Utrechtse gemeenten zitting hebben. Om deze laatste afstemming zorgvuldig te kunnen doen, is vaststelling van het nieuwe Beleidskader iets vertraagd. Afronding (BBOT, formele vaststelling door GS en informeren van PS) is gepland in eerste kwartaal 2025. Deze vertraging heeft overigens geen gevolgen voor de uitvoering van de toezichttaak, die op de verschillende domeinen voortgezet wordt op basis van het huidige IBT-beleidskader, totdat het nieuwe kader is vastgesteld.

9.6.1.6 De IBT-klachtenprocedure is, afgestemd met de provinciebrede klachtenafhandeling, geoptimaliseerd.

Resultaat:

Deels behaald

De IBT-klachtenprocedure wordt zodanig aangepast aan de provinciebrede klachtenafhandeling zodat het voor burgers duidelijker wordt met welke klachten of signalen men waar terecht kan. Dit bevordert een snellere klachtafhandeling. Er zijn eind 2024 afspraken gemaakt over één centraal klachtenloket via de provinciale website. Dit wordt in het eerste kwartaal van 2025 gerealiseerd.

9.6.2 Verticaal toezicht en horizontale controle zijn aangepast aan de landelijke Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht

Het voorgenomen thema-onderzoek naar archeologische waardenkaarten is door herprioritering binnen de IBT-taken in 2024 niet uitgevoerd. Omdat per maart 2025 met middelen vanuit het Rijk een iets ruimere structurele invulling van het IBT erfgoed mogelijk wordt, wordt dit thema onderdeel van het systematische toezicht dat op het domein erfgoed uitgevoerd gaat worden. Het geplande thema-onderzoek externe veiligheid in bestemmingsplannen wordt vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waardoor gemeenten tot 2032 de tijd hebben om een omgevingsplan vast te stellen, niet uitgevoerd. Wel is een landelijk thema-onderzoek naar de kwaliteitscriteria uitgevoerd, waarvan de afronding begin 2025 is gepland. Zie ook indicator 3.

9.6.2.1 Thema-onderzoeken op de verschillende toezichtgebieden (in ieder geval omgevingsrecht en informatiebeheer) worden voorbereid en/of uitgevoerd. Voor IBT-omgevingsrecht is dit in ieder geval een onderzoek naar de actualiteit van de archeologische waardenkaarten bij de Utrechtse gemeenten en de voorbereiding van het thema-onderzoek 'Externe veiligheid in bestemmingsplannen/omgevingsplannen'.

Resultaat:

Deels behaald

zie 9.6.2

9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief

Een aantal ambities geldt voor de hele organisatie. Het gaat dan om opgaven die organisatiebreed raken aan veel verschillende beleidsprogramma's. Om inzicht in de voortgang van deze opgaven te geven zijn aparte doelstellingen opgenomen. Het apart benoemen van deze brede thema's maakt de concernbrede aansturing krachtig en effectief.

Meerjarendoelen en resultaten

9.7.1 De Sociale Agenda is beter zichtbaar en uitvoerbaar binnen de Provinciale programma's en op een aantal sociale thema's aanvullend op gemeenten en andere organisaties

De doelen van de Sociale Agenda zijn vertaald naar drie ambities: 1. Sociaal DNA van de provincie (toepassing sociale bril in het werk); 2. Inclusieve provincie (bijdragen aan gelijke kansen voor inwoners vanuit onze provinciale rol); 3. Inclusieve organisatie (bijdragen aan een meer diverse en meer inclusieve organisatie). Het bereiken van de doelstellingen en het daarmee borgen van de Sociale Agenda heeft een planning tot en met 2027.

In 2024 is voortgebouwd op de eerste beweging van het programma in 2023. Mede door capaciteitsproblemen, wisseling in medewerkers en de toevoeging van extra werkzaamheden aan het programma zijn de resultaten niet wat beoogd was voor 2024. Bij de Zomernota 2024 is de planning aangepast om hierop bij te kunnen sturen. Dit geldt met name voor 'Sociaal DNA van de provincie'. De samenwerking met externe partijen op het gebied van antidiscriminatie, regenboogbeleid, toegankelijkheid en dergelijken loopt goed, alsmede de samenwerking met gemeenten. Ook de interne samenwerking op het gebied van diversiteit en inclusie binnen de organisatie loopt. Het komend jaar zullen we dit verstevigen.

9.7.1.1 Sociaal DNA van de provincie:
Uitvoeren implementatieplan (opschalen van het aantal sociale bril sessies en communicatie over het toepassen van de sociale bril (inclusief werkwijze invullen van de sociale bril paragraaf in de Statenvoorstellen).

Resultaat:

Deels behaald

Bij de Zomernota 2024 is vanwege capaciteitsgebrek het aantal geplande sessies verminderd van 15 naar 6. Wegens oplopend capaciteitsgebrek zijn er in 2024 4 sessies uitgevoerd, voor zowel teams en clusters als voor een aantal jonge ambtenaren uit verschillende afdelingen.

9.7.1.2 Sociaal DNA van de provincie:
Opstellen dashboard o.b.v. bestaande monitors t.b.v. meetbaarheid en zichtbaarheid resultaten Sociale Agenda.

Resultaat:

Deels behaald

De activiteiten met betrekking tot 'Sociaal DNA van de Provincie' worden bijgehouden in de algemene resultaten van de Sociale Agenda, en niet specifiek voor deze ambitie. Met betrekking tot 'de inclusieve organisatie' wordt er een dashboard bijgehouden door HRO.

9.7.1.3 Inclusieve provincie:
Uitvoering VN Verdrag Handicap (implementatieplan uitvoeren).

Resultaat:

Behaald

9.7.1.4 Inclusieve provincie:
Aanpak Laaggeletterdheid (opstellen en uitvoeren aanpak samen met Cultuur & Erfgoed).

Resultaat:

Behaald

9.7.1.5 Inclusieve provincie:
Bijdragen aan brede aanpak van discriminatie (stimuleren antidiscriminatiebeleid van gemeenten via leernetwerkbijeenkomsten, bewustwording genereren via de Issuekalender, steunen van en samenwerking met antidiscriminatievoorziening Art1MN).

Resultaat:

Behaald

9.7.1.6 Inclusieve provincie:
Utrecht Regenboogprovincie (borging project SchoolsOUT, bewustzijn genereren via de Issuekalender, deelname aan de Pride 2024, deelname aan interprovinciaal overleg).

Resultaat:

Behaald

9.7.1.7 Inclusieve organisatie: Advisering bij verdere uitvoering van Aanpak Diversiteit en Inclusie.

Resultaat:

Behaald

9.7.2 Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal

In 2024 is gewerkt aan het opstellen van de [Middellangetermijnstrategie Circulaire samenleving 2025 – 2035](#). Dit document is in december vastgesteld door Provinciale Staten. Om tot dit besluit te komen is gewerkt aan het opbouwen van een breed maatschappelijk netwerk van kennisinstellingen, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven die zich bezig (willen) houden met de transitie naar een circulaire samenleving. Ook binnen de organisatie vindt integrale afstemming plaats met diverse thema's zoals energietransitie, de herziening van de omgevingsvisie, klimaatadaptatie, de biobased (ver)bouwketen, duurzaam inkopen en duurzame mobiliteit. Daarmee is de basis gelegd voor de realisatie van de middellange termijnstrategie.

9.7.2.1 De grondstoffenmonitoring is doorontwikkeld en biedt meer inzichten, zowel voor de eigen organisatie als voor externe partijen.

Resultaat:

Behaald

9.7.2.2 De uitvoering van Programma Circulair Midden-Nederland in samenwerking met alliantie Cirkelregio.

Resultaat:

Behaald

9.7.2.3 Utrecht, platform Groene Hart Werkt! en Living Lab Regio Foodvalley Circulair. De middellange termijnstrategie circulaire samenleving is opgesteld, passend bij de aanbevelingen n.a.v. het onderzoek Circulaire Economie van de Randstedelijke Rekenkamer.

Resultaat:

Behaald

9.7.2.4 Organisatiebreed zijn er mogelijkheden geboden om het kennisniveau op het gebied van circulariteit toe te laten nemen.

Resultaat:

Behaald

9.7.2.5 Er zijn inzichten verschaft m.b.t. de mogelijkheden om circulariteit meer te integreren in de werkzaamheden van de organisatie en de relatie met buiten.

Resultaat:

Behaald

9.7.2.6 Effectindicatoren zullen worden onderzocht t.b.v. de programmabegroting.

Resultaat:

Behaald

9.7.2.7 Als overkoepelend thema bezien we de diverse opgaven in samenhang en werken samen waar synergie het mogelijk maakt kansen te pakken en de impact te vergroten. Specifiek doen we dat met de concernopgave Klimaat Centraal.

Resultaat:

Behaald

9.7.3 De transitie naar een klimaatneutrale samenleving wordt concernbreed beter verankerd en gemonitord

Eind 2024 zijn de programma's Klimaat Centraal en Circulaire Samenleving samengebracht onder één programmamanager. Klimaat Centraal en Circulaire Samenleving opereren als één team bij belangrijke thema's zoals de herziening van de Omgevingsvisie, de biobased (ver)bouwketen of duurzaam inkopen en werken structureel en op vaste momenten samen aan projecten zoals Europese subsidietrajecten, data en monitoring en CO₂-vastlegging.

In november 2024 is [De Utrechtse Klimaataanpak: Naar netto nul](#) vastgesteld. Hierin is beschreven op welke wijze de provincie haar klimaatdoelen wil gaan behalen. Een uitvoeringsagenda voor 2025 en verder, met daarin een thematische projectaanpak per klimaatactie, is onderdeel van de klimaataanpak. De eerste acties zijn inmiddels in gang gezet.

De provincie werkt met interne klimaattafels (sectoren), naar voorbeeld van het Rijk. Uitvoering van klimaatmaatregelen vindt plaats binnen deze sectoren. Om de synergie tussen de sectoren en verschillende klimaatthema's te versterken is klimaatmitigatie in 2024 onderdeel gemaakt van de P&C cyclus: klimaat heeft een vaste plek gekregen in de begroting, in de jaarstukken en wordt verder ondersteund met ambtelijke en bestuurlijke klimaatgesprekken waarin prioriteiten worden gesteld ten aanzien van de manier waarop de klimaatdoelen worden gehaald. In 2025 wordt deze cyclus voor het eerst volledig toegepast.

9.7.3.1 Een verdere uitbreiding en verfijning van de klimaatdashboards (klimaatmonitor provincie Utrecht), tot op gemeentelijk niveau en met een betere uitleg van de cijfers en de context waarin deze worden gebruikt.

Resultaat:

Behaald

9.7.3.2 Een klimaatparagraaf in de begroting 2025 om de trends t.a.v. de emissies van broeikasgassen (uitgedrukt in CO₂) inzichtelijk te maken. Dit is nog relatief nieuw en de methodiek en indicatoren die we opnemen in de klimaatparagraaf zijn nog in ontwikkeling. We zien de opzet van deze paragraaf als een groeimodel.

Resultaat:

Behaald

9.7.3.3 In 2023 vindt onderzoek plaats naar de wijze(n) waarop CO₂-beprijzing als instrument kan worden ingezet t.b.v. de uitstoot van de eigen organisatie. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek wordt hier in 2024 opvolging aan gegeven.

Resultaat:

Behaald

9.7.3.4 Er wordt bekeken hoe de concernprogramma's Klimaat Centraal en Circulaire Samenleving meer samenhang kunnen krijgen.

Resultaat:

Behaald

9.7.3.6 De concernopgave Klimaat centraal loopt eind 2024 af. In 2024 zal een voorstel worden gedaan op welke wijze onze klimaatambities vanaf 2025 het beste kunnen worden geborgd.

Resultaat:

Behaald

9.7.3.6 Implementatie van de Uitgangspuntennotitie 'Naar Netto Nul' zal in 2024 plaatsvinden.

Resultaat:

Behaald

9.7.4 Het beleid is beter met data onderbouwd

De concernopgave "Slimmer met Data" is per 1 mei 2023 beëindigd en overgedragen aan de lijnorganisatie. Er is geen separaat budget meer aan dit beleidsdoel gekoppeld. Vervolgactiviteiten zijn ondergebracht bij het begrotingsdoel 10.2.3 "Versterken en versnellen digitalisering bedrijfsprocessen".

9.8 Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.8 Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde

De provinciearchivaris bij Het Utrechts Archief (HUA) heeft op basis van de Archiefwet 1995 twee wettelijke taken: toezicht houden op de informatiehuishouding bij de provinciale organisatie en haar samenwerkingsverbanden, en beheren van historische archieven die in de provinciale archiefbewaarplaats bewaard worden. Het beheer van de oudere archieven is belegd bij HUA; zie Verbonden Partijen. Dit beleidsdoel heeft verbinding met het programma's Samenwerken & Dossiers en Wet open overheid (Woo), CIO Office en het strategisch informatiebeheer overleg (SIO) van de provincie. De beleidsdoelen van HUA voor de provincie zijn uitgewerkt in het meerjarenbeleidsplan van HUA voor 2021-2024.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Actief openbaar publiceren	Getal	4	5	7	2
Omschrijving:	Aantal documentatiecategorieën onder artikel 3.3 Wet open overheid, waarvoor de PU de procedures en voorzieningen gerealiseerd heeft om actief openbaar te publiceren.				
Toelichting verschil:	Het zijn er twee meer geworden dan begroot.				
Bron:	Intern				
2 Beheren en delen provinciale organisatie	Getal	100	100	100	0
Omschrijving:	Aantal teams dat de vernieuwde werkwijze voor het beheren en delen van provinciale informatie heeft doorgevoerd (aansluiting op Teams/SharePoint)				
Toelichting verschil:					
Bron:	Intern				

Meerjarendoelen en resultaten

9.8.1 Provinciale informatie is beter en duurzamer beschikbaar, toegankelijk en we publiceren actief openbaar

De contactfunctionaris voor de Wet open overheid (Woo) wordt in het eerste kwartaal van 2025 ingevuld. Er is in de tweede helft van 2024 gewerkt aan een interne communicatiecampagne die in het eerste kwartaal van 2025 wordt gelanceerd. Veel Woo-informatie wordt inmiddels gepubliceerd via de website.

In april 2024 is het kwaliteitssysteem informatiebeheer vastgesteld. Er zijn pilot-nulmetingen uitgevoerd in overleg met het strategisch informatieoverleg (SIO) en de archivaris. Na goedkeuring is gestart met formele implementatie van het kwaliteitssysteem. Bij 58 teams/programma's is de nulmeting afgenomen en wordt gewerkt aan betere bewustwording van het belang van informatiebeheer voor zowel medewerkers als teamleiders. Hierover wordt een jaarverslag gemaakt, als bijlage bij het jaarverslag van de archivaris aan het bestuur. In het laatste kwartaal was een plan in ontwikkeling voor het inlopen van de achterstanden in vernietiging, vervanging en overbrenging.

Eind 2024 werd de hernieuwde aanbesteding afgerond voor het archiveren van de provinciale websites. Er is een impactanalyse met Het Utrechts Archief uitgevoerd om in kaart te brengen wat er nodig is voor overbrenging van digitaal archief op het gebied van organisatie, inhoud en techniek. Deze resultaten worden in een rapport bijeengebracht in eerste kwartaal 2025.

9.8.1.1 Aanwijsbare verbeteringen op het gebied van informatiebeheer in onze informatiehuishouding

Resultaat:

Deels behaald

In 2024 hebben experts binnen de provincie kwaliteitstoetsen uitgevoerd op onze informatiehuishouding. Daar gaan we komende jaren mee door, zodat we voor de hele organisatie in beeld krijgen welke risico's we lopen als het niet op orde is. Hiervoor hebben we het 'Kwaliteitssysteem informatiebeheer' vastgesteld. Beter informatiehuishouding zorgt er ook voor dat we beter voldoen aan de Wet open overheid. De provinciearchivaris gaat komende jaren als toezichthouder volgen of de adviezen van die kwaliteitstoetsen goed worden opgevolgd.

Wat heeft het gekost?

9 Bestuur	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Vershil
9-1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk (nieuw)	-7.071	-8.197	-8.370	-9.473	-1.104
9-2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces	-140	-60	-60	-60	0
9-3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	-691	-861	-855	-1.021	-166
9-4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot	-1.659	-2.325	-2.875	-2.636	239
9-5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)	-2.595	-2.815	-3.440	-3.357	83
9-6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet	-1.011	-1.101	-1.152	-1.141	11
9-7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief	-2.214	-2.053	-2.681	-2.789	-109
9-8 Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde	-801	-796	-815	-832	-17
Totaal exploitatie	-16.182	-18.208	-20.248	-21.311	-1.063
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	0	0	35	35	0
Toevoegingen	0	0	31	-283	-314
Totaal mutaties reserves	0	0	66	-248	-314
Saldo na bestemming	-16.182	-18.208	-20.182	-21.559	-1.377

Toelichting belangrijkste verschillen

De onderbouwende stukken van de voorziening pensioenen GS-leden zijn in januari 2025 van APG ontvangen. De actualisatie zorgt voor een overschrijding van de lasten.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.9 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Fonds ontwikkeling PU	0	0	35	35
Meerjarige projecten	283	283	0	0
Verschuiving tussen programma's	-314	0	0	0
Totaal	-31	283	35	35

Verbonden partijen

- Het Utrechts Archief
- Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
- Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)
- Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.
- Vitens NV
- Inter Provinciaal Overleg (IPO)
- Huis der Nederlandse Provincies (HNP)
- Randstedelijke Rekenkamer (RRK)

10. Overzicht overhead

Programmadoel

Om Provinciale Staten op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorgeschreven dat in de begroting op een centrale plek de totale kosten van overhead worden opgenomen. De overhead wordt dus niet aan de afzonderlijke programma's toegerekend.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning	Budget
10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust	 Behaald	 Behaald	 Niet behaald
10.1.1 Versterken en blijvend ontwikkelen van de financiële functie	 Behaald	 Behaald	
10.1.2 Versterken van de juridische functie	 Behaald	 Behaald	
10.1.3 Opstellen en daarna uitvoeren van programma 'Versterken subsidieloket'	 Niet behaald	 Niet behaald	
10.1.4 Versterken van de inkoopfunctie en organiseren van centraal contractmanagement	 Behaald	 Behaald	
10.1.5 Versterken informatiebeveiliging en privacybescherming	 Behaald	 Deels behaald	
10.1.6 De provincie is digitaal goed toegerust en flexibel	 Deels behaald	 Deels behaald	
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam	 Behaald	 Behaald	 Niet behaald
10.2.1 Tijdig starten en afronden P&C-producten; zijnde de Jaarrekening, de Zomernota, de Kadernota en de Begroting. Versterken rol Provinciale Staten bij totstandkoming en verbeteren communicatie rondom deze producten	 Behaald	 Behaald	
10.2.2 Versterken HRM-functie en blijvend ontwikkelen inclusieve organisatie en medewerkers.	 Behaald	 Behaald	
10.2.3 Versterken en versnellen digitalisering bedrijfsprocessen	 Deels behaald	 Deels behaald	
10.2.4 Goede huisvesting en verduurzamen eigen vastgoed	 Behaald	 Behaald	
10.3 De communicatie is goed en modern	 Behaald	 Behaald	 Behaald

10.3.1 Inwoners en bedrijven zijn beter geïnformeerd over beleidsvoornemens, concrete plannen en projecten en hebben meer mogelijkheid tot beïnvloeding van beleid en projecten.			
	Behaald	Behaald	
10.3.2 Doorontwikkelen communicatiemiddelen op basis van nieuwe technieken			
	Behaald	Behaald	
10.3.3 De jaarrekening en begroting beter toegankelijk maken voor het Utrechtse publiek en actiever communiceren over de financiële positie en ontwikkelingen binnen de provincie.			
	Behaald	Behaald	
10.3.4 Vergroten van de zichtbaarheid van het werk van de provincie (corporate communicatie), zodat inwoners weten aan welke opgaven de provincie werkt en wat ze wil bereiken.			
	Behaald	Behaald	
10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal			
	Behaald	Behaald	Niet behaald
10.4.1 Uitvoeren van concerncontrol waaronder het adviseurschap van de Financiële Auditcommissie.			
	Behaald	Behaald	
10.4.2 Versterken van Verbijzonderde Interne Controle (VIC)			
	Behaald	Behaald	

Wat hebben we gedaan?

10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust

Het doorontwikkelen van de planning-en-controlcyclus en het kwalitatief verbeteren van de P&C-producten is een continu proces. Alle domeinen staan voor de opdracht om realistisch te begroten, volgens de aangenomen motie Wijntjes, waardoor onderbesteding wordt teruggedrongen en beoogde doelen worden gehaald binnen de gestelde begroting.

De P&C-producten zijn in 2024 tijdig afgerond en opnieuw herijkt samen met de FAC vanuit de Commissie Janssen. Het initiatiefvoorstel vanuit de commissie Janssen is in juni 2024 door PS vastgesteld en uitgewerkt voor de cyclus van 2025. De programmabegroting is daarmee het eerste product wat in lijn is met dit advies. Tevens is de planning voor 2025 herijkt op basis van de nieuwe cyclus en het nieuwe vergaderschema van de Staten. Bovendien is de communicatie bij de P&C-producten geëvalueerd en opnieuw ingericht voor 2025. In 2024 is SAP/4 HANA live gegaan en de nazorgfase is afgerond. In 2025 zal de software verder geoptimaliseerd worden evenals realtime rapportages.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Afgehandelde subsidieaanvragen	%	25	95	60	35
Omschrijving:	Afgehandelde subsidieaanvragen binnen 13 weken.				
Toelichting verschil:	Cluster Subsidies heeft in afstemming met de beleidsafdelingen extra capaciteit ingezet om nieuwe aanvragen binnen de geldende termijnen te kunnen afhandelen. Dit heeft erin geresulteerd dat 60% van de nieuwe aanvragen is afgehandeld binnen de wettelijke termijn. Daarmee is er sprake van een stijgende lijn. Verder zijn de opgelopen achterstanden geanalyseerd en aangepakt. De rapportage over de terugloop van het aantal achterstandsdossiers wordt maandelijks gedeeld met betreffende gedeputeerde. PS zal uiterlijk 1 september 2025 via de reguliere P&C-producten worden geïnformeerd over de voortgang.				
Bron:	Subsidieregistratie systeem (SRS)				
2 Privacybescherming	%	94	94	98,6	4,6
Omschrijving:	Het percentage van de leveranciers waarmee een verwerkingsovereenkomst is gesloten over het gebruik van data. Het zijn overeenkomsten tussen provincie en andere partijen, die onze (persoons)gegevens verwerken voor een bepaald doel, zoals wegenbelasting of salarisverwerking.				
Toelichting verschil:	Er zijn 71 verwerkers in het register opgenomen. Met 70 daarvan is een verwerkingsovereenkomst afgesloten.				
Bron:	Rapportage AVG				
3 Factuurbetaling: 95% van de facturen wordt binnen 30 dagen betaald	%	98,6%	95%	97,7%	2,7%
Omschrijving:					
Toelichting verschil:	Meer verwerkt dan begroot, ondanks dat het percentage iets lager ligt ten opzichte van 2023. Dit komt door overstap naar nieuw financieel systeem, waarbij de eerste maanden het verwerken van facturen nog geoptimaliseerd moest worden.				
Bron:	SAP en Power BI				

Meerjarendoelen en resultaten

10.1.1 Versterken en blijvend ontwikkelen van de financiële functie

Eventuele toelichting (afhankelijk van voortgang activiteit en planning) is opgenomen bij meerjarendoel 10.2.1, volgens inrichting van de programmabegroting 2024.

10.1.2 Versterken van de juridische functie

Zoals gemeld in de programmabegroting zijn er in het jaar 2024 geen nieuwe acties ingezet op dit thema.

10.1.3 Opstellen en daarna uitvoeren van programma 'Versterken subsidieloket'

Om de afhandeling vlotter te laten verlopen heeft het cluster Subsidies een gericht plan van aanpak opgesteld, waarbij opgelopen achterstanden fasegewijs worden ingehaald. Nieuwe aanvragen zijn, zoveel mogelijk, binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Daarnaast is een project in voorbereiding met als doel dat de digitale subsidieaanvragen direct kunnen worden ingelezen in het subsidiesysteem, zodat aanvragen sneller in behandeling kunnen worden genomen.

Een aantal wijzigingen in de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 2022 (besluit PS: 13-11-2024) waren nodig om het subsidieproces verder te optimaliseren. In 2025 treden de wijzigingen in werking. Daarnaast is een subsidiekalender opgesteld en een inzetplanning voor 2025. De verbeteringen moeten in 2025 leiden tot een significante stijging van het percentage. Tevens willen we de achterstanden op dossiers verder beperken en voorkomen dat we opnieuw achterstanden gaan oplopen. Het effect dat we hiermee willen bereiken is dat we zowel voor interne collega's als externe partners meer betrouwbaar zijn en grip hebben op de uitvoering van subsidiedossiers. Hiermee werken we toe naar een structurele oplossing om de huidige werkwijze te verbeteren: een toets aan de voorkant of de gevraagde uitvoeringscapaciteit voor regelingen en openstelling daarvan beschikbaar is.

10.1.4 Versterken van de inkoopfunctie en organiseren van centraal contractmanagement

De toelichting op dit meerjarendoel is tekstueel verwerkt in paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering van deze jaarrekening.

10.1.5 Versterken informatiebeveiliging en privacybescherming

Medewerkers kunnen met hun (advies)vragen terecht bij de loketten van Informatieveiligheid en Privacy. Adviezen kunnen leiden tot Quick Scans, risicoanalyses, Data Protectie Impact Assessments (DPIA) of het opstellen van verwerkersovereenkomsten of andere soorten (gegevensdelings)overeenkomsten. Vanuit Informatieveiligheid en Privacy zijn er gezamenlijke opleidings- en awarenessactiviteiten uitgevoerd. Belangrijk onderdeel hiervan is de e-learningmodule.

In 2024 zijn er 27 datalekken gemeld. Awareness rondom datalekken (hoe te voorkomen en wat te doen als er toch een datalek is) komt jaarlijks terug. Verder is er vanuit informatieveiligheid gewerkt aan maatregelen uit Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2.0 en de Network and Information Security directive (NIS2) die beiden in 2025 van kracht zullen worden. Deze maatregelen vragen continu aandacht. Vanuit privacy lag de focus op verdere groei van het privacy volwassenheidsniveau.

10.1.6 De provincie is digitaal goed toegerust en flexibel

In 2024 is een start gemaakt met het uitwerken van een programma voor een toekomstbestendig IT-fundament. Door wisseling van projectmanagers en beperkte beschikbare capaciteit lopen we achter op de planning.

10.2 Organisatie daadkrachtig, wendbaar

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam

Om alle maatschappelijke doelen te realiseren is het van belang dat de provinciale organisatie daadkrachtig is, wendbaar kan inspelen op veranderende omstandigheden en ontwikkelingen en daarbij altijd duurzaam handelt.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Medewerkers met afstand tot arbeidsmarkt.	%	15,76 fte	26,7 fte	16 fte	10,7 fte
Omschrijving:	Het percentage medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt of via de Participatiewet dat bij de provincie in dienst is.				
Toelichting verschil:	De hoogte van het quotumpercentage wordt jaarlijks door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) vastgesteld. Bij publicatie in december 2023 is het quotumpercentage 2024 voor de provincie Utrecht vastgesteld op 2,76%, dat is 26,7 fte voor 36 uur in de week. Dit quotum hebben we niet kunnen realiseren. We hebben 16 fte van 36 uur gerealiseerd. Binnen de banenafpraak wordt gewerkt met banen van 25,5 uur in plaats van 36 uur. Dit betekent dat er 22,56 banen van 25,5 uur is gerealiseerd.				
	Als het aantal banen voor mensen met een arbeidsbeperking landelijk achterblijft, kan de werkgever een boete krijgen: de quotumheffing. In 2024 is er nog geen quotumheffing opgelegd. Momenteel wordt er een nieuw plan van aanpak opgesteld om te investeren in duurzame banen, ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben daarbij oog voor de motie m24-116: 'Meer werknemers uit het Doelgroepregister Banenafpraak' . Ook actualiseren we het te realiseren quotum in verband met de groei van de organisatie.				
Bron:	Personeelsinformatiesysteem AFAS				
2 Energiegebruik huisvesting					
Omschrijving:	Het percentage afname van energieverbruik van het provinciale vastgoed per jaar.				
Toelichting verschil:	Hieronder een overzicht van het energieverbruik van het Huis voor de Provincie door de jaren heen: 2018: 5002654 kWh 2019: 4631874 kWh 2020: 4326267 kWh 2021: 3028623 kWh (COVID-19 en renovatie opvang) 2022: 3752107 kWh (opvanglocatie in gebruik) 2023: 4236502 kWh (renovatie verlichting, laadvoorziening in gebruik) 2024: 3871974 kWh In 2024 is de renovatie van de verlichting afgerond en de aansturing aangepast. Tegelijkertijd is een ontwerpplan ontwikkeld waardoor het Huis voor de Provincie na de verduurzaming van een energielabel C naar een A+++++ dient te gaan. Dit is in lijn met de doelstelling om het vastgoed van de provincie energieneutraal te maken.				
Bron:	Meterstanden energieleveranciers				

Meerjarendoelen en resultaten

10.2.1 Tijdig starten en afronden P&C-producten; zijnde de Jaarrekening, de Zomernota, de Kadernota en de Begroting. Versterken rol Provinciale Staten bij totstandkoming en verbeteren communicatie rondom deze producten

De toelichting op dit meerjarendoel is tekstueel verwerkt in paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering van deze jaarrekening.

10.2.2 Versterken HRM-functie en blijvend ontwikkelen inclusieve organisatie en medewerkers.

De toelichting op dit meerjarendoel is tekstueel verwerkt in paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering van deze jaarrekening.

10.2.3 Versterken en versnellen digitalisering bedrijfsprocessen

Toelichting is opgenomen onder 10.2.3.1, 10.2.3.2 en 10.2.3.3.

- 10.2.3.1 De informatiepositie van enkele grote opgaven (zoals energietransitie, wonen, stikstof, klimaat, landbouw) is verbeterd door data-analyse, het opzetten van dashboards en zo mogelijk data science (voorspelling).

Resultaat:

Deels behaald

We zien ieder jaar een groei van data en de inzet daarvan bij het analyseren en oplossen van maatschappelijke opgaven. Er worden steeds meer specifiek data verzameld en beleidsmonitoren gebouwd. Deze ontwikkeling zal zich de komende jaren naar verwachting verder voorzetten. We zetten dit item op oranje, omdat de wens om sneller te ontwikkelen groter is dan het tempo van de huidige realisatie als gevolg van beperkt beschikbare middelen.

- 10.2.3.2 De datavolwassenheid van de beleidsdomeinen is gegroeid: we versterken de kennis en expertise van en binnen de domeinen, en zorgen voor structurele kennisdeling van nieuwe digitale innovaties.

Resultaat:

Deels behaald

Het programma Slimmer met Data is in de lijn ondergebracht. Dat wil echter niet zeggen dat dit onderwerp geen aandacht meer nodig heeft. We zetten nog steeds stappen in de goede (ontwikkel)richting, alleen met minder inzet van mensen en middelen. Het zijn kleine stapjes voorwaarts, vandaar de kleur oranje.

- 10.2.3.3 De randvoorwaarden/data-organisatie brengen we op orde: we zetten een volgende stap in onze digitale transformatie, naar een meer professionele (virtuele) data-organisatie met duidelijke kaders, processen, rollen en verantwoordelijkheden.

Resultaat:

Deels behaald

Een belangrijke randvoorwaarde voor het op orde brengen van data is het kunnen beschikken over een dataplatform. In 2024 is een pallet van eisen en inrichtingsplan opgesteld, de realisatiefase start in 2025.

10.2.4 Goede huisvesting en verduurzamen eigen vastgoed

De toelichting op dit meerjarendoel is tekstueel verwerkt in paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering van deze jaarrekening.

10.3 De communicatie is goed en modern

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.3 De communicatie is goed en modern

Ons uitgangspunt is dat onze informatie goed vindbaar moet zijn en dat we als provincie zichtbaar zijn. In onze communicatie streven we naar verbinding. Leidend is ook transparantie in wat we doen en waar we aan werken.

Indicatoren

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
1 Verhalen / artikelen	%	80	80	50	30
Omschrijving:	Het percentage van aantal artikelen (stories) op eigen kanalen dat wordt overgenomen in landelijke, regionale en lokale media.				
Toelichting verschil:	De inhoud van onze verhalen is vaak al op een andere wijze aan bod gekomen in de media. Bijvoorbeeld door persberichten die we ook uitbrengen.				
Bron:	Omdat wij op onze eigen (social media) kanalen een steeds beter bereik hebben, zijn media niet altijd geneigd deze verhalen ook nog eens in eigen publicaties op te nemen. In eerdere jaren plaatsten we de verhalen alleen op onze website. Mediamonitoring				
2 Persberichten	%	97	90	97	7
Omschrijving:	Het percentage van het aantal verstuurd persberichten dat leidt tot een bericht in de (alle) media.				
Toelichting verschil:	Omdat we hier niet beter op kunnen scoren dan we al doen, zal deze indicator per 2025 komen te vervallen.				
Bron:	Mediamonitoring				
3 Interesseberek social media	%	3,24	4	2,6	1,4
Omschrijving:	Het percentage reacties (emoticons, antwoorden, deelacties en doorkliks) op social mediaberichten van provincie Utrecht ten opzichte van het aantal keren dat zij aan social media gebruikers zijn getoond.				
Toelichting verschil:	De interactieratio verschilt per kanaal. Op Facebook is een sterke daling en op LinkedIn een stijging van het aantal interacties. Onze publicaties nemen toe en er is een stijging van het aantal weergaven. Maar de interacties stegen in 2024 niet mee.				
Bron:	Social Mediamonitoring				

Meerjarendoelen en resultaten

10.3.1 Inwoners en bedrijven zijn beter geïnformeerd over beleidsvoornemens, concrete plannen en projecten en hebben meer mogelijkheid tot beïnvloeding van beleid en projecten.

Informatie is op tijd, duidelijk en vindbaar en is de basis voor goede dienstverlening en het vertrouwen in de overheid. Dit is een randvoorwaarde voor interactie met en invloed van inwoners, bedrijven en overige stakeholders.

10.3.2 Doorontwikkelen communicatiemiddelen op basis van nieuwe technieken

De monitoringstool Coosto die wij in 2023 hebben aangeschaft, is een social media dashboard dat ons helpt bij het plaatsen van berichten. In het afgelopen jaar hebben we intensiever gebruik gemaakt van de monitoringsopties. Hiermee bestuderen we het bereik en de interactie en het verloop daarvan en we maken vergelijkingen tussen publicaties onderling. Hierdoor weten we steeds beter hoe we moeten communiceren om de doelgroep te bereiken. De doorontwikkeling richt zich dan op het beter verbinding maken door bijvoorbeeld minder moeilijke woorden, een vraag stellen of iets aanbieden aan mensen, of aansprekender titels.

Voor het beheer van onze websites is de applicatie DIP aangeschaft. Met deze tool hebben we een dashboard in handen waarop we gemakkelijker bij kunnen houden of de certificering op orde is, of de sites toegankelijk zijn of welke acties ondernomen moeten worden om de content beter vindbaar te maken.

10.3.3 De jaarrekening en begroting beter toegankelijk maken voor het Utrechtse publiek en actiever communiceren over de financiële positie en ontwikkelingen binnen de provincie.

Er is veel gecommuniceerd rondom de begroting 2024 en het jaarverslag 2023 voor een breder publiek. Er was een dubbele huis-aan-huispagina met statements van Statenleden en een infographic. Van het jaarverslag 2023 zijn voorbeelden uitgelicht in verhalen en video's die zijn gedeeld op sociale media en terug te vinden zijn op de website.

10.3.4 Vergroten van de zichtbaarheid van het werk van de provincie (corporate communicatie), zodat inwoners weten aan welke opgaven de provincie werkt en wat ze wil bereiken.

Dagelijks werken we aan het beter bereiken van onze doelgroep en het bereiken van zoveel mogelijk inwoners om te laten zien waar provincie Utrecht aan werkt. Daarbij werken we onder meer aan een betere herkenbaarheid van de provincie. Dat doen we zowel op de inhoud als op de vorm met ons corporate format. We maken verhalen voor sociale media in tekst en in video's. We pasten in 2024 onze content beter aan op de kanalen en de doelgroep en we hebben de vormgeving voor zowel artikelen als video's aantrekkelijker en herkenbaarder gemaakt. De provinciebrede communicatiekalender is verder doorontwikkeld waardoor de communicatie van projecten en programma's en die van corporate communicatie elkaar steeds beter versterken en we de belangrijkste ontwikkelingen via onze corporate kanalen kunnen laten zien.

10.4 De beheersing van de organisatie

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal

In 2024 adviseerden we de organisatie over de interne governance, risico's en beheersmaatregelen mede van grote transities zoals het U(P)LG. We ondersteunde tevens bij de implementatie van aanbevelingen van accountants en de Randstedelijke Rekenkamer. Zo zijn acties op eerdere detailaanbevelingen tijdens het jaarrekeningtraject geactualiseerd. Verder is het onderwerp 'Leren door te doen' onderzocht (artikel 217a Provinciewet) en is in december 2024 het geactualiseerde kader integraal risicomanagement door PS vastgesteld.

In 2024 heeft PS de resultaten van de proeftoets NIS2 ontvangen ter voorbereiding op de Europese wetgeving NIS2 voor informatiebeveiliging en de Nederlandse vertaling daarvan, de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Daarnaast zijn we in 2024 gestart met het inrichten van de PDCA-cyclus op informatiebeheer.

Ook zetten we in op data-analyse voor een snellere identificatie van risico's en beheersmaatregelen. Een voorbeeld hiervan is de analyse van de procesloop subsidies. Als laatste hebben we in 2024 het VIC-plan 2025 opgesteld en heeft de kwaliteitsreview op de VIC plaatsgevonden conform planning. De review laat een prima basis zien voor de rechtmatigheidsverantwoording (RMV). Onderdeel RMV is opgenomen in paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering.

Meerjarendoelen en resultaten

10.4.1 Uitvoeren van concerncontrol waaronder het adviseurschap van de Financiële Auditcommissie.

De stand van zaken is opgenomen onder beleidsdoel 10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal.

10.4.2 Versterken van Verbijzonderde Interne Controle (VIC)

De stand van zaken is opgenomen onder beleidsdoel 10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal.

Wat heeft het gekost?

10 Overzicht Overhead	Rekening 2023	Begroting 2024 Primitief	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Vershil
10-1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust	-20.464	-20.087	-22.127	-20.802	1.325
10-2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam	-40.227	-37.906	-44.251	-37.902	6.349
10-3 De communicatie is goed en modern	-3.018	-3.359	-3.493	-3.383	110
10-4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal	-1.710	-2.692	-2.210	-1.974	236
Totaal exploitatie	-65.419	-64.044	-72.082	-64.061	8.021
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	120	0	800	0	-800
Toevoegingen	-335	0	-1.625	-1.625	0
Totaal mutaties reserves	-215	0	-825	-1.625	-800
Saldo na bestemming	-65.634	-64.044	-72.907	-65.686	7.221

Toelichting belangrijkste verschillen

De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de toerekening van personele kosten en door uit-/afstel van een aantal projecten.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.10 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Groot onderhoud Huisvesting	0	0	800	0
Meerjarige projecten	1.625	1.625	0	0
Totaal	1.625	1.625	800	0

Investerings

Overzicht Overhead	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2023	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024	Totaal realisatie	Restant krediet
Investerings ICT	560	223	355	227	128	450	110
Investerings provinciehuis	24.414	3.767	7.325	4.677	2.648	8.444	15.970
Totaal	24.974	3.990	7.680	4.904	2.776	8.894	16.080

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Hoofdstuk 3 - Paragrafen

3.1 Provinciale belastingen en heffingen

Inleiding en historisch perspectief

Een deel van onze inkomsten bestaat uit provinciale belastingen en lokale heffingen. Daarvan zijn de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting, een provinciale belasting, de belangrijkste.

De provinciale heffingen mogen niet hoger dan kostendekkend zijn (artikel 225 van de Provinciewet). Wij kennen de volgende heffingen:

- leges;
- ontgrondingenheffing;
- grondwaterheffing.

3.1.1 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Motorrijtuigenbelasting wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De Belastingdienst verzorgt de heffing en inning van de motorrijtuigenbelasting, waarbij zij de inkomsten vanuit de provinciale opcenten afdragen aan de provincie.

De grondslag voor het heffen van opcenten is de Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van de Motorrijtuigenbelasting provincie Utrecht (vastgesteld door Provinciale Staten op 27 juni 2011).

Het tarief voor de opcenten bedroeg in 2024 in de provincie Utrecht 81,9. Daarmee is Utrecht de provincie met het op één na laagste opcententarief.

In de primaire Begroting 2024 is voor de opcenten een opbrengst geraamd van € 150,8 miljoen. Die opbrengst was gebaseerd op de raming die het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft geformuleerd in de meicirculaire Provinciefonds van 2023. In de Zomernota 2024 is de verwachte opbrengst bijgesteld naar € 150,2 miljoen. Dit was de geraamde opbrengst door de Belastingdienst die wij ontvingen in januari 2024. Deze gewijzigde raming paste ook in het beeld dat er in 2023 een groei van het aantal auto's te zien was in de provincie Utrecht, maar dat deze groei in dat jaar met name had plaatsgevonden onder de niet belaste elektrische auto's.

Uit de eindejaarsopgave van de Belastingdienst blijkt dat de werkelijke opbrengst over het jaar 2024 € 153,7 miljoen is. Deze hogere opbrengst is te verklaren door een toename in het aantal auto's in privébezit en bij grootwagencarporters in de provincie Utrecht. De toename is vooral te zien in de categorie naar half tarief belaste hybride auto's en in mindere mate bij de volledig belaste benzine-auto's en motoren.

Provincie	2020	2021	2022	2023	2024
Zuid-Holland	90,4	90,4	91,8	95,7	98,7
Gelderland	87,2	89,5	90,6	93	97,9
Groningen	91,8	93,3	94,5	95,7	95,7
Drenthe	92	92	92	92	92
Friesland	87	87	87	87	87
Zeeland	89,1	89,1	82,3	82,3	84,4
Limburg	77,9	77,9	79,1	80,6	83,1
Flevoland	80,6	81,4	82,2	82,2	83
Noord-Brabant	78	78,4	79,6	80,8	82,8
Overijssel	79,9	79,9	79,9	79,9	82,2
Utrecht	73,6	74,9	77,5	79,4	81,9
Noord-Holland	67,9	67,9	67,9	67,9	77,4
Gemiddeld	83	83,5	83,7	84,7	87,4
Maximaal tarief	115	116,8	118,4	125,8	138,3

3.1.2 Provinciale heffingen

3.1.2.1 Leges

Ontwikkelingen

Jaarlijks wordt de Legesverordening provincie Utrecht en de bijbehorende tarieventabel gecontroleerd en waar nodig geactualiseerd. Als actualisatie noodzakelijk is, dan wordt een voorstel hiertoe aan Provinciale Staten voorgelegd.

Per 1 januari 2024 zijn de leges verhoogd met 3,1%. Daarnaast zijn in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Omgevingsverordening provincie Utrecht per deze datum nieuwe tarieven aan de tarieventabel toegevoegd, waaronder de leges voor milieubelastende activiteiten.

Beleidskader

De leges vinden hun grondslag in de Legesverordening provincie Utrecht 2018. In beginsel worden leges geheven voor alle beschikkingen op aanvraag.

Zoals verwoord in de verordening worden onder de naam 'leges' rechten geheven voor het genot van door of vanwege het provinciebestuur verstrekte diensten zoals omschreven in de verordening en de bijbehorende tarieventabel. Deze leges worden geheven van de aanvrager van de dienst of van degene voor wie de dienst wordt verstrekt.

De toe te passen tarieven staan in de tarieventabel bij de verordening. Bij het vaststellen van de tarieven worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- tarieven worden gebaseerd op het gemiddeld aantal uren van ambtelijke inzet voor de behandeling van een aanvraag. Voor aanvragen die worden afgehandeld door de provincie zelf wordt dit aantal uren vermenigvuldigd met het provinciaal uurtarief en de overhead per uur. Voor aanvragen die namens de provincie worden afgehandeld door de omgevingsdienst wordt het aantal uren vermenigvuldigd met het uurtarief dat door de omgevingsdienst wordt gehanteerd;
- de tarieven zijn ten hoogste kostendekkend. De geraamde baten mogen de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Dit wordt jaarlijks gecontroleerd aan de hand van een hiertoe ontwikkeld rekenmodel;
- de tarieven worden jaarlijks in lijn met de indexering van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting aangepast. Doorgaans betreft het hier een indexering met het verwachte consumentenprijsindexcijfer voor het komende jaar.

Opbrengst

De opbrengst per jaar is afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen en wisselt daardoor sterk. Daarom is in de Begroting 2024 de verwachte opbrengst gebaseerd op de gemiddelde opbrengst van de laatste 3 afgesloten kalenderjaren voor deze begroting: € 1.799.510. Hierbij is rekening gehouden met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

De werkelijke opbrengst aan leges bedroeg in 2024 € 518.484. Deze opbrengst is fors lager dan in de Begroting 2024 is geraamd. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat wij over het jaar 2024 nog geen aanvragen voor bouwen of milieubelastende activiteiten hebben ontvangen ofwel deze zijn in 2024 wel ontvangen, maar in dat jaar nog niet afgerond. Aanvragers hebben door de onzekerheid over de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet ervoor gekozen aanvragen eind 2023 nog in te dienen of zij hebben het indienen van aanvragen juist uitgesteld. Deze trend is ook bij de andere provincies zichtbaar geweest in 2024.

In onderstaande tabel lichten we de kostendekkendheid van de legestarieven over het jaar 2024 toe.

Berekening van kostendekkendheid van de leges	(bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente 2024	389,2
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen 2024	0
Netto kosten taakveld 2024	389,2
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	250,6
BTW	0
Totale kosten 2024	639,8
Opbrengst heffingen (exclusief precariobelasting) 2024	518,5
Dekkingspercentage	81%

3.1.2.2 Ontgrondingenheffingen

De Ontgrondingenheffing is een heffing voor het ontgronden zoals bedoeld in artikel 13.4a van de Omgevingswet. De heffing is bedoeld om de kosten te dekken van schadevergoedingen en van onderzoek als er onverwachte schade bij ontgrondingen ontstaat. De heffing wordt alleen geheven bij grote ontgrondingen waarbij daadwerkelijk kans op schade is.

De heffing vindt haar grondslag in de Heffingsverordening ontgrondingen provincie Utrecht 2024. Provinciale Staten stelden de verordening vast op 13 december 2023. Deze verordening trad met ingang van 1 januari 2024 in werking. Als dat nodig is, wordt de verordening aangepast aan de hand van actuele ontwikkelingen.

In het jaar 2025 zal worden geïnventariseerd of het opleggen van de ontgrondingenheffing nog noodzakelijk en wenselijk is. De uitkomst hiervan zal in de Begroting 2026 worden bekendgemaakt.

De ontgrondingenheffing is € 0,04 per kubieke meter stoffen waarvoor een (wijziging van een) vergunning of machtiging is verleend. Wij leggen deze heffing alleen op voor ontgrondingen met hoeveelheden boven de 10.000 kubieke meter.

De opbrengst is jaarlijks sterk wisselend en is afhankelijk van de omvang van de ontgrondingen in dat jaar. In de Begroting 2024 is de gemiddelde opbrengst geraamd op € 5.000. De werkelijke opbrengst in 2024 was nihil.

Voor de ontgrondingenheffing geldt dat het tarief maximaal kostendekkend mag zijn. In 2024 zijn geen kosten gemaakt voor schadevergoedingen en onderzoek. Daar staat tegenover dat er in 2024 ook ontgrondingenheffing is opgelegd.

* De begroting van de Opdrachtgeversunit Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht dekt de kosten voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze zijn opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst met de RUD. Van kosten voor overhead is hierdoor geen sprake.

** Omdat de kosten en opbrengst € 0 zijn, is een berekening van het percentage niet mogelijk.

Berekening van kostendekkendheid van de ontgrondingenheffing		(bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld – schadevergoedingen en onderzoek 2024	-	
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen 2024	-	
Netto kosten taakveld 2024	-	
Toe te rekenen kosten		
Overhead inclusief (omslag)rente	*	
BTW	-	
Totale kosten 2024	-	
Opbrengst ontgrondingenheffing 2024	0	
Dekkingspercentage	-	**

3.1.2.3 Grondwaterheffing

De grondwaterheffing is een heffing voor het onttrekken van grondwater zoals bedoeld in artikel 13.4b van de Omgevingswet. De heffing is bedoeld voor maatregelen en kosten die verband houden met grondwateronttrekking en het infiltreren van water, het bijhouden van register, schadevergoeding en onderzoek.

De heffing vindt haar grondslag in de Grondwateronttrekkingsheffingsverordening provincie Utrecht 2024. Provinciale Staten stelden deze verordening op 13 december 2023 vast. De verordening is per 1 januari 2024 in werking getreden. Als dat nodig is, wordt de verordening aan de hand van actuele ontwikkelingen aangepast.

Het tarief voor de grondwaterheffing bedraagt € 0,0153 per kubieke meter onttrokken grondwater.

In de Begroting 2024 is de opbrengst geraamd op € 1.334.000.

De werkelijke opbrengst was in 2024 € 1.278.839.

Ook voor de grondwaterheffing geldt dat het tarief maximaal kostendekkend mag zijn. De kosten vielen in 2024 hoger uit dan de opbrengst. Hierdoor wordt aan de voorwaarde van maximaal kostendekkendheid voldaan.

Berekening van kostendekkendheid van de grondwaterheffing		(bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld – kosten maatregelen en onderzoeken 2024	771	
Kosten taakveld – schadevergoedingen en onderzoek 2024	70	
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen 2024	-29	
Netto kosten taakveld 2024	812	
Toe te rekenen kosten		
Overhead inclusief (omslag)rente	509	
BTW	0	
Totale kosten 2024	1.321	
Opbrengst heffingen 2024	1.279	
Dekkingspercentage	97%	

3.1.2.4 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de provinciale heffingen hebben wij geen kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld. Wel kunnen we in bepaalde gevallen tegemoetkomen aan onredelijkheden van overwegende aard die zich voordoen bij de toepassing van de leges- en heffingsverordeningen. Dit betekent dat van het opleggen van leges of heffingen kan worden afgezien als dit leidt tot een onredelijk gevolg dat niet de bedoeling van de verordening is geweest.

3.1.2.5 Opbrengsten provinciale belastingen en heffingen

Bedragen x € 1.000				
Samenvatting opbrengsten provinciale belastingen en heffingen	Rekening 2023	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
Opcenten motorrijtuigenbelasting	143.875	150.774	150.212	153.731
Leges	468	1.800	1.800	518
Ontgrondingenheffing	2	5	5	0
Grondwaterheffing	1.325	1.334	1.334	1.279
Totaal	145.670	153.913	153.351	155.528

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding en historisch perspectief

In deze paragraaf lichten we toe in welke mate de financiële positie van de provincie toereikend is om de financiële gevolgen op te kunnen vangen van het optreden van de ingeschatte risico's. De ratio weerstandsvermogen en de overige financiële kengetallen geven een zo betrouwbaar en verantwoord mogelijk inzicht in de actuele financiële positie van de provincie en de duiding ervan.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelen we de volgende onderdelen:

1. Risicomanagement binnen de provincie Utrecht;
2. Risicoanalyse;
3. Drie belangrijke veranderingen van risico's in het benodigd weerstandsvermogen ten opzichte van de begroting 2025;
4. Benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit;
5. Ratio weerstandsvermogen;
6. Financiële kengetallen.

3.2.1 Risicomanagement binnen provincie Utrecht

Het beleid voor weerstandsvermogen en risicobeheersing is verankerd in het beleidskader [Integraal Risicomanagement 2024](#) en de kernnota [Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2020](#).

In december 2024 is een geactualiseerd beleidskader Integraal Risicomanagement 2024 door Provinciale Staten vastgesteld. Het beleidskader Integraal Risicomanagement 2024 geeft Provinciale Staten op strategisch niveau de kaders voor risicomanagement. Binnen deze strategische kaders geven Gedeputeerde Staten invulling aan risicomanagement met het uitvoeringskader Integraal Risicomanagement. Het uitvoeringskader (onderdeel van het beleidskader integraal risicomanagement) vormt de leidraad voor het risicomanagement binnen de ambtelijke organisatie. Integraal risicomanagement gaat over het realiseren van doelen door het effectief en kosten-efficiënt omgaan met onzekerheden, risico's en kansen. Het biedt hiermee kansen op sturing en versterkt het doelgericht, doeltreffend en doelmatig werken vanuit respectievelijk Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie. De Kernnota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2020 bevat de financiële uitgangspunten en richtlijnen die gelden voor het weerstandsvermogen en het beheersen van risico's.

Wanneer geïdentificeerde risico's zich daadwerkelijk voordoen, zal dit gevolgen hebben voor de financiële positie. Hiervoor gelden drie uitgangspunten:

1. Risico's waarvan de incidentele financiële gevolgen minder dan € 100.000 bedragen, worden niet als materieel beschouwd. Dit betekent dat de financiële gevolgen binnen de programmabudgetten moeten worden opgevangen.
2. Voor zover de incidentele financiële gevolgen van een risico (= kans van optreden keer de impact) gedekt zijn door de reserve weerstandsvermogen, wordt deze reserve aangewend om die financiële gevolgen te dekken. Dit gebeurt als de bedreiging werkelijk optreedt en de last niet gedekt kan worden binnen het budget van het betreffende programma.
3. Mochten de financiële gevolgen van een risico groter zijn dan de beschikbare reserve weerstandsvermogen, dan zal een beroep worden gedaan op de overige beschikbare weerstandscapaciteit (saldireserve).

Verder is het zo dat als een financieel risico een kans van optreden heeft van 50% of groter, het risico niet in het provinciaal risicomanagementsysteem wordt opgenomen. Het risico moet dan via regulier budget of een voorziening worden afgedekt. De reserve weerstandsvermogen biedt daarnaast geen dekking voor financiële gevolgen van het zich voordoen van risico's die niet zijn opgenomen in het weerstandsvermogen.

In 2024 heeft er geen onttrekking plaatsgevonden uit de reserve weerstandsvermogen.

3.2.2 Risicoanalyse

De provincie staat voor grote en complexe opgaven in een tijd van nationale en geopolitieke spanningen. Daarbij komt dat wij, om onze bijdrage binnen deze opgaven te realiseren, afhankelijk zijn van externe factoren. Een belangrijke externe factor blijft de naderende herijking van het provinciefonds, welke naar verwachting een negatieve invloed op de exploitatiebegroting heeft in de toekomst. Verder blijven we waakzaam op zaken zoals cybersecurity. Deze tijd van verandering vraagt om voldoende aanpassingsvermogen van de provincie. Risicomanagement draagt hier in belangrijke mate aan bij.

In de huidige risicoanalyse hebben we voor Hart van de Heuvelrug/ Vliegbasis Soesterberg een aanpassing gedaan. Naar aanleiding van een aanbeveling van de commissie BBV hebben we scherper onderscheid gemaakt tussen algemene en project specifieke risico's. Ten aanzien van de algemene risico's hebben we de keuze gemaakt om deze mee te nemen in het weerstandsvermogen van de provincie. Dit omdat deze risico's impact hebben op het hele programma Hart van de Heuvelrug/ Vliegbasis Soesterberg en niet door de afzonderlijke projecten kunnen worden beheerst. Voor de project specifieke risico's geldt dat we hebben onderzocht of deze kunnen worden afgedekt door het verwachte resultaat van dat project. Deze redenatie is in lijn met ons huidige beleid, waarin wordt aangegeven dat risico's opgenomen worden in het weerstandsvermogen voor zover er niet reeds dekking aanwezig is. De uitkomst is dat naast de algemene risico's, de project specifieke risico's van het project Sortie 16 moeten worden meegenomen in de bepaling van het benodigd weerstandsvermogen van de provincie.

Verder zijn er twee klimatarisico's opgenomen in het concernbrede risicomanagementsysteem. Eén risico is verbonden aan cultureel erfgoed waarvan wij geen eigenaar zijn, maar welke wel impact heeft op het behalen van onze doelen. Door wateroverlast, overstromingen droogte en hitte kan het cultureel erfgoed verloren raken. Een ander risico heeft betrekking op onze assets op het gebied van mobiliteit waardoor wij financieel geraakt worden door eventuele schade. Met name het wegennetwerk heeft te maken met wateroverlast, droogte en bodemdaling. Voor meer informatie over hoe we omgaan met klimatarisico's verwijzen we naar onze klimaatparagraaf.

De inventarisatie van risico's leverde in totaal 146 risico's op. Deze zijn opgenomen in ons risicomanagementsysteem. Van de 146 hebben 92 risico's een financieel effect. Het totaalbedrag waarover we risico lopen bedraagt momenteel € 132,0 miljoen. Het is onwaarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich tegelijkertijd voordoen. Daarom wordt jaarlijks een Monte Carlo-analyse uitgevoerd waarbij statistisch met 90% (landelijke norm) wordt berekend wat het benodigde weerstandsvermogen is. Hieruit blijkt dat € 20,2 miljoen voldoende is om alle risico's op te vangen.

In het onderstaande overzicht presenteren we de top 10 van het aantal risico's. Dit zijn de risico's met de hoogste impact op het benodigd weerstandsvermogen. Deze risico's zijn samen goed voor ongeveer 62% van de berekende omvang van het benodigd weerstandsvermogen. De Financiële Klasse is bepaald op het maximaal financieel risico. Als het verwachte financieel gevolg bekend is, is dat ingevuld onder financieel gevolg. Zo niet, dan is het maximale financieel gevolg ingevuld.

Nr.	Risico	Kans Klasse	Financiële Klasse (in miljoenen)	Financieel gevolg (in miljoenen)	Invloed
1	Effect herijking provinciefonds op de begroting	10% - 30%	> € 5,0	Max € 20,0	17,01%
2	Garantiefonds Energie	10% - 30%	> € 5,0	Max € 3,9	13,57%
3	PFAS – Rijksbijdrage is niet voldoende om het project uit te voeren	30% - 50%	€ 2,5 - € 5,0	Max € 5,0	9,65%
4	Er vindt een cyberincident plaats	30% - 50%	€ 2,5 - € 5,0	Max € 5,0	5,08%
5	ICT- gerelateerde voorvallen	0% - 10%	> € 5,0	Max € 10,0	4,12%
6	Uitlekken van vertrouwelijke informatie	10% - 30%	€ 2,5 - € 5,0	Max € 5,0	4,06%

7	Oude Tempel 16 – Kans op hogere grondopbrengsten	10% - 30%	€ 2,5 - € 5,0	Max € 2,0	3,26%
8	(VBS) Woonwijk – kans op hogere grondopbrengsten	0% - 10%	< € 2,5	Max € 1,0	3,00%
9	Tegenvallend fondsrendement ROM	10% - 30%	€ 2,5 - € 5,0	Max € 4,0	2,69%
10	(HvdH en VBS) – Hogere plankosten door netwerkcongestie en extra combinatierisico's	10% - 30%	< € 2,5	Max € 1,0	2,44%

Effect herijking provinciefonds op de begroting

Al enige jaren wordt gesproken over een nieuw verdeelmodel voor het provinciefonds. Hierover vinden nog steeds discussies plaats. Recent heeft de Raad van het Openbaar bestuur meerdere aanbevelingen gedaan die het beeld flink kunnen wijzigen. Wij blijven echter naar verwachting een nadeelprovincie. Dit betekent dat wij op termijn een lagere uitkering ontvangen uit het provinciefonds. Het nadeel is eerder berekend op ongeveer € 20 miljoen maar er is verzocht om een nieuwe berekening zodat alle wijzigingen van het verdeelmodel kunnen worden meegenomen. Bij de invoering zal waarschijnlijk ook een ingroeipad bepaald worden. In de Kaderbrief 2024-2027 is uit voorzichtigheid uitgegaan van een periode van 4 jaar met een groei van 25% per jaar. Echter, het daadwerkelijke verloop van de groei is onzeker. Daarom is er een risico opgevoerd in het provinciaal risicomanagementsysteem. In oktober 2024 zijn de Staten hierover geïnformeerd via de statenbrief "[Brief IPO verdeelmodel provinciefonds](#)".

Garantiefonds Energie

Voor het stimuleren van de energietransitie maken we gebruik van het Energiefonds. Stichting Energietransitie Utrecht (SETU) beheert dit fonds. Wij gaven een borgstelling van maximaal € 16 miljoen af voor SETU, waardoor zij datzelfde bedrag konden lenen. Zij verstrekken daarvan leningen aan projecten die een bijdrage leveren aan de energietransitie maar elders niet gefinancierd kunnen worden. Er is tot nu toe geen beroep op het weerstandsvermogen gedaan. Het risico-aandeel op de uitstaande financieringen bleef in 2024 ongewijzigd en bedraagt per ultimo Q4 2024 3,5% van het totaal aan uitstaande leningen binnen het provinciale deel van het fonds. Het totaal saldo van de uitstaande leningen daalde licht van € 9,7 miljoen naar € 8,9 miljoen door enkele vroegtijdige aflossingen en een lager volume aan uitzettingen.

PFAS – Rijksbijdrage is niet voldoende om het project uit te voeren

Voor de sanering van de PFAS-verontreiniging van grond en grondwater op de voormalige Vliegbasis Soesterberg is van het rijk een bijdrage van 23,5 miljoen euro ontvangen. Er is nog veel onzekerheid over de toekomstige kosten, onder andere omdat er nog een saneringsvariant gekozen moet worden en ook omdat de normen voor sanering van het grondwater nog niet zijn bepaald. Het kan zijn dat dit bedrag op de lange termijn onvoldoende is, om de kosten te dekken. De ontvangen bijdrage van het rijk is een lump sum, indexering is dus niet aan de orde en daarmee komt de kostenstijging ook ten laste van het bestaande budget. De sanering start na de keuze van de saneringsvariant en het verkrijgen van de benodigde vergunningen. De saneringswerkzaamheden lopen, met name voor het reinigen van het grondwater, zeker meer dan 10 jaar door. Dit risico is opgenomen, omdat de sanering geen deel uitmaakt van de Grex-en.

Er vindt een cyberincident plaats

Er is een reële kans dat wij worden geconfronteerd met een cyberincident, zoals een hack, ransomware aanval of inbraak. Wij kunnen dit, ondanks getroffen beheersmaatregelen, niet helemaal voorkomen. De dreigingsbeelden van Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) blijven onverminderd hoog vanuit criminaliteit en ook vanuit statelijke actoren. Onze inzet is bedoeld om de kans dat een cyberincident gebeurt te verminderen en de impact bij een incident te beperken.

Door samenwerking tussen de provincies en de diensten vanuit NCSC, wordt dreigingsinformatie sneller ontvangen en ontstaat een (beter) situationeel beeld van de potentiële dreigingen. We kunnen aanvallen eerder detecteren, risico-inschattingen verbeteren en effecten van mitigerende maatregelen beter beoordelen.

ICT- gerelateerde voorvallen

Door de toenemende digitalisering van ons werk neemt ook de afhankelijkheid van IT-middelen en services toe. Uitval of het niet beschikbaar zijn van IT-middelen en services heeft een grote impact op de continuïteit van onze werkzaamheden en onze bedrijfsvoering. We monitoren de beschikbaarheid van onze systemen dan ook continu en passen onze maatregelen daartoe aan. We hebben onder andere deze maatregelen actief:

- een (actueel) bedrijfscontinuïteitsplan;
- voldoende controle op toegang door autorisatie maatregelen (twee-factor authenticatie);
- zorgen voor uitwijkprocedures in overeenkomsten met leveranciers en hostingpartners en opvang bij stroomuitval (signalering en inschakelen experts bij uitval);
- moderniseren van ICT-infrastructuur en regelmatig onderwerpen aan een diepgaande risicoanalyse (DRA), waarbij nieuwe of aangepaste programmatuur grondig wordt getest voor implementatie.

Uitlekken van vertrouwelijke informatie

De Meldplicht Datalekken zorgt ervoor dat organisaties die privacygevoelige gegevens opslaan en/of verwerken, verplicht zijn om een datalek bij de Autoriteit Persoonsgegevens te melden als er mogelijk risico's voor de betrokkenen zijn. Het begrip datalek is hierbij breed gedefinieerd. Voorbeelden van een potentieel datalek zijn onder andere een verloren USB-stick of laptop, ongeoorloofde toegang tot systemen met persoonsgegevens of het versturen van een email met privacygevoelige gegevens naar een onjuiste persoon.

Het niet melden van dergelijke incidenten kan naast eventuele schadeclaims van derden ook leiden tot boetes van de toezichthouder. Ook nadat melding heeft plaatsgevonden kan de Autoriteit Persoonsgegevens een boete opleggen bijvoorbeeld wanneer betrokkenen niet of onvoldoende worden ingelicht, of bij onvoldoende zorgvuldige beveiliging van en omgang met privacygevoelige informatie. Onder de Europese AVG kunnen maximale boetes worden opgelegd tot (theoretisch) € 10 miljoen of 2% van de jaaromzet. De organisatie investeert blijvend in de kennis en in het bewustzijn van de medewerkers over dit onderwerp.

Oude Tempel (HvdH) – kans op lagere of hogere grondopbrengsten

De gemeente Soest werkt aan een definitief stedenbouwkundig plan voor Oude Tempel waarbij rekening wordt gehouden met ruimte voor de natuurmaatregelen. In dit risico wordt een bandbreedte aangegeven. Enerzijds kans op lagere grondopbrengsten doordat de maatregelen voor de natuur ten koste gaan van uitgeefbaar gebied of extra investeringen vragen. Anderzijds zijn ook hier de grondopbrengsten conservatief geraamd. Kans is dat de grondopbrengsten uiteindelijk hoger uitvallen. Dit betreft een algemeen risico.

Woonwijk Vliegbasis Soesterberg – Kans op hogere grondopbrengsten

De raming van de opbrengsten is conservatief. De kans is aanwezig dat, gezien de ligging van het terrein en de te bouwen woningen, de vraag groot zal zijn en dat kan leiden tot een hogere opbrengst. Zodra de programmering vast staat is een betere inschatting te maken van de verwachte opbrengsten.

Tegenvallend fondsrendement ROM

Het risico is dat het Participatiefonds onvoldoende revolveert om het fonds in stand te houden. We hebben in totaal € 16 miljoen gestort als aandelenkapitaal in de ROM Regio Utrecht. Dit is voor financiële ondersteuning aan startups, scale-ups en innovatief midden- en kleinbedrijf (mkb). Als beheermaatregel voegden we € 4 miljoen toe aan het weerstandsvermogen. Dit op basis van ervaringscijfers bij andere ROM's die veelal een risicopercantage hanteren van 25%. Ook is afgesproken dat de ROM de performance van het gehele portfolio van het participatiefonds monitort en rapporteert op kwartaalbasis.

Onze huidige risico-inschatting blijft 25% mede omdat de aannames voor de bepaling van dit percentage niet gewijzigd zijn. Voor de meer risicovolle fondsen binnen de ROM, zoals het proof of concept-fonds (POC-fonds) en vroegefase-fonds (VFF), lopen wij geen risico omdat wij de fondsstortingen als lasten in de exploitatie nemen. De revolverendheid van het Participatiefonds van de ROM is door het korte bestaan en de geringe omvang van de uitstaande investeringen op dit moment nog niet goed toetsbaar. Het zal nog een aantal jaar duren voordat we hier beter zicht op krijgen. Vooruitlopend daarop wordt de portefeuille van het fonds ieder

kwartaal beoordeeld of een waarde-afschrijving noodzakelijk is. Wij zijn van mening dat de huidige waardering van ons belang in de ROM op basis van de thans beschikbare informatie correct is, rekening houdend met het in het weerstandsvermogen opgenomen bedrag voor mogelijke financiële risico's van ons belang in de ROM.

(HvdH en VBS) – Hogere plankosten door netwerkcongestie en extra combinatierisico's

Er is een aantal onderwerpen benoemd, die bij alle projecten een rol kunnen gaan spelen. Een voorbeeld is de netcongestie: grote bouwprojecten dreigen op een wachtlijst te komen voor een aansluiting op het water – en elektriciteitsnet, wat kan leiden tot uitstel en daarmee hogere plankosten. Ook wordt rekening gehouden met schaarste op de arbeidsmarkt, invoering van financieringsrente bij de provincie, extra tijd en kosten door Woo-procedures. Dit betreft een algemeen risico.

Opstallen in ons bezit leveren bij verkoop minder op dan de waarde op de balans

Bij het aankopen van agrarische grond worden soms ook opstallen gekocht. Als deze opstallen worden gekocht vanuit de grondbank is de afspraak dat deze binnen twee jaar weer verkocht gaan worden. Hiermee verkleinen wij de kans op verlies. Mocht er bij de verkoop een verlies optreden kan dit worden verrekend met de risicoreserve van de grondbank. Bij de aankopen die rechtstreeks worden gedaan vanuit een programma zullen de risico's moeten worden opgevangen binnen de bestemmingsreserve van dit programma. Het gaat hier om het restrisico.

3.2.3 Drie belangrijke veranderingen van risico's in het benodigd weerstandsvermogen t.o.v. de jaarrekening 2023

Vergeleken met de begroting 2025 hebben zich drie belangrijke veranderingen voorgedaan in risico's die invloed hebben op het benodigd weerstandsvermogen.

Dalers

Vliegbasis Soesterberg - Woonwijk – imagoschade als gevolg van PFAS

Het risico op lagere grondopbrengsten wordt nu lager ingeschat door meerdere factoren. Zo is een intensief communicatietraject ingezet, zowel voor de PFAS-sanering als voor de toekomstige woonwijk. Er blijkt veel belangstelling te zijn voor de te bouwen woningen. Daarnaast is de huidige raming van de grondopbrengsten conservatief.

Baggerdepot oostelijke Vechtplassen

In de begroting 2025 was een risico opgenomen dat bestond uit het juridisch sneuvelen (door bezwaar/beroep) van de vergunning voor het baggerdepot, waardoor schade zou worden geleden. De vergunning is inmiddels onherroepelijk en het project loopt verder conform planning. Het risico is derhalve uit het concernbrede risicomanagementsysteem verwijderd.

Nieuw opgevoerde risico's/stijgers

PFAS - Rijksbijdrage is mogelijk niet voldoende om het project uit te voeren

Begin 2024 is de rijksbijdrage voor de sanering van de PFAS-vervuiling van grond en grondwater op de Vliegbasis Soesterberg ontvangen en daarmee is het onderhandelingstraject met de betrokken ministeries afgerond en zijn de voorwaarden definitief. Het gaat om een lump sum bedrag. Momenteel worden nog onderzoeken uitgevoerd om een saneringsplan te kunnen opstellen. Daarom is dit risico in deze jaarrekening voor het eerst opgenomen. Zie voor meer toelichting paragraaf 3.2.2 risicoanalyse.

3.2.4 Benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigd weerstandsvermogen

Er zijn vanuit de inventarisatie van risico's in totaal 146 risico's geïdentificeerd en opgenomen in het risicomanagementsysteem van de provincie. Het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt (momentopname) bedraagt € 132,0 miljoen. Het is echter niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich tegelijkertijd voordoen.

In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de Monte Carlo-simulatie bij verschillende zekerheidsniveaus berekend met daarnaast het benodigde weerstandsvermogen.

Met een zekerheid van 90% (landelijke norm) is een benodigd weerstandsvermogen van € 20,2 miljoen voldoende om de risico's op te vangen.

Percentage zekerheid	Benodigd weerstandsvermogen
10%	€ 3,6 mln.
25%	€ 5,9 mln.
30%	€ 6,6 mln.
50%	€ 9,6 mln.
75%	€ 14,9 mln.
80%	€ 16,3 mln.
90%	€ 20,2 mln.
95%	€ 23,7 mln.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het vermogen van de provincie om de risico's die zich voordoen op te vangen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie eenmalig beschikbaar heeft om te gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder dat hiervoor beleid hoeft te worden gewijzigd. De structurele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie jaarlijks kan gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder inhoudelijke beleidswijzigingen. Het doorvoeren van bezuinigingen behoort op zich ook tot de structurele weerstandscapaciteit. Een structurele bezuiniging is alleen mogelijk na een inhoudelijke beleidswijziging.

In de onderstaande tabel zijn de bedragen van de saldireserve en reserve Weerstandsvermogen weergegeven aan het einde van 2024 (x € 1 miljoen).

Categorie (bedragen x € 1 mln)	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Saldireserve	121,3	
Reserve Weerstandsvermogen	41,8	
Verhogen opcenten MRB		101,5
Totaal	163,1	101,5

Structurele weerstandscapaciteit

Jaarlijks kan de provincie Utrecht de opcenten op de motorrijtuigenbelasting verhogen. Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten wordt jaarlijks vastgesteld door het Rijk. Het huidige maximum

bedraagt op zijn hoogst 138,3 opcenten voor 2024. De provincie zal in het jaar 2024 81,9 opcenten opleggen. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt hierdoor 56,4 opcenten. Eén opcent correspondeert naar de raming van het Ministerie van BZK in de Meicirculaire van 2024 met een jaarlijkse opbrengst van € 1,8 miljoen. Hierdoor bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit dus € 101,5 miljoen structureel.

3.2.5 Ratio weerstandsvermogen

De reserve weerstandsvermogen in relatie tot het benodigd weerstandsvermogen wordt volgens de Kernnota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2020 op de volgende wijze berekend:

$\text{€ } 41,8 \text{ miljoen} / \text{€ } 20,2 \text{ miljoen} = 2,0$

De conclusie is hierbij dat de omvang van de reserve weerstandsvermogen “gezond” is (ratio > 1,4).

Het verloop van de ratio weerstandsvermogen in relatie met de weerstandscapaciteit is in onderstaande tabel weergegeven.

	2021	2022	2023	2024
Begroting	1,9	1,9	1,7	1,7
Jaarrekening	1,8	1,9	2,2	2,0

De ratio weerstandsvermogen 2024 ligt tussen de bandbreedte van 1,4 en 2,0. De hoogte van de reserve Weerstandsvermogen van € 41,8 is voldoende en wordt niet aangepast.

3.2.6 Financiële kengetallen

De kengetallen geven in combinatie met elkaar inzicht in de financiële weerbaarheid en flexibiliteit van de begroting. Zo wordt u in staat gesteld om gemakkelijker inzicht te verkrijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de provincie. De verplichte kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die Provinciale Staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. De verplichte kengetallen zijn uitgebreid met de vrijwillig toegevoegde kengetallen Belastingcapaciteit opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) ten opzichte van wettelijk maximum en Ratio Weerstandsvermogen.

De weerbaarheid van de begroting geeft de mogelijkheden aan om op korte termijn financiële risico's te kunnen incasseren zonder direct in de begroting en daarmee in de beleidsambities te hoeven ingrijpen.

De flexibiliteit van de begroting geeft de wendbaarheid van de begroting aan, waarmee eventuele extra onverwachte uitgavenstijging of inkomstendaling gedekt kunnen worden.

De kengetallen zijn:

- A. Structurele exploitatieruimte;
- B. Solvabiliteitsratio;
- C1. Belastingcapaciteit opcenten MRB ten opzichte van gemiddelde tarief opcenten MRB van provincies;
- C2. Belastingcapaciteit opcenten MRB ten opzichte van wettelijk maximumtarief opcenten MRB;
- D. Grondexploitatie;
- E1. Netto schuldquote;
- E2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen;
- F. Ratio weerstandsvermogen.

De tabel met signaalwaarden van de kengetallen ziet er als volgt uit:
(MRB= motorrijtuigenbelasting)

Criteria kwalificatie kengetal		Gezond	Neutraal	Risicovol
A	Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
B	Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
C1	Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. gemiddelde tarief van de provincies	< 95%	95% - 105%	> 105%
C2	Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. wettelijk maximum tarief	< 90 %	90% - 95%	> 95%
D	Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
E1	Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
E2	Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen)	< 90%	90% - 130%	> 130%
F	Ratio weerstandsvermogen	> 1,4	1 - 1,4	< 1

Analyse financiële kengetallen

Alle kengetallen hebben de status gezond en neutraal. Voor de beoordeling van de financiële positie dienen de kengetallen gezien te worden.

Samenvatting financiële kengetallen		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Structurele exploitatieruimte	9%	5%	12%
B	Solvabiliteitsratio	61%	48%	52%
C1	Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. gemiddelde tarief van de provincies	93%	95%	95%
C2	Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. wettelijk maximumtarief	67%	59%	59%
D	Grondexploitatie	4%	4%	3%
E1	Netto schuldquote	42%	55%	35%
E2	Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen)	41%	54%	34%
F	Ratio weerstandsvermogen	1,9	1,9	2,0

A. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan in welke mate de provincie voldoende structurele baten heeft om haar structurele lasten te kunnen dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De structurele exploitatieruimte is 1% hoger dan in de begroting 2024 en 3% lager dan de jaarrekening 2023.

A. Structurele exploitatieruimte		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Totaal structurele lasten	€ 443.222	€ 492.002	€ 512.708
B	Totaal structurele baten	€ 485.726	€ 521.363	€ 583.396
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
D	Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
E	Totale baten	€ 499.165	€ 589.656	€ 608.898
Ratio ((B-A) + (D-C)) / (E) x 100%		9%	5%	12%

B. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Deze wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen het balanstotaal. Het eigen

vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het resultaat van het afgelopen boekjaar dat in de saldireserve wordt gestort.

De solvabiliteitsratio is vergeleken met de jaarrekening 2023 gedaald met 9%. Dit wordt verklaard doordat de stijging van het balanstotaal relatief groter is dan de stijging van het eigen vermogen. Het kengetal is gezond.

B. Solvabiliteitsratio		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Eigen vermogen	€ 535.460	€ 458.888	€ 578.023
B	Balanstotaal	€ 881.073	€ 949.390	€ 1.112.644
Solvabiliteit (A/B) * 100%		61%	48%	52%

C1. Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. gemiddelde tarief van provincies

Deze ratio geeft aan hoe de belastingdruk in de provincie zich verhoudt ten opzichte van het gemiddelde tarief van alle provincies.

Het vastgestelde tarief opcenten MRB van de provincie Utrecht is 5% lager dan het gemiddelde tarief opcenten MRB van de provincies. Het kengetal is neutraal gelijk aan de begroting.

C1. Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. gemiddelde tarief van de provincies		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Tarief opcenten MRB provincie Utrecht	€ 77,50	€ 79,40	€ 79,40
B	Gemiddelde tarief opcenten MRB van provincies	€ 83,70	€ 83,60	€ 83,60
(A/B) * 100%		93%	95%	95%

C2. Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. landelijk maximum tarief

Deze ratio geeft aan hoe de belastingdruk in de provincie zich verhoudt tot het wettelijk maximumtarief.

Zolang er maar genoeg onbenutte ruimte is tussen het tarief opcenten van de provincie Utrecht en het wettelijk maximum is er ruimte om de begroting weerbaar en flexibel te houden. Dit kengetal is gezond.

C2. Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. wettelijk maximum tarief		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Tarief opcenten MRB provincie Utrecht	€ 79,40	€ 81,90	€ 81,90
B	Tarief landelijk maximum	€ 118,40	€ 138,30	€ 138,30
(A/B) * 100%		67%	59%	59%

D. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft een indicatie van het financiële risico dat de provincie loopt in verband met zijn grondportefeuille. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitatie af te zetten tegen de totale baten (exclusief onttrekkingen aan reserves). Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Het kengetal grondexploitatie is gezond.

D. Grondexploitatie		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	In exploitatie opgenomen bouwgronden	€ 17.625	€ 22.285	€ 20.515
B	Onderhandenwerk	€ 0	€ 0	€ 0
C	Totale baten (excl. mutaties reserves)	€ 499.165	€ 589.656	€ 608.898
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%		4%	4%	3%

E1/E2. De netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee een indicatie van de mate waarin de rente en de aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote wordt zowel in- als exclusief doorgeleende gelden gepresenteerd. Op die manier wordt ook duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de door de provincie verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldpositie.

Beide kengetallen voor de schuldquote zijn gezond. Vergeleken met de bijgestelde begroting zijn de kengetallen gedaald. Het was in 2024 door een positieve liquiditeitsontwikkeling niet nodig een langlopende lening aan te trekken.

E1. Netto schuldquote		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Vaste schulden	€ 0	€ 0	€ 0
B	Netto vlottende schulden	€ 14.310	€ 13.000	€ 41.364
C	Overlopende passiva	€ 314.479	€ 459.000	€ 475.082
D	Financiële vaste activa, genoemd in artikel 36, onderdelen d, e en f van het BBV	€ 0	€ 0	€ 0
E	Uitzettingen < 1jaar	€ 96.596	€ 122.900	€ 283.237
F	Liquide middelen	€ 100	€ 100	€ 81
G	Overlopende activa	€ 22.234	€ 22.000	€ 18.174
H	Totale baten (excl. mutaties reserves)	€ 499.165	€ 589.656	€ 608.898
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		42%	55%	35%

E2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Vaste schulden	€ 0	€ 0	€ 0
B	Netto vlottende schuld	€ 14.310	€ 13.000	€ 41.364
C	Overlopende passiva	€ 314.479	€ 459.000	€ 475.082
D	Financiële vaste activa, bedoeld in artikel 36, onderdelen b, c, d, e en f van het BBV	€ 4.454	€ 8.879	€ 5.699
E	Uitzettingen < 1jaar	€ 96.596	€ 122.900	€ 283.237
F	Liquide middelen	€ 100	€ 100	€ 81
G	Overlopende activa	€ 22.234	€ 22.000	€ 18.174
H	Totale baten (excl. mutaties reserves)	€ 499.165	€ 589.656	€ 608.898
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		41%	54%	34%

F. Ratio Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de mate waarin de provincie in staat is om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, zonder de noodzaak om direct te bezuinigen. Het benodigd

weerstandsvermogen is bepaald op basis van een inventarisatie en analyse van de risico's. De risico's zijn opgenomen in het provinciebreed risicomanagement systeem.

Het kengetal weerstandsvermogen is gezond. Dit kengetal is eind 2024 2,0. Dit valt binnen de afgesproken bandbreedte van 1,4 tot 2,0. Er zijn daarmee voldoende middelen om de geïnventariseerde risico's financieel af te dekken.

F. Ratio weerstandsvermogen		Rekening 2023	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024
A	Reserve Weerstandsvermogen	€ 45.000	€ 41.800	€ 41.800
B	Benodigde weerstandsvermogen	€ 24.312	€ 22.100	€ 20.483
Ratio weerstandsvermogen (A/B) x 100%		1,9	1,9	2,0

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding en historisch perspectief

Kapitaalgoederen zijn goederen die ons eigendom zijn en een bijdrage leveren aan onze en daaraan meerjarig ten dienste staan. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noemt in dit kader gebouwen, wegen, water, groen en riolering. Onze kapitaalgoederen zijn:

- provinciale wegen;
- provinciale vaarwegen;
- traminfrastructuur en voertuigen (trams);
- provinciale gebouwen;
- grond.

De kapitaalgoederen vragen bij aanschaf (of vervaardiging) substantiële investeringen en worden onderhouden zodat de bijdrage aan onze doelstellingen wordt geborgd. Als de kapitaalgoederen niet meer bijdragen aan de doelstellingen, is overdracht of sloop aan de orde.

De systematische en gestandaardiseerde aanpak van het beheer wordt assetmanagement genoemd.

Kenmerk aan assetmanagement is de voortdurende afweging van de bijdrage die de kapitaalgoederen leveren aan onze doelstellingen, de risico's van falen en de kosten bij alle beslissingen die worden genomen. De functionaliteit en kwaliteit van de kapitaalgoederen worden sober, doelmatig en duurzaam op peil gehouden waarbij ze veilig en betrouwbaar hun functie vervullen tegen acceptabele kosten. Het beheer wordt uitgevoerd aan de hand van Nederlandse normen (NEN) en landelijke richtlijnen, zoals die van CROW.

3.3.1 Provinciale wegen

In 2024 hadden we het volgende aantal assets in beheer en onderhoud, zoals opgenomen in de tabel hieronder.

Asset	Specificatie	Aantal
Verhardingen	• Rijbanen, fiets en voetpaden, parallelwegen, en busbanen • Markering	Circa 700 km Circa 1900 km
Kunstwerken	• Vaste, beweegbare bruggen en faunapassages • Geleiderail en hekken • Geluidsscherm • Grondkerende constructies	297 stuk 55 km 11 km 15 km
Groen	• Bermen • Hagen • Bomen • Bermsloten	4.590.000 m2 63.222 m 60.000 stuk 206.000 m
Wegmeubilair	• Verkeersboren • Abri's • Hectometerboren	14.180 stuk 196 stuk 3.529 stuk
Verkeersmanagementsystemen	• Verkeersregelsinstallaties • Bewegwijzering • Verkeersmanagement centrale • Video-observatiecamera's	108 stuk 1.550 stuk 1 stuk 67 stuk
Openbare verlichting	• Armaturen • Masten • Kasten	10.714 stuk 9.691 stuk 154 stuk
Hemelwaterafvoer	• Kolken/putten • Lengte leidingen • Kolken	11.363 stuk 300 km 8.900 stuk

	• Putten • Wadi's en zaksloten	2.300 stuk 45.000 m2
Vaarwegen	• Revier Eem • Vaargeul Eemmond • Oude Rijn • Gerecht • Kromme Mijdsrecht • Linge • Merwedekanaal • Azobé damwand • Staal damwand • Milieubermen • Slib klasse A/B Eem jaarlijks bij benadering	18 km 2 km 5,5 km 8,5 km 10 km 10 km 18 km 6.650 m 28.246 m 89.300 m 20.000 m3

3.3.1.1 Wat hebben we bereikt?

Het onderhoud van provinciale wegen bevat het onderhoud aan verharding, kunstwerken, wegmeubilair, verkeersregelininstallaties en verkeersmanagement, wegmeubilair, wegverlichting, hemelwaterafvoer en groenbeheer.

De in 2024 geplande onderhoudswerkzaamheden (het dagelijks en variabel onderhoud-, vervangingsonderhoud en verbetermaatregelen) aan assets zijn zoveel mogelijk integraal tijdens één onderhoudsmoment uitgevoerd. Dat heeft geleid tot de verbetering van de kwaliteit van de wegen en heeft ook bijgedragen aan de verbetering van de doorstroming en de verkeersveiligheid.

Het afgesproken kwaliteitsniveau, dat 95% van de provinciale wegen aan kwaliteitsniveau B moet voldoen, conform CROW-beheersystematiek, is gehaald. Op basis van schademetingen en inspecties voorjaar 2024 voldoet 96% aan beoogde kwaliteit B. En 100% van de provinciale kunstwerken voldoet tenminste aan conditieniveau 3 "Norm NEN 2767-4".

3.3.1.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Verharding

Conform het uitvoeringsplan 2024 zijn aan de volgende wegen, op onderdelen, onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd: N201, N210, N224, N234, N238 en N405.

Bij de N210, en N225 was gedeeltelijk sprake van vervanging van de hele verhardingsconstructie.

Op de volgende wegen waren onderhoudswerkzaamheden in het uitvoeringsplan opgenomen maar zijn niet uitgevoerd, hoofdzakelijk vanwege vertraging in de plannen die gelijktijdig met het onderhoud moeten worden uitgevoerd:

- N226 onderhoud ter plaatse van de kruising met de geplande Faunapassage. Deels uitgevoerd, resterende deel uitvoering in 2025;
- N484 parallelweg waar infra aanpassingen niet mogelijk zijn i.v.m. stikstofproblematiek;
- N484 op locaties waar infra aanpassingen niet mogelijk zijn i.v.m. stikstofproblematiek

Aan de volgende wegen zijn onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd die niet opgenomen waren in het uitvoeringsplan. Op onderdelen van deze wegen was sprake van overschrijding van de CROW - richtlijnen voor schades welke niet voorzien waren de N199 kruising Coelhorsterweg, N233 aansluitingen A12, N413 aansluiting A28-N237. Tevens zijn op tal van wegen de bermen verlaagd zodat het water vrij kan afstromen van de weg en is op dunne geluidsreducerende deklagen levensduur verlengend onderhoud uitgevoerd door middel van sealen.

Kunstwerken

- Er is divers variabel onderhoud aan vaste kunstwerken uitgevoerd, zoals het conserveren van leuningen, vervangen van slijtlagen en het injecteren van scheuren in beton;

- Aan diverse pompinstallaties is onderhoud verricht naar aanleiding van regulier onderhoud en inspecties;
- Waterproblematiek fietstunnel Hertekop is onderzocht en naar aanleiding van de onderzoeksresultaten zijn herstelmaatregelen uitgevoerd;
- Naar aanleiding van overlast rivierkreeften zijn diverse stuwen langs de N212 vervangen en aangepast;
- Er zijn duikers in de N210 en N201 vervangen;
- Stootplaten Letscherttunnel in de N210 zijn hersteld;
- Voetpaden Vreelandbrug in de N201 zijn hersteld;
- Er heeft groot onderhoud aan de Waardsebrug plaatsgevonden, vervangen voegovergangen, verharding en slijtlagen;
- Er zijn diverse (kleine) onderhoudsmaatregelen uitgevoerd aan vaste en beweegbare kunstwerken, grondkerende constructies, en faunapassages op basis van inspectieresultaten. Waar mogelijk zijn deze gecombineerd met werkzaamheden aan andere assets;
- Provincie Zuid-Holland heeft conform de beheer en onderhoudsovereenkomst dagelijks- en variabel onderhoud uitgevoerd aan de beweegbare kunstwerken in het Merwedekanaal die eigendom zijn van Provincie Utrecht;
- De huidige bediencentrale van de beweegbare bruggen sluit in 2024, er zijn diverse voorbereidingen getroffen om aan te sluiten op de bediencentrale van de gemeente Nieuwegein (verwachting eind 2025 gereed);
- Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor lokale bediening beweegbare bruggen in 2025 tijdens de uitvoering van de ombouwwerkzaamheden om de betreffende bruggen aan te sluiten op de nieuwe bediencentrale;
- Er is gestart met het vernieuwen van diverse overeenkomsten met waterschappen, deze treden in 2025 met terugwerkende kracht in werking.

Hemelwaterafvoer

De geplande onderhoudswerkzaamheden aan de hemelwaterafvoer zijn voor een groot deel uitgevoerd. Het deel van de geplande werkzaamheden dat niet is uitgevoerd is het gevolg van het verschuiven van de uitvoering van projecten naar latere jaren. Daar waar onderhoud is uitgevoerd is dit gericht onderhoud aan kolken, putten en de tussenliggende leidingen op basis van inspectieresultaten. Ook zijn uitstroomvoorzieningen en zaksloten meegenomen in het onderhoudswerk.

2024 was een extreem nat jaar. Op veel plaatsen in de provincie was goed te merken dat de grote hoeveelheid regen tot overlast leidde, ook op de provinciale wegen ontstond op verschillende locaties overlast. Daarbij was er sprake van een ongewoon hoge grondwaterstand in de bovenste grondlaag, terwijl het diepere grondwater juist ontoereikend is om in de drinkwatervoorziening te voorzien op de langere termijn. Zo was er in het oostelijk deel van de provincie sprake van kelders en kruipruimtes vol grondwater, terwijl tegelijkertijd in het nieuws was dat er onvoldoende grondwater beschikbaar is om op langere termijn de drinkwatervoorziening te kunnen waarborgen. De oorzaak ligt hier in een grondlaag die slechts zeer beperkt waterdoorlatend is. De hoeveelheid regen was zo veel dat de bovenste grondlaag zich sneller vulde dan dat het water naar de diepere grondlaag kon zakken waardoor deze bovenste grondlaag volledig verzadigd raakte.

In Leersum en Doorn ontstond daardoor wateroverlast en werden enkele gemeentelijke wegen afgesloten en nam de provincie spoedmaatregelen om de doorgaande wegen zo veel mogelijk vrij te houden van water. Naast deze eerste maatregelen is er inmiddels bij Leersum een zaksloot aangelegd waar het overschot aan water in wordt opgevangen en vanwaar het wanneer het water te hoog komt te staan door kan stromen naar een verderop gelegen sloot. In Doorn is gekozen om direct een oude duiker gedeeltelijk functioneel te maken om het overschot aan water een kans te geven via een andere route weg te stromen. In 2025 zal op deze locatie een nieuwe duiker worden aangelegd om bij extreme hoeveelheden water voor een extra afvoermogelijkheid te zorgen.

Op verschillende andere locaties zijn maatregelen genomen om overlast te beperken en ontstane schades te herstellen. Er is zo veel mogelijk gekozen voor definitieve oplossingen. Daar waar echter op korte termijn

groot onderhoud gepland is, zijn beperkte maatregelen genomen om bij het groot onderhoud tot een definitieve oplossing te komen. Op deze manier zijn zowel grote overlast voor het wegverkeer als onevenredig hoge kosten voorkomen.

Bij het verbeteren van de N233 bij Veenendaal zijn verschillende getrapte zaksloten gerealiseerd. Door plaatsing van damwanden kan hemelwater zo lang mogelijk worden vastgehouden in de omgeving en ontstaat een vertraagde afvoer naar het oppervlaktewater. De verwachting is dat straatvuil hierdoor minder snel in het oppervlaktewater terecht komt. Daarbij kon door de aanleg van deze getrapte zaksloten worden voldaan aan de benodigde watercompensatie.

Sinds 2024 heeft de provincie Utrecht een eigen putafdekking, voorzien van provincielogo en provinciewapen. Door goede afspraken te maken met de leverancier worden de nieuwe deksels zonder extra kosten geproduceerd. Met de komst van deze nieuwe putafdekkingen ontstaat er een eenduidig beeld voor alle putten die in provinciaal beheer zijn. De herkenbaarheid van het ondergrondse stelsel wordt hiermee vergroot en de kans op foutaansluitingen neemt af. De nieuwe putdeksels komen met drie verschillende putranden, bedoeld voor gebruik in asfalt, straatwerk en bermen.

De provincie Utrecht heeft in 2024 een gecombineerde reiniging, inspectie en inventarisatie uitgevoerd aan 1589 kolken en 352 putten en de tussenliggende leidingen. Hierbij is gekeken naar de huidige staat, de aanwezige risico's en de te nemen maatregelen. Deze putten en kolken bevinden zich in 35 kilometer provinciale wegen, parallelwegen en fietspaden

Groen

Het vast onderhoud aan het groen (het maaien van bermen langs de provinciale wegen, het uitmaaien van sloten en het knippen van hagen) is periodiek uitgevoerd. Daarnaast zijn bermsloten gebaggerd.

Het vrijkomende gras is grotendeels verwerkt volgens de bokashi-methode. Dit is een fermenteringsproces waarbij nagenoeg geen CO₂ vrijkomt.

Voor het bomenbestand (jaarlijks 1/3 deel direct langs onze wegen) is een veiligheidscontrole uitgevoerd en de bomen zijn onderhouden (snoei/vervanging en dergelijke).

In 2024 is ingezet op het bestrijden van de Japanse Duizendknoop in meterstroken, zichthoeken en op locaties die overlast geven aan aangrenzenden. Op overige plekken waar de Japanse Duizendknoop aanwezig is, beheersen we de groei.

- Ecologisch bermbeheer: Hierbij is zo veel mogelijk insectenvriendelijk gemaaid in de geest van de "Kleurkeur" methode waarbij optimaal rekening wordt gehouden met de balans tussen verkeersveiligheid en het welzijn van flora en fauna.
- Eikenprocessierups: de provincie Utrecht bestrijdt jaarlijks de eikenprocessierups langs haar wegen. Ook in 2024 is preventief spuiten met het biologische middel "Xentari" niet toegepast. Vanwege de vooraf te verwachten afnemende plaagdruk was het niet nodig om in 2024 preventief te spuiten. De vooraf verwachte afnemende plaagdruk heeft in 2024 ook daadwerkelijk plaatsgevonden. De plekken met overlast zijn bestreden (minder dan in 2023). En er zijn minder meldingen van overlast geweest dan in 2023.

Wegmeubilair

Het areaal van het wegmeubilair kent een zeer grote verscheidenheid. Het betreft onder andere hectometerborden, verkeersborden, abri's en bebakeningszuilen. Voor diverse onderdelen gelden evenzoveel normen waaraan het beheer moet voldoen, zoals de RVV1990, de BABW, CROW 323 en de NEN 2767. Door regelmatige inspectie (zelfs wekelijks) is het meubilair gecheckt op de onderhoudsstaat. Als de veiligheid in het geding komt dan wordt direct actie ondernomen.

De in 2024 geplande onderhoudsmaatregelen (vast en variabel) zijn grotendeels uitgevoerd.

Aan het eind van 2024 is het project vervangen abri's, na veel problemen met de energieleverancier en vervolgens personele problemen bij de aannemer, eindelijk afgerond. Alle abri's zonder reclamevitrine zijn voorzien van een extra zonnepaneel, astroklok en nieuwe accu.

Halverwege 2024 is er een hekwerk welk begin 2022 was geplaatst als pilot en gemaakt was van 50% bermgras en 50% harde kunststof verwijderd en vervangen voor houten planken. Dit omdat de planken kromtrokken en

van de palen loskwamen. Het materiaal is niet bestand tegen de weersinvloeden en zullen we niet meer gaan gebruiken voor hekwerken langs de wegen.

Verkeersmanagementsystemen

De ruim 130 verkeersregel- en verkeersmanagementinstallaties spelen een belangrijke rol bij de veiligheid van de verkeersafwikkeling, de leefbaarheid voor omwonenden rond de provinciale kruispunten en bij het bevorderen van doorstroming van de verschillende modaliteiten.

Met het aantrekken van een storing coördinator voor het dagelijks storingsbeheer zijn storingen nog efficiënter en adequater opgepakt. Het storingsbeheer en regulier onderhoud zijn in 2024 effectief uitgevoerd. De onderhoudsprojecten voor VRI-vervangingen binnen het variabel onderhoud in 2024 zijn niet geheel volgens planning afgerond. De komst van de iVRI vergt een langere doorlooptijd in de voorbereiding van projecten en we merken dat de markt hier nog naar volwassenheid aan het groeien is. Ook personele beschikbaarheid is voor de markt een grote uitdaging.

De uitgestelde werkzaamheden worden meegenomen in 2025 waardoor de werkzaamheden zoals gepland in 2024-2025 eind 2025 allemaal uitgevoerd kunnen zijn.

Alle geplande variabele onderhoudsmaatregelen aan de bewegwijzering uitgevoerd zijn, op een restpunt na, uitgevoerd in 2024. Verlichte objecten die door Stedin moeten worden losgenomen en aangesloten blijven qua planning een uitdaging. Voor de verlichte bewegwijzering wordt de verduurzamingsslag structureel doorgezet. Oude wegwijzers met tl-verlichting zijn vernieuwd met LED- verlichting of zijn retro reflecterend uitgevoerd, zodat deze minder of geen energie meer gebruiken. Op dit moment is 88% van de bewegwijzeringsvlaggen verduurzaamd. Tevens is er als pilot een fietskruispunt uitgerust met bewegwijzeringsvlaggen van een circulair en biodegradeerbaar kunststof plaatmateriaal. De komende jaren willen we hier met dit materiaal ervaring opdoen om te bepalen of het een volwaardig alternatief kan zijn voor de huidige aluminium fietsbewegwijzeringsborden.

Openbare verlichting

Leidend principe voor het beheer van wegverlichting is donker waar het kan, licht waar nodig. Dit sluit aan op actuele inzichten, richtlijnen en technische ontwikkelingen (waaronder ledverlichting). Hiermee wordt aangesloten op doelen voor de energietransitie en duurzaamheid binnen de randvoorwaarden voor veiligheid van de verkeersafwikkeling, de sociale veiligheid op wegen en fietspaden en de doorstroming van het verkeer. Momenteel is 73% van de armaturen vervangen door ledverlichting.

De geplande vervangingen en grootonderhoud van 2024 zijn grotendeels uitgevoerd. De uitgestelde werkzaamheden worden naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 in zijn geheel afgerond. Het onderhoud van de openbare verlichting is ondergebracht in een RAW bestek. Dit contract is in 2023 gestart en heeft een duur van 2 jaar met 2x een optie tot een jaar verlenging. Daarna zal een nieuwe aanbesteding plaatsvinden. Dit contract heeft ook als doel de verkeershinder te verminderen en daarmee de doorstroming en algehele veiligheid te optimaliseren. Het storingsbeheer en regulier onderhoud zijn in 2024 effectief uitgevoerd.

3.3.1.3 Wat heeft het gekost?

Omschrijving	Vast onderhoud			variabel onderhoud		
	Begroting	Rekening	Vershil	Begroting	Rekening	Vershil
Verhardingen	1.832	1.983	-150	8.143	8.015	128
Wegmeubilair	170	163	8	156	115	41
Kunstwerken	2.583	2.654	-71	6.765	5.815	949
Groen	3.003	3.135	-132	1.155	880	275
Openbare verlichting	1.952	1.320	632	893	585	307
Verkeersman./VRI's	1.628	1.518	110	3.160	2.291	869
Hemelwaterafvoer	-	-	-	1.269	1.717	-448
Algemeen	291	347	-56	2.146	1.810	336
Totaal	11.459	11.119	340	23.686	21.229	2.457

Vast onderhoud Wegen

De bestedingen van vast onderhoud zijn 0,3 miljoen lager dan de begroting.

Bij de asset Openbare verlichting is er sprake van een onderbesteding vanwege een gunstige afrekening van de energiekosten. De asset Verhardingen laat een overschrijding zien. Op basis van inspecties zijn meer markeringen uitgevoerd dan gepland. Ook is er een schikking getroffen met een aannemingsbedrijf.

Variabel onderhoud Wegen

De bestedingen van Variabel onderhoud zijn 2,5 miljoen lager dan de begroting.

Een deel van de onderhoudswerkzaamheden aan de kunstwerken van het Merwedekanaal Kunstwerken is niet uitgevoerd omdat de onderhoudsplanning tussentijds is gewijzigd door de Provincie Zuid-Holland.

De assets Openbare verlichting en Verkeersmanagement/VRI laten een onderbesteding zien. Dat komt door personeelstekort. De overbesteding bij de asset Hemelwaterafvoer wordt veroorzaakt door klimaat adaptieve maatregelen. De onderbesteding bij Algemeen wordt met name veroorzaakt door de gladheidsbestrijding.

Vanwege gunstige weersomstandigheden is er minder gestrooid.

3.3.2 Assets Openbaar Vervoer

Binnen de assets ten behoeve van het openbaar vervoer worden 4 assetgroepen onderscheiden. Namelijk de traminfrastructuur, het materieel, haltes en gebouwen en de telematicavoorzieningen. In 2024 was het volgende areaal in beheer en onderhoud. Dat staat in de tabellen hieronder.

Materieel	Aantal
CAF-trams 33 meter	27
CAF-trams 41 meter	27
Dienstvoertuigen	8 (o.a. t.b.v. storingen en calamiteiten)
Tramsimulator	1

Traminfrastructuur	Aantal
Kunstwerken	1 brug, 1 tunnel en 12 overige kunstwerken
Spoor	74 km trambaan, 75 wissels, beveiliging en 110 overwegen/-paden
Energievoorziening	74 km rijdraad, 1455 masten en 14 onderstations
Opstelterreinen	Emplacement remise Nieuwegein en opstelterrein P+R Science Park
Overige infrastructuur	Gecombineerde tram-/busbanen Jaarbeurszijde-UCC en Science Park

Haltes	Aantal
Tramhaltes lijn 20 + 21 (SUNIJ-lijn)	23 (in 2 richtingen)
Tramhaltes lijn 22 (UHL)	9 (in 2 richtingen)
Bushaltes	3 (in 2 richtingen) langs de gecombineerde busbaan in Utrecht Science Park, en de bushaltes Utrecht Centraal Centrumzijde en P+R Science Park

Gebouwen	Aantal
Tramremise	Tramremise Nieuwegein
Busstalling	Busstalling Westraven en stalling elektrische bussen remiseterrein Nieuwegein
Parkeergarage	P&R Breukelen
Chauffeursverblijven	Nieuwegein Zuid, IJsselstein Zuid, Breukelen en UCC

Telematicavoorzieningen	Aantal
DRIS-systeem	620 displays

Camera's	225
Kaart verkoop automaten	72
CiCo (Check In-Check Out) palen	13
SOS palen	2 (OCC Remise en "uitwijk" OCC busstalling Westraven)
Operationeel Controle Centrum (OCC)	84 (64 stuks 27" en 20 stuks 65")
Glasvezelnetwerk	125 km glasvezelkabel
Schakeling	120 schakelkasten, 136 switches, 50 monitoringsunits en 3 technische ruimtes
Bedien PC's	23
Servers	11
Toegangssysteem	1

3.3.2.1 Wat hebben we bereikt?

Het openbaar vervoer is van groot belang voor de bereikbaarheid van onze provincie. De belangrijkste assets die wij in het openbaar vervoer hebben, zijn:

- de trambaan met bijbehorende haltes;
- het trammaterieel;
- de remise in Nieuwegein;
- de busstalling Westraven in Utrecht;
- alle telematicavoorzieningen voor het tram- en bussysteem;
- alle telematicavoorzieningen voor het tram- en bussysteem;
- het Operationeel Controle Centrum (OCC) waarvandaan het tram- en busverkeer wordt aangestuurd.

Het beheer en onderhoud van deze assets vindt plaats conform de in 2021 geactualiseerde Nota Kapitaalgoederen Mobiliteit. Voor het tramsysteem geldt de Wet lokaal spoor (Wls) als wettelijk kader. De rolverdeling, activiteiten en te realiseren Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) zijn vastgelegd in de Beheervisie Tramsysteem 2020-2024. Die werd op 24 maart 2020 door GS vastgesteld. Met het beheer en onderhoud is in 2022 invulling gegeven aan de KPI's met betrekking tot:

- veiligheid;
- de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de infrastructuur en trams;
- kwaliteitsaspecten zoals:
 - o de reinheid van haltes en trams;
 - o de beschikbaarheid van dynamische reisinformatie op de haltes.

Het uitgevoerde beheer en onderhoud van de assets is risico gestuurd. Dat wil zeggen dat onderhoudsmaatregelen worden bepaald op basis van het zorgvuldig afwegen van prestaties, risico's en kosten. De onderhoudsstaat van de assets wordt bepaald op basis van meetgegevens en inspecties. Uitgevoerd door eigen personeel en externe deskundigen. Op basis van een risicoanalyse wordt een beheerstrategie bepaald. En worden onderhoudsmaatregelen geprogrammeerd om de prestaties te borgen en de risico's te beheersen. Naast planmatig onderhoud heeft er correctief onderhoud plaatsgevonden. In het geval van mankementen en storingen. Een snelle opvolging van storingen is van belang. Zo waarborgen we de beschikbaarheid en kwaliteit van het vervoersysteem voor de reizigers. De grootschalige vernieuwing van het tramsysteem is in 2022 afgerond met de vernieuwing van de halte Nieuwegein Centrum en de koppeling van de beide lijndelen tussen de Jaarbeurszijde en Centrumzijde van het Centraal Station. Nieuwe assets vertonen vaak kinderziektes of nieuwe omstandigheden waar in het beheer rekening mee moet worden gehouden. Binnen het programma Nazorg Tramprojecten zijn deze kinderziektes aangepakt en inmiddels is in januari 2025 het programma nazorg afgerond.

De volgende aspecten hebben in 2024 bijzondere aandacht gevergd bij het beheer en onderhoud van de assets in het openbaar vervoer:

- De spoorbeveiliging heeft ook het afgelopen jaar veel aandacht gehad. Het aantal storingen is drastisch gereduceerd. Dat is te danken aan het uitzetten van de SPIC-functie van de assentellers en het aanpakken van de waterhuishouding bij P&R Science Park.
- In 2024 is door middel van “Continue verbeteren” gefocust op de top 5 grootste veroorzakers van rituitval. Er is uitgezocht wat de bron is van de rituitval en vervolgens oplossingen gezocht en doorgevoerd om de rituitval te voorkomen. Voor infra zijn dit soms langdurige trajecten, maar hebben in 2024 wel gezorgd voor een behoorlijke afname aan rituitval.
- Sinds de introductie van de nieuwe lage vloertrams is er sprake van veel (hoog)geluid op het tracé naar Nieuwegein en IJsselstein. Inmiddels zijn er smeerinstallaties op kritische locaties geïnstalleerd. Daardoor is het (hoog)geluid beheersbaar en is het klachtenniveau drastisch afgenomen.
- In de afgelopen jaren hebben zich enkele verkeersongevallen tussen auto en tramverkeer voorgedaan. In 2023 is bepaald welke maatregelen (afwegingskader) genomen moeten worden. In 2024 is gestart met het doorvoeren van de maatregelen die leiden tot het verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Om veel beter te kunnen sturen en analyseren van de assets is in 2023 een nieuwe dataspecialist aangetrokken. Deze dataspecialist heeft een dashboard ingericht waardoor het nu mogelijk is om real-time inzicht te hebben in de storingen. Hierdoor kan de beheersorganisatie sneller acteren.
- Het project vernieuwde tram (VRT) is in 2024 volledig overgedragen aan de beheerorganisatie TBO en daarmee is ook decharge verleend op het project.

De marktomstandigheden hebben soms geleid tot vertragingen. Zoals beperkte beschikbaarheid van personele capaciteit en langere levertijden. Voorrang is daarbij gegeven aan het continueren van het vaste onderhoud, om de kwaliteit en waarde van de assets te behouden. Al het vaste onderhoud heeft op de geplande wijze plaatsgevonden.

3.3.2.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Traminfrastructuur

- De infrastructuur voor de trams is op basis van risico gestuurd beheer en onderhoud in stand gehouden. De mobilisatiefase van het contract met de Proces Contract Aannemer is afgerond. Het preventief onderhoud wordt inmiddels vrijwel volledig vanuit ons eigen Onderhoudsmanagementsysteem (SAP) aangestuurd. Er vinden periodiek onafhankelijke inspecties van de infrastructuur plaats.
- Om meer informatie gestuurd te kunnen werken wordt het assetregister en configuratiemanagement stapsgewijs kwalitatief op orde gebracht.
- De restpunten vanuit project vernieuwde railinfrastructuur bij Nieuwegein Centrum zijn vrijwel allemaal afgerond. De overdracht van project naar de lijnorganisatie is afgerond.
- Alle tramkruisingen binnen de gemeente Nieuwegein zijn beoordeeld op basis van het afwegingskader. De gewenste verbetermaatregelen zijn vastgesteld voor de tramkruisingen in de gemeente Nieuwegein. De eerste tramkruisingen zijn in voorbereiding voor uitvoering en in afstemming met de wegbeheerder.
- Op de Symfonielaan in Nieuwegein zijn overwegbomen gerealiseerd op de tweerichtingsfietspaden.
- Tractiestation Paul Krugerbrug is voorzien van nieuwe definitieve voedingskabels. De nieuwe aansluiting voor het tractiestation Vijverlaan is inmiddels ook gerealiseerd. Er wordt nu nog gewerkt aan het afronden van restpunten. Verwachting is dat in Q1-2025 de definitieve overdracht en decharge plaats zal vinden.
- In verband met het booggeluid zijn in 2024 nog 2 nieuwe baansmeerinstallaties geïnstalleerd.
- Er is een pilot uitgevoerd voor herstel van de slechte lassen op dit deel tussen Jaarbeursplein en Nieuwegein Centrum. Vervolgens is een definitieve herstmethode gekozen en zijn de eerste (slechtste) 22 lassen hersteld. Dit zal in 2025 een vervolg krijgen.
- In de trambeveiliging zijn diverse modificaties aangebracht. Concreet in de assentellers voor de aansturing van de wissels. Die modificaties zijn ter verhoging van de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de trambeveiliging.
- De vervanging van de spoorstaven op het 24 Oktoberplein zijn afgerond en overgedragen aan de lijnorganisatie.

- Er is een continu verbetertraject opgestart om ervoor te zorgen dat de “mindset” van TBO een focus krijgt op voorkomen van rituitval. Er zijn in totaal 5 storingen behandeld in 2024. En de resultaten daaruit zijn goed. Het aantal infrastoringen met rituitval gaat omlaag.
- De tramoverweg van de Spoedeisende hulp (SEH) van het Sint Antoniusziekenhuis is vervangen.
- Enkele onderdelen van de tramkruising Baronieweg in de gemeente IJsselstein zijn verplaatst behoeve van de verbreding van het fietspad voor het project Doorfietsroute IJsselstein.
- Een aantal losstaande infrastructuurprojecten is uitgesteld. Om voorrang te geven aan actualiteiten. Zo wordt de realisatie van extra tramwaarschuwingslichten pas in 2025 gerealiseerd. Net als de vervanging van de overweg van de Spoedeisende hulp van het St. Antoniusziekenhuis.

Trammaterieel

- Uitgangspunt is de vastgestelde levering van trams aan de concessiehouder. Naast de benodigde trams voor dienstregeling hebben we 2 tramstellen (= 33 meter tram gekoppeld met een 41 meter tram.) als reserve direct beschikbaar.
- De 54 CAF lagevloertrams met een lengte van 33 en 41 meter zijn onderhouden. Dit gebeurt volgens het door de leverancier vastgestelde onderhoudsschema. Er is geen garantie meer op de voertuigen. Het warranty team van CAF is niet meer aanwezig. Om dit goed op te vangen hebben we een Support Agreement met CAF afgesloten. Hierdoor zijn we verzekerd van directe hulp bij storingen tot op engineeringsniveau.
- Storingsanalyses en -herstel hebben plaatsgevonden. Dagelijks kunnen we de storingen analyseren vanuit Leadmind, SAP 4hana en Power BI. In het Continue Verbeter Project pakken we steeds de top 5 storingen aan. Vanuit de analyses en onderzoeken naar het ontstaan van deze storingen vinden aanpassingen en bijstellingen in het onderhoud en de bediening plaats. Het kan ook zijn dat er modificaties op onderdelen en systemen of vervanging van de onderdelen nodig zijn om storingen te voorkomen. Door al deze aanpassingen op het onderhoud en de doorgevoerde technische verbeteringen worden de trams. Bij modificaties en aanpassingen wordt ook rekening gehouden met verduurzaming.
- Vanaf het jaar 2026 tot en met 2030 staan de eerste grote revisie/onderhoudsbeurten gepland voor de trams. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen hiervoor. De revisies van onderdelen vind plaats in Spanje. De vervanging van de onderdelen wordt gedaan door onze onderhoudspartij. Alle onderdelen hiervoor worden per tram aangeleverd in 2 kits.
- Het IVU-systeem is geoptimaliseerd en verbeterd nadat deze in 2023 geïmplementeerd is. Het IVU-systeem verzorgt de communicatie tussen de tram, de infrastructuur en de verkeersleiding. Op dit moment zijn we bezig met IVU om de reizigersinformatie eenvoudig aan te passen op de schermen in de trams. Daarnaast gaan we IVU verder uitbreiden met een Depot Management Systeem. Hierdoor kunnen we een aantal gebruikte dashboards laten vervallen en deze integreren in één systeem.
- Voor het onderhoud worden wekelijks de onderhoudsmiddelen, onderdelen en materialen ingekocht door het trambedrijf. Daarnaast hebben we een strategische voorraad onderdelen om de continuïteit zo goed mogelijk te garanderen. Onze voorraad is opgeslagen in het magazijn op de remise en op locatie bij firma Modern en AGS. We willen in de toekomstig nieuw te bouwen Zoutloods een extra opslag creëren waardoor de opslag bij Modern opgezegd kan worden.
- Om zo circulair mogelijk bezig te zijn worden er diverse onderdelen gerepareerd door de Original Equipment Manufacturer (OEM'ers) in Europa. Hierdoor kunnen we onderdelen hergebruiken. Als onderdelen niet meer gebruikt kunnen worden deze gescheiden afgevoerd door onze afvalverwerker.
- Er is een contract voor de reiniging van het interieur en exterieur van de trams.

Haltes en gebouwen

- Het dagelijks beheer en onderhoud van alle tramhaltes is uitgevoerd. Net als de bushaltes langs de gecombineerde bus-trambaan in het Science Park. Dit betrof schoonmaak, correctief onderhoud en wintermaatregelen. Op en bij de haltes zijn diverse voorzieningen aanwezig zoals:
 - o in-en uitcheckpalen;
 - o kaartverkoopautomaten;
 - o DRIS;
 - o cameratoezicht;
 - oabri's;

- o bankjes;
- o hekwerken;
- o fietsenstallingen.
- In juni 2024 is er gestart met het project kwaliteitsverbetering van de haltes langs het tracé naar Science Park.
- De eindpuntvoorzieningen in Nieuwegein Zuid, IJsselstein Zuid en Breukelen zijn in stand gehouden.
- Het beheer en onderhoud is geïmplementeerd van de nieuwe busstalling Westraven en de extra stalling met oplaadmogelijkheden voor elektrische bussen op het remiseterrein in Nieuwegein.
- De bouw van de Parkeergarage Breukelen is afgerond en is operationeel, betaald parkeren zal in 2025 geïmplementeerd worden.

Telematica

- In 2024 zijn de bestaande telematicavoorzieningen in stand gehouden, zoals:
 - o netwerken, hardware en software;
 - o camera's;
 - o DRIS;
 - o kaartautomaten;
 - o het Operationeel Controle Centrum.
 - We hebben verbeteringen doorgevoerd, incl. switches vervangen, in het Datanetwerk. Daarmee hebben we de beschikbaarheid en de veiligheid (Cyber Security) vergroot.
 - Er hebben periodieke updates en vervangingen plaatsgevonden van Switches en andere telematica onderdelen.
- Voor het Telematica netwerk is een aanbesteding gedaan voor het beheer en onderhoud voor de komende jaren
- Voor de beveiliging van het NTR terrein en ter bevordering van de exploitatie zijn er extra camera's geplaatst.
- Er is een gestart gemaakt met het vervangen van de SectieKast monitorings systeem.
- De upgrade van een aantal (secundaire) systemen voor het operationeel controlecentrum is uitgesteld.
 - Er zijn diverse wijzigingen doorgevoerd in het DRIS-systeem.

3.3.2.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Vast onderhoud			Variabel onderhoud		
	Begroting	Rekening	Verschil	Begroting	Rekening	Verschil
Traminfrastructuur	10.094	9.332	762	958	555	403
Trammaterieel	7.060	7.465	-405	335	292	43
Haltes en gebouwen	2.131	2.269	-138	0	0	0
Telematica	1.048	1.043	5	500	463	37
Algemeen	787	684	103	2457	1590	867
Baten	-18.296	-18.286	-10	-	-	-
Totaal	2.824	2.507	317	4.250	2.900	1.350

We ontvingen ook een bijdrage van het Rijk voor het beheer en onderhoud van de SUNIJ lijn. Het gaat om een bijdrage van € 6,2 miljoen. De overige baten bestaan vooral uit huuropbrengsten.

Toelichting

Op het vast onderhoud van de assets in het openbaar vervoer is een restant van bijna € 0,3 miljoen. Dat heeft 4 redenen:

- Cluster materieel heeft een negatief saldo van € 400K. De kosten die gemaakt zijn voor een schade moeten nog voor een deel vergoed worden door de verzekeraar. Het betreft een schade van € 1,2 miljoen waar € 0,8 miljoen op betaald is. De verzekeraar gaat niet akkoord met de resterende € 400K.
- Eind januari 2023 heeft er een grote brand op de busremise P&R Westraven plaatsgevonden. Het beeld van het cluster Tram-Gebouwen wordt negatief beïnvloed, doordat een deel van de kosten van

bodemsanering van de busremise Wetsraven (als gevolg van een brand) na-ijlen in het jaar 2024 (-€138K). Qbuzz is aansprakelijk gesteld en schade wordt verhaald.

- Energiekosten infra veel lager dan begroot (€ 600K).

Op het variabele onderhoud is er een restant van circa € 1,35 miljoen overgehouden. Diverse maatregelen konden tegen lagere kosten uitgevoerd worden, mede doordat deze zijn meegenomen bij de afronding van projecten ('werk met werk maken'). Of omdat in een enkel geval de maatregel in 2025 wordt uitgevoerd.

3.3.3 Provinciale vaarwegen

3.3.3.1 Wat hebben we bereikt?

Het onderhoud van provinciale vaarwegen bevat het onderhoud aan het Merwedekanaal, de Eem, de Linge, de Oude Rijn West, De Kromme Mijdrecht en de Grecht.

De in 2024 geplande dagelijks beheer- en onderhoudswerkzaamheden aan de vaarwegen zijn zoveel mogelijk volgens de gemaakte afspraken uitgevoerd.

Ook is in 2024 een nieuwe bestuurlijke afspraak met het Waterschap Vallei&Veluwe gemaakt en vastgesteld. Daarin wordt weergegeven wat het gezamenlijke doel wat betreft de Eem is en wat de nieuwe financiële bijdrage van het waterschap gaat worden. Met de gemeente Amersfoort is de provincie hierover (nog) in overleg.

Het nautisch beheer, het vaarwegbeheer en het onderhoud van het Utrechtse deel van het Merwedekanaal is ook voor het jaar 2024 integraal overgedragen aan de provincie Zuid-Holland. Er is daartoe in 2020 met de provincie Zuid-Holland een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een looptijd van vijf jaar. In 2024 is gestart met een evaluatie van deze samenwerkingsovereenkomst. Het doel is om eind 2025 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen de beide provincies bestuurlijk vast te stellen.

De Linge is over een lengte van circa 10 km aan de noordzijde in eigendom van de provincie; Waterschap Rivierenland heeft het beheer en onderhoud gemandateerd uitgevoerd.

In opdracht van de Provincie Utrecht zijn de overige waterwegen, Kromme Mijdrecht en Grecht, beheerd en onderhouden door de onderscheidende waterschappen/Hoogheemraadschappen.

De Eem, de vaargeul in de Eemmond en de Oude Rijn West worden door de provincie Utrecht zelf onderhouden.

3.3.3.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2024 zijn voor wat betreft de baggerwerken in de rivier de Eem de deelopdrachten 2022, 2023 en 2024 uitgevoerd. Daarmee is de bestaande aanbesteding tot een goed einde gekomen. Als gevolg van de aangetroffen vervuiling zijn de kosten voor het afvoeren van de baggerspecie wel hoger dan verwacht.

Voor de periode 2025-2027 zijn we gestart met een nieuwe uitvraag voor de baggerwerken.

In 2024 is gestart met de uitvoering van het vervangen van 1150 meter houten damwanden door stalen oeverconstructies in een traject op de Eem. In dat traject zijn een drietal pilots opgenomen met verlaagde oeverconstructies. Doel is om te meten wat het effect op het achterland is. Met deze ervaringen kunnen de toekomstige vervangen mogelijk worden aangepast, waarbij terdege rekening moet worden gehouden met de verandering van het klimaat en de daarmee te verwachten verhoging van het waterpeil. In 2023 is een nieuw beheersplan vastgesteld, dat geeft richting hoe om te gaan met de rivier de Eem in samenhang met de veranderende omgeving. Deze aanbevelingen zijn in 2024 zoveel als mogelijk uitgevoerd.

Voor wat betreft de Oude Rijn West is gebleken dat de oeverconstructies in eigendom zijn van de PU, en niet van de gemeente Woerden. Om de staat van deze constructies te bepalen is gestart met een onderzoek. Te verwachten is dat gelet op de staat van deze oeverconstructies binnen een middellange termijn aanzienlijke investeringen nodig zijn.

3.3.3.3 Wat heeft het gekost?

Omschrijving	Vast onderhoud			Variabel onderhoud		
	Begroting	Rekening	Verschil	Begroting	Rekening	Verschil
Vaarwegen	1.905	1.931	-26	495	444	51
Totaal	1.905	1.931	-26	495	444	51

De bestedingen van vast en variabel onderhoud zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

3.3.4 Provinciale gebouwen

3.3.4.1 Wat hebben we bereikt?

Huis voor de provincie

Het Huis voor de Provincie bestaat uit 19 verdiepingen, inclusief een entreegebied met diverse voorzieningen, een centraal vergadercentrum en een technische ruimte op de 19e verdieping. Een aantal verdiepingen wordt verhuurd aan externe organisaties. In 2022 zijn drie verdiepingen gereed gemaakt voor de tijdelijke opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De opvang is verlengd tot en met 31 augustus 2025. Het huis voor de provincie (en overig provinciaal vastgoed in beheer van Facilitaire zaken) moet voldoen aan de wettelijke en door het college van gedeputeerde staten vastgestelde duurzaamheidsdoelstellingen. De doelstelling is energieneutraal vastgoed in 2035, zoveel mogelijk rekening houdend met aanpalende doelstellingen als circulariteit en biodiversiteit (indien uitvoerbaar).

Daarnaast is de wens uitgesproken om, in het kader van transparant bestuur, het provinciehuis een 'Huis voor de provincie' laten zijn. Dit vertaalt zich onder andere door de huisvesting van de laagstgelegen verdiepingen open, toegankelijk en gastvrij te maken voor medewerkers, (externe) bezoekers en de omgeving. Het bieden van een veilige werkomgeving aan onze medewerkers is één van de uitgangspunten in de uitwerking van dit project. Daarnaast voldoen de beschikbare ruimtes op de openbaar toegankelijke verdiepingen niet meer aan de functionele behoefte(s) die door hybride werken en andere ontwikkelingen zijn ontstaan.

Paushuize incl. dienstwoningen

Paushuize behoort tot de meest duurzame monumenten van Nederland en is door renovatie behouden als cultureel erfgoed. Al het onderhoud is afgestemd op het behoud van haar monumentale waarde. Paushuize wordt door een externe partij geëxploiteerd en heeft daarnaast een ceremoniële functie voor het provinciebestuur. Maandelijks worden er voor geïnteresseerden kosteloos rondleidingen georganiseerd.

Steunpunten De Meern en Huis ter Heide

Vanuit de steunpunten De Meern en Huis ter Heide worden de provinciale wegen beheerd. In steunpunt Huis ter Heide is ook de Regionale Verkeersmanagement Centrale (RVC) gehuisvest.

3.3.4.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Huis voor de provincie

Het huidige MOP is geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met de lopende projecten in het huis voor de provincie. Werkzaamheden uit de MOP en de overige lopende projecten worden zoveel mogelijk gecombineerd om desinvesteringen te voorkomen. In de planning wordt ook zoveel als mogelijk rekening gehouden met de nog uit te voeren grote projecten als renovatie en verduurzaming en de Oekraïense bewoners.

Voor de verduurzaming wordt een businesscase uitgewerkt in relatie tot de geactualiseerde MOP. Hiermee wordt duidelijk gemaakt wat echt toegerekend kan worden aan de verduurzaming en wat behoort tot het groot onderhoud dat, ongeacht welke keuze wordt gemaakt, toch moet worden uitgevoerd voor de instandhouding van het vastgoed.

Voor de herinrichting en -indeling van het huis van de provincie is een schetsontwerp gemaakt waarbij de begane grond en 1e verdieping een openbaar toegankelijk gebied wordt dat ook voldoet aan de functionele behoeften van de medewerkers. Met stakeholders zijn gesprekken gevoerd over de wensen en eisen voor de betreffende verdiepingen. Tijdens het uitwerken van het ontwerp worden de raakvlakken met de verduurzaming geborgd.

Door samenwerking met de financiële afdelingen wordt een verbeterslag gemaakt in de opzet van de MIP en MOP waardoor toekomstige investeringen en onderhoud beter in beeld komen.

Voor het MIP wordt bij de kadernota 2025 een investeringsvoorstel voorbereid.

Paushuize incl. dienstwoningen

Doel is om het pand in de huidige staat te houden waarbij kosten en kwaliteit steeds om zorgvuldige afweging vragen. Ook hier kijken we in hoeverre de vernieuwingen binnen het MOP op een duurzamere manier kunnen worden uitgevoerd.

Voor de pachtovereenkomst is in 2024 de nieuwe aanbesteding afgerond. De pachtende partij is in de tweede helft van 2024 gestart met de exploitatie van Paushuize.

In 2024 zijn onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de dakconstructie en diverse vloeren in Paushuize. Dit onderhoud heeft ervoor gezorgd dat Paushuize nog duurzamer is geworden en volledig van het gas af is.

Steunpunten De Meern en Huis ter Heide

Door de actualisatie van de MOP wordt het onderhoud herzien, afhankelijk van de uitkomsten uit de MOP worden de noodzakelijke werkzaamheden gepland en uitgevoerd.

Om de projectmatige aanpak van de verduurzaming door te zetten worden in 2025 en 2026 onderzoeken uitgevoerd om de steunpunten in lijn te brengen met de energie neutrale doelstellingen. Het resultaat hiervan is een technisch uitvoerbaar plan voor de steunpunten.

3.3.4.3 Wat heeft het gekost?

Het totale onderhoud (planmatig en niet planmatig) in 2024 ziet er als volgt uit:

Totaal onderhoud (x € 1.000)

Omschrijving	Begroting	Rekening	Verschil
Provinciehuys	2.407	1.211	1.196
PausHuize	90	328	-238
Tramremise	226	112	114
Busremise	150	111	39
Steunpunten	205	146	59
Totaal	3.078	1.908	1.170

3.4 Financiering

Inleiding en historisch perspectief

Het wettelijke kader van de treasuryfunctie wordt bepaald door de [Wet Financiering decentrale overheden \(wet Fido\)](#). Belangrijk uitgangspunt van deze wet is dat voorzichtig omgegaan moet worden met publieke middelen. Om dit te bereiken moeten we voldoen aan een aantal normen zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Gebaseerd op de wet Fido heeft de provincie een treasurystatuut. Het treasurystatuut 2023 is het kader voor het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Daarmee is dit statuut een nadere uitwerking van Hoofdstuk 3, Financieringsfunctie van de financiële verordening provincie Utrecht.

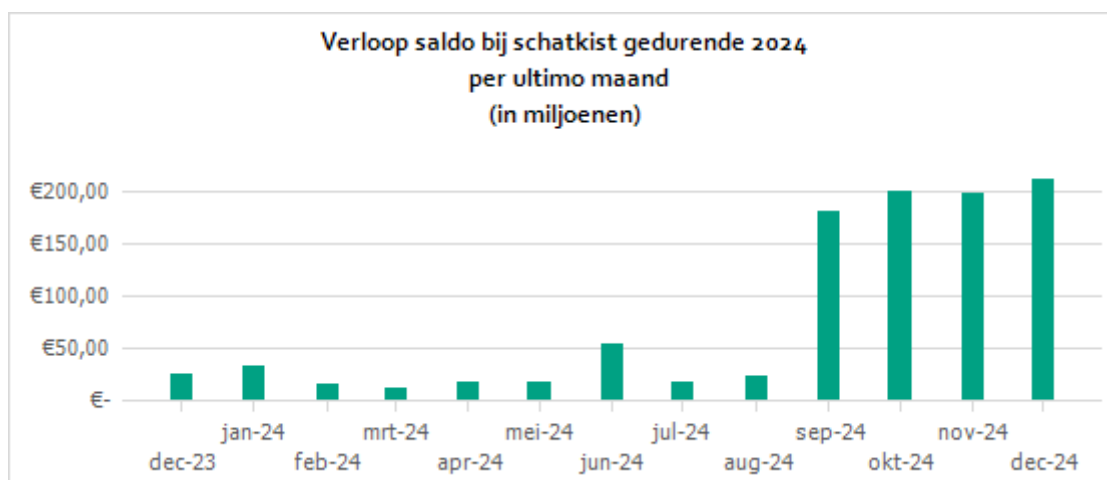
De provincie hanteert een systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat alle lasten en baten worden gesaldeerd en afhankelijk van de ontwikkeling van het saldo een lening wordt aangetrokken. Er is dus geen verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financiering.

Voor het bepalen van de daadwerkelijke financiering wordt gekoppeld aan de planning in de begroting een liquiditeitsprognose opgesteld. Hierdoor kan een weergave van de werkelijke kasstromen worden benaderd. In deze liquiditeitsprognose wordt de actuele stand van de liquide middelen ingevuld wat een actuele weergave biedt van de huidige positie.

3.4.1 Financiering

In deze paragraaf informeren wij u over de ontwikkeling van onze liquide middelen in het jaar 2024. Wij zijn verplicht om een positief saldo aan liquide middelen af te storten in de schatkist. Als dat het geval is, dan hebben wij een vordering op het ministerie. Op de balans wordt dit als een bezitting (activa) gezien en dit wordt gepresenteerd onder de vlottende activa: Uitzettingen in 's Rijks-schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar. In het vervolg van deze paragraaf korten we dit af tot "de schatkist".

In onderstaand figuur is het verloop van het saldo bij de schatkist weergegeven voor het jaar 2024. Eind 2023 had de provincie een positief saldo van circa € 25 miljoen en eind 2024 bedroeg het saldo circa € 202 miljoen. De toename van het saldo schatkist vanaf september komt door de ontvangen specifieke uitkeringen (SpUK's) van het Rijk. De belangrijkste SpUK was de uitkering voor Utrecht Programma Landelijk Gebied (UPLG).

Alle geldstromen van de provincie lopen via de centrale treasuryfunctie. De provincie hanteert een systeem van totaal financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Elk jaar is, als onderdeel van de begroting, een inschatting gemaakt

van de ontwikkeling van de liquide middelen. Er wordt hiervoor een liquiditeitsprognose gemaakt. Wekelijks wordt het banksaldo liquide middelen beoordeeld en geïnventariseerd of het aantrekken van financiering op korte termijn nodig blijkt.

In 2024 zijn gebaseerd op de liquiditeitsprognose 2 kasgeldleningen aangetrokken, ieder voor een periode van 3 maanden. De rentelasten zijn opgenomen onder de algemene middelen bij het taakveld Treasury. Eind 2024 hebben wij geen leningpositie op de balans staan.

3.4.2 Rente

Bij het uitzetten van overtollige middelen wordt de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden gevolgd. De rentevergoeding over het saldo schatkist bedroeg in het eerste kwartaal 3,9%. In de volgende kwartalen is rente gedaald tot 2,9% eind 2024. De renteopbrengst op de overtollige middelen bij de schatkist was in 2024 € 2,6 miljoen.

Rentetoerekening

Voor de verwerking van rentelasten in de begroting en jaarrekening moeten de richtlijnen van de Notitie rente 2023 van commissie BBV gevolgd worden. Het saldo van de geraamde rentelasten en -baten worden met een renteomslagpercentage toegerekend aan de vaste activa en grondexploitatie. In 2024 zijn de rentebaten hoger dan de rentelasten. Overeenkomstig de BBV wordt dit saldo niet omgeslagen naar de taakvelden in de begroting maar wordt verantwoord als renteresultaat op het taakveld Treasury onder de algemene middelen. Het renteresultaat is als volgt berekend:

Renteschema:		Bedragen x € 1.000
a. De externe rentelasten oer de korte en lange financiering		383
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	3.053
Saldo rentelasten en baten		-2.670
c1. De rente die aan facilitaire grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	0
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		0
d1. Rente over eigen vermogen	+/+	0
d2. Rente over voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-2.670
e. De aan taakvelden toegerekende rente (rente omslag)	-/-	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		-2.670

3.4.3 Wettelijke normen

a. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is ingesteld om een grens te stellen aan de omvang van korte leningen. De gemiddelde korte financiering wordt per drie maanden getoetst aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde korte financiering bij de provincie maximaal 7% mag bedragen van het totaal van het lastenbudget, exclusief mutaties reserves, van het betreffende begrotingsjaar. Er zijn in 2024 2 kasgeldleningen opgenomen. Op basis van de gegevens in deze jaarrekening voldeden wij gedurende 2024 aan de kasgeldlimietnorm.

b. Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om eventuele te grote fluctuaties van de rentes op de langlopende schuld te voorkomen. Het renterisico wordt verkleind door de aflossingen in de tijd te spreiden. De hoogte van de jaarlijkse betaalde aflossingen en contractuele renteherzieningen op leningen is maximaal 20% van het totaal van het lastenbudget, exclusief mutaties reserves, van het betreffende begrotingsjaar. Er zijn net als in voorgaande jaren geen langlopende leningen aangegaan. Een overschrijding van de renterisiconorm is daarom niet aan de orde.

c. Schatkistbankieren

Door wijziging van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente, met een wettelijk minimumpercentage van 0%, in de schatkist aan te houden.

Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. Dit is van toepassing voor de provincie Utrecht.

3.4.4 Financieringsinstrumenten

De inzet van financiële beleidsinstrumenten, zoals revolverende fondsen, geborgde leningen en verstrekte leningen, past bij de tijdsgeest waarin wij en andere lokale overheden in toenemende mate kiezen voor een faciliterende rol. Dit betekent dat zij realisatie van publieke doelstellingen steeds vaker geheel of gedeeltelijk onderbrengen bij (private) partijen.

Vanuit het beleid wordt als eerste beoordeeld of een financieringsinstrument geschikt is om bij te dragen aan de te realiseren doelen. In de nota Financieringsbeleid zijn de kaders van de financieringsinstrumenten vastgesteld.

De algemene kaders van de financieringsinstrumenten zijn:

1. Er is sprake van publiek belang;
2. Er is sprake van marktfalen;
3. Betrokkenheid van andere partijen is noodzakelijk en wenselijk om het publiek belang te borgen;
4. Er is financiële dekking voor het instrument;
5. Er is geen sprake van ongeoorloofde staatssteun en er is geen strijdigheid met de Wet Markt en Overheid.

De volgende financieringsinstrumenten worden hieronder nader behandeld:

- a. Revolverende fondsen;
- b. Geborgde leningen;
- c. Verstrekte leningen.

a. Revolverende fondsen

Een revolverend fonds kan worden ingezet als middel om andere financieringsinstrumenten (lening, garantie, deelneming) te realiseren, waarbij de aflossing en of het rendement terugvloeien naar het fonds. Door het gebruik van revolverende fondsen worden middelen dus niet eenmalig uitgeven, maar revolverend of renderend en met een structureel effect ingezet. Het fonds houdt zichzelf in stand, met het doel middelen efficiënt in te zetten en met hetzelfde vermogen in meerdere projecten te investeren. Naast het geld dat beschikbaar wordt gesteld door ons, is het vaak de ambitie cofinanciering aan te trekken, bijvoorbeeld vanuit private partijen of vanuit Europa of het Rijk. Dit wordt de hefboomwerking of het multiplier-effect genoemd. Er zijn vier revolverende fondsen, namelijk Gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen (1), de Ontwikkeling Maatschappij Utrecht (OMU) (2), De ROM Regio Utrecht (3) en Setu (4), waarin de provincie Utrecht via kapitaalverstrekking of garantieverlening deelneemt.

(1) Gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Muilekom
a. Doel	De ambitie is om in Rijnhuizen 2.500 woningen te realiseren door transformatie van leegstaande kantoren en nieuwbouw. Het uitgangspunt is het realiseren van een wijk waarin het prettig wonen, werken en verblijven is. Gemeente en provincie werken samen om ambities op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, gezonde leefomgeving, duurzame energie, klimaatadaptatie en bereikbaarheid te verwezenlijken in de transformatie van het gebied. Om de gebiedsontwikkeling in Rijnhuizen te ondersteunen hebben de gemeente en provincie een financieel systeem opgezet om als vliegwiel te dienen voor de transformatie: het revolverende gebiedsfonds Mooi Rijnhuizen. Hiermee kunnen collectieve investeringen in bijvoorbeeld infrastructuur en openbaar groen worden gefinancierd. De overeengekomen revolverendheid is 100%.
b. Basisgegevens	De provincie heeft € 0,7 miljoen gestort in het gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen. De gemeente heeft ook in 2017 € 0,7 miljoen gestort in dit fonds. Projectontwikkelaars dragen afhankelijk van hun aandeel in de gebiedsontwikkeling evenredig bij. Momenteel hebben ontwikkelaars voor circa € 9 miljoen afspraken gemaakt om bij te dragen aan in het fonds. Dat is een toename van circa € 1,5 tot € 2 miljoen ten opzichte van 2023 en is een direct gevolg van de toename van het aantal initiatieven om woningen te realiseren. In de Uitvoeringsovereenkomst Gebiedsontwikkelingsfonds Rijnhuizen van 2017 zijn afspraken en voorwaarden vastgelegd over de besteding en terugbetaling van het fonds. De gebiedsontwikkeling Mooi Rijnhuizen is opgedeeld in fases van elk gemiddeld € 2 miljoen. De bijdrage van de provincie blijft gedurende de looptijd in het gebiedsontwikkelingsfonds. In de grondexploitatie van het gebied is opgenomen dat de provincie aan het eind van de gebiedsontwikkeling (of in 2033) het ingelegde bedrag van € 0,7 miljoen (exclusief rente) terugkrijgt.
c. De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd	Momenteel heeft de gemeente voor ongeveer € 9 miljoen aan contracten afgesloten met ontwikkelaars. Afhankelijk van de fase van ontwikkeling van een woningbouwproject wordt geld afgedragen aan het fonds. Hierdoor kan de bijdrage van de provincie in het revolverend fonds opnieuw ingelegd worden voor de volgende fase. Een deel van de opbrengsten uit de bouw van de woningen wordt ondergebracht in het gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen. Om Mooi Rijnhuizen te ontwikkelen tot een prettige woon- en werkwijk, wordt vanuit het fonds mede bijgedragen aan de ontwikkeling van groen en recreatie maar ook ingrepen aan de wegen (minder snelverkeer). Een voorbeeld is het ontwikkelen van een samenhangend en hoogwaardig park. Hierbij zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de samenhang en verbinding vanuit ecologisch en cultuurhistorisch perspectief. Bijvoorbeeld het verbinden van elementen uit de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) en kastelen in Nieuwegein. Door het herstellen van het landschapspark Rijnhuizen en het zichtbaar en leefbaar maken van cultuurhistorie kan het Park meer betekenen voor het gebied Rijnhuizen, Noord Nieuwegein en mogelijk ook de regio. Vanuit het fonds wordt onder meer de aanleg van een fietsbrug gefinancierd om het gebied te verbinden met Nieuwegein City. Daarnaast wordt verkend of een fietstunnel gerealiseerd kan worden ter versterking van de NHW in relatie tot de regio.

	In het verleden zijn onderzoeken uitgevoerd en ingrepen gedaan op gebied van klimaatadaptatie, verduurzaming en de bereikbaarheid van het gebied.
d. Realisatie van revolverendheid	Gemeente en provincie zijn in 2015 een samenwerking aangegaan met betrekking tot het revolverend fonds. De uitgaven die tot nu toe vanuit het gebiedsfonds zijn gedaan, vallen nog in fase 3.

(2) Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Schie en Bakker
a. Doel	In september 2021 is het plan 'Toekomstbestendige Werklocaties' vastgesteld. Het plan is gericht op een versterkte aanpak t.b.v. de intensivering en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen in onze provincie. In de komende 10 tot 15 jaar zal OMU uitvoering aan dit plan geven waardoor er meer werkruimte op bestaande bedrijventerreinen beschikbaar komt. De bedoeling is dat daarmee 20-30% minder ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen nodig is. Zo draagt OMU bij aan een zorgvuldig en duurzaam gebruik van de schaarse ruimte in onze provincie en voldoende en vitale bedrijfslocaties. NV OMU beheert drie fondsen, ondergebracht in drie dochterondernemingen waarvan NV OMU 100% aandeelhouder is. Het Transformatiefonds heeft tot doel om werklocaties te transformeren (veelal middel financieringen) naar andere functies. De revolverendheid van dit fonds bedraagt 80%-100%. De fondsmiddelen voor herstructurering zijn belegd in de Herstructureringsfondsen A en B die tot doel hebben om verouderde werklocaties te herstructureren (veelal middels investeringen) naar nieuwe werklocaties. Voor deze herstructureringsfondsen wordt, vanwege de verwachte onrendabele top, rekening gehouden worden met een revolverendheid van 60%-100%. Voor de daarmee samenhangende afname van de waarde van het aandelenbezit is een reservering getroffen (onderdeel van herwaarderingsreserve).
b. Basisgegevens	OMU is gestart in 2011 en er is geen afgesproken eindtijd. De waarde van het bestaande aandelenkapitaal van de OMU is eind 2024 volgens voorlopige cijfers circa € 32 miljoen (eind 2023 € 28 miljoen). In verband met de nieuwe investeringen wordt het aandelenkapitaal in herstructureringsfondsen A en B in tranches vergroot met in totaal € 30 miljoen. In 2024 is in totaal € 24 miljoen aan financiële middelen aan OMU verstrekt, voor de strategische aankoop van 4 verouderde werklocaties. OMU wordt behandeld in programma 8 Economie en de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting en Jaarrekening.
c. De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd	OMU is op basis van voorlopige gegevens tot en met 2024 betrokken bij de herontwikkeling van ongeveer 50 ha. bedrijventerrein en de transformatie van circa 120.000 m ² kantoren. Inmiddels zijn een viertal strategische aankopen gedaan, met een totale omvang van ca. 5,0 ha.
d. Realisatie van revolverendheid	De investeringen en financieringen van afgeronde projecten zijn inmiddels allemaal volledig teruggekomen. De projecten hebben daarbij een gemiddeld jaarlijks rendement behaald van tussen de 6 en 8% (bij een gemiddelde looptijd van 1 tot 3 jaar). De maximale omvang van een financiering uit het transformatiefonds is € 2 miljoen per project. Voor investeringen is geen begrenzing. Voor de herstructureringsfondsen is het maximum € 10 miljoen per project. Binnen het Transformatiefonds heeft OMU tot en met 31 december 2024 circa € 35 miljoen aan investeringen en financieringen uitgezet in projecten (nog los van faciliterende rol van OMU bij projecten). Op dit moment staat er circa € 11 miljoen uit in lopende projecten. Het fonds van OMU is daarmee per eind 2024 ruim 2 keer in omloop geweest.

	Vanuit de nieuwe middelen uit het Herstructureringsfonds A is inmiddels geïnvesteerd in de aankoop van vier werklocaties voor een totale waarde van € 17 miljoen. Op dit moment zit dit geld nog vast in deze projecten. De verwachting is dat dit op termijn na herontwikkeling van een kavel gedeeltelijk weer terugvloeit naar de middelen van OMU en kan worden ingezet voor nieuwe aankopen. Er is eind 2024 nog € 6 miljoen financiële ruimte beschikbaar voor nieuwe projecten.
--	--

(3) Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Schie en Bakker
a. Doel	Het doel van de ROM Utrecht Region is het verstrekken van financiering (leningen en participaties) aan startups, scale-ups en innovatieve mkb-ondernemingen die actief zijn op (een van) de thema's van de Regionale Economische Agenda (REA); duurzaamheid, gezondheid en digitalisering.
b. Basisgegevens	De ROM Utrecht Region is opgericht in 2020 en er is geen afgesproken eindtijd. De ROM beheert meerdere fondsen. Daarbij moet onderscheid gemaakt worden in het ontwikkelbedrijf en het investeringsbedrijf. In het ontwikkelbedrijf vinden de operationele activiteiten plaats, waar wordt gestreefd naar een break-even resultaat. Het investeringsbedrijf ziet toe op de investeringen is uiteindelijk 100% revolverend. De omvang van het aandelenkapitaal van het participatiefonds (investeringsbedrijf) is ruim € 50 miljoen, waarvan €16 miljoen (2 x € 8 miljoen) van onze provincie. Er staat nog een kapitaalstorting gepland van € 7 miljoen die is uitgesteld naar 2026. Per 1 januari 2024 heeft het Startup Innovatie Fonds (SIF) met een vermogen van € 9 miljoen het POC-fonds vervangen. Het fonds voor Vroege Fase Financiering heeft een vermogen van € 3 miljoen. Deze beide fondsen zijn bedoeld voor investeringen en (converteerbare) leningen aan innovatieve bedrijven in een vroeger stadium van een productontwikkeling en daarmee risicovoller. ROM wordt behandeld in programma 8 Economie en de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting en Jaarrekening.
c. De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd	Het Participatiefonds is in de zomer van 2020 gestart. In 2024 zijn er acht investeringen vanuit het Participatiefonds gedaan voor in totaal € 7,3 miljoen. Hiermee is een additionele € 5,6 miljoen aan privaat kapitaal aangetrokken. In totaal is er nu € 14,9 miljoen gecommiteerd en € 21 miljoen additioneel privaat kapitaal aangetrokken. In 2024 zijn er vanuit het SIF (gestart in 2024) 5 investeringen gedaan voor een totaal gecommiteerd bedrag van € 1,6 miljoen. Daarbij is € 2,0 miljoen additioneel privaat kapitaal aangetrokken. Voor het VFF zijn 3 investeringen gedaan voor een totaalbedrag van € 0,5 miljoen. In totaal zijn 6 investeringen gedaan voor een bedrag van € 1,3 miljoen. De investeringen zijn gedaan in bedrijven die allen passen binnen de kaders van de REA. De ROM Utrecht Region heeft vanaf de start direct uitvoering gegeven aan de Corona Overbruggingslening (COL-regeling) van het Ministerie EZK. Via deze regeling zijn met rijksmiddelen 97 leningen verstrekt voor in totaal € 20 miljoen aan startups, scale-ups en innovatief mkb. Inmiddels hebben 62 bedrijven de lening volledig afgelost en hebben 10 bedrijven faillissement aangevraagd en 2 bedrijven een WHOA-traject doorlopen.

d. Realisatie van revolverendheid	De revolverendheid van het Participatiefonds van de ROM is door het korte bestaan en de geringe omvang van de uitstaande investeringen op dit moment nog niet goed toetsbaar. Het zal nog een aantal jaar duren voordat we hier beter zicht op krijgen. Vooruitlopend daarop wordt de portefeuille van het fonds ieder kwartaal beoordeeld of een waarde-afschrijving noodzakelijk is en indien nodig een reservering voor opgenomen.
-----------------------------------	---

(4) Stichting Energiefonds Utrecht (Setu)	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Essen
a. Doel	Setu verstrekt leningen, garanties en/of participaties aan bedrijven, georganiseerde initiatieven en instellingen, ter versnelling van de energietransitie in de provincie Utrecht
b. Basisgegevens	Setu is gestart in 2013 met een looptijd tot en met 2037 en beheert twee fondsen, zowel voor de gemeente Utrecht als voor onze provincie. Wij zijn ingestapt in 2018. Het totaal beheerd fondsvermogen is € 21 miljoen. Het fondsvermogen van het provinciaal energiefonds bedraagt € 16 miljoen. Wij hebben de opgebouwde portfolio overgenomen van de gemeente Utrecht. Setu wordt behandeld in programma 4b Energie-transitie en de paragraaf Financieringen, onderdeel geborgde geldleningen. Wij hebben bij beschikking besloten 100% borg te staan voor het kredietarrangement van € 16 miljoen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze borgstelling wordt geëffectueerd op het moment dat niet alle uitstaande leningen van het provinciale deel van het fonds aan SETU worden terugbetaald wanneer het kredietarrangement met BNG afloopt. Het kredietarrangement tussen SETU en BNG loopt af per ultimo 2037. In de reserve Weerstandsvermogen is rekening gehouden met een risico-reservering van € 4 miljoen van de maximale garantstelling van € 16 mln.
c. De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen zijn gerealiseerd	Setu zorgt ervoor dat energiebesparende en/of opwekkende initiatieven zich kunnen ontplooiën door ze duurzaam te financieren. Het beschikbare fondsvermogen kan tot 2037 2 tot 2,5 keer worden uitgeleend aan nieuwe initiatieven.
d. Realisatie van revolverendheid	Met € 15,6 miljoen is vrijwel het gehele beschikbare fondsvermogen 1x uitgeleend tussen 2018 en 2024. Om de doelstelling van 2 tot 2,5 keer te bereiken dient tot 2037 nog eens € 16 miljoen tot € 24 miljoen te worden uitgeleend. Dit is haalbaar. Het risico-aandeel op de uitstaande financieringen bleef in 2024 ongewijzigd en bedraagt per ultimo Q4 2024 3,5% van het totaal aan uitstaande leningen binnen het provinciale deel van het fonds. Het totaal saldo van de uitstaande leningen daalde licht van € 9,7 miljoen naar € 8,9 miljoen door enkele vroegtijdige aflossingen en een lager volume aan uitzettingen. De gemiddelde looptijd van een verstrekte lening bedroeg in 2024 6,3 jaar. De hefboom van het fonds is gestegen van 3,3 naar 3,9. Dat betekent dat voor elke geleende Euro, € 3,90 door de ontvanger is geïnvesteerd in duurzaamheid.

b. Gewaarborgde leningen

Borg- en garantstelling (gebaseerd op artikel 7:850 e.v. van het Burgerlijk wetboek) zijn allebei middelen om wederpartijen een extra vorm van zekerheid te bieden dat een geldvordering voldaan wordt. Een borgstelling kan pas worden ingeroepen als de schuldenaar niet aan zijn verplichtingen voldoet. Een garantstelling wordt afgesloten in een overeenkomst. Daarin worden de condities opgenomen wanneer de garantstelling door de schuldeiser wordt ingeroepen en hierin staan de voorwaarden die op de garantstelling van toepassing zijn. Voor een garantstelling wordt gekozen wanneer financiers niet bereid zijn (volledige) financiering te verstrekken onder voorwaarden passend bij het maatschappelijk gewenste resultaat, zonder een garantstelling.

In het Treasurystatuut 2023 is de grens van het garantiëplafond bepaald op € 20 miljoen (=resterende aandeel provincie in garantstelling basis jaarrekening n-1). Dit plafond kan door Provinciale Staten worden bijgesteld. In de Zomernota 2024 is het garantiëplafond verhoogd met € 10 miljoen tot € 30 miljoen vanwege de garantiëstelling voor zero-emissie bussen. De feitelijke garantiëstelling van dit besluit vindt in 2025 plaats.

Borgstellingen

De ontwikkeling in de huidige staat van borgstellingen is hieronder weergegeven:

Borgstellingen	Oorspronkelijk bedrag lening	% borgstelling	Restant lening(en) 31-12-2023	Restant lening(en) 31-12-2024	Waarvan gewaarborgd door Provincie Utrecht	Einde waarborging
Provincieambtenaren (hypotheken)	-	100%	181	178	178	Aflopend
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	100%	2.418	2.227	2.227	2034
Garantiefonds Energie	4.009	100%	911	781	781	2030
Stichting Huisvesting SV Kampong	600	100%	363	323	323	2032
VvE Hoofdcentrum Leusden	3.400	50%	3.400	3.400	1.700	2048
SETU	16.000	100%	5.954	5.385	5.385	2038
Totaal	29.344		13.228	12.295	10.595	

De geborgde geldleningen groter dan € 0,5 mln. zijn hieronder toegelicht:

RTV Utrecht

RTV Utrecht heeft een pand aangekocht met behulp van een borgstelling van de provincie Utrecht.

Garantiefonds Energie

Wij hebben via een marktconsultatie geconstateerd dat de financiering van collectieve energieprojecten (duurzame energie en energiebesparing) voor banken lastig kan zijn vanwege extra risico's, zoals het ledenrisico. Wij hebben via de Portfoliogarantie voor een aantal collectieve energieprojecten een deel van het risico per project op ons genomen, waarmee een bank een portfolio van financieringen aan deze energieprojecten op kon bouwen.

Stichting Huisvesting SV Kampong

De borgstelling is bedoeld voor de financiering van de faciliteiten voor het NHC als onderdeel van het te realiseren clubhuis SV Kampong.

VvE Hoofdcentrum Leusden

De Vereniging van Eigenaren Hamershof in Leusden renoveert 97 appartementen naar Nul-op-de-Meter (NOM) als de woonlasten hierdoor niet toenemen. Deze garantstelling is afgegeven zodat de VvE de bankfinanciering bij BNG kan regelen om de NOM-renovatie van 97 woningen van de VvE Hamershof volgens

de subsidieaanvraag te realiseren. De garantstelling geldt voor de periode van 15 oktober 2018 tot en met 30 jaar na de datum dat de financiering verstrekt wordt. Wij hebben een pandrecht op de servicekosten.

SETU

Sinds 2018 beheert Stichting Energietransitie Utrecht (SETU) een provinciaal energiefonds. Het energiefonds maakt financiering mogelijk van kansrijke initiatieven waarbij geen financiering gevonden kan worden bij banken, vanwege het hogere risicoprofiel. Wij hebben een borgstelling afgegeven voor SETU van maximaal € 16 mln., waardoor zij datzelfde bedrag kan lenen.

Verdere toelichting

Op 31 januari 2012 is besloten de Financieringsregeling huisvesting provinciale ambtenaren met onmiddellijke ingang in te trekken met het voorbehoud dat bestaande garanties blijven gelden. Reden hiervoor is dat uit de Memorie van Toelichting bij de wijziging van de Wet Fido per 1 januari 2009 is gebleken dat het verstrekken van garantie op een hypothecaire geldlening door overheidswerkgevers is verboden. Met het intrekken van de financieringsregeling houden wij ons aan de bepalingen in de Wet Fido.

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2024 constateren we geen verschillen.

In het kader van de borgstellingen zijn in 2024 geen betalingen gedaan.

Garantstellingen

De ontwikkeling in de huidige staat van garantstellingen is hieronder weergegeven:

Garantstellingen	Oorspronkelijk bedrag garant-stelling	% garant- stelling	Restant lening(en) 31-12-2023	Restant lening(en) 31-12-2024	Waarvan garant-gesteld door Provincie Utrecht	Einde garant- stelling
Nationaal Groenfonds	172.016	8%	5.004	-	-	2024
OD investments (ASR Vastgoed Vermogensbeheer)	750	100%	550	500	500	2034
Gemeente Amersfoort	1.600	100%	1.467	1.333	1.333	2034
DVvE B.V.	1.862	100%	1.862	1.862	1.862	2025
Totaal	176.228		8.883	3.695	3.695	

De geborgde geldleningen groter dan € 0,5 mln. zijn hieronder toegelicht:

Nationaal Groenfonds

De leningen van het Nationaal Groenfonds zijn in 1999 tot stand gekomen door een convenant tussen het Rijk en de provincies in het kader van natuurontwikkeling. Aan het Groenfonds zijn garantstellingen afgegeven voor de voorfinanciering van de provinciale subsidieregeling particulier natuurbeheer. Deze garantstelling is per 1 mei 2024 definitief beëindigd.

OD Investments

De centrale bibliotheek Utrecht is gevestigd op Neude. Wij hebben aan de verhuurder/eigenaar van de locatie waar deze bibliotheek gevestigd is een garantstelling afgegeven. Dit om de financiële risico's af te dekken van een eventueel vroegtijdig vertrek door een faillissement van de centrale bibliotheek Utrecht.

Gemeente Amersfoort

De garantiestelling is verleend voor de fietsenstalling bij het station Amersfoort. Het betreft een garantie voor het geval er een tekort op de exploitatie ontstaat na realisatie van deze fietsenstalling.

DVvE B.V.

De DVvE B.V. gaat met de Europese ELENA subsidie verenigingen van huiseigenaren (VvE's) in de provincie Utrecht procesondersteuning bieden bij hun duurzaamheidsaanpak. De verwachting is dat dit binnen drie jaar leidt tot minimaal 1.100 verduurzaamde appartementen. Iedere euro aan procesgeld dient te leiden tot € 10 aan investeringen van VvE's in onze provincie. Wij staan garant voor het Europese subsidiebedrag in het geval de verplichting om 10 keer het subsidiebedrag aan investeringen te realiseren niet volledig gehaald wordt. De Europese subsidie zal in een dergelijk geval terugbetaald dienen te worden tot de gewenste ratio van 1:10. Het verschil komt voor rekening van de provincie Utrecht.

Verdere toelichting

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2024 constateren we de volgende verschillen:

- De garantstelling aan DVvE B.V. is met een jaar verlengd aangezien de Europese ELENA subsidie voor de procesondersteuning bij de duurzaamheidsaanpak voor VvE's ook met een jaar verlengd is.

In het kader van de garantstellingen zijn de navolgende betalingen gedaan in 2024:

- Nationaal Groenfonds: de convenantsleningen dateren van 1999 en vloeien voort uit een convenant tussen het Rijk en de provincies voor grondaankopen voor natuurontwikkeling. Het Nationaal Groenfonds heeft in 2024 van de provincie Utrecht een bedrag van € 413.999 voor rente en aflossing op de convenantsleningen ontvangen. Hiervoor is de provincie gecompenseerd vanuit het Provinciefonds. Met deze laatste aflossing zijn de leningen volledig voldaan en is de garantstelling per 1 mei 2024 definitief beëindigd.

c. Verstrekte leningen

In de nota Financieringsbeleid is de grens van het plafond voor verstrekte leningen bepaald op € 20 miljoen (=resterende aandeel provincie Utrecht verstrekte leningen met een looptijd groter of kleiner dan één jaar op basis jaarrekening n-1). Dit plafond kan door Provinciale Staten worden bijgesteld.

Verstrekte leningen

De ontwikkeling in de huidige staat van borgstellingen is hieronder weergegeven:

Verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)	Beginjaar	Oorspr lening	Rente	Saldo 1-1-2024	Nieuwe lening	Aflossing	Saldo 31-12-2024
Fietsplanleningen	2017	25	0%	18		13	5
Groen Gas	divers	970	0%	150		50	100
Cofinancieringsfonds (EBU)	divers	3.677	divers	2.625		6	2.618
Startersfonds	2009	5.000	divers	324			324
Asbestleningen	2024	5.000		-	1.500		1.500
Stadmakersfonds	2019	1.000	0	953			953
Statenjacht De Utrecht	2008	333	natura	333			333
Woningen Gem. Utr. Heuvelrug	2015	850	0	850			850
Pop3				381		185	196
Totaal				5.633	1.500	254	6.878
<i>Voorziening diverse leningen</i>				<i>1.178-</i>			<i>1.178-</i>
Saldo leningen				4.455	1.500	254	5.700

1. Fietsplanleningen

Dit zijn leningen aan personeel in het kader van de fietsplanregeling voor een periode van 3 jaar.

2. GroenGasleningen

De leningen zijn verstrekt om pomphouders te stimuleren Groengas aan te bieden als brandstof voor auto's en vrachtwagens. De maximale looptijd van deze leningen is tot en met 2025.

3. Cofinancieringsfonds (EBU)

Wij hebben op basis van de Uitvoeringsverordening Economic Board Utrecht 2016, regeling Groen Gezond Slim Fonds, leningen verleend. De achterliggende gedachte was dat een lening als onderdeel van een totale financiering door private partijen effectief is, omdat private partijen dan gemakkelijker instappen. De maximale bijdrage is 25% van de totale financieringsvraag in de vorm van een lening tot een maximum van €100.000. De voorwaarde is dat de resterende middelen door private financiers (in de praktijk via crowdfundingplatforms) worden ingebracht.

In maart 2020 echter is deze subsidiemogelijkheid stopgezet, aangezien de Regionale Ontwikkelings Maatschappij (ROM) vergelijkbare nieuwe instrumenten heeft. ROM heeft ook de specialistische kennis en kunde om te beoordelen of een lening verantwoord is.

De maximale looptijd van deze leningen is tot en met 2027.

4. Startersfonds

Er zijn middelen ter beschikking gesteld aan Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) voor het uitgeven van Startersleningen. De maximale looptijd van deze leningen is 30 jaar.

5. Asbestleningen

Om eigenaren van asbestdaken te stimuleren hun asbestdak te vervangen zijn in 2021 diverse stimuleringsactiviteiten gestart. Om de laatste (financierings)drempel weg te nemen hebben Gedeputeerde Staten een leningregeling opgezet. Via de gemeente kunnen particuliere eigenaren een lening aanvragen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlands Gemeenten (SVn). Provinciale Staten is met een [Statenbrief](#) geïnformeerd over de regeling asbestleningen.

6. Lening Stadsmakersfonds

Stadsmakersfonds steekt de handen uit de mouwen om steden duurzaam, inclusief en aantrekkelijk te maken en te houden. Wij hebben hiervoor een lening verstrekt. Deze lening eindigt in 2029.

7. Statenjacht De Utrecht

Statenjacht De Utrecht is gebouwd aan de hand van originele bouwtekeningen uit 1746, die in de archieven van het Scheepvaartmuseum verbleven. Enige jaren nadat het Statenjacht af was hebben wij de hypothecaire lening overgenomen. De hypotheek is omgezet naar een aflossingsvrije hypotheek. De Stichting Statenjacht Utrecht betaalt de hypotheekrente jaarlijks in vaar- en waldagen. Deze lening eindigt in 2028.

8. Woningen gemeente Utrechtse Heuvelrug

De lening is verstrekt aan de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor aankoop van onroerend goed. De terugbetaling vindt plaats zodra de gemeente dit onroerend goed heeft verkocht. De looptijd van deze lening is gekoppeld aan het moment van de verkoop van de woningen.

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding en historisch perspectief

Deze paragraaf is ingedeeld in een onderdeel organisatie en ontwikkeling, interne organisatie, digitalisering en rechtmatigheidsverantwoording (RMV). Paragraaf 3.11 Wet open overheid (Woo) is ook onderdeel van domein Bedrijfsvoering Informatie Organisatie in samenwerking met domein Strategie en Bestuur.

3.5.1 Organisatie en ontwikkeling

Als provincie hebben we te maken met verschillende uitdagingen en ambities, zoals (duurzame) woningbouw, mobiliteit, stikstof, netcongestie, en de ontwikkeling van groen en natuur. Ook moeten we inspelen op nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Wet DBA, VBAR (voor inhuur) en Europese richtlijnen voor digitale dienstverlening (informatieveiligheid en privacy).

Om flexibel en effectief te kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen en toenemende taken, hebben we het afgelopen jaar gewerkt aan de structuur en cultuur van onze organisatie. Er zijn verschillende projecten en interventies uitgevoerd of opgestart op het gebied van inrichting, leiderschap, samenwerking en werkwijzen. Te grote teams zijn opgesplitst, lijnwerkzaamheden zijn naar de lijn gebracht, nieuwe sturingslijnen zijn geïntroduceerd en de bedrijfsvoering processen zijn op de nieuwe organisatie inrichting aangepast en doorgevoerd in onze systemen zoals ons financiële-, HR- en IT-systeem.

Ten aanzien van de structuur is de Strategisch Inhoudelijk Manager (SIM) als nieuwe rol toegevoegd in ons sturingsmodel, bedoeld om de sturing op inhoudelijke thema's te versterken. Er zijn 18 SIM'ers benoemd, verdeeld over de 5 domeinen. Er is op een participatieve manier een doorontwikkeling gerealiseerd op het gebied van zowel organisatie-inrichting, werkwijzen, (persoonlijk) leiderschap als samenwerking. Met als doel om gecoördineerd de gewenste beweging op gang te krijgen en tevens te borgen. Organisatieontwikkeling stopt immers niet, de buitenwereld vraagt van ons dat we ons blijven aanpassen op de uitdagingen buiten. Collega's zijn als opdrachtnemers aan de slag gegaan met 38 uitvoeringsopdrachten. Deze opdrachten hebben allen als doel om hindernissen, op het gebied van samenwerking, leiderschap, werkwijzen en inrichting, weg te nemen.

3.5.2 Interne organisatie

Een sterke interne organisatie ondersteunt ons bij het realiseren van onze provinciale doelen. De afgelopen jaren is daarom geïnvesteerd en ingezet op het verbeteren van de bedrijfsvoering. Hier was ambtelijk en bestuurlijk (GS en PS) veel behoefte aan. Zo is er een kwaliteitsimpuls gegeven aan de financiële huishouding (Versterken Financiële Functie), geïnvesteerd in de digitale afhandeling van subsidies en koppeling aan het financiële systeem (BV Beter), invoeren E-HRM tool (AFAS) ter verbetering en digitalisering van processen. Systeemimplementaties, optimalisaties en processen verbeteren blijven belangrijk. En in 2024 stond de implementatie van het nieuwe financiële systeem (SAP4HANA) centraal. Daarnaast is als organisatie bijgedragen aan maatschappelijke doelstellingen door maatregelen te nemen en een nieuw [klimaataanpak](#) interne organisatie op te stellen voor het reduceren van onze CO₂ uitstoot. Ook zijn er voorstellen in de maak om onze panden te verduurzamen en hebben we in 2024 de opvang van ontheemden uit Oekraïne gefaciliteerd.

Verduurzaming vastgoed en organisatie

Voor de verduurzaming van het provinciale vastgoed zijn concrete stappen gemaakt. Voor het ontwerp van het Huis voor de Provincie is het voorkeursscenario voor de verduurzaming opgeleverd en de mogelijkheden voor een toekomstige perceelontwikkeling zijn inzichtelijk gemaakt. Op locatie Pausshuize zijn renovaties uitgevoerd om de inrichting meer in oorspronkelijke staat terug te brengen. Ook zijn er zonnepanelen geplaatst om het Rijksmonument nog duurzamer te maken.

Onder de noemer Provincie als Voorbeeld, hebben we hard gewerkt aan drie projecten waar het meeste CO₂ kan worden bespaard. Er is veel aandacht besteed aan afvalscheiding en opslag van data, de samenwerking met de Hub Oost is verder opgezet en duurzaamheid is als uitgangspunt meegenomen in de Visie op Informatievoorziening en Digitalisering. Tevens is er een uitvoeringsplan gemaakt voor het verder verduurzamen van het woon-werkverkeer. Dit in samenspraak gedaan met de medewerkers. Zo konden medewerkers twee weken een e-bike proberen, om te kijken of dit een goed alternatief is voor de auto in het kader van reizen naar het werk.

De 15e en 18e verdieping van het Provinciehuis zijn aangepast conform de uitgangspunten voor het nieuwe werken en de inrichting is volgens de huisstijl van de organisatie ingericht. Daarnaast is er een inventarisatie gestart voor de renovatie van de begane grond en 1e verdieping. De laagbouw moet in de toekomst voorzien in de behoeften voor het nieuwe werken en beter aansluiten bij de wens om als organisatie open, transparant en toegankelijk te zijn.

In 2024 zijn er diverse activiteiten uitgevoerd ter verdere ontwikkeling en borging van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). Diversiteit en inclusie zijn bijvoorbeeld geïntegreerd in de sjablonen van de leidraden en overeenkomsten. Er zijn ook werksessies georganiseerd over diversiteit en inclusie, circulariteit en klimaatmitigatie. De MVOI-criteria tool is in het inkoopproces opgenomen, met voorschriften voor de toepassing van basis minimumeisen bij inkopen. En het MVOI-Dashboard voor de overeenkomsten is verder doorontwikkeld en wordt continu geactualiseerd.

Mens en organisatie

De organisatie van de provincie is de afgelopen jaren aanzienlijk gegroeid door een toename van grote opgaven. De veranderende arbeidsmarkt vroeg om een integrale benadering van duurzame inzetbaarheid. We hebben niet alleen gekeken naar de instroom van nieuwe collega's, maar ook naar hoe we onze medewerkers gezond, gelukkig en bekwaam aan het werk kunnen houden. Leren en ontwikkelen van medewerkers blijft een belangrijk aandachtspunt. We bieden jaarlijks diverse trainingen en ontwikkelprogramma's aan en stimuleren medewerkers om deel te nemen aan dit leeraanbod. Het faciliteren van hybride werken draagt eraan bij dat we een aantrekkelijke werkgever blijven. We hebben geïnvesteerd in de technologie (onder andere vergadertechnologie) en infrastructuur om dit verder te verbeteren in onze panden.

Het verbinden en laten groeien van medewerkers, de schaarse arbeidsmarkt en de komende pensioneringsgolf blijven onze aandacht vragen. Daarom hebben we ingezet op duurzame inzetbaarheid, vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgever en medewerker. Het is essentieel dat medewerkers fit en vitaal zijn in hun werk en privéleven, zodat we onze doelen kunnen blijven realiseren. Daarnaast ondersteunen we medewerkers in een veilige en gezonde werkomgeving door het aanbieden van programma's op het gebied van vitaliteit en gezondheid. We zorgen ervoor dat medewerkers zich gewaardeerd en gelijk behandeld voelen en moedigen een cultuur van inclusiviteit en respect aan. Door te investeren in de gezondheid, tevredenheid en ontwikkeling van onze medewerkers, blijven we een aantrekkelijke werkgever in een veranderende arbeidsmarkt.

In 2024 hebben we via een Statenbrief, met de titel Staat van de Organisatie, PS geïnformeerd. Het bestaat uit een feitelijke weergave met kerncijfers over de organisatie. Daarbij wordt kort stilgestaan welke ontwikkelingen daar invloed op hebben gehad en wat de koers is die is en wordt ingezet. De volgende thema's komend aan bod; personeelsbestand, in-, door- en uitstroom, opleiding en ontwikkeling, gezondheid en welzijn, organisatie in ontwikkeling. Met dit document beogen we ook bij te dragen aan de benodigde informatie waarmee GS en PS het 'goede gesprek' kunnen voeren over bestuurlijke ambities en besluiten en (de impact op) de staat van de ambtelijke organisatie. In lijn met de ambities van de datastrategie (2024-2026) van de organisatie, hebben wij de ambitie om de (data van de) Staat van de Organisatie (in afstemming met de Staten) in de komende jaren verder te verfijnen naar een informatief instrument voor de Staten.

Aanbesteding en inkoop

Sinds 2024 wordt er jaarlijks een evaluatie opgesteld voor Provinciale Staten over de afhandeling van aanbestedingsklachten door het provinciale Klachtenloket. En de werking van het inkoopbeleid wordt nauwlettend gemonitord. Dit heeft voor 2024 geleid tot enkele kleine aanpassingen in de 'Werkwijze van inkoop- en aanbestedingsproces, flankerend aan het Inkoop- en aanbestedingsbeleid provincie Utrecht 2022'. Ook ten aanzien van de afwijkingen van het Inkoopbeleid (aantal, reden, actiepunten) wordt er per 2024 jaarlijks een analyse opgesteld voor de directie. Tot slot is de samenwerking met interprovinciale partners, koepelorganisaties en het Rijk geïntensiveerd.

Daarnaast zijn de voorbereidingen in 2024 getroffen voor de aanschaf van een (nieuw) contractbeheer/managementsysteem. Eerst met het uitvoeren van een marktverkenning, gevolgd door een marktconsultatie. Na afronding van de consultatie wordt begin 2025 de aanbesteding gepubliceerd.

Verbetering P&C-cyclus

De P&C-producten zijn ook in 2024 tijdig afgerond. En opnieuw herijkt samen met de FAC vanuit de Commissie Janssen. Het initiatiefvoorstel vanuit de commissie Janssen is in juni 2024 door PS vastgesteld en uitgewerkt voor P&C-cyclus van 2025. De programmabegroting is daarmee het eerste product wat in lijn is met dit advies. Ook is de communicatie bij de P&C-producten geëvalueerd en opnieuw ingericht voor 2025. Eveneens is de planning voor 2025 herijkt op basis van de nieuwe cyclus en het nieuwe vergaderschema van de Staten. Het financiële systeem SAP/4 HANA is in 2024 live gegaan en de nazorgfase is afgerond. In 2025 zal de software verder geoptimaliseerd worden, evenals de realtime rapportages.

Het Programma Versterken Financiële Keten 2024-2026 (VFK) is gestart in april 2024. In het kader van VFK zijn in 2024 de volgende projecten uitgevoerd dan wel verbeteringen doorgevoerd: de jaarrekening, rapportages, systemen, de P&C-Cyclus en trainingen (waaronder kennis over de BBV) zijn gegeven aan de organisatie.

Fraude

Wij worden gefinancierd met publieke middelen. En wij hebben de taak het geld doelmatig, doelgericht en rechtmatig te besteden. Medewerkers (eigen en ingehuurd) dienen integer te handelen. En fraude is verboden en moet worden voorkomen. Wij hanteren als definitie voor fraude "een opzettelijke handeling door 1 of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen".

We stellen 1 keer per jaar een (concernbrede) frauderisicoanalyse op. Daarin geven we inzicht in de relevante processen waar fraude kan worden gepleegd. Daarin staan:

- de risico's die we hebben gesignaleerd;
- de beheersmaatregelen die we hebben getroffen;
- of de beheersmaatregelen werken.

Deze risicoanalyse wordt besproken met de risico-eigenaren of risicobeheerder. En er vindt afstemming plaats met de verantwoordelijken voor het uitvoeren van de beheersmaatregelen. De risico's zijn opgenomen in ons risicobeheersingssysteem.

Het inschatten van de kans keer de impact van frauderisico's is geen eenvoudige zaak. Over 2024 is de top drie hetzelfde gebleven als voorgaand jaar. Het zijn risico's (na beheersing) op het gebied van inkoop, betalings- en personeelsproces:

1. Inkoop: Het risico dat de bestelling van de goederen en of diensten niet onafhankelijk plaatsvindt. Of dat er een schijn van belangenverstrengeling ontstaat.
2. Betaling personeelsproces: Het risico dat niet-gemaakte kosten bewust worden gedeclareerd. En/of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.
3. Inkoop- en betalingsproces: Het risico dat facturen bewust worden geautoriseerd waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur en de voor de provincie geleverde prestaties.

Ten aanzien van beheersmaatregelen kan het volgende worden gezegd: er zijn preventieve, detectieve en repressieve beheersmaatregelen. Voorbeelden van preventieve beheersmaatregelen zijn dat (interne en ingehuurde) medewerkers verklaringen afleggen op het gebied van integriteit (ambtseed, VOG, integriteitsverklaring). Er zijn meer specifieke detectieve maatregelen op het gebied van inkoop genomen bij het aangaan van verplichtingen en het betaalproces.

Wordt er fraude geconstateerd? Dan treedt het frauderesponsplan in werking (repressieve maatregel). Daarbovenop is er een onregelmatigheden overleg ingesteld. Daarin worden casussen en signalen over onder andere fraude worden besproken. Ten aanzien van het afgelopen jaar is vastgesteld dat er geen fraude gevallen te melden zijn.

3.5.3 Digitalisering

De ontwikkelingen in de informatietechnologie gaan razendsnel. Op dagbasis komen er nieuwe toepassingen beschikbaar of worden nieuwe functionaliteiten toegevoegd aan bestaande toepassingen. De ontwikkeling gaat sneller dan we kunnen bijbenen. Bovendien vraagt het opnemen van nieuwe toepassingen of functionaliteiten in beleid of bedrijfsvoering om een gedegen aanpak en om continuïteit. Is een appje op de smartphone binnen luttele seconden geïnstalleerd, geldt dit niet voor het bouwen aan een betrouwbare en veilige informatiepositie. In het huidige tijdperk van hybride aanvallen en digitale kwetsbaarheid, is het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met het informatiehuis van de provincie Utrecht. Informatieveiligheid is en blijft een belangrijk thema. Met het oog op de komst van de nieuwe Cyberbeveiligingswet die 1-1-2026 van kracht zal worden, zijn we gestart met het invoeren van maatregelen zoals voorzien wordt vanuit deze nieuwe wetgeving.

Om richting te geven, en deze ontwikkeling het hoofd te kunnen bieden, is het afgelopen jaar een visie op informatievoorziening en digitalisering opgesteld (I-visie). Hierin is vanuit drie perspectieven een aantal doelen en uitgangspunten geformuleerd die richting geven aan de ontwikkeling van het informatiehuis van de provincie Utrecht. De I-visie zal bestuurlijk begin 2025 worden vastgesteld. Het onderliggende portfoliomanagementproces gaat ons helpen bij het bepalen welke projectinitiatieven c.q. technologische ontwikkelingen we voorrang willen geven, en welke we in de tijd nog even niet oppakken.

Een van de projecten waar in 2024 aandacht aan is besteed, is het toekomstbestendig IT-fundament. Zoals het fysieke Huis van de Provincie een stevige fundering heeft en een facelift ondergaat, zo is het ook van groot belang om het fundament onder het informatiehuis van de provincie Utrecht te vernieuwen.

3.5.4 Rechtmatigheidsverantwoording (RMV)

De Rechtmatigheidsverantwoording (RMV) toegelicht

De provincie Utrecht heeft in 2024 de financiële verordening aangepast.

De belangrijkste aanpassingen wat betreft de RMV betreffen:

- De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door PS is geautoriseerd;
- In het kader van financiële rechtmatigheid is het tijdig als afwijkingen van baten en onderschrijdingen van lasten ten opzichte van de begroting volgens het laatste P&C-product worden gemeld in P&C-producten gedurende het jaar of bij de jaarstukken;
- Lasten- en kredietoverschrijdingen en eventuele niet tijdig gemelde andere afwijkingen zijn onrechtmatig maar, worden als acceptabel/passend binnen het bestaande beleid aangemerkt in de volgende situaties:
 - Er is sprake van een overschrijding van lasten die past binnen het bestaande beleid maar wordt veroorzaakt door een feit dat zich voordoet op een moment dat er geen begrotingswijziging meer kan worden vastgesteld;

- Er is sprake van een afwijking van baten en lasten die betrekking heeft op een beleidsdoel waarvoor een egalisatiereserve is gevormd. Bij de vorming van egalisatiereserves heeft PS al het mandaat verstrekt voor mogelijke afwijkingen ten opzichte van de begroting.
- Geconstateerd misbruik waarbij het misbruik en oneigenlijk gebruik-beleid juist is uitgevoerd en op een getrouwe wijze is verwerkt in de jaarrekening, wordt niet betrokken bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Door Provinciale Staten (PS) zijn in de financiële verordening grensbedragen vastgesteld voor het rapporteren over onrechtmatigheden. Voor de verantwoordingsgrens is dat € 6,2 miljoen (1% van de lasten inclusief dotaties aan de reserves) en voor de rapportagegrens € 250.000. Dit laatste betekent dat onrechtmatigheden vanaf € 250.000 worden gerapporteerd.

In de RMV licht het college van GS alle afwijkingen toe voor zover die leiden tot een overschrijding van de verantwoordingsgrens van 1%. Afwijkingen kunnen op meerdere manieren aan het licht komen; a) uit de Interne Controle (1e lijn binnen het team van het desbetreffende proces), b) uit de Verbijzonderde Interne Controles (2e lijn door team AO/IC) en c) vanuit in de dagelijkse praktijk geconstateerde gevallen van vermoedens van onrechtmatigheid, geuit door medewerkers zelf (1e lijn). Dit betreft voornamelijk bevindingen van inkoopmedewerkers. Al deze afwijkingen worden bijgehouden in de afwijkingenadministratie.

Bevindingen

Het college van GS stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties voor wat betreft begrotingsrechtmatigheid die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 17,6 miljoen bedraagt.

Daarvan is € 14,3 miljoen aan afwijkingen als acceptabel gekwalificeerd op basis van door Provinciale Staten vastgestelde afspraken in de financiële verordening. Het resterende bedrag van € 3,3 miljoen is gekwalificeerd als niet acceptabele onrechtmatigheden. De meest significante bevindingen kwamen met name voort uit onrechtmatigheden ten aanzien van begrotingsonrechtmatigheden (€ 1,7 miljoen) en EU-aanbestedingen (€ 1,6 miljoen).

Totaaloverzicht

De totaal geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (in miljoenen €)	2024	2023
1a. Overschrijding lasten op beleidsdoelniveau (door PS vastgesteld autorisatieniveau)	15,5	8,6
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (-kredieten)	0,5	0,4
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan PS zijn gemeld (conform financiële verordening).	0	20,3
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	16,0	29,3
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd zoals genoemd in de financiële verordening 2024.	14,3	8,6
De niet – acceptabele begrotingsonrechtmatigheden	1,7	20,7
Voorwaardencriterium		
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1,6	0,6

M&O criterium		
6. Geen bevindingen	0	0
Totaal Onrechtmatigheden (totaal begroting +voorwaarden + M&O)	17,6	29,9
Waarvan acceptabel (4a)	14,3	8,6
Waarvan niet-acceptabel (4b + 5)	3,3	21,3

De afwijking in 2024 t.o.v. 2023 komt vooral door de aanpassing van de financiële verordening waarbij het tijdstip (3) van melden ook in de jaarrekening als tijdig wordt beschouwd.

Totale onrechtmatigheden

In het overzicht hieronder wordt een toelichting gegeven op alle afwijkingen die uitkomen boven de rapportagegrens. Afwijkingen boven de rapportagegrens betreffen alle geconstateerde onrechtmatigheden in 2024 groter dan € 250.000 per individueel dossier.

Afwijkingen administratie	Aantal dossiers in 2024 met een rechtmatigheidsfout > € 250.000	Aantal dossiers in 2024 met een rechtmatigheids- onduidelijkheid > € 250.000
a. EU aanbesteding-onrechtmatigheden	2	-
b. Deelwaarneming VIC 2024	-	-
c. Begrotingsonrechtmatigheid (Exploitatiebegroting) niet- acceptabel	2	-
d. Begrotingsonrechtmatigheid (Investeringskredieten) niet acceptabel	1	-

Begrotingscriterium

Op beleidsdoelniveau heeft een overschrijding van de lasten plaatsgevonden voor een totaalbedrag van € 16 miljoen (zie 1a en 1b). Van bovenstaande is € 14,3 miljoen acceptabel en € 1,7 miljoen niet-acceptabel. (zie 4).

De afwijkingen zijn getoetst aan onze financiële verordening waarin PS heeft vastgelegd wat geaccepteerde afwijkingen zijn.

Lasten- en kredietoverschrijdingen en eventuele niet tijdig gemelde andere afwijkingen zijn onrechtmatig maar, worden als acceptabel/passend aangemerkt in de volgende situaties:

- Er is sprake van een overschrijding van lasten welke past binnen het bestaande beleid maar wordt veroorzaakt door een feit/gebeurtenis dat zich voordoet op een moment dat er geen begrotingswijziging meer kan worden vastgesteld.
- Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- Er is sprake van een afwijking van baten en lasten die betrekking heeft op een beleidsdoel waarvoor een egaliseriereserve is gevormd. Bij de vorming van egaliseriereserves is door Provinciale Staten reeds het mandaat verstrekt voor mogelijke afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Toelichting van de acceptabele afwijkingen > € 250.000 is hieronder gespecificeerd in miljoenen:

Betreft	Progr.	Cat.	Bedrag
1. Sinds de uitbraak van de Oekraïne-crisis lag de coördinatie van de opvang van Oekraïense ontheemden bij de veiligheidsregio's. Per 2024 is deze verantwoordelijkheid overgedragen aan de Provinciale Regietafel Utrecht en daarmee aan Provincie Utrecht. Hier tegenover staan inkomsten van het Rijk.	1	B	9,8
2. Hogere lasten door een dotatie aan Voorziening grond als gevolg van het opvangen van een lagere waardering. Deze was niet bekend bij het opstellen van de Slotwijziging 2024.	2	A	0,4
3. Hogere lasten bij project Voorveldse polder als gevolg wijziging BTW regime en kavelruil Kromme Rijn Oost. Deze was niet bekend bij het opstellen van de Slotwijziging 2024.	2	A	0,3
4. Hogere lasten als gevolg van doorberekende lasten Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in het kader van het voorbereiden van het beschikken EU subsidies gemeenschappelijk landbouwbeleid. Deze was niet bekend bij het opstellen van de Slotwijziging 2024.	2	A	0,4
5. Betreft de mutatie voorziening grondwaterheffing waar inkomsten tegenover staan.	3	B	0,9
6. Bij de Slotwijziging hadden we aangegeven te verwachten dat het niet zou lukken om alle subsidie aanvragen met betrekking tot de OV concessies ook te beschikken in 2024. Een deel hiervan is alsnog beschikt in 2024, waaronder een deel van de Bikker gelden en de Krul gelden. Deze gelden worden verrekend met de reserve OV concessies.	6	A	1,0
7. Dotatie voorziening pensioenen GS leden na ontvangst actualisatie APG zoals gemeld in de slotwijziging 2024.	9	A	1,3
Overige onrechtmatigheden < € 250.000			0,2
Totaal			14,3

Op hoofdlijnen zijn de niet-acceptabele afwijkingen > € 250.000 hieronder gespecificeerd in miljoenen.

Betreft	Progr.	Bedrag
1. Bij Natuur Netwerk Nederland (NNN) zijn hogere lasten door extra inhuur als gevolg van moeilijk in te vullen vacatures, extra vraag naar werkzaamheden en niet geraamde pachtlasten.	2	0,9
2. Bij het krediet voor Hybride werken (AV middelen) is de overschrijding ontstaan vanwege hogere uitgaven voor de vergadersets dan verwacht.	10	0,3
Overige onrechtmatigheden < € 250.000		0,5
Totaal		1,7

Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting ten opzichte van de begroting volgens het laatste P&C-product over dat boekjaar, als onrechtmatig wordt beschouwd indien deze niet tijdig is gemeld. In het kader van financiële rechtmatigheid is het tijdig als wijzigingen ten opzichte van de begroting volgens het laatste P&C-product over dat boekjaar worden gemeld in P&C-producten gedurende het jaar of bij de jaarstukken. Lasten- en kredietoverschrijdingen zijn echter altijd onrechtmatig.

Voor een uitgebreide analyse van de overige afwijkingen verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6 van de jaarrekening.

Voorwaardencriterium

Uit de VIC-werkzaamheden over 2024 zijn enkele onrechtmatigheden (fouten) aan het licht gekomen, die achteraf hersteld zijn. Aanvankelijk bleek dat niet het juiste mandaat voor inkoop en/of aanbestedingen gevolgd was, achteraf heeft alsnog mandaat van voldoende niveau ingestemd.

Hieronder hebben wij de belangrijkste conclusies opgenomen met betrekking tot de VIC werkzaamheden:

EU-aanbestedingen

De VIC werkzaamheden voor de EU-aanbestedingen omvatten enerzijds het zelf uitvoeren van VIC werkzaamheden op EU-aanbestedingsdossiers en anderzijds het reviewen van aanbestedingsdossiers die door Juristen van de provincie Utrecht zijn getoetst. De eventuele onduidelijkheden en onrechtmatigheden zijn verwerkt in de Afwijkingenadministratie.

Op basis van bovenstaande werkzaamheden zijn met betrekking tot 2024 een 8-tal dossiers voor een totaalbedrag van € 1,6 miljoen onrechtmatig bevonden, waarvan 4 dossiers doorwerken uit 2023. Gebleken is dat in meerdere dossiers door de ambtelijke organisatie de eigen procedureregels niet volledig zijn opgevolgd. Dit heeft daardoor in enkele gevallen geleid tot (juridische) onrechtmatigheid. De provincie zal extra inzet plegen om dergelijke onnodige onrechtmatigheden in de toekomst te helpen voorkomen.

Voldoen aan mandaatbesluit

Uit de VIC-werkzaamheden zijn een aantal onrechtmatigheden naar voren gekomen, waarbij contracten en overeenkomsten door medewerkers zijn ondertekend met onvoldoende mandaat. Deze dossiers zijn met de proceseigenaar besproken en inmiddels door de betreffende afdeling(en)/team(s) hersteld door de overeenkomsten achteraf door de juiste gemandateerde (met de juiste rechten) te laten tekenen dan wel zijn acties uitgezet om dit alsnog te herstellen.

Inkopen/crediteuren, Subsidies en Personeel

De facto zijn bij deze onderdelen geen onduidelijke dan wel onrechtmatige dossiers aangetroffen.

Op hoofdlijnen zijn de niet-acceptabele afwijkingen > € 250.000 hieronder gespecificeerd in miljoenen.

Betreft	Bedrag
1. Ten behoeve van een meerjarige opdracht is een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure gevolgd. Omdat in 2024 het drempelbedrag overschreden is, had een Europese aanbestedingsprocedure gevolgd moeten worden.	0,3
2. Werkzaamheden aan het Merwedekanaal worden uitgevoerd door medewerkers van PZH; dit is niet aanbesteed.	0,8
Overige onrechtmatigheden kleiner dan € 250.000	0,5
Totaal	1,6

M&O Criterium

Uit het voorgaande totaaloverzicht blijkt dat er geen onrechtmatigheden noch onduidelijkheden op basis van het M&O Criterium zijn aangetroffen. Derhalve behoeft dit criterium geen nadere toelichting.

Verbetermaatregelen Gedeputeerde Staten

Zoals reeds hierboven vermeld, wil het college van GS leren van de signaleerde afwijkingen en daartoe verbeteringen doorvoeren waarmee soortgelijke afwijkingen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

De verbeteringen waarmee GS aan de slag gaat, omvatten:

- het evalueren van de gevolgde interne procedures rondom het opstellen en rapporteren over de begrotingsrechtmatigheid in 2025, teneinde het proces verder aan te scherpen;
- de tweede en derde lijn nog actiever betrekken bij de analyses op de begrotingsrechtmatigheid, ook tussentijds;
- het door proceseigenaren opstellen van een risicoanalyse ten aanzien van risico's inzake Misbruik en Oneigenlijk gebruik.

3.6 Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen worden gedefinieerd als samenwerkingsverbanden van onze provincie en externe partijen waarin wij zowel een bestuurlijk als een financieel belang hebben en die de status van publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon hebben. Er is sprake van een bestuurlijk belang als namens onze provincie iemand zitting heeft in het bestuur, of als onze provincie stemrecht heeft. Van een financieel belang is sprake zodra wij middelen ter beschikking stellen waarover risico wordt gelopen in geval van financiële problemen bij de verbonden partij. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang.

3.6.1 Totaaloverzicht verbonden partijen

Coöperaties en vennootschappen

B.V. Hart van de Heuvelrug
Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.
Stedin Holding NV
Vitens NV

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijk Orgaan Siteholder Hollandse Waterlinies
Het Utrechts Archief
Plassenschap Loosdrecht e.o.
Randstedelijke Rekenkamer (RRK)
Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)
Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Overige verbonden partijen

Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen

Stichtingen en verenigingen

Huis der Nederlandse Provincies (HNP)
Inter Provinciaal Overleg (IPO)

3.6.2 Detailoverzicht verbonden partijen

Coöperaties en vennootschappen

B.V. Hart van de Heuvelrug	
Doel	Primaire doel van de B.V. Hart van de Heuvelrug is het tot uitvoering brengen van de grondexploitatie van de toekomstige woongebieden Woonwijk Vliegbasis Soesterberg, Sortie 16 en Kavels Westflank.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht/ Soesterberg
Webadres	
Bestuursdeelname	Wij zijn enig aandeelhouder van de B.V. Hart van de Heuvelrug
Overige deelnemers	Geen
Kerntaken	B.V. Hart van de Heuvelrug is in 2024 opgericht. Tot de kerntaken van de B.V. behoort in ieder geval: - Aanpak en uitvoering van sanering PFOS; - Aanbestedingsstrategie en uitvoering bouw- en woonrijp maken; - Opstellen tenderstrategie woonvlekken en verkoop van de gronden; - Verkoopstrategie vrije kavels en verkoop aan particulieren (via een makelaar)
Publiek doel	
Openbaar belang	Programma Hart van de Heuvelrug is een integrale gebiedsontwikkeling natuur wordt ontwikkeld als woningbouwopgaven worden gerealiseerd. De opbrengsten uit de woningbouwopgaven dienen ter dekking van de reeds gedane investeringen in de natuur.
Wijziging belang	
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Voor de B.V. Hart van de Heuvelrug is een ontwikkelovereenkomst, inkoopbeleid en directie reglement opgesteld. Daarnaast wordt een Raad van Advies opgericht om ons in de beoordeling van de besluitvormingsstukken te adviseren.
Inhoudelijke ontwikkeling	In 2024 is de entiteit B.V. Hart van de Heuvelrug opgericht. Naar verwachting is deze per januari 2025 operationeel. De inhoudelijke opdrachtverstrekking ligt vast in de ontwikkelovereenkomst die wordt afgesloten tussen de B.V. en Provincie Utrecht. Voor de B.V. Hart van de Heuvelrug is een ontwikkelovereenkomst, inkoopbeleid en directie reglement opgesteld. Daarnaast wordt een Raad van Advies opgericht om ons in de beoordeling van de besluitvormingsstukken te adviseren.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Niet van toepassing.
Overig	Niet van toepassing.

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Doel	Het bankieren voor overheden - waaronder provincies - en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	BNG
Bestuursdeelname	Algemene vergaderingen van aandeelhouders.
Overige deelnemers	De overige aandeelhouders zijn het Rijk, provincies en gemeenten en een hoogheemraadschap.
Kerntaken	De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank voor de overheid en voor het maatschappelijk belang.
Publiek doel	Belegging.
Openbaar belang	Wij hebben een belang van 0,16% in de BNG.
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Niet van toepassing.
Overig	Niet van toepassing.

Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)

Doel	Voor gemeenten, provincies, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu, arrangeert de bank korte en langlopende kredieten.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	NWB
Bestuursdeelname	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Overige deelnemers	De aandelen zijn in handen van waterschappen, het Rijk en provincies.
Kerntaken	De Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is een financiële dienstverlener voor de overheidssector.
Publiek doel	Belegging.
Openbaar belang	Wij hebben een belang van 0,17% in de NWB.
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Niet van toepassing.
Overig	Niet van toepassing.

Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)

Doel	De vennootschap heeft als doel (nieuwe statuten): • herstructureren, herontwikkeling, intensiveren en verduurzaam van (bestaande) werklocaties in onze provincie. In samenwerking met publieke en private partijen en rekening houdend met het beleid dat het provinciebestuur voerde; • mits in het kader van het vorenstaande: het deelnemen in, het op andere wijze een belang nemen in, het voeren van beheer over en het financieren van andere ondernemingen. En het verkrijgen, beheren, ontwikkelen, exploiteren en vervreemden van onroerende zaken en andere registergoederen; • het verrichten van alle handelingen, die in de ruimste zin verband houden met of bevorderlijk zijn voor een van hiervoor omschreven doeleinden.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	OMU
Bestuursdeelname	Wij zijn enig aandeelhouder van de OMU.
Overige deelnemers	Geen
Kerntaken	N.V. OMU is in 2011 opgericht voor het investeren in private kavels op verouderde bedrijventerreinen in onze provincie. In 2016 is de opdracht verbreed naar de transformatie van leegstaande kantoorpanden. In september 2021 stemden we in met een rol van de OMU in intensiveren en verduurzamen van bedrijventerreinen.
Publiek doel	Verbetering leefbaarheid in binnensteden.
Openbaar belang	Het gaat om projecten die zonder ingrijpen van de overheid niet of ernstig vertraagd van de grond zouden komen. En die een bijdrage leveren aan verbetering van het vestigingsklimaat op bedrijventerreinen en de leefbaarheid in de binnensteden.
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	OMU overweegt om haar personele capaciteit te vergroten.
Inhoudelijke ontwikkeling	In 2022 is gestart met uitvoering van beleid gericht op intensivering en verduurzaming bedrijventerreinen. Het een en ander heeft geleid tot nieuwe afspraken tussen de aandeelhouder in een algemene vergadering van aandeelhouders (AvA), RvC, Investeringscommissie (IC) en directie. Inmiddels heeft NV OMU 5 verouderde bedrijfslocaties aangekocht die op termijn (na sloop en bouwrijp maken) opnieuw zullen worden uitgegeven.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Als aandeelhouder lopen wij geen financiële risico's als gevolg van het handelen van de N.V. Het is wel een voorwaarde dat wij ons niet bezighouden met het bestuur van de N.V. Een ander risico is dat de N.V. gebonden is aan de Europese regels voor staatssteun en dat zij de regels die daarvoor gelden, moet volgen.
Overig	OMU werkt samen met de gemeente Utrecht. Zij investeren met gezamenlijke middelen in projecten in die stad (passend binnen de doelstelling van OMU).

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.

Doel	Versterken van de economische structuur van de Regio Utrecht door te investeren in de innovatieve sectoren en maatschappelijke opgaven.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	www.romutrechtregion.nl
Bestuursdeelname	Via aandeelhoudersvergadering (AvA).
Overige deelnemers	Gemeenten Amersfoort, Hilversum en Utrecht, UU, UMCU (via Utrecht Holdings) en ministerie EZK.
Kerntaken	• Innoveren; business development (bedrijven/projecten) • Investeren; financieringen & participaties • Internationaliseren; trade & invest
Publiek doel	Vergroten innovatiekracht.
Openbaar belang	Economische structuurversterking in de provincie Utrecht
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	In de reserve Weerstandsvermogen is in 2020 een storting gedaan van € 2,5 miljoen en in 2021 van € 3,2 miljoen. Het streven is dat de ROM revolverende leningen verstrekt. En het eigen vermogen door de jaren heen kan en mag toenemen met de rendementen op de investeringen. Bij het berekenen van het weerstandsvermogen is rekening gehouden met een eventueel verlies op het gestorte aandelenkapitaal.
Overig	De Meerjarenstrategie 2023-2026 is leidend bij de activiteiten van de ROM.

Stedin Holding NV	
Doel	Stedin is de netbeheerder in het grootste deel van Zuid-Holland, en de provincies Utrecht en Zeeland. Zij zorgt ervoor dat 2,3 miljoen huishoudens en zakelijke klanten dagelijks over energie beschikken om te wonen, werken en ondernemen.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Rotterdam
Webadres	Stedingroep
Bestuursdeelname	Via aandeelhoudersvergadering
Overige deelnemers	Provincie Zeeland, de Staat der Nederlanden en 61 gemeenten (onder welke 8 Utrechtse) in het verzorgingsgebied van Stedin
Kerntaken	De Stedin Groep concentreert zich op alle activiteiten die samenhangen met het aanleggen, beheren en onderhouden van energienetten. Daarnaast faciliteert Stedin Groep de energiemarkt.
Publiek doel	Niet van toepassing.
Openbaar belang	De aandelen Stedin zijn volledig in publieke handen. Provincie Utrecht heeft een belang van 0,34% in Stedin.
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Geen risico anders dan dividendrisico.
Overig	In september 2024 zal de warmtestrategie onder het MSP 2027 door de AvA worden vastgesteld.

Vitens NV	
Doel	Het uitoefenen van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder valt: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water. En het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Vitens
Bestuursdeelname	Algemene vergaderingen van aandeelhouders.
Overige deelnemers	Provincies en gemeenten in het verzorgingsgebied van Vitens.
Kerntaken	Vitens zorgt ervoor dat er 24/7 betrouwbaar water uit de kraan komt en voor goede service daaromheen. Daarnaast zet Vitens zich in voor de bescherming van de kostbare drinkwaterbronnen.
Publiek doel	Goede drinkwatervoorziening
Openbaar belang	Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven. Het belang van onze provincie als aandeelhouder in Vitens is historisch gegroeid. Met ons aandeelhouderschap borgen wij onze verantwoordelijkheid voor een goede drinkwatervoorziening in Utrecht. Er wordt door de grote investeringsopgaven geen dividend uitgekeerd.
Wijziging belang	Wij hebben een vast aandelenpakket. Het belang is niet gewijzigd.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Als aandeelhouder lopen we geen financiële risico's als gevolg van het handelen van de N.V., behalve het dividendrisico.
Overig	Voor de planperiode 2018 – 2022 is een investeringsvolume van ongeveer € 618 miljoen (bruto exclusief bijdragen van derden) voorzien. In 2022 is hiervan voor ongeveer € 276 miljoen geïnvesteerd.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijk Orgaan Siteholder Hollandse Waterlinies	
Doel	Het beschermen, beheren en uitdragen van de uitzonderlijke universele waarde van de UNESCO werelderfgoedsite Hollandse Waterlinies. Dit doen we door gecoördineerd en gezamenlijk de verplichtingen te vervullen die UNESCO aan werelderfgoed verbindt. Daarbij is harmonisatie van beleid en uitvoering door het bevoegde gezag noodzakelijk. Net als het bijeenbrengen van budget en het stroomlijnen van contacten met stakeholders zoals het Rijk, gemeenten, waterschappen, private eigenaren en terrein beherende organisaties.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Hollandse Waterlinies
Bestuursdeelname	Van elk GS is er 1 gedeputeerde lid. Samen vormen zij het Gemeenschappelijk Orgaan (GO), de Siteholder. Vanuit ons is gedeputeerde Cultuur en Erfgoed lid van dit GO.
Overige deelnemers	Provincies Gelderland, Noord-Brabant en Noord-Holland
Kerntaken	Coördinatie uitvoering managementplan Hollandse Waterlinies. Inclusief de uitvoering van taken op het gebied van kennis, publieksbereik en bescherming. En zorgdragen voor rapportageverplichtingen richting het Rijk en UNESCO. Het GO voert de regie over de hele UNESCO werelderfgoedsite Hollandse Waterlinies. En is voor het Rijk het 1e aanspreekpunt voor zaken die betrekking hebben op de werelderfgoedstatus.
Publiek doel	In standhouden werelderfgoed.
Openbaar belang	Publiek belang voor de instandhouding van het UNESCO Werelderfgoed.
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Het GO is in het 1e kwartaal van 2022 opgericht. En heeft een kadernota met bijbehorende begroting voor de jaren 2023 tot en met 2026 opgesteld. Het GO stelde deze vast. Het ministerie van BZK keurde deze goed.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Niet van toepassing.
Overig	Het betreft een gemeenschappelijk orgaan zonder rechtspersoonlijkheid. Wij vertegenwoordigen het orgaan voor deelname aan het maatschappelijke verkeer en het (privaatrechtelijke) rechtsverkeer. Voor de invulling van het siteholderschap is structureel en gezamenlijk budget nodig. Het totale jaarlijkse budget voor het siteholderschap is € 1 miljoen. De bijdrage per provincie is vastgelegd in de bijdrageverordening volgens de financiële verdeelsleutel 30%- 30%- 30%- 10%. De provincies Utrecht, Gelderland en Noord-Holland dragen elke voor 30% bij. Noord-Brabant voor 10%. De structurele bijdrage van de provincie Utrecht van € 300.000, - wordt gedekt uit de € 450.000 structurele begrotingsmiddelen voor de Hollandse Waterlinies (de Nieuwe Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam) en voor het Pact van Ruigenhoek.

Het Utrechts Archief

Doel	De gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief voert voor de provincie de wettelijke taken uit op het gebied van het beheer van de historische provinciale archieven.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Het Utrechts Archief
Bestuursdeelname	GS in dagelijks bestuur (1 lid) en in algemeen bestuur (2 leden)
Overige deelnemers	Gemeente Utrecht en Rijk/OCW
Kerntaken	HUA voert voor ons de wettelijke taken voor ons archief uit. Dat zijn: • beheer van de provinciale archiefbewaarplaats en de daarin opgenomen papieren en digitale archieven en documentaire verzamelingen; • het toezicht van de provinciearchivaris op het beheer van de niet overgebrachte archieven; • beschikbaarstelling van de archieven en documentaire verzamelingen die zijn opgenomen in de provinciale archiefbewaarplaats; • publieksbereik van de door HUA beheerde bronnen voor de geschiedenis van onze provincie.
Publiek doel	Beheer historische provinciale archieven
Openbaar belang	Wij zijn vertegenwoordigd in het dagelijks en het algemeen bestuur en dragen bij aan de gemeenschappelijke regeling voor 11%.
Wijziging belang	Niet van toepassing
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Een van de consequenties van de uittreding is, dat decentrale overheden (waaronder onze provincie) met ingang van de uittreding geen gebruik meer kunnen maken van de e-depotvoorziening van het Nationaal Archief. OCW wil de archieftaken van papier van het rijk bij het HUA per 1-1-2026 voortzetten o.g.v. een delegatieregeling en de financiering daarvan via een Specifieke Uitkering (SPUK).
Inhoudelijke ontwikkeling	De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft aangegeven dat hij per 1 januari 2026 uit de gemeenschappelijke regelingen (GR) van de Regionale Historische Centra's (RHC's) wil treden, waaronder ook het HUA.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Als zich daadwerkelijk financiële risico's voordoen, dragen wij daaraan bij, naar rato van ons aandeel in de totale deelnemersbijdragen van 11%.
Overig	De achterblijvende partners in de GRHUA brengen op dit moment in kaart wat de impact is van de uittreding op de toekomstige samenwerking, en de aan te passen GR HUA naar een tweepartijenregeling. Daarnaast wordt een conceptuittredingsregeling opgesteld worden de risico's in kaart gebracht.

Plassenschap Loosdrecht e.o.

Doel	Dit recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt terreinen voor dagrecreatie en routenetwerken voor wandelen, varen en fietsen in opdracht van onze provincie en gemeenten.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Plassenschap Loosdrecht e.o.
Bestuursdeelname	GS in het bestuur.
Overige deelnemers	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdmeren.
Kerntaken	Het beheer en onderhoud van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten en de provincies.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied
Openbaar belang	Wij zijn vertegenwoordigd in het dagelijks en het algemeen bestuur en dragen bij voor 25% van de deelnemersbijdragen.
Wijziging belang	Het belang is vanwege de uittreding van de gemeente Utrecht gewijzigd.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	De gemeente Utrecht is per 1 januari 2023 uit de regeling getreden. De uitvoering van de werkzaamheden voor het plassenschap is per 1 januari 2023 overgedragen aan de gemeente Wijdmeren.
Inhoudelijke ontwikkeling	Per 1 januari 2023 is het een Bedrijfsvoeringsorganisatie.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Wij zijn als deelnemende partij indirect, namelijk via de recreatieschappen en het Plassenschap Loosdrecht en omgeving, aanspreekbaar voor tekorten. De financiële reserves zijn de afgelopen jaren flink geslonken. U leest hiervoor ook de toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen. Er is nu meer duidelijkheid over het groot onderhoud en renovatie van de eigendommen van het schap. Aan de hand van keuzes die we moeten maken, zullen we de bijdrage aan het schap moeten verhogen.
Overig	

Randstedelijke Rekenkamer (RRK)

Doel	Het doel van de Randstedelijke Rekenkamer is om de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies te verbeteren. Zij verricht hiervoor onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen. De rekenkamer informeert primair Provinciale Staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Amsterdam
Webadres	Randstedelijke Rekenkamer
Bestuursdeelname	PS besluiten tot instellen leden programmaraad en adviescommissie. Bestuurder wordt via een unaniem besluit van de Provinciale Staten van de deelnemers benoemd.
Overige deelnemers	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
Kerntaken	De taken en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in de Provinciewet vastgelegd. De onafhankelijke positie wordt gewaarborgd door onder meer de vrijheid van onderzoek, de toegang tot personen en gegevens en openbaarheid van rapportage. De Rekenkamer doet onderzoek op basis van een eigen onderzoeksprogramma, dat wordt vastgesteld na overleg met de programmaraad. Deze programmaraad bestaat uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.
Publiek doel	Rekenkamerfunctie
Openbaar belang	De Randstedelijke Rekenkamer heeft, ter voldoening aan de Provinciewet, een Reglement van Orde opgesteld. Het Reglement van Orde bevat regels over de organisatie en werkwijze van de Rekenkamer.
Wijziging belang	Het belang is gedurende het boekjaar niet gewijzigd
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Per januari 2024 is er een nieuwe bestuurder-directeur aangetreden.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Heeft de Randstedelijke Rekenkamer onvoldoende middelen om aan haar taakstellingen en verplichtingen te kunnen voldoen? Dan vullen de deelnemende provincies de middelen van de Randstedelijke Rekenkamer aan. Dit risico vinden op dit moment verwaarloosbaar, gezien de ervaring in de afgelopen jaren. De provinciale bijdrage aan de begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt als volgt berekend: • voor de ene helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij; • voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds.
Overig	n.v.t.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)

Doel	Dit recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt terreinen voor dagrecreatie. En routenetwerken voor wandelen, varen en fietsen in opdracht van provincie en gemeenten.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Stichtse Groenlanden
Bestuursdeelname	PS in algemeen bestuur GS in algemeen en dagelijks bestuur
Overige deelnemers	De gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik, Woerden, De Ronde Venen, De Bilt en Stichtse Vecht
Kerntaken	De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten in onze provincie.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Openbaar belang	De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur en draagt bij voor 30,9%.
Wijziging belang	
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Onderdeel hiervan is dat onze gedeputeerde onze provincie vertegenwoordigt in het algemeen bestuur. De uitvoering van de werkzaamheden voor het recreatieschap is per 1 januari 2023 overgedragen aan Staatsbosbeheer.
Inhoudelijke ontwikkeling	In 2022 besloten de deelnemers de gemeenschappelijke regeling aan te passen. Deze geldt per 1 januari 2023.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Als deelnemer zijn wij medeverantwoordelijk voor een eventueel negatief exploitatieresultaat. In 2018 is de gemeente De Ronde Venen toegetreden. In een overeenkomst tussen De Ronde Venen en het Recreatieschap Stichtse Groenlanden is vastgelegd dat de gemeente het schap vrijwaart van een eventueel negatief exploitatieresultaat op dit begrotingsonderdeel. Deze afspraak geldt in ieder geval tot 2023 en is verlengd tot en met 2024. Wij hebben vanuit de oude structuur van het Recreatieschap Vinkeveense Plassen, verantwoordelijkheden voor het exploitatieresultaat van het programma van de Vinkeveense Plassen. Er heeft vanwege de transitie van RMN nog geen evaluatie plaatsgevonden voor het Programma Vinkeveense Plassen. Het achterstallig onderhoud van de beschoeiingen bij de Vinkeveense Plassen is flink duurder geworden. Alternatieven worden later bekeken.
Overig	We besloten dat we de financiële huishouding binnen het recreatieschap voorlopig scheiden in 2 delen: • het werkgebied van Stichtse Groenlanden van voor 2018 (programma A); • het werkgebied de Vinkeveense Plassen (Programma B) dat gemeente De Ronde Venen heeft ingebracht. Dit betekent dat er: • 2 programma's in de begroting zullen zijn; • 2 financiële administraties worden gevoerd; • 2 onderdelen in de jaarrekening van het schap verantwoording wordt afgelegd. Hiermee worden de financiële risico's over en weer gescheiden. De "oude" deelnemers van Stichtse Groenlanden lopen geen risico verband houdend met het Vinkeveense gebied. De Ronde Venen loopt geen risico in verband met het werkgebied van Stichtse Groenlanden van voor 2018.

Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Doel	De Regionale Uitvoeringsdienst behartigt de belangen van de deelnemers samen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van fysieke leefomgeving. Voor zover de bevoegdheid daartoe de deelnemer toekomt en voor zover deze aan de Regionale Uitvoeringsdienst is gemandateerd.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	RUD
Bestuursdeelname	GS in algemeen bestuur en dagelijks bestuur
Overige deelnemers	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg
Kerntaken	De RUD voert namens onze provincie en gemeenten vergunningverlenende, handhavende en toezichthoudende taken uit op het milieu- en omgevingsdomein. Elke deelnemer bepaalt zelf het domein dat voor hem uitgevoerd wordt.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Openbaar belang	Het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Wij zijn de grootste opdrachtgever, voor ongeveer 58%.
Wijziging belang	Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zal de opdracht over de bodemtaken geleidelijk krimpen. Dit met het oog op de overgang van bevoegd gezag van provincie naar gemeenten. Ook andere opdrachtgevers zijn in beweging en breiden waarschijnlijk hun opdrachtverlening aan de RUD uit. Dit zal effect hebben op het procentuele belang van onze provincie in de RUD. We verwachten dat in totaal ons belang de komende jaren zal dalen. In 2023 zal daarmee het percentage lager worden dan 50%.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing
Inhoudelijke ontwikkeling	Door het verschuiven van de invoering van de Omgevingswet van 1 januari 2022 naar eerst 1 januari 2023 en daarna naar 1 januari 2024 moest de RUD extra kosten maken. Hierdoor is onze bijdrage hoger geweest dan begroot.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Het risico zal op termijn afnemen doordat het percentage eigenaarschap zal dalen. Dit komt voornamelijk door de verschuiving van bevoegd gezag voor de taken Bodem van de provincie naar de gemeenten.
Overig	

Stichtingen en verenigingen

Huis der Nederlandse Provincies (HNP)	
Doel	De algemene doelstelling van de Vereniging Huis van de Nederlandse Provincies is het verkrijgen van een effectieve positionering en vertegenwoordiging van de provincies in Brussel.
Type	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Brussel
Webadres	HNP
Bestuursdeelname	GS in bestuur.
Overige deelnemers	De overige provincies en het IPO.
Kerntaken	Het HNP: • behartigt de provinciale belangen op het Brusselse speelveld en is daarmee de lobbyorganisatie van de provincies. • richt zich op de kennis- en netwerkanalyse van een beperkt aantal dossiers. • treedt proactief op als verbindende schakel tussen Brussel en de achterban (provincies en IPO) en coördineert de strategie en het netwerk voor de Europese lobbydossiers. • draagt bij aan de gehele Europese beleidscyclus door vanuit de provinciale belangenbehartiging te 'brengen' en te 'halen'. 'Brenge' door het delen van kennis, bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van Europees beleid dat de provincies raakt en aangaat, en het tonen van goede provinciale voorbeelden die passen binnen de Europese doelstellingen. 'Hal' door het gebruiken van Europese subsidieprogramma's en structuur- en investeringsfondsen en het samenwerken in Europese netwerken.
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies
Openbaar belang	Vertegenwoordigers van de 12 provincies en het IPO werken in opdracht van het HNP-bestuur vanuit het Huis als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken. De EU-lobbyprioriteiten van het IPO gelden hierbij als basis, naast landsdelige en provinciale agenda's. Namens onze provincie is gedeputeerde Strijk lid van het bestuur van het HNP. Wij zijn lid van het HNP en betalen daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht (Internationale non-profit organisatie).
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Financiële risico is gezien de goede financiële situatie minimaal.
Overig	Niet van toepassing.

Inter Provinciaal Overleg (IPO)

Doel	Het Interprovinciaal Overleg behartigt de belangen van de provincies en biedt een platform voor onder andere het optimaliseren van de condities waaronder provincies werken en het stimuleren van provinciale vernieuwingsprocessen.
Type	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	IPO
Bestuursdeelname	PS in algemene ledenvergadering GS in bestuur Provinciesecretaris Anneke Knol-Van Leeuwen als voorzitter van de Kring van provinciesecretarissen. En adviseur van IPO-bestuur Commissaris van de Koning Hans Oosters als adviseur van IPO-bestuur
Overige deelnemers	De overige provincies.
Kerntaken	Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies. Zoals milieu, landelijk gebied, sociaal beleid, ruimtelijke ordening, wonen, economie en mobiliteit. Het IPO geeft de belangenbehartiging vorm door regelmatig te overleggen met onder andere de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. De platformfunctie wordt ingevuld door gelegenheden te creëren om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijke standpunten te bepalen en initiatieven te ontplooiën. Daarnaast ondersteunt het IPO de provincies bij het uitvoeren van taken, onder andere via de uitvoeringsorganisatie BIJ12 (natuur en informatiesystemen).
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies.
Openbaar belang	De vereniging het IPO is de koepelorganisatie van, voor en door de 12 provincies bestaande uit IPO-bureau en BIJ12. Het IPO heeft als doelstelling: • het behartigen van de belangen van provincies; • het bieden van een platform voor overleg, uitwisseling en innovatie. Het bestuur van de vereniging bestaat uit 13 bestuursleden: 1 lid van het college van GS per provincie en een voorzitter die het bestuur voordraagt. Daarnaast heeft het bestuur 4 adviseurs: 3 Commissarissen van de Koning en 1 provinciesecretaris respectievelijk voorgedragen door de Kring van Commissarissen en de Kring van Provinciesecretarissen. De algemene vergadering bestaat uit 24 Statenleden: uit elke provincie 2. IPO-bureau behartigt de gezamenlijke belangen van deze provincies. En biedt hen een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis. De provinciale opgaven eisen daarnaast regelmatig specifieke ondersteuning vanuit de koepelorganisatie, zoals strategische advisering, standpuntbepaling of een programmatisch aanpak voor een beleidsopgave. De kosten van de vereniging worden door de provincies gedragen volgens een maatstaf. Hierbij wordt de ene helft van de kosten gelijkmatig over de provincies verdeeld. En de andere helft wordt naar rato van de som van de totale uitkeringen uit het provinciefonds en de belastingcapaciteit over de provincies verdeeld
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Het IPO-bestuur startte in juni 2022 met een traject rondom de verbetering van de samenwerking. Daar is in 2024 een verdiepingsslag ingemaakt.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Niet van toepassing.
Overig	Niet van toepassing.

Overige verbonden partijen

Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen	
Doel	Beheren van de middelen voor de nazorg van stortplaats Smerk om de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaats na sluiting te kunnen bekostigen.
Type	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	www.provincie-utrecht.nl
Bestuursdeelname	GS is bestuur.
Overige deelnemers	Geen
Kerntaken	Het bekostigen van de nazorgkosten en een zodanig beheer van de fondsmiddelen dat voldoende rendement wordt gegenereerd voor de eeuwigdurende nazorg.
Publiek doel	Beheer fonds voor de nazorg stortplaatsen.
Openbaar belang	100% belang. Het treffen van zodanige maatregelen zodat wordt gewaarborgd dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu met zich meebrengt. Of dat de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen voor zover dat met reden niet kan worden geëist.
Wijziging belang	Niet van toepassing.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Niet van toepassing.
Inhoudelijke ontwikkeling	Niet van toepassing.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkeling.
Risico's	Volgens de huidige regels nemen wij de nazorg van de stortplaats Smerk over in 2040. Om een eventueel financieel risico, dat het doelvermogen niet toereikend is, te voorkomen, wordt periodiek onderzocht of het nazorgplan moet worden aangepast. Op basis van dit plan wordt het doelvermogen opnieuw vastgesteld en kunnen wij een aangepaste heffing opleggen. Dit verkleint ons eventuele financiële risico.
Overig	Niet van toepassing.

3.6.3 Financieel overzicht verbonden partijen

Onderstaande tabel bevat het samenvattende financiële overzicht van de verbonden. Hierin zijn de cijfers van 2023 opgenomen, omdat nog niet van alle partijen de cijfers van 2024 bekend waren.

Coöperaties en vennootschappen	Financieel belang in 2023	Eigen vermogen begin 2023	Eigen vermogen eind 2023	Vreemd vermogen begin 2023	Vreemd vermogen eind 2023	Resultaat 2023
B.V. Hart van de Heuvelrug						
Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)	7,5 mln.	4.615 mln.	4.721 mln.	107.459 mln.	110.819 mln.	254 mln.
Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)	3,5 mln.	1.995 mln.	2.060 mln.	70.964 mln.	73.523 mln.	126 mln.
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)	29,5 mln.	12.668 mln.	29.474 mln.	0,422 mln.	0,248 mln.	-5,194 mln.
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.	15,6 mln.	50,6 mln.	49,2 mln.	9.499 mln.	9.861 mln.	-1,465 mln.
Stedin Holding NV	10,9 mln.	2.589 mln.	3.221 mln.	4.916 mln.	5.063 mln.	162 mln.
Vitens NV	33,5 mln.	649,5 mln.	677,7 mln.	1.446,6 mln.	1.559,7 mln.	27,2 mln.
Gemeenschappelijke regelingen						
Financieel belang in 2023	Eigen vermogen begin 2023	Eigen vermogen eind 2023	Vreemd vermogen begin 2023	Vreemd vermogen eind 2023	Resultaat 2023	
Gemeenschappelijk Orgaan Siteholder Hollandse Waterlinies	0,849 mln.	0,827 mln.	0	0	-0,023 mln.	
Het Utrechts Archief	2,719 mln.	2,338 mln.	1,042 mln.	1,189 mln.	-0,382 mln.	
Plassenschap Loosdrecht e.o.	0,720 mln.	1,018 mln.	6,814 mln.	6,550 mln.	-0,429 mln.	
Randstedelijke Rekenkamer (RRK)	0,428 mln.	0,546 mln.	0,828 mln.	1,212 mln.	0 mln.	
Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)	3,876 mln.	3,912 mln.	8,205 mln.	7,118 mln.	0,105 mln.	
Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)	1,271 mln.	1,517 mln.	6,770 mln.	7,363 mln.	-0,302 mln.	
Overige verbonden partijen						
Financieel belang in 2023	Eigen vermogen begin 2023	Eigen vermogen eind 2023	Vreemd vermogen begin 2023	Vreemd vermogen eind 2023	Resultaat 2023	
Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen	0	0	4,636 mln.	5,014 mln.	0	
Stichtingen en verenigingen						
Financieel belang in 2023	Eigen vermogen begin 2023	Eigen vermogen eind 2023	Vreemd vermogen begin 2023	Vreemd vermogen eind 2023	Resultaat 2023	
Huis der Nederlandse Provincies (HNP)	0,705 mln.	0,620 mln.	0,711 mln.	0,197 mln.	-0,085 mln.	
Inter Provinciaal Overleg (IPO)	5,688 mln.	9,393 mln.	43,081 mln.	38,269 mln.	5,589 mln.	

3.7 Grondbeleid

Inleiding en historisch perspectief

Grond is een belangrijk middel om doelen te bereiken op het gebied van recreatie, natuur en landschap (Natuur Netwerk Nederland), duurzame energie, duurzame landbouw en duurzame en veilige mobiliteit. Het grondbeleid bestaat uit het organiseren van processen, kennis, grondbeheer en uit instrumenten, zoals de aan- en verkoop van gronden.

Tegen het licht van de grote opgaven en transitie die in het landelijk gebied aan de orde zijn en veranderende wet- en regelgeving, zoals onder andere de Omgevingswet met de aanvullingswet grond is de Nota Grondbeleid 2020 geactualiseerd.

In juli 2024 hebben de Provinciale Staten de 'Nota Grondbeleid 2024-2028' vastgesteld. Deze nota zorgt voor een provinciebreed grondbeleid dat we vervolgens elke vier jaar actualiseren. Ons grondbeleid van de provincie Utrecht is uitgewerkt in een uitvoeringskader dat toepasbaar is op de verschillende uitvoeringstaken van de provincie.

3.7.1 Wat hebben we bereikt?

Een belangrijk kader binnen het grondbeleid is dat wij opgave gericht werken. Dit betekent dat we in ons handelen de maatschappelijke opgaven centraal zetten. Grond is een van de middelen dat we kunnen inzetten om onze gestelde doelen te bereiken. Grondbezit is daarmee nooit een doel op zich; het grondbeleid gaat over de kaders en spelregels voor de inzet van het grondinstrumentarium. Wij hebben de verantwoordelijkheid om als een rechtmatige en betrouwbare overheid bij grondtransacties marktconform, openbaar, volgens gelijkberechtiging en transparant te handelen.

In het grondbeleid geven we aan welke grondinstrumenten beschikbaar zijn en hoe we die toepassen. Ook geeft het grondbeleid randvoorwaarden en spelregels voor de inzet van de grondinstrumenten. Het succesvol toepassen van het grondbeleid vergt aansluiting bij ons ruimtelijk beleid en het actief signaleren van ontwikkelingen en kansen. Op projectniveau wordt het grondbeleid beschreven in grondstrategieën en verwervingsplannen. Met de toepassing van het grondbeleid krijgen wij gebruiksrechten van gronden en opstellen om realisatie van provinciale doelen mogelijk te maken.

Grondbank

In 2022 is het beleidskader strategisch grondbeleid vastgesteld. Binnen dit kader is de provinciale grondbank ingericht. Met een grondbank is de keuze gemaakt voor een meer actief grondbeleid. Met een grondbank bestaat de gelegenheid om strategische grondaankopen te kunnen doen voor de ruimtelijke opgaven van onze provincie.

In deze provinciale grondbank worden de strategische gronden opgenomen die ingezet kunnen worden voor de verschillende provinciale opgaven. Er wordt een integraal afwegingskader ontwikkeld voor de inzet van deze gronden. Met de grondbank vergroten we onze uitvoeringskracht door meer strategische en vroegtijdige regie over het grondgebruik. De grondbank geeft een extra instrument op het bestaande provinciale grondinstrumentarium.

Gronden die wij niet direct kunnen inzetten voor de verschillende programma's worden in pacht uitgegeven.

3.7.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Agenda Vitaal Platteland (vanaf 2025: Uitvoering Landelijk Gebied)

De belangrijkste opgave binnen de Agenda Vitaal Platteland (AVP, vanaf 1 januari 2025 Uitvoering Landelijk Gebied, kortweg ULG) is het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Volgens het Akkoord van Utrecht (looptijd 2027) moeten we hiervoor 1.570 hectare nieuwe natuur realiseren en nog 2.700 hectare inrichten. We ontwikkelen de 1.570 hectare door:

- verwerving van gronden;

- inrichting van deze gronden;
- de verkoop aan de eindbeheerder;
- directe aankoop door een eindbeheerder;
- functieverandering via particulier natuurbeheer.

In de laatste 2 gevallen realiseren eindbeheerders en/of particulieren provinciale doelen. Dat doen zij op zelf aangekochte en op eigen gronden. Wij hoeven deze gronden niet te verwerven. Maar we vergoeden wel de waardedaling van de gronden bij functieverandering naar natuur. En 95% van de kosten voor inrichting van deze gronden.

Verwerving en functieverandering vinden plaats op basis van vrijwilligheid. Daardoor schommelen de resultaten sterk over de jaren. In 2024 is er circa 32 hectare grond aangekocht voor AVP. Het gaat om:

- circa 12 hectare binnen de begrenzing van het NNN;
- circa 20 hectare ruilgrond en een woning.

Tevens is er circa 113 hectare verkocht, waarvan 68 hectare binnen het NNN, 2 hectare recreatiegebied, 40 hectare agrarische (ruil)grond en twee boerderijen. Het merendeel van de grond is verkocht binnen twee grotere kavelruilen, één in Utrecht West en één in Kromme Rijn-Oost.

Voor de realisatie van het NNN wordt verder verwezen naar programma 2 Landelijk gebied, paragraaf 2.1.

Programma Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg

Het programma Hart van de Heuvelrug - Vliegbasis Soesterberg is een integrale gebiedsontwikkeling. Sinds 2004 werken we er in dit gebied aan om de natuurgebieden aan elkaar te verbinden. En deze te versterken. Dat doen we samen met partijen. Binnen dit groene netwerk ontstaat ruimte om woningen en bedrijven te bouwen. En voor zorg en recreatie. De gronden die we in eigendom hebben, verkopen we na bewerking. Of leveren we door aan derden. Of voor het realiseren van woningen en bedrijven. Of als natuur- en/of recreatieterrein. We beheren enkele percelen tijdelijk totdat de gronden verkocht of overgedragen zijn.

In 2024 zijn er geen gronden verkocht of overgedragen.

Voor meer gedetailleerde informatie over de deelprojecten van Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg verwijzen wij naar de projectenparagraaf 3.8.1.

Grondbank

Voor de strategische grondbank is het beleidskader in 2022 is vastgesteld. De gronden die worden aangekocht voor de grondbank dienen als ruilgrond in de gebiedsprocessen. In 2024 hebben wij in totaal 47,3 ha landbouwgrond aangekocht voor de grondbank.

3.7.3 Financiën en financiële risico's

Raamkrediet

Om de grondaankopen door GS plaats te kunnen laten vinden, is er een raamkrediet van PS nodig. Bij de P&C-cyclus geeft PS hier toestemming voor. Voor het jaar 2024 is er voor Agenda Vitaal Platteland/Uitvoering Landelijk Gebied een raamkrediet van € 11 miljoen beschikbaar gesteld en voor de grondbank is bij de begroting 2023 een raamkrediet van € 20 miljoen beschikbaar gesteld. Van het raamkrediet AVP/ULG is in 2024 in totaal € 3,11 miljoen gebruikt. Van het raamkrediet voor de strategische grondbank is in 2024 € 3,8 miljoen gebruikt.

Agenda Vitaal Platteland/Uitvoering Landelijk Gebied

De financiering van de nog te realiseren natuurdoelen vindt vooral plaats via het zogenaamde grond-voor-grond-principe. Dat houdt in dat in dat we gronden die we in bezit hebben verkopen. Zo maken we budget vrij voor nieuwe aankopen en inrichting van nieuwe natuur. Alle gronden die we voor het programma AVP/ULG aankopen, worden geactiveerd op de balans in de Grondvoorraad AVP/ULG tegen de verkrijgingswaarde, of

tegen de lagere marktwaarde. Dat geldt in het geval van gronden binnen het NNN. Het verschil tussen de lagere marktwaarde en de verkrijgingsprijs dekken we uit de middelen voor realisatie van het Natuurnetwerk Nederland binnen programma 2. Meestal is dat 85% van de koopsom.

In onderstaande tabel is het verloop van de boekwaarde van grondvoorraad AVP/ULG en de natuurcompensatiebank weergegeven.

Verloop Grondvoorraad AVP/ULG en natuurcompensatiebank x €1.000	2023 werkelijk	2024 werkelijk
Stand per 1-1	28.085	22.921
Waarvan AVP	25.513	20.349
Waarvan natuurcompensatiefonds	2.572	2.572
Saldo aan- en verkopen grondvoorraad	-5.164	-2.516
Waarvan AVP	-5.164	-2.516
Waarvan natuurcompensatiefonds	0	0
Stand per 31-12	22.921	20.405
Waarvan AVP	20.349	17.833
Waarvan natuurcompensatiefonds	2.572	2.572

Categorie	Aantal hectares per 31-12-2023	Aantal hectares per 31-12-2024
NNN	391 ha	394 ha
RodS	42 ha	42 ha
Ruilgrond en overig	454 ha	466 ha
Totaal	887 ha	903 ha

Grondbank

Voor de grondbank bestaat de mogelijkheid om anticiperende grondaankopen te doen voor de ruimtelijke thema's binnen de provincie Utrecht. In het afgelopen jaar zijn er twee strategische aankopen gedaan. Van het raamkrediet van de grondbank is in 2024 €3,8 miljoen gebruikt en daarmee nog € 16,2 miljoen beschikbaar. Op dit moment zit er nog voor twee projecten aankopen in voorbereiding ter waarde van ca. € 8 miljoen. Het raamkrediet voor de grondbank zal met een voorstel bij de voorjaarsnota worden opgehoogd om zo nieuwe aankopen te kunnen doen in de komende periode.

Programma Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg

De grondexploitaties van het programma Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg zijn een gesloten systeem. Dat betekent dat we investeringen bekostigen met de toekomstige opbrengsten. Het programma en project komen niet ten laste van de algemene middelen. We verrekenen het saldo met de algemene middelen pas bij afronding van het geheel. Dat is naar verwachting in 2030.

De verantwoording van het programma is als volgt in de administratie opgenomen:

- De rode projecten waarbinnen de ontwikkelingen in wonen en werken plaatsvinden, blijven verantwoord onder de Voorraden (VRD), via Programma 1. Ruimtelijke ordening. Dit zijn de projecten Woonwijk Vliegbasis Soesterberg en Sortie 16.
- De groene projecten, met de ontwikkelingen in natuur en recreatie, zijn onder de vaste activa opgenomen:
 - o De projecten waarbij de grond nog in eigendom van de provincie is, vallen onder de Materiële vaste activa (MVA). Dit zijn de projecten Oostelijke Corridor en Kamp van Zeist.

- o De projecten waarbij de grond is overgedragen aan derden, vallen onder de Immateriële vaste activa (IVA), namelijk als bijdragen in activa van derden. Dit zijn de projecten Park Vliegbasis Soesterberg en het Beheerfonds. Daarin zijn de resultaten van de afgesloten projecten opgenomen.

De insteek bij alle projecten is dat we alle grond voor afsluiting van het project overdragen. Hetzij voor het realiseren van woningen en bedrijven, hetzij als natuur- en/of recreatieterrein.

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt er op de rode projecten tussentijdse winst genomen, volgens de Percentage of Completion (POC)-methode en op de afgesloten projecten in de IVA wordt jaarlijks afgeschreven. De hieruit voortkomende financiële gevolgen verantwoorden we in Programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling. En het voordeel wordt afgewikkeld naar de in 2020 ingestelde bestemmingsreserve. Met deze reserve geven we invulling aan het contractueel overeengekomen beheerfonds.

Voor meer toelichting en de risico's van het project verwijzen wij naar de projectenparagraaf.

Financiële risico's bij grondverwerving binnen AVP

Het financiële risico bij grondverwerving voor de inrichting van het landelijk gebied is over het algemeen beperkt omdat grond relatief waardevast is. De afgelopen jaren is de grondwaarde van agrarische grond steeds licht gestegen. We zien de afgelopen periode de druk op de grondmarkt in het landelijk gebied alleen maar toenemen nu er ook extra grond nodig is voor bijvoorbeeld:

- het oplossen van de problematiek rond stikstof;
- bodemdaling;
- de energietransitie;
- de woningbouwopgave;
- Groen groeit mee;
- strategisch bosbeleid.

Het programma AVP/ULG kent een voorziening om eventuele risico's op te vangen, zoals u in onderstaande tabel ziet. Hiermee worden de risico's opgevangen van de opstallen die in bezit zijn in het landelijk gebied, en die onderdeel zijn van de grondvoorraad AVP/ULG. Uitgezonderd zijn de opstallen die gratis zijn verkregen bij de overname van de gronden van Bureau Beheer Landbouwgronden (kortweg BBL, destijds onderdeel van de Dienst Landelijk Gebied). De risicovoorziening is in 2024 opgehoogd omdat een aantal boerderijen zeer waarschijnlijk tegen de agrarische waarde verkocht gaat worden. En niet tegen de (hogere) Ruimte-voor-Ruimte-waarde. Hiermee nemen wij genoegen met een lagere opbrengst. Maar wordt wel ruimte geboden aan agrariërs om te verplaatsen naar een andere locatie. Bijvoorbeeld uit een (nieuw) natuurgebied of een Natura 2000-gebied.

Risicovoorziening grondrisico's grondvoorraad AVP x €1.000	
Beginsaldo 01-01-2024	500
Eindsaldo 31-12-2024	381

3.8 Projecten - Hart van de Heuvelrug

Inleiding en historisch perspectief

Hart van de Heuvelrug is een unieke integrale gebiedsontwikkeling. Versnipperde natuur komt weer met elkaar in verbinding en er worden woningen, bedrijven en zorgprojecten gebouwd.

Op 5 juni 2015 hebben de gemeenten Soest en Zeist en wij ingestemd met de samenwerkingsovereenkomsten Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg. Doel van het programma is om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. We maken twee ecologische verbindingen. Dit zijn de ecologische corridors. Daarnaast is er in het programma ruimte voor wonen, werken, zorg en recreatie. Een belangrijk uitgangspunt in de uitvoering is dat de opbrengsten van de rode projecten de groene projecten financieren. Rode projecten zijn het ontwikkelen van woon- en werklocaties. Groene projecten zijn de ontwikkeling van natuur en recreatie. Ook is het toevoegen van het aantal hectare ontwikkeld gebied en het aantal hectare groen in balans.

We hebben al veel projecten afgerond, vooral groene projecten. We werken met gemeente Soest, gemeente Zeist en het Utrechts Landschap intensief samen om ook de overige projecten te realiseren en af te ronden. Dit zijn vooral de ontwikkeling van de woonlocaties.

3.8.1 Wat hebben we bereikt?

Wij zijn binnen het programma Hart van de Heuvelrug verantwoordelijk voor de volgende projecten:

Hart van de Heuvelrug:

- Kamp van Zeist
- Woonwijk Sortie 16
- Oostelijke Corridor (gerealiseerd, grond nog niet overdragen)

Vliegbasis Soesterberg:

- Woonwijk Vliegbasis Soesterberg
- Kavel Westflank
- Park Vliegbasis Soesterberg (gerealiseerd, grex nog niet afgesloten)
- Ecologische corridor Camp New Amsterdam

Naast onze projecten voeren ook de gemeenten Zeist en Soest projecten uit. Voor de gemeente Soest gaat het om Oude Tempel en voor de gemeente Zeist om Huis ter Heide West. Wij zijn financieel ook eindverantwoordelijk voor deze gemeentelijke projecten. Daarnaast is er nog een private ontwikkeling van de WA hoeve in Den Dolder. Voor deze ontwikkeling is een financiële afdracht kortgesloten. Hiervoor voert de gemeente Zeist geen grondexploitatie. De projecten van de gemeente Soest en Zeist zijn niet in deze jaarrekening opgenomen, omdat ze niet drukken op de jaarlijkse begroting.

De projectenrapportage Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg (november 2024) gaat inhoudelijk in op de stand van zaken van deze projecten die onderdeel uitmaken van het programma. In de mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug en grondexploitatie Vliegbasis Soesterberg (januari 2025) geven we ook een financiële stand van zaken.

De uitvoering van de woningbouwopgaven van de provincie Utrecht (Sortie 16, Woonwijk Vliegbasis Soesterberg inclusief de Kavel Westflank) zijn opgepakt door een externe uitvoeringsorganisatie (B.V. Hart van de Heuvelrug). De provincie is hiervan 100% aandeelhouder. De B.V. is in oktober 2024 opgericht en inmiddels operationeel.

3.8.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Hart van de Heuvelrug

Kamp van Zeist

Wij hebben het terrein Kamp van Zeist gekocht van Defensie. Doel is dat dit gebied uiteindelijk een natuurgebied van 29 hectare wordt.

Begin 2024 zijn de sloopwerkzaamheden op Kamp van Zeist van start gegaan. Alle asbestonderzoeken en chroom 6 onderzoeken worden per gebouw voorafgaand aan de sloop uitgevoerd en op basis van de resultaten wordt er eerst gesaneerd. Eind 2024 zijn de meeste grote gebouwen gesloopt (inclusief de totale asbestverwijdering), en is een deel van de verhardingen verwijderd. In het kader van de ontheffing Natuurbescherming zijn 5 paalkasten geplaatst, is de kelder in gebouw 16 ingericht voor de watervleermuis en is een vleermuistoren (inclusief kelder) gebouwd.

De gebouwen waren in vastgoedbeheer om te voorkomen dat de tijdelijke gebruikers er onnodig vroeg uit moesten en dat de gebouwen te lang leeg stonden. Eind 2024 is alleen gebouw 28 nog in tijdelijk gebruik, omdat dit gebouw niet op de slooplijst staat.

De planning is om het gebied gefaseerd in te richten naar natuur. Planning van het eerste deel is om dit in 2026 vergroend te hebben. Het deel van het terrein dat verhuurd wordt aan het COA zullen we daarna herinrichten. Planning is dat dat deel uiterlijk mei 2030 gereed is.

Beoogd resultaat 2024 Kamp van Zeist	Status	Toelichting
Opstellen definitief inrichtingsplan		Gereed, vastgesteld in de stuurgroep d.d.1 februari 2024
Start sloopwerkzaamheden opstellen en verharding		Grotendeels gereed. De opstellen zijn gesloopt in 2024 en nu wordt nog de verharding verwijderd
Gefaseerde herinrichting terrein na sloopwerkzaamheden		Deze start na de afronding van de sloopwerkzaamheden

Sortie 16

Op deze locatie ontwikkelen wij een nieuwe woonwijk. Hier hebben wij vanuit het programma HvdH een ontwikkelende rol in het proces. We zijn ook initiatiefnemer voor de op te stellen producten. Het bestemmingsplan heeft ter visie gelegen en is in december 2023 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeist. Er is vervolgens beroep aangetekend bij de Raad van State. We verwachten voor de zomer 2025 een uitspraak. Indien de Raad van State negatief besluit, betekent dat mogelijk een aanpassing van het bestemmingsplan.

Op basis van een zogeheten activiteitenplan is in december 2022 voor de ontwikkeling van Sortie 16 door het bevoegd gezag ontheffing verleend in het kader van de Wet natuurbescherming. Deze ontheffing is inmiddels onherroepelijk. Er is door de provincie Utrecht besloten enkele diersoorten van de vrijstellingslijst te halen (haas, konijn en marterachtigen). Hiervoor is in juni 2024 een nieuwe omgevingsvergunning Flora en fauna activiteiten aangevraagd en inmiddels verleend.

In de tweede helft van 2024 is de zone tussen woonwagencentrum en Sortie 16 ontworpen. Onderdeel hiervan is een dassencorridor die tevens onder de aangrenzende provinciale weg door komt te lopen. Daarnaast is de zgn. Westelijke ontsluitingsweg ontworpen. Deze weg is in de toekomst een van de ontsluitingswegen voor Sortie 16, het bedrijventerrein in Soesterberg Noord, Camp New Amsterdam en de Woonwijk Vliegbasis Soesterberg.

Voor Sortie 16 en Woonwijk Vliegbasis Soesterberg wordt één verkoopstrategie ontwikkeld. De uitgifte volgt in fases/deelgebieden. De fases worden samen met partners uit de markt en een woningcorporatie gerealiseerd.

De planning gaat ervan uit dat we in 2025 bouwrijp maken en tussen 2025 en 2026 de gronden uitgeven. Bouw volgt in 2026-2028.

Beoogd resultaat 2024 Sortie 16	Status	Toelichting
Bestemmingsplan Sortie 16 onherroepelijk vastgesteld		Het bestemmingsplan is vastgesteld in december 2023. Er is beroep aangetekend bij de Raad van State. Uitspraak wordt in het voorjaar van 2025 verwacht.
Vorbereiden tenderprocedure voor selectie van een marktpartij		De voorbereidingen voor de tenderprocedure zijn gestart
Start met het bouw- en woonrijp maken		De voorbereidingen zijn gestart. De uitvoering start na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan en de verlening van de nog benodigde omgevingsvergunning voor flora en fauna-activiteiten

Oostelijke Corridor

De Oostelijke Corridor is een heideverbinding die over vliegbasis Soesterberg naar het westen loopt. De Oostelijke Corridor bestaat onder meer uit drie ecoducten:

1. Ecoduct Op Hees
2. Ecoduct Boele Staal
3. Ecoduct Leusderheide.

Het Ecoduct Boele Staal is in 2016 als laatste gerealiseerd. Het idee was de natuurgronden (ongeveer 9 hectare) die hierbij horen openbaar en marktconform te verkopen. Met een openbare procedure krijgt iedere mogelijk geïnteresseerde de kans om een bod uit te brengen en het terrein te kopen. Er is een onderzoek uitgevoerd naar vergelijkbare grondposities. Daaruit blijkt dat een openbare procedure niet heel kansrijk is. In 2024 zijn gesprekken gevoerd met het Utrechts Landschap. Deze partij heeft in de directe omgeving ook gronden in eigendom en beheer.

Vliegbasis Soesterberg

Woonwijk Vliegbasis Soesterberg

Voor de Woonwijk Vliegbasis Soesterberg hebben we een ontwikkelende rol in het proces en zijn we initiatiefnemer. Op een deel van de voormalige vliegbasis ontwikkelen we samen met de gemeenten Zeist en Soest en Utrechts Landschap een nieuwe duurzame woonwijk. De woonwijk past qua sfeer en beleving in het bijzondere landschap. Deze woonwijk bevindt zich in de planontwikkelingsfase. Het woningbouwprogramma in de Woonwijk Vliegbasis Soesterberg voorziet in dure en betaalbare woningen (totaal ca 240 woningen).

Om de woonwijk te kunnen realiseren is voor geïnterpreteerde beschermde dier- en plantsoorten een ontheffing noodzakelijk op de Wet natuurbescherming. In het ontwerp van de woonwijk is sterk ingezet op mitigerende maatregelen voor aanwezige dier- en plantsoorten. In maart 2021 is de ontheffing voor de Wet natuurbescherming voor de woonwijk verleend. Tegen het verlenen van de ontheffing is beroep aangetekend bij de rechtbank. De rechter heeft de provincie begin 2024 in het gelijk gesteld. Inmiddels is hoger beroep aangetekend bij de Raad van State. Naar verwachting zal de Raad van State pas in 2025 of 2026 uitspraak doen. De ontheffing is wel in werking getreden. Er is nog wel een aanvullende vergunning nodig voor de haas en het konijn, soorten die inmiddels niet meer op de vrijstellingslijst staan. Deze vergunning wordt in het voorjaar van 2025 aangevraagd.

Als gevolg van langdurig gebruik van PFAS-houdend blusschuim door Defensie op de voormalige Vliegbasis Soesterberg dient een grond- en grondwatersanering te worden uitgevoerd alvorens een deel van de woonwijk kan worden ontwikkeld. De saneringsmogelijkheden zijn in samenwerking met Defensie onderzocht en ook is met het Rijk overeenstemming bereikt over het kostenverhaal bij de sanering. Er is budget

beschikbaar gesteld voor de sanering zelf, maar ook voor een kennisontwikkelingsprogramma. Aanvullende bodemonderzoeken zijn in 2024 uitgevoerd met als doel het opstellen van een saneringsplan in 2025. Vervolgens zal bij het bevoegd gezag een vergunning voor de sanering aangevraagd worden om de sanering vanaf 2026 uit te kunnen voeren, zodat bij oplevering van de eerste woningen (op z'n vroegst in 2027) de grondsanering is afgerond. De wijze van saneren kan gevolgen hebben voor de verkaveling van de woonwijk. Dit zal bekeken worden als het saneringsplan er ligt.

De drie wijzigingsplannen als uitwerking op het bestemmingsplan Vliegbasis Soesterberg (met als doel een deel van de 'geluidscontour' van het bestaande bedrijventerrein Soesterberg Noord weg te nemen) zijn vastgesteld door de gemeenten Zeist en Soest en in 2024 onherroepelijk geworden. Hiermee ontstaat ook in het laatste deel van de woonwijk een directe bouwtitel.

De externe uitvoeringsorganisatie (BV Hart van de Heuvelrug) is in oktober 2024 opgericht voor de realisatie de woonwijk Vliegbasis, Sortie 16 en Kavels Westflank. De BV is inmiddels operationeel.

Beoogd resultaat 2024 Woonwijk Vliegbasis Soesterberg	Status	Toelichting
Afwikkeling beroepszaak ontheffing Wet natuurbescherming en vergunning voor flora- en fauna-activiteiten		Het hoger beroep dient nog bij de Raad van State. Er is nog geen zittingsdatum bekend. De ontheffing is wel in werking getreden. Voor soorten die niet meer op de vrijstellingslijst staan, wordt nog een vergunning aangevraagd.
Afronding ruimtelijke procedures		De benodigde wijzigingsplannen zijn vastgesteld
Vorbereiden PFAS-sanering		De voorbereidingen voor de PFAS-sanering zijn gestart en aanvullende onderzoeken zijn uitgevoerd. Het saneringsplan wordt in 2025 opgesteld.
Start uitvoeringsorganisatie en voorbereiding gronduitgiften		De BV Hart van de Heuvelrug operationeel en de strategie voor de gronduitgifte wordt voorbereid.

Kavels Westflank

Aan de Dolderseweg in Huis ter Heide ligt een terrein van circa 1,7 hectare dat wordt verkocht voor woningbouw (max. 5 vrijstaande woningen op vijf kavels met aandacht voor cultuurhistorie en een overgang van de kavels naar het achterliggende Park Vliegbasis Soesterberg). Het bestemmingsplan voor het project is in oktober 2023 vastgesteld door de gemeenteraad van Zeist en in 2024 onherroepelijk geworden.

De verkoopprocedure wordt gestart nadat de vergunning voor flora en faunactiviteiten in werking is getreden en kavelpaspoorten zijn opgesteld. De verwachting is dat dit in 2025 aan de orde is. In het plangebied aan de Dolderseweg staat momenteel nog een gekraakte woning. Ontruiming is pas aan de orde als er daadwerkelijk ontwikkeling op het perceel gaat plaatsvinden. De provincie staat in nauw contact met de krakers over de beoogde ontwikkeling.

Beoogd resultaat 2024 Kavels Westflank	Status	Toelichting
Afronding diverse procedures kavels Westflank		Het bestemmingsplan is onherroepelijk en omgevingsvergunning activiteiten flora en fauna is verleend.
Vorbereiden verkoop van de kavels Westflank		De kavelpaspoorten zijn opgesteld en verkoop wordt nu voorbereid

Park Vliegbasis Soesterberg

We hebben de voormalige Vliegbasis Soesterberg gekocht van Defensie en ingericht en opengesteld als park. Het is een bijzonder natuurgebied en we behouden cultuur(historie) en erfgoed. Eind 2017 hebben we het grotendeels verkocht aan Utrechts Landschap. We hebben recreatieve paden, routes en recreatieve voorzieningen gerealiseerd.

In het park voeren we mitigerende maatregelen uit voor de ontheffing Wet natuurbescherming voor de realisatie van woonwijk Vliegbasis. Hiermee willen we de duurzame instandhouding van de populatie veldleeuweriken borgen.

Beoogd resultaat 2024 Park Vliegbasis Soesterberg	Status	Toelichting
Uitvoering van de maatregelen in het kader van de ontheffing Wet Natuurbescherming.		Er is een deel van de mitigerende maatregelen uitgevoerd (broedbiologisch onderzoek, start opbreken incl. astbestsanering rollerbaan)

Ecologische corridor Camp New Amsterdam

Het laatste deel van de westelijke ecologische verbinding moet nog gerealiseerd worden. Het gaat om het gedeelte dat loopt over de westkant van de voormalige vliegbasis Soesterberg, door Camp New Amsterdam (CNA). Dat is en blijft in eigendom van het Rijk/Defensie. Met de nieuwe verbinding versterken we de bestaande hoge ecologische waarden op de voormalige vliegbasis en breiden we het Natuur Netwerk Nederland uit. In 2023 hebben we afspraken gemaakt met defensie over de uitvoering van de sloopwerkzaamheden en hebben we overeenstemming bereikt over het inrichtingsplan. De sloop van gebouwen ten behoeve van de ecologische corridor op Camp Nieuw Amsterdam is na het broedseizoen 2024 gestart. Het ontwerp van deze corridor is door partijen vastgesteld en de aannemer is reeds gecontracteerd. Vanwege de voorkomende beschermde soorten zijn de sloop en de herinrichting tweede helft 2024 gestart en worden afgerond in 2025.

Beoogd resultaat 2024 Camp New Amsterdam	Status	Toelichting
Afronding sloopwerkzaamheden (bestaande opstallen)		De sloopwerkzaamheden zijn gestart in 2024, maar nog niet volledig afgerond. Dit komt mede door gebrek aan capaciteit bij RVB/ Defensie
Start inrichting van het terrein als ecologische verbindingszone		Na de sloop kan gestart worden met de inrichting. Naar verwachting is dat pas in 2025.

3.8.3 Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht 2024 bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Realisatie	Saldo
Lasten			
HvdH - Sortie 16	367	255	112
HvdH - Kamp van Zeist	2.000	1.466	534
VBS - Park	1.100	14	1.086
VBS - Woonwijk	1.234	922	312
Totaal Lasten	4.701	2.657	2.044
Baten			
HvdH - Kamp van Zeist	-400	-700	300
Totaal Baten	-400	-700	300
Totaal, per saldo aan lasten	4.301	1.957	2.344

Toelichting grootste verschillen

Lasten

HvdH - Kamp van Zeist

Het sloopprogramma is grotendeels uitgevoerd. De kosten zijn hoger dan verwacht, o.a. door de extra inzet van beveiliging en gebruik van nutsvoorzieningen van de tijdelijke bewoning.

VBS - Park

Het slopen van de opstallen in Camp New Amsterdam is later gestart. We zijn hiervoor afhankelijk van het tempo en capaciteit van het Rijks Vastgoedbedrijf en Defensie.

VBS - Woonwijk

De realisatie is lager o.a. doordat de voorbereiding op de bouw nog niet is opgestart. Reden hiervoor is het juridische traject bij de Raad van State m.b.t. vergunning Wet Natuurbescherming.

Baten

HvdH - Kamp van Zeist

De baten zijn hoger. In de begroting is alleen rekening gehouden met de huuropbrengst van het COA. Daar bovenop zijn ook de kosten van het gebruik van nutsvoorzieningen doorbelast.

Reserve Hart van de Heuvelrug

De afschrijvingslasten van de afgesloten projecten bedragen € 1,2 miljoen. Ook de bijdrage aan het programmabureau HvdH-VBS wordt met de reserve verrekend. Per saldo is in 2024 een onttrekking uit de reserve HvdH-VBS van ca € 1,3 miljoen nodig om ervoor te zorgen dat het programma niet op de algemene middelen drukt. Deze middelen zijn beschikbaar in de reserve Hart van de Heuvelrug.

Risicoverdeling

Na afronding van de grondexploitaties is het financiële saldo voor ons. Behalve bij zelfstandige besluiten van een partij, die negatief afwijken van de financiële kaders zoals overeengekomen in de samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten Soest en Zeist. In een dergelijk geval zijn de volledige kosten van het besluit voor rekening van de partij die het besluit genomen heeft. Voor Vliegbasis Soesterberg zijn dergelijke afspraken gemaakt over medeverantwoordelijkheid van de gemeenten Soest en Zeist.

Balanswaardering

De gronden die wij in exploitatie hebben genomen, waarderen we tegen (historische) verkrijgingsprijs vermeerderd met de vervaardigingskosten.

Afgesloten projecten van alle partners worden verrekend met het beheerfonds ter nivellering van de 'plussen met de minnen'. Dit fonds is een onderdeel van de boekwaarde Hart van de Heuvelrug en wordt jaarlijks vastgesteld door de stuurgroep. Hierin zijn drie partners vertegenwoordigd. In de financiële verantwoording wordt het programma in delen opgenomen:

- De 'rode' projecten, waarbinnen de ontwikkelingen in wonen en werken plaatsvinden, zijn in de voorraden opgenomen. Dit zijn de projecten Woonwijk Vliegbasis Soesterberg en Sortie 16. De jaarlijkse baten en lasten worden via meerjarendoel 1.2.2 op de Voorraden verwerkt.
- De 'groene' projecten zijn in de vaste activa opgenomen.
 - o De projecten waarbij de grond ons eigendom is, zijn onder de materiële vaste activa (MVA) opgenomen. Dit zijn de projecten Oostelijke Corridor en Kamp van Zeist.
 - o De projecten waarbij de grond in eigendom is overgedragen aan derden, zijn onder de immateriële vaste activa (IVA), bijdragen in activa van derden, opgenomen. Dit zijn de projecten Park Vliegbasis Soesterberg, het Beheerfonds, Westelijke Corridor en het Harlan terrein.

In overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt op de in eigendom overgedragen projecten in de IVA afgeschreven. Dit gebeurt volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt maar niet langer dan de afschrijvingstermijn die door de derde partij wordt gehanteerd.

Op de rode projecten wordt jaarlijks tussentijdse winst genomen, volgens de Percentage of Completion (POC)-methode. Met ingang van 2023 wordt de POC over de twee ontwikkelingsprojecten (de grondexploitaties) afzonderlijk berekend en niet meer, zoals in de jaren daarvoor, over de ontwikkelingsprojecten in één totaal. Dit geeft een beter beeld van de werkelijkheid op de balans, vooral de positie van de onderhanden-zijnde ontwikkelingsprojecten.

De financiële gevolgen van de afschrijving en de winstneming worden in programma 1 verantwoord. De winstneming 2024 bedraagt ca. -/- € 52.000. Deze negatieve winstneming heeft 2 oorzaken:

1. Er zijn geen inkomsten geweest in 2024.
2. Bij de winstneming wordt, conform de wijziging in het BBV, rekening gehouden met de project specifieke risico's. Dit speelt vooral bij het project het woonwijk Vliegbasis. Daar zijn de project specifieke risico's meegenomen in de POC berekening. Hierdoor komt de POC lager uit.

3.8.4 Risico's

Risico's en beheersmaatregelen

Met het uitvoeren van de grondexploitaties lopen we risico's voor de projecten in uitvoering bij onszelf en die van gemeenten Soest en Zeist. Dat geldt ook na het nemen van beheersmaatregelen.

Naar aanleiding van een aanbeveling van de commissie BBV hebben we scherper onderscheid gemaakt tussen algemene en project specifieke risico's. Ten aanzien van de algemene risico's hebben we de keuze gemaakt dat om deze mee te nemen in het weerstandsvermogen van de provincie. Dit omdat deze risico's impact hebben op het hele programma Hart van de Heuvelrug/ Vliegbasis Soesterberg en niet door de afzonderlijke projecten kunnen worden beheerst. Voor de project specifieke risico's geldt dat we hebben onderzocht of deze kunnen worden afgedekt door het verwachte resultaat van dat project. Deze redenering is in lijn met ons huidige beleid, waarin wordt aangegeven dat risico's opgenomen worden in het weerstandsvermogen voor zover er niet reeds dekking aanwezig is.

Het risico op het moeten betalen van vennootschapsbelasting blijft actueel voor de toekomst.

In 2024 is meermaals overleg geweest met de Belastingdienst over de VPB, vooral in relatie met de oprichting van de uitvoerings-B.V. In een van de gesprekken heeft de inspecteur aangegeven dat hij geen aanleiding zag om de afspraak uit het verleden te herijken. Zolang dit het standpunt van de Belastingdienst is, is het risico op een VPB-heffing vrijwel nihil.

3.9 Brede welvaart

Inleiding en historisch perspectief

In de maatschappelijke discussie over brede welvaart vindt een verschuiving plaats van een eenzijdige nadruk op indicatoren en monitoring naar het daadwerkelijk sturen op brede welvaart. Ten behoeve van de begrotingssystematiek van het rijk hebben de planbureaus (CPB, PBL, SCP) verdere stappen gezet in het ontwikkelen van een analyse-instrumentarium om gevolgen van voorgesteld beleid op brede welvaart in kaart te brengen. Landelijke plan- en adviesbureaus gebruiken het concept brede welvaart om maatschappelijke opgaven vanuit meerdere dimensies te onderzoeken en meer nadruk te leggen op langetermijnoplossingen en impact op andere landen in plaats van ééndimensionaal kortetermijndenken. Zo pleitte de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) in hun advies '[Waardevol Regeren – Sturen op Brede Welvaart](#)' onder andere voor het bij beleidsvorming inzichtelijk maken welke positieve én negatieve effecten beleidsinstrumenten hebben op verschillende bredewelvaartsthema's, inclusief de effecten 'later' en 'elders' en inclusief de voorziene verdeling tussen groepen en regio's. De Sociaal-Economische Raad (SER) kiest in haar '[Perspectief op Brede Welvaart in 2040](#)' voor "een sociale markteconomie gebaseerd op brede welvaart. We willen geen vechteconomie (...) in de strijd om natuurlijke hulpbronnen en menskracht. Wij willen een sterke sociale dialoog (...) Een economie die uitgaat van duurzame groei en innovatie, waarmee we ons verdienvermogen versterken binnen de planetaire grenzen door maatschappelijk verantwoord ondernemerschap met een goed werkend Europees level playing field. Met goede collectieve voorzieningen. Dat is goed voor de brede welvaart voor iedereen en nodig om kansgelijkheid te bevorderen."

Ook binnen de provincie Utrecht hebben het afgelopen jaar verschillende activiteiten plaatsgevonden op het gebied van brede welvaart. Hieronder zetten we een aantal van deze activiteiten kort uiteen.

3.9.1 Activiteiten provincie Utrecht op brede welvaart in 2024

- De [Staat van Utrecht](#) heeft in november 2024 een module Brede Welvaart op haar website gepubliceerd. De module wil brede welvaart begrijpelijk en toegankelijk neerzetten voor een groot publiek en voeding geven aan brede welvaartsdialogen. De module Brede Welvaart vertelt het verhaal achter breed welvaartsbeleid, bevat een eigen brede welvaartsmonitor met 32 indicatoren voor de provincie Utrecht volgens het klaver-vier model en biedt een bibliotheek met brede welvaartsonderzoeken op regionaal gebied aan. In het klaver-vier model staat het evenwicht tussen vier soorten welvaart centraal: welzijn in het persoonlijk leven, welzijn in het samenleven, economische en materiële welvaart en duurzame omgang met de natuur.
- De criteria voor Fairtrade-provincie zijn aangepast en versoepeld maar dat heeft niet kunnen voorkomen dat de provincie Utrecht per 1 januari 2024 de titel Fairtrade is kwijtgeraakt.
- De Sustainable Development Goals (SDG's) winnen als overkoepelend thema aan populariteit en bekendheid ten opzichte van Fairtrade. SDG Nederland heeft mede op basis van input van de provincies een Handreiking SDG's opgesteld. Deze handreiking is met het [Memorandum](#) Handreiking SDG's en Brede Welvaart van 26 april 2024 ter informatie met PS gedeeld. In het memo is onder meer gemeld dat eerst intern wordt onderzocht hoe provinciale duurzaamheidsthema's zich verhouden tot de SDG's en hoe deze thema's voor onze inwoners beter toekomstgericht en autonoom kunnen worden gemaakt. Voorts wordt onderzoek gedaan hoe monitoring daarbij ondersteunend kan zijn. De uitkomst van de inventarisatie wordt in 2025 gedeeld met PS.
- De [Sociale Agenda](#) houdt zich bezig met de menselijke aspecten binnen de brede welvaart, zoals inclusiviteit en gelijke kansen en stimuleert bewustwording van de 'sociale bril' in onze maatschappelijke opgaven. En in de Regio Deals, zoals de Vitale Wijken aanpak, werken Rijk- en regiopartners samen om opgaven aan te pakken en de brede welvaart te vergroten.
- Vanuit het [Utrechts Programma Landelijk Gebied \(UPLG\)](#) zet de provincie in op het verbeteren van de water- en bodemkwaliteit, op het behalen van natuur- en klimaatdoelen en op een toekomstbestendige, duurzame en rendabele landbouw in de provincie Utrecht. Om deze doelen te verwezenlijken, worden in het kader van het UPLG worden verscheidene maatregelen voorgesteld en doorgevoerd. Om zicht te

krijgen op de (te verwachten) effecten van deze UPLG-maatregelen, voert de provincie een Sociaaleconomische impactanalyse (SEIA) uit. De SEIA richt zich op de effecten van het UPLG op de brede welvaart in het Utrechts landelijk gebied en op de landbouwsector. De SEIA kan daarbij gezien worden als operationalisering van het begrip brede welvaart, waarbij de maatregelen vanuit het UPLG uiteindelijk mede worden beoordeeld op basis van hun effect op de brede welvaart in het Utrechts landelijk gebied.

- De [Actie-Agenda Vitale Samenleving](#) heeft als doel om de vitaliteit en leefbaarheid van Utrechtse kernen te vergroten, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de 'economische kant', maar ook naar brede welvaart.
- De provincie Utrecht is aangesloten op het [Nationaal Netwerk Brede Welvaart](#), een initiatief van een aantal regionale planbureaus. Binnen dit netwerk wordt kennis ontwikkeld en gedeeld over de toepasbaarheid van brede welvaart in de beleidspraktijk.
- De provincie Utrecht is partner van het WHO Europe Regions for Health Network. Op de jaarvergadering van dit netwerk in november 2024 is met een aantal andere Europese regio's én met coördinatoren van het WHO Europe Regions for Health Network en het WHO Europe Healthy Cities Network besloten in 2025 een samenwerking te starten op het thema well-being economy.
- In 2024 is het [beleidskader Regionale Innovatiekracht](#) ontwikkeld. Met dit beleidskader staat het ontwikkelen en opschalen van innovatie die bijdraagt aan verdienvermogen en brede welvaart in de regio centraal. Innovatie voor verdienvermogen en innovatie voor brede welvaart zijn niet tegenstrijdig, maar gaan ook niet automatisch samen. Nieuwe producten en diensten dragen bij aan werkgelegenheid en inkomen, maar kunnen tegelijkertijd ook het milieu vervuilen, bijdragen aan sociale ongelijkheid of publieke waarden onder druk zetten. En oplossingen voor maatschappelijke opgaven die van buiten de regio komen, dragen niet altijd bij aan de werkgelegenheid en het inkomen in de provincie Utrecht. De grootste meerwaarde van innovatie zit dus in de combinatie van verdienvermogen én brede welvaart.

Naar aanleiding van de adviezen van de werkgroep commissie Janssen is besloten om de paragraaf Brede Welvaart vanaf begrotingsjaar 2025 te schrappen uit de P&C-stukken. Het sturen op brede welvaart biedt een kader om integrale, waardegedreven en democratisch geladen besluitvorming te faciliteren. We werken aan een betere en passende vorm om brede welvaart door te ontwikkelen en stemmen hierbij af met de ontwikkelingen rondom de klimaatparagraaf (paragraaf 3.11).

3.10 Arbeidscapaciteit

Inleiding en historisch perspectief

Tegelijkertijd met de vaststelling van de jaarrekening wordt een Statenbrief: 'Staat van de Organisatie' ter kennisname aangeboden aan GS en PS. Hierin wordt kwantitatieve en kwalitatieve data weergegeven omtrent de volgende onderwerpen:

- Personeelsbestand
- In-, door- en uitstroom
- Opleiding en ontwikkeling
- Gezondheid en welzijn
- Organisatie in ontwikkeling

3.10.1 Totaalbeeld arbeidskosten

Omschrijving	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Rekening lasten	Verschil Lasten
A. Loonkosten formatie	106.482	113.331	113.403	-72
B. Loonkosten gefinancierd uit matr.budgetten	4.458	7.898	15.082	-7.184
C. Kosten voor inhuur projecten	18.998	24.566	34.260	-9.694
Ten laste van exploitatie	11.070	16.637	25.142	-8.505
Ten laste van investeringsprojecten	7.929	7.929	9.118	-1.189
Totaal arbeidskosten	129.938	145.795	162.745	-16.950
Percentage in huur	15%	17%	21%	

A. Loonkosten voor de formatie

Toelichting A. Loonkosten voor de formatie

Het formatiebudget bestaat uit vaste en variabele loonkosten en uit overige personeel gerelateerde kosten. Vaste loonkosten zijn de reguliere beloningen volgens de salarisschaal en vaste toelagen voor bijvoorbeeld woon-werkverkeer of vaste onkostenvergoedingen.

Variabele loonkosten hebben betrekking op betalingen met een incidenteel karakter zoals overwerkkosten, toelagen onregelmatigheid en reis- en verblijfkosten.

In de overige personeel gerelateerde kosten zijn begrepen de opleidingen die niet van het PBDI/POB-budget afgaan, kosten voor Arbobegeleiding en team gerelateerde kosten.

B. Loonkosten voor medewerkers gedekt vanuit materiële budgetten

Toelichting B. Loonkosten voor medewerkers gedekt vanuit materiële budgetten

In dit onderdeel gaat het om de medewerkers in dienst van onze provincie, van wie de loonkosten worden gedekt uit materiële budgetten (inclusief investeringskredieten). Hierbij gaat het vaak om capaciteitsinzet als onderdeel van (extra) beschikbaar gestelde middelen voor intensivering van beleid en/of de realisatie van investeringsprojecten.

C. Kosten inhuur externen

Toelichting C. Kosten inhuur externen

We ervaren op specifieke terreinen personeelstekorten vanwege de krappe arbeidsmarkt. We huren mensen in vanwege piekbelasting, ziekteverzuim, er specialistische kennis nodig is, of om het werk gedaan te krijgen.

3.10.2 Begrote inzet per programma

In deze paragraaf is een samenvattend overzicht opgenomen van de personeelslasten. De getoonde bedragen komen overeen met de in de vorige paragraaf genoemde categorie 'A. Loonkosten formatie'.

De toename in de bijgestelde begroting komt hoofdzakelijk door de wijzigingen van de nieuwe CAO zoals gemeld bij de Slotwijziging 2024.

In de tabel hieronder staan de personeelslasten per programma.

Programma	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Rekening lasten	Verschil Lasten
1. Ruimtelijke ontwikkeling	13.005	13.654	13.919	-265
2. Landelijk gebied	13.390	14.176	14.466	-290
3. Bodem, water, milieu	7.380	7.825	7.894	-69
4. Energietransitie	2.807	3.917	3.417	500
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	13.194	13.845	13.749	96
6. Bereikbaarheid II - OV	6.202	6.509	6.511	-2
7. Cultuur en erfgoed	5.100	5.336	5.393	-57
8. Economie	1.622	1.702	1.733	-31
9. Bestuur	7.490	7.988	7.927	61
10. Overzicht overhead	36.292	38.379	38.394	-15
Totaal personeelslasten	106.482	113.331	113.403	-72

3.11 Klimaat

Inleiding en historisch perspectief

In de begroting van 2024 heeft de provincie voor het eerst een separate klimaat(mitigatie)paragraaf opgenomen, waarmee we de ontwikkeling van de uitstoot van broeikasgassen laten zien, uitgesplitst naar de verschillende klimaattafels. Doordat klimaatmitigatie hiermee nu onderdeel is van de planning & control-cyclus, beschikken we over vaste ijkmomenten in het jaar die duidelijk maken of we op de goede weg zijn of dat meer actie nodig is.

We meten onze impact en rapporteren over bereikte resultaten op de provinciale internetpagina Monitoring Energie & Klimaat waar o.a. PS, gemeenten, ondernemers en inwoners kennis kunnen nemen van de vorderingen en waar een jaarlijkse update wordt gegeven van ons klimaatbeleid.

Activiteiten provincie Utrecht m.b.t. de coördinatie van klimaatacties

- In november 2024 hebben de Provinciale Staten van Utrecht De Utrechtse Klimaataanpak aangenomen. In de klimaataanpak beschrijven we op welke wijze onze organisatie het beleid rond broeikasgasreductie op de gewenste manier laat werken. Dit doen we onder andere met een klimaatbeleidscyclus waarin we met de zes interne klimaattafels (Elektriciteit, Industrie, Mobiliteit, Gebouwde omgeving, Landbouw & landgebruik en De provincie als voorbeeld) afspraken maken over de versnelling en aanscherping van klimaatmaatregelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de klimaatmonitor / klimaatparagraaf.
- Tijdens de Nationale Klimaatweek 2024 (11 t/m 17 november 2024) zijn de vernieuwde dashboards voor energie en klimaat gelanceerd. De data die in deze dashboards gebruikt worden komen uit landelijke bronnen zoals de Regionale Klimaatmonitor en Emissieregistratie. Beide dashboards worden minimaal eens per jaar geüpdatet om zo zicht te houden op de voortgang van beide transities. Data uit de dashboards worden ook gebruikt voor de klimaatparagraaf en, in bredere zin, in de klimaatbeleidscyclus.
- Voor (interne) afstemming en coördinatie met de relevante collega's van de verschillende klimaattafels vindt er een maandelijks overleg plaats. In deze overleggen wordt gekeken hoe de samenwerking te verbeteren. Ook wordt er gewerkt aan een verdere invulling van de klimaatbeleidscyclus en uitbreiding van de klimaatparagraaf naar andere thema's.

Inmiddels zijn meer recente broeikasgasemissiecijfers opgenomen in de begroting van 2025, specifiek voor het jaar 2022. In de begroting 2025 zijn ook, op basis van de nieuwste cijfers, nieuwe prognoses opgenomen. Omdat er nog geen broeikasgasemissiecijfers beschikbaar zijn voor 2024 is nog niet te zeggen in hoeverre deze overeen zullen komen met de prognoses, zoals gesteld in de begroting 2024. De meest recente broeikasgasemissiecijfers zijn terug te vinden in het [Klimaatdashboard](#).

3.11.1 Klimaattafel Elektriciteit

De emissies uit de sector elektriciteit komen bijna volledig uit de gascentrales in de gemeente Utrecht. Een lager gasverbruik – en dus lagere emissies – kunnen worden gestimuleerd door enerzijds het elektriciteitsverbruik omlaag te brengen (energiebesparing) en anderzijds hernieuwbare alternatieven (o.a. zon en wind) te realiseren. In programma 4 Energietransitie staat beschreven hoe aan beide is gewerkt in 2024.

3.11.2 Klimaattafel Industrie

Bedrijvigheid wordt verdeeld onder de sector industrie en de sector gebouwde omgeving. Onder industrie vallen voornamelijk grote uitstoters. Specifiek vallen ook alle rioolwaterzuiveringsinstallaties onder deze sector. Waar de provincie bevoegd gezag is sturen wij op energiebesparing middels het VTH-traject (energiecontroles) en wij ondersteunen o.a. bij de transitie van het gas af. Zie programma 4 Energietransitie.

3.11.3 Klimaattafel Mobiliteit

De meeste emissies komen hier van de uitlaatgassen van wegverkeer (>85%). Het restant komt uit o.a. mobiele werktuigen en de binnenscheepvaart. Vanuit de programma's 5 en 6 (Bereikbaarheid I en II) werkt de provincie aan het stimuleren van modal shifts (van auto naar fiets of ov) en elektrisch rijden. Voor een groot deel is de provincie hier echter afhankelijk van het Rijk en andere overheden, omdat we slechts zeer beperkt controle hebben over wat er over de wegen rijdt.

3.11.4 Klimaattafel Gebouwde omgeving

De gebouwde omgeving bestaat uit woningen, bedrijvigheid (voor zover deze niet onder industrie vallen) en publieke dienstverlening. Omdat de emissies uit elektriciteit worden toegekend aan die tafel, bestaan de emissies in de gebouwde omgeving vooral uit emissies uit het verbranden van gas. De transitie van het gas naar andere vormen (full electric of stadswarmte) wordt door ons ondersteund. Hierover is meer te vinden in programma 4 Energietransitie.

3.11.5 Klimaattafel Landgebruik en landbouw

De landbouwemissies bestaan voor zo'n 70% uit emissies van vee, de rest komt uit energieverbruik van de landbouw, kunstmestgebruik en overige zaken. Voor emissies uit landgebruik kan men denken aan de broeikasgassen die vrijkomen bij de bodemdaling van veenweidegronden. Overigens vallen er onder landgebruik ook negatieve emissies (de opname van koolstof uit de atmosfeer in bijvoorbeeld bomen of bodem). De provincie zet het UPLG door – na het stopzetten van het landelijke NPLG door het Rijk – en stimuleert daarmee maatregelen die, naast zaken als stikstof, een positieve bijdrage brengen aan de klimaatopgave. In programma 2 Landelijk Gebied is hier meer over te vinden.

3.11.6 Europa

Tijdens de uitvoering van Europese projecten werkt de provincie Utrecht samen met verschillende organisaties uit diverse Europese regio's aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Dat gebeurt op verschillende beleidsterreinen, waaronder klimaat.

In juni 2024 hebben verkiezingen plaatsgevonden voor het Europees Parlement. Om deze reden is er weinig nieuwe wet- en regelgeving ontwikkeld in Brussel. Desondanks heeft de provincie via het Huis van de Nederlandse Provincies gelobbyd om het aanvullende tussentijdse klimaatdoel van de Europese Commissie, namelijk 90% minder broeikasgasuitstoot in 2040 ten opzichte van het niveau van 1990, meer kracht bij te zetten. Dit leidt onherroepelijk tot meer uitvoeringskosten bij decentrale overheden en vergt extra personele inzet.

3.11.7 Risico's

De klimaattransitie is een opgave waar alle sectoren van de samenleving bij betrokken zijn. De provincie heeft beperkte financiële en juridische invloed op deze transitie. De rol van de provincie ligt met name op het gebied van de ruimtelijke indeling en in het samenbrengen van partijen; de (eventuele) risico's die zijn verbonden aan de reductie van broeikasgassen komen daarmee ook niet direct ten laste van de provincie. Bij het uitvoeren van De Utrechtse Klimaataanpak wordt gebruik gemaakt van een overzicht van onzekerheden en risico's, inclusief beheersmaatregelen, die betrekking hebben op het niet tijdig halen van onze klimaatdoelen door factoren van buitenaf of factoren die zijn verbonden aan de rol van en taakuitoefening door de provincie. Zo houden we onder meer rekening gehouden met netcongestie, materiaaltekorten, het achterblijven van resultaten uit innovaties of een andere bestuurlijke prioritering die kunnen leiden tot vertraging of hogere (maatschappelijke) kosten.

Waar nodig worden deze onzekerheden en risico's, voor zover deze binnen de invloedssfeer van de provincie liggen, opgenomen in het weerstandsvermogen van de provincie. Daar waar duidelijk is dat klimaatrisico's significante invloed kunnen hebben op onze eigen assets, nemen domeinen de kans en het effect van deze

risico's op in het risicobeheersysteem van de provincie. Het beleidsrisico van het niet halen van bijvoorbeeld CO₂-doelstellingen wordt niet opgenomen. De doorrekening van de maatschappelijke kosten die zijn verbonden aan de uitstoot door de bedrijfsactiviteiten van de eigen organisatie vormen onderdeel van de Toekomstbrief; Naar duurzaam financieel evenwicht waarin de effecten en financiële consequenties tot 2040 inzichtelijk zullen worden gemaakt.

3.11.8 Rapporteren over maatschappelijke impact

In oktober 2024 heeft een brede 'Coalition of the Willing' van o.a. gemeenten, het IPO, het CBS, het ministerie van Binnenlandse Zaken en enkele accountantsbureaus, waarin de provincie Utrecht participeert, een Handreiking Duurzaamheidsrapportage en -verantwoording voor decentrale overheden aangeboden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het doel van de handreiking is om decentrale overheden te helpen bij het opstellen van een duurzaamheidsrapportage. Het geeft richtlijnen en praktische tips over hoe zij hun duurzaamheidsprestaties kunnen meten, rapporteren en verbeteren. De provincie gaat, mede op basis hiervan, onderzoeken hoe ze haar maatschappelijke prestaties, zowel die van de eigen organisatie als die van de provincie als geheel, uniformer en meer in samenhang met elkaar kan laten zien. Bijvoorbeeld in de vorm van een jaarverslag over onze maatschappelijke impact, als duurzaamheidsjaarverslag en/of een trendanalyse brede welvaart.

Zoals eerder al aangegeven werken we aan de doorontwikkeling van de klimaatparagraaf. Daarbij kijken we naar een nieuwe en beter passende vorm die ook in lijn is met de aanbevelingen van de werkgroep commissie Janssen (o.a. dat de beleidscyclus meer los zou moeten staan van de P&C-cyclus). Hierin leggen we ook een verbinding met het concept Brede Welvaart (zie paragraaf 3.9).

3.12 Wet open overheid

Inleiding en historisch perspectief

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) is ingegaan op 1 mei 2022 en kent een implementatieperiode van maximaal 5 jaar. Belangrijke speerpunten van de wet zijn:

- Een inspanningsverplichting tot actief openbaar maken van in ieder geval informatie betreffende beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie (art 3.1);
- Openbaarmakingsplicht op verzoek (passieve openbaarmaking): de overheid maakt informatie openbaar als iemand erom vraagt. We zijn inmiddels aangesloten op de landelijke verwijzindex: [Woo-index Provincie Utrecht | Overheid.nl](https://www.wooiindex.nl);
- Het verplicht actief openbaar maken van documenten uit 17 informatiecategorieën (art 3.3) (waarvan 15 van toepassing op de provincie Utrecht);
- Het op orde brengen van de Informatiehuishouding (art 2.4 en 6.1) en monitoring hiervan. Hiervoor is een periode van 2022 tot 2030 uitgetrokken om dit te realiseren.

Met de komst van de Wet open overheid moet ook de provincie Utrecht documenten actief openbaar maken. De documenten die deel uitmaken van één van de 15 informatiecategorieën uit de Woo moeten, zonder dat hier actief om gevraagd wordt, actief gepubliceerd worden op de landelijke Woo-index.

Status 2024

In 2024 heeft de provincie Utrecht belangrijke stappen gezet in de implementatie van de Wet open overheid. Voor wat betreft het actief openbaar maken zijn de volgende onderdelen gerealiseerd:

- De eerste tranche van verplichte informatiecategorieën, waaronder besluitenlijsten GS, beschikkingen, adviezen en onderzoeken, is tijdig geïmplementeerd en voldoet aan de wettelijke eisen.
- Bovendien wordt informatie zoals Stateninformatie, subsidieverstrekingen, vergunningen en ontheffingen, en Woo-verzoeken en -besluiten al proactief gepubliceerd via de provinciale website.
- Ook voerden we verbeteringen door, zoals in het proces rondom actuele Woo-besluiten.
- Er is een communicatieplan ontwikkeld met als doel kennisontwikkeling over actieve openbaarmakingen en bewustwording van het belang van transparant werken.
- Gedeputeerden zijn regelmatig geïnformeerd over de voortgang.
- De kwaliteit van de informatiehuishouding wordt actief verbeterd. Er is een kwaliteitshandboek vastgesteld, er is 19 keer een nulmetingen uitgevoerd (bij 33% van de teams) en er zijn 21 trainingen gegeven.

Voor het passief openbaar maken zijn de volgende resultaten bereikt:

- Over 2024 zijn er in totaal 103 Woo-verzoeken ontvangen. Hiervan zijn er 88 afgerond en nog 15 in behandeling (peildatum 24 april 2025). In 2023 zijn er ter vergelijking 52 Woo-verzoeken ingediend bij de provincie Utrecht.

Doorkijk naar 2025

In 2025 richten we ons op de verdere implementatie van de Woo. We bereiden de tweede tranche van verplichte informatiecategorieën voor. En vullen in het tweede kwartaal de rol van Woo-contactfunctionaris in. Er wordt een adoptiecampagne gestart om de bekendheid over de Woo en de bijbehorende informatiecategorieën te vergroten. De gedeputeerden worden half jaarlijks geïnformeerd over de voortgang. In alles wat we doen sluiten we zoveel mogelijk aan bij de bestaande werkprocessen, om zo ook de Woo te borgen. Verder onderzoeken we welke aanvullende informatiecategorieën actief openbaar gemaakt kunnen worden naast de wettelijke verplichtingen. Met deze acties versterken we de transparantie en werken we toe naar een afronding van de volledige Woo-implementatie, ruim voor de wettelijke eis van 2027.

Hoofdstuk 4 - De jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2024

Activa	31-12-2023	31-12-2024
Vaste activa	719.022	763.716
1. Immateriële vaste activa	28.195	26.981
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
b. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	28.195	26.981
2. Materiële vaste activa	648.293	675.956
a. Investerings met een economisch nut	499.617	487.838
b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	148.676	188.118
3. Financiële vaste activa	42.534	60.779
a. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	38.080	55.080
b. Overige langlopende leningen	4.454	5.699
c. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Vlottende activa	162.050	348.927
4. Voorraden	43.121	47.437
a. Grond- en hulpstoffen	4.037	5.502
b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.588	15.012
c. Gereed product en handelsgoederen	25.496	26.922
5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	96.596	283.237
a. Vorderingen op openbare lichamen	62.615	60.788
b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	25.585	212.504
c. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	79
d. Overige vorderingen	8.395	9.865
6. Liquide middelen	100	81
Kas- en banksaldi	100	81
7. Overlopende activa	22.234	18.174
a. <i>Nog te ontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen</i>	<i>1.048</i>	<i>51</i>
- van Europese overheidslichamen	0	0
- van het Rijk	1.048	51
- van overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
b. Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	21.186	18.122
Totaal activa	881.073	1.112.644

Passiva	31-12-2023	31-12-2024
Vaste passiva	552.284	596.197
8. Eigen vermogen	535.460	578.023
Waarvan algemene reserves	176.528	163.152
Waarvan bestemmingsreserves	345.552	330.328
Gerealiseerd resultaat	13.380	84.543
9. Voorzieningen	16.823	18.174
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	14.275	15.667
Egalisatievoorzieningen	0	
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.549	2.507
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	0	0
10. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Vlottende passiva	328.789	516.446
11. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.310	41.364
a. Overige schulden	14.310	41.364
12. Overlopende passiva	314.479	475.082
a. Nog te betalen verplichtingen	246.783	214.770
b. <i>Vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen</i>	<i>62.061</i>	<i>254.407</i>
- van Europese overheidslichamen	0	0
- van het Rijk	62.061	254.407
- van overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
c. Overige vooruitontvangen bedragen	3.610	1.423
d. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	2.025	4.482
Totaal passiva	881.073	1.112.644
Borgstellingen	11.528	10.595
Garantstellingen	4.284	3.695

4.2 Grondslagen van de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden passiva opgenomen tegen nominale waarde. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans – Activa

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit bijdragen aan activa in eigendom van derden. Voor deze activa wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt, maar niet langer dan de afschrijvingstermijn die door de derde partij wordt gehanteerd. Het afschrijven op de bijdragen aan activa in eigendom van derden start in het jaar na ingebruikname van het actief. Het minimale activeringsbedrag is € 0,1 miljoen.

2. Materiële vaste activa

Het BBV onderscheidt 3 categorieën investeringen:

- a) investeringen met een economisch nut;
- b) investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing geheven kan worden (deze categorie is voor de provincie Utrecht niet van toepassing);
- c) investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Alle investeringen boven € 0,1 miljoen worden geactiveerd. Het afschrijven op investeringen start in het jaar ná ingebruikname van het actief. De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief en de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. De naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. De afschrijvingen vinden lineair en onafhankelijk van het resultaat plaats. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de Nota Investeren, Waarderen en Exploiteren van 29 maart 2022 en zijn als volgt:

Categorie	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	0 jaar (gronden) - 30 jaar (terreininrichting)
Bedrijfsgebouwen	30-40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5-30 jaar
Vervoermiddelen	5-30 jaar
Machines, apparaten en installaties	3-20 jaar

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), onder aftrek van aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen door duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van financiële vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats of wordt een voorziening getroffen.

Vlottende activa

4. Voorraden

a. Grond- en hulpstoffen

De voorraadwaarde materiaal trams is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor eventuele incurante voorraden wordt een voorziening getroffen.

b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd op de vervaardigingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde. De "rode projecten" van de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg worden in de balans opgenomen als onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie). Deze projecten worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, hierop wordt niet afgeschreven. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de grond en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de grondexploitatie. In de vervaardigingsprijs kunnen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend worden opgenomen. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vindt afwaardering plaats naar de lagere marktwaarde. In dat geval wordt hiervoor een (verlies)voorziening gevormd. Om te bepalen of er sprake is van lagere marktwaarde en voor de berekening van de Percentage of Completion ('POC'), worden de grondexploitaties afzonderlijk bekeken.

Winstneming

Voor winstneming wordt de POC-methode gehanteerd: voor elk van de grondexploitaties wordt voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie ('GREX') kan betrouwbaar worden ingeschat; en
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De winstneming wordt als volgt berekend:

1. $\% \text{ gerealiseerde kosten} = \text{gerealiseerde kosten} / \text{geraamde kosten looptijd GREX};$
2. $\% \text{ gerealiseerde opbrengst} = \text{gerealiseerde opbrengst} / \text{geraamde opbrengst looptijd GREX};$
3. $\text{POC} = \% \text{ gerealiseerde kosten} / \% \text{ gerealiseerde opbrengst};$
4. $\text{winstneming} = \text{POC} \times \text{verwacht resultaat van de GREX}.$

c. Gereed product en handelsgoederen

Alle gronden die voor het programma Agenda Vitaal Platteland ('AVP') worden aangekocht worden geactiveerd op de balans in de Grondvoorraad AVP tegen de verkrijgingsprijs, of in het geval van gronden binnen het Natuurnetwerk Nederland ('NNN'), tegen de lagere marktwaarde in de grondvoorraad AVP. De lagere marktwaarde wordt bepaald op basis van de toekomstige bestemming van de grond. Voor het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de lagere marktwaarde wordt een voorziening getroffen.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, verminderd met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

6. Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

7. Overlopende activa

De overige vlottende activa worden gewaardeerd op nominale waarde of lagere marktwaarde.

Balans – Passiva

Vaste passiva

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves en bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming hebben gegeven.

9. Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op het moment van opstellen van de jaarrekening onzeker is, maar redelijkerwijs kan worden ingeschat;
- op de balansdatum bestaande risico's met betrekking tot te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, waarbij het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Uitzondering hierop zijn voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren die van de Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen. Deze voorschotbedragen worden onder de overlopende passiva verantwoord.

Voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde, met uitzondering van de voorziening Pensioenen Gedeputeerden. Aan de voorziening Pensioenen Gedeputeerden ligt een actuariële berekening ten grondslag. De gehanteerde rekenrente over 2024 bedraagt 3,16% (2023: 2,472%).

10. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De langlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vlottende passiva

11. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

12. Overlopende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

Buiten de balans opgenomen bedragen

Gewaarborgde geldlening en garantstellingen

De schuldrestanten per einde van het boekjaar van de door de provincie gewaarborgde geldleningen en garantstellingen zijn buiten de balansstelling gehouden. In de toelichting op de balans is een overzicht van de gewaarborgde geldleningen en garantstellingen opgenomen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn verplichtingen die niet in de balans tot uitdrukking komen op basis van de wet- en regelgeving (BBV). Het gaat hierbij om contracten waarbij de resterende contractwaarde per contract op balansdatum groter is dan € 1.0 miljoen. Dit conform de Financiële verordening provincie Utrecht, artikel 14.

Normenkader rechtmatigheid

Om te kunnen bepalen of de provincie financieel rechtmatig handelt, hebben Provinciale Staten (PS) op 18-dec-2024 [UTSP-1577351845-225](#) een normenkader rechtmatigheid vastgesteld. In het normenkader is alle voor de financiële rechtmatigheid van belang zijnde externe en interne wet- en regelgeving opgenomen. De inventarisatie beperkt zich tot regelgeving die relevant is voor financiële beheershandelingen. Het gaat hierbij zowel om Europese regelgeving, wettelijke bepalingen als eigen regelgeving, zoals verordeningen vastgesteld door PS. In dit kader zijn bij de wettelijke bepalingen alleen de financiële beheershandelingen van belang, zoals bijvoorbeeld Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Wettelijke bepalingen rond bijvoorbeeld naleving van privacyregels vallen hier bijvoorbeeld niet onder. Uiteraard moet de provincie ook deze regels naleven, maar bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording (RMV) spelen zij geen rol. Voor verordeningen geldt dat alle provinciale verordeningen voor zover deze bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen deel uitmaken van het normenkader. Ook andere besluiten van PS met een kaderstellend karakter die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen zijn een verplicht onderdeel van het normenkader (begroting, PS besluiten over investeringsvoorstellen, beleidsnota's).

Het normenkader moet actueel worden gehouden en wordt aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Daarom wordt het elk jaar opnieuw vastgesteld. Hier verderop zal ingegaan worden op de 3 rechtmatigheidscriteria (voorwaarden, M&O en begroting) waarover verantwoording moet worden afgelegd in de RMV.

Gedeputeerde Staten hanteren voor de toets op de rechtmatigheid de richtlijnen zoals opgenomen in de "Kadernota rechtmatigheid 2024" die is opgesteld door de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (commissie BBV). In deze toelichting gaan we nader in op de begrotingsrechtmatigheid, het voorwaardencriterium en het Misbruik en Oneigenlijk gebruikcriterium (M&O).

Begrotingsrechtmatigheid

Het begrotingskader ligt vast in de programmabegroting (plus begrotingswijzigingen). Binnen dit kader is het college van Gedeputeerde staten bevoegd verplichtingen aan te gaan, respectievelijk uitgaven te doen. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld aan de hand van de financiële verordening, de richtlijnen zoals opgenomen in de Kadernota rechtmatigheid 2024, Q&A's van de commissie BBV en tevens is de NBA Alert accountantscontrole decentrale overheden geraadpleegd.

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaardencriterium gaat het erom in hoeverre de provincie de bepalingen in de wet- en regelgeving heeft nageleefd. Het geldende normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording bevat relevante regelgeving van hogere overheden en de provincie zelf. In zijn algemeenheid geldt dat kaderstellende collegebesluiten slechts onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole vallen voor zover de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of PS-besluiten c.q. verordeningen. Hierdoor valt bijvoorbeeld het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid, voor zover het geen Europese aanbestedingen betreft, buiten het normenkader van de rechtmatigheidscontrole.

M&O-criterium

Het M&O-criterium valt ook onder rechtmatigheid en de RMV. Hiervoor is in 2022 door PS een beleidsnota vastgesteld. Deze zal als kapstok gehanteerd moeten worden om binnen het eigen domein de risico's hieromtrent te signaleren en te mitigeren.

4.3 Toelichting op de balans

4.3.1 Vaste activa

4.3.1.1 Immateriële vaste activa

1. Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2024	Investe- ringen	Des investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Her- rubricering / afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio							
b. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	28.195	19		1.233			26.981
Totaal	28.195	19	-	1.233	-	-	26.981

De bijdragen aan activa in eigendom van derden betreffen de groene projecten (investeringen in natuurprojecten) in de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug en Park Vliegbasis Soesterberg die reeds in eigendom van derden zijn. De provincie heeft al diverse projecten afgerond, met name groene projecten, en werkt de komende jaren intensief samen met de gemeenten Soest en Zeist en Stichting het Utrechts Landschap om ook de overige projecten te realiseren en af te ronden. Het programma loopt door tot eind 2030. Een nadere toelichting op het totale programma is terug te vinden in de [Paragraaf Projecten - Hart van de Heuvelrug](#).

4.3.1.2 Materiële vaste activa

2.a. Investerings met een economisch nut	Boekwaarde 1-1-2024	Investe- ringen	Des investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Her- rubricering / afwaar- dering	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	42.173	2.610				14.486-	30.297
Bedrijfsgebouwen	67.167	2.978	73	4.028		14.486	80.528
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	64.759	1.705		2.482			63.982
Vervoermiddelen	124.822	1.021		4.635			121.208
Machines, apparaten en installaties	200.696	6.173		15.047			191.822
Totaal	499.617	14.486	73	26.192	-	-	487.838

2.b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2024	Investe- ringen	Des investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Her- rubricering / afwaar- dering	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	20.700	1.492	700			743-	20.749
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	127.700	44.739	254	4.335	2.848		165.002
Machines, apparaten en installaties	127	530					657
Overige materiele vaste activa	149	844		26		743	1.710
Totaal	148.676	47.606	955	4.362	2.848	-	188.118

Toelichting Materiële Vaste activa met economisch en maatschappelijk nut

Bovenstaande tabellen bevatten een overzicht van het verloop van de investeringen (conform artikel 52 BBV).

Een verloopoverzicht van de investeringskredieten is opgenomen in [bijlage 1](#).

Bij het in gebruik nemen van het nieuwe financiële pakket is de activastaat opnieuw doorgelicht, waarbij vastgesteld is dat voor enkele items naast terreinen ook gebouwen bevat. Hierdoor heeft er een herrubricering bij de investeringen met een economisch nut van de gronden en terreinen plaatsgevonden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn verwerkt conform de geldende afschrijvingstermijnen, zoals opgenomen in de Nota Investeren, Waarderen en Exploiteren. Er hebben dit jaar geen inhaalafschrijvingen plaatsgevonden.

4.3.1.3 Financiële vaste activa

3.a. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Specificatie kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (aandeel Provincie)	Nominaal Volgestort	Belang in %	Aanschaf waarde 1-1-2024	Mutatie	Aanschaf waarde 31-12-2024
Bank Nederlandse Gemeenten NV					
87.750 aandelen van € 2,50	219	0.16%	25		25
Nederlandse Waterschapsbank NV					
43 aandelen A van € 115	5	-	7		7
60 aandelen B van € 460	28				
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV					
75.000 aandelen van € 100	-	100,0%	22.000	2.000	24.000
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)					
3636 aandelen van € 1,- (+ agio)	4	31,1%	16.000		16.000
Stedin Holding NV					
19187 aandelen van € 781,43	-	0.34%	-	15.000	15.000
BV Hart van de Heuvelrug					
100 aandelen van € 0,01	-	100,0%	-	-	-
Vitens NV					
285.896 aandelen van € 1	286	4.95%	48		48
Totaal			38.080	17.000	55.080

Toelichting

BV Hart van de Heuvelrug nominale waarde € 1, waardoor deze hier als nihil wordt weergegeven.

In Stedin Holding N.V. is de Provincie in 2024 toegetreden als aandeelhouder.

Voor de toelichtingen verwijzen we naar [paragraaf 3.6 Verbonden Partijen](#).

3.b. Overige langlopende leningen	Saldo 1-1-2024	Nieuwe lening	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Fietsplanleningen	18		13	4
Groen Gas	150		50	100
Cofinancieringsfonds (EBU)	2.625		6	2.618
Startersfonds	324			324
Asbestleningen	-	1.500		1.500
Stadmakersfonds	953			953
Statenjacht De Utrecht	333			333
Woningen Gem. Utr. Heuvelrug	850			850
Pop3	381		185	195
Voorziening diverse leningen	1.178-			1.178-
Totaal	4.454	1.500	254	5.699

Overige langlopende leningen

De nieuwe lening ad € 1,5 miljoen is voor het verstrekken van leningen ter vervanging van asbestdaken via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).

Voor een aantal van de leningen onder Cofinancieringsfonds is een voorziening gevormd, omdat deze mogelijk niet (volledig) worden terugbetaald. Het bedrag van de voorziening wordt bepaald op basis van een inschatting van het risico en bedraagt ultimo 2024 € 1,178 miljoen.

Een nadere toelichting op de verstrekte geldleningen is opgenomen in [Paragraaf 3.4 Financiering](#).

4.3.2 Vlottende activa

4.3.2.1 Voorraden

4. Voorraden	Saldo 1-1-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afwaar- deringen	Saldo 31-12-2024
<u>a. Grond- en hulpstoffen</u>					
Materiaal Trams tbv onderhoud	4.037	2.522	1.057	-	5.502
Subtotaal a.	4.037	2.522	1.057	-	5.502
<u>b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie</u>					
Hart van de Heuvelrug/VBS	13.687	1.325			15.012
Voorz. Hart vd Heuvelrug	99-	-	99-	-	-
Subtotaal b.	13.588	1.325	99-	-	15.012
<u>c. Gereed product en handelsgoederen</u>					
Grondvoorraad AVP	20.349	2.561	5.078	-	17.833
Voorziening Dekking fin. risico Grondvoorraad AVP	500-		119-	-	381-
	19.850	2.561	4.959	-	17.453
Natuurcompensatiebank	2.572				2.572
Agrarische Grondaankoop	-	3.824		-	3.824
Bodemdaling Veenweiden	3.074				3.074
Subtotaal c.	25.496	6.385	4.959	-	26.922
Totaal (a + b + c)	43.121	10.233	5.917	-	47.437

a. Grond- en hulpstoffen

Materiaal Trams t.b.v. onderhoud

Om het onderhoud snel en correct uit te kunnen voeren is een voorraad materiaal aangekocht, om beschikbaarheid te garanderen. In 2024 is een voorraad van de fabrikant CAF (Warranty en garantievoorraad) overgenomen.

b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg ('HvdH/VSB')

De gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg betreft een integrale gebiedsontwikkeling op grond van de gemeenten Soest en Zeist en van de provincie, waaronder de voormalige Vliegbasis Soesterberg. Het betreft voor een deel investeringen in natuurontwikkeling ("groene projecten"). Deze worden verwerkt onder de immateriële en materiële vaste activa. De grondexploitatieprojecten, de zgn. "rode projecten", voorzien in de realisatie van woningen en een bedrijventerrein. Deze worden verwerkt als voorraad onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie). De gebiedsontwikkeling HvdH/VBS is een gesloten systeem. De investeringen in groen worden bekostigd uit toekomstige opbrengsten uit rood.

Samenwerkingsovereenkomst

Ten behoeve van het realiseren van de gebiedsontwikkeling HvdH/VSB zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten tussen de gemeenten Zeist, Soest en de provincie. Het is een gezamenlijk programma gericht op de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het plangebied.

In de samenwerkingsovereenkomsten zijn afspraken vastgelegd over onder meer de besluitvorming, de realisatie en de financiering van deelprojecten. Ook de bestaande en toekomstige risico's die verbonden zijn aan het programma en de wijze en het moment waarop de saldi uit de rode deelprojecten en eventuele

overige baten worden verrekend met de kosten van de groene deelprojecten zijn hierin opgenomen. Daarnaast zijn ook afspraken gemaakt over welke partij welke risico's draagt. Hierbij blijven eerdere besluiten, feitelijke en rechtshandelingen van elk van de partijen met betrekking tot het programma in stand, tenzij daarvan in het kader van de gesloten samenwerkingsovereenkomst is afgeweken. De provincie draagt het risico van een eventueel tekort op het totaal van de grondexploitatie na afronding van het programma, de definitieve uitkomst is nog niet bekend.

Specifiek voor het deelproject Vliegbasis Soesterberg geldt het volgende:

Indien het batig saldo op het project Woonwijk bij de financiële afronding van het project (thans voorzien per 31 december 2027) lager is dan € 28 miljoen, dan wordt het verschil tussen dat daadwerkelijke saldo en € 28 miljoen tussen partijen voor gelijke delen (ieder 1/3e) gedeeld. Het restant is voor risico en rekening van de provincie. Mocht op dat moment het batig saldo van de rode projecten € 28 miljoen of meer zijn, dan vervallen de gedeelde risico's voor de drie partijen en komt het saldo voor rekening van de provincie Utrecht. Per 31 december 2024 is het verwachte eindresultaat ca. € 31,8 miljoen positief.

Afspraken over de jaarlijkse herziening

De grondexploitaties worden jaarlijks herzien. Bij de jaarlijkse herziening worden de tussentijds genomen besluiten van de stuurgroep HvdH/VBS verwerkt. Daarnaast worden de boekwaardes verwerkt en de nog te maken kosten en opbrengsten geactualiseerd naar het prijspeil per jaareinde. Voor de beoordeling van de voortgang van de deelprojecten is het saldo op eindwaarde maatgevend. Jaarlijks wordt als onderdeel van het programma een analyse uitgevoerd van de actuele risico's en kansen. Ook wordt elk jaar een toelichting gegeven op de stand van zaken van de beheersmaatregelen binnen de projectopdracht, inclusief een jaarlijks geactualiseerde exploitatie. Die worden opgesteld aan de hand van een inschatting van de effecten en gevolgen voor het project en inclusief de beschrijving van de te treffen beheersmaatregelen. Er wordt toegezien op de naleving van de geformuleerde beheersmaatregelen.

Voor de projecten Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg die deel uitmaken van de voorraden verwachten we, conform de actualisatie per 1 januari 2025, aan nog te realiseren opbrengsten ruim € 78 miljoen en aan nog te realiseren lasten ca. € 38 miljoen.

Looptijd programma

De samenwerkingsovereenkomst HvdH/VBS wordt gecontinueerd tot op 31 december 2030, indien op die datum alle deelprojecten zijn afgerond en de eindafrekening van het programma heeft plaatsgevonden.

Voor meer gedetailleerde informatie over de deelprojecten van Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis Soesterberg verwijzen wij naar [paragraaf 3.8 Projecten](#).

c. Gereed product en handelsgoederen

Grondvoorraad AVP

Dit betreft de voorraad gronden in het kader van het programma Agenda Vitaal Platteland ("AVP").

De belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van de gemaakte inschattingen betreffen:

- De panden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde;
- De ruilgrond worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde;
- De gronden binnen NNN worden gewaardeerd voor € 1,- /m². De afwaardering wordt geboekt in de exploitatie ten laste van NNN-budget.
- De gronden ten behoeve van RodS (recreatie om de stad) worden gewaardeerd voor € 1,- /m². De afwaardering wordt geboekt in de exploitatie ten laste van het RodS-budget.

Gronden en panden t/m 2017:

- Deels waren deze per transactie geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.
- Deels zijn deze opgenomen in de balans bij de jaarrekening 2017 via een 'bulkcorrectie'. Daarbij zijn ruilgronden geactiveerd voor € 5,50,- /m², gronden binnen NNN voor € 1,- /m², gronden ten behoeve van RodS voor € 1,- /m² en overig landelijk gebied (denk aan wegen en waterwegen) voor € 1,- /m².

- Bij verkoop komt het geactiveerde bedrag ten gunste van grondvoorraad AVP en de meer- of minderopbrengst ten laste van of ten gunste van NNN-budget.

Voorziening Dekking financiële risico's grondbedrijf

Het programma AVP kent een voorziening om eventuele risico's op te vangen. De voorziening is in mindering gebracht op de post 'Gereed product en handelsgoederen'.

Natuurcompensatiebank

Hieronder wordt verstaan de voorraad grond die wordt aangekocht voor natuurcompensatie.

Agrarische Grondaankoop

In 2024 zijn voor het eerst strategische gronden aangekocht. Voor deze transacties worden de koopsom en bijkomende kosten allemaal geboekt op de balans.

Bodemdaling Veenweiden

Dit betreft de voorraad gronden in het kader van het programma Bodemdaling. De aankopen zijn gedaan in gebieden waar we schuifruimte en mogelijkheden voor gebiedstransformatie zien. De achterliggende strategie is dat met de verworven gronden een proces van kavelruil kan ontstaan. Daarnaast zijn deze gronden een van de mogelijkheden om agrariërs over te laten gaan tot vernattingsmaatregelen en extensivering.

De omvang van het grondbezit en de risico's is nader toegelicht in de [paragraaf 3.7 Grondbeleid](#) in het jaarverslag.

4.3.2.2 Uitzettingen looptijd < 1 jaar

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
<u>a. Vorderingen op openbare lichamen</u>		
Belastingdienst: BTW-compensatiefonds en BTW	40.794	43.587
Het Rijk: opcenten MRB en provinciefonds	11.892	15.125
Overige vorderingen op Openbare lichamen	9.928	2.076
Subtotaal a.	62.615	60.788
<u>b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < jaar</u>		
Uitzettingen bij het Rijk	25.585	212.504
Subtotaal b.	25.585	212.504
<u>c. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen</u>		
Goed op weg	-	79
Subtotaal c.	-	79
<u>d. Overige vorderingen</u>		
Debiteuren	8.509	10.743
Voorziening dubieuze debiteuren	114-	878-
Subtotaal d.	8.395	9.865
Totaal (a + b + c + d)	96.595	283.237

Uitzettingen bij het Rijk

De stijging is hoofdzakelijk veroorzaakt door de vooruit ontvangen SpUk-gelden inzake UPLG.

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren is gevormd om risico's op oninbare vorderingen op debiteuren af te dekken. De berekening van de hoogte van het bedrag van de voorziening is gebaseerd op vorderingen waarbij de inbaarheid van de vordering onzeker is. Dit heeft in 2024 geleid tot een ophoging van de voorziening.

4.3.2.3 Liquide middelen

6. Liquide middelen	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Kas- en banksaldi	100	81
Totaal	100	81

De liquide middelen vertegenwoordigen direct opvraagbaar geld dat vrijelijk ter beschikking staat. Het betreft de rekening courant saldi bij de banken.

Vanaf 2024 is er bij de Rabobank een kredietruimte beschikbaar van € 6 miljoen, hier is op dit moment geen gebruik van gemaakt.

4.3.2.4 Drempelbedrag

Schatkistbankieren houdt in dat instellingen hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk).

Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. De decentrale overheden zijn verplicht alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. De enige uitzonderingen daarop zijn vastgelegd in de regeling schatkistbankieren decentrale overheden. De belangrijkste uitzondering is het drempelbedrag. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid over het hele kwartaal gemiddeld maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Dit is overigens geen verplichting. Minder middelen buiten de schatkist houden mag uiteraard ook.

De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting. Deze maatstaf wordt ook gebruikt voor de berekening van de kasgeldlimiet. De drempel is nu gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000. Dit betekent dat een decentrale overheid altijd gemiddeld € 250.000 buiten de schatkist mag houden.

Op basis van onderstaande, ingevulde berekening is zichtbaar dat de overtollige middelen van de provincie Utrecht per kwartaal gemiddeld onder het drempelbedrag blijven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	10.106			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	74	79	80	93
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	10.032	10.027	10.026	10.013
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	553.048			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	53.048			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002	Drempelbedrag	10.106			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	6.678	7.154	7.347	8.559
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	74	79	80	93

4.3.2.5 Overlopende activa

7. Overlopende activa	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
<u>a. Nog te ontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen</u>		
Zie specificatie onderaan deze tabel cf. artikel 52a, lid 2 (BBV)	1.048	52
Subtotaal a.	1.048	52
<u>b. Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen</u>		
Detachering / uitleen personeel	41	75
Voorfinanciering bedrijvenregeling Bodemsanering	2.471	2.471
Nog te ontvangen gemeenten / GR-en	5.234	4.769
Subsidies	4.883	1.590
Openbaar Vervoer	348	151
Overdracht Merwedekanaal PZH	1.500	300
Overigen	1.889	3.209
<i>Nog te ontvangen bedragen</i>	<i>16.366</i>	<i>12.566</i>
Af te rekenen subsidies	252	723
Verzekeringspremies	11	148
Overigen	4.557	4.686
<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>	<i>4.820</i>	<i>5.556</i>
Subtotaal b.	21.186	18.122
Totaal (a + b)	22.234	18.174

Toelichting op de overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Specificatie van onderdeel a) Nog te ontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen	Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Reclas- sificatie	Saldo 31-12-2024
SPUK Maaspilot (E17) *)	34				34
SPUK Schone Lucht Akkoord 2022 (E53) *)	26			8-	18
SPUK MIT 2022 (F25) *)	76			76-	-
SPUK Klimaat en Energie beleid (F28) *)	38			38-	-
SPUK Pfas sanering VBS *)	550			550-	-
SPUK Concessie OV 2023	325	325-	-		-
Totaal specificatie	1.048	325-	-	672-	52

*) Er zijn vier specifieke uitkeringen van de overlopende passiva specifieke uitkering naar de overlopen activa verplaatst. Schone Lucht Akkoord 2022 (E53) / MIT 2022 (F25) / Klimaat en Energie beleid (F28) / PFAS san VBS.

4.3.3 Vaste passiva

4.3.3.1 Eigen vermogen

8. Eigen vermogen	Saldo 1-1-2024	Resultaat- bestem- ming 2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Herrubri- cering	Saldo 31-12-2024
a. Algemene reserves						
Saldireserve	131.529	13.380	8.148	31.704		121.353
Reserve Weerstandsvermogen	45.000		-	3.200		41.800
Subtotaal a.	176.529	13.380	8.148	34.904	-	163.153
b. Bestemmingsreserves						
Res Afw. aandelen deelnemingen	6.000		3.000			9.000
Res. Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	3.664		-	903		2.761
Res. Beheer en Onderhoud OV	4.513		1.367			5.880
Res. Cofinancieringsfonds	22			-		22
Res. Egalisatie Bodemsanering	4.265		-	781		3.484
Res. Energietransitie	4.023		5.495			9.518
Res. Gebiedsprocessen Stikstof	23.792		-	2.275		21.517
Res. GLB-NSP	20.150	-	-	600		19.550
Res. Groen groeit mee	6.000	-	-	439		5.561
Res. Hart vd Heuvelrug/VBS	6.417		-	1.335		5.082
Res. Huisvesting	3.997			-		3.997
Res. IGP/RAP	2.000		-	1.589		411
Res. Investeringsfonds Prov. erfgoed	2.813		700	1.200		2.313
Res. Lastneming subsidies	5.458		672	400		5.730
Res. Meerjarige projecten	24.453		4.275	7.081	5.000-	16.648
Res. Mobiliteitsprogramma	98.630		5.246	17.627		86.249
Res. OV Concessie	25.657		8.800	14.416		20.041
Res. Programma Landelijk gebied	65.328		9.218	2.840		71.706
Res. Realisatiestrategie Natuurvisie	13.467		1.208	3.797		10.878
Res. Strategisch Bosbeleid	24.902		-	1.170		23.732
Res. Fin. instrumenten Energietransitie	0		1.250	-	-	1.250
Res. Strategische Grondvoorraad	0	-	-	-	5.000	5.000
Subtotaal b.	345.552	0	41.231	56.454	-	330.328
c. Resultaat boekjaar						
Resultaat boekjaar 2023	13.380	13.380-				0
Resultaat boekjaar 2024			84.543			84.543
Subtotaal c.	13.380	13.380-	84.543	-		84.543
Totaal (a + b + c)	535.460	-	133.921	91.358		578.024

Toelichting

De reserve strategische grondvoorraad was in 2023 geclassificeerd onder Meerjarige projecten. In de jaarrekening 2024 is deze apart opgenomen.

Voor een inhoudelijke toelichting op de reserves wordt verwezen naar [bijlage 2](#).

De reserves GLB-NSP en Strategisch Bosbeleid maken onderdeel uit van de reserve Landelijk gebied en zijn in bijlage 2 ook op die manier opgenomen.

4.3.3.2 Voorzieningen

g. Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Vrijval	Toe- voegingen	Aan- wendingen	Saldo 31-12-2024
<u>a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Voorziening NAR regeling	63		26	89	0
Voorziening Nazorg stortplaats Maarsbergen	721			721	0
Voorziening Pensioenen GS	8.936		2.305	788	10.453
Voorziening Spaarverlof	4.323		729		5.053
Voorziening Vitaliteitsverlof	231		-	70	161
Subtotaal a.	14.275	-	3.061	1.668	15.667
<u>b. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</u>					
Voorziening ontgrondingenwet	83				83
Voorziening Grondwaterheffing	2.466		1.279	1.321	2.424
Subtotaal b.	2.549	-	1.279	1.321	2.507
Totaal (a + b)	16.823	-	4.339	2.989	18.174

Toelichting

Voor een nadere toelichting per voorziening wordt verwezen naar [bijlage 3](#).

4.3.4 Vlottende passiva

4.3.4.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

11. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Overige schulden	14.310	41.364
Totaal	14.310	41.364

Toelichting

Betreft de nog te betalen facturen aan leveranciers.

4.3.4.2 Overlopende passiva

12. Overlopende passiva	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
<u>a. Nog te betalen verplichtingen</u>		
Subsidieverplichtingen	223.692	175.857
Overige verplichtingen	10.636	22.340
Nog te betalen kosten Subsidies	267	213
Nog te betalen randwegen	1.634	1.634
Nog te betalen Openbaar vervoer	241	228
Nog te betalen loonheffing en premie ABP en Belasting, etc.	6.199	7.089
Nog te betalen Inhuur/Detachering	119	698
Nog te betalen accountantskosten	200	248
Overige nog te betalen bedragen	3.796	6.462
Subtotaal a.	246.784	214.770
<u>b. Vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeleutkeringen</u>		
Zie specificatie onderaan deze tabel cf. artikel 52a, lid 1 (BBV)	62.061	254.407
Subtotaal b.	62.061	254.407
<u>c. Overige vooruitontvangen bedragen</u>		
Subsidies	576	1.163
Project Driebergen-Zeist	2.047	2.031
Overige vooruitontvangen bedragen	986	260
Subtotaal c.	3.610	3.454
<u>d. Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen</u>		
R.C. NHW nationaal	845	625
R.C. Groene Hart	93	255
R.C. P4	125	230
R.C. Hart van de Heuvelrug samenwerking	43	1
R.C. Limes samenwerking	196	186
R.C. Route Bureau	359	479
R.C. Pact Ruigenhoek NHW	364	325
R.C. Smart Mobility	-	0
R.C. RHBO	-	243
R.C. Project Plofsluis	-	106
Subtotaal d.	2.025	2.451
Totaal (a + b + c + d)	314.479	475.082

Subsidieverplichtingen

In 2024 is het bedrag van € 31,4 miljoen voor de "Westelijke Ontsluiting Amersfoort" vrijgevallen.

Specificatie van onderdeel b) Vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen	Saldo 1-1-2024	Ontvangen bedragen	Bestedingen of terugbetalingen	Reclas-sificatie	Saldo 31-12-2024
SPUK KTA MIRT (E33)	827		263		564
SPUK Stim vv Maatr (E20)	3.789	-	-		3.789
SPUK MAAS-pilots (E17) *)	-				-
SPUK N-wegen (E12)	463	-	35		429
SPUK Bodemdaling Veenweide (L10)	16.198		3.690		12.509
SPUK Ontzorgingsprogr. Maatsch. Vastg (C13)	752		666		86
SPUK Flexibele inzet woningbouw (C41)	1.362	-	1.362		-
SPUK Reg. MIT-regeling (F12)	339	-			339
SPUK Programma Natuur (L16B)	4.615	-	2.595		2.020
SPUK Prov aankoop Veehouderij (L8)	5.908	-	5.908		-
SPUK Tijdelijke Regeling Bodem (E58)	2.588		1.007		1.581
SPUK Fietsbrug A12 (E68)	5.250				5.250
SPUK Tijdelijke Verkeersinfra (E56)	4.401	-	2.199		2.202
SPUK NOVI-gebieden (C59)	147	205	48		304
SPUK Reg MIT-reg. (F14)	227	-			227
SPUK Opstellen-uitvoeren Woondeals	1.134	-	774		360
SPUK Bodem 2022 spoedlocaties (E83)	3.425		-		3.425
SPUK Schone Lucht Akkoord 2022 (E53) *)	-				-
SPUK Landelijk gebied (L24)	-	4.791	4.493		298
SPUK ontz. maatsch vastgoed 2e tranche (C86)	1.139	1.059	279		1.919
SPUK Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen	258				258
SPUK Intelligente verkeersregelinstallaties (E85)	500				500
SPUK MIT 2022 (F25) *)		1.894	1.608	76-	210
SPUK Geluidssanering (E3)	15				15
SPUK Klimaat en Energie beleid (F28) *)		4.371	3.354	38-	979
SPUK Pfas sanering VBS *)		22.500	1.365	550-	20.585
SPUK Bodem 2023 (E97)	2.540	270	1.194		1.616
SPUK SMP	3.459	3.553	191		6.822
SPUK Capaciteit Natuuromg.	120		71		49
SPUK ZE bussen RVO (E57)	-	3.315			3.315
SPUK Reg Stim Verkeer (E103)	-	2.900			2.900
SPUK Impuls jongeren en talent (D28)	-	409			409
SPUK Aanpak Piekbestijding (L32)	-	1.717	68		1.649
SPUK RPML (L35)	-	149.185			149.185
SPUK URPML (L34)	-	2.064	2.064		-
SPUK Natuur 2e fase (L33)	-	11.474	119		11.355
SPUK Tijd reg. Stim. Maatregel (E87B)	-	154			154
SPUK Buitenproportionele opgave B (E113)	-	3.843	330		3.512
SPUK Ontz. Progr. Verd. Bedr terrein (C118)	-	3.595	29		3.566
SPUK Opvang Oekraïne (A29)	-	10.160	10.145		15
SPUK Compensatie VS WOO (C130)	-	65			65
SPUK PAS melders (RPMP) (L37)	-	7.900			7.900
SPUK Flexpool (Jo5)	-	742			742
SPUK Flexpool (Jo6)	-	3.087			3.087
SPUK Concessie OV 2022	2.604		2.478		126
Vooruitontvangen SPUK gelden	-	92			92
Totaal specificatie	62.061	239.347	46.337	664-	254.407

*) Er zijn vier specifieke uitkeringen van de overlopende passiva specifieke uitkering naar de overlopen activa verplaatst.
Schone Lucht Akkoord 2022 (E53) / MIT 2022 (F25) / Klimaat en Energie beleid (F28) / PFAS sanering VBS

Toelichting op de vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen

Van het Rijk hebben we diverse voorschotbedragen ontvangen van specifieke uitkeringen. We mogen deze middelen alleen inzetten voor de doeleinden die aan deze uitkering zijn verbonden. Als we deze middelen niet inzetten, dienen ze te worden terugbetaald aan het Rijk. Om die reden zijn deze ontvangen voorschotbedragen verantwoord als een schuld (overlopende passiva).

Het bedrag is sterk toegenomen door de ontvangen gelden inzake UPLG.

4.3.5 Buiten de balans opgenomen bedragen

4.3.5.1 Staat van gewaarborgde gelden

Borgstellingen	Oorspronkelijk bedrag lening	% borgstelling	Restant lening(en) 31-12-2023	Restant lening(en) 31-12-2024	Waarvan gewaarborgd door Provincie Utrecht	Einde waarborging
Provincieambtenaren (hypotheke)	-	100%	181	178	178	Aflopend
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	100%	2.418	2.227	2.227	2034
Garantiefonds Energie	4.009	100%	911	781	781	2030
Stichting Huisvesting SV Kampong	600	100%	363	323	323	2032
VvE Hoofdcentrum Leusden	3.400	50%	3.400	3.400	1.700	2048
SETU	16.000	100%	5.954	5.385	5.385	2038
Totaal	29.344		13.228	12.295	10.595	

Provincieambtenaren (hypotheke)

Betreft oude regelingen die aflopend zijn.

S.S.P.O.M.N. (RTV Utrecht)

RTV Utrecht heeft een pand aangekocht met behulp van een borgstelling van de provincie Utrecht.

Garantiefonds Energie

Wij hebben via een marktconsultatie geconstateerd dat de financiering van collectieve energieprojecten (duurzame energie en energiebesparing) voor banken lastig kan zijn vanwege extra risico's, zoals het ledenrisico. Wij hebben via de Portfoliogarantie voor een aantal collectieve energieprojecten een deel van het risico per project op ons genomen, waarmee een bank een portfolio van financieringen aan deze energieprojecten op kon bouwen.

Stichting Huisvesting SV Kampong

De borgstelling is bedoeld voor de financiering van de faciliteiten voor het NHC als onderdeel van het te realiseren clubhuis SV Kampong.

VvE Hoofdcentrum Leusden

De Vereniging van Eigenaren Hamershof in Leusden renoveert 97 appartementen naar Nul-op-de-Meter (NOM) als de woonlasten hierdoor niet toenemen. Deze garantstelling is afgegeven zodat de VvE de bankfinanciering bij BNG kan regelen om de NOM-renovatie van 97 woningen van de VvE Hamershof volgens de subsidieaanvraag te realiseren. De garantstelling geldt voor de periode van 15 oktober 2018 tot en met 30 jaar na de datum dat de financiering verstrekt wordt. Wij hebben een pandrecht op de servicekosten.

SETU

Sinds 2018 beheert Stichting Energietransitie Utrecht (SETU) een provinciaal energiefonds. Het energiefonds maakt financiering mogelijk van kansrijke initiatieven waarbij geen financiering gevonden kan worden bij banken, vanwege het hogere risicoprofiel. Wij hebben een borgstelling afgegeven voor SETU van maximaal € 16 mln., waardoor zij datzelfde bedrag kan lenen.

Voor een nadere toelichting verwijzen we naar [paragraaf 3.4 Financiering](#).

4.3.5.2 Garantstellingen

Garantstellingen	Oorspronkelijk bedrag garantstelling	% garantstelling	Restant lening(en) 31-12-2023	Restant lening(en) 31-12-2024	Waarvan garant-gesteld door Provincie Utrecht	Einde garant- stelling
Nationaal Groenfonds	172.016	8%	5.004	-	-	2024
OD investments (ASR Vastgoed Vermogensbeheer)	750	100%	550	500	500	2034
Gemeente Amersfoort	1.600	100%	1.467	1.333	1.333	2034
DVvE B.V.	1.862	100%	1.862	1.862	1.862	2025
Totaal	176.228		8.883	3.695	3.695	

Toelichting

Voor de toelichting verwijzen we naar [paragraaf 3.4 Financiering](#).

4.3.5.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de verplichte onderdelen conform artikel 50 van het BBV worden hier de grenzen gesteld van het vermelden van andere verplichtingen die de provincie kan hebben en die niet uit de balans naar voren komen. Het gaat hier vooral om de Provinciale Staten te informeren welke verplichtingen dit zijn en wat de hoogte hiervan is in euro's. Hiermee wordt inzage gegeven in het nog resterende beslag van deze verplichtingen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Resterend bedrag (x € 1000)	Toelichting
Qbuzz B.V.	71.400	subsidies
Keolis Nederland B.V.	54.400	subsidies
Rijksdienst Voor Ondernemend Nederl	16.200	subsidies
Provincie Zuid Holland	12.200	Merwedekanaal
Alstom tram (CAF) urenfactuur OV	11.600	Tramwissel beveiliging- en seininstallatie
BiSC	11.400	subsidies
IVU Traffic Technologies	11.200	Levering Exploitatie Beheer Systeem
Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht	9.400	Raamovereenkomst met RUD-Utrecht 2025
Stichting Het Utrechts Landschap	9.100	subsidies
Vattenfall	6.000	elektriciteit collectief energie inkoop
Van Doorn Geldermalsen	5.700	Bestek 1470 2025-2027
Van Oostrum	5.600	Natuurinrichting Marickeland
Natuurmonument ver.	5.500	subsidies
My Brand	5.400	kosten Financieel systeem tot 2032
Verlof openstaand saldo medewerkers	5.200	verlofsaldo 2025
Gemeente Utrecht subsidies	3.800	subsidies
Strukton Rail	3.600	onderhoud railinfrastructuur
Natuurcollectief Utrecht	3.500	subsidies
St. Beheer Derdengelden Bosgroepen	3.400	subsidies
Gebiedscoöperatie Groot Wilnis	3.300	subsidies
Staatsbosbeheer	3.200	subsidies
Stichting Monumentenwacht Utrecht	3.200	subsidies
Prorail	3.200	spooronderdoorgang N226 Maarsbergen
Gebr. van Doorn Geldermalsen B.V.	3.200	Bestek 1392 DO Perc. A2025
Strukton Infratechnieken	3.100	Bouwkosten bermverharding 15% onvoorzien
Stichting Het Utrechts Landschap	3.000	subsidies

Niet uit de balans blijvende verplichtingen (vervolg)	Resterend bedrag (x € 1000)	Toelichting
Gemeente Utrecht subsidies	2.900	subsidies
Heijdra Loon- en Verhuur B.V.	2.800	Bestek 1392 DO Perc. B 2023-2026
Gemeente Utrecht subsidies	2.600	subsidies
Stg. Kunst Centraal	2.500	subsidies
Swarco	2.500	onderhoud VRI 2025
Gemeente Utrecht subsidies	2.500	subsidies
Stg. Het Zuid-Hollands Landschap	2.300	subsidies
CSU	2.300	dienstverlening schoonmaak
Gebiedscoop Rijn, Vecht en Venen U.A.	2.200	subsidies
Gebiedscoop Rijn, Vecht en Venen U.A.	2.100	subsidies
Cred. Omgevingsdienst NZK	2.100	DVO / UVO raming 2025
Spie TB	2.000	aanpassen locale besturingsinstallatie
Eneco*	2.000	PU levering warmte tot en met 2028
Gemeente Bunnik	2.000	subsidies
Landschap Erfgoed Utrecht	1.800	subsidies
Van den Biggelaar Grond- en Waterbouw	1.800	oeverconstructie Eem
KWS Infra B.V.	1.800	rotonde N212 N405 Kamerik
Landgoed Den Treek-Henschoten N.V.	1.800	subsidies
Gemeente Baarn	1.700	subsidies
Gebiedscoop Rijn, Vecht en Venen U.A.	1.700	subsidies
Gemeente Utrecht subsidies	1.700	subsidies
stichting NMU	1.600	subsidies
UtrechtInc B.V.	1.600	subsidies
Van der Velden riolering	1.400	inventarisatie hemelwaterafvoer
KWS Infra B.V.	1.400	N402 oostelijk fietspad traject 87
Speer Infra B.V.	1.200	OVL beheer en onderhoud
Open Now B.V.	1.200	gedragscampagne Goed op Weg
Obuzz B.V.	1.100	subsidies
Staatsbosbeheer	1.000	subsidies
Ministerie van Defensie (FABK)	1.000	Sloop gebouwen CNA tbv ecocorridor
De Jong en Zoon Beesd Aann. Bedr.	1.000	GHB Perc. 4 HtH/De Meern 2022-2025
334.400		

4.4 Overzicht van baten en lasten

Programma	Lasten Primaire begroting	Lasten Bijgestelde begroting	Lasten Rekening	Baten Primaire begroting	Baten Bijgestelde begroting	Baten Rekening	Saldo Bijgestelde begroting	Saldo Rekening	Saldo Verschil
1. Ruimtelijke ontwikkeling	26.826	33.203	42.976	1.462	4.942	14.101	-28.261	-28.875	-615
2. Landelijk gebied	69.281	80.826	74.588	4.156	14.572	13.749	-66.253	-60.839	5.414
3. Bodem, water, milieu	34.820	40.423	33.500	1.548	9.317	9.604	-31.106	-23.895	7.211
4. Energietransitie	12.170	12.708	11.754	520	2.275	4.060	-10.433	-7.694	2.739
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	86.427	93.181	58.145	2.428	2.276	2.738	-90.906	-55.407	35.499
6. Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	180.360	203.585	204.636	17.179	28.252	26.574	-175.333	-178.061	-2.728
7. Cultuur en erfgoed	31.003	39.666	36.183	997	200	345	-39.466	-35.838	3.627
8. Economie	10.105	13.427	12.535	36	1.930	1.856	-11.497	-10.680	817
9. Bestuur	18.813	20.936	21.942	606	689	631	-20.248	-21.311	-1.063
10. Overzicht overhead	68.192	75.731	68.907	4.149	3.649	4.846	-72.082	-64.061	8.021
Totaal programma's	537.997	613.685	565.166	33.080	68.101	78.504	-545.583	-486.662	58.922
Algemene dekkingsmiddelen	1.700	385	1.169	462.932	521.555	530.393	521.170	529.225	8.055
Stelposten	6.263	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	1.800	50	0	0	0	0	-50	0	50
Totaal algemene middelen	9.763	435	1.169	462.932	521.555	530.393	521.120	529.225	8.105
Totaal voor bestemming	547.760	614.120	566.335	496.012	589.656	608.898	-24.463	42.563	67.026
Mutatie reserves	5.288	55.963	53.464	77.902	100.976	95.444	45.014	41.979	-3.034
Saldo na bestemming	553.048	670.082	619.799	573.914	690.633	704.342	20.550	84.543	63.992

4.5 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemene uitkering

De uitkering uit het provinciefonds is conform de decembercirculaire 2024.

Dividend

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Resultaatsneming grondexploitatie (Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg)

Door Provinciale Staten is vastgesteld dat de "rode deelprojecten", hoewel ze alle drie deel uitmaken van het omvangrijke gebiedsontwikkelingsprogramma Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg, als op zichzelf staande grondexploitaties worden gezien. Jaarlijks vindt er een actualisatie van de grondexploitaties plaats en wordt zo nodig de eindwaarde aangepast. Voor winstneming geldt de methode Percentage of Completion (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt jaarlijks naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten per deelprojectwinst genomen.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor de POC wordt de door de commissie BBV voorgeschreven berekeningswijze gehanteerd.

Afschrijving

De gehanteerde afschrijvingstermijnen en toegepaste systematiek van activeren zijn nader toegelicht in onderdeel [4.2 Grondslagen van de financiële verslaggevingsregels](#) bij de onderdelen immateriële vaste activa en materiële vaste activa.

Opcenten Motorrijtuigenbelasting (MRB)

Er is sprake van een inherente onzekerheid met betrekking tot de baten vanuit de provinciale opcenten op de MRB. De motorrijtuigenbelasting wordt door de Belastingdienst bij de burgers van de provincie Utrecht geïnd. De provincie Utrecht beschikt niet over het inzicht in de administratie van de Belastingdienst en ontvangt geen zekerheid in de vorm van een accountantsverklaring van een onafhankelijke accountant bij de periodieke verantwoordingsinformatie van de Belastingdienst.

Grondslag voor resultaatbepaling en waardering

De baten en lasten worden tenzij anders vermeld, toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Voor de lastneming van de verstrekte subsidies in de provinciale jaarrekening geldt dat deze lasten worden verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking, tenzij:

- a. de verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft: uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden, derhalve wordt de last genomen in de betreffende jaren waarin bijgedragen wordt aan een exploitatietekort;
- b. de verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft, het individuele subsidiebedrag het vastgestelde grensbedrag van € 1,25 miljoen overschrijdt en deze boekjaar overschrijdend is. In dit geval worden de lasten genomen conform de verwachte uitgaven van de subsidieontvanger.

Met betrekking tot eventueel terug te vorderen subsidiebedragen geldt dat indien per balansdatum een betrouwbare schatting is te maken van dit bedrag het gecorrigeerd wordt op de lastneming en als vordering (en daarmee bate) op de balans wordt verantwoord. Indien geen betrouwbare inschatting gemaakt kan worden, wordt de vordering uit voorzichtigheid nog niet verantwoord. Als het nog niet zeker is of we lager gaan vaststellen (en daarbij evt. terugvorderen) dan blijft het openstaande bedrag van de subsidie op de balans staan als nog te betalen.

4.6 Verschillenanalyse

In dit hoofdstuk worden de verschillen geanalyseerd op beleidsdoel tussen de bijgestelde begroting en de jaarcijfers. De verschillenanalyse is weergegeven per programma, waarbij verschillen groter dan € 250.000 worden toegelicht. Daarbij is een splitsing aangebracht naar lasten en baten.

Leeswijzer

In de kolom "Verschil" betekent een positief bedrag een "overschot" (positief resultaat) en een negatief bedrag een "tekort" (negatief resultaat) ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Classificatie verschil

De verschillen zijn ingedeeld naar 4 categorieën:

1. Subsidies: diverse aanvragen voor subsidies zijn pas in Q4 2024 door ons ontvangen. Conform de geldende financiële regelgeving mogen deze lasten niet worden verantwoord in het boekjaar 2024 maar pas nadat de beschikking is afgegeven. In een enkel geval geldt dat de subsidie wel volledig in 2024 is beschikt en conform de regelgeving als last is verantwoord terwijl in de begroting rekening was gehouden met een fasering over meerdere jaren.
2. Vertraging: verschillen die verklaard kunnen worden vanuit vertragingen zowel in onze eigen organisatie als bij partners of derden. Ook uitstel van nieuwe wetgeving vanuit het Rijk valt hieronder. Diverse al lopende programma's en projecten zijn vertraagd en enkele nieuwe programma's en projecten zijn later opgestart dan voorzien.
3. Onderhoud: verschillen die direct verband houden met het uitvoeren van onderhoud aan kapitaalgoederen, zoals wegen en het openbaar vervoer. Diverse geplande werkzaamheden zijn (nog) niet uitgevoerd als gevolg van de PFAS/PFOS-problematiek.
4. Overig: verschillen die niet in een van bovenstaande categorieën thuishoren.

Kwalitatieve analyse n.a.v. motie M24-39

Het positieve resultaat is € 64 miljoen hoger dan in de bijgestelde begroting (Slotwijziging 2024 met een resultaat van € 20,5 miljoen) werd ingeschat. Het resultaat (na mutaties reserves) over 2024 bedraagt € 84,5 miljoen positief, dit is inclusief de vrijval subsidie "Westelijke ontsluiting Amersfoort" van € 31,4 miljoen.

Van de € 64 miljoen is € 56,1 miljoen niet beïnvloedbaar door de Provincie vanwege externe factoren.

Structureel:

- Besluit Gemeente Amersfoort voortijdige beëindiging plan Westelijke ontsluiting.
- De subsidieverstrekingen zijn lager dan begroot.

Niet alle subsidie aanvragen konden op tijd worden beschikt vanwege het tijdstip aanvragen, capaciteit en start uitvoering niet in 2024. Daarnaast vrijval van subsidies.

- Een onderbesteding op het onderhoud.

Door wijziging van planning projecten, het niet tijdig kunnen uitvoeren door aannemer en vertragingen.

- Hogere opbrengsten Motorrijtuigenbelasting.

Uit de eindejaarsopgave kwam een hogere opbrengst dan verwacht.

Incidenteel:

- Hogere opbrengsten provinciefonds

Er zijn in de decembercirculaire 8 decentrale uitkeringen toegekend.

4.6.1 Programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten	146	80	-66
1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik	1.450	1.515	65
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht	3.346	12.507	9.161
Totaal Baten voor bestemming	4.942	14.101	9.159
Lasten			
1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten	-11.385	-11.353	32
1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik	-4.737	-4.727	10
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht	-17.080	-26.896	-9.816
Totaal Lasten voor bestemming	-33.203	-42.976	-9.774
Saldo baten en lasten voor bestemming	-28.261	-28.875	-615

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht		
Sinds de uitbraak van de Oekraïne-crisis lag de coördinatie van de opvang van Oekraïense ontheemden bij de veiligheidsregio's. Per 2024 is deze verantwoordelijkheid overgedragen aan de Provinciale Regietafel Utrecht en daarmee aan Provincie Utrecht. Het Rijk heeft hiervoor een specifieke uitkering verstrekt, echter was zowel deze baten als de lasten niet begroot.	9.808	Subsidies
Doordat er minder subsidies voor de woondeals zijn verstrekt dan verwacht, is de dekking vanuit de bijdragen van het Rijk ook lager.	-359	Subsidies
Het Kansenmakersteam laat hier een lagere bate zien omdat o.a. de decentrale uitkering op basis van de Spreidingswet is opgenomen bij de algemene middelen (Decembercirculaire 2024), terwijl deze was begroot in programma 1.	-288	Overig
Totaal	9.161	

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht		
Zie toelichting van de baten. Betreft de declaratie van Veiligheidsregio Utrecht.	-9.808	Subsidies
Overige verschillen < € 250.000.	-8	Overig
Totaal	9.816	

4.6.2 Programma 2. Landelijk gebied

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)	1.420	2.130	710
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig	12.915	11.524	-1.392
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw	237	95	-142
Totaal Baten voor bestemming	14.572	13.749	-824
Lasten			
2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)	-15.206	-16.909	-1.704
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig	-56.520	-48.277	8.243
2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk	-3.315	-3.153	162
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw	-5.500	-6.048	-548
2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt	-285	-201	84
Totaal Lasten voor bestemming	-80.826	-74.588	6.238
Saldo baten en lasten voor bestemming	-66.253	-60.839	5.414

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
2.1 Het Natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)		
Hogere baten doordat de verkoopopbrengst kavelruil en verkoop natuurperceel niet was begroot.	580	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	130	Overig
Totaal	710	
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed /divers en veerkrachtig		
Lagere baten dan geraamd als gevolg van SiSa Subsidieregelingen die doorgeschoven zijn naar 2025.	-2.170	Subsidies
Hogere baten dan geraamd als gevolg van meer ontvangen leges vergunningverlening Natuur en opbrengsten detachering welke niet waren begroot.	530	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	248	Overig
Totaal	-1.392	

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
2.1 Het Natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)		
Hogere lasten door een dotatie aan Voorziening grond als gevolg van het opvangen van een lagere waardering gronden.	-380	Overig

Hogere lasten bij project Voorveldse polder als gevolg wijziging BTW regime en kavelruil Kromme Rijn Oost. Bij de slotwijziging was dit nog niet bekend.	-330	Overig
Hogere lasten door extra inhuur als gevolg van moeilijk in te vullen vacatures, extra vraag naar werkzaamheden in totaal € 0,7 miljoen en niet geraamde pachtlasten van € 0,2 miljoen.	-942	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	-52	Overig
Totaal	-1.704	
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed /divers en veerkrachtig		
Lagere lasten aanvullende planvormingssubsidie HDSR inzake Dijktraject Salmsteke-Schoonhoven.	300	Subsidies
Lagere lasten door o.a.: - de financiële afwikkeling van natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer vanwege de grenscorrecties met Zuid-Holland is er een vrijval subsidieverplichtingen van € 1,3 miljoen; - vertraging in verlenen subsidiebeschikkingen komt door capaciteitsgebrek bij afhandeling en bij aanvragers van € 1,2 miljoen; - doorschuiven openstelling subsidieloket Biodiversiteit, omdat hiervoor benodigde Rijksmiddelen pas laat najaar 2024 bij de provincie zijn binnengekomen van € 1,6 miljoen; - een overeenkomst voor boscompensatie die niet meer in 2024 getekend kon worden van € 0,6 miljoen.	4.670	Subsidies
Lagere lasten bij Faunabeheer door o.a.: - teruggave BIJ12 over begrotingsjaren 2022 en 2023 € 0,6 miljoen, - restitutie BIJ12 ten onrechte doorberekende lasten 2024 € 0,2 miljoen, - er zijn minder middelen dan begroot uitgegeven aan maatregelen ter voorkoming van wolvenoverlast van € 0,2 miljoen.	1.060	Overig
Lagere lasten inkomensoverdrachten € 0,6 miljoen als gevolg van de lagere betaalde IPO bijdrage en lagere lasten als gevolg van het nog niet wegzetten van opdrachten gebiedsagenda € 1,1 miljoen.	1.700	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	513	Overig
Totaal	8.243	
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de landbouw		
Hogere lasten als gevolg van doorberekende lasten Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in het kader van het voorbereiden van het beschikken EU subsidies gemeenschappelijk landbouwbeleid	-440	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	-108	Overig
Totaal	-548	

4.6.3 Programma 3. Bodem, water en milieu

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd	120	103	-17
3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit	0	-17	-17
3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust	3.534	5.166	1.632
3.4 De leefomgeving is gezond en veilig	263	266	3
3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd	5.400	4.086	-1.314
Totaal Baten voor bestemming	9.317	9.604	287
Lasten			
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd	-5.656	-4.263	1.393
3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit	-1.052	-922	130
3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust	-6.345	-7.275	-929
3.4 De leefomgeving is gezond en veilig	-16.672	-16.369	303
3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd	-10.698	-4.672	6.026
Totaal Lasten voor bestemming	-40.423	-33.500	6.923
Saldo baten en lasten voor bestemming	-31.106	-23.895	7.211

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust		
Bij het programma bodemsanering is de dekking vanuit de SpUk van het Rijk hoger dan begroot. Hierdoor is er een lagere onttrekking gedaan uit de egaliseringsreserve dan geraamd.	602	Subsidies
Betreft de onttrekking uit de voorziening grondwaterheffing. De mutatie op de voorziening is bij zowel de baten als lasten in de realisatie weergegeven. In de begroting was alleen het saldo geraamd.	1.300	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	-270	Overig
Totaal	1.632	
3.5 De bodemdaling en de broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd		
Doordat er minder subsidies voor bodemdaling en broeikasgasuitstoot zijn uitgekeerd, is de dekking vanuit de SpUk van het Rijk ook lager.	-1.314	Subsidies

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd		
Voor het realiseren van de meekoppelkansen volgen we de planning van waterschap HDSR. De planning van waterschap HDSR is opgeschoven, waardoor de realisatie later plaatsvindt, maar wel binnen de programmaduur van Mooie en Veilige Dijken. Hierdoor is de werkelijke onttrekking uit de reserve Mooie en veilige Dijken ook lager dan geraamd.	1.019	Vertraging
De onderbesteding komt door vertraging bij het uitkeren van een aantal subsidies die niet tijdig zijn beschikt.	374	Subsidies
Totaal	1.393	
3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust		
Betreft de storting in de voorziening grondwaterheffing. Zie de toelichting bij de baten.	-1.279	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	350	Overig
Totaal	-929	
3.4 De leefomgeving is gezond en veilig		
De subsidie voor de ODRU is beperkt tot 2 jaar. Het subsidiebedrag is verlaagd.	130	Subsidies
Onderbesteding is het gevolg van vertragingen bij een aantal projecten, waaronder actieplan, geluidproductieplafonds provinciale wegen en geluidmetingen trams.	152	Vertraging
Overige verschillen < € 250.000.	21	Overig
Totaal	303	
3.5 De bodemdaling en de broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd		
Er zijn minder subsidies voor bodemdaling en broeikasgasuitstoot uitgekeerd i.v.m. vertraging van het project voor bodem remmende maatregelen en de afhandeling van beschikkingen door het besluit van de belastingdienst inzake btw.	6.026	Subsidies

4.6.4 Programma 4. Energietransitie

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie	1.000	994	-6
4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen	1.275	1.823	548
4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief	0	1.244	1.244
Totaal Baten voor bestemming	2.275	4.060	1.785
Lasten			
4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie	-3.687	-3.687	-1
4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen	-5.692	-4.827	865
4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief	-3.225	-3.139	86
4.4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven	-104	-101	2
Totaal Lasten voor bestemming	-12.708	-11.754	954
Saldo baten en lasten voor bestemming	-10.433	-7.694	2.739

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duur		
Aanvullende middelen ontvangen voor de Regierol Regionale Energie Infrastructuur (REIS) vanuit de specifieke uitkering CDOKE. Deze baten waren begroot bij de algemene middelen.	430	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	118	Overig
Totaal	548	
4.3 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen.		
Aanvullende middelen zijn verkregen voor de financiering van de lasten voor Energiehubs vanuit de specifieke uitkering CDOKE. Omdat deze extra middelen pas in het vierde kwartaal van 2024 zijn toegekend, was er onvoldoende tijd om deze op te nemen bij de Slotwijziging 2024.	926	Overig
Bijdragen van gemeenten aan het Meerjarig Collectief Ontzorgingsprogramma (MCO) voor grootschalige isolatie	274	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	44	Overig
Totaal	1.244	

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duur		
Dit zijn onder andere subsidieaanvragen voor duurzame warmtebronnen die in 2024 niet meer beschikt konden worden, i.v.m. met late aanvragen. Deze onderbesteding is toegevoegd in de egalisatiereserve energietransitie.	865	Subsidies

4.6.5 Programma 5. Bereikbaarheid I - Algemeen

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
5.1 Het provinciale netwerk is sterk	170	728	558
5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets	1.727	1.500	-227
5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers	161	161	0
5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag	218	217	-1
5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd	0	132	132
Totaal Baten voor bestemming	2.276	2.738	462
Lasten			
5.1 Het provinciale netwerk is sterk	-49.751	-16.103	33.648
5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen	-2.551	-2.509	42
5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets	-17.641	-17.521	120
5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag	-4.640	-4.219	421
5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers	-1.186	-1.221	-35
5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag	-1.064	-1.074	-10
5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd	-3.259	-3.249	9
5.8 Verkenningen regionale programma's	-13.089	-12.248	841
Totaal Lasten voor bestemming	-93.181	-58.145	35.037
Saldo baten en lasten voor bestemming	-90.906	-55.407	35.499

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
5.1 Het provinciale netwerk is sterk		
Dit betreft o.a. de ontvangen baten van de gemeente Veenendaal voor afkoop toekomstige onderhoudswerkzaamheden aan de N233. Dit was nog niet bekend bij de Slotwijziging 2024.	500	Onderhoud
Overige verschillen < € 250.000	58	
Totaal	558	

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
5.1 Het provinciale netwerk is sterk		
Bij het variabele onderhoud van wegen is een onderschrijding. Er zijn enkele hoofdoorzaken,	2.302	Onderhoud

- bij Kunstwerken (€0,9 miljoen) welke wordt veroorzaakt door een gewijzigde planning bij de Provincie Zuid-Holland. - onderhoud aan de VRI's (€1 miljoen) is door de aannemer niet op tijd uitgevoerd, wegens personeelsgebrek. - er heeft geen gladheidsbestrijding plaatsgevonden door de gunstige weersomstandigheden (€0,4 miljoen).		
Betreft vrijval subsidie voor de "Westelijke ontsluiting Amersfoort". Dit project is voortijdig door de gemeente Amersfoort beëindigd. Er lopen vergevorderde besprekingen met de gemeente over een andere aanwending voor deze vrijgevallen middelen. Dit betreft de zogenaamde "NOVEX mobiliteitsmaatregelen". Verwachting is dat medio 2025 overeenstemming wordt bereikt met de gemeente Amersfoort over de definitieve NOVEX-mobiliteitsmaatregelen. Er is een bestemmingsvoorstel ingediend om het bedrag te doteren in de nieuw te vormen reserve "Herbestemming subsidie regio Amersfoort". Voor de inzet van de middelen zullen wij een voorstel aan PS voorleggen.	31.359	Onderhoud
Overige verschillen < € 250.000	-13	
Totaal	33.648	
5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag		
De onderbesteding betreft de subsidie aan de gemeente Bunschoten welke in 2024 is beschikt maar de start van het project vindt in 2025 plaats. De last wordt daarom doorgeschoven naar 2025. Hiervoor is een bestemmingsvoorstel ingediend.	400	Subsidies
Overige verschillen < € 250.000.	21	
Totaal	421	
5.8 Regionale programma's over een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren		
Bij de projecten uit het mobiliteitsprogramma 14-19 zijn lagere bestedingen als gevolg van het nog niet verstrekken van een exploitatiesubsidie voor het fietspark Amersfoort en voor bewegwijzering fietsroutes, i.v.m. wijziging plannen. Daarnaast is er een lagere bijdrage aan het programma Goed op Weg.	390	Vertraging
De onderbesteding van het programma Korte Termijn Aanpak Versterken is het gevolg van een andere aanpak bij het deelprogramma Deelmobiliteit. In afstemming met de partners en gemeente is er afgesproken om de focus te verleggen naar meer "deelwielen" op straat.	450	Vertraging
Overige verschillen < € 250.000.	1	
Totaal	841	

4.6.6 Programma 6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht	28.252	26.574	-1.678
Totaal Baten voor bestemming	28.252	26.574	-1.678
Lasten			
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht	-203.585	-204.636	-1.051
Totaal Lasten voor bestemming	-203.585	-204.636	-1.051
Saldo baten en lasten voor bestemming	-175.333	-178.061	-2.728

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht		
De vervoerders hebben aangegeven geen gebruik te maken van de Transitievergoeding regionale OV-concessies 2023. De reeds ontvangen rijksbijdrage is in 2024 terugbetaald aan het Rijk	-1.625	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	-53	
Totaal	-1.678	

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht		
De vervoerders hebben aangegeven geen gebruik te maken van de Transitievergoeding regionale OV-concessies 2023. De reeds versterkte subsidie aan de vervoerders is nu weer vrijgevallen.	1.625	Subsidies
Bij de Slotwijziging hadden we aangegeven te verwachten dat het niet zou lukken om alle subsidie aanvragen met betrekking tot de OV concessies ook te beschikken in 2024. Een deel hiervan is alsnog beschikt in 2024, waaronder een deel van de Bikker gelden en de Krul gelden. Deze gelden worden verrekend met de reserve OV concessies.	-4.074	Subsidies
Bij de Slotwijziging hadden we aangegeven te verwachten dat het niet zou lukken om alle subsidie aanvragen met betrekking tot de Doorstroommaatregelen OV ook te beschikken in 2024. Een groot deel hiervan is alsnog beschikt in 2024, waardoor er dus meer is besteed. Van de te veel gestorte bedragen in 2024, is een bestemmingsvoorstel ingediend om deze te laten vrijvallen.	-1.211	Subsidies
Bij beheer en onderhoud is op vast onderhoud en op variabel onderhoud minder uitgegeven. Dit is voornamelijk veroorzaakt doordat enkele infra projecten zijn vertraagd en het budget voor ICT aanpassingen wat niet geheel is benut.	1.763	Onderhoud
Bij Doelgroepenvervoer en toegankelijkheid OV is een onderbesteding van €0,6 miljoen. Op beide onderdelen zijn nieuwe initiatieven niet opgepakt	621	Vertraging

doordat er veel tijd gemoeid was met de aanbesteding van het WMO vervoer.		
Overige verschillen < € 250.000.	229	
Totaal	-1.051	

4.6.7 Programma 7. Cultuur en erfgoed

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Vershil
Baten			
7.3 De Hollandse Waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit	200	41	-159
7.4 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving	0	304	304
Totaal Baten voor bestemming	200	345	145
Lasten			
7.1 De culturele infrastructuur is sterk	-8.668	-8.499	168
7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog	-19.626	-17.835	1.791
7.3 De Hollandse Waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit	-5.293	-3.876	1.417
7.4 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving	-6.080	-5.973	107
Totaal Lasten voor bestemming	-39.666	-36.183	3.483
Saldo baten en lasten voor bestemming	-39.466	-35.838	3.627

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
7.4 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving		
Betreft een bijdrage door vijf gemeenten ten behoeve van beheer RODS welke niet was begroot.	304	Overig

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog		
Dit betreft een aanvraag voor grootschalige restauratie van de Domkerk. De aanvraag is laat ingediend, waardoor de beschikking niet in 2024 kon worden afgegeven. Dit zal naar verwachting begin 2025 gebeuren. In het bestemmingsvoorstel is een voorstel voor dotatie aan de reserve Provinciaal Erfgoed ingediend.	1.791	Subsidies
7.3 De Hollandse waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit		
Het resterende bedrag HWL houdt verband met meerdere subsidieaanvragen die pas in een later jaar kunnen worden verwerkt, aangezien de betreffende projecten starten in 2025 en 2026. Dit bedrag is gedoteerd in de egalisatiereserve Nieuwe Hollandse Waterlinies.	1.417	Subsidies

4.6.8 Programma 8. Economie

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	0	145	145
8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk	1.894	1.708	-186
8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit	36	3	-33
Totaal Baten voor bestemming	1.930	1.856	-74
Lasten			
8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	-3.784	-3.052	732
8.2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief	-1.190	-1.072	118
8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk	-7.573	-7.566	8
8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit	-879	-846	33
Totaal Lasten voor bestemming	-13.427	-12.535	892
Saldo baten en lasten voor bestemming	-11.497	-10.680	817

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst		
De resterende middelen betreffen twee subsidies die vóór 1 oktober zijn ingediend maar niet tijdig zijn behandeld. Dit bedrag is toegevoegd aan de egalisatiereserve Lastneming subsidies.	670	Subsidies
Overige verschillen < € 250.000.	62	Overig
Totaal	732	

4.6.9 Programma 9. Bestuur

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk (nieuw)	143	298	155
9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	200	7	-193
9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot	130	111	-19
9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)	0	0	0
9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief	216	216	0
Totaal Baten voor bestemming	689	631	-57
Lasten			
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk (nieuw)	-8.512	-9.771	-1.259
9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces	-60	-60	0
9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	-1.055	-1.028	27
9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot	-3.005	-2.747	258
9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)	-3.440	-3.357	83
9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet	-1.152	-1.141	11
9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief	-2.897	-3.005	-109
9.8 Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde	-815	-832	-17
Totaal Lasten voor bestemming	-20.936	-21.942	-1.006
Saldo baten en lasten voor bestemming	-20.248	-21.311	-1.063

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk		
Door de ontvangen actualisatie van APG is de dotatie aan de voorziening hoger dan begroot. Dit is gemeld bij de Slotwijziging 2024, maar de begroting is hier niet op aangepast, omdat het bedrag nog niet bekend was.	-1.709	Overig
De onderbesteding komt door terugontvangen fractievergoedingen uit 2023. Zoals gemeld bij de Slotwijziging 2024, maar de begroting niet aangepast.	600	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	-150	Overig
Totaal	-1.259	
9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot		
Een onderbesteding op de directie werkbudgetten. Omdat deze beschikbaar diende te blijven voor onvoorziene omstandigheden is de begroting niet aangepast bij de Slotwijziging 2024.	235	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	23	
Totaal	258	

4.6.10 Programma 10. Overzicht Overhead

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust	0	106	106
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam	3.649	4.741	1.092
Totaal Baten voor bestemming	3.649	4.846	1.197
Lasten			
10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust	-22.127	-20.907	1.220
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam	-47.900	-42.643	5.257
10.3 De communicatie is goed en modern	-3.493	-3.383	110
10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal	-2.210	-1.974	236
Totaal Lasten voor bestemming	-75.731	-68.907	6.823
Saldo baten en lasten voor bestemming	-72.082	-64.061	8.021

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam		
Voor de huisvesting van vluchtelingen zijn de baten hoger dan geraamd doordat er meer kosten zijn doorbelast.	760	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	332	Overig
Totaal	1.092	

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust		
De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat er minder is besteed op het gebied van digitalisering en automatisering. De afname van diensten functioneel beheer en de uitgaven voor de werkplek zijn lager.	1.010	Vertraging
Overige verschillen < € 250.000.	210	Overig
Totaal	1.220	
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam		
In 2024 heeft binnen programma 10 een overschrijding plaatsgevonden van personele lasten zoals gemeld in de Slotwijziging 2024. Door bijsturing op de uitgaven én door toerekening van de lasten aan bijvoorbeeld het UPLG is het tekort verkleind.	2.055	Overig
Een deel van het groot onderhoud kon in 2024 niet meer worden uitgezet in de markt. De bij de Slotwijziging 2024 begrote onttrekking uit de egalisatiereserve Groot onderhoud is dan ook niet gedaan (€ 0,8 miljoen).	1.249	Vertraging

Voor het restant (€ 0,4 miljoen) is een bestemmingsvoorstel voor een dotatie reserve ingediend.		
De onderschrijding bij het programma Wet Open Overheid (WOO) komt doordat deze zich nog bevindt in een opstartfase. Omdat het geormerkte gelden zijn is een bestemmingsvoorstel ingediend.	365	Overig
Medewerkers hebben in 2024 minder Persoonlijk Opleiding Budget (POB) ingezet dan geraamd. Het POB kent qua uitgaven fluctuaties. Het persoonlijk budget mag over een periode van 5 jaar worden besteed. Aangezien de stand van de reserve POB en de komende structurele budgetten voldoende zijn valt dit bedrag vrij. Wij zullen in de Staat van de Organisatie terugkomen op het thema opleiden.	500	Overig
We hebben in 2024 minder lasten gehad voor kosten van voormalig personeel (denk aan lasten sociale zekerheid in relatie tot ons eigen risicodragerschap).	430	Overig
Er zijn minder verzoeken ontvangen van het personeel en daardoor minder uitgaven rondom het thema gezondheid (vitaliteit en arbo).	650	Overig
Overige verschillen < € 250.000.	8	Overig
Totaal	5.257	

4.6.11 Algemene middelen

Beleidsdoelen	Begroting 2024 Bijgesteld	Rekening 2024	Verschil
Baten			
Saldo treasury	2.177	3.053	876
Dividend	386	464	78
Uitkering provinciefonds	368.350	373.172	4.822
Opcenten motorrijtuigenbelasting	150.212	153.731	3.519
Overigen	430	-26	-456
Totaal Baten voor bestemming	521.555	530.393	8.838
Lasten			
Saldo treasury	-385	-383	2
Overigen	0	-785	-785
Onvoorzien	-50	0	50
Totaal Lasten voor bestemming	-435	-1.169	-734
Saldo baten en lasten voor bestemming	521.120	529.225	8.105

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
Saldo treasury		
De hogere baten saldo treasury komt door: - een hogere renteopbrengst (€ 0,4 miljoen) als gevolg van eerder ontvangen gelden en daardoor hoger saldo schatkist; - de ontvangen rentevergoeding van de Belastingdienst over Btw-aangiftes van vorige jaren (€ 0,5 miljoen).	876	Overig
Uitkering Provinciefonds		
De hogere baten van € 4,8 miljoen betreft het voordelig financieel effect van de decembercirculaire 2024. Voor 2024 zijn 8 nieuwe decentrale uitkeringen toegekend. Over de decembercirculaire 2024 is Provinciale Staten geïnformeerd met een memorandum .	4.822	Overig
Opcenten Motorrijtuigenbelasting		
Uit de eindejaarsopgave van de Belastingdienst blijkt dat de werkelijke opbrengst over het jaar 2024 hoger is. Deze hogere opbrengst is te verklaren door een toename in het aantal auto's in de provincie Utrecht. Zie de paragraaf Provinciale belastingen en heffingen voor een nadere toelichting.	3.519	Overig
Overigen		
Voor de Regierol Regionale Energie Infrastructuur (REIS) was de verwachting dat we hiervoor extra structurele middelen zouden ontvangen van het Rijk, via het provinciefonds. In 2024 is een specifieke uitkering	-456	Overig

(SpUk) ontvangen voor capaciteit decentrale overheden voor klimaat-.en energiebeleid (CDOKE). De ontvangst van de SpUk is verantwoord in programma 4 Energietransitie.		
Totaal	8.838	

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
Overigen		
Betreft verhoging van de voorziening dubieuze debiteuren.	-785	Overig

4.7 Post onvoorzien

Conform artikel 28, lid b. van het BBV dient in de jaarrekening inzicht te worden gegeven in de aanwending van het bedrag voor onvoorzien. De stelpost onvoorzien kende in 2024 bij aanvang een omvang van € 1,8 miljoen. Met de verwerking van het coalitieakkoord is in de 2e begrotingswijziging dit bedrag verlaagd naar € 0,1 miljoen. In 2024 is een subsidie beschikbaar gesteld van € 50.000 voor de gemeente Vijfheerenlanden ten behoeve van de landelijke viering Sinterklaas. Het restantbedrag van de post onvoorzien bedraagt € 50.000.

4.8 Overzicht incidentele baten en lasten

Inleiding

Conform artikel 28 lid c van het BBV geven wij in dit onderdeel een overzicht van de incidentele baten en lasten. In de Notitie structurele en incidentele baten en lasten (2018) van de Commissie BBV is de stellige uitspraak opgenomen dat een nadere toelichting op deze incidentele posten vereist is. De commissie adviseert om in de financiële verordening een grensbedrag op te nemen vanaf welke omvang deze incidentele posten afzonderlijk gespecificeerd dienen te worden. In de door Provinciale Staten vastgestelde financiële verordening is opgenomen dat dit grensbedrag € 500.000 per afzonderlijke (begrotings)post betreft (artikel 5, lid f).

In die financiële verordening (artikel 1, lid s) is ook het kader opgenomen dat de provincie Utrecht hanteert om te bepalen welke posten als incidenteel of structureel aangemerkt dienen te worden. Dat kader is als volgt:

Hoofdrichtlijnen:

1. Baten en lasten die zich maximaal 3 jaar voordoen	-> incidenteel
Baten en lasten die zich langer dan 3 jaar voordoen	-> structureel
2. Onttrekkingen uit en stortingen in de reserves	-> incidenteel

Op deze hoofdrichtlijnen zijn onderstaande uitzonderingen van toepassing:

1. Meerjarige tijdelijke geldstromen, en de daarmee samenhangende lasten, waarvan de eindigheid vastligt door middel van een staten- en/of toekenningsbesluit	-> incidenteel

Totstandkoming

De staat van incidentele baten en lasten is gebaseerd op een analyse van de realisatie. Het uitgangspunt voor deze analyse is de bijgestelde begroting 2024, welke door uw Staten is vastgesteld. Hierbij is gekeken naar de aard van de kosten. Als deze een structureel karakter hebben zijn deze ook als structureel bestempeld, ongeacht een eventuele dekking uit reserves.

Vervolgens is op kostenplaatsniveau een vergelijking en analyse gemaakt tussen de incidentele begrotingsbedragen en de gerealiseerde lasten. De gerealiseerde bedragen zijn vervolgens opgenomen in de staat van incidentele baten en lasten. Indien op een kostenplaats zowel incidentele als structurele bedragen zijn begroot, dan is de realisatie verhoudingsgewijs ook op die manier verdeeld naar incidenteel en structureel.

Financieel beeld

In onderstaande tabel is een samenvattend financieel beeld weergegeven van de incidentele en structurele baten en lasten die in deze jaarrekening zijn verantwoord. Het financieel beeld laat zien dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Er is sprake van structureel evenwicht.

	Incidenteel	Structureel	Totaal
1. Ruimtelijke ontwikkeling	14.340	28.636	42.976
2. Landelijk gebied	15.738	58.850	74.588
3. Bodem, water en milieu	7.002	26.498	33.500
4. Energietransitie	4.265	7.489	11.754
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	5.491	52.654	58.145
6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer	-1.625	206.261	204.636
7. Cultuur en erfgoed	2.872	33.311	36.183
8. Economie	3.597	8.938	12.535
9. Bestuur	581	21.361	21.942
10. Overzicht Overhead	1.366	67.541	68.907
Algemene dekkingsmiddelen en stelposten	-	1.169	1.169
Totaal aan lasten	53.627	512.708	566.335
1. Ruimtelijke ontwikkeling	-4.064	-10.037	-14.101
2. Landelijk gebied	-10.723	-3.026	-13.749
3. Bodem, water en milieu	-6.318	-3.286	-9.604
4. Energietransitie	-2.768	-1.292	-4.060
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	-1.500	-1.238	-2.738
6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer	1.625	-28.199	-26.574
7. Cultuur en erfgoed	-	-345	-345
8. Economie	-1.753	-103	-1.856
9. Bestuur	-	-631	-631
10. Overzicht Overhead	-	-4.846	-4.846
Algemene dekkingsmiddelen en stelposten	-	-530.393	-530.393
Totaal aan baten	-25.501	-583.396	-608.898
Stortingen in reserves	53.464	-	53.464
Onttrekkingen aan reserves	-95.444	-	-95.444
Totaal reserves	-41.980	-	-41.980
Eindtotaal	-13.854	-70.688	-84.543

Programma/onderdeel	Specificatie	Toelichting	Incidentele lasten	Incidentele baten
1. Ruimtelijke ontwikkeling	Kansenmakersteam Ruimtelijke Ontwikkeling	De lasten worden gedekt uit een bijdrage vanuit het rijk voor het Kansenmakersteam met als einddatum 2025. Op grond van artikel art. 1 van de Financiële verordening worden deze lasten en baten met een looptijd van max. 3 jaar als incidenteel aangemerkt.	850	-562
	Sanering PFAS VBS	Voor de sanering van de PFAS verontreiniging op de voormalige Vliegbasis Soesterberg hebben we een incidentele rijksbijdrage ontvangen. Tegenover deze rijksbijdrage staan incidentele saneringslasten.	1.341	-1.365
	Versnelling woningbouw	Voor het beleidsdoel "Passende woonruimte bij woningbehoefte" is voor 2024 tot en met 2026 een jaarlijks bedrag opgenomen voor het Programma Versnelling Woningbouw. Bij de baten zien we de hiervoor ontvangen SpUK-gelden. Op grond van artikel art. 1 van de Financiële verordening worden deze lasten en baten met een looptijd van max. 3 jaar als incidenteel aangemerkt.	12.149	-2.137
Subtotaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling			14.340	-4.064
2. Landelijk gebied	Aanpak stikstofdossier Organisatie	Betreft Stikstofproblematiek tot 2025. Dit betreffen de lasten die worden gefinancierd door een SpUK.	6.557	-6.557
	AVP Ontwikkelen NNN	Eénmalige Rijksbijdrage 2024 Agenda Vitaal Platteland.	-	-1.176
	Biodiversiteit in Stad en Dorp	Extra budget beschikbaar gesteld tot 2025 voor het tijdelijke programma Biodiversiteit in Stad en Dorp die gedeeltelijk is gefinancierd door een SpUK.	656	-191
	Faunabeheer	Doorontwikkelen en intensiveren van activiteiten gericht op alternatieve en innovatieve methoden, preventie faunabeleid en het initiëren van onderzoeken. Daarnaast onderzoekopdrachten voor nieuw te ontwikkelen ganzenafspraken. Dit zijn incidentele gelden met als einddatum 2025.	3.446	-
	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	Tijdelijke subsidieregeling, die loopt t/m 2029, van EU en Provinciale middelen en gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve gemeenschappelijk landbouwbeleid.	1.039	-
	POP3	Tijdelijke subsidieregeling (afloop openstelling 2023) van EU en Provinciale middelen met extra beheerlasten RVO in 2024 en 2025. Deze worden gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve POP3.	1.326	-85
	Regeling SpUK Programma Natuur	Specifiek project programma Natuur waarbij zowel de lasten als baten als incidenteel worden gefinancierd door SpUK.	2.714	-2.714
Subtotaal 2. Landelijk gebied			15.738	-10.723

3. Bodem, water en milieu	Programma Bodemsanering	Voor het beleidsdoel "Bodem- en grondwatersysteem is schoon" zijn middelen opgenomen voor onderzoek en aanpak bodeminformatie, diffuus lood en PFAS. De lasten en baten die worden gedekt vanuit SpUk zijn hier meegenomen.	2.261	-2.261
	Programma Mooie en veilige dijken	Voor het beleidsdoel "De waterveiligheid en klimaatadaptatie" zijn incidentele middelen opgenomen voor het tijdelijke Programma Klimaatadaptatie (periode 2022-2025) en gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Mooie en Veilige dijken.	684	-
	Bodemdaling Veenweide Kennisdeling	Voor bodemdaling remmende maatregelen zijn incidentele middelen opgenomen. Deze lasten en baten die worden gedekt vanuit SpUk voor Bodemdaling Veenweide zijn hier meegenomen. Het uitvoeringsprogramma loopt in 2023 en 2024. Daarmee zijn dit incidentele middelen en bestedingen.	4.057	-4.057
Subtotaal 3. Bodem, water en milieu			7.002	-6.318
4. Energietransitie	Energietransitie	Het programma Energietransitie loopt tot eind 2025 en wordt gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Energietransitie. Om die reden worden alle lasten (en baten) als incidenteel aangemerkt.	4.265	-2.768
Subtotaal 4. Energietransitie			4.265	-2.768
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	Regionaal fietsnetwerk vlotter, veiliger	Betreft incidentele lasten die gefinancierd worden vanuit een SpUk, bijdragen gemeenten en incidenteel budget doorgeschoven vanuit 2023.	5.491	-1.500
Subtotaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen			5.491	-1.500
6. Bereikbaarheid II - OV	BDU OV Concessies	In 2023 is vanuit het Rijk een eenmalige subsidie toegekend van 1,625 mln. ten behoeve van de regeling Transitievergoeding regionale OV concessies. Dit bedrag is in 2023 ook beschikt aan de vervoerders. In 2024 hebben de vervoerders aangegeven geen gebruik te maken van de regeling en het bedrag teruggestort. Ook de provincie heeft in 2024 het bedrag terugbetaald aan het Rijk. Omdat dit een incidentele uitkering betreft wordt het nu opgenomen in de lijst van Incidentele baten en lasten.	-1.625	1.625
Subtotaal 6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer			-1.625	1.625
7. Cultuur en erfgoed	Programma Nieuwe Hollandse Waterlinie	Vanaf 2025 worden de waterlinies geïntegreerd in het programma cultuur en erfgoed 2025-2028. In de Kadernota 2023 is incidenteel €1,6 miljoen voor 2024 toegekend. Daarnaast worden middelen uit de reserve ingezet voor subsidies die niet in 2023 zijn afgehandeld.	2.153	-
	Streek- en kasteelmusea	Het betreft middelen voor het Streekmuseabeleid 2022-2025 en middelen doorgeschoven om subsidieaanvragen 2023 af te wikkelen.	719	-

Subtotaal 7. Cultuur en erfgoed		2.872	-
8. Economie	Cofinancieringsfonds	1.608	-1.608
	Regionale Onderwijs- Arbeidsmarktagenda	1.989	-145
Subtotaal 8. Economie		3.597	-1.753
9. Bestuur	Sociale agenda	581	-
Subtotaal 9. Bestuur		581	-
Overzicht Overhead	Financieel systeem	1366	-
Subtotaal 10. Overzicht (Overhead)		1.366	-
Totaal incidentele baten en lasten		53.627	-25.501
Stortingen in reserves	Mutaties reserves worden genomen als incidenteel	53.464	-
Onttrekkingen aan reserves	Mutaties reserves worden genomen als incidenteel	-	-95.444
Totaal reserves		53.464	-95.444
Eindtotaal		107.091	-120.945

4.9 Overzicht structurele mutaties reserves

Er zijn geen structurele mutaties in de reserves.

4.10 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Inleiding

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. De bezoldigingsmaxima worden jaarlijks geïndexeerd.

Meer informatie over de WNT is te vinden via de speciaal daarvoor ingerichte [website](#) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

WNT-verantwoording 2024 provincie Utrecht

De WNT is van toepassing op provincie Utrecht. Het voor provincie Utrecht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Conform artikel 28, lid e van het BBV wordt in onderstaande overzichten inzicht gegeven in de bij wet vereiste gegevens met betrekking tot de bezoldiging van topfunctionarissen. De functies die bij de provincie Utrecht hiertoe behoren zijn de provinciesecretaris en de statengriffier (artikel 1.1, lid b, sub 2 van de WNT 2022).

Bezoldiging topfunctionarissen

Overzicht van de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functieervulling.

Gegevens 2024					
bedragen x € 1		AG Knol		CA Peters	
Functiegegevens		Provinciesecretaris		Statengriffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2024		01-01-2024 t/m 31-12-2024		01-01-2024 t/m 31-12-2024	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00		1,00	
Dienstbetrekking?		Ja		Ja	
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 174.593		€ 146.256	
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 23.295		€ 22.777	
Subtotaal		€ 197.888		€ 169.033	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 233.000		€ 233.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging		€ 197.888		€ 169.033	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.	

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.11 Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Over 2024 is er conform wet- en regelgeving een rechtmatigheidsverantwoording (RMV) opgenomen in de jaarrekening.

Deze RMV bestaat uit:

- Het ingevulde door de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) voorgeschreven format van de RMV;
- Toelichtingen van afwijkingen boven de rapportagegrens in de paragraaf Bedrijfsvoering;
- Het vastgestelde normenkader voor rechtmatigheid; dit wordt nader toegelicht in de waarderingsgrondslagen.

De grensbedragen voor 2024 zijn vastgesteld in de financiële verordening en zijn als volgt:

- Verantwoordingsgrens: 1% van de lasten inclusief dotaties aan reserves, € 6,2 miljoen;
- Rapportagegrens: € 250.000.

De rapportagegrens betekent dat onrechtmatigheden vanaf € 250.000 worden gerapporteerd en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Verantwoordelijkheid college van Gedeputeerde Staten (GS)

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van Gedeputeerde Staten toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming zijn met door Provinciale Staten vastgestelde kaders zoals de begroting, provinciale verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door Provinciale Staten op 18-12-2024 [UTSP-1577351845-225](#) vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door Provinciale Staten bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6,2 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevindingen

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, € 17,6 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 6,2 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 14,3 miljoen acceptabel op basis van door Provinciale Staten vastgestelde afspraken.

De totaal geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (in miljoenen €)	2024	2023
1a. Overschrijding lasten op beleidsdoelniveau (door PS vastgesteld autorisatieniveau)	15,5	8,6
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (-kredieten)	0,5	0,4
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan PS zijn gemeld (conform financiële verordening).	0	20,3
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	16,0	29,3
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid zoals genoemd in de financiële verordening 2024.	14,3	8,6
De niet – acceptabele begrotingsonrechtmatigheden	1,7	20,7
Voorwaardencriterium		
5. Inkoop ten onrechte niet Europees aanbesteed	1,6	0,6
M&O criterium		
6. Geen bevindingen	0	0
Totaal Onrechtmatigheden (totaal begroting +voorwaarden + M&O)	17,6	29,9
Waarvan acceptabel (4a)	14,3	8,6
Waarvan niet-acceptabel (4b + 5)	3,3	21,3

De afwijking in 2024 t.o.v. 2023 komt vooral door de aanpassing van de financiële verordening waarbij het tijdstip (3) van melden ook in de jaarrekening als tijdig wordt beschouwd. De afwijkingen zijn nader toegelicht in [paragraaf 3.5.4 Rechtmatigheidsverantwoording \(RMV\)](#).

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met Provinciale Staten aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.12 Overzicht op taakvelden

Programma - Taakveld	Bijgestelde Begroting Baten	Bijgestelde begroting Lasten	Rekening Baten	Rekening Lasten
1 Ruimtelijke Ontwikkeling				
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.596	15.537	1.594	15.427
8.2 Volkshuisvesting	850	1.005	10.370	11.124
8.9 Ruimte, overige baten en lasten	2.496	16.661	2.137	16.426
Totaal 1 Ruimtelijke Ontwikkeling	4.942	33.203	14.101	42.976
2 Landelijk gebied				
3.1 Waterkeringen	0	934	0	588
4.4 Vergunningverlening en handhaving	983	18.365	1.047	16.310
4.6 Duurzaamheid	0	860	0	740
5.1 Natuurontwikkeling	1.120	14.786	1.699	15.487
5.2 Beheer natuurgebieden	10.144	25.117	9.442	22.824
5.3 Beheer flora en fauna	71	6.270	632	5.010
5.9 Natuur, overige baten en lasten	1.717	5.195	401	2.993
6.1 Agrarische aangelegenheden	537	8.576	529	10.028
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	458	0	362
7.2 Maatschappij	0	264	0	246
Totaal 2 Landelijk gebied	14.572	80.826	13.749	74.588
3 Bodem, water en milieu				
3.1 Waterkeringen	5	269	0	373
3.3 Kwantiteit grondwater	0	392	0	216
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	0	453	-17	365
3.9 Water, overige baten en lasten	0	1.135	0	1.088
4.1 Bodembescherming	1.334	2.268	2.634	3.509
4.2 Luchtverontreiniging	0	11	0	53
4.3 Geluidhinder	0	880	20	756
4.4 Vergunningverlening en handhaving	48	1.822	0	1.666
4.5 Ontgroning	169	1.970	72	1.949
4.6 Duurzaamheid	120	3.861	103	3.350
4.9 Milieu, overige baten en lasten	2.241	14.829	2.706	14.760
5.9 Natuur, overige baten en lasten	0	66	0	56
6.1 Agrarische aangelegenheden	5.400	10.698	4.086	4.672
6.3 Kennis en innovatie	0	1.703	0	687

7.9 Cultuur en maatschappij, overige B en L	0	66	0	0
Totaal 3 Bodem, water en milieu	9.317	40.423	9.604	33.500
4 Energietransitie				
2.1 Landwegen	0	480	970	2.035
4.6 Duurzaamheid	2.275	8.934	2.817	7.988
6.3 Kennis en innovatie	0	242	0	118
6.4 Recreatie en toerisme	0	549	0	627
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	2.503	273	985
Totaal 4 Energietransitie	2.275	12.708	4.060	11.754
5 Bereikbaarheid I - Algemeen				
2.1 Landwegen	3.177	85.597	3.585	50.713
2.2 Waterwegen	-901	5.362	-848	5.329
2.3 Openbaar vervoer	0	299	0	250
2.9 Verkeer en vervoer, overige B en L	0	1.923	0	1.852
Totaal 5 Bereikbaarheid I - Algemeen	2.276	93.181	2.738	58.145
6 Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer				
0.6 Overhead	0	361	0	256
2.3 Openbaar vervoer	28.252	203.074	26.574	204.256
7.1 Cultuur	0	150	0	123
Totaal 6 Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer	28.252	203.585	26.574	204.636
7 Cultuur en erfgoed				
6.4 Recreatie en toerisme	0	6.080	304	5.973
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	304	0	304
7.1 Cultuur	200	30.156	41	26.709
7.2 Maatschappij	0	-141	0	0
7.9 Cultuur en maatschappij, overige B en L	0	3.267	0	3.196
Totaal 7 Cultuur en erfgoed	200	39.666	345	36.183
8 Economie				
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	0	425	0	238
4.6 Duurzaamheid	0	225	0	232
6.3 Kennis en innovatie	1.930	5.395	1.611	4.754
6.4 Recreatie en toerisme	0	2.241	0	2.280
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	5.141	245	5.032
Totaal 8 Economie	1.930	13.427	1.856	12.535

9 Bestuur

o.6 Overhead	0	851	0	872
1.1 Provinciale Staten	74	4.254	95	3.863
1.2 Gedeputeerde Staten	0	1.889	26	3.522
1.3 Kabinetszaken	69	1.765	176	1.853
1.4 Bestuurlijke organisatie	130	2.425	111	2.657
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regio	0	1.903	0	1.866
1.6 Openbare orde en veiligheid	0	715	0	519
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	0	3.339	0	3.029
4.6 Duurzaamheid	216	2.788	216	2.767
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	0	0	5
7.2 Maatschappij	200	1.005	7	990
Totaal 9 Bestuur	689	20.936	631	21.942

10 Overzicht Overhead

o.6 Overhead	3.649	75.731	4.846	68.907
Totaal 10 Overzicht Overhead	3.649	75.731	4.846	68.907

91 Algemene middelen

o.1 Uitkering provinciefonds	368.350	0	373.172	0
o.2 Opbrengst provinciale belastingen	150.212	0	153.731	0
o.3 Geldleningen en uitzettingen	2.177	385	3.053	383
o.4 Deelnemingen	386	0	464	0
o.5 Alg dekkingsmiddelen, overige B en L	430	50	-26	785
Totaal Algemene middelen	521.555	435	530.393	1.169
Saldo voor bestemming	589.656	614.120	608.898	566.335
o.8 Mutaties reserves	100.976	55.963	95.444	53.464
Totaal na bestemming	690.633	670.082	704.342	619.799

4.13 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa)

Conform artikel 58a van het BBV dient in de jaarrekening de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen te worden verstrekt op basis van indicatoren. Bij ministeriële regeling is hiervoor een model vastgesteld waarin deze informatie dient te worden opgenomen, en waarbij is aangegeven om welke specifieke uitkeringen het gaat.

Op de volgende pagina's treft u dit verplicht gestelde model aan met de daarin opgenomen informatie.

lenW	E12	Regeling specifieke uitkeringen N-wegen	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T (inclusief 2018))	Endverantwoording (Ja/Nee)	
		Provincies				
			Aard controle R Indicator: E12/01	Aard controle R Indicator: E12/02	Aard controle R Indicator: E12/03	
			€ 341.487	€ 5.138.399	Ja	
			Projectnaam/nummer	Project wijkt meer dan 10% af (Ja/Nee)	Totale omvang per type maatregel	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E12/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E12/05	Aard controle D1 Indicator: E12/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E12/07
			1 N210	Ja	1229	Ja
			2 N226	Ja	590	Ja
lenW	E20	Regeling stimulerend verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
		Provincies en Gemeenten				
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04
			€ 1.288.687	€ 1.288.687	€ 1.047.346	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08
			1 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	0	
			2 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechstanden aantal in st	Ja	0	
			3 124 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen aantal in meters	Ja	0	
			4 229 Aanleg van ongelijkvloerse fietsoversteekplaatsen aantal in st	Nee	0	
			5 232 Aanleg van een rotonde buiten de bebouwde kom aantal in st	Ja	1	
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikkingnummer / en projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Aard controle R Indicator: E53/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)
			1 3186159	€ 0	€ 18.900	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04
			2 3312081	€ 0	€ 75.000	16-9-2022
			3 3316492	€ 0	€ 12.500	31-12-2024
			4 3316774	€ 0	€ 48.000	1-5-2023
						1-7-2023
						Nee
						Nee
						Nee
						Nee

		Kopie beschikingsnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
IenW	E56	Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09			
			1	3186159 2022	Ja			
			2	3312081 2023	Ja			
			3	3316492 2023	Ja			
		4	3316774 2023	Ja				
		Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
					Aard controle R Indicator: E56/01	Aard controle R Indicator: E56/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E56/03	
					1	€ 138.015	€ 48.091	€ 256.036
					2	€ 0	€ 0	€ 0
					3	€ 5.727.394	€ 4.073.695	€ 12.115.820
					4	€ 192.704	€ 273.969	€ 466.673
		5	€ 347.010	€ 468.266	Ja	€ 0		
6	€ 41.322						€ 0	€ 0
		Projectnaam / nummer	Project afgerond (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t. Indicator: E56/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E56/08					
			1	organisatorische inbedding van levering van actuele en betrouwbare data voor digitale mobiliteitsdiensten en het data-gedreven uitvoeren van overheidstaken in het mobiliteitsdomein en daarop gerichte planvorming	Ja			
			2	ondersteuning van bevordering van vermindering van gebruik van het openbaar vervoer door studenten in de splits	Ja			
			3	ondersteuning bij kennisuitwisseling en planvorming door werkgevers en advisering aan werkgevers ten behoeve van verduurzaming van woon-werkverkeer	Nee			
			4	ondersteuning van stimulering door werkgevers van gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer en zakelijk verkeer	Nee			
			5	Ondersteuning bij het doen van onderzoek en het opstellen en uitvoeren van plannen ten behoeve van de ontwikkeling van keten- en deelmobiliteit	Nee			
			6	ondersteuning bij haalbaarheidsonderzoeken ten behoeve van de totstandkoming van een landelijk dekkend netwerk van duurzame tank- en laadinfrastructuur voor wegtransport en binnenvaart	Ja			

lenW	E57	Tijdelijk Regeling Specifieke uitkering Zero Emissie Bus 2022-2024	Beschikingsnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E57/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E57/02	Het aantal gerealiseerde niet-gelede ZE-bussen met batterij-elektrische aandrijving	De som van het totaal aantal gerealiseerde gelede ZE-bussen met batterij-elektrische aandrijving, ZE-tuningcars en ZE-bussen met waterstof-elektrische aandrijving	Zijn de bussen binnen drie jaar ingezet in de dienstregeling?	Is voldaan aan het kilometerverleide (Ja/ Nee) (zie invulwijzen)?
			Nee	Nee	0	0	Ja	Nee
			Zijn de bussen minimaal drie jaar ingezet in de dienstregeling waar de aanvraag betrekking op heeft of voor de uitvoering van de concessie die op die concessie volgt? (Ja/Nee)					
			Aard controle R Indicator: E57/07					
lenW	E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E58/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E58/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E58/03	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1)	Project afgerond (Ja/Nee)
			Nee					
			1 Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021 (1e toewijzing) IENW/BSK-2021/285378	€ 1.006.679	€ 2.013.739		€ 0	Aard controle n.v.t. Indicator: E58/06
			2 Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021 (bezuken) IENW/BSK-2022/51513	€ 0	€ 669.762	Nee	€ 0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)			Nee		Ja
			Aard controle n.v.t. Indicator: E58/07					
lenW	E68	Fietsbrug A12 (onderdeel van 'no regret'-pakket UNed)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (Ja/Nee)	Is de uitvoeringsovereenkomst met Rijkswaterstaat gesloten?	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Nee					
			Aard controle R Indicator: E68/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E68/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E68/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E68/04		
			€ 0	€ 0	Ja	Nee		
lenW	E74	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen decentraal spoor	Is de gedecentraliseerde spoor- of tramdienst uitgevoerd? (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: E74/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E74/02				
			Ja	Ja				

lenW	E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project i/m SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83/01	Aard controle R Indicator: E83/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/03	Aard controle R Indicator: E83/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/05
			1 Aanpak diffuus lood De Ronde Venen IENW/BSK-2022/223467	€ 0	Ja	€ 0	€ 0
			2 Aanpak spoedlocaties 1 IENW/BSK-2022/223056 8248F650	€ 0	Ja	€ 0	€ 358.051
			3 Aanpak spoedlocaties 2 IENW/BSK-2022/277276	€ 0	Ja	€ 0	€ 14.609
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/09	
			1 Aanpak diffuus lood De Ronde Venen IENW/BSK-2022/223467	Ja		Nee	
			2 Aanpak spoedlocaties 1 IENW/BSK-2022/223056 8248F650	Ja		Nee	
			3 Aanpak spoedlocaties 2 IENW/BSK-2022/277276	Ja		Nee	
			Endverantwoording (Ja/Nee)			Nee	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83/10				
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 569.910	€ 584.057	€ 396.058	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
			1 310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden/aantal in Meters	Nee	0		
			2 377 Aanleg van een fietsoversteek, via een middenland, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0		
			3 378 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt/aantal in Stuks	Nee	0		
lenW	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstanties	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T)	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T)	Totale besteding aan het project (jaar T)	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T)	Endverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: E85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/02	Aard controle R Indicator: E85/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/05
			1	1	€ 55.722	€ 55.722	Nee

lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Dellaprogramma zoetwater (SISa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie of waterschap (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulative totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulative eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
		1	030004 Provincie Overijssel Kopie beschikkingnaam/nummer	S2023-0000997 Eindverantwoording (Ja/Nee)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08				
		1	S2023-0000997 Projectnaam / nummer	Nee				
lenW	E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project t/m SISa tussen medeoverheden (Jaar T-1)	Cumulative besteding (t/m jaar T) per project	
		1	Tijd. Reg. SPUK Bodem 2023, onderdeel van historische spoedopgaven en buitenprop. Opgaven Kopie projectnaam / nummer	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/01 € 924.473	Aard controle R Indicator: E97/02	Aard controle R Indicator: E97/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/05 € 1.241.047	
		1	Tijd. Reg. SPUK Bodem 2023, onderdeel van historische spoedopgaven en buitenprop. Opgaven Eindverantwoording (Ja/Nee)	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Nee Optionele belichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/09		
				Ja		Nee		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/10					
lenW	E103	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	Projectcategorie	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Geldt alleen voor SISa 2023	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulative besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		1	Project cat A t/m I	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/01 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/02 € 0	Aard controle R Indicator: E103/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/06
		1	Kopie projectcategorie	Correctie besteding (jaar T-1) nm aan medeoverheden overgeboekte middelen				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E103/07	Aard controle R Indicator: E103/08				
		1	Project cat A t/m I	€ 0				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)?					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E103/09					
			Nee					

VRO	J59	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI/NOVEX-gebieden	Besteding over het totale project (jaar T)	Aard controle R Indicator: J59/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J59/02	Zelfstandige uitvoering? (Ja/Nee) Indicator: J59/03	Correctie indicator bestedingen (jaar T-1)	Activiteiten die zijn omschreven in het interbestuurlijk vastgestelde plan van aanpak/ontwikkelperspectief (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
VRO	J81	Specifieke uitkering aan provincies ten behoeve van de financiering van (tijdelijke) capaciteit of externe expertise voor het opstellen en uitvoeren van de woondeals	€ 48.193 Cumulatiev besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aard controle R Indicator: J81/01	€ 314.310 Aantal woondeals dat is tot stand gekomen met hulp van deze middelen	Ja Zelfstandige uitvoering: Ja/Nee	€ 0 Eindverantwoording (Ja/Nee)	Ja	Nee Aard controle n.v.t. Indicator: J59/05
VRO	J86	Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche	€ 796.693 Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aard controle R Indicator: J81/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J81/02	Ja Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart	Nee	Aard controle n.v.t. Indicator: J81/04	
		Provincies	€ 278.847 Worden kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren begeleid bij het opstellen van portfeuillekaarten die richting geven aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen in 2030 en 2050 (Ja/Nee/Nk)	Aard controle R Indicator: J86/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/02	63 Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart	23 Eventuele toelichting	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma	Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nk)
VRO	J103	Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van woondeals tweede tranche	Ja Cumulatiev besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/08	Nee Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		Aard controle n.v.t. Indicator: J86/10	Nee Aard controle n.v.t. Indicator: J86/06
VRO	J117	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	€ 806.947 Naam onderdeel	Aard controle R Indicator: J103/01	Ja Besteding (jaar T) per onderdeel	Ja Cumulatiev bestedingen (t/m jaar T) per onderdeel			
			1 Ondersteuning gemeenten bij opstellen (pre)SMP's	Aard controle n.v.t. Indicator: J117/01	Aard controle R Indicator: J117/02				
			2 Handhaving		€ 190.620				
			3 Beoordeling ontheffingsverzoeken WNB		€ 0				
			4 Alternatieve verblijfplaatsen		€ 0				
			Correctie besteding (jaar T-1) t/m aan medeoverheden overgeboekte middelen						
			Aard controle R Indicator: J117/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J117/05					
			€ 0	Nee					

VRO	J118	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro mkb-ondernemingen en bedrijventerreinen	Naam programma	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld binnen en buiten de eigen provincie, gemeente of brancheorganisatie, waaronder landelijke initiatieven (Ja/Nee)	Is het project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting
VRO	J210	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw Provincies	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/01	Aard controle R Indicator: J118/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/06
			1 MKB Ontzorgingsprogramma	€ 29.025	€ 29.025	Ja	Nee	
			2 Programma verduurzaming bedrijventerreinen	€ 29.025	Het aantal kleine en micro ondernemingen waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen	Worden kleine en micro ondernemingen begeleid/ondersteund bij het voorbereiden en aanvragen van een subsidie of lening voor het verduurzamen van de bedrijfsprocessen en haar bedrijfsmatig vastgoed (Ja/Nee)		
			Programma verduurzaming bedrijventerreinen	Programma verduurzaming bedrijventerreinen	MKB Ontzorgingsprogramma	MKB Ontzorgingsprogramma		
VRO	J210	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw Provincies	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J118/10		
			8	0	0	Nee	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	(t/m jaar T) is geholpen met middelen	Vanaf SiSa 2023 inclusief uitvoering door derden	Vanaf SiSa 2023 inclusief uitvoering door derden
			Aard controle R Indicator: J210/01	Aard controle R Indicator: J210/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J210/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210/06
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	€ 3.862.612	€ 4.728.433,21		40	103.631	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J210/07					
			Ja					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 1.869.615	€ 318.280	€ 403.696	€ 3.954.980	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
LVVN	L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
			Gebiedsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			Aard controle n.v.t. Indicator: L10/01	Aard controle R Indicator: L10/02	Aard controle R Indicator: L10/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L10/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L10/05	
LVVN	L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	1 Veenweiden Innovatiecentrum	€ 181.023	€ 181.023	Nee		
			2 Last 6001847-20 Gem. Lopik Pilot	€ 127.963	€ 127.963	Nee		
			Druppelirrigatie			Nee		
						Nee		

4.14 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum van toepassing.

4.15 Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau.

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de totale overheid. Dit betekent dat niet alleen de financiën van de rijksoverheid meetellen voor het EMU-saldo, maar ook die van de decentrale overheden (zoals gemeenten, provincies en waterschappen) en premie gefinancierde sectoren als de sociale zekerheid en de zorg.

Berekening van het EMU-saldo	Bijgestelde begroting 2024 *	Rekening 2024	Verschil
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-47.347	42.563	89.910
2. -/- Mutatie (im)materiële vaste activa	56.838	26.448	-30.390
3. +/- Mutatie voorzieningen	1.679	1.350	-329
4. -/- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.678	4.316	638
5. -/- Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	
Berekend EMU-saldo	-106.184	13.149	119.333

* Zoals opgenomen in Begroting 2024

Bijlagen ter vaststelling

Bijlage 1 - Verloopoverzicht investeringskredieten

Investeringskredieten met een economisch nut

Specificatie investeringen met een economisch nut	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2023	Bijgestelde begroting 2024	Realisatie 2024	Realisatie (niet mva) 2024	Verschil 2024	Totaal realisatie	Restant krediet	Te realiseren bijdrage derden	Realisatie bijdrage derden 2023	Realisatie bijdrage derden 2024	Nog te realiseren bijdrage derden
5. Bereikbaarheid I - Algemeen												
Birkt	1.111	17	1.093	1.103	-10	1.121	-10	-10	-	-	-	-
N233 Zonnepanelen	353		353	358	-5	358	-5	-5	-	-	-	-
Vervanging wintermachines	1.483	1.146	350	-83	433	1.063	420	420	-	-	-	-
Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen	2.947	1.163	1.796	1.378	-	2.541	406	406	-	-	-	-
6. Bereikbaarheid II - OV												
Uitbreidingsinvesteringen												
Afwikkeling werkzaamheden Uithoflijn	8.382	5.548	882	1.555	-673	7.103	1.279	1.279	-	-	-	-
OV tramremise	62.000	61.179	821	259	562	61.438	562	562	21.200	21.200	-	-
P&R Breukelen	7.602	6.250	1.352	517	835	6.767	835	835	-	-	-	-
Tramwaarschuwinglichten SUNIJ-lijn	756	93	365	176	189	269	487	487	-	-	-	-
Busstalling Amersfoort incl. grondaankoop	9.116	902	2.885	2.610	275	3.512	5.604	5.604	-	-	-	-
Wissel en halte Padualaan	1.211	33	179	141	38	174	1.037	1.037	-	-	-	-
Aanpassen trambeveiliging	2.423	-	860	478	382	478	1.945	1.945	-	-	-	-
Aanschaf vijf smeerinstallaties	110	-	109	109	-0	109	1	1	-	-	-	-
Chauffeursverblijf busstation Jaarbeurs	946	-	150	9	141	9	937	937	-	-	-	-
Opkomstlocatie P&R Science Park	303	-	78	17	61	17	286	286	-	-	-	-
Overweginstallaties Koekoekslaan en Randijk in Nieuwegein.	715		315	298	17	298	417	417	-	-	-	-
Busstalling Zeist	4.900	4	4	4	0	4	4.896	4.896	-	-	-	-
Tweede fase programma verbeteren overwegbeveiliging	406		106	3	103	3	403	403	-	-	-	-
Subtotaal uitbreidingsinvesteringen	98.871	74.005	8.106	6.176	-	80.181	18.690	18.690	21.200	21.200	-	-
Vervangingsinvesteringen												
Overwegbeveiliging	12.202	11.840	362	54	308	11.894	308	308	-	-	-	-
Vernieuwde Regionale Tramlijn	177.437	175.002	2.435	834	1.601	175.836	1.601	1.601	493	493	-	-
DRIS haltes (Tram/Bus + centrale systeem)	9.502	8.539	963	33	930	8.572	930	930	3.652	3.348	-	304
Beveiliging opstelterrein	461	327	134	127	7	454	7	7	-	-	-	-

Stroomaansluiting Tractiestations SUNIJ Vijverlaan	725	232	493	392		101	624	100	-
Poortdijk OBI vervangen	373	31	142	129		13	160	213	-
Vernieuwing overweg St. Antoniusziekenhuis	595	116	479	397		82	513	82	-
Vervanging 3 tractiestations SUNIJ-lijn	3.635	-	240	20		220	20	3.615	-
Perron aanpassing Vaartse Rijn en P+R USP	650	-	50	10		40	10	640	-
Vervanging Zoutloods	2.325	-	35	31		4	31	2.294	-
<i>Subtotaal vervangingsinvesteringen</i>	<i>207.905</i>	<i>196.087</i>	<i>5.333</i>	<i>2.028</i>	<i>-</i>	<i>3.305</i>	<i>198.115</i>	<i>9.790</i>	<i>304</i>
Totaal 6. Bereikbaarheid II - OV	306.776	270.092	13.439	8.204	-	5.235	278.296	28.480	304

10. Overzicht Overhead

ICT (hardware)									
Werkplek laptops	184	-	150	149		1	149	35	-
Beeldschermen PU 1e monitor	263	223	92	36		56	259	4	-
Beeldschermen PU 2e monitor	113	-	113	42		71	42	71	-
<i>Totaal ICT (hardware)</i>	<i>560</i>	<i>223</i>	<i>355</i>	<i>227</i>	<i>-</i>	<i>128</i>	<i>450</i>	<i>110</i>	<i>-</i>
Provinciehuis									
Transport (liften)	800	-	300	10		290	10	790	-
Huisvesting - eerste stappen in verduurzamen provinciaal vastgoed	9.517	1.960	574	564		10	2.524	6.993	-
Verantwoorde thuiswerkplek	1.277	1.027	293	41		252	1.068	209	-12
Verbouwing BG en 1e verdieping	1.790	178	1.790	157		1.633	335	1.455	-68
Verbouwing 2, 5 en 6de verdieping	2.250			41		-41	41	2.209	-
Verbouwing 15e t/m 18e verdieping	2.400	124	1.500	2.112		-612	2.236	164	-
Hybride werken (AV middelen)	700	64	636	985		-349	1.049	-349	-
Verduurzaming vastgoed	805	414	563			563	414	391	-
Zonnepanelen Paushuizen	300	-	300	333		-33	333	-33	-
Vervanging buitenplafond	400	-	400			400	-	400	-
Vervanging ontruimingsinstallatie	240	-	120	247		-127	247	-7	-
Renovatie sanitaire ruimten	600	-	125	188		-63	188	412	-
Vervanging zonwering	700	-	100			100	-	700	-
Vervanging Luchtbehandeling en regelininstallatie	2.360	-	624			624	-	2.360	-

Vervanging dakbedekking en mos/sedum dak	275	-	-	-	275
<i>Totaal provinciehuis</i>	24.414	3.767	7.325	4.677	-
Totaal Overzicht Overhead	24.974	3.990	7.680	4.904	15.970
					-80
					-80
Totaal investeringen met een economisch nut	334.697	275.245	22.915	14.486	25.345
					25.048
					73
					224

Investerings met een maatschappelijk nut

Specificatie investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2023	Bijslag 2024	Realisatie 2024	Realisatie (niet mva) 2024	Verschil 2024	Totaal realisatie	Restant krediet	Bijdrage derden	Realisatie bijdrage derden t/m 2023	Realisatie bijdrage 2024	Nog te realiseren bijdrage derden
1. Ruimtelijke ontwikkeling												
HvdH - Oostelijke Corridor	18.829	18.484	-	26		-26	18.510	319	120	20	-	100
HvdH - Kamp van Zeist	4.521	1.599	2.000	1.466		534	3.065	1.456	2.311	743	700	868
Totaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling	23.350	20.083	2.000	1.492	-	508	21.575	1.775	2.431	763	700	968
5. Bereikbaarheid I - Algemeen												
Aansluiting N233-A12	2.186		100	134		-34	134	2.052				-
Beverweerdsebrug, Bunnik	760	293	467	405		62	698	62				-
Bushokjes in de gehele provincie	1.646	1.437	208	1		207	1.439	207				-
Carpoolplaatsen	1.663	767	896	452		445	1.219	445				-
DDI	17.600		400	355		45	355	17.245				-
Doorfietsroute Amersfoort-Bunschoten	1.837	1.474	363	278		85	1.752	85				-
Doorfietsroute USP-Veenendaal	6.832	304	6.528	2.912		3.616	3.216	3.616		121		-121
Doorfietsroute Utrecht - Hilversum	6.364		200	5		195	5	6.359				-
Duikerbrug N484	418	372		1		-1	372	46				-
Fietsbrug A-12 Bunnik	15.092		500			500		15.092	5.041			5.041
Fietsoversteek Soestduinen (DFR Utrecht Amersfoort)	345	347	-	-11		11	336	9				-
Glasvezel	1.019	127	892	530		362	657	362				-
Kantmarkeringen fietspaden	774	14	300	570		-270	584	190	188	6		182
Mervedekanaal, oeverconstructie	14.500	11.858	200	54		146	11.912	2.588	-	150		-150
N 226 OVL	700	341	359	139		221	480	221	960	11	6	943
N201, maatregelenpakket	108.731	305	850	1.035		-185	1.341	107.390				-
N201-N204, Bermverhardingen	484		484	413		71	413	71				-
N204, Bermverharding	704			47		-47	47	657				-
N210, onderhoud S.L. van Alterenlaan	1.357	-	1.357	1.229		128	1.229	128			16	-16
N210, traject 20	4.693	2.571	2.121	1.109		1.012	3.680	1.012	-	103	25	-153
N210, traject 21A	7.107	37	300	501		-201	538	6.569				-
N210, traject 23	4.094	35	150	43		107	79	4.015				-

N210, traject 24	1.855	35	200	43	157	78	1.777	-	-
N210, traject 25	704	487	-	1	-1	488	216	-	-
N212 verhardingsconstructie	1.401			16	-16	16	1.385	-	-
N212, traject 27	2.869	336	500	487	13	822	2.047	3	-3
N221 Rotonde Wakkerendijk	1.894	283	1.611	1.289	322	1.572	322	-	292
N221, Poort van Baarn	33.080		100	84	16	84	32.996	1.000	1.000
N224, Oost Woudenberg	4.729				-	-	4.729	-	-
N224, traject 33 en 34	9.150	-		64	-64	64	9.086	1	-1
N224, N226 Woudenberg	16.933	269	400	204	196	473	16.461	-	1.889
N225 Amerongen - Elst	342		342	278	64	278	64	-	-
N225, traject 37	752				-	-	752	-	-
N225, traject 38 en 42a	1.132				-	-	1.132	-	-
N225, traject 41	814			31	-31	31	783	-	-
N225, traject 42	222	101	-	1	-1	102	120	-	-
N225, traject 37	757		200		200	-	757	-	-
N225, traject 38 en 42a	618				-	-	618	-	-
N225, traject 41	182				-	-	182	-	-
N226 Faunapassage	10.389	1.735	6.550	6.245	305	7.980	2.409	18	-18
N226, traject 45	725				-	-	725	-	-
N227 Doorn-Langbroek	290				-	-	290	-	-
N227, VRI	102				-46	46	56	-	-
N229 Hellingbanen voetgangerstunnel Werkhoven	853	10	125	99	26	109	744	9	-9
N230 Verhardingsconstructie	7.727			2	-2	2	7.725	-	-
N233 Oostelijke Rondweg Veenendaal	74.286	2.543	17.850	18.142	-292	20.685	53.601	1.650	4.600
N233 Verhardingsconstructie	5.563				-	-	5.563	-	-
N233, traject 68	1.865	1.527	-	46	-46	1.573	292	-	-
N234, Faunapassage	151	-	76		76	-	151	-	-
N237 Fietspad Mc Donalds Zuid	312	119	194	21	173	140	173	-	-
N237 Trajectaanpak 78 en 79	3.051	2.570	481	419	62	2.989	62	-	-
N238, traject 82	1.054	823	-	9	-9	832	222	-	-
N401, aansluiting A2 Breukelen	1.368	52	1.316	838	478	890	478	5	-5
N402, traject 87 en 88	8.258	4.411	500	253	247	4.664	3.594	10	-18

N402, traject 89	510	-	-	-	510	-	-	-	-
N403, Bloklaan	672	51	621	583	38	634	38	-	-
N413, Bermverharding	250				-	-	250	-	-
N415, traject 104	3.486	1.457	1.004	82	922	1.539	1.947	62	-62
N419, traject 111b	110			8	-8	8	102		
N484 Trajectaanpak	10.367	2.143	150	109	41	2.252	8.115	46	-52
Panweg	531	81	450	535	-85	616	-85	128	-128
		-	468		176	292	1.140		
Revisie Fietsknooppuntensysteem ten behoeve van recreatie en toerisme.	1.432			292					
Rijnbrug	148.061	3.056	300	304	-4	3.360	144.701	120	120
Rijnbrug (Achterbergse straatweg)	8.358	1.468	200	143	57	1.612	6.746	93.634	93.634
Rivier Eem, damwanden overig	11.049	2.718	4.500	3.661	839	6.379	4.669	44	-44
Spoortunnel Maarsbergen	23.443	6.537	1.500	1.272	228	7.809	15.633	4.395	1.128
Verlichting Regionaal fietsnetwerk	372	19	353	108	244	127	244		-
Vervanging Kwaliteitcentrale	402	232	170	83	87	315	87		-
Vervanging kantopsluitingen	1.500	-	300	41	259	41	1.459		-
Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen	602.878	53.345	57.138	45.997	46	11.095	99.388	113.769	108.049
6. Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer									
N229 Hellingbanen	854	10	125	99	26	109	745		-
voetgangerstunnel Werkhoven									
Totaal 6. Bereikbaarheid II - OV	854	10	125	99	-	26	745	-	-
8. Economie									
Bewegwijziging wandelroutenetwerk	600	149	451	18		433	167	-	-
Totaal 8. Economie	600	149	451	18	-	433	167	-	-
Totaal investeringen met een maatschappelijk nut	627.682	73.586	59.714	47.606	46	12.062	121.239	116.200	109.017

Bijlage 2 - Overzicht reserves

In deze bijlage vindt u een totaaloverzicht van de reserves met per reserve een informatieblad.
De bestedingsplannen van de reserves zijn gelijktijdig met het opstellen van de jaarstukken herijkt.

a. Overzicht reserves

Naam reserve	Saldo 1-1-2024	Resultaat- bestemming 2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2024
a. Algemene reserves					
Saldireserve	131.529	13.380	8.148	31.704	121.353
Weerstandsvermogen	45.000		0	3.200	41.800
Subtotaal a.	176.529	13.380	8.148	34.904	163.153
b. Bestemmingsreserves					
Afw. aandelen deelnemingen	6.000		3.000	0	9.000
Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	3.664		0	903	2.761
Beheer en Onderhoud OV	4.513		1.367	0	5.880
Cofinancieringsfonds	22		0	0	22
Egalisatie bodemsanering	4.265		0	781	3.484
Energietransitie	4.023		5.495	0	9.518
Financieringsinstr. Energietr.	0		1.250	0	1.250
Fonds ontwikkeling PU	0		35	35	0
Gebiedsprocessen Stikstof	23.792		0	2.275	21.517
Groen Groeit Mee	6.000		0	439	5.561
Groot onderhoud Huisvesting	3.997		0	0	3.997
Hart v.d. Heuvelrug/VBS	6.417		0	1.335	5.082
IGP/RAP	2.000		0	1.589	411
Investeringsfonds Prov. erfgoed	2.813		700	1.200	2.313
Lastneming Subsidies	5.458		672	400	5.730
Meerjarige projecten	19.454		4.275	7.080	16.649
Mobiliteitsprogramma	98.629		5.246	17.627	86.248
N.T.V.A.	0		163	163	0
OV Concessie	25.657		8.800	14.416	20.041
Landelijk gebied	110.380		9.218	4.610	114.988
Realisatiestrategie Natuurvisie	13.467		1.208	3.797	10.878
Rente kosten voorfinanciering	0		3.888	3.888	0
Strategische Grondvoorraad	5.000		0	0	5.000
Subtotaal b.	345.551		45.317	60.538	330.330
c. Resultaat boekjaar 2024	0	53.183	0	0	53.183
Totaal	522.080	66.563	53.465	95.442	546.665

b. Informatiebladen reserves

Afwaardering aandelen deelnemingen

Naam reserve	Reserve Afwaardering aandelen deelnemingen
Doel reserve	Afdekken onrendabele investeringen van deelnemingen door de provincie Utrecht
Instellingsbesluit	PS 22 september 2021
Functie	Besteden
Voeding	In de jaren 2022-2025 wordt ieder jaar € 3 mln. (totaal € 12 mln.) toegevoegd aan de reserve voor afdekking van onrendabele investeringen door de OMU. Toevoeging is overeenkomstig PS voorstel van 22 september 2021 over intensivering en verduurzaming bedrijventerreinen.
Eindjaar	2036
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	In de jaren 2022-2025 wordt ieder jaar € 3 mln. (totaal € 12 mln.) toegevoegd aan de reserve voor afdekking van onrendabele investeringen door de OMU. Toevoeging is overeenkomstig PS voorstel van 22 september 2021 over intensivering en verduurzaming bedrijventerreinen.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			6.000	
Storting	3.000	3.000	3.000	
Onttrekking				
Stand per 31 december			9.000	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 3 miljoen gedoteerd aan de reserve.			

Beheer en onderhoud openbaar vervoer

Naam reserve	Reserve Beheer en onderhoud Openbaar vervoer
Doel reserve	Het veilig, efficiënt en duurzaam beheren en onderhouden van de openbaar vervoer assets
Instellingsbesluit	Begroting 2020 d.d. 30-10-2019
Functie	Egaliseren
Voeding	Vanuit de algemene middelen zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het vast en variabel onderhoud. Het vaste onderhoud loopt via de exploitatie, maar het budget voor het variabele onderhoud wordt verrekend met deze reserve Beheer en onderhoud Openbaar vervoer.
Eindjaar	2061
Bandbreedte (min. en max.)	100.000.000
Bestedingsplan	Bestedingen moeten zijn opgenomen in het MOP openbaar vervoer. Het MOP openbaar vervoer is onderdeel van de begroting. Eventuele bijstellingen gedurende het jaar vinden plaats via de reguliere P&C producten. Conform de berekening die gemaakt is bij Nota kapitaalgoederen Mobiliteit 2021 is er geen vrije ruimte in deze reserve.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			4.513	
Storting			1.367	1.367
Onttrekking				
Stand per 31 december			5.880	
Toelichting mutaties	In 2024 is er een hogere dotatie dan begroot, doordat er een onderbesteding is op het variabel onderhoud OV. Deze onderschrijving is verrekend met de egalisatiereserve.			

Beheer en onderhoud wegen en vaarwegen

Naam reserve	Reserve Beheer en onderhoud wegen en vaarwegen
Doel reserve	Het veilig, efficiënt en duurzaam beheren en onderhouden van de (vaar)wegen. Egaliseren van exploitatiekosten van het variabel onderhoud, inclusief bijbehorende plussen en minnen.
Instellingsbesluit	15-12-2016, PS2016MME12
Functie	Egaliseren
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit de algemene middelen.
Eindjaar	2055
Bandbreedte (min. en max.)	25.000.000
Bestedingsplan	Bestedingen moeten zijn opgenomen in het MOP wegen. Het MOP wegen is onderdeel van de begroting. Eventuele bijstellingen gedurende het jaar vinden plaats via de reguliere P&C producten. Conform de berekening die gemaakt is bij Nota kapitaalgoederen Mobiliteit 2021 is er geen vrije ruimte in deze reserve.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			3.664	
Storting				
Onttrekking	1.240	3.664	903	-2.761
Stand per 31 december			2.761	
Toelichting mutaties	In 2024 is er een lagere onttrekking, doordat de realisatie van het variabel onderhoud bij o.a. kunstwerken, VRI's en gladheidsbestrijding lager is dan geraamd.			

Cofinancieringsfonds

Naam reserve	Reserve Cofinancieringsfonds
Doel reserve	Economische stimulering door bijdragen van max. 60% van de totale projectkosten aan projecten met een aantoonbaar economisch effect voor de regio Utrecht op het gebied van: life sciences, creatieve industrie (gaming, multimedia en design), duurzaamheidseconomie, kennisvalorisatie en bevordering van innovatie bij het mkb; Middels deze cofinanciering maakt de provincie projecten mogelijk die de kenniseconomie en innovatie stimuleren in de meest kansrijke clusters van de regionale economie. Hierbij is de koppeling met de EBU agenda leidend.
Instellingsbesluit	PS2007BEMo6 d.d. 15 februari 2007, PS2011MMEo4 d.d. 7 februari 2011
Functie	Besteden
Voeding	De initiële voeding bestond uit de structurele budgetten Stimulering Economische Ontwikkeling (€ 561.000), SER Utrecht (€ 27.000), Ondersteuning Arbeidsmarktbeleid (€ 56.000) en de vrij besteedbare middelen uit de reserve Stimulering Economische Ontwikkeling (€ 1.184.000). Ook werd besloten om € 6.522.000 vanuit de huidige reserve Cofinancieringsfonds te herbestemmen € 1.184.000 vanuit de reserve Stimulering Economische Ontwikkeling te herbestemmen in de reserve Cofinancieringsfonds kennis en innovatie. (PS2011MMEo4).
Eindjaar	2023
Bandbreedte (min. en max.)	10.000.000
Bestedingsplan	De reserve wordt i.v.m. restsaldo bij de jaarrekening 2024 afgesloten.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			22	
Storting				
Onttrekking			22	22
Stand per 31 december				
Toelichting mutaties	Deze reserve valt vrij in de Jaarrekening 2024 ten gunste van het jaarrekeningresultaat			

Egalisatie bodemsanering

Naam reserve	Reserve Egalisatie bodemsanering
Doel reserve	Egalisatie van de ontvangen decentrale uitkering bodemsanering en de uitgaven ten behoeve van het convenant (uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020).
Instellingsbesluit	PS d.d. 22 maart 2010 (PS2010RGW05)
Functie	Egaliseren
Voeding	Resterende middelen programma Bodemsanering 2010-2016, aangevuld met niet bestede middelen van de decentrale uitkering. Hieraan is toegevoegd de bijdrage voor sanering van de Nedereindseplas vanuit het stimuleringsfonds ter hoogte van € 1,6 miljoen
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	De activiteiten zijn vermeld in het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodem 2024 en worden aanvullend opgenomen in het nog op te stellen programma Bodem en Ondergrond 2025-2026.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			4.265	
Storting				
Onttrekking	3.048	1.177	781	-396
Stand per 31 december			3.484	
Toelichting mutaties	Er is in 2024 minder onttrokken dan begroot i.v.m. lagere lasten en hogere baten in het programma Bodemsanering.			

Energietransitie

Naam reserve	Reserve Energietransitie
Doel reserve	Opvangen onvoorspelbaar ritme uitgaven subsidies Energietransitie
Instellingsbesluit	PS 11 november 2020 (B2021)
Functie	Egaliseren
Voeding	Binnen de Programmabegroting (programma 4 Energietransitie) is over de periode 2021 – 2024 € 12 mln. beschikbaar voor de uitvoering van projecten via subsidies middels een jaarlijkse storting van € 3 mln. in 2021, € 3,1 mln. in 2022, € 3,6 mln. in 2023 en € 2,3 mln. in 2024. De reserve wordt per 31 december 2024 opgeheven en het dan resterende saldo wordt toegevoegd aan de saldi reserve. Voor verlenging van de looptijd is een apart PS besluit nodig
Eindjaar	2024
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	1. Besluit PS 26 juni 2024 om € 4 mln. beschikbaar te stellen voor (opschaling van) de ontwikkeling van energy hubs. Dit onderdeel van het Plan inzet middelen versnelling energietransitie is nader uitgewerkt in een Aanpak Energy Hubs provincie Utrecht. PS worden hierover eind 2024 via een statenbrief nader geïnformeerd. 2. Besluit PS 26 juni 2024 om € 10 mln. beschikbaar te stellen voor subsidies voor grootschalige isolatie. In het Plan inzet middelen versnelling energietransitie is aangegeven dat de middelen via het Meerjarig Collectief Ontzorgingsprogramma (MCO) van het Energiedienstencentrum (EDC) worden ingezet. PS zijn via de statenbrief grootschalige isolatie geïnformeerd over de start van de uitvoering september jl. 3. De reserve is bedoeld om het onvoorspelbare ritme van uitgaven voor subsidies op te vangen. Eind 2024 is hiervoor naar verwachting € 5,773 mln. beschikbaar. In 2025 wordt het Programmaplan energietransitie 2020-2025 geactualiseerd. Hierbij zal een voorstel gedaan worden voor besteding van de resterende subsidiemiddelen in de periode 2026-2030.

Voorwaarde besteding

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			4.023	
Storting		4.750	5.495	745
Onttrekking	1.564	1.564		-1.564
Stand per 31 december			9.518	
Toelichting mutaties	In 2024 is meer gestort in en minder onttrokken aan de reserve i.v.m. lagere lasten en hogere baten in het programma Energietransitie.			

Financiële instrumenten energietransitie

Naam reserve	Reserve Financiële instrumenten energietransitie
Doel reserve	Ter dekking van het risico dat ontwikkelingen ten behoeve van coöperatieve zonne- en windenergieprojecten niet worden afgelost
Instellingsbesluit	PS-vergadering 2 oktober 2024 (vaststelling Zomernota 2024)
Functie	Besteden
Voeding	Oorsprong van de energietransitie middelen komt uit het coalitieakkoord 2023-2027. Conform het aangenomen amendement A24-49 'Revolverende inzet middelen energietransitie' wordt er € 1,25 mln. aan de Saldirreserve onttrokken en gestort in deze bestemmingsreserve.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	Opvangen van risico's dat ontwikkelingen niet worden afgelost.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari				
Storting		1.250	1.250	
Onttrekking				
Stand per 31 december			1.250	
Toelichting mutaties	Conform het aangenomen amendement A24-49 'Revolverende inzet middelen energietransitie' wordt er € 1,25 mln. aan de Saldirreserve onttrokken en gestort in deze bestemmingsreserve.			

Gebiedsprocessen stikstof

Naam reserve	Reserve Gebiedsprocessen Stikstof
Doel reserve	Opvangen onvoorspelbaar ritme uitgaven gebiedsgerichte aanpak Stikstof (spoor 2 en 3)
Instellingsbesluit	PS 11 november 2020
Functie	Besteden
Voeding	Incidentele storting via Intensivering/ nieuw beleid Kaderbrief 2021-2024 (€ 10 miljoen). Daarnaast kan de reserve toenemen door een storting van niet-bestede incidentele middelen in de exploitatie (programmabegroting).
Eindjaar	2099
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	Lasten met betrekking tot activiteiten die leiden tot het reduceren van stikstof
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			23.792	
Storting				
Onttrekking	2.600	2.275	2.275	
Stand per 31 december			21.517	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 2,3 miljoen aan de reserve onttrokken in verband met het programma GGA-LG/ stikstof.			

Groen groeit mee (onderdeel landelijk gebied)

Naam reserve	Reserve Groen groeit mee (onderdeel Landelijk gebied)
Doel reserve	Uitvoeren afspraken uit Groen Groeit Mee Pact
Instellingsbesluit	Kadernota 2023-2026 (mei 2022)
Functie	Besteden
Voeding	Eénmalig € 6 miljoen bij begroting 2023
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	De verwachting is dat er jaarlijks vanaf 2023 € 1,5 mln. wordt besteed. Dit voorstel betreft een bedrag van € 6 miljoen die als volgt is onderverdeeld: • € 4 miljoen voor de afgesproken voorbeeldgebieden voor cofinanciering: 1. Kromme Rijn Linielandschap (Regio U10/ U16) 2. Veenendaal west, Roode Haan en Overberg (Regio Foodvalley) 3. Zuidelijke Eemvallei (Regio Amersfoort) 4. Hollandse IJssel (HDSR, namens de Waterschappen) • € 2 miljoen voor gebiedsontwikkelingen met kansrijke koppelkansen Groen Groeit Mee. Het gaat daarbij met name om de zones rondom de Natura2000 gebieden, waar Groen Groeit Mee nu kansen kan bieden voor de landbouw aldaar. Alsmede voor een evenwichtige ontwikkeling van woningbouw en groen.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			6.000	
Storting				
Onttrekking		439	439	
Stand per 31 december			5.561	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 0,4 miljoen onttrokken aan deze reserve, o.a. ten behoeve van de proceskosten en de projectkosten voor de voorbeeldgebieden Hollandse IJssel, Kromme Rijn en de Rode Haan en de realisatie van het wandelpad IJsselwetering als onderdeel van de GGM-gebiedsontwikkeling.			

Groot onderhoud huisvesting

Naam reserve	Reserve Groot onderhoud huisvesting
Doel reserve	Het egaliseren van fluctuaties in de begroting als gevolg van groot onderhoud huisvesting.
Instellingsbesluit	PS d.d. 28 juni 2010 (PS2010PS04). In de Begroting 2021 is toegelicht dat de reserve is omgezet naar een reserve voor groot onderhoud.
Functie	Egaliseren
Voeding	Bij de vaststelling van de jaarrekening 2019 is het resterende saldo vanuit de voorzieningen groot onderhoud vrijgevallen en in deze reserve gestort. Op basis van het meerjarig onderhoudsplan (MOP) wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt welke bestedingen zullen plaatsvinden. Het verschil van deze bestedingen ten opzichte van het in de begroting aanwezige, structurele onderhoudsbudget wordt verrekend met deze reserve (zowel plussen als minnen).
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	5.000.000
Bestedingsplan	Op basis van het meerjarig onderhoudsplan (MOP) wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt welke bestedingen zullen plaatsvinden. Het verschil van deze bestedingen ten opzichte van het in de begroting aanwezige, structurele onderhoudsbudget wordt verrekend met deze reserve (zowel plussen als minnen).
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			3.997	
Storting				
Onttrekking		800		-800
Stand per 31 december			3.997	
Toelichting mutaties	De geraamde onttrekking uit de reserve is niet gerealiseerd omdat er minder kosten zijn gemaakt dan begroot.			

Hart v.d. Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg

Naam reserve	Reserve Hart v.d. Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg
Doel reserve	Het gebiedsontwikkelingsprogramma Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg is financieel gezien budgettair neutraal opgezet: de investeringen in de natuurontwikkelingsprojecten worden terugverdiend door de ontwikkeling van woningbouw- en bedrijventerreinprojecten. Deze reserve is bedoeld om alle tussentijdse voor- en nadelen via deze reserve te vereffenen en beschikbaar te houden voor het programma.
Instellingsbesluit	Jaarlijks wordt in de jaarrekening de baten en lasten m.b.t. de uitvoering van het Programma HvdH/VBS afgewikkeld op deze reserve
Functie	Egaliseren
Voeding	Jaarlijkse afwikkeling van baten en lasten die onderdeel zijn van de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg.
Eindjaar	2026
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	De reserve wordt gebruikt om: 1. eventuele stortingen in de Voorziening HvdH te dekken; 2. de kapitaallasten op de afgesloten groene projecten in de komende jaren (t/m 2041) op te vangen; en 3. de resultaten op de rode projecten mee af te wikkelen. Jaarlijks vindt er een actualisatie plaats.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			6.417	
Storting				
Onttrekking	4.645	2.896	1.335	-1.561
Stand per 31 december			5.082	
Toelichting mutaties	De onttrekking in 2024 uit de reserve is lager dan begroot i.v.m. lagere lasten en hogere baten van Hart v.d. Heuvelrug.			

Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma / Ruimtelijk Actieprogramma (IGP/RAP)

Naam reserve	Reserve Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma/Ruimtelijk Actieprogramma (IGP/RAP)
Doel reserve	De eerder in de reserve gestorte middelen beschikbaar houden zodat er uitvoering gegeven kan worden aan grote gebiedsprojecten die zorgen voor doelbereik over bestaande (provinciale) programma's heen en waarbij de provinciale inzet 'er toe doet'.
Instellingsbesluit	Bij vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2013, d.d. 3 februari 2014
Functie	Besteden
Voeding	De initiële storting betreft het niet geclaimde budget van 2012 (3,6 mln. cf. PS2013PS04-2) en de bedragen die bij de Voorjaarsnota 2013 in de projectenreserve zijn geboekt voor IGP (cf. PS2012RGW08), € 3,25 mln. (2013), € 3,2 mln. (2014), € 3,5 mln. (2015). Vanaf 2016 was er jaarlijks structureel € 2,8 mln. beschikbaar, welke na verrekening van de lasten en baten van IGP in de exploitatie, in de reserve werd gestort. Sinds 2021 wordt er toegewerkt naar een afronding van deze reserve door besteding van de resterende middelen.
Eindjaar	2024
Bandbreedte (min. en max.)	36.050.000
Bestedingsplan	
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			2.000	
Storting				
Onttrekking	200	1.589	1.589	
Stand per 31 december			411	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 1,6 miljoen onttrokken aan deze reserve o.a. door een overboeking naar de reserve meerjarige programma's en projecten Mooie en Veilige dijken			

Investeringsfonds provinciaal erfgoed

Naam reserve	Reserve Investeringsfonds provinciaal erfgoed
Doel reserve	De provincie Utrecht zet zich actief in voor oplossen van Cultuurhistorische knelpunten/provinciale parels.
Instellingsbesluit	PS d.d.15 mei 2006 (PS2006ZCW06)
Functie	Besteden
Voeding	Eerste vulling met de bestemmingsreserve monumenten en de nog uitstaande voorfinancieringen.
Eindjaar	2025
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	Middelen worden in reserve geplaatst/onttrokken om onzekerheden in de planning van met name grote restauratieprojecten en fluctuatie in de jaarlijkse subsidieaanvragen voor rijksmonumenten op te vangen. Er is een jaarlijks vrij stabiele stroom van kleinere restauraties, maar juist de grote projecten hebben invloed op de omvang van de bestedingen en blijken lastig planbaar, ten gevolge van de lastig te realiseren cofinanciering.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			2.813	
Storting		700	700	
Onttrekking		1.200	1.200	
Stand per 31 december			2.313	
Toelichting mutaties	Conform de begroting er is in 2024 € 1,2 miljoen onttrokken aan de reserve in verband het verschuiven van grootschalige restauratieprojecten van erfgoedparels van 2023 naar 2024. Hiervan bleek € 0,7 miljoen niet nodig. Dit bedrag is daarom weer gedoteerd aan de reserve.			

Lastneming subsidies

Naam reserve	Reserve Lastneming subsidies
Doel reserve	Verstrekke meerjarige projectsubsidies egaliseren conform BBV
Instellingsbesluit	PS 11 november 2020
Functie	Egaliseren
Voeding	Toegekende projectsubsidiegelden waarvan de lasten niet worden genomen in het jaar van beschikken.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	Toegekende projectsubsidiegelden waarvan de lasten niet worden genomen in het jaar van beschikken.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			5.458	
Storting		945	672	-273
Onttrekking	1.636	2.036	400	-1.636
Stand per 31 december			5.730	
Toelichting mutaties	De mutatie op deze reserve is in 2024 lager dan geraamd, doordat er minder subsidies zijn toegekend.			

Meerjarige programmas en projecten

Naam reserve	Reserve Meerjarige programma's en projecten
Doel reserve	Zekerheid creëren over het beschikbaar blijven van in een jaar niet volledig bestede projectbudgetten.
Instellingsbesluit	De reserve is initieel ingesteld bij besluit van PS d.d. 10 april 2006 (PS2006BEMo6). Bij vaststelling van de Nota Reserves en voorzieningen (11 mei 2022) is de reserve hernoemd naar 'Meerjarige programma's en projecten'.
Functie	Egaliseren
Voeding	Door storting van nog niet uitgegeven projectbudgetten. Voorstellen hiertoe kunnen jaarlijks worden ingediend via de planning- en control cyclus. De voorwaarden voor overboeking zijn (cumulatief): a) projecten konden nog niet worden afgerond. Hierbij dient een korte toelichting gegeven te worden over de voortgang en de globale redenen waarom de beschikbare budgetten nog niet zijn besteed; b) overboeking van een restant budget is alleen mogelijk, indien het project is gestart; c) alleen verwachte kosten overboeken; d) alleen die projecten die zijn opgenomen in de projectenlijst van de reserve Projecten.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			19.454	
Storting		8.612	4.275	-4.337
Onttrekking	1.300	8.040	7.080	-960
Stand per 31 december			16.649	
Toelichting mutaties				

Mobiliteitsprogramma

Naam reserve	Reserve Mobiliteitsprogramma
Doel reserve	Het beschikbaar houden van gelden die bestemd zijn voor het realiseren van de doelstellingen van het Mobiliteitsprogramma.
Instellingsbesluit	Bij X-14/1988 is de voorziening ingesteld teneinde voor investeringen beschikbare gelden (kredieten) voor de toekomst beschikbaar te houden. Bij besluit PS2005BEM20 d.d. 27 juni 2005 is de voorziening herzien en omgezet in een reserve.
Functie	Besteden
Voeding	Er is geen sprake van structurele voeding. Kasritme verschillen en bedragen die gereserveerd moeten blijven voor toekomstige uitgaven worden incidenteel in deze reserve gestort.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	Bestedingen volgens het uitvoerings(Mobiliteits)programma dat tot en met 2018 vastgesteld is. En bestedingen conform het nieuwe uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2019-2023. Daarnaast wordt ook de cofinanciering van regionale programma's zoals No regret maatregelen en Goed op Weg uit deze reserve gedekt.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			98.629	
Storting		5.246	5.246	
Onttrekking	19.135	17.627	17.627	
Stand per 31 december			86.248	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 5,2 miljoen gestort in en € 17,6 miljoen onttrokken aan deze reserve.			

OV Concessie

Naam reserve	Reserve OV Concessie
Doel reserve	Efficiënt inrichten OV en vergroten tevredenheid OV-reizigers. Door egaliseren financiële effecten van de exploitatiesubsidie OV m.b.t. indexering, reizigers (opbrengsten)groei (U-OV) en afrekeningen c.q. bijstellingen. Dit betreft dus ook de hogere lasten in verband met de verlenging van de concessie tot en met 2025.
Instellingsbesluit	Aankondiging in de Kadernota 2019-2022. PS 09-07-2018 PS2018PS05
Functie	Egaliseren
Voeding	Stortingen vanuit exploitatie programma Bereikbaarheid Openbaar Vervoer, conform Financiële spelregels exploitatiesubsidie OV opgenomen in de Kadernota 2019-2022, PS 09-07-2018. Positieve resultaat tussen de begrote lasten en de werkelijke lasten wordt in de reserve gestort. Het negatieve resultaat wordt uit de reserve onttrokken. Op deze manier worden schommelingen in de exploitatie subsidies opgevangen. Om de financiële effecten van de verlenging van de concessies tot en met 2025 op te kunnen vangen hebben er bij de Zomernota 2022 en de Begroting 2023 extra stortingen plaatsgevonden. Bij de 2de begrotingswijziging 2024 zijn er tijdelijk middelen vanuit het Coalitieakkoord 2023 in deze reserve gestort. In de begroting 2025 is de 12 mln. vanuit het coalitieakkoord structureel verdeeld ten behoeve van beschikbaarheid, fysieke toegankelijkheid, betaalbaarheid en OV ontwikkeling. Zie hiervoor de statenbrief d.d. 13-02-2023, documentnummer UTSP-1056582831-2088.
Eindjaar	2027
Bandbreedte (min. en max.)	60.000.000
Bestedingsplan	Egalisatie van de exploitatiesubsidies OV incl. regiotaxi. Vanaf 2025 vervalt de regiotaxi. Daarvoor in de plaats is er nu Aanvullend openbaar vervoer (AOV). De egalisatie van de vervoerskosten voor het Aanvullend openbaar vervoer loopt ook via deze reserve. De einddatum was gekoppeld aan de afwikkeling van de huidige verlenging van de OV-concessies. Ook na de nieuwe aanbesteding blijft deze reserve noodzakelijk voor egalisatie van de exploitatiesubsidie OV. Daarom zal in de nieuwe Nota Reserves en voorzieningen een actualisatie plaatsvinden van de kenmerken van deze reserve.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			25.657	
Storting		8.800	8.800	
Onttrekking	20.273	10.273	14.416	4.143
Stand per 31 december			20.041	
Toelichting mutaties	In 2024 is er een hogere onttrekking aan deze reserve door een overbesteding in verband met hogere subsidie uitgaven ten behoeve van de concessies OV.			

Programma Landelijk gebied

Naam reserve	Reserve Programma Landelijk gebied
Doel reserve	(co)Financieren of subsidiëren van projecten in het landelijk gebied op de thema's natuur, water, bodem, landschap, cultuurhistorisch erfgoed, landbouw, recreatie, leefbaarheid, duurzaamheid, klimaat en energie; (subsidieëring van) aankopen, inrichten en beheer van natuurterreinen EHS), knelpunten bij de realisatie van de EHS oplossen; uitvoering van het Reconstructieplan; Groen/Blauwe structuren, duurzame versterking landbouw, bosbeleid.
Instellingsbesluit	PS d.d. 12 december 2011 (PS2011RGW10)
Functie	Besteden
Voeding	Bij initiatie is een startbedrag betrokken. Bij de Kadernota 2023-2026 zijn aanvullende middelen gestort voor strategisch bosbeleid (€ 24,2 miljoen) en GLB-NSP (€ 20,1 miljoen).
Eindjaar	2027
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			110.380	
Storting	2.288	9.218	9.218	
Ottrekking	10.846	4.610	4.610	
Stand per 31 december			114.988	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 9,2 miljoen aan deze reserve gedoteerd en € 4,6 miljoen aan de reserve onttrokken.			

Realisatiestrategie natuurvisie

Naam reserve	Reserve Realisatiestrategie Natuurvisie
Doel reserve	Financieren van de Realisatiestrategie natuurvisie (GS 19 december 2017) waarin de natuuropgaven uit de Natuurvisie provincie Utrecht 2017 (PS d.d. 12 december 2016) zijn uitgewerkt. In de Natuurvisie zijn de doelen van de Wet natuurbescherming (1-1-2017) uitgewerkt. Deze doelen zijn onder andere gericht op behoud en versterking van de provinciale biodiversiteit en de duurzame beleving en benutting van de biodiversiteit.
Instellingsbesluit	PS d.d. 5 november 2018 (PS2018PSXX)
Functie	Besteden
Voeding	Eenmalige storting uit reserve Landelijk Gebied van € 19,07 miljoen.
Eindjaar	2027
Bandbreedte (min. en max.)	19.070.000
Bestedingsplan	Het afwaarderen en inrichten van de compensatielocaties Autenasekade, Valkenheide en Bijleveld en voor de afkoop van het beheer van deze locaties voor 10 jaar. Besteding dient in overeenstemming te zijn met de opgave uit de natuurvisie die is uitgewerkt in de realisatiestrategie.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			13.467	
Storting	1.208	1.208	1.208	
Ottrekking	3.023	3.797	3.797	
Stand per 31 december			10.878	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 3,8 miljoen aan deze reserve onttrokken o.a. ten behoeve van natuur- en faunabeheer en het inrichten van de nieuwe deelreserve Natuur Compensatiebank. De storting van € 1,2 miljoen betreft het bestemmingsvoorstel 2023 voor kosten van het agrarisch natuurbeheer.			

Strategische grondvoorraad

Naam reserve	Reserve Strategische grondvoorraad
Doel reserve	Het opvangen van risico's van de aangekochte strategische gronden o.a. waardevermindering van de aangekochte gronden.
Instellingsbesluit	Provinciale Staten 16 november 2022 (PS2022RGW123)
Functie	Besteden
Voeding	
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	Het egaliseren van de lasten met betrekking tot de afwaardering grondaankopen strategisch grondbeleid.
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Vershil
Stand per 1 januari			5.000	
Storting				
Onttrekking				
Stand per 31 december			5.000	
Toelichting mutaties				

Weerstandsvermogen

Naam reserve	Reserve Weerstandsvermogen
Doel reserve	Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie Utrecht in staat is de financiële gevolgen van risico's op te vangen zonder aantasting van bestaand beleid
Instellingsbesluit	PS d.d. 9 december 2020
Functie	Algemeen
Voeding	De reserve Weerstandsvermogen wordt aan het einde van het kalenderjaar aangevuld of afgeroomd tot afgerond € 41,8 miljoen; of het dichtstbijzijnde lagere of hogere bedrag om te voldoen aan de bandbreedte dat de ratio weerstandsvermogen ligt tussen de 1.4 en 2.0. Er kan afhankelijk van de business case een risicobeoordeling plaatsvinden bij de geïdentificeerde risico's. Op basis van deze beoordeling kan er een risicoreservering gestort worden in de reserve Weerstandsvermogen.

Eindjaar

Bandbreedte (min. en max.)

45.000.000

Bestedingsplan

Voorwaarde besteding

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			45.000	
Storting				
Onttrekking		3.200	3.200	
Stand per 31 december			41.800	
Toelichting mutaties	Conform de begroting is er in 2024 € 3,2 miljoen onttrokken aan deze reserve. Het herrekend benodigd weerstandsvermogen is lager dan € 45 miljoen, wat heeft geleid tot een vrijval van € 3,2 miljoen.			

Saldireserve

Naam reserve	Saldireserve
Doel reserve	Opvang van rekeningsaldi en onvoorziene mee-/tegenvallers
Instellingsbesluit	PS stelt jaarlijks bij de vaststelling van de jaarrekening het bedrag vast dat wordt toegevoegd aan de algemene (lees: saldi-) reserve.
Functie	Algemeen
Voeding	Positieve rekeningsaldi; incidentele meevallers
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	
Voorwaarde besteding	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari			131.528	
Storting		8.148	21.528	13.380
Onttrekking	7.590	31.704	31.704	
Stand per 31 december			121.352	
Toelichting mutaties	De hogere storting in de Saldireserve van € 13,38 miljoen betreft het jaarrekeningresultaat van 2023. Conform de begroting is er in 2024 € 31,7 miljoen aan deze reserve onttrokken. Dit heeft o.a. betrekking op de bestemmingsvoorstellen uit de jaarrekening 2023, middelen voor de woningbouwopgave en middelen voor de energietransitie.			

Bijlage 3 - Overzicht voorzieningen

a. Overzicht voorzieningen

9. Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Vrijval	Toe- voegingen	Aan- wendingen	Saldo 31-12-2024
<u>a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Voorziening NAR regeling	63		26	89	0
Voorziening Nazorg stortplaats Maarsbergen	721			721	0
Voorziening Pensioenen GS	8.936		2.305	788	10.453
Voorziening Spaarverlof	4.323		729		5.053
Voorziening Vitaliteitsverlof	231		-	70	161
Subtotaal a.	14.275	-	3.061	1.668	15.667
<u>b. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</u>					
Voorziening ontgrondingenwet	83				83
Voorziening Grondwaterheffing	2.466		1.279	1.321	2.424
Subtotaal b.	2.549	-	1.279	1.321	2.507
Totaal (a + b)	16.823	-	4.339	2.989	18.174

b. Informatiebladen voorzieningen

Grondwaterheffing

Naam voorziening	Grondwaterheffing
Doel voorziening	Egalisatie van kosten van het kwantitatieve waterbeheer.
Instellingsbesluit	Bij V en W-6/1987 werd besloten een grondwaterheffing in te voeren. Vanwege het gesloten circuit is bij de jaarrekening 2017 de voormalige reserve omgezet in een voorziening.
Voeding	Voeding vindt plaats door de werkelijke opbrengsten vanuit de grondwaterheffing.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	
Eindjaar	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			2.465	
Storting	1.334	1.334	1.279	-55
Onttrekking	1.334	1.334	1.321	-13
Stand per 31 december 2024			2.424	
Toelichting mutaties	In 2024 is het saldo van baten en lasten gedoteerd in de voorziening.			

Hart van de Heuvelrug

Naam voorziening	Hart van de Heuvelrug
Doel voorziening	Dekking exploitatietekort van het programma Hart van de Heuvelrug in 2025.
Instellingsbesluit	PS2006BEM15, d.d. 4 juli 2006 bij de jaarrekening 2005 - PS2005REG09, d.d. 12-12-2005 Voorlopige dekking garantstelling ecoduct N237
Voeding	Eénmalige storting
Minimum bedrag	5300000
Maximum bedrag	5300000
Eindjaar	2025

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			99	
Storting				
Onttrekking			99	99
Stand per 31 december 2024				
Toelichting mutaties	In 2023 is deze voorziening getroffen vanwege een negatief saldo binnen de grondexploitatie van Sortie 16. De dekking hiervoor werd destijds aangevuld vanuit de reserve Hart van de Heuvelrug. In 2024 vertoont Sortie 16 een positief saldo, waardoor de voorziening niet langer noodzakelijk is en is vrijgevallen.			

NAR-regeling

Naam voorziening	NAR-regeling
Doel voorziening	Het doel van de voorziening is om te voorzien in de (toekomstige) kosten die voortkomen uit de regeling Non-activiteit uit 2012. De kosten worden zeker gemaakt en zijn in de voorziening gereserveerd.
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2016 d.d. 03-07-2017 PS2017PS07
Voeding	De voorziening is gevoed uit de reserve weerstandsvermogen, de reserve frictiekosten en het rekeningresultaat 2016.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	8700000
Eindjaar	2024

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			63	
Storting			26	26
Onttrekking	72	72	89	26
Stand per 31 december 2024				
Toelichting mutaties	De voorziening NAR-regeling is eind 2024 komen te vervallen.			

Nazorg stortplaats Maarsbergen

Naam voorziening	Nazorg stortplaats Maarsbergen
Doel voorziening	De nazorg van de stortplaats Maarsbergen
Instellingsbesluit	PS d.d. 26 april 2005 (PS2005BEM20); Jaarrekening 2008 - geen specifiek besluit (formeel bekrachtigd bij vaststelling van de jaarrekening, PS2009PS05).
Voeding	In 2008 is eenmalig een bedrag ontvangen van het OLVM t.b.v. de nazorg van de stortplaats Maarsbergen. Jaarlijks wordt er een bedrag toegevoegd om dit bedrag op peil te houden.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	
Eindjaar	2040

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			721	
Storting				
Onttrekking	10	10	721	711
Stand per 31 december 2024				
Toelichting mutaties	Stortplaats Maarsbergen is opgeheven en aan de hand van de verdeelsleutel teruggestort naar de gemeenten			

Ontgrondingenwet

Naam voorziening	Ontgrondingenwet
Doel voorziening	Dekking toekomstige schade bij reeds verleende grote ontgrondingen (boven de 10.000 kubieke meter) met een daadwerkelijke kans op schade.
Instellingsbesluit	PS2017PS07
Voeding	Jaarlijkse voeding door overschot op ontgrondingenheffing na gemaakte kosten.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	
Eindjaar	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			83	
Storting	5	5		-5
Onttrekking				
Stand per 31 december 2024			83	
Toelichting mutaties				

Pensioenen GS

Naam voorziening	Pensioenen GS
Doel voorziening	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor de verplichtingen tot het betalen van pensioengelden aan huidige en voormalige GS-leden bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.
Instellingsbesluit	PS d.d. 18 mei 2004, Jaarrekening 2003; (PS2004BEM14)
Voeding	Middels de storting van de pensioenbijdragen van de huidige gedeputeerden, de inbreng van overdrachten en indien nodig een jaarlijkse storting ten laste van het budget wachtgelden en pensioenen.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	
Eindjaar	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			8.936	
Storting	340	340	2.305	1.965
Onttrekking	282	282	788	506
Stand per 31 december 2024			10.453	
Toelichting mutaties	Er is meer betaald aan wachtgelden, naar aanleiding van PS-verkiezingen 2023. De storting is hoger dan geraamd door de gewijzigde rekenrente.			

Spaarverlof

Naam voorziening	Spaarverlof
Doel voorziening	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten die voortvloeien uit het betalen van salarissen van provinciale medewerkers die gebruik maken van hun spaarverlof.
Instellingsbesluit	PS d.d. 29 juni 2022, Jaarrekening 2021
Voeding	De voorziening wordt gevoed vanuit het beschikbare arbeidskostenbudget. Een medewerker die verlof spaart, betaalt dit namelijk vanuit het Individuele Keuzebudget (IKB). Jaarlijks wordt de benodigde stand van de voorziening berekend op basis van het saldo van het spaarverlof dat wordt vermenigvuldigd met de werkgeverslasten (uren x tarief). Eventuele verschillen ten opzichte van de werkelijke stand van de voorziening worden afgewikkeld via het arbeidskostenbudget.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	
Eindjaar	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			4.323	
Storting			729	729
Onttrekking				
Stand per 31 december 2024			5.053	
Toelichting mutaties				

Vitaliteitsverlof

Naam voorziening	Vitaliteitsverlof
Doel voorziening	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor de verplichtingen tot het betalen van salariskosten van provinciale medewerkers wier aanspraak op het vitaliteitsverlof zijn gehonoreerd.
Instellingsbesluit	PS d.d. 7 juli 2021, Jaarrekening 2020
Voeding	Het vitaliteitsverlof is een uitwerking van het coalitieakkoord. Middelen zijn in 2020 en 2021 beschikbaar gesteld.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	1300000
Eindjaar	

Financiële informatie	Primaire begroting 2024	Bijgestelde begroting 2024	Rekening 2024	Verschil
Stand per 1 januari 2024			231	
Storting				
Onttrekking			70	70
Stand per 31 december 2024			161	
Toelichting mutaties				

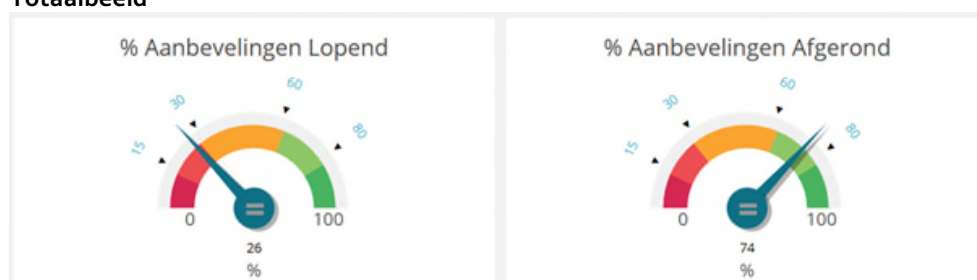
Bijlage 4 - Actiemanagement

Inleiding

In deze bijlage rapporteren wij over de voortgang en verantwoorden wij ons over de afhandeling van de aanbevelingen en de daaruit geformuleerde acties. Op verzoek van het College van Gedeputeerde Staten is een monitor actiemanagement (verder 'monitor') ontwikkeld waarin de opvolging van aanbevelingen van de accountant en de Rekenkamer worden gemonitord. Hiermee voldoen we tevens aan de verplichting om een overzicht te geven van de aan Gedeputeerde Staten gedane voorstellen van de Rekenkamer, vergezeld van ons standpunt en de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven (art. 186a Provinciewet). Deze rapportage wordt twee keren per jaar opgesteld (laatste keer: Programmabegroting 2025 [Bijlage 5](#)).

In deze rapportage melden wij u de stand per begin februari 2025 in relatie tot de programmabegroting 2025 (B2025). Als een rapport gearhiveerd is (als alle acties zijn afgerond) gaan de acties en aanbevelingen van het rapport uit de monitor. In de Financiële Auditcommissie is afgesproken dat als Provinciale Staten nadere informatie wil over specifieke aanbevelingen of acties ze dit naar aanleiding van dit overzicht kan agenderen bij de betreffende inhoudelijk vakcommissie.

Totaalbeeld

Figuur 1 Grafische weergave van aanbevelingen die lopen en die afgerond zijn

Van de aanbevelingen is nu 26% lopend (B2025: 34%) en is 74% afgerond (B2025: 66%). Er zijn momenteel 12 (B2025: 11) rapporten die gevolgd worden met de monitor. Ten opzichte van de vorige monitor is de managementletter PWC 2024. De daling van het aantal lopende aanbevelingen is het gevolg van een relatief laag aantal nieuwe aanbevelingen (9) en veel aanbevelingen die afgedaan zijn de afgelopen periode.

Voortgang

VOORTGANG	
Indicator	Actueel
# Aanbevelingen	230
# Aanbevelingen Voorgesteld	0
# Aanbevelingen Geaccepteerd	0
# Aanbevelingen Lopend	53
# Aanbevelingen Afgerond	148
# Aanbevelingen Geannuleerd	29
# Acties	237
# Acties - Voorgesteld	0
# Acties - Lopend	58
# Acties - Afgerond	166
# Acties - Geaccepteerd	0
# Acties - Geannuleerd	13
# Acties voorbij deadline	0

Figuur 2 Overzicht van aantallen aanbevelingen en acties

Er zijn momenteel 230 (B2025: 205) aanbevelingen en 237 (B2025:225) acties die gevolgd worden. Van de aanbevelingen staan er 53 (B2025: 65) open. Bij 29 (B2025: 14) aanbevelingen hebben we geconcludeerd dat de aanbeveling al eerder was geformuleerd of bij nader inzicht niet werkbaar was of niet door de organisatie is geaccepteerd. Dit heeft geresulteerd in een aantal extra gesprekken met de accountant en de interne bewustwording dat eerder het gesprek moet worden gezocht.

Doordat sommige aanbevelingen meerdere organisatieonderdelen raken is ervoor gekozen om extra acties op te nemen. Daardoor zijn er meer lopende acties dan aanbevelingen. Van de 237 acties die er geformuleerd zijn (B2025: 225) hebben er 58 nog de status 'lopend' (B2025: 69). We hebben inmiddels 166 acties (B2025: 143) afgerond.

Beeld per onderzoek

Rapporten van de accountant

1. Managementletter PWC (2020):

Van de 35 aanbevelingen lopen er nog 3 (B2025: 3). De openstaande aanbevelingen hebben te maken met IT-processen in SAP en de bijbehorende beheersmaatregelen. Deze aanbevelingen zullen worden afgedaan als er de IT-audit op het nieuwe financiële systeem is afgerond. Daarnaast zijn we nog bezig met een betere registratie en procesgang van inkomende subsidies.

2. Accountantsverslag PWC (2020):

Alle 38 aanbevelingen zijn afgerond (B2025: 3). Dit betekent dat dit rapport de komende periode wordt gearchiveerd en uit de monitor verdwijnt.

3. Managementletter PWC (2021):

Van de 22 aanbevelingen lopen er momenteel nog 2 (B2025: 2). Deze aanbevelingen hebben te maken de verdere inrichting van de IT-beheersingsprocessen, de beschrijving van processen en de scope van werkzaamheden van de VIC functie.

4. Accountantsverslag PWC (2021):

Uit de 20 aanbevelingen zijn meerdere acties per aanbeveling geformuleerd. Er lopen momenteel nog 4 aanbevelingen, hieruit zijn 7 (B2025: 10) geformuleerd. Er lopen nog binnen een aantal organisatieonderdelen nog acties met als doel om realistischer te begroten en eerder af te ramen. Andere acties (in afrondende fase) hebben te maken met beheersen van cyberrisico's en de concessieverlening.

5. Managementletter PWC (2022):

Uit de 16 aanbevelingen zijn 16 acties geformuleerd waarvan er nog 4 lopend zijn (B2025: 4). Twee aanbevelingen zullen worden afgedaan als er een IT-audit op het nieuwe financiële systeem is uitgevoerd. 1 aanbeveling heeft te maken met het prioriteren van risico's rondom IT en 1 aanbeveling richt zich op de wijze waarop de verzelfstandiging van de tramorganisatie moet plaatsvinden.

6. Accountantsverslag PWC (2022):

Uit de 12 aanbevelingen hebben we 20 acties geformuleerd, waarvan er inmiddels 19 (J2023: 18) zijn afgerond. De nog lopende aanbeveling heeft te maken met de wijze waarop we klimaatrisico's identificeren, beheersen en onderdeel maken van onze risicobeheersingsmethodiek. We hebben hier inmiddels met de accountant over gesproken en nemen dit mee in de jaarrekening 2024 en de klimaatbegroting in de programmabegroting 2026.

7. Managementletter PWC (2023):

Uit de 20 aanbevelingen zijn 21 acties geformuleerd. Er lopen nog 5 aanbevelingen (B2025: 10). Deze hebben te maken met verslaggevingsaspecten van de op te richten BV en inperking van de commerciële activiteiten, tips rond de klimaatparagraaf en -risico's en de inrichting van de verbijzonderde interne controle.

8. Accountantsrapport PWC (2023):

Uit de 23 aanbevelingen zijn 22 acties geformuleerd. Eén aanbeveling is niet overgenomen. Er zijn inmiddels 11 (B2025: 3) aanbevelingen afgerond. Er lopen nog aanbevelingen rond IT controls, NIS2 en AI, de registratie van verplichtingen en contracten, klimaat(risico's) en versnelling van het VIC deel van het jaarrekening proces.

9. Managementletter PWC (2024):

Uit de managementletter zijn 25 aanbevelingen geformuleerd. Van 15 aanbevelingen hebben we geconcludeerd dat deze niet wordt overgenomen. We evalueren het proces van wederhoor en hebben met de accountant hier ook gesprekken over. Van de resterende 10 is er inmiddels 1 afgerond. Lopende aanbevelingen hebben te maken met optimalisatie van de VIC functie, investeren in de IT functie, nazorg rond de implementatie van het nieuwe SAP systeem en opvolging van besluiten naar aanleiding van de door PS ingestelde commissie Janssen.

Rapporten van de Randstedelijke Rekenkamer

10. Fiets (2022):

Er zijn 5 aanbevelingen geformuleerd. Twee aanbevelingen lopen nog (B2025: 4). De aanbevelingen zijn meegenomen bij de doorontwikkeling van het beleid rond fiets en zijn opgenomen in het nieuwe bereikbaarheidsprogramma en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma. Ten aanzien van de monitoring en het informeren van bewonersparticipatie lopen nog wat verbeteracties.

11. Landbouw en voedseltransitie (2022):

Bij de behandeling van het rapport in Provinciale Staten is een amendement aangenomen waarin de 9 aanbevelingen zijn aangescherpt. Verder is GS verzocht na een jaar PS te informeren over de stand van zaken. De aanbevelingen worden meegenomen in het UPLG. Inmiddels zijn vier aanbevelingen afgerond.

12. Circulaire economie (2023):

Er zijn 6 aanbevelingen geformuleerd. De bestuurlijke reactie is input voor de te formuleren acties. De acties worden meegenomen in het statenvoorstel over de circulaire samenleving dat in 2024 naar Provinciale Staten is gegaan. Binnenkort doen we de aanbevelingen af.

Bijlage 5 - Afkortingenlijst

AGV	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
AMvB	Algemene Maatregelen van Bestuur
ARK	Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AVP	Agenda Vitaal Platteland
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede Doeluitkering
BIT	Bureau ICT-Toetsing
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewone opsporingsambtenaren
BOB	Beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BRZO	Besluit Risico Zware Ongevallen
BWM	Bodem Water en Milieu
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B&W	Burgemeester en Wethouders
CEP	Centraal Economisch Plan
CHAT	Cultuurhistorische Atlas
CHS	Cultuur historische hoofdstructuur
CPB	Centraal Planbureau
CROW	St. Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw
CvdK	Commissaris van de Koning
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EBU	Economic Board Utrecht
EC	Europese Commissie
EED	Energy Efficiency Directive
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMA	European Medicine Agency
EMU	Economische en Monetaire Unie
ERP	Enterprise Resource Planning
EU	Europese Unie
FIDO	Financiering decentrale overheden
FL	Flevoland
FUHB	Fonds uitplaatsing hinderlijke bedrijven
GS	Gedeputeerde staten
GWW	Grote Wegenwerken
HDSR	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
HNP	Huis Nederlandse Provincies
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HRM	Human resource management
HTO	Hoge temperatuur opslag
HUL	Het Utrechts Landschap
HvdH	Hart van de Heuvelrug
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en communicatie technologie
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IFL	Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving
IGP	Integraal gebiedsprogramma

IPO	Interprovinciaal overleg
ITS	Intelligente Transport Systemen
IVN	Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid
JUP	Jaarlijks Uitvoeringsprogramma
KNMI	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
KRW	Kaderrichtlijn water
LET	Linie expert team
LEU	Landschap Erfgoed Utrecht
LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie
MIP	Meerjaren Investerings plan
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport
M(J)OP	Meerjaren Onderhouds plan
MJP	Meerjarenplanning
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MKBA	Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse
MRB	Motorrijtuigenbelasting
NAR	Non activiteiten regeling
NARIS	Risicomanagement Informatie Systeem
NGE	Niet gesprongen Explosieven
NH	Noord-Holland
NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NMU	Natuur en Milieufederatie Utrecht
NNN	Natuurnetwerk Nederland
NOM	Nul-op-de-meter
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NRU	Noordelijke Randweg Utrecht
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
ODNZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OMU	Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht
OV	Openbaar vervoer
PAS	Programmatistische aanpak Stikstof
P&O	Personeel & Organisatie
P+R	Parkeer & Reis
PHS	Programma Hoogfrequent Spoorvervoer
PM	Pro Memorie
PMV	Provinciale Milieuverordening
POA	Permanent oostelijke aanvoer
POP3	Plattelandsontwikkelprogramma, 3de Europees subsidieprogramma
POUHL	Project Organisatie Uithoflijn
PRS	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
PS	Provinciale staten
PU	Provincie Utrecht
PUEV	Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid
RAG	Ruimtelijk Agenda Gemeenten
REOS	Ruimtelijke Economische Ontwikkelstrategie
RF	Revolverend Fonds
RFV	Regio Foodvalley
RGW	Statencommissie Ruimte, Groen en Water
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMN	Recreatie Midden Nederland
RodS	Recreatie om de Stad

RUD	Regionale Uitvoeringsdiensten
Ruddo	Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden
RVB	Rijksvastgoed bedrijf
RVM	Regionale Verkeersmanagement
RvS	Raad van State
RWS	Rijkswaterstaat
SNEL	Samen naar energiepositieve leefomgeving
SvA	Stelling van Amsterdam
SVNL	Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer
SUNIJ	Sneltram Utrecht - Nieuwegein/IJsselstein
TBO	Terrein Beherende Organisaties
TOP	Toeristische Overstappunten
TSK	Thematische Structuurvisie Kantoren
TUG	Tijdelijk en uitzonderlijk gebruik
UMP	Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
USP	Utrecht Science Park
VAB	Vrijkomende agrarische bebouwing
VBS	Vliegbasis Soesterberg
VIC	Veenweide Innovatiecentrum
(V)MBO	(Voorbereidend) Middelbaar Beroeps Onderwijs
VMC	verkeersmanagementcentrale
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wbb	Wet Bodembescherming
WBO	Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WKO	Warmte-koude-opslag
Wnb	Wet natuurbescherming
ZE	Zero Emissie
ZH	Zuid-Holland